MEHMED SÜREYYA

SİCİLL-İ OSMANÎ

6

Yayına Hazırlayan
NURİ AKBAYAR

Eski Yazıdan Aktaran
SEYİT ALİ KAHRAMAN

Dizin
YÜCEL DEMİREI

ESKİ YAZIDAN YENİ YAZIYA 1
TARİH VAKFI YURT YAYINLARI 30

Kültür Bakanlığı ile
Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı'nın
Ortak Yayınıdır

Yıldız Sarayı Arabacılar Dairesi
Barbaros Bulvarı
80700 Beşiktaş/İstanbul
Tel: (0212) 227 37 33 - Faks: (0212) 227 37 32

Kitap Tasarımı
Haluk Tunçay

Teknik Hazırlık
Myra Yayıncılık
(0212) 511 44 49

Baskı
Numune Matbaacılık
(0212) 629 02 02

Genel Dağıtım
DADA Ltd. Şti.
(0212) 249 51 10

İstanbul, Kasım 1996

ISBN 975-333-038-3 (Takım)
ISBN 975-333-044-8 (6. Cilt)

MEHMED SÜREYYA

SİCİLL-İ OSMANÎ

6

Yayına Hazırlayan
NURİ AKBAYAR

Eski Yazıdan Aktaran
SEYİT ALİ KAHRAMAN

Dizin
YÜCEL DEMİREL

ESKİ YAZIDAN YENİ YAZIYA 1
TARİH VAKFI YURT YAYINLARI 30

EKLER

BİRİNCİ KISIM

I. BÂB

Padişahların Damadları

I. Bâyezid (Yıldırım) Emir Sultan, Şemseddin Mehmed Buharî b. es-Seyyid Ali-i Hüseynî. *1723*

I. Mehmed (Çelebi) Karaca Paşa, İsfendiyarzâde Kasım Bey, Mahmud Çelebi b. İbrahim Paşa.

II. Murad İsfendiyarzâde Kasım Bey, İbrahim Bey b. Karamanî Mehmed Bey, İsâ Bey b. Mehmed Bey, Zağanos Mehmed Paşa.

II. Mehmed (Fâtih) Uğurlu Mehmed Paşa b. Uzun Hasan.

II. Bâyezid Göde Ahmed Bey b. Uğurlu Mehmed Paşa, Antalyalı Bâlî Paşa, Kapdan Dâvud Paşa, Sinan Paşa, Dukaginzâde Mustafa Paşa, Mustafa Paşa b. sadrazam Dâvud Paşa, Nasûh Bey.

I. Selim (Yavuz) Frenk İbrahim Paşa, Kara Ahmed Paşa, Mustafa Paşa b. İskender Paşa, Lutfî Paşa.

I. Süleyman (Kanunî) Rüstem Paşa.

II. Selim Sokollu Tavil Mehmed Paşa, Çakırcıbaşı Hasan Paşa, Feridun Ahmed Paşa, Siyâvuş Paşa, Piyâle Mehmed Paşa, Zâl Mahmud Paşa, Ali Paşa.

III. Murad Bosnalı İbrahim Paşa, Bosnalı Halil Paşa, Çukadar Ahmed Paşa, Mîrahûr Ahmed Paşa, Ca'fer Paşa.

III. Mehmed Kara Dâvud Paşa, Mîrahûr Mustafa Paşa.

I. Ahmed Gümülcineli Nasûh Paşa, Kara Mustafa Paşa, Ca'fer Paşa, Hâfız Ahmed Paşa, Canpuladzâde Mustafa Paşa, Nakkaş Mustafa Paşa, Ağa Mustafa Paşa, Receb Paşa, Silahdar Mehmed Paşa, Bayram Paşa, Mûsâ Paşa, Hasan Paşa, Silahdar Ahmed Paşa, Koca Ken'an Paşa, Kozbekçi Yusuf Paşa, Yusuf Paşa.

IV. Murad Melek Ahmed Paşa, Melek İbrahim Paşa, Abaza Hüseyin Paşa.

İbrahim Hezârpâre Ahmed Paşa, İbşir Mustafa Paşa, Çavuşzâde Mehmed Pa-

şa, Bıyıklı Mustafa Paşa, Sarı Ken'an Paşa, Abaza Ahmed Paşa, Mostarlı İsmail Paşa.

IV. Mehmed Musâhib Mustafa Paşa, Küçük Osman Paşa, Topal Yusuf Paşa, Moralı Hasan Paşa, Tırnakçı İbrahim Paşa.

II. Mustafa Köprülüzâde Nu'man Paşa, Maktulzâde Ali Paşa, Silahdar İbrahim Paşa, Arnavut Receb Paşa, Mirza Mehmed Paşa, Çorlulu Ali Paşa, Sirke Osman Paşa, Koca Mustafa Paşa, Muhassıl Abdullah Paşa, Alâiyeli Ebûbekir Paşa.

III. Ahmed Pazarköylü Ali Paşa, Genç Mehmed Paşa, İstanbulî Mehmed Paşa, Muhsinzâde Mehmed Paşa, Ya'kub Paşa, Nevşehirli İbrahim Paşa, Râgıb Mehmed Paşa, Râtib Ahmed Paşa, Nu'man Paşa, Nevşehirli Ali Paşa, Sarı Mustafa Paşa, Hâfız Ahmed Paşa, Kız Alizâde Süleyman Paşa, Sinek Mustafa Paşa, Abdî Paşazâde Ali Paşa, Nişli Mehmed Paşa, Cihangirî Mehmed Paşa, Melek Mehmed Paşa.

III. Mustafa Seyyid Mustafa Paşa, Süleyman Paşazâde Ahmed Paşa, Perişan Mustafa Paşa.

I. Abdülhamid Küçük Hüseyin Paşa, Alâeddin Paşa.

II. Mahmud Mehmed Halil Rif'at Paşa, Ahmed Fethî Paşa, Mehmed Said Paşa, Mehmed Ali Paşa.

Abdülmecid Ali Gâlib Paşa, Mahmud Edhem Paşa, Mahmud Celâleddin Paşa, İbrahim İlhâmî Paşa, Hâmid Bey, Necib Paşa, Mahmud Paşa[1], Mehmed Paşa[2], Mehmed Nurî Paşa, İbrahim Paşa, Ferid Paşa[3].

1724

Abdülaziz Ahmed Paşa[4], Hâlid Paşa[5], Mehmed Paşa[2], Nureddin Paşa[6], Kemâleddin Paşa[7].

II. BÂB

Üç şubede incelenecektir. Birinci şube, muallim-i sultanî; ikinci şube, imam-ı sultanî; üçüncü şube, ser-etıbbâ-yı hassa.

1) Muallimler

Yüce Osmanlı sultanları dinî ve dünyevî ilimleri genellikle şehzâdeliklerinde çeşitli hocalardan öğrenirlerdi. Bu yüzdendir ki, saltanatları sırasında bu

---

1 *Mahmud Paşa* Halil Rif'at Paşa'nın oğludur. Vefatında yetim kalmıştı. Sonra padişah damadlığına nâil olarak 1 Rebiyülâhir 1294'de (15 Nisan 1877) vezirlik ihsan buyrulmuştur.

2 *Mehmed Paşa* Çerkes asıllıdır. Sultan Abdülaziz devrinde (1861-1876) kurenâdan ve yâver-i harp olmuştu. II. Abdülhamid'in tahta çıkmasından (1877) sonra ferik rütbesine ve padişah damadlığına nâil olmuştur. Halen seryâver-i harpdir.

3 *Ferid Paşa* İzzet Efendi'nin oğludur. Padişah damadı olduğunda Şûrâ-yı Devlet'e aza olmuştur. 4 Rebiyülevvel 1306'da (8 Kasım 1888) vezir rütbesi ihsan buyrulmuştur.

4 *Ahmed Paşa* Teftiş-i Askerî Komisyon-ı Âlîsi ikinci reisi iken vefct eden müşir İsmail Hakkı Paşa'nın oğludur.

5 *Hâlid Paşa* merhum, İbrahim Derviş Paşa'nın ikinci oğludur.

6 *Nureddin Paşa* Mâbeyn-i hümâyûn müşiri Gazi Osman Nurî Paşa'nın büyük oğludur.

7 *Kemâleddin Paşa* Mâbeyn-i hümâyûn müşiri Gazi Osman Nurî Paşa'nın ikinci oğludur.

hizmette bulunan bilginlere hocalık hakkına saygı göstererek birtakım ayrıcalıklar tanımışlardır.

I. Mehmed'in (Çelebi) muallimi Bâyezid-i Sofîdir. II. Mehmed (Fâtih) "İlmi isteyiniz..." hadisine uyarak öğrenimden geri kalmamış ve kendisi de büyük bir âlim olmuştu. Molla Ayas, Molla Gürânî, Hocazâde Muslihiddin Mustafa, Hatibzâde Mehmed, Molla Sirâceddin, Abdülkadir gibi hocalar ders verme hizmetleriyle şereflenmişlerdir.

II. Bâyezid'in muallimleri Hatib Kasım, Abdullah Efendi ve hat muallimi Şeyh Hamdullah'dır ki, bunlar zamanlarında hatırı sayılır kişilerdi.

I. Selim'in (Yavuz) muallimleri Halimî Efendi ile Taşköprülü Muslihiddin Mustafa Efendi olup çok saygı görürlerdi.

I. Süleyman (Kanunî) muallimi Hayreddin Efendi'ye şeyhülislâmlardan daha fazla saygı göstermiştir.

II. Selim'in muallimleri Ca'fer Efendi ile Halimî Çelebi, şehzâdeliğinde vefat etmişlerdir. Tahta çıktığında Atâullah Efendi muallimleri bulunduğundan hocalık pâyesi verilmiştir.

III. Murad'ın muallimi İbrahim Efendi tahta çıkmasına yetişemeyip bu yüce hizmet Hasancanzâde Hoca Sa'deddin Efendi'ye nasip olmuştur.

III. Mehmed'in muallimleri Nevâlî Efendi, talihsizlik eseri tahta çıkmadan biraz evvel vefat eylemekle Sa'deddin Efendi talim makamında bırakıldı. İlk defa olarak şeyhülislâmlık makamı da ek olarak ihsan buyurulmuştur ki, camiü'r-riyâseteyn olmuştur. 1725

I. Ahmed'in muallimi Aydınî Mustafa Efendi, II. Osman'ın muallimi Ömer Efendi de fevkalâde izzet ve ikram gördüler.

IV. Mehmed'in muallimi Vânî Mehmed Efendi ve II. Mustafa'nın muallimi Vânî damadı Feyzullah Efendi, zamanlarında âlimlerin mercii olmuşlardır. Feyzullah Efendi de "camiü'r-riyâseteyn", yani iki defa şeyhülislâm oldu. Oğlu İbrahim Efendi şehzâdelere muallim oldu. Büyük oğlu Fethullah Efendi'ye meşihat pâyesi, oğul ve torunlarına çeşitli yüce makamlar ihsan buyurulmuştu.

Eski sultanlardan II. Mahmud'a gelinceye kadar muallimleri kimler olduğuna dair tarihi açıklık yoktur. II. Mahmud'un hat muallimi Mustafa Râkım Efendi, o devirde sudûrdan olmuştur.

Sultan Abdülmecid'in muallimleri Akşehirli Ömer Efendi ve Şehrî Hâfız Emin Efendi müderris iseler de olağanüstü saygı görürlerdi. Şehzâdelerine de Gümüşhaneli Ömer Hulûsî Efendi muallim olmuştur.

Sultan Abdülaziz'in muallimleri Hasan Fehmî Efendi olup icazetlerinde meşihat hizmeti ihsan ile "camiü'r-riyâseteyn" oldular.

2) İmam-ı Sultanîler (Padişah imamları)

Osmanlı Devleti'nde, saltanat hutbesini ilk defa okuyan Tursun Fakih olmuştur. I. Bâyezid (Yıldırım) ve oğulları Süleyman Çelebi'nin imamı, *Mevlid-i şerif* nâzımı Bursalı Süleyman Çelebi idi. II. Bâyezid'in imamları ise Ali Efendi ile Bedreddin Efendi idi.

I. Süleyman'a (Kanunî) da Bektaş Efendi ve Antakî Ömer Efendi imam olmuşlardır.

II. Selim'e Abdülkadir Efendi ve III. Murad'a Abdülkerim Efendi imam oldular. İmamlardan ilk defa kazaskerlik pâyesi bu Abdülkerim Efendi'ye verilmiştir.

III. Mehmed'e Hüsâm Efendi ve sonra Abdülkadir Efendi imam olmuştur. I. Ahmed de Hurpeşteli Mustafa Efendi'yi imam tayin etti. Bu da kazasker olmuştur. 1025'de (1616) vefatında, bir mescid imamı olan Evliya Mehmed Efendi olup 1044'de (1634/35) vefat etmiştir. Sonra Şâmî Yusuf Efendi ve ardından Şâmîzâde Hüseyin Efendi, 1056'da (1646) yine Yusuf Efendi, şehzâdeler muallimliği ve kazaskerlik pâyesiyle imam oldu ve az müddet sonra vefat etti. Bunun yerine yine Hüseyin Efendi geçti ve Anadolu pâyesini aldı. 1069'da (1658/59) vefatında yerine nâiblerden Kastamonulu Mehmed Efendi geçti. 1073'de (1662/63) Anadolu kazaskeri olması üzerine yerine Edirneli İbrahim Efendi getirilmiştir. İşte bunun zamanında imam-ı sânîlik (ikinci imamlık) konulmuştur. 1097'de (1686) azledilerek yerine imam-ı sânî Kerestecizâde Abdullah Efendi İstanbul pâyesiyle imam-ı evvel olmuştur.

Muharrem 1099'da (Kasım 1687) Şeker Mehmed Efendi Şehzâde Camii'nden getirildi ve imam-ı sultanî oldu. Bunun kısa sürede vefatı üzerine imam-ı sânî Edirneli Ali Efendi, 1101'de (1689/90) azledilince eski imam-ı sânî Lâdikli Ali Efendi İstanbul pâyesiyle imam-ı evvel oldu. 1103'de (1691/92) vefatında yeğeni yerine Ayasofya hatibi Hasan Efendi gelmiş ve İstanbul pâyesi verilmiştir. 1106'da (1694/95) azlinde Vâlide-i Atik Camii hatibi Topkapılı Sâlih Efendi imam olmuştur. Bu da Anadolu pâyesini aldı ve 1115'de (1703/04) azledildi. Yerine Süleymaniye Camii hatibi Hacı Mehmed Efendi imam olmuştur. Bunun 1122'de (1710) azlinde Bâyezid Camii hatibi Arabzâde Mehmed Efendi şehzâdeler muallimliği ile birlikte imam-ı sultanî olmuştur. Bunun 1129'da (1717) azlinde Şehzâde Camii imamı Arabzâde Abdurrahman Efendi imam-ı evvel olmuş ve 1143'de (1730/31) ayrılmıştır. Yerine, imam-ı sânî Mehmed Sâhib Efendi imam-ı evvel olmuştur. 1158'de (1745) şeyhülislâm olunca, imam-ı sânî Sarmısakçızâde Mustafa Efendi olmuş ve 1161'de (1748) vefat etmiştir. Yerine imam-ı sânî İzmirli Hüseyin Efendi, Rebiyülevvel 1168'de (Aralık 1754/Ocak 1755) imam-ı sânî Konyalı Hacı Mehmed Efendi olmuştur. Muharrem 1169'da (Ekim 1755) azledilerek Sâhib Efendi'nin oğlu Osman Sâhib Efendi imam-ı evvel olmuştur. Bu da Safer 1170'de (Kasım 1756) azledilmiş ve yerine imam-ı sânî Hasan Efendi olmuş, Safer 1171'de (Ekim 1757) azledilmiş ve ikinci defa Hacı Mehmed Efendi tayin edilmiştir. Şevvâl 1172'de (Haziran 1759) ayrılmış ve imam-ı sânî Çavuşzâde Mehmed Emin Efendi tayin edilmiştir. Kazaskerlik pâyesini aldıktan sonra 1193'de (1779) azledilmiş, imam-ı sânî Mehmed Said Efendi imam-ı evvel olmuş ve bunun Şa'bân 1195'de (Ağustos 1781) vefatı üzerine imam-ı sânî Derviş Mehmed Efendi tayin edilmiştir.

1223 (1808) tarihinde, kazasker iken ayrılıp imam-ı sânî olan Kırımlı Ahmed Kâmil Efendi tayin edilmiştir. Bunun 1226'da (1811) azliyle imam-ı sânî Mehmed Nurî Efendi imam-ı evvel oldu. 1227'de (1812) vefatında ikincisi Ab-

dülkerim Efendi evvel olmuş ve Ramazan 1231'de (Ağustos 1816) vefat etmiştir. Yerine Bursalı Mehmed Emin Raûf Efendi imam-ı evvel olmuş ve Receb 1236'da (Nisan 1821) imam-ı sânî Kıbrısîzâde Mehmed Ârif Efendi imam-ı evvel olmuştur. Bu zat kazasker de olmuş ve Muharrem 1245'de (Temmuz 1829) azledilmiştir. Sonra imam-ı sânî Mehmed Zeynelâbidîn Efendi gelmiştir. Kazaskerlerden iken 1253'de (1837/38) azledilip şehzâdeler muallimliğinde kalmış ve imam-ı sânî Kasidecizâde Mustafa Nurî Efendi tayin edilmiştir. 1259'da (1843) azledilip ikincisi Beylerbeyili Mehmed İzzet Efendi imam-ı evvel ve kısa sürede kazasker oldu. Zilka'de 1265'de (Eylül-Ekim 1849) vefatı üzerine imam-ı sânî Eyüplü Mustafa İzzet Efendi imam-ı evvel oldu ve Cemaziyelevvel 1269'da (Şubat 1853) azliyle imam-ı sânî Afyoncuzâde Hâfız Mehmed Şükrî Efendi imam-ı evvel olmuştur. 1277 sonlarında (1861 ortaları) bunun azli ile Arpacılar Sofusu damadı Hayrî Efendi oldu. 1283'de (1866/67) ayrılması üzerine imam-ı sânî Hâfız Rızâ Efendi oldu.[8] 1286'da (1869/70) selef halef olunarak Rızâ Efendi imam-ı sânîliğe döndü ve 1291'de (1874) Rızâ Efendi ikinci defa imam-ı evvel-i sultanî tayin edildi. 1293'de (1876) azledildi. Az bir müddet Teşvikiye Camii hatibi Ali Rızâ Efendi olduysa da Şa'bân 1293'de (Eylül 1876) Lâleli Camii imamı Yusuf Efendi oldu. Bunun Ramazan 1310'da (Mart-Nisan 1893) vefatı üzerine yerine imam-ı sânî olan Hâfız Mehmed Râşid Efendi imam-ı evvel olmuştur.

3) Ser-etıbbâ-yı hassa (Hekimbaşılar)

Geçmişte, Osmanlı padişahları, bütün sâdık tebaanın sağlıklarını koruyacak tabiblerin çoğalması gayesiyle Fâtih, Süleymaniye, Haseki, Edirne ve Manisa darüşşifalarını yaptırarak hastahaneler ve darüttıplar meydana getirmişlerdir. Önceleri Arab, Acem ve Avrupalı usta tabibler Osmanlı ülkesine gelmişler ve Sultan II. Murad devrinde (1421-1451) Senâyî Şeyhî ser-tabib olmuştur. Bundan sonra dönme Ya'kub Çelebi meşhur olarak hekimbaşı ve buna ek olarak vezirlikle padişah musâhibi olmuştur. Bu zat 888'de (1483) vefat eyledi. Sonra İzmitli Muhyiddin Mehmed Çelebi padişah ser-tabibi, 910'da (1504/05) vefatıyla Hacı Hekim, 913'de (1507/08) vefatında Kaysunîzâde Mehmed Efendi ve 920'de (1514) vefatında Tebrizî Mehmed Çelebi olmuştur. Buna "Âhî Çelebi" derler. Üç defa nasbedilmiştir. Sinan Efendi bununla halef-selef oldu. Âhî Çelebi 930'da (1524), Sinan Efendi 951'de (1544) vefat etti. Sonra gelen Mehmed Çelebi'nin 970'de (1562/63) vefatıyla Kaysunîzâde Mahmud Efendi ser-etıbbâ olmuştur. 976'da (1568/69) vefatı üzerine Şemseddin Mehmed Çelebi olmuş ve 982'de (1574/75) vefat etmiştir.

Beyzâde Mehmed Efendi, kapıcıbaşılıkla da uzun müddet ser-etıbbâ olup 1020'de (1611) emekli edilince Hekim Şücâ oğlu Mûsâ Efendi ilk defa Anado-

8 *Hâfız Mehmed Rızâ Efendi* Giresunludur. Sesinin güzelliği yüzünden Ayasofya'da *Kur'an* okuması padişah tarafından beğenilmiş, padişaha imam-ı sâni, sonra iki defa imam-ı evvel olmuş ve azilden sonra iki defa Rumeli kazaskerliği pâyesini elde etmiştir. Halen "reisü'l-ulemâ"dır.

lu pâyesiyle hekimbaşı olmuştur. 1031'de (1622) azledilince Emir Çelebi olup, bunun 1048'de (1638/39) vefatında Zeynelâbidîn Efendi oldu. 1054'de (1644) Hamalzâde Mehmed Efendi ve Sakızlı İsâ Efendi dörder defa ser-etıbbâ oldular. İsâ Efendi'nin 1059'da (1649) vefatında meydan Hamalzâde'ye kaldı ve o da 1066'da (1655/56) vefat etti. Yerine Çelebi Sâlih Efendi olup sudûrdan iken 1080'de (1669/70) vefat etti. Yerine Hayâtîzâde dönme Mustafa Feyzî Efendi hekimbaşı ve sonra sudûrdan oldu. 1103'de (1691/92) azlinde Mihalıçlı Hasan Efendi sudûrdan olarak hekimbaşı oldu. 1105'de (1693/94) azledilmesi üzerine müderrislerden Mahmud Efendi ve 1106'da (1694/95) Frenk dönmesi Nuh Efendi oldu. Bir aralık paşalık ve sonra kazaskerlik verildi. 1119'da (1707/08) vefatında İstanbulî Mehmed Efendi ser-tabib ve kazasker oldu. 1127'de (1715) azlinde Ömer Efendi ser-tabib ve kazasker oldu, bunun 1136'da (1723/24) azli üzerine Hayâtîzâde torunu Mustafa Feyzî Efendi olup 1148'de (1735/36) emekli edildi. Yerine kardeşi Mehmed Emin Efendi hekimbaşı oldu. Bu zat 1159'da (1746) şeyhülislâm olunca kendi yetiştirmesi ve adamı Mehmed Said Efendi ve daha sonra Müneccimbaşı Ahmed Efendi hekimbaşı oldular. 1161'de (1748) azledilince yerine Said Efendi oldu.

1168'de (1754/55) Musevi dönmesi Çelebi Mustafa Efendi ser-tabib oldu. 1171'de (1757/58) azledilince Ârif Mehmed Efendi ve 5-6 ay sonra azledilince Katibzâde Mehmed Refî' Efendi oldu. 1182'de (1768/69) vefatında Mehmed Emin Efendi ve ikinci defa Ârif Efendi ser-tabib oldu. 1189'da (1775) azledildi ve yerine Subhîzâde Abdülaziz Efendi oldu. 1190'da (1776) azledilince Ârif Efendi yine hekimbaşı oldu. 1197'de (1783) vefat etti. Yerine Hâfız Hayrullah Efendi, 1200'de (1786) azledilince Gevrekzâde Hasan Efendi, bunun azli üzerine Sâdık Mehmed Efendi oldu. 1211'de (1796/97) azliyle Nu'man Efendi ve 1218'de (1803) azledilince Hayrullah Efendi torunu Behcet Mustafa Efendi oldu. 1222'de (1807) ise Tuğcuzâde Abdülkadir Efendi ser-tabib oldu.

1223'de (1808) Nu'man Efendi oğlu Mes'ud Efendi, 1231'de (1816) azledilerek yine Behcet Efendi, 1237'de (1821/22) Bendereklizâde Said Efendi ve aynı yıl Behcet Efendi üçüncü defa ser-etıbbâ oldu. 1243'de (1827/28) vefatı üzerine kardeşi Abdülhak Efendi, 1253'de (1837/38) Cerrahhâne müdürü Ahmed Necib Efendi oldu ve 1256'da (1840) azledilince Abdülhak Efendi tekrar bu göreve geldi. 1261'de (1845) İzmirli İsmail Efendi, 1264'de (1848) azliyle üçüncü defa Abdülhak Efendi ve sene sonunda da Sâlih Efendi ser-etıbbâ oldular. Sonra Kız Mehmed Efendi, 1272'de (1855/56) Sâlih Efendi, 1275'de (1858/59) Zeynîzâde Cemâl Mehmed Efendi olup 1278'de (1861/62) ayrılmıştır.

1266'da (1850) "Tıbbiye Nezâreti" adıyla bir nezâret kurulmuş ve ser-etıbbâlık mesnedi ve saray-ı hümâyûn tabiblerinin başkanlığına hasredilmiştir. Sonra Bâb-ı Seraskerî'de bir sıhhiye dairesi kuruldu. Sıhhiye dairesi de 1253'de (1837/38) teşekkül ettirilmiştir.

1278'de (1861/62) saray-ı hümâyûn ser-tabibi Marko Paşa ve 1292'de (1875) azlinde Kabalyon Efendi ve 1293'de (1876) de Mavroyani Efendi olmuş ve vezirlik verilmiştir.

Tıbbiye Nezâreti'ne 1266'da (1850) Ziver Efendi, 1268'de (1851/52) İsmail Paşa, 1269'da (1852/53) Cemâl Efendi, 1275'de (1858/59) Hayrullah Efendi, 1278'de (1861/62) Ârif Bey ve 1293'de (1876) Marko Paşa ve 1306'da (1888/89) ferik Sâib Paşa nâzır olmuşlardır. 1310'da (1892/93) nezâret, Mekâtib-i Askeriye Nezâreti'ne verilince Hilmî Paşa ve 1311'de (1893/94) de erkân-ı harp Ahmed Şükrî Paşa olmuştur.

Askerî Sıhhiye Dairesi'ne de önce Nurî Paşa, vefatında Âkif Paşa ve onun vefatında da Sâlih Paşa reis olmuşlardır.

III. BÂB

Bu da 3 şubede incelenecektir: 1. Dârüssaâde ağaları, 2. Silahdar-ı şehriyârîler, 3. Mîrahûr-ı evveller.

1. Bâbüssaâde, Dârüssaâde Ağaları

Osmanlı Devleti'nin ilk kuruluşunda Harem-i Hümâyûn'un her türlü işi ak ve zenci hademelere eşit şekilde gördürülmekte olduğu, ak ve zenci hadım ağaların bu hizmeti yerine getirdikleri tarih kitaplarında yazılıdır. Hatta II. Murad zamanında (1421-1451) Reyhan Ağa ve Şerefeddin Ağa "Paşa" unvanını almış olarak bu hizmette idiler. II. Mehmed (Fâtih) zamanında (1451-1481) Hadım Şihâbeddin Paşa ve sonra Hadım Mesih Paşa bu hizmeti yerine getirmişlerdir.

"Bâbüssaâdeti'l-aliyye", yani "Kapı Ağalığı" ilk defa adı geçen padişah zamanında oluşturulmuştur. Dârüssaâde Ağalığı için "Kilercibaşılık", "Eski ve Yeni Saray-ı Hümâyûnlar Ağalığı" ve "Musâhiblik" gibi makamlar oluşturulmuştur ki, "Bâbüssaâde Ağalığı" bunların daha üstünde bir memuriyet olmuştur. Bu memurluklara Mesih Ahmed Paşa, Hadım Ali Paşa, Ya'kub Paşa ve Sinan Paşa'nın tayin olundukları ve buradan vezir rütbesine nâil oldukları anlaşılıyor. Sonradan Süleyman Ağa bu hizmete tayin oldu. 912'de (1506/07) vefatında yerine Hüseyin Ağa oldu. Bunun vefatında da hayır sâhibi Firûz Ağa kapı ağası olmuştur. Bunun 918'de (1512) vefatı üzerine Hasan Ağa ve daha sonra Husrev Ağa olmuştur. 930'da (1524) vefatında Karabaş Mustafa Ağa, sonra Haydar Ağa,vezirlikle çıktığında Mahmud Ağa, 961'de (1554) vefatında Dâvud Ağa, 962'de (1555) vefatında Ca'fer Ağa, 964'de (1557) vefatında Hasan Ağa ve bunun 972'de (1564/65) vefatında Ya'kub Ağa olmuş ve 974'de (1566/67) vefat etmiştir.

İbrahim Ağa, Ali Ağa, Dâvud Ağa, Süleyman Ağa da hadım ağalarının seçkinlerinden olup Bâbüssaâde Ağası olmadan önce vezir rütbesine yükselmişlerdir.

Ya'kub Ağa'dan sonra Mahmud Ağa, İbrahim Ağa ve Gazanfer Ağa bu makama gelmişlerdir.

Gazanfer Ağa 30 seneye yakın bu hizmette bulunmuş ve 1011'de (1602/03) bir hayli nüfuzlu iken katledilmiştir.

"Dârüssaâdeti'ş-şerife Ağalığı" makamı 990'da (1582) kuruldu. Ancak Bâbüssaâde ağaları içinde Gürcü Mehmed Ağa, iki Hasan Ağa, Ca'fer Ağa ve Ab-

durrahman Ağa da 1050 (1640) tarihlerine kadar vezir rütbesine nâil olmuşlardır. Kilercibaşı Mesih Süleyman Ağa da vezir olmuştur. Fakat sonraları ak ağalardan yükselenler görülmemiş, Bâbüssaâde Ağalığı gittikçe Dârüssaâde Ağalığı emri altına girmekle tarihî özelliğini kaybetmiştir.

Dârüssaâdeti'ş-şerife Ağalığı

Bu makam 990'da (1582) III. Murad devrinde kurulmuştur. Haremeyn-i Hümâyûn vakıflarına nâzırlığından dolayı bir kâtipler heyeti ile dârüssaâde yazıcılığı, "evkaf muhasebeciliği" ve "evkaf-ı hümâyûn müfettişliği" gibi memurluklar, nâzırlığı altında toplanmış ve bu sebepten mâbeyn-i hümâyûnun birinci zâbiti olmuştur. Dârüssaâde ağalığı vezirlik itibarında olmuş ve hatta "devletlû, inayetlû" unvanını da kazanmışlardır. O tarihte ilk defa Habeşî Mehmed Ağa ağa olmuştur. Bu makamın ardından "hazinedar-ı şehriyârîlik" ve "hazine vekâleti" gibi memurluklar da kurulmuştur. 998'de (1590) Mehmed Ağa'nın vefatında Server Ağa, sonra Sünbül Ağa ve 1001'de (1592/93) Beyazî Mustafa Ağa olmuştur. 1004'de (1595/96) vefatında Osman Ağa olmuş ve 1011'de (1602/03) katledilmiştir. Sonra Abdürrezzâk Ağa, 1012'de (1603/04) Reyhan Ağa ve 1013'de (1604/05) Hacı Mustafa Ağa olmuştur. 1029'da (1620) ayrılmasında Süleyman Ağa, 1031'de (1622) bunun vefatında Bâbüssaâde ağa-
1730 sı Malatyalı İsmail Ağa olmuştur.

Bu tarihten sonra bâbüssaâde ağalığından ve beyazlardan kimse dârüssaâde ağası olamamış ve dârüssaâde ağalığı bir derece daha yükselmiştir. 1032'de (1623) Hacı Mustafa Ağa tekrar dârüssaâde ağası olmuş ve 1033'de (1623/24) vefatında İdris Ağa olmuştur. 1049'da (1639/40) vefatında İbrahim Ağa, 1050'de (1640/41) Sünbül Ağa, 1054'de (1644) Taşyatur Ali Ağa, 1055'de (1645) Celâlî İbrahim Ağa, 1057'de (1647) İshak Ağa, Musâhib Mehmed Ağa, birkaç günde yine İshak Ağa, sonra Mes'ud Ağa, 1058'de (1648) ikinci defa Celâlî İbrahim Ağa olmuşlardır.

1059'da (1649) Mehmed Ağa, 1061'de (1651) Süleyman Ağa, 1062'de (1652) Behrâm Ağa, 1066'da (1655/56) Dilâver Ağa, 1068'de (1657/58) Solak Mehmed Paşa, 1073'de (1662/63) Muslî Ağa oldu. Bunun 1078'de (1667/68) vefatı üzerine Abbas Ağa, 1082'de (1671/72) Yusuf Ağa, 1098'de (1687) Hazinedar Ali Ağa, 1099'da (1688) Mustafa Ağa ve 1101'de (1689/90) Gedâyî Ahmed Ağa olup 1102'de (1690/91) vefat etti.

Sonra İsmail Ağa, 1103'de (1691/92) Nezir Ağa, 1105'de (1693/94) İshak Ağa, 1106'da (1694/95) Yapraksız Ali Ağa, 1112'de (1700/01) Nezir Ağa olup 1115'de (1703/04) katledildi. Yerine Abdurrahman Ağa, 1116'da (1704/05) Uzun Süleyman Ağa, 1125'de (1713) Anber Mehmed Ağa, sonra Mercan Ağa ve 1129'da (1717) Hacı Beşir Ağa olmuştur. 1159'da (1746) vefatında ikinci Beşir Ağa, 1165'de (1752) üçüncü Beşir Ağa, 1168'de (1754/55) Ebû Vukuf Ahmed Ağa, 1171'de (1757/58) dördüncü Beşir Ağa, 1182'de (1768/69) Mercan Ağa, 1186'da (1772/73) bunun vefatında Cevher Ağa, 1187'de (1773) Sarıkçı Beşir Ağa, 1193'de (1779) Hazinedar Cevher Ağa, 1197'de (1783) İdris Ağa,

1204'de (1789/90) Bilâl Ağa, 1206'da (1791/92) vefatında Hâlid Ağa, 1213'de (1798/99) vefatında Halil Paşalı Bilâl Ağa, 1222'de (1807) vefatında Mercan Ağa, 1223'de (1808) Kasım Ağa, 1227'de (1812) Anber Mehmed Ağa, 1230'da (1815) Hâfız İsâ Ağa, 1239'da (1823/24) Ebûbekir Ağa, 1241'de (1825/26) vefatında Uzun Abdullah Ağa, 1255'de (1839) Paşa Çırağı Abdullah Ağa, 1256'da (1840) vefatında Tâhir Ağa, 1260'da (1844) vefatında Tayfur Ağa, 1266'da (1850) Ârif Ağa, 127[illegible]'de (1854/55) vezirlikle azlinde Besim Mehmed Ağa ve birkaç ayda Hüseyin Ağa, 1273'de (1856/57) Râsim Mehmed Ağa, birkaç ay sonra Tahsin Ağa (bu zat o tarihte Medine'ye çekildi, sonra nâibü'l-haram da oldu), 1275'de (1858/59) Hayreddin Ağa, 1277'de (1860/61) Visâleddin Ağa (azlinde o yüce makama gidip yakın vakte kadar hayatta oldukları işitilmekteydi), 1277 sonlarında (1861 ortaları) Talha Ağa, 1292'de (1875) vefatında Cevher Ağa, 1293'de (1876) Süleyman Ağa, aynı yıl Nureddin Ağa, 1297'de (1880) vefatında Hâfız Behrâm Ağa, 1305'de (1887/88) vefatında Şerefeddin Ağa, 1306'da (1888/89) Eski Saray ağası Mehmed Yâver Ağa, 1315'de (1897/98) vefatında Naime Sultan'ın başağaları Abdülganî Ağa dârüssaâde ağası oldular.

2. Silahdarân-ı Şehriyârî (Silahdarlar)

Osmanlı Devleti'nin kuruluşu, din-i mübinin esasına bağlılık noktasından olduğundan yüce padişahlar, geçmiş Müslüman hakanlar gibi "hâcib", yani kapıcı makamında mâbeyn ricâlinin en seçkinine bir lâkap vermemiş, silahlarının korunması gibi en şerefli bir hizmete tayin ettiği bendesini mâbeyn-i hümâyûn erkânının en seçkini olarak geçmiş zamanda göstermişlerdir.

İşte bu sebepten Enderûn-ı Hümâyûnlarından kendilerine yakın olmak şerefini verdikleri bendelerin en üstününe silahdar, ondan sonrakine çukadar, sonrakine rikâbdar, sırasıyla tülbend ağası, yani sarıkçıbaşı, miftah ağası ve en küçüğüne de peşkir ağası diye isim vermişlerdir.

Silahdarlık makamının teşekkülü II. Mehmed (Fâtih) zamanındadır (1451-1481) ki, daha önce görülmemiştir. Ancak yukarıdaki kanun üzere düzenleme I. Süleyman (Kanunî) zamanında (1520-1566) olmuştur. O zamanlarda hasodabaşı, kiler ve seferli kethüdâsı da yüksek makamlardan olduğu görülmektedir. Ancak hasodabaşılık, sonradan hazine kethüdâlığının altına düşüp ayrıca bir yol oldu.

Enderûn-ı Hümâyûn'un kuruluş tarihinden itibaren iki asır kadar devletin hemen bütün büyük mülkî ve askerî memurlarını yetiştirmiş olması ve orada verilen terbiyenin mükemmel bulunması, ayrıca Osmanlı Devleti'nin o zamanlarda da maarife hizmetini göstermeye yeterlidir.

İşte bu silahdar ağalardan hiçbirisinin kötü terbiye görmediği, hemen hepsinin vezirlik ve emeklilikle çıkmasından anlaşılır. Enderûn-ı Hümâyûn ricâlinin hepsinin, Osmanlı Devleti'ne sıkı bağlılık ve hizmet ile her sınıftan üstünlükleri, *Sicill-i Osmanî*mizin dikkatlice incelenmesinden anlaşılır.

Silahdarlardan Kız Hüseyin Ağa, Enderûn-ı Hümâyûn'da bazı odaları katıp lağv eylemese Enderûn-ı Hümâyûn'un daha mükemmel kalacağını Silahdar Mehmed Ağa *Tarih*'inde yazıyor.

II. Mehmed (Fâtih) zamanında Ahmed Ağa ve Mehmed Efendi adlarında iki zatın silahdar olduğu görülmüş, I. Süleyman (Kanunî) zamanında da Kemankeş Ahmed Bey, Ca'fer Ağa, Mehmed Ağa, ikinci Ca'fer Ağa silahdar-ı şehriyârî olmuşlardır.

Bu Ca'fer Ağa yerine Siyâvuş Ağa silahdar olmuştur. 977'de (1569/70) Kaytas Ağa, sonra Bosnalı İbrahim Ağa, sonra Bosnalı Halil Ağa, 999'da (1591) Kayserili Halil Ağa, 1000'de (1591/92) Hasan Ağa, 1003'de (1594/95) Sarıkçı Mustafa Ağa, 1005'de (1596/97) Yavuz Ali Ağa, 1011'de (1602/03) vezirlikle Tırnakçı biraderi Hüseyin Ağa, 1014'de (1605/06) Öküz Mehmed Ağa, 1015'de (1606/07) Dıraki Mehmed Ağa, 1019'da (1610) Hezargradî Mehmed Ağa, 1020'de (1611) Mısır valisi olduğunda Lefkeli Mustafa Ağa, 1026'da (1617) Mısır valisi olunca İbrahim Ağa ve 1031'de (1622) Mısır valisi olunca Husrev Ağa oldu.

1033'de (1624) Melek Ahmed Ağa, 1041'de (1631/32) Diyarbekir valisi olduğunda Celep Ahmed Ağa, 1043'de (1633/34) Haleb valisi olduğunda Bosnalı Mûsâ Ağa, aynı sene Mısır valisi olunca Hüseyin Ağa, 1044'de (1634/35) Budin valisi olunca Bezirgânzâde Mustafa Ağa, 1045'de (1635/36) vezirlikle taltif edildiğinde Abaza Siyâvuş Ağa, 1048'de (1638/39) Mustafa Ağa, 1053'de (1643) Diyarbekir valisi olunca Yusuf Ağa, o yıl vezir olunca İbrahim Ağa, bu 1054'de (1644) Haleb valisi olunca Kavuğ Yusuf Ağa, bunun 1056'da (1646) Şam valisi olması üzerine Murtaza Ağa olup 1058'de (1648) Şam'a vali olduğunda Haseki Mehmed Ağa oldu. 1060'da (1650) bu da Şam'a vali olunca Kaplan Mustafa Ağa, aynı yıl Bağdad'a vali olunca Kastamonulu Muslî Ağa, bu da 1063'de (1653) kubbe veziri olduğunda Ken'an Süleyman Ağa, 1064'de (1654) vezirliğinde Çil Ahmed Ağa, 1066'da (1655/56) Diyarbekir valisi olunca Siyâvuş Mustafa Ağa, Zilka'de 1066'da (Eylül 1656) Şam valisi olunca Mustafa Ağa, bu 1067'de (1656/57) Mora'ya muhafız olunca Osman Ağa, 1069'da (1658/59) Diyarbekir valisi olunca Sarı Ken'an Ağa, 1072'de (1661/62) Diyarbekir'e tayin edilince Ömer Ağa, 1074'de (1663/64) Mısır valisi olunca Hüseyin Ağa, bu 1080'de (1669/70) Haleb'e vali olunca Saatçi Mehmed Ağa, 1081'de (1670/71) vezir olunca İbrahim Ağa, 1089'da (1678) Küçük Sipahi Mustafa Ağa, 1091'de (1680) vezir olunca Bıyıklı Mustafa Ağa, aynı yıl bu da vezir olunca Şahin Mustafa Ağa oldu.

1095'de (1684) Moralı Hüseyin Ağa, bu Mısır valisi olunca 1099'da (1688) Cerrah Mustafa Ağa, aynı yıl Elmas Mehmed Ağa, 1100'de (1688-89) Beyzâde Ali Ağa, bunun 1102'de (1690/91) vezir olmasıyla Küçük Osman Ağa, 1105'de (1693/94) vezir olunca Sirke Osman Ağa, aynı yıl Şa'bân'da (Nisan 1694) Çerkes Hasan Ağa olup 1106'da (1694/95) Şam valisi oldu. Sonra 1110'da (1698/99) Dâyezâde İbrahim Ağa silahdar olup 1112'de (1700/01) emekli oldu. Yerine Çorlulu Ali Ağa, bu 1115'de (1703) vezir olunca İbşir Hasan Ağa oldu. Şa'bân 1115'de (Aralık 1703) Fındıklılı Mehmed Ağa, 2 ay sonra Hüseyin Paşazâde İbrahim Bey, aynı yılın Zilhiccesinde (Nisan 1704) Abaza Süleyman Ağa, bu 1116'da (1704/05) vezir olunca Pazarköylü Ali Ağa, 1121'de (1709) vezir olunca Kadid Yusuf Ağa, 1122'de (1710) azledilince Halil Ağa, 1125'de

(1713) İbrahim Ağa, 1129'da (1717) diğer İbrahim Ağa, bu 1133'de (1720/21) Erzurum valisi olunca Boşnak Mehmed Ağa, 1137'de (1724/25) vezirliğinde İstanbullu Mehmed Ağa, 1140'da (1727/28) vezirliğinde Ebûbekir Ağa, 1143'de (1730/31) Halil Ağa, 1144'de (1731/32) Ya'kub Ağa, 1146'da (1733/34) Adana valisi olunca Dimetokalı Mehmed Ağa, 1148'de (1735/36) kaymakamlığında Baltacı Mehmed Paşazâde Mustafa Bey, bu 1159'da (1746) vezir olunca hazine kethüdâsı Ali Ağa, 1161'de (1748) azlinde Süleyman Ağa, sonra Bağçevanzâde Mehmed Ağa, 1163'de (1750) Ali Ağa, 1164'de (1751) Bıyıklı Ali Ağa, 1168'de (1754/55) vezirliğinde Bosnalı Hüseyin Ağa, az müddet sonra Cihangirli Mehmed Ağa, 1168'de (1754/55) vezirliğinde Bosnalı Hüseyin Ağa, kısa süre sonra Cihangirî Mehmed Ağa, 1169'da (1755/56) vezir olunca Mehmed Ağa, aynı yıl azledilince Yusuf Paşazâde İbrahim Bey, 1171'de (1757/58) bunun ayrılmasıyla Hamza Ağa, 1182'de (1768/69) ayrılmasında Seyyid Mehmed Emin Ağa silahdar olmuştur. 1185'de (1771/72) vefat etti. Bunun yerine Sun'ullah Ağa olup kısa sürede vezir oldu. Yerine Abdullah Ağa silahdar oldu ve 1187'de (1773) vezirliğinde Mehmed Emin Ağa, 1189'da (1775) bunun vezir olmasında Seyyid Mehmed Ağa, 1193'de (1779) sadrazam olması üzerine Perişan Mustafa Ağa, 1194'de (1780) vezirlikle Selânik'e tayininde Salbaş Ahmed Ağa, 1196'da (1782) vezirliğinde Hattat İsmail Ağa silahdar oldu. 1197'de (1783) vezir olunca Mehmed Ağa, 1200'de (1786) Lâdikli Ahmed Ağa ve 1201'de (1787) Yahyâ Ağa silahdar olmuş ve Muharrem 1204'de (Eylül-Ekim 1789) ayrılmıştır.

Yerine Seyyid Abdullah Ağa, Muharrem 1210'da (Temmuz-Ağustos 1795) İslâm Mehmed Ağa, 1215'de (1800/01) Halil Ağa, 1218'de (1803/04) Süleyman Ağa, 1222'de (1807) Tonun Ahmed Bey, 1223'de (1808) İzzet Paşazâde Mehmed Bey, bir ay sonra Receb Paşazâde Mehmed Bey, aynı yılın Şevvâlinde (Aralık 1808) Hacı Mehmed Emin Ağa, 1226'da (1811) Ahmed Paşazâde Ali Bey, 1233'de (1818) İbrahim Ağa, aynı yılın Zilka'desinde (Eylül 1818) İlyas Ağa ve 1238'de (1822/23) Ali Ağa olmuştur.

1241 (1825/26) tarihinden sonra rikâbdar, çukadar ve diğer makamlar lağv olunmuştur. O tarihlerde bir "başçukadarlık" makamı kurulmuştur. Bu ayrıca bir mansıptır. Bu makama Ömer Ağa, bunun vefatında Seyyid Abdullah Ağa yeğeni Ebûbekir Efendi ve onun azlinde Bursalı Said Ağa getirilmişti.

III. Selim devrinde (1789-1807) bu ağalardan başka bazılarına "mâbeynci" denmiştir ki, Yekçeşm Ahmed Bey bu hizmetteydi. II. Mahmud da "mâbeynci" unvanıyla Fethî Bey, Rızâ Bey ve Mehmed Ali Bey gibi zatları istihdam etmiş ve eski unvanlardan silahdarlık makamı kalmıştı. 1247 ortalarında (1831 sonları) Ali Ağa vefat edince silahdarlık makamı kaldırılmış, "Enderûn-ı Hümâyûn Nezâreti" unvanıyla kurulan nezârete hazine kethüdâsı yukarıda adı geçen Ebûbekir Efendi tayin olunmuş ve 1248'de (1832/33) "Mâbeyn-i Hümâyûn Müşirliği" teşkil edilerek ferik Ahmed Fevzî Paşa'ya vezirlikle ihsan buyurulmuştur.

Mâbeynci beyler de çukadar ve rikâbdar ağalıkları ve vazifelerini üstlenmişler, sarıkçıbaşılık, yani tülbend ağalığı yerine "esvabcıbaşılık", kiler kethü-

dâlığı yerine "kilercibaşılık" gibi gedikler icat olunmuş ve yüksek mâbeyn-i hümâyûn makamları unvanca büyük değişikliklere uğramıştır. "Enderûn-ı Hümâyûn Nezâreti" de 1251'de (1835/36) Ebûbekir Efendi'nin vefatında kaldırılmıştır.

Kurulan "Mâbeyn-i Hümâyûn Müşirliği" 1255'de (1839) başmâbeynci Hasan Rızâ Bey'e tevcih olunmuş, 1261'de (1845) ayrılmasında o görev "serkurenâlık"a çevrilmekle 1275'de (1858/59) tekrar kurulmuş, yine Rızâ Paşa olmuş ve 1277 sonlarında (1861 başları) Kapdan Mehmed Ali Paşa'ya ek olarak verilmiştir. Receb 1279'da (Ocak 1863) tekrar kaldırıldı. 1284 (1867/68) tarihlerinde Hakkı Paşa mâbeyn nâzırı oldu. Vefatında Ferid Paşa, 1288'de (1871) Refik Bey ve azlinde yine Ferid Paşa bu nezârete "hazine-i hassa" ilâvesiyle tayin olundular. Muharrem 1292'de (Şubat 1875) kaldırıldıysa da sonra yine kuruldu. 10 seneye yakındır Gazi Osman Paşa bu yüce makamda bulunmaktadır.

Serkurenâlık makamına da Rızâ Paşa'dan sonra İzzet Mehmed Bey, 1259'da (1843) Hamdî Bey, 1264'de (1848) Selim Bey, 1270'de (1853/54) Ali Bey, 1271'de (1854/55) İzzet Bey, 1272'de (1855/56) Neş'et Bey, 1273'de (1856/57) Osman Bey, 1276'da (1859/60) Ahmed Bey geldiler. Sonraları da Gâlib Bey, Hacı Emin Bey, üç defa Nevres Bey, Hacı Hasan Bey, Yâver Bey, Hâlid Bey, yine Hacı Hasan Bey, Ali Bey, Cemil Bey, sonra iki defa Ziver Bey, iki defa Feyzî Ahmed Bey, İsmail Bey, Mehmed Bey, Fuad Bey, Hayrî Bey, Hüsâmeddin Bey, İzzet Bey ve Hâfız Mehmed Bey serkurenâ olmuşlardır. Sonra Edhem Efendi, Nâfiz Paşa, sonra ikinci defa Hamdî Paşa ve sonra Osman Bey serkurenâ olmuşlardır. Halen serkurenâ Hacı Ali Beyefendi'dir.

Mâbeyn-i hümâyûn başkâtipliği başlarda yoktu. Serkâtiplik unvanıyla bazı kâtipler var idiyse de hattı hümâyûnları tevdi vazifesi de silahdarlık makamına ait hükmündeydi. Çünkü silahdarlar o devirlerde çoğunlukla bilgili kişilerden idiler.

II. Mahmud zamanında (1808-1839) serkitâbet dairesi büyüyerek Mustafa Nurî Efendi, sonra Vassâf Bey, sonra Said Bey, 1256'da (1840) Tevfik Bey, 1259'da (1843) Şefik Bey, 1264'de (1848) Ferid Efendi, 1270'de (1853/54) Hakkı Bey, 1278'de (1861/62) Emin Bey, 1279'da (1862/63) Mustafa Nurî Efendi, 1280'de (1863/64) yine Emin Bey, 1288'de (1871) Hilmî Efendi, 1289'da (1872) Refik Bey, sonra Âtıf Bey, 1293'de (1876) Sa'dullah Bey bu makama getirildiler. Aynı yıl Said Bey, 1295'de (1878) Lebib Efendi, sonra iki defa Ali Fuad Bey, sonradan iki defa Ali Rızâ Paşa, 1302'de (1884/85) Süreyyâ Paşa başkâtip olmuş ve 1312'de (1894/95) vefatında Tahsin Bey olmuştur.

Hacı Hasan Refik Paşa Mîrlivâ İsmet Paşa'nın oğlu olup yükselerek kurenâ ve iki defa serkurenâ olmuş ve hayli müddet ma'zul kalmıştı. Sonra hazine-i hümâyûn kethüdâsı ve bâlâ ile Diyarbekir ve Adana valisi olmuştur. Sonra vezirlikle Bağdad ve Suriye valisi oldu.

Yâver Bey Mâbeyn-i hümâyûna bağlı olarak hatap emini iken Hacı Emin Paşa'ya damad olmuştur. Serkurenâlıktan azlinden sonra konağında ikamet etmiştir.

Hüsâmeddin Bey Hademe-i hassadan iken yâver ve pek az müddet serkurenâ oldu. Sonra yine hademe-i şâhâneye dönmüş ve miralay rütbesi verilmiştir. Kardeşi İbrahim Bey de Sultan Abdülaziz devrinde (1861-1876) bir hayli müddet mâbeynci olmuştur.

İzzet Bey Bâbıâlî'den Saray-ı Hümâyûn'a kâtip olmuştu. Bir aralık serkurenâ da olmuştur. Sonra Divan-ı Hümâyûn âmedî halifeliğiyle ayrılmıştır.

Hâfız Mehmed Bey Enderûn-ı Hümâyûn'dan kurenâlığa girmiş, burada birçok zaman bulunmuştur. Sonunda serkurenâ oldu. 1295 (1876) yılından sonra Teke mutasarrıflığına gidip ma'zul olmuştur.

Edhem Efendi Hazine-i Hümâyûn kâtipliğinden başkâtip ve Sâlih Efendi'nin vefatında hazine kethüdâsı olmuştur. 1293'de (1876) serkurenâ ve 7-8 ay sonra yine hazine kethüdâsı oldu. Birkaç sene sonra Hacı Hasan Bey'in tayiniyle ma'zul kaldı.

Hacı Ali Beyefendi Hatap emini, Hazine-i hassa meclis-i idare reisi ve vâlide sultan kethüdâsı olmuş, 10 seneye yakın ikinci ve geçen sene serkurenâ olmuştur.

Âtıf Beyefendi Kurşuncubaşızâde oğlu olup Şûrâ-yı Devlet kaleminden mâbeyn-i hümâyûn kâtibi ve sonra 1291'de (1874) başkâtip oldu. 1293'de (1876) ayrıldı ve sonra Karasi mutasarrıfı ve valisi olup ayrılmıştır.

Lebib Efendi Hakkı Paşa'nın damadıdır. Şûrâ-yı Devlet kalem zâbitliğinden mâbeyn-i hümâyûn kâtibi olmuştur. Sırasıyla başkâtip oldu. 1294'de (1877) azlinde adliye temyiz azası, reis-i sânîsi ve sonra baş müddeiümumî olmuştur.

Ali Rızâ Paşa Vükelâdan Mümtaz Efendi'nin büyük oğludur. Sadâret mektûbî kaleminden yetişip mühimme müdürü, Meclis-i Maliye başkâtibi, sonra hazine-i hassa nâzırı ve tekrar mâbeyn-i hümâyûn başkâtibi oldu. 17 Ramazan 1299'da (2 Ağustos 1882) vezir rütbesi ihsan buyurulmuştur. Zilhicce 1302'de (Eylül 1885) defter-i hakanî nâzırı oldu.

Tahsin Bey Suûd Efendi'nin oğludur. Bâbıâlî'den yetişip Şûrâ-yı Devlet kaleminde muavin, sonra başmuavin ve oradan bahriye mektupçusu oldu. Sonra mâbeyn-i hümâyûn başkâtibi olmuştur.

3. Büyük Mîrahûrlar

Başlarda bu makam sâhibi de büyük makam sâhiplerinden sayılırdı. Kapıcılar kethüdâsı ve mîrahûr-ı sânî üstündeydi. Hatta bu makamdan vezir ve birden sadrazam olan olmuştur.

Bu makama nâil olanlardan ilki, II. Bâyezid devrinde (1481-1512) Arnavut İlyas Bey olmuştur. I. Selim'in (Yavuz) mîrahûru Bıyıklı Mehmed Ağa olup 923'de (1517) Diyarbekir valisi olmuştur. Sonra Hasan Ağa, 947'de (1540/41) mîrahûrluktan Haleb valisi, 956'da (1549) Hızır Ağa bu hizmetten Köstendil Beyi oldu. Sonra Kızıl Ahmedli Mustafa Ağa 962'de (1555) Rumeli valisi olunca yerine Doğancı Hacı Ahmed Ağa mîrahûr olmuştur. Bu da 965'de (1558) Konya valisi oldu. Yerine gelen Sofu Ali Ağa 968'de (1560/61) Maraş valisi ol-

muştur. Yerine gelen Husrev Ağa 975'de (1567/68) azledilmiştir. Sonra Hırvat Siyâvuş Ağa oldu. Bu zat silahdar olunca silahdar Kaytas Ağa mîrahûr oldu ve 983'de (1575/76) azledildi. Sonra Eski Hüseyin Ağa, sonra Ferhâd Ağa, sonra Maraşlı Mehmed Ağa, 991'de (1583) yine Hüseyin Ağa, 997'de (1589) Nuh Ağa, sonra Bosnalı Lala Mehmed Ağa, 1000'de (1592) Hasan Ağa oldu ve 1001'de (1592/93) Kefe beylerbeyi oldu. Yerine Lala Ali Ağa oldu ve bu da Nahcıvan beylerbeyi oldu.

1003'de (1594/95) silahdar-ı şehriyârî Hasan Ağa mîrahûr oldu. 1004'de (1595/96) Tırnakçı Hasan Ağa, 1005'de (1596/97) Türk Ahmed Ağa, sonra Nakkaş Hasan Ağa, 1011'de (1602/03) Kasım Ağa, aynı yılın sonlarında (1603 başları) Mustafa Ağa olup 1012'de (1603/04) beylerbeyi ve damad oldu. Sonra İbrahim Ağa ve Muharrem 1013'de (Haziran 1604) Hınak Mustafa Ağa olup Zilhicce'de (Haziran) Rumeli beylerbeyi oldu. Sonra Maryol Hüseyin Ağa ve 1015'de (1606/07) Ca'fer Ağa oldu ve aynı yıl beylerbeyi oldu. Sonra İbrahim Ağa, 1020'de (1611) Ahmed Ağa, 1023'de (1614) İskender Ağa, 1024'de (1615) beylerbeyi olunca Hasodabaşı Ahmed Ağa, 1026'da (1617) Benli Mustafa Ağa, 1027'de (1618) Hamidî Mustafa Ağa, bu 1028'de (1619) Mısır valisi olunca Süleyman Ağa oldu ve bu da 1029'da (1620) Şam valisi oldu. Sonra Çatalcalı Hasan Ağa olup 1030'da (1621) kapdan oldu. Yerine Kara Mustafa Ağa olup 1033'de (1623/24) Bosnalı Receb Ağa oldu ve bu da aynı yıl vezir oldu.

Sonra Köprülü Mehmed Ağa olup 1036'da (1626/27) beylerbeyi oldu. Yerine gelen Ebûbekir Ağa 1040'da (1630/31) Musul beylerbeyi oldu. Yerine Canpuladzâde Mustafa Bey olup aynı yıl kapdan-ı deryâ oldu. Sonra Hattat Hasan Ağa, 1041'de (1631/32) Sarı Hüseyin Ağa, 1043'de (1633/34) kapdan-ı deryâ olunca yerine Nasûh Paşazâde Hüseyin Bey olup bu da 1044'de (1634/35) Budin valisi oldu. Sonra Kara Ahmed Ağa olup 1045'de (1635/36) Mısır valisi oldu. Sonra Şahin Ağa ve sonra İbşir Mustafa Ağa oldu. Bu da 1048'de (1638/39) Budin valisi oldu. Sonra Tekeli Mustafa Ağa olup Zilhicce 1048'de (Nisan 1639) Ankebut Ahmed Ağa, 1052'de (1642) Kamalak Siyâvuş Ağa, 1053'de (1643) Osman Ağa oldu. Zilka'de 1053'de (Ocak 1644) Rumeli valisi olunca yerine Bosnalı Sâlih Ağa ve 1054'de (1644) Haydar Ağazâde Mehmed Ağa oldu. Bu da 1056'da (1646) Mısır valisi oldu. Yerine Ebe damadı Mehmed Ağa, sene sonunda Sâlih Paşa'nın kardeşi Murtaza Ağa oldu. Bu da 1057'de (1647) kapdan-ı deryâ oldu. Sonra Receb 1058'de (Temmuz-Ağustos 1648) vezirlikle Tavukçu Mustafa Paşa büyük mîrahûr olmuştur. Cemaziyelevvel 1059'da (Mayıs-Haziran 1649) Erzurum valisi oldu. Sonra Abaza Hasan Ağa ve Zilhicce 1061'de (Kasım-Aralık 1651) Abaza Mehmed Ağa oldu. Bu da 1064'de (1654) kubbe veziri oldu. Sonra Çavuşbaşı Bosnalı İsmail Ağa, 1066'da (1656) Sührab Mehmed Ağa ve Zilka'de 1066'da (Eylül 1656) tekrar İsmail Ağa oldu. 1068'de (1657/58) bu da kubbe veziri oldu.

Zilhicce 1068'de (Eylül 1658) Kara Mustafa Ağa olup Muharrem 1071'de (Eylül 1660) Silistre valisi oldu. Şevvâl 1075'de (Nisan-Mayıs 1665) Canpuladzâde Hüseyin Bey olup Rebiyülevvel 1084'de (Haziran-Temmuz 1673) Budin

valisi oldu. Yerine Kara İbrahim Ağa olup 1087'de (1676) vezirlik verilince sadâret kethüdâsı Sarı Süleyman Ağa oldu ve bu da 1090'da (1679) ikinci vezir oldu.

1095'de (1684) silahdar-ı şehriyârî Şahin Mustafa Ağa, büyük mîrahûr olup Receb'de (Haziran-Temmuz) Boğaz muhâfızı oldu. Yerine gelen Receb Ağa 1097'de (1686) vezir oldu. Yerine Voynuk Mehmed Ağa, 1099'da (1688) Dâyezâde Ömer Ağa, 1101'de (1689/90) silahdar-ı şehriyârî Elmas Mehmed Ağa ve aynı yıl nişancı olunca çukadar Taslak İsmail Ağa oldu. 1104'de (1692/93) Küçük İbrahim Ağa, 1105'de (1693/94) sadâret kethüdâsı olunca Filibeli Mehmed Ağa, 1106'da (1694/95) Çalık Ahmed Ağa, 1108'de (1696/97) ikinci defa Mehmed Ağa olup 1109'da (1697/98) azledildi. Yerine Çerkes Mehmed Ağa oldu. Bunun 1112'de (1700/01) Haleb valisi olması üzerine Sarı Süleyman Paşazâde Yusuf Bey, o seneler Kıblelizâde Ali Bey, 1114'de (1702/03) ikinci defa Çalık Ahmed Ağa, sonra Abaza Mehmed Ağa, sonra Baltacı Mehmed Ağa oldu. Bunun 1116 başlarında (1704 ortaları) kapdan olması üzerine İbşir Hüseyin Ağa, Şa'bân 1116'da (Aralık 1704) hazinedar Osman Ağa, 1117'de (1705) çukadar Frenk Osman Ağa, Şevvâl 1117'de (Ocak 1706) yine hazinedar Osman Ağa, 1118'de (1706/07) yine Frenk Osman Ağa, 1122'de (1710) Çerkes Süleyman Ağa, aynı yıl kapıcılar kethüdâsı Osman Ağa, Cemaziyelâhir 1123'de (Temmuz-Ağustos 1711) yine hazinedar Osman Ağa oldu ve Zilka'de'de (Aralık) katledildi. Sonra Türk Mehmed Ağa, 1125'de (1713) mühürdar Mustafa Ağa, aynı yıl Çerkes Ahmed Ağa, 1126'da (1714) üçüncü defa Çalık Ahmed Ağa oldu. Sonra bunun Kudüs paşası olması üzerine 1127'de (1715) Süleyman Ağa oldu ve bu da Zilka'de 1128'de (Ekim-Kasım 1716) Şam valisi oldu. 1128'de (1716) vezir ağası Mehmed Ağa ve 1129'da (1717) Haydar Ağa oldu ve 1130'da (1718) azledildi.

İbrahim Paşazâde Mustafa Bey 1138'de (1725/26) vekâleten ve 1140'da (1727/28) asâleten mîrahûr oldu. 1143'de (1730/31) Kara Mehmed Paşazâde Mustafa Bey oldu. Şa'bân 1145'de (Ocak-Şubat 1733) Hatibzâde Yahyâ Ağa, 1147'de (1734/35) Halil Ağa, 1148'de (1735/36) bu zat vezirlikle Aydın valisi olunca ikinci defa Kara Mehmed Paşazâde Mustafa Bey oldu. Bu da 1149'da (1736/37) vezir olunca Şemlâ Ahmed Ağa oldu. Muharrem 1151'de (Nisan-Mayıs 1738) Aydın valisi olunca Hasan Paşazâde Abdullah Bey mîrahûr oldu ve bu da 1158'de (1745) Kıbrıs muhassılı oldu. Yerine Şâtır Hüseyin Ağa geldi. 1159'da (1746) Şehsüvarzâde Mustafa Bey olup Zilka'de'de (Kasım-Aralık) vezirlikle kapdan oldu. Yerine İbrahim Paşa oğlu Durak Mehmed Bey oldu ve 1162'de (1749) Konya valisi oldu. Sonra Köse Halil Paşa oğlu Mustafa Bey olup 1163'de (1750) azledilince Abdurrahman Paşazâde Bâhir Mustafa Bey oldu. Şa'bân 1165'de (Haziran-Temmuz 1752) sadrazam oldu. 1165'de (1752) Kel Ahmed Paşazâde Ali Bey, 1170'de (1756/57) vezir olması üzerine İvâz Paşazâde Halil Bey, 1171'de (1757/58) Mustafa Ağa, 1173'de (1759/60) diğer Mustafa Ağa oldu ve Rebiyülevvel 1174'de (Ekim 1761) kapdan olması üzerine Köse Halil Paşazâde Mustafa Bey ikinci defa tayin edildi. Sonra Seyyid Ahmed Ağa ve Şa'bân 1175'de (Mart 1762) İbrahim Reşid Ağa olup 1176'da

(1762/63) azledildi. Yerine tekrar Seyyid Ahmed Ağa oldu ve bir müddet sonra vezirlik verildi. 1177'de (1763/64) ikinci defa Halil Bey, Şevvâl 1179'da (Mart 1766) Selim Ağa, 1180'de Kara Mehmed Paşazâde Mahmud Bey ve 1181'de (1767/68) Kara Halil Ağa olup Şevvâl 1182'de (Şubat 1769) vezirlik verildi. Yerine Evliya Hacı Ahmed Ağa, ardından Dârendeli Mehmed Ağa oldu ve sene sonunda Boğaz muhâfızı oldu. Yerine Yazıcızâde Mustafa Bey ve Rebiyülâhir 1183'de (Ağustos 1769) üçüncü defa Halil Bey oldu. Aynı yıl vezirlik verildi. Sonra Abdullah Paşazâde Abdüllâtif Bey, 1187'de (1773) Devatdar Mehmed Paşazâde Hacı Abdî Bey ve aynı yıl Hacı Mustafa Ağa oldu ve 1191'de (1777) vezirlik verildi. Sonra Çerkes Mehmed Bey, 1194'de (1780) İsmail Paşazâde Kara Ali Bey, 1195'de (1781) tekrar Mehmed Bey, ardından çukadar Hüseyin Ağa, 1199'da (1785) üçüncü defa Mehmed Bey, 1200'de (1786) İzzet Paşazâde Said Bey, Receb 1203'de (Nisan 1789) Hoca Mehmed Efendi, 1206'da (1791/92) Çayırzâde İbrahim Ağa ve 1210'da (1795/96) Zühdî İsmail Bey olup Rebiyülevvel 1216'da (Temmuz 1801) vezir oldu.

Sonra ikinci defa Said Bey, 1217'de (1802/03) Râtib Paşazâde Şemseddin Bey, 1222'de (1807) Kör Said Mehmed Ağa, 1223'de (1808) bunun idamında Moralı Ebûbekir Ağa, sonra çukadar Arnavut Ahmed Ağa ve sonra üçüncü defa Said Bey olup 1225'de (1810) vefat etti. Sonra Kara Mehmed Ağa olup Zilka'de 1226'da (Kasım-Aralık 1811) kapdan oldu. Sonra Hâfız Mustafa Nurî Ağa oldu. 1228'de (1813) vezir olmasında Sivaslı İsmail Ağa, Zilka'de'de (Kasım 1813) Zeynelâbidîn Bey ve sonra Deli Abdullah Ağa olup Ramazan 1234'de (Temmuz 1819) kapdan oldu. Sonra Halil Ağa oldu Ramazan 1235'de (Haziran 1820) azledildi. Yerine Şehlâ İbrahim Ağa oldu ve Receb 1238'de (Mart-Nisan 1823) vezir oldu. Sonra Ramazanzâde Hacı Ali Bey, Şevvâl 1241'de (Mayıs 1826) Şehsüvarzâde Derviş Mehmed Bey, aynı yılın Zilhiccesinde (Temmuz 1826) Ayaşlı Mehmed Mes'ud Ağa, 1244'de (1828/29) Pepe Mehmed Ağa, sonra Dâyezâde Hüseyin Bey olup 1252'de (1836/37) vefatında Dâyezâde Hasan Bey olmuştur.

1253'de (1837) mîrahûr-ı evvel ve sânîler azledilip memuriyetleri kaldırıldı. "Istabl-ı Âmire Müdürlüğü" kurulmasında "sânîye"den küçük bir rütbe sayılmıştır. Çünkü kapıcıbaşıların bazı eskilerine mîrahûr pâyesi verilerek rütbeleri yükseltilirdi. Başlarda, mîrahûrların pek çoğu yeniçeri ağası ve beylerbeyi olduğundan silahdar-ı şehriyârî derecesinde bir makamdı. Sonraları, yeniçeri ağaları ocaktan olduğundan oraya ve silahdarlığa tayin olunamadılarsa da özellikle sadâret kethüdâlığına kadar görevlere kaynak olacak şekilde yüksek makamlardan olan bu makam devam eylemişti. Kaldırılmasından sonra tebdil serhademesi Osman Ağa ilk defa ıstabl-ı âmire müdürü oldu. Sonra Mustafa Ağa olmuş ve buna sonra beylerbeyi pâyesi verilmiştir. Sonra fabrikalar nâzırı olduğunda, Osman Ağa Rumeli pâyesiyle tekrar ıstabl müdürü olmuştur.

Sonra Sultan Abdülaziz devrinde (1861-1876) Hacı Hamdî Ağa, Süleyman Ağa ve sonra bir aralık Abdî Paşazâde Raûf Paşa ıstabl-ı âmire müdürü olmuştur. Sonra askeriyeden Muzaffer Paşa, sonra ferik Nurî Paşa, sonra İzzet Paşa ve azlinde mîrlivâ Fâik Paşa olmuştur.

İKİNCİ KISIM

DİVAN-I HÜMÂYÛN

Cihan sultanları ve özellikle İslâm melikleri birer adalet nişanı olan divan kurmayı alışkanlık haline getirdiklerinden yüce Osmanlı saltanatında da bu gibi yüce bir "Divan" kurulmuştur. Osmanlı "Divan-ı Hümâyûn"una "Kubbealtı" denilmesi, devlet erkânı için bir diğerine kapısı olan kubbeli bir divan yeri seçiminden dolayıdır. Bu odaların sırtında, biraz yüksekçe ve önü kafesli bir yerden sultanlar genel meselelere ve devlet işlerine bakar ve onları takip ederlerdi. Bu "Divan-ı Âlî", sadrazamların başkanlığında bir meclis toplanmasıyla meydana gelirdi. Vezirler, kazaskerler, kapdan-ı deryâ, tevkiî, yeniçeri ağası, defterdarlar, reisülküttab ve İstanbul kadısı gibi yüksek makamlılar tabiî üye olup çavuşbaşı, Divan-ı Âlî çavuşbaşılarıyla, ayakta emri yerine getirmek için hazır beklerler ve tezkireciler "Divan-ı Hümâyûn" kâtipliğini, diğer bazı kâtipler ile yerine getirirlerdi.

Divan'ın oluşması II Mehmed (Fâtih) devrinde (1451-1481) başlamış, 1060 (1650) tarihlerinden sonra sadrazamların konaklarında da devlet işleri görülmeye başlanmıştır. Azar azar kubbe vezirleri eksilmeye başlayıp Divan-ı Hümâyûn'da, sadrazam konaklarındaki meclislerde kapdan paşa, menasıb-ı sitte ricâli ve yeniçeri ağası bulunmuştur. Sonraları kulların işleriyle siyasî meselelerin ayrı ayrı müzakeresinde sadreyn (kazaskerler) arz günleri bulunur ve önemli meclislerde âlimlerden bir-iki zat mükâleme memurluğuyla hazır bulundurulurdu. 1739

Sonra Bâbıâlî'nin kurulmasında sadrazamların ikâmet yerleri, meclis-i âlî ve arz odasının hepsi bir yere toplanmış ve önemi en fazla olan işlerde ilgili bütün devlet adamları toplanarak genel meclisler toplanmıştır. Bu da Yeniçeri Ocağı'nın ortadan kaldırılmasından sonra değişikliğe uğramış, vekiller teşekkülünde şeyhülislâmı da dahil olarak bir "Meclis-i Vükelâ" ve "Meclis-i Has" meydana gelmiştir. Şer'î işlerin yürütülmesi de kazaskerler ve İstanbul kadısı, şeyhülislâmın nezâretinde "Huzur Odası"nda toplanması suretiyle şeyhülislâm nezâretine verilmiştir. Zira yarım asra kadar şeyhülislâmlar Divan-ı Hümâyûn'a memur değillerdi ve önemli işlerde fikirlerine başvurulurdu.

İşte, Divan-ı Hümâyûn'un bugünkü şekle nasıl gelmiş olduğu aşağıdaki taksimat ile açıklamalardan anlaşılır. Bu bölümde her biri birkaç şubeye ayrılmak üzere birkaç bâbla devlet erkânını anlatmaya çalışacağız.

I. BÂB

Beş şubeyi içine almaktadır: 1. Vezirler ve kazaskerler, 2. Kubbenişîn, 3. Sadrazamlar, 4. Bâbıâlî, 5. Meclis-i Has.

1. Şube: Vezirler ve Kazaskerler

Vezirazamlık mı, yoksa kazaskerlik mi önce kurulmuştur, burasını ayırmak zordur. Zira Osman Gazi zamanında (1299-1326) hem vezir ve hem de

ordu kadısı, yani kadıasker (kazasker) vardır. Ancak Osmanı Devleti o zaman kılıçlı fetih devrini açtığından padişah, vezir ve kadı hepsi mücahid (savaşçı) olup memleket böyle genişletilirdi. Padişah, vezir ve serasker, oğulları olduğundan ilk vezirler şehzâdelerden ibaret denir. Hatta *Hadikatü'l-Vüzerâ*'da, Osman Gazi'nin oğlu Alâeddin Paşa ve Orhan Gazi'nin oğlu Süleyman Paşa eski gelenekten olarak vezirazam sayılmışlardır.

Ancak bu iki zata "Paşa" denmesi babalarının büyük oğlu olmalarından ve devlet erkânı reisliğini kazanmaları da yiğitlik ve dirayetlerinden dolayıdır. Bu yüzden vezirazamlık makamı I. Murad devrinde (1361-1389) kazaskerlikten sonra kurulmuştur. Kazaskerlik mesnedi ise bundan on sene kadar öncesi ordu kadıları, fethedilen bütün beldelerin kadılarına âmir olduğundan doğmuştu. İlk kazasker Kara Halil ve ilk paşa da Lala Şahin olmuştur. Çünkü adı geçen, serdâr başbuğ idi. Türklerin geleneği olarak büyük oğula paşa dendiğinden bu zat emirü'l-ümerâ, yani Rumeli'nin bütün beylerine beylerbeyi olunca "Bey"in daha üstünde olarak "Paşa" denmiştir. Paşalık bu şekilde kullara lâkap olunca şehzâdelere denmemiş ve onlara "Çelebi, Sultan, Efendi" denmeye başlanmıştır. 770'de (1368/69) kazasker Halil Efendi, yeni kurulan vezirazamlık makamına "Hayreddin Paşa" adıyla geçmiş ve oğlu Ali Bey'e de kazaskerlik görevi verilmiştir. 787'de (1385) Şahin Paşa ve 788'de (1386) Hayreddin Paşa vefat edince kazasker Ali Bey vezirazam, Şeyh Ramazan Efendi kazasker oldu. Ramazan Efendi 792'de (1390) vefat edince Hayreddin Paşa'nın oğlu İbrahim Bey kazasker olmuştur.

I. Murad devri sonlarında Timurtaş Bey ve Saruca Bey adlı iki emir, paşa ve vezir oldular. Sonra I. Bâyezid (Yıldırım), hazinedarı Ferhâd Ağa'yı da vezir etti. 804'de (1402) Ali Paşa ve Timurtaş Paşa hayatta bulunuyorlardı ve Emir Süleyman Çelebi ile Edirne'ye ve kazasker efendi de Çelebi Mehmed Han ile Amasya'ya gitmişlerdir. 808'de (1405/06) Timurtaş Paşa şehid olarak ve 811'de (1408/09) Ali Paşa eceliyle vefat etmişlerdir. Mûsâ Çelebi, Mihaloğlu Mehmed Bey'i vezir makamında bulundurduysa da 816'da (1413) saltanat I. Mehmed (Çelebi) ile şereflenince Hacı İvâz Bey, Bâyezid Bey ve Kazasker İbrahim Bey, paşa ve vezir oldular. Bâyezid Paşa vezirlerin büyüğü (vezir-i azam) makamına ve Kara Hasan Molla kazaskerlik postuna oturdular. Ancak Hacı İvâz Paşa azledildi ve kazasker efendi vezirlikle nasbedilince İbrahim Paşazâde Halil Bey kazasker oldu. Sonra Bâyezid Paşa bir savaşta esir olunca İbrahim Paşa vezirazam oldu. Düzmece Mustafa savaşında büyük hizmetlerinden dolayı Timurtaş Paşa'nın oğulları Umûr Bey, Oruç Bey ve Ali Bey vezir tayin edildiler. 829'da (1426) Oruç, ertesi sene Ali ve 832'de (1429) vezirazam vefat edince kazasker Halil Bey vezirazam, Saruca Bey vezir ve Velîyeddin Bey kazasker oldular. 838'de (1434/35) Umûr Paşa da vefat etti. Beylerden Dâvud Bey ve Ca'fer Bey vezir oldular. 835'de (1431/32) Velîyeddin Efendi vefat edince Molla Husrev kazasker oldu. Sonra Şihâbeddin Bey ve sonra Köle İshak Bey vezir oldular. Saruca Paşa ve Ca'fer Paşa vezirlikten emekliye ayrıldılar. 848'de (1444) Şihâbeddin Paşa'nın şehid olduğu, Dâvud Paşa'nın vefat ettiği ve İshak Paşa'nın Manisa'ya gittiği sırada Saruca Paşa vezirliğe geri

döndü ve Zağanos Mehmed Bey vezir oldu. 849'da (1445) Hadım Şihâbeddin Bey vezir oldu. İshak Paşa ve Ca'fer Paşa da gelip ve Halil Paşa oğlu Süleyman Bey de kazaskerliğe getirildi. 851'de (1447) vefatında Molla İsâ tayin edildi. 855'de (1451) Saruca Paşa, Zağanos Paşa, Şihâbeddin Paşa ve Ca'fer Paşa emekli edilip kazaskerliğe Velîyeddin oğlu Ahmed Molla tayin olundu ve heyet yenilendi. Az müddette vezir oldu ve Molla Güranî Şemseddin kazasker oldu. 857'de (1453) bütün vezirler ayrıldı. Halil Paşa vezirazamken vefat etti. Mahmud Ağa sadrazam, Fazlullah Bey, Rum Mehmed Bey ve Hızır Beyzâde Mustafa Bey vezir oldular. 859'da (1455) Molla Güranî Şemseddin kazaskerlikten emekliye ayrılmış ve Molla Mecdeddin gelmiştir. 862'de (1458) Molla Husrev ikinci defa kazasker oldu. Sonra Hocazâde Mustafa, 868'de (1464) Molla Abdülkerim kazasker olmuşlardır. 872'de (1467/68) Mahmud Paşa vezirazamlıktan azledilince Rum Mehmed Paşa sadrazam oldu. Kazasker de azledildi. Yerine Küpelizâde Muhyiddin Efendi ve 873'de (1468/69) Vildan Efendi oldu. Fazlullah Paşa gözden düşünce Has Murad Bey ve muallim-i sultanî Sinan Molla, Gedik Ahmed Bey ve Azguroğlu İsâ Bey vezir olmuşlardır. 875'de (1470/71) vezirazamlık makamına İshak Paşa tayin edildi ve Karamanî Nişancı Mehmed Bey vezir oldu. Vezirazamlığa 878'de (1473/74) ikinci defa Mahmud Paşa ve aynı yıl kazaskerliğe Samsunî Hasan Efendi tayin edildi. Ancak eski vezir Mustafa Paşa çekemeyince aynı yıl vezirazamlığın Hoca Sinan Paşa'ya geçmesine sebep olmuş ve ertesi yıl Mustafa Paşa vezirlikten ayrılmıştır. 880'de (1475/76) Has Murad Paşa şehid oldu. 881'de (1476/77) vezirazamlığa Gedik Ahmed Paşa tayin oldu. Lala İlyas Bey ve Dâvud Bey vezir oldular. 880'de (1475/76) Ali Fenârî ve 881'de (1476/77) azlinde İbn Manisa Muhyiddin kazasker oldu. 882'de (1477/78) Karamanî Mehmed Paşa vezirazam, kazasker Muhyiddin vezir ve Molla Kastalânî Muslihiddin kazasker oldu. Velîyeddin oğlu da vezirlikten ayrıldı. Hekimbaşı Ya'kub Paşa da vezirlik pâyesini aldı. Azguroğlu İsâ Paşa 884'de (1479) vefat etti.

Karamanî Mehmed Paşa, kazasker efendiye "Divan-ı Hümâyûn'da vezir çok sayıda iken niçin kazasker çoğalmasın?" demiş ve arzı kabul görmüştür. Zaten Osmanlı memleketi genişlemiş ve bir kazaskerin nezâreti yetmez hale gelmişti. Kazaskerlerin geldiği yerin vezirlik olması da vücut bularak iki kazaskerlik meydana gelmiş, Rumeli ve Anadolu kazaskerliğine kazaskerlik işleri bölüştürülmüş, Rumeli kazaskerliği kazasker Kastalânî'ye ve Anadolu da Hacı Hasanzâde'ye verilmiş, bu sebepten İslâm meşihati bütün işlere nâzır olmuştur.

II. Mehmed (Fâtih) devrinde (1451-1481) defterdarlık ve nişancılık makamları kurulmuş, kapdan-ı deryâlık da kurulunca "Yüce Divan"ın şekil ve tavrı değişmiştir. İstanbul payitaht olduğundan kubbe altında toplanılmakla "Kubbenişîn" tabiri kullanılmaya başlanmıştır. Birinci şube burada son bulmuştur.

2. Şube: Kubbenişîn (Kubbe Vezirleri)

886'da (1481) İstanbul'da Karamanî Mehmed Paşa'nın şehadetiyle İshak

Paşa, Gedik Ahmed Paşa ve Hamza Beyzâde Mustafa Paşa'nın devlet işlerine nezâreti, II. Bâyezid'in Amasya'dan gelmesiyle İshak Paşa'nın sadrazamlığı, Manisazâde Mehmed Paşa'nın vezirlikten azliyle Rumeli kazaskerliğine tayini, Hamza Beyzâde'nin tekrar vezirliği ve Mesih Ahmed Bey ile Hızır Beyzâde Mehmed Bey'in vezir olmaları gibi olayların ardından 887'de (1482) Ayas Paşa harpde vefat etmiş ve Gedik Gazi Mustafa Paşa da emekli edilmiştir. İskender Bey vezir oldu. 889'da (1484) Hızır Beyzâde Mehmed Paşa Şehzâde Ahmed'e lala oldu. Hekim Ya'kub Paşa vefat etti. Mesih Paşa da kapdanlıkla kubbe vezirliğinden çıktı. 890'da (1485) Molla Fenârî oğlu Ahmed nişancılıktan vezir oldu. İskender Paşa valilikle çıktı.

Damad-ı şehriyârî Antalyalı Bâlî Bey ve 891'de (1486) Han Kasım Çelebi vezir oldular. Kasım Paşa'nın ömrü kısa oldu. Hadım Ali Ağa 892'de (1487) Harem-i Hümâyûn'dan vezirlikle çıktı. Kazasker Halil Paşa oğlu İbrahim Çelebi de vezir oldu. Bâlî Paşa 900'de (1494/95) vefat etti. Mesih Paşa tekrar vezir oldu. 902'de (1496/97) Dâvud Paşa ve Fenârî Ahmed Paşa emekli oldu ve Hersekzâde Ahmed Paşa vezirazam oldu. 903'de (1497/98) bu da azledildi. İbrahim Paşa vezirazam, Hadım Ya'kub Paşa vezir oldu. 905'de (1499/1500) boşalan vezirazamlığa Mesih Paşa geçti. 906'da (1500/01) Koca Mustafa Paşa kubbe veziri oldu. 907'de (1501/02) Mesih Paşa yanarak ve Ya'kub Paşa eceliyle vefat etti. Ali Paşa sadrazam ve 908'de (1502/03) Koca Nişancı Dâvud Paşa vezir oldu. 910'da (1504/05) Gazi Yahyâ Paşa da kubbe veziri oldu. Bu yılda Ali Paşa yerine Ahmed Paşa ikinci defa sadrazam oldu. 912'de (1506/07) Ali Paşa vezirazamlığa iade edildi. Bu sırada Yahyâ Paşa'nın vefat etmesi ve Dâvud Paşa'nın ayrılmasıyla Hadım Sinan Paşa ve Yunus Paşa vezir oldular. 917'de (1511) Hadım Ali Paşa'nın şehid olmasıyla Ahmed Paşa üçüncü defa vezirazam ve Zeynel Paşa vezir oldu. Ardından Koca Mustafa Paşa vezirazam, defterdar Hüsâmeddin Çelebi ve Dukaginoğlu Ahmed Bey vezir oldular.

918'de (1512) Mustafa Paşa bertaraf olunca Ahmed Paşa dördüncü defa vezirazam ve defterdar Pîrî Mehmed Çelebi vezir ve İran seferinde payitaht kaymakamı oldu. 920'de (1514) Hadım Sinan Paşa vezirazam ve nişancı Hocazâde Mehmed Çelebi vezir oldu. Vezirlerden Dukaginoğlu Ahmed Paşa vefat etti. 922'de (1516) Hüsâmeddin Paşa vefat etti ve 923'de de (1517) vezirazam şehid oldu. Yunus Paşa da vezirazam olup gidince Pîrî Mehmed Paşa vezirazam ve bostancıbaşı İskender Ağa vezir oldu. Ondan sonra Hocazâde Mehmed Paşa vefat etti. 925'de (1519) İskender Paşa da ecel-i kazaya uğrayınca vezir kalmadı. Sadrazamın ricasıyla Çoban Mustafa Paşa vezir oldu.

926'da (1520) Cezerî Kasım Paşa vezir olup 927'de (1521) emekli edildi. Güzelce Kasım Paşa vezir oldu. 928'de (1522) Çoban Mustafa Paşa Mısır valisi olunca Ahmed Paşa vezir oldu. 929'da (1523) Pîrî Paşa emekli edilerek hasodabaşı İbrahim Ağa vezirazamlığa çıkarıldı. Ahmed Paşa sadrazamlıktan mahrumluğundan dolayı Mısır'ı istedi, Çoban Mustafa Paşa da ikinci vezirliğe rağbet etti. Ahmed Paşa Mısır'da hain olunca Güzelce Kasım Paşa vali ve Ayas Mehmed Paşa kubbe veziri oldu. 935'de (1529) Çoban Mustafa Paşa ve-

fat edince Kasım Paşa 2. vezir oldu. 941'de (1534/35) emekli edildi ve Lutfî Paşa vezir oldu. 942'de (1535) İbrahim Paşa katledilince Ayas Paşa 1. vezir, Lutfî Paşa 2. ve Hadım İbrahim Ağa 3. vezir oldu. 944'de (1537-38) Ayas Paşa'nın vefatında Lutfî Paşa 1., İbrahim Paşa 2. ve Husrev Paşa 3. vezir oldular, sonra İbrahim Paşa emekliye ayrılınca Hadım Süleyman Paşa 2. vezir oldu. 947'de (1540/41) de Lutfî Paşa'nın azlinde Süleyman Paşa vezirazam, Husrev Paşa 2. ve Sofu Mehmed Paşa 3. vezir oldular. 950'de (1543/44) Rüstem Paşa vezir ve damad oldu. 951'de (1544) Süleyman Paşa ve Husrev Paşa'nın aralarını Rüstem Paşa bozdu. Resmi mevkideki çekişmeleri yüzünden ikisi de azledildi. Rüstem Paşa vezirazam, Mehmed Paşa 2. vezir ve Hadım Haydar Ağa 3. vezir oldu. Sonra Kara Ahmed Paşa 4. vezir oldu. 960'da (1553) Rüstem Paşa ve Haydar Paşa'nın azledilmesiyle Ahmed Paşa sadrazam, İskender Paşa 2. ve Semin Ali Paşa 3. vezir oldular. 962'de (1555) Rüstem Paşa vezirazamlığa iade edilince Ali Paşa 2. ve Sokollu Mehmed Paşa 3. vezir oldu. 962'de (1555) Pertev Mehmed Paşa 4. vezir oldu. 966'da (1558/59) İskender Paşa valiliğe gönderildi. 967'de (1559/60) Lala Hüseyin Ağa 5. vezir oldu. 968'de (1560/61) Rüstem Paşa'nın vefatında 2. vezir Ali Paşa sadrazam, 3. Mehmed Paşa 2., Pertev Paşa 3., Hüseyin Paşa 4. ve Kızıl Ahmedli Mustafa Paşa 5. vezir oldu. 972'de (1564/65) Ali Paşa vefat edince Mehmed Paşa vezirazam, Pertev Paşa 2., Hüseyin Paşa 3. ve Mustafa Paşa 4. oldu. Semin Ahmed Paşa da 5. oldu. Aynı yıl Mustafa Paşa azledildi ve 5. vezirliğe Damad Ferhâd Paşa geçti. 974'de (1566/67) Lala Hasan Paşa'nın azliyle Piyâle Mehmed Paşa birden 3. vezir oldu. 975'de (1567/68) Zâl Mahmud Paşa ve 978'de (1570/71) Damad Hasan Paşa çıktı, 6. ve 7. vezir oldular. 979'da (1571/72) 2. vezir Pertev Paşa azledildi ve Piyâle Paşa 2. vezir oldu. 981'de (1573/74) 6. vezir Hasan Paşa vefat edince Lala Mustafa Paşa oldu. 982'de (1574/75) Ferhâd Paşa vefat etti, Şemsî Paşa musâhib ve vezir, Sinan Paşa da vezir oldu. 985'de (1577) 2. vezir Piyâle Paşa vefat edince Ahmed Paşa 2., Zâl Paşa 3., Mustafa Paşa 4., Şemsî Paşa 5., Sinan Paşa 6. ve Siyâvuş Paşa da 7. vezir olmuştur. 987'de (1579) Sokollu Mehmed Paşa şehid olunca Ahmed Paşa 1. ve Lala Mustafa Paşa 2. vezir oldu. Şa'bân 987'de (Aralık 1579) Ahmed Paşa vefat edince 4. vezir Sinan Paşa'ya 1. vezirlik verilmesine gücenen Lala Mustafa Paşa, Zâl Mahmud Paşa ve ardından musâhib Şemsî Paşa vefat eylemişlerdir. Bu sebepten Mesih Süleyman Paşa ve Cerrah Mehmed Paşa vezir oldular. 990'da (1582) Sinan Paşa azledildi. Siyâvuş Paşa sadrazam ve Mesih Paşa 2. vezir oldu. 992'de (1584) Özdemiroğlu Osman Paşa sadrazam ve serdâr-ı ekrem, Damad Ali Paşa da vezir oldu. 993'de (1585) Osman Paşa vefat edince Mesih Paşa sadrazam ve Ali Paşa Budin valisi oldu. 994'de (1586) azledildi ve Siyâvuş Paşa 2. defa sadrazam oldu. 995'de (1587) beylerbeyi Maraşlı Mehmed Paşa, 996'da (1588) İbrahim Paşa vezir oldu. 997'de (1589) beylerbeyi Mehmed Paşa'nın vefatı üzerine Siyâvuş Paşa azledildi ve Sinan Paşa ikinci defa sadrazam oldu ve Boyalı Mehmed Paşa ile Abdülmuhyî Paşa vezir oldular. 999'da (1590/91) Sinan Paşa azledilerek Gazi Ferhâd Paşa Yemen serdârlığından vezirazam ve Ağa Hızır Paşa vezir oldu-

lar. 1000'de (1591/92) Abdülmuhyî Paşa ve 1001'de (1592/93) Mehmed Paşa vefat eylediler. 1000'de (1591/92) Siyâvuş Paşa üçüncü defa ve 1001'de (1592/93) Sinan Paşa yine vezirazam oldu. 1003'de (1594/95) Saatçi Hasan Paşa kubbe veziri oldu. Aynı sene Lala Tekeli Mehmed Ağa vezir oldu. Aynı yıl Sinan Paşa azledilip ikinci defa Ferhâd Paşa ve altı ay sonra yine Sinan Paşa vezirazam oldu. 1004'de (1595/96) Lala Mehmed Paşa sadrazam olduysa da 10. gün vefat edince Sinan Paşa yine makamına iade edildi. Aynı yılın sonunda Sinan Paşa vefat etmiş ve 2. vezir İbrahim Paşa sadrazam olmuştur. Kapdan Cağalazâde Sinan Paşa ve Hadım Hasan Paşa kubbe veziri oldular. Eğri seferi çıktığında Hadım Hasan Paşa, İstanbul'a kaymakam bırakıldı. 1004'de (1595/96) Sokolluzâde Hasan Paşa kubbe veziri ve 1005'de (1596/97) Belgrad muhâfızı oldu. Yemişçi Hasan Paşa ve Tırnakçı Hasan Paşa ile Hızır Paşa kubbe veziri oldular. 1005'de (1596/97) muzafferiyetinde Cağalazâde Sinan Paşa Eğri'de sadârete getirildiyse de birkaç ayda azledildi ve İbrahim Paşa ikinci defa sadrazam oldu. Bu arada Hâfız Ahmed Paşa, Kurt Mehmed Paşa ve Satırcı Mehmed Paşa kubbe veziri oldular. 1006'da (1597/98) İbrahim Paşa sadrazamlık ve serdârlıktan azledildi ve Hadım Mehmed Paşa sadrazam ve Satırcı Mehmed Paşa serdâr-ı ekrem oldu. Altıncı ayda Hasan Paşa katledildi, Cerrah Mehmed Paşa sadrazam ve Bosnalı Halil Paşa kubbe veziri oldu. 1007'de (1598/99) Cerrah Mehmed Paşa ve Satırcı Mehmed Paşa'nın azledilmesiyle sadâret ve serdârlık İbrahim Paşa'ya verildi. Güzelce Mahmud Paşa, Hacı İbrahim Paşa ve Tiryakî Hasan Paşa kubbe veziri oldular. Halil Paşa 2. vezir ve kaymakam oldu. 1008'de (1599/1600) Hâfız Ahmed Paşa kaymakam ve 2. vezir, defterdar Emir Mehmed Paşa kubbe veziri oldu. 1009'da (1600/01) vezirlerden Hacı İbrahim Paşa azlolundu. Hâfız Paşa yerine Halil Paşa sadâret kaymakamı ve Güzelce Mahmud Paşa 3. vezir oldu. Tırnakçı Hasan Paşa da Bağdad valisi oldu.

1010'da (1601/02) İbrahim Paşa harpde vefat etti. Yemişçi Hasan Paşa sadrazam, Tiryakî Hasan Paşa Bosna valisi ve Saatçi Hasan Paşa kaymakam oldu. 1011'de (1602/03) Güzelce Mahmud Paşa kaymakam oldu ve Saatçi Hasan Paşa Trabzon'a gönderildi. Nuh Paşa ve Sarıkçı Mustafa Paşa vilâyete celble Hızır Paşalar yerlerine kubbe veziri oldular. Sonra Raziye damadı Mustafa Paşa 1011'de (1602/03) kubbe veziri olup 1012'de (1603/04) Şam valisi oldu. Kubbe vezirlerinden Emir Paşa Revan valisi oldu. Yemişçi Hasan Paşa İstanbul'a geldiğinde Güzelce Mahmud Paşa gizlendi, yine serdârlıkla çıktığında, Cerrah Mehmed Paşa kaymakam oldu. Az müddette azledildi ve Kasım Paşa kaymakam oldu. Ancak az müddette Bağdad'a vali olunca Sarıkçı Mustafa Paşa kaymakam ve Sofu Sinan Paşa kubbe veziri oldu. Halil Paşa 2. vezir iken vefat etti. Yemişçi Hasan Paşa vefat edince Yavuz Ali Paşa Mısır'dan sadrazam ve serdâr-ı ekrem oldu. Safer 1013'de (Temmuz 1604) vefat edince Bosnalı Lala Mehmed Paşa sadrazam ve serdâr-ı ekrem olmuştur. Aynı yıl Sarıkçı Mustafa Paşa katledilince Sofu Sinan Paşa sadâret kaymakamı oldu. Sinanzâde Mehmed Paşa, Damad Mustafa Paşa, Kara Dâvud Paşa ve Hadım Mehmed Paşa kubbe veziri oldular. Sonra Hâfız Paşa ikinci defa kaymakam ve Dâvud Paşa

vali oldu. 1014'de (1605/06) Gürcü Mehmed Paşa azledildi ve Nakkaş Hasan Paşa ve Deli Ferhâd Paşa kubbe veziri oldu. Aynı yıl Sinanzâde katledildi. 1015'de (1606/07) Hızır Paşa ve Öküz Mehmed Paşa kubbe veziri oldular. Aynı yıl Mehmed Paşa vefat etti. Kapdan Derviş Paşa sadrazam oldu ve Ferhâd Paşa Anadolu'ya serdâr oldu. Şa'bân 1015'de (Aralık 1606) her ikisi de vefat edince serdârlıkla birlikte sadrazamlık Murad Paşa'ya verildi. Nakkaş Hasan Paşa Anadolu serdârı, Ca'fer Paşa kaymakam ve Öküz Mehmed Paşa Mısır valisi oldu. 1016'da (1607/08) Damad Mustafa Paşa sadâret kaymakamı ve Hadım Yusuf Paşa kubbe veziri oldu. 1018'de (1609/10) sadrazam İstanbul'a geldiğinde kaymakam paşa kubbe veziri olduysa da aynı yıl vefat etti. Raziye damadı tekrar kubbe veziri oldu. Bir-iki sene sonra emekli edildi. 1019'da (1610) sadrazam tekrar serdâr-ı ekrem olunca Hadım Mehmed Paşa kaymakam oldu. Murad Paşa 1020'de (1611) vefat edince Nasûh Paşa sadrazam oldu. İran seferinden döndüğünde de Hadım Mehmed Paşa kubbe veziri oldu. 1023'de (1614) vezirlerden Yusuf Paşa vefat etti. Nasûh Paşa'nın vefatında Öküz Mehmed Paşa sadrazam oldu. Hadım Mehmed Paşa azledildi ve Sultan Ahmed Camii bina emini Kalender Efendi kubbe veziri oldu. 1024'de (1615) sadrazama serdâr-ı ekremlik verilince Hadım Mehmed Paşa kaymakam ve Mısır'dan Sofu Mehmed Paşa kubbe veziri oldu. Daha sonra defterdar Ekmekçizâde Ahmed Paşa kaymakam ve Cağalazâde Mahmud Paşa kubbe veziri oldu. 1026'da (1617) Mehmed Paşa azledilerek Halil Paşa sadrazam ve Sofu Mehmed Paşa kaymakam oldu.

1027 (1618) başlarında Öküz Mehmed Paşa 2. vezir ve ardından kaymakam, Hadım Mehmed Paşa 2. vezir ve Ohrili Hüseyin Paşa kubbe veziri oldu. 1028'de (1619) Halil Paşa azledildi, Kaymakam Mehmed Paşa ikinci defa sadrazam ve serdâr-ı ekrem olup Sofu Mehmed Paşa ikinci defa kaymakam ve Çerkes Mehmed Paşa kubbe veziri oldu. Muharrem 1029'da (Aralık 1619) Güzelce Ali Paşa sadrazam ve kaymakam paşa Budin'e vali oldu. Gürcü Ken'an Paşa kubbe veziri ve Karadeniz serdârı oldu. 1030'da (1621) Ali Paşa vefat edince Ohrili Hüseyin Paşa vezirazam oldu. Padişahın Leh seferine çıkışında Nişancı Ahmed Paşa İstanbul kaymakamı oldu. Orada Dilâver Paşa sadrazam, Hüseyin Paşa 2. vezir oldu. 1031'de (1622) her ikisi de şehid oldu. Sadrazamlık Dâvud Paşa'ya, bir ay olmadan Merre Hüseyin Paşa'ya ve kısa sürede Lefkeli Mustafa Paşa'ya verildi ve 5 gün sonra da Gürcü Hadım Mehmed Paşa sadrazam oldu. 1032 (1623) başlarında Merre Hüseyin Paşa ikinci defa sadrazam oldu. Ardından 7 ay önce kubbe veziri olan Kemankeş Ali Paşa sadrazam oldu. Silahdar İbrahim Paşa kubbe veziri olduktan sonra Mısır hesabından dolayı gizlendi. Daha sonra Hadım Mehmed Paşa 2. vezir oldu. 1033'de (1624) Ali Paşa'nın yerine Çerkes Mehmed Paşa sadrazam ve serdâr-ı ekrem, Hadım Mehmed Paşa üçüncü defa kaymakam, Çeşteci Ali Paşa, Topal Receb Paşa ve Bayram Paşa kubbe veziri oldular. 1034'de (1624/25) sadrazam vefat edince Hâfız Ahmed Paşa sadrazam ve serdâr-ı ekrem oldu. 1035'de (1625/26) Hadım Mehmed Paşa'nın vefatında Receb Paşa kaymakam oldu. Çeşteci Ali Paşa ve Bayram Paşa memurlukla kubbeden çıktılar. Kapdan Hüseyin Paşa kubbe ve-

ziri oldu. Sadrazam ve serdâr Hâfız Ahmed Paşa 1036'da (1626/27) azledildi ve Halil Paşa ikinci defa sadârete getirildi. Hâfız Ahmed Paşa gelince 2. vezir oldu. 1037'de (1627/28) serdârlıkla birlikte sadrazamlık Husrev Paşa'ya verildi. Aynı yıl Defterdar Bekir Paşa kubbe veziri olduysa da birkaç ayda azledildi. 1038'de (1628/29) Bayram Paşa tekrar, Tabanıyassı Mehmed Paşa Mısır'dan kubbe veziri oldular. 1040'da (1630/31) Semin Mehmed Paşa kubbe veziri oldu. 1041 sonlarında (1632 ortaları) Husrev Paşa azledildi ve Hâfız Ahmed Paşa ikinci defa sadrazam oldu. Böylece Receb Paşa kaymakamlıktan azledilince biçâre Hâfız Ahmed Paşa'yı şehid ettirerek kendisini sadrazamlığa ulaştırdı. Çatalcalı Hüseyin Paşa bu sene vefat etti. Receb Paşa 6. ayda vefat edince Tabanıyassı Mehmed Paşa sadrazam oldu. 1042'de (1632/33) Deli Hüseyin Paşa musâhib ve Nişancı Mustafa Paşa kubbe veziri oldu. 1043'de (1633/34) vezirlerden Cağalzâde Mahmud Paşa, Semin Mehmed Paşa ve Mustafa Paşa azledilip sürüldüler. 1043'de (1633/34) Abaza Mehmed Paşa musâhib ve Ken'an Paşa İstanbul kaymakamı oldu. Aynı yıl Abaza Mehmed Paşa gitti. Silahdar Mûsâ Ağa kubbe veziri, kaymakam Ken'an Paşa Silistre valisi ve birkaç gün kubbe veziri olan Murtaza Paşa kaymakam oldu. Birkaç ayda azledilip Budin'e vali olunca Mûsâ Paşa kaymakam oldu. Silahdar Bezirganzâde Mustafa Paşa vezir ve musâhib oldu. Sadrazam Mehmed Paşa 1046'da (1636/37) azledilerek 2. vezir Bayram Paşa tayin edildi. Tebriz seferi dönüşünde kaymakam Mûsâ Paşa Budin valisi oldu. 1047'de (1637/38) Celep Ahmed Paşa kubbe veziri oldu. Bağdad seferinde Tabanıyassı Mehmed Paşa sadâret kaymakamı oldu. 1048'de (1638/39) Bayram Paşa vefat edince Tayyâr Mehmed Paşa sadrazam oldu. Bağdad saldırısında şehid olunca Kara Mustafa Paşa sadrazam oldu. Bu yıl sonunda Tabanıyassı Mehmed Paşa vefat etti. Arslanzâde Ali Paşa kubbe veziri oldu.

Sultan İbrahim'in tahta çıkışından (1640) sonra Musâhib Mustafa Paşa ve Ali Paşa azledildi, Hüseyin Paşa kapdanlıkla ayrıldı ve Koca Ken'an Paşa kubbe veziri oldu. 1050'de (1640/41) Ahmed Paşa Şam'a vali ve Semin Mehmed Paşa tekrar kubbe veziri olmuştur. Sonra Siyâvuş Paşa da kubbe veziri oldu. Bu arada Musâhib Yusuf Paşa 2. vezir, Nakkaş Mustafa Paşa ve Küçük Mûsâ Paşa kubbe veziri oldular. 1053'de (1643) Siyâvuş Paşa Erzurum'a vali oldu. Semin Mehmed Paşa Şam'a gitti ve halefi Ahmed Paşa tekrar kubbe veziri oldu. Sene sonunda sadrazam Mustafa Paşa vefat edince Semin Mehmed Paşa sadrazamlığa davet edilmiş ve 1054'de (1644) Ahmed Paşa vefat etmiştir. 2. vezir Yusuf Paşa Girit serdârlığıyla kapdan oldu. Damad Ca'fer Paşa kubbe veziri oldu. 1055'de (1645) Mûsâ Paşa Bağdad'a, Nakkaş Mustafa Paşa Budin'e vali olup Ca'fer Paşa Rumeli'ye gönderilince kubbe veziri azalmıştır. Sadrazam da değiştirildi ve defterdar Sâlih Paşa tayin edildi. Değiştirilen Mehmed Paşa Girit serdârı oldu ve Yusuf Paşa vefat etti. Pirinççizâde Ahmed Ağa ile Fazlî Paşa kubbe veziri oldular. 1056'da (1646) Pirinççizâde Ahmed Paşa Eceâbâd'a gönderildi. 1057'de (1647) Fazlî Paşa kapdan ve sonra Sarı Ken'an Paşa ile kubbe veziri oldular. Sadrazam vefat edince kapdan Mûsâ Paşa sadârete davet edildi ve defterdar Ahmed Paşa kaymakam oldu. Ancak Ahmed Paşa sad-

razamlığı elde etti. Mûsâ Paşa gelince 2. vezir olduysa da birkaç ay sonra Bağdad'a gönderildi. Musâhib Fazlî Paşa kubbeden azl ve ibka edildi. Tavukçu Mustafa Paşa ve sonra Nişancı Mustafa Paşa kubbe veziri oldular.

Receb 1058'de (Temmuz-Ağustos 1648) Sofu Mehmed Paşa sadrazam, Siyâvuş Paşa ve Haydar Ağazâde Mehmed Paşa kubbe veziri oldular. 1059'da (1649) Kara Murad Ağa sadrazam olup Fazlî Paşa Temeşvar valisi oldu. 1060'da (1650) Haydar Ağazâde Mehmed Paşa vali olup Haseki Mehmed Paşa kubbe veziri oldu. Daha sonra sadrazam değişti, Melek Ahmed Paşa sadârete geldi. Ramazan 1061'de (Ağustos-Eylül 1651) sadrazamlığa yeniçeri ağası Mustafa Ağa davet edildi. Gelmeyince sadrazam Siyâvuş Paşa oldu. Sene sonunda o da azledilerek Gürcü Mehmed Paşa sadârete getirildiyse de 1062'de (1652) Tarhuncu Ahmed Paşa sadrazam oldu. Silahdar Muslî Ağa ve Doğancı Yusuf Ağa vezirlikle kubbenişîn çıktılarsa da az vakitte taşraya gönderildiler. Mısır Valisi Abdurrahman Paşa kubbe veziri ve kubbe vezirlerinden Haseki Mehmed Paşa Mısır valisi oldu. Sene sonunda 2. vezir Ken'an Paşa vefat etmiştir.

Kubbe veziri Tavukçu Mustafa Paşa Sivas'a vali oldu. Rebiyülâhir 1063'de (Mart 1653) kapdan Derviş Mehmed Paşa sadrazam olup, azledilmiş sadrazam ile Abdurrahman Paşa katledildiler. Kubbe vezirlerinden Sarı Ken'an Paşa Budin valisi oldu. 1064 (1654) sonlarında Derviş Mehmed Paşa felç geçirince sadrazamlığa İbşir Paşa ve kaymakamlığa Melek Ahmed Paşa getirildi. İbşir Paşa göreve aylarca gelmedi, Melek Ahmed Paşa'nın yerine de Moralı Mustafa Paşa kaymakam oldu. İbşir Paşa 1065'de (1655) İstanbul'a gelince Melek Ahmed Paşa ve Moralı Mustafa Paşa'yı çıkardı. Malatyalı Süleyman Paşa kubbe veziri oldu. Receb'de (Mayıs) İbşir Paşa katledilince kapdan Kara Murad Paşa yine sadrazam oldu. Şevvâl'de (Ağustos) Süleyman Paşa sadrazam ve aynı yıl Gürcü Süleyman Paşa kubbe veziri oldu. Cemaziyelevvel 1066'da (Mart 1656) mühr-i hümâyûn Süleyman Paşa'dan alınıp Girit serdârı Deli Hüseyin Paşa sadrazamlığa davet edildi ve Zurnazen Mustafa Paşa kaymakam oldu. Ancak vaktin geregi Zurnazen Mustafa Paşa'ya sadrazamlık verildi. 4 saat sonra onun da azliyle Siyâvuş Paşa ikinci defa sadrazam seçildi ve nişancı Yusuf Paşa kaymakam oldu. Siyâvuş Paşa geldiğinde hastaydı, işe bakamadı ve bir ay içinde vefat etti. Bunun üzerine Boynueğri Mehmed Paşa'ya mühür gönderildi. Haydar Ağazâde Mehmed Paşa da sadâret kaymakamı oldu. Bu da sadrazamlık hevesine düşünce sadrazam geldiğinde kubbeden azledilip katledildi. 1066'da (1656) silahdar Çil Ahmed Paşa kubbe veziri oldu.

Açıklama

Kubbe vezirlerinin 3'den başlayıp giderek 9'a kadar çıkması ve sonra daha fazlalaştığı görülmektedir. Önceleri vezirler bundan ibaretti. Mısır, Budin, Rumeli gibi yerlere beylerbeyiler giderdi. Osmanlı Devleti'nin büyüklüğünden dolayı sonradan bu vilâyetlerle Haleb, Şam, Anadolu ve bazı yerlere kubbeden vezirliklerini almayarak vezirler gönderilmesi ve kapdan, nişancı, ağa ve defterdar paşalara vezirlik verilmesi yüzünden vezirlik bir mesnet şeklin-

den pâye şekline ve kubbe vezirliği de mansıp haline irca olunmuştur. II. Osman'dan (hd 1618-1622) önce ve sonraları da taşradan vezirlere sadrazamlık tevcihine başlanılmış ve kubbe vezirlerinin sıra düzeniyle sadrazamlığa getirilişleri terk edilmeye başlanmıştır. Hatta kapdan, defterdar ve yeniçeri ağasından da sadrazam yapılmakla eski yol bırakılmıştır. Kubbe vezirleri, önceleri olduğu gibi senelerce beylerbeyilikde yetişmiş ve pişmiş zatlardan olmayıp birden vezir olarak Enderûn'dan çıkanlardan da olduğundan, kubbe vezirlerinin eski saygınlıkları korunamamaya başlanmıştır. Sonradan mansıpların değişikliği de sıklaşmıştır. IV. Mehmed'in 7 yaşında tahta çıkmasından dolayı tabiatıyla sadrazamlık makamında güçlü kişilerin bulunması arzusu ortaya çıkmış, bu yüzden sıkça değişiklikle denenen zatlardan istifade az olmuş ve vâlide sultanla birlikte Köprülü Mehmed Paşa sadâret makamı için seçildiğinde, o zamanda lüzum görülen tam yetki verilmiş ve saltanatın eski usûlü başka bir tarza çevrilmiştir. Gerçi kubbe vezirleri mevcut bulundurulduysa da, adı geçen sadrazam tek söz sâhibi olduğundan başlardaki gibi sadrazamlık makamına istidatlarından çok yardımcıları makamında kalmışlardır.

3. Şube: Sadâret-i Uzmâ Kubbenişîni

Bu ana kadar vezirazam makamı hakkıyla "sadr-ı azam" unvanını almış ve Köprülü Mehmed Paşa Bâbıâlî'yi işlerin mercii haline getirmiştir. Şevvâl 1066'da (Ağustos 1656) Padişah'ın Edirne'ye gitmesinde Bikc Ali Paşa İstanbul kaymakamı olmuştur. Sadrazam Boğaz'a memur olduğunda da (Şa'bân 1067) (Mayıs-Haziran 1657) Ankebut Ahmed Paşa sadâret kaymakamı oldu. Sonra sadrazamın azledilmesi için girişimlerde bulunduğundan Muharrem 1068'de (Ekim 1657) Konya'ya vali gönderilip Sarı Ken'an Paşa kaymakam olduysa da sadrazam tarafından kukla Abaza Hasan nezdine gitti. 1068'de (1657/58) padişahın Edirne'ye gitmesinde Kör Hüseyin Paşa İstanbul kaymakamı oldu. Bunun Girit serdârı olması üzerine Kırkayak Sinan Ağa İstanbul kaymakamı ve vezir oldu. Ancak az müddette Bosnalı İsmail Paşa 1069'da (1658/59) sadâret kaymakamı olmakla eski sadrazam Süleyman Paşa İstanbul kaymamı oldu. 1070'de (1659/60) mevkib-i hümâyûn İstanbul'a gelmekle vali oldu. Padişahın 1071'de (1660/61) Edirne'ye gitmesi üzerine sadrazamın oğlu Fâzıl Ahmed Paşa İstanbul'a kaymakam ve Sinan Paşa kubbe veziri oldu.

1748

1072'de (1661/62) Mehmed Paşa hastalanınca oğlu Fâzıl Ahmed Paşa rikâb kaymakamı ve Bostancıbaşı İbrahim Ağa İstanbul kaymakamı oldular. Sadrazamın vefatı üzerine bu makam oğlu Fâzıl Ahmed Paşa'ya verildi. Kıbleli Mustafa Paşa da kubbe veziri oldu. 1073'de (1662/63) İsmail Paşa yine İstanbul kaymakamı oldu, kubbe vezirlerinden Ken'an Paşa, Süleyman Paşa ve Kıbleli Mustafa Paşa vilâyete çıktılar. Bu arada Sinan Paşa vefat eyledi. 1074'de (1663/64) İstanbul kaymakamlığına ikinci defa İbrahim Paşa geldi ve padişahın İstanbul'a gelmesiyle de Bosna valisi oldu. 1073'de (1662/63) sadrazam Girit'e serdâr-ı ekrem ve Kara Mustafa Paşa da rikâb-ı hümâyûn kaymakamı oldu. 1074'de (1663/64) Süleyman Paşa tekrar İstanbul kaymakamı, 1075'de (1664/65) padişahın İstanbul'a gelmesiyle kubbe veziri ve Yusuf Paşa da Edir-

ne kaymakamı oldu. 1076'da (1665/66) Süleyman Paşa yine, Mağlaylı Mahmud Paşa kubbe veziri oldu. 1077'de (1666/67) Musâhib Mustafa Ağa 2. vezir oldu. Bu sene kaymakam Yusuf Paşa Temeşvar'a gönderildi. Padişahın 1078'de (1667/68) Yenişehir'e gitmesiyle Uzun İbrahim Paşa İstanbul ve Doğancı Şeyh Mehmed Paşa Edirne kaymakamı oldular. Mahmud Paşa kubbeden vali oldu. 1081'de (1670/71) padişahın dönmesi üzerine İbrahim Paşa ve Şeyh Mehmed Paşa azledilip Saatçi Mehmed Paşa kubbe veziri oldu. 1082'de (1671/72) padişahın Edirne'ye gitmesinde Cerrah Kasım Paşa, Zilhicce 1082'de (Nisan 1672) Yakova muhâfızı olunca da Bostancı İbrahim Paşa İstanbul kaymakamı oldular. Saatçi Mehmed Paşa vilâyete çıktı, Bostancı İbrahim Paşa, Cerrah Kasım Paşa ve Melek İbrahim Paşa kubbe veziri ve Pirkonda Mustafa Ağa İstanbul kaymakamı oldular. 1083'de (1672/73) Melek İbrahim Paşa Kandiye'ye vali ve Kozbekçi Yusuf Paşa kubbe veziri oldular. 1084'de (1673/74) Pirkonde Mustafa Paşa vefat edince Bostancı İbrahim Paşa yine İstanbul kaymakamı oldu. Aynı yıl azledilince bu göreve Süleyman Paşa getirildi. Yine aynı yıl Musâhib Mustafa Paşa rikâb-ı hümâyûn kaymakamı oldu, ardından sadrazam geldi. Zilhicce 1086'da (Şubat-Mart 1676) Boşnak Osman Paşa İstanbul'a kaymakam oldu. 1087'de (1676) Fâzıl Ahmed Paşa vefat edince sadrazamlığa, babasının yetiştirmesi Kara Mustafa Paşa getirildi. 1088'de (1677) Kozbekçi Yusuf Paşa İstanbul'a kaymakam oldu. Mirahûr Kara İbrahim Ağa kubbe veziri oldu. 1089'da (1678) sadrazam, serdâr-ı ekrem olunca rikâb-ı hümâyûn kaymakamı oldu ve Nişancı Abdî Paşa İstanbul'a kaymakam gönderildi. 1090'da (1679) Padişahın ve sadrazamın İstanbul'a gelmesiyle Bosna'ya vali oldu. Mermer Mehmed Ağa kubbe veziri oldu. 1091'de (1680) bu zat kubbeden azledildi.

1092'de (1681) Abdî Paşa kubbe veziri oldu. Aynı yıl padişahın Edirne'ye gitmesinde Kemankeş Mahmud Paşa İstanbul kaymakamı oldu. 1094'de (1683) sadrazam, serdâr-ı ekremliğe getirilince adamı Kara İbrahim Paşa yine rikâb-ı hümâyûn kaymakamı ve Köprülüzâde Mustafa Paşa da 3. vezir oldu. Muharrem 1095'de (Aralık 1683) Viyana seferi dönüşünde boşalan sadrazamlığa kaymakam Kara İbrahim Paşa tayin edildi, Kara Hasanzâde Mustafa Ağa rikâb kaymakamı ve vezir oldu. Padişahın İstanbul'a gelmesiyle Kaymakam Mahmud Paşa Özi valisi ve Sarı Hüseyin Paşa kubbe veziri oldu. Sarı Süleyman Paşa 2. vezir, ordu seraskeri 2. vezir Musâhib Mustafa Paşa kapdan, kubbeden Abdî Paşa Basra valisi ve Köprülüzâde Mustafa Paşa emekli oldular. 1097'de (1686) boşalan sadrazamlığa Sarı Süleyman Paşa getirildi. Kaymakam Mustafa Paşa vefat edince mîrahûr Receb Ağa vezir ve kaymakam, Zülfikâr Paşa kubbe veziri ve Sarı Hüseyin Paşa Kamaniçe muhâfızı oldu. 1098 sonlarında (1687 ortaları) sadâretle rikâb kaymakamlığı boşalınca sadârete Köprülü damadı Siyâvuş Paşa ve kaymakamlığa Köprülüzâde Mustafa Paşa tayin oldular. 1098'de (1687) Kıncı Ali Paşa kubbe veziri oldu. 1099'da (1688) Trabzon valisi olunca Suyolcu Ali Paşa ve Defterdarzâde Mehmed Paşa kubbe veziri oldular. Aynı yıl Ali Paşa Boğazlara muhafız oldu. 1099'da (1688) açık kalan sadârete Nişancı İsmail Paşa getirildi, Köprülüzâde Mustafa Paşa

Boğaz muhâfızı oldu. Şevvâl'de (Ağustos) Defterdarzâde Mehmed Paşa emekli edildi.

Receb 1099'da (Mayıs 1688) sadrazamlık makamı Tekfurdağlı Mustafa Paşa'ya verildi. Zilka'de 1099'da (Eylül 1688) Deli Ömer Paşa kubbe veziri ve padişahın Edirne'ye gitmesinde İstanbul kaymakamı oldu. Receb 1100'de (Nisan-Mayıs 1689) Hiyazelci Mehmed Paşa vezirlikle İstanbul kaymakamı oldu. Muharrem 1101'de (Ekim-Kasım 1689) Köprülüzâde Mustafa Paşa sadrazam ve Türk Ali Paşa İstanbul kaymakamı olmuştur. Zilka'de'de (Ağustos 1690) sadrazam serdâr olunca İstanbul kaymakamı rikâb-ı hümâyûn kaymakamı oldu ve Çalık Ali Paşa da İstanbul kaymakamı oldu. 1102'de (1690/91) Beyzâde Ali Paşa 2. vezir oldu. Sene sonunda (1691 ortaları) sadrazam şehid olunca Arabacı Ali Paşa sadrazam, Çalık Ali Paşa Diyarbekir valisi ve Amcazâde Hüseyin Paşa İstanbul kaymakamı oldu. 1103'de (1691/92) Çelebi İsmail Paşa İstanbul kaymakamı oldu. Boş kalan sadrazamlığa Çalık Ali Paşa getirildi ve Beyzâde Ali Paşa sadâret kaymakamı oldu. Sadrazam gelince Erzurum valisi olup Bıyıklı Mustafa Paşa da 2. vezir oldu. Zilka'de 1103'de (Temmuz-Ağustos 1692) İstanbul kaymakamlığına Sarı Hüseyin Paşa getirildi. Onun yerine Kandilci Hüseyin Paşa kaymakam oldu. O da 1104'de (1692/93) azledilince Küçük Sipahi Mustafa Paşa getirilmiştir. Receb 1104'de (Mart 1693) Bıyıklı Mustafa Paşa sadrazam oldu. Boş kalan İstanbul kaymakamlığına Kalaylı Ahmed Paşa gönderilmiştir. 1104 sonunda (1693 ortaları) sadrazam, serdâr-ı ekrem olunca Gümrükçü Osman Ağa vezirlikle rikâb-ı hümâyûn kaymakamı olup Rebiyülâhir 1105'de (Aralık 1793) vefat etti. Yerine, kethüdâ Cizyedar Abdullah Ağa vezirlikle tayin edildi. Kaymakamlık, az müddette boşalınca Küçük Osman Paşa'ya ve Receb 1105'de (Mart 1694) Sürmeli Ali Paşa'ya verildi ve Amcazâde Hüseyin Paşa rikâb kaymakamı oldu. Kısa sürede kapdanlığa nakledilince Rum Ahmed Paşa kaymakam oldu. 1106'da (1694/95) Elmas Mehmed Paşa rikâb kaymakamı ve Ramazan'da (Mart-Nisan 1695) sadrazam olunca Moralı Hasan Paşa rikâb kaymakamı oldu. Küçük Osman Paşa 2. vezir ve İstanbul kaymakamı olup rikâbdaki Hasan Paşa'nın işi kalmayınca Haleb'e vali oldu. 1108'de (1696/97) Çelebi İbrahim Paşa İstanbul kaymakamı oldu. Muharrem 1109'da (Temmuz-Ağustos 1697) boş kalan sadrazamlığa Amcazâde Hüseyin Paşa getirildi ve Bozoklu Mustafa Paşa rikâb kaymakamı oldu. İstanbul kaymakamlığına Palabıyık Yusuf Paşa getirildi ve eskisi yeniçeri ağası oldu. 1110'da (1698/99) barış imzalanınca rikâb kaymakamına gerek kalmayınca Hasan Paşa 2. defa İstanbul kaymakamı oldu. 1112'de (1700) azledilince Osman Paşa ikinci defa İstanbul kaymakamı oldu. Muharrem 1112'de (Haziran-Temmuz 1700) Köprülüzâde Nu'man Bey kubbe veziri ve sene sonunda vali oldu. İstanbul kaymakamlığına 1114'de (1702/03) Yusuf Paşa ikinci defa ve Şevvâl 1114'de (Şubat-Mart 1703) vezirlikle Köprülüzâde Abdullah Bey nasbedildi. Aynı yıl Amcazâde istifa edince Daltaban Mustafa Paşa sadrazamlığa çağrıldı. Râmî Paşa vezirlikle rikâb kaymakamı olup Mustafa Paşa gelişinde kubbe veziri ve 7. ayda boşalınca sadrazam oldu. Rebiyülevvel 1115'de (Temmuz-Ağustos 1703) İstanbul kaymakamlığı Firari Hasan Paşa'ya, sadaret

kaymakamlığı Moralı Hasan Paşa'ya ve sadrazamlık da Kavanos Ahmed Paşa'ya yüklendi.

1115 ortalarında (1703 sonları) sadrazamlığa Moralı Hasan Paşa getirilmiş ve padişahın Edirne'den İstanbul'a gelmesiyle İstanbul kaymakamlığı kaldırılmıştır. Küçük Osman Paşa ve Sirke Osman Paşa ile Kandilci Hüseyin Paşa ve Silahdar Çorlulu Ali Ağa kubbe veziri oldular. Bu suretle eski tarz gösterildiyse de sonra kapdanlık Küçük Osman Paşa'ya verildi. Çorlulu Ali Paşa ve Sirke Osman Paşa vilâyete çıkarılınca kubbe veziri yine azaldı. 1116 ortalarında (1704 sonları) Kalaylı Ahmed Paşa sadrazamlığa getirildi ve kapdan paşa kubbeye alındıysa da az müddette taşraya gönderildi.

Şa'bân 1117'de (Kasım-Aralık 1705) yeni kapdan Baltacı Mehmed Paşa sadrazamlığı hileyle aldı. Yeni sadrazam 1117'de (1705/06) bir tane kalan kubbe vezirini (Kandilci Hüseyin Paşa) bir yere ikamete gönderdi. Muharrem 1118'de (Nisan-Mayıs 1706) sadâret Çorlulu Ali Paşa'ya verildi. Geldiğinde kethüdâsı Sofu Abdurrahman Ağa ile Abaza Süleyman Paşa kubbe veziri oldular. 1121'de (1709) silahdar Pazarköylü Ali Ağa 2. vezir oldu. Rebiyülâhir 1122'de (Haziran 1710) Köprülüzâde Nu'man Paşa sadârete getirilmiştir. 65. günde istifa edince yerine gelen Baltacı Mehmed Paşa savaşa gitti ve Abaza Süleyman Paşa da sadâret kaymakamı oldu. Savaş yüzünden padişah Edirne'ye gidince bir aylık kapdan Nişancı Hacı Ahmed Paşa İstanbul kaymakamı oldu. Şevvâl 1122'de (Kasım-Aralık 1710) Deli Petro'yu tutmadığından Baltacı Mehmed Paşa azledildi ve Ağa Yusuf Paşa sadrazam oldu. Safer 1123'de (Mart-Nisan 1711) serdâr-ı ekrem olunca Çelebi Mehmed Paşa rikâb kaymakamı oldu. Şevvâl'de (Kasım-Aralık 1711) sadrazam dönünce kaymakam yeniçeri ağası oldu. 1124'de boş sadrazamlığa Abaza Süleyman Paşa serdârlıkla birlikte getirildi. Damad Ali Paşa rikâb-ı hümâyûn, Çelebi Mehmed Paşa İstanbul kaymakamı ve selefi Hacı Ahmed Paşa yine kapdan oldu. Bir ay sonra İstanbul kaymakamlığına Palabıyık Yusuf Paşa getirilmiştir. Rebiyülevvel 1125'de (Nisan 1713) sadrazamlığa, kapdan-ı deryâ Hoca İbrahim Paşa tayin edilmiştir. Bir ayda Damad Ali Paşa'nın çekememezlikten dolayı boşalan makamına rakibi Ali Paşa gelmiş ve Safer 1126'da (Şubat-Mart 1714) bu zat da Mora'ya serdâr olunca Türk Mehmed Paşa rikâb kaymakamı olmuştur. Padişah bu arada İstanbul'a gelince kaymakamın memurluğu son buldu. Padişah Rebiyülevvel 1127'de (Mart 1715) tekrar Edirne'ye gidince Çerkes Mehmed Paşa İstanbul'a kaymakam bırakıldı. Bir ay sonra vâlide sultan kethüdâsı Hacı Mehmed Efendi vezirlikle İstanbul'a kaymakam gönderilmiştir. Zilka'de 1127'de (Kasım 1715) rikâb kaymakamı Mehmed Paşa, sadrazamın dönmesiyle ayrıldı. Sadrazam Ali Paşa Almanya savaşında serdâr oldu ve Şa'bân 1128'de (Temmuz-Ağustos 1716) şehid oldu. Mühr-i hümâyûn Ramazan'da (Ağustos-Eylül 1716) Halil Paşa'ya verildi. Şevvâl'de (Eylül-Ekim 1716) sadâret kaymakamlığına Nevşehirli İbrahim Paşa vezirlikle memur edildi. Hacı Mehmed Paşa Boğaz muhâfızı ve Çetrefilzâde Yusuf Paşa İstanbul kaymakamı oldu. Rebiyülevvel 1129'da (Şubat-Mart 1717) Moralı Ali Paşa rikâb kaymakamı ve aynı yılın Ramazanında (Ağustos 1717) Yusuf Paşa azledilerek tekrar Hacı Meh-

med Paşa İstanbul kaymakamı oldu. 1130'da (1718) bu da emekli edilip Benli Mustafa Paşa İstanbul kaymakamı oldu. Ramazan 1129'da (Ağustos 1717) Kayserili Mehmed Paşa sadrazam ve serdâr-ı ekrem oldu. 1130 (1718) ortalarında Nevşehirli İbrahim Paşa sadrazam ve Maktulzâde Ali Paşa rikâb kaymakamı oldular. Ancak Ali Paşa az müddette Rakka'ya vali olunca yerine Kaymak Mustafa Paşa geldi. Bu arada sulh da yapılınca padişah İstanbul'u büsbütün saltanat merkezi edindi. İbşir Hüseyin Paşa'yı az bir müddet Edirne kaymakamlığında bıraktılar ise de sadrazam da sulh işini bitirip dönünce kaymakamlıklar ortadan kalkmıştır.

4. Şube: Bâbıâlî

Şimdiye kadar "Kubbenişîn" tabiri ile devlet işleri bazen "mâbeyn-i hümâyûn"da divan akdi ile ve bazen sadrazamın konağında devlet ricâli toplanarak görülürdü. Sadrazamlar 1. vezir ve vekil makamında olup 2. ve 3. vezir unvanları yürürlükte ve hatta Köprülüler sadrazam olduklarında bile maddi değilse de manevi olarak bu makamlar bulunmaktaydı. Sürüp giden savaşlar yüzünden 60-70 yıl kadar cihan padişahları daha yakından görmek maksadıyla Edirne şehrini ikinci defa saltanat merkezi edinip İstanbul'u bir kaymakam ile yönettirirlerdi. Bu yüzden bütün devlet adamları Edirne'de otururlar, ara sıra İstanbul'a geldiklerinde de yine dönülürdü. İbrahim Paşa, sulh yapıp dönünce
1752
Edirne "Çirmen Sancağı" adıyla İstanbul'a bağlandı ve devlet adamları da İstanbul'a geldiler. Yeni sadrazam padişahın damadı olduğundan damadlarını kapdan, kethüdâ, yeğeni Ali Paşa'yı tevkiî ve oğlu Mehmed Paşa'yı kubbe veziri ettirdi.

1136'da (1723/24) Küçük Osman Paşa'nın genç oğlu Hâfız Ahmed Paşa padişah damadı ve kubbe veziri, 1140'da (1727/28) silahdar Şehrî Mehmed Ağa da padişah damadı ve kubbe veziri oldu ve böylece "Bâbıâlî" meydana geldi.

Rebiyülevvel 1143'de (Eylül-Ekim 1730) Silahdar Mehmed Paşa, I. Mahmud'un tahta çıkmasıyla beraber boş bulunan sadrazamlığa getirildi. Ali Paşa, Mehmed Paşa ve Ahmed Paşa da kubbe vezirliğinden düştüler. Receb 1143'de (Ocak 1731) sadrazamlığa Kabakulak İbrahim Paşa tayin olundu. Rebiyülevvel 1144'de (Eylül 1731) Topal Osman Paşa sadrazam ve Şahin Paşa kaymakam oldu. Ramazan'da (Şubat-Mart 1732) Hekimoğlu Ali Paşa sadrazamlığa çağrıldı. Gelinceye kadar İzzet Ali Paşa kaymakam oldu. Safer 1148'de (Temmuz 1735) Ali Paşa azledildi. İvâz Mehmed Ağa vezir rütbesiyle sadâret kaymakamı oldu ve İsmail Paşa da sadrazamlığa çağrıldı. Cemaziyelevvel'de (Eylül) gelen sadrazam Şa'bân'da (Aralık) azledildi. Silahdar Dimetokalı Mehmed Ağa kaymakam oldu ve sadrazamlık 16 gün açık kaldı. Sonra Silahdar Paşa'ya mühür ihsan buyuruldu. Zamanında savaş çıkınca serdâr-ı ekrem oldu ve rikâb-ı hümâyûn kaymakamlığına Köprülüzâde Ahmed Paşa getirildi. Rebiyülâhir 1150'de (Ağustos 1737) Muhsinzâde Abdullah Paşa sadrazamlığa, yeniçeri ağası Abdullah Paşa livâ-ı şerif ve Yeğen Mehmed Ağa rikâb-ı hümâyûn kaymakamlığına seçilmiş ve Ahmed Paşa Sofya'ya serasker olmuştur. Yeni

sadrazam orduya ve sonra İstanbul'a geldi ve Şa'bân'da (Aralık) azledildi. Bunun üzerine sadrazamlık Yeğen Mehmed Paşa'ya verildi. Zilka'de 1150'de (Mart 1738) ordu ile hareket edince Kör Ahmed Paşa rikâb kaymakamı oldu. Zilhicce 1151'de (Mart 1739) sadrazamlık İvâz Mehmed Paşa'ya verildi. Şa'bân 1152'de (Kasım 1739) savaşta galip gelip sulhla İstanbul'a geldi. Ahmed Paşa da nişancı oldu. Rebiyülevvel 1153'de (Haziran 1740) Ahmed Paşa, Safer 1155'de (Nisan 1742) Hekimoğlu Ali Paşa, Safer 1156'da (Nisan 1743) Seyyid Hasan Paşa, Receb 1159'da (Temmuz-Ağustos 1746) Tiryakî Mehmed Paşa, Şa'bân 1160'da (Ağustos 1747) Abdullah Paşa, Safer 1163'de (Ocak 1750) Devatdar Mehmed Paşa ve Safer 1165'de (Ocak 1751) Bâhir Mustafa Paşa sadrazam oldular. 1168'de (1754/55) Hekimoğlu Ali Paşa ikinci defa, Şa'bân 1168'de (Mayıs 1755) Nâilî Abdullah Paşa, Zilka'de'de (Ağustos) Tevkiî Ali Paşa, Muharrem 1169'da (Ekim 1755) Said Mehmed Paşa ve Receb'de (Nisan 1756) ikinci defa Mustafa Paşa sadrazam olup gelinceye kadar Dibâcizâde İbrahim Paşa 3 ay sadâret kaymakamı olmuştur. Receb 1170'de (Mart-Nisan 1757) Râgıb Paşa sadrazam ve gelinceye kadar Ziştovili Ali Paşa 3 ay kaymakam olmuştur.

Receb 1176'da (Ocak-Şubat 1763) Râgıb Paşa vefat eylemiştir. Yerine Hamza Hâmid Paşa sadrazam oldu. Rebiyülâhir 1177'de (Ekim 1763) azledilince Mustafa Paşa üçüncü defa sadrazam oldu. Gelince kadar 2 ay Nişli Mehmed Paşa kaymakamı oldu. Şevvâl 1178'de (Nisan 1765) Muhsinzâde Mehmed Paşa sadrazam ve Melek Mehmed Paşa da kaymakam oldu. Rebiyülâhir 1182'de (Ağustos-Eylül 1768) azledilerek Silahdar Hamza Paşa sadrazam ve Tevkiî Emin Paşa kaymakam oldu. Hamza Paşa gelip savaş ilan edilince Cemaziyelevvel'de (Eylül-Ekim 1768) azledildi. Tevkiî Emin Paşa sadrazam ve serdâr-ı ekrem oldu. Melek Mehmed Paşa ise rikâb kaymakamı oldu. Rebiyülâhir 1183'de (Ağustos 1769) sadrazamlık Moldovancı Ali Paşa'ya ve kaymakamlık Ebras Süleyman Paşa'ya verildi. Bu da Şa'bân 1183'de (Aralık 1769) azledildi. Yerine İvâz Paşa oğlu Halil Paşa sadrazam ve serdâr-ı ekrem, Evliya Ahmed Paşa da sadâret kaymakamı oldu. Ramazan 1184'de (Aralık 1770) bu da azledildi. Silahdar Mehmed Paşa sadrazam ve serdâr-ı ekrem olup orduya geldi. Şa'bân 1186'da (Kasım 1772) bu da azledildi. Kuyucu Süleyman Paşa sadâret kaymakamı ve Muhsinzâde Mehmed Paşa sadrazam ve serdâr-ı ekrem oldu.

Saltanat değişiminde 5 senelik rikâb kaymakamı Melek Mehmed Paşa azlolundu ve Zilka'de 1187'de (Ocak-Şubat 1774) Silahdar Abdullah Ağa vezirlikle kaymakam oldu. 1189'da (1775) bunun azledilmesi üzerine Bolulu İzzet Mehmed Bey vezirlikle rikâb kaymakamı olmuştur. Muhsinzâde Mehmed Paşa sulh yapıp gelirken vefat etti. Yeniçeri ağası Yeğen Mehmed Paşa kaymakamlıkla livâ-yı şerifi getirmiş ve mühr-i hümâyûn kaymakam İzzet Paşa'ya verilmiştir. Yeğen Mehmed Paşa da Receb 1189'da (Eylül 1775) Silistre'ye vali olmuştur.

Cemaziyelevvel 1189'da (Temmuz 1775) sadrazamlığa Derviş Mehmed Ağa vezirlikle, Zilka'de 1190'da (Ocak 1777) Dârendeli Mehmed Ağa, Şa'bân

1192'de (Eylül 1778) Kalafat Mehmed Ağa, Şa'bân 1193'de (Ağustos 1779) silahdar Seyyid Mehmed Efendi, 1195'de (1781) vefatında ikinci defa İzzet Paşa sadrazam oldu. Göreve başlayıncaya kadar Cezâyirli Hasan Paşa kaymakam oldu.

Ramazan 1196'da (Ağustos 1782) Yeğen Mehmed Paşa, Muharrem 1197'de (Aralık 1782) vezirlikle Halil Hamid Efendi, Cemaziyelevvel 1199'da (Mart 1785) Şahin Ali Paşa ve Rebiyülevvel 1200'de (Ocak 1786) Yusuf Paşa sadrazam oldular. Son iki değişimde sadrazamlar gelinceye kadar yine Hasan Paşa kaymakam olmuştur. 1202'de (1787/88) savaş ilan edilince Yusuf Paşa serdâr oldu. Ordunun çıkışında yeniçeri ağası Hasan Ağa vezirlikle kaymakam oldu. Zilka'de 1202'de (Ağustos 1788) Meş'aleci biraderi Seyyid Mustafa Paşa ve Cemaziyelâhir 1203'de (Mart 1789) azledilince Sâlih Paşa kaymakam olmuştur.

Yusuf Paşa Ramazan 1203'de (Haziran 1789) azledilince Cenaze Hasan Paşa ve 1204 başlarında (1789 sonları) Gazi Hasan Paşa sadrazam oldu. Orduya gelinceye kadar Ağa Hasan Paşa kaymakam olmuştur. Zilka'de 1203'de (Ağustos 1789) Sâlih Paşa da azledilerek Silahdar Mustafa Paşa rikâb kaymakamı oldu. Receb 1204'de (Nisan 1790) sadâret ve serdârlık boşalmış, Ağa Hasan Paşa kaymakamlığa ve Şerif Hasan Paşa da sadrazamlığa tayin edilmiştir. 1205'de (1790/91) azledilmiş ve ikinci defa Yusuf Paşa sadrazam ve serdâr olmuştur. 1206'da (1791/92) Yusuf Paşa sulh yaparak gelince kaymakam Mustafa Paşa Mora valisi oldu. Sene içinde Melek Mehmed Paşa sadrazam oldu, gelinceye kadar İznikli Ali Bey vezirlikle kaymakam oldu. Rebiyülevvel 1209'da (Ekim 1794) Za'feranbolulu İzzet Paşa davet edildi. Görev yerine gelinceye kadar Ağa Hasan Paşa kaymakam oldu. Rebiyülevvel 1213'de (Ağustos 1798) Ziyâ Yusuf Paşa sadrazamlığa çağırıldı. Göreve başlayıncaya kadar Derviş Abdullah Bey kaymakam oldu. Cemaziyelevvel'de (Eylül-Ekim 1798) geldi. Zilka'de'de (Nisan 1799) Ordu-yı hümâyûn ile Mısır'a hareketinde Ebûbekir Sâmî Paşa rikâb-ı hümâyûn kaymakamı oldu. Kaymakamlığa Receb 1214'de (Aralık 1799) Abdullah Bey vezirlikle tayin olunmuştur. Şevvâl'de (Mart 1800) aniden vefat edince Kapdan Hüseyin Paşa, Ağa Hasan Paşa ordudan gelinceye kadar bu göreve vekâlet etti. Şevvâl 1216'da (Şubat 1802) Hasan Paşa azledilince Yenişehirli Mustafa Efendi vezirlikle sadâret kaymakamı oldu. Rebiyülâhir 1217'de (Ağustos 1802) sadrazam gelince kaymakam Mora muhâfızı oldu. Muharrem 1220'de (Nisan 1805) sadâret Hâfız İsmail Paşa'ya verildi. Receb 1221'de (Kasım 1806) ise İbrahim Hilmî Ağa yeniçeri ağalığından vezirlikle sadrazam oldu. Zilka'de 1221'de (Ocak 1807) serdâr olunca Mûsâ Paşa rikâb-ı hümâyûn kaymakamı oldu. Rebiyülâhir 1222'de (Haziran 1807) Çelebi Mustafa Paşa sadrazam, Şehsüvarzâde Hamdullah Bey vezirlikle rikâb kaymakamı oldu. Cemaziyelâhir'de (Ağustos 1807) Mûsâ Paşa ikinci defa, Şa'bân'da (Ekim) Tayyâr Mahmud Paşa, Muharrem 1223'de (Mart 1808) Seyyid Mustafa Paşa ve bir-iki ayda Eğinli Mustafa Efendi vezirlikle rikâb kaymakamı oldular.

Cemaziyelâhir 1223'de (Temmuz 1808) sadrazam azledilince yerine Alemdar Mustafa Paşa getirildi. Ramazan sonunda (15 Kasım) sadâret boşaldı. Ça-

vuşbaşı Memiş Efendi vezirlikle kaymakam, haftasında sadrazam olup 40 günde azledildi. Yerine Çarhacı Ali Paşa kaymakam ve Yusuf Ziyâ Paşa ikinci defa sadrazam oldu. Safer 1224'de (Nisan 1809) gelince serdâr-ı ekrem olmuş, Cebeci Osman Paşa, Şevvâl'de (Kasım 1809) Ağa Hasan Paşa, Rebiyülevvel 1225'de (Nisan 1810) İzmitli Halil Paşa ve Receb'de (Temmuz) Şâkir Efendi vezirlikle rikâb kaymakamı olmuşlardır. 1226'da (1811) serdârlıkla sadrazamlığa Lâz Ahmed Ağa vezirlikle getirildi ve 1227'de (1812) Hurşid Paşa sadrazam oldu. Ramazan 1227'de (Eylül 1812) rikâb kaymakamlığına vezirlikle Rüşdî Mehmed Efendi tayin olunmuştur. Sadrazam Muharrem 1229'da (Ocak 1814) sulh yaparak İstanbul'a geldi. 1230'da (1815) Hurşid Paşa azledilerek Raûf Bey vezirlikle birlikte sadrazam oldu. 1233'de (1818) Derviş Paşa, 1235'de (1820) Ispartalı Ali Paşa sadrazam oldu ve 1236'da (1820/21) azledildi. Yerine tayin edilen Benderli Ali Paşa gelinceye kadar İzmirli Hacı Sâlih Paşa kaymakam oldu. Ali Paşa gelişinin 9. gününde azledilerek kaymakam paşa sadrazam olmuştur. 1238'de (1822/23) Deli Abdullah Paşa, 3. ayda eski silahdar Ali Bey vezirlikle, 1239 başlarında (1823 sonları) Gâlib Paşa ve Muharrem 1240'da (Eylül 1824) Mehmed Selim Paşa sadrazam olmuşlardır. 1243 sonlarında (1828 başları) serdâr-ı ekrem olarak harbe çıktığında Hulûsî Ahmed Efendi vezirlikle rikâb kaymakamı oldu. Rebiyülâhir 1244'de (Ekim 1828) orduda İzzet Paşa ve 3. ayda Reşid Mehmed Paşa sadrazam olup gelinceye kadar Halil Paşa livâ-yı şerif kaymakamı oldu. Sadrazam 1245'de (1829/30) Arnavutluk ıslahına ve 1248 başlarında (1832 ortaları) Mısır üzerine memur oldu. O senenin Recebinde (Aralık 1832) Konya'da kaldı. Ramazan'da (Şubat 1833) Raûf Paşa ikinci defa sadrazam olunca Ahmed Paşa'nın kaymakamlığı da sona ermiş oldu.

5. Şube: Meclis-i Has

Bundan önceki devrede kubbe veziri kalmadığından sadrazamla kapdan paşadan başka vezirler taşra vilâyetlerinde bulunuyorlardı. Şeyhülislâm efendiler de dahil olduğu halde sadrazam, kapdan paşa, kethüdâ, defterdar, reis ve bazı yüksek memurlar ile mükâleme memuru sıfatıyla kazaskerlerden biri bulundurularak arasına bir meclis-i mahsus kurulur, önemli dış ve iç olaylar görüşülürdü. Arz odalarında sadrazamın huzurunda kazaskerler ve İstanbul kadısı bulunarak davalar görülürdü. İşte bu kaide bu senelere kadar yürürlükte kalmıştı. Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmasıyla "Nizam-ı Cedid"in kurulmasından sonra her şeyin değiştiği sırada, bu meclis de bir daimi meclis şeklini alabilmek maksadıyla şeyhülislâm efendiler, serasker, kapdan, dahiliye, hariciye ve maliye nâzırlarıyla "Şûrâ-yı Bâbıâlî" ve "Meclis-i Vâlâ" reislerinden oluşmak üzere bir "Meclis-i Has" toplanması irade edilmiş, Bâbıâlî'de toplanan "Mahkeme-i Şer'îye" arz günü de, "Bâb-ı Fetvâpenahi" de şeyhülislâmın huzurunda toplanıp çavuşlarının hazır bulunması uygun görülmüş ve bu suretle "Bâbıâlî" başka bir şekle dönüşmüş oldu. Hatta Muharrem 1254'de (Nisan 1838) "Sadrazamlık" unvanı da "Başvekâlet"e çevrilmiş, dahiliye nâzırlığıyla birlikte Raûf Paşa'nın uhdesinde bırakılmış ve vekiller heyetinin her birinde yeni bir güç meydana gelmiştir.

Ancak 1255'de (1839) saltanat değişiminde yeni padişah genç olduğundan sadrazamlık unvanını elde ederek Husrev Paşa'ya vermiş ve Raûf Paşa Meclis-i Vâlâ reisi olmuştur. 1256 (1840) başlarında Raûf Paşa üçüncü defa sadrazam oldu. Şevvâl 1257'de (Aralık 1841) İzzet Mehmed Paşa, Receb 1258'de (Ağustos 1842) dördüncü defa Raûf Paşa, Şevvâl 1262'de (Eylül 1846) Reşid Paşa, Cemaziyelevvel 1264'de (Nisan 1848) Sârim Paşa, Ramazan'da (Ağustos) yine Reşid Paşa, Rebiyülâhir 1268'de (Şubat 1852) beşinci defa Raûf Paşa, 40. gün Reşid Paşa, 5. ay Âlî Paşa, 60. gün Mehmed Ali Paşa, Şa'bân 1269'da (Mayıs 1853) Mustafa Nâilî Paşa, Ramazan 1270'de (Haziran 1854) Kıbrıslı Mehmed Paşa, Rebiyülâhir 1271'de (Aralık 1854) Reşid Paşa ve Şa'bân'da (Nisan-Mayıs 1855) Viyana'da iken Âlî Paşa sadrazam ve Şefik Paşa kaymakam oldu. Şevvâl'de (Haziran-Temmuz 1855) sadrazam geldi. 1272 ortalarında (1857 başları) Paris Antlaşması'nı yapmaya memur oldu. Kıbrıslı Mehmed Paşa kaymakam oldu. Rebiyülevvel 1273'de (Kasım 1856) beşinci defa Reşid Paşa, Zilhicce'de (Ağustos 1857) Nâilî Paşa, Rebiyülevvel 1274'de (Ekim 1857) Reşid Paşa altıncı defa, Cemaziyelevvel 1274'de (Ocak 1858) boşalınca üçüncü defa Âlî Paşa, Rebiyülevvel 1276'da (Ekim 1859) yine Kıbrıslı Mehmed Paşa, Cemaziyelevvel'de (Aralık) Mütercim Mehmed Rüşdî Paşa, Zilka'de 1276'da (Mayıs 1860) üçüncü defa Kıbrıslı Mehmed Paşa sadrazam olup Rumeli'ye teftişe gidince Âlî Paşa kaymakam oldu. Rebiyülâhir 1277'de (Ekim 1860) Mehmed Paşa teftişten döndü.

Muharrem 1278'de (Temmuz 1861) Âlî Paşa dördüncü defa sadrazam oldu. Cemaziyelevvel 1278'de (Kasım 1861) Şam'da bulunan Fuad Paşa olup gelinceye kadar bir ay Kâmil Paşa kaymakam oldu. Receb 1279'da (Ocak 1863) Yusuf Kâmil Paşa, Zilhicce'de (Haziran 1863) seraskerliğe ilâveten Fuad Paşa, Muharrem 1283'de (Haziran 1866) Rüşdî Paşa ikinci defa, Şevvâl'de (Şubat 1867) Âlî Paşa beşinci defa sadrazam oldu. 1284 başlarında (1867 ortaları) padişahın Avrupa'ya seyahate çıkması üzerine ilâveten payitaht kaymakamı, dönüşte Girit muhâfızı oldu. Fuad Paşa sadâret kaymakamı oldu. Şevvâl 1284'de (Şubat 1868) İstanbul'a döndü.

Cemaziyelâhir 1288'de (Eylül 1871) Âlî Paşa'nın vefatında Mahmud Nedim Paşa, Cemaziyelevvel 1289'da (Temmuz 1872) Midhat Paşa, Şa'bân'da (Ekim) üçüncü defa Rüşdî Paşa, Zilhicce'de (Şubat 1873) Es'ad Paşa, Safer 1290'da (Nisan 1873) Şirvânîzâde Rüşdî Paşa, Zilhicce 1290'da (Şubat 1874) Serasker Hüseyin Paşa'ya ilâveten, Rebiyülevvel 1292'de (Nisan 1875) ikinci defa Es'ad Paşa, Receb'de (Ağustos) ikinci defa Mahmud Nedim Paşa, Rebiyülevvel 1293'de (Nisan 1876) dördüncü defa Rüşdî Paşa, Zilhicce'de (Aralık) ikinci defa Midhat Paşa, Muharrem 1294'de (Şubat 1877) Edhem Paşa, Muharrem 1295'de (Ocak 1878) "Başvekâlet" unvanıyla Ahmed Vefik Paşa, Rebiyülevvel'de (Mart) bu unvanla Sâdık Paşa,[9] Receb'de (Temmuz) beşinci

9 *Sâdık Paşa* İzmirlidir. Tercüme kaleminden yetişip rüsûmat emini, defalarca maliye nâzırı, İzmir ve Tuna valisi ve sonunda rüsûmat emirliğinden başvekil olmuş, ayrıldıktan sonra Cezayir-i Bahr-i Sefid valisi olmuş ve sonra Limni'de ikamet etmiştir.

defa Rüşdî Paşa, sonra Safvet Paşa, Zilhicce'de (Aralık) Hayreddin Paşa, Şa'bân 1296'da (Ağustos 1879) "Başvekâlet" unvanıyla Ârifî Paşa, Zilhicce'de (Kasım-Aralık) Said Paşa,[10] Receb 1297'de (Haziran 1880) Kadrî Paşa, Şevvâl'de (Eylül) ikinci defa Said Paşa, Receb 1299'da (Mayıs 1882) Abdurrahman Paşa,[11] Şevvâl'de (Eylül) üçüncü defa Said Paşa, Muharrem 1300'de (Kasım-Aralık 1882) ikinci defa Vefik Paşa, sonra sadâret unvanıyla yine Said Paşa ve Zilka'de 1302'de (Ağustos 1885) Kâmil Mehmed Paşa[12] sadrazam olmuşlardır. 1309'da (1891/ 92) Cevad Paşa,[13] 1312'de (1894/95) beşinci defa Said Paşa, 1313'de (1895/96) ikinci defa Kâmil Paşa ve aynı yıl Halil Rif'at Paşa[14] tayin olmuşlardır.

II. BÂB

Osmanlı Devleti'nde sadrazamlık makamından sonra bütün yüksek makamların üstünde yüksek bir makam vardır ki, o da "Meşihat-ı İslâmiye" yüce makamıdır. Bu, din-i mübînin direği olan âlimlerin merciidir.

Devlet-i âliyye, saltanatı ve halifeliği birleştirmiştir. Bir de Haremeyn-i Muhteremeyn için bir emiri yerinde bırakarak saltanatını bu suretle de sağlamlaştırmış olduğundan din-i mübîn birliği açısından bu yüce makamın da diğer makamların üzerinde olarak Peygamber Efendimizin kutlu soylarına mensup birine verilmesi kuraldan olmuştur. Bu yüce makam "Mekke-i Mükerreme Emirliği"dir. İşte bu iki kutlu makama gelmiş zatların da birer listesini burada yayınlamayı ve bu yüzden iki şubeye ayırmayı görev bildik.

---

10 *Said Mehmed Paşa* Erzurumlu Seb'azâde Nâmık Efendi'nin oğludur. Tahsilden sonra kaleme girmiştir. Şûrâ-yı Devlet muavini, sonra maarif ve sadâret mektupçusu, mâbeyn-i hümâyûn başkâtibi, dahiliye, adliye ve hazine-i hassa nâzırı, Bursa valisi ve defalarca başvekil ve sadrazam olmuştur.

11 *Abdurrahman Nureddin Paşa* Kütahyalı Hacı Ali Paşa'nın oğludur. Taşra kaymakamlık ve mutasarrıflıklarıyla çoğu vilâyetlerinde bulunmuş ve bir defa başvekil olmuştur. Halen adliye nâzırıdır.

12 *Kâmil Paşa* Kıbrıslı topçu zâbitlerinden Sâlih Ağa'nın oğludur. Dil ve ilim tahsiliyle taşra mutasarrıflıklarında bulunmuş ve 1294'de (1877) vezirliği elde edip Haleb valisi olmuştur. Sonra dahiliye müsteşarı, iki defa evkaf-ı hümâyûn ve bir defa maarif nâzırı olduktan sonra ikinci defa sadrazamlık makamına tayin olunmuştur. Azledildikten sonra Aydın valisi olmuştur.

13 *Cevad Paşa* Konyalı miralay Mustafa Âsım Bey'in oğludur. Erkân-ı Harbiye'den çıkarak miralay, Çetine heyeti, sonra mîrlivâ, azilden sonra ferik olmuş ve Girit vali vekili olarak 1309 başlarında (1891 ortaları) vezirlik verilmiş ve sene sonunda sadrazam olup 1312 sonlarında (1895 başları) ayrılmıştır.

14 *Halil Rif'at Paşa* Sirozludur. Vilâyet mektupçuluğu, mutasarrıflık, Şa'bân 1293'de (Ağustos-Eylül 1876) vezirlikle valiliklerde bulunmuş ve 1309'da (1891/92) dahileyi nâzırı olmuştu.

1. Şube: Makam-ı Celil-i Şeyhülislâmî

Birinci bâbda gösterildiği gibi, şer'î işler Osmanlı Devleti'nde "kaza" ve "iftâ" unvanıyla esasen ikiye ayrılmıştır. "İfta" şer'î meselelerin tatbikatı ve "kaza" icraat ile uğraşır. Şer'î ilamların verilmesi kadılara ve şer-i şerife tatbikatı da müftülere verilmiştir. Bu sebepten her şehirde bir mahkeme ve bir de fetvâhane açılmış, kadıların mercii kazaskerler ve müftülerin mercii de "müfti'l-enâm", yani şeyhülislâmlar olmuştur. Osmanlı Devleti, başlangıçta bir kazasker ve yarım asır sonra da bir müftü tayin eylemiştir. Bu kazaskerler, o zaman heyete dahildirler. Hatta içlerinden birkaçının sadrazam olduklarını gördük. Ancak yine başlangıçtan beri "İznik Müderrisleri" gibi bazı zatlar fetvâya mezundular. Hatta Tursun Fakih, Kara Rüstem Efendi, Tâceddin ve Dâvud-ı Kayserî gibi zatlar müfti-i İslâm idiler. Kazaskerliğin kurulmasından önce de Koca Mahmud Efendi Bursa'da 40 sene kadılık yaptığından başlarda da bu iki mesnet vardı. Çünkü şer'îata hizmet eden bir devletin kuruluş tarihinden itibaren "kaza" ve "iftâ" hizmetleri açık bulunmuştur.

Tarihlerin fetvâ ve kazayı sonra göstermeleri "kazasker" ve "şeyhülislâm" unvanlarının sonradan verilmiş olmasından dolayıdır. İşte kazaskerlerin ortaya çıkması ve itibarca müftülerle eşitliği halinde müftülerimizin birincisi Şemseddin Fenârî, 834'de (1430/31) Fahreddin Acemî, 865'de (1460/61) Molla Husrev, 885'de (1480) Molla Gürânî ve Abdülkerim Efendi gösterilmiştir. Sonra kazaskerlik ikiye ayrılınca ve Sultan Bâyezid Medresesi yapılıp müderrisliği "müfti'l-enâm"lara verilince "fetvâ makamı"nın ağırlığı artmış, 893'de (1488) müftü olan Alâeddin Arabî, 901'de (1495/96) Hamideddin Efendi ve 908'de (1502/03) Ali Cemâlî Efendi haylice ağırlık ve itibar kazanmışlar ve kazaskerlerle mollaların seçimlerine nezârete kadar ilerlemişlerdi. Bununla birlikte büyük kadıların da memuriyetlerinde yıllarca kalmaları ve Divan-ı Hümâyûn'da görevli olmalarından dolayı ağırlıkları ve itibarları daha yüksekti. Ali Cemâlî'ye iki kazaskerlik, fetvâ hizmetine ek olarak verildiğinde kabul etmemesinden dolayı fetvâ vazifesinin arttırılması, "fetvâ"nın ağırlığını artırmış, Cemaziyelevvel 930'da (Mart 1524) vefatında İbn Kemâl Şemseddin olmuş, o da hâce-i padişahî Hayreddin'in nüfuzuna tesadüf eylemiş ise de "meşihat"ın ağırlığı ve itibarı bir derece daha yükselmiş ve artık kazaskerler altta kalmıştır. Şevvâl 940'da (Nisan 1534) vefatında Sa'dullah Efendi, Şevvâl 945'de (Şubat 1539) vefatında Çivizâde Muhyiddin Efendi, Receb 949'da (Ekim-Kasım 1542) Abdülkadir Efendi, 3 ay sonra Fenârizâde Muhyiddin Efendi ve Cemaziyelevvel 953'de (Temmuz 1546) Ebûssuûd Mehmed Efendi şeyhülislâm oldular. Gerçi muallim-i sultanî efendilerin ulemâ silsilesine katılmaları vâki idiyse de yine şeyhülislâm efendiler, kazaskerlere üstünlük gösteriyorlardı. Çivizâde, şeyhülislâmlıktan sonra Rumeli kazaskeri olduğundan nüfuzunu tamamlıyamıyordu. Ebûssuûd Efendi *Tefsir*'ini arzında vazife-i fetvâ'ya yeni zamla itibar yüksekliğinde seleflerine üstün gelmişlerdi. Ancak Ramazan 982'de (Kasım 1574) vefat edince Hâmid Efendi, 983'de (1575/76) Kadızâde Ahmed Şemseddin Efendi, 988'de (1580) Ma'lûlzâde Mehmed Efendi, Rebiyülevvel 989'da

(Nisan 1581) Çivizâde Mehmed Efendi, 995'de (1587) vefat edince Abdülkadir Şeyhî Efendi, Cemaziyelevvel 997'de (Mart-Nisan 1589) Bostanzâde Mehmed Efendi ve Receb 1000'de (Mayıs 1592) Zekeriyâ Efendi şeyhülislâm ve selefi Rumeli kazaskeri olmuştur. İşte o devirde şeyhülislâmlık ile kazaskerlik birbirine yakın görünüyor. Her ne kadar şeyhülislâmlar üstün olmuşlar ise de, azledilmişlerinin Rumeli kazaskerliğine tayin edilmeleri ve "muallim-i sultanî" efendilerin ulemâ silsilesine müdahalelerinden dolayı "Meşihat-i İslâmiye" ilmiye idaresini büsbütün ele geçirememişti.

Şevvâl 1001'de (Temmuz 1593) Bostanzâde Mehmed Efendi tekrar şeyhülislâm olup Şa'bân 1006'da (Nisan 1598) vefat etti. Bunun üzerine hâce-i padişahî şeyhülislâm olmuş, şeyhülislâmların ulemâ silsilesinin başı olması ve ağırlığının kesinleşmesi bu tarihten başlamış ve kazaskerler de eski itibarını koruyarak azl ve nasb görmeye başlamıştır.

Rebiyülevvel 1008'de (Ekim 1599) Sun'ullah Efendi, Safer 1010'da (Ağustos 1601) Sa'deddinzâde Mehmed Efendi, Safer 1011'de (Temmuz-Ağustos 1602) Sun'ullah Efendi, Receb 1011'de (Ocak 1603) Ebû'l-Meyâmin Mustafa Efendi, Muharrem 1013'de (Haziran 1604) Sun'ullah Efendi üçüncü defa, Rebiyülevvel 1015'de (Temmuz 1606) Ebû'l-Meyâmin Mustafa Efendi ikinci defa, Receb'de (Kasım) Sun'ullah Efendi dördüncü defa, Safer 1017'de (Haziran 1608) Mehmed Efendi ikinci defa, Cemaziyelâhir 1024'de (Temmuz 1615) Sa'deddin Efendi oğlu Es'ad Efendi, Receb 1031'de (Mayıs 1622) Zekeriyâ Efendi oğlu Yahyâ Efendi, Zilka'de 1032'de (Eylül 1623) Es'ad Efendi ikinci defa, Şa'bân 1034'de (Mayıs 1625) Yahyâ Efendi ikinci defa, Receb 1041'de (Şubat 1632) Ahizâde Hüseyin Efendi, Receb 1043'de (Ocak 1634) Yahyâ Efendi ikinci defa, Zilkâde 1053'de (Ocak 1644) Es'ad Efendi oğlu Ebû Said Mehmed Efendi, Zilka'de 1055'de (Ocak 1646) Muid Ahmed Efendi, Muharrem 1057'de (Şubat 1647) Abdürrahim Efendi ve Receb 1059'da (Temmuz 1649) Sa'deddin Efendi torunu Bahâî Efendi oldu. Cemaziyelevvel 1061'de (Mayıs 1651) kazasker Karaçelebizâde Abdülaziz Efendi'ye "fetvâ" pâyesi verilmesi "meşihat" pâyesinin kazaskerlerden başka olacağını göstermiştir. Ramazan 1061'de (Eylül 1651) Ebû Said Mehmed Efendi ikinci defa, Ramazan 1062'de (Ağustos 1652) Bahâî Efendi ikinci defa, Safer 1064'de (Ocak 1654) Ebû Said Mehmed Efendi üçüncü defa, Receb 1065'de (Mayıs 1655) Abdurrahman Efendi, Cemaziyelevvel 1066'da (Mart 1656) Memikzâde Mustafa Efendi, 13 saat sonra Hocazâde Mes'ud Efendi, Ramazan 1066'da (Temmuz 1656) Hanefî Efendi, Safer 1067'de (Kasım 1656) Bâlîzâde Mustafa Efendi, Şa'bân 1067'de (Mayıs 1657) Bolevî Mustafa Efendi, Cemaziyelâhir 1069'da (Mart 1659) Esirî Mehmed Efendi, Cemaziyelâhir 1072'de (Şubat 1662) Sun'îzâde Mehmed Efendi, Rebiyülâhir 1073'de (Kasım 1662) Minkarîzâde Yahyâ Efendi, Zilka'de 1084'de (Şubat 1674) Çatalcalı Ali Efendi ve Zilka'de 1097'de (Eylül 1686) Ankaravî Mehmed Efendi şeyhülislâm oldular.

Şeyhülislâmlardan Es'ad Efendi ve Yahyâ Efendi Bağdad seferinde padişahın yanında bulunduklarından Es'ad Efendi'ye meşâyihden biri vekâlet etmiş, Minkarîzâde de meşihatinde hastalandığından Ankaravî Mehmed Efendi bir-

kaç ay "Meşihat" kaymakamlığında da bulunmuştu. "Fetvâ"ya mahsus Bâyezid Medresesi vekâleti "ders vekâleti" unvanıyla bir-iki medrese ihâlesi ve "Fetvâhane"de de bir "fetvâ emini" istihdamı bu sıralarda başlamıştır.

Zilka'de 1098'de (Eylül 1687) Debbağzâde Mehmed Efendi, 1099 (1688) başlarında Seyyid Feyzullah Efendi, 18 gün sonra Debbağzâde, Ramazan 1101'de (Haziran 1690) Ebû Saidzâde Feyzullah Efendi, 1104'de (1692/93) ikinci defa Ali Efendi ve bunun vefatı üzerine yine Feyzullah Efendi olmuştur (Bu soydan 6 zat 12 defa bu makama geçtiler).

Şevvâl 1105'de (Haziran 1694) Sâdık Efendi, 1106'da (1694/95) İmam Mehmed Efendi, 2 ayda azledilince Seyyid Feyzullah ikinci defa nakib oldu. Oğlu Fethullah Efendi nakib iken şeyhülislâm pâyesini almıştır. Rebiyülevvel 1115'de (Temmuz 1703) 3 gün Yekçeşm Hüseyin Efendi bu makama geçtiyse de red ile ikinci defa İmam Mehmed Efendi, Ramazan'da (Ocak 1704) Paşmakçızâde Ali Efendi, Şevvâl 1118'de (Şubat 1707) ikinci defa Sâdık Efendi, Zilka'de 1119'da (Ocak 1708) Ebezâde Abdullah Efendi, Cemaziyelâhir 1122'de (Temmuz 1710) Ali Efendi ikinci defa, Muharrem 1124'de (Şubat 1712) Abdullah Efendi ikinci defa, Safer 1125'de (Mart 1713) Atâullah Efendi, Rebiyülâhir'de (Mayıs) Mahmud Efendi, Zilhicce 1125'da (Aralık 1714) Mirza Mustafa Efendi, Cemaziyelâhir 1127'de (Haziran 1715) Abdürrahim Efendi, Zilhicce 1128'de (Aralık 1716) Ebû İshak İsmail Efendi, Cemaziyelâhir 1130'da (Mayıs 1718) Yenişehirli Abdullah Efendi, Rebiyülevvel 1143'de (Eylül 1730) Mirzazâde Mehmed Efendi, Zilka'de'de (Mayıs 1731) Paşmakçızâde Abdullah Efendi, Şa'bân 1144'de (Şubat 1732) Ebûlhayr Ahmed Efendi, Cemaziyelevvel 1146'da (Ekim 1733) Ebû İshakzâde İshak Efendi, Cemaziyelâhir 1147'de (Ekim 1734) Dürrî Mehmed Efendi, Zilka'de 1148'de (Nisan 1736) Seyyid Feyzullahzâde Mustafa Efendi, Muharrem 1158'de (Şubat-Mart 1745) Sâhib Efendi, Rebiyülevvel 1159'da (Nisan 1746) Hayâtîzâde Emin Mehmed Efendi, Şevvâl 1159'da (Ekim 1746) Zeynelâbidîn Efendi, Receb 1161'de (Temmuz 1748) Ebû İshakzâde Es'ad Efendi, Şa'bân 1162'de (Ağustos 1749) Kara Halilzâde Said Efendi, Cemaziyelâhir 1163'de (Haziran 1750) Seyyid Feyzullahzâde Murtaza Efendi, Rebiyülevvel 1168'de (Ocak 1755) Vassâf Abdullah Efendi, Şa'bân 1168'de (Mayıs-Haziran 1755) Ebûlhayrzâde Feyzullah Efendi, Şevvâl 1169'da (Temmuz 1756) Dürrîzâde Mustafa Efendi, Cemaziyelevvel 1170'de (Şubat 1757) Feyzullah Efendi ikinci defa, Cemaziyelevvel 1171'de (Ocak 1758) Sâlih Efendi, Zilka'de 1172'de (Temmuz 1759) Çelebizâde İsmail Âsım Efendi, Cemaziyelevvel 1173'de (Ocak 1760) Velîyeddin Efendi, Safer 1175'de (Eylül 1761) Ebûbekirzâde Ahmed Efendi, Şevvâl'de (Mayıs 1762) Mustafa Efendi ikinci defa, Zilka'de 1180'de (Nisan 1767) Velîyeddin Efendi ikinci defa, Cemaziyelevvel 1182'de (Eylül 1768) Sâhib Efendizâde Osman Efendi, Zilka'de'de (Mart 1769) Mirzazâde Said Efendi, Cemaziyelâhir 1187'de (Ağustos 1773) Şerifzâde Mehmed Molla, Zilka'de'de (Ocak-Şubat 1774) Mustafa Efendi üçüncü defa, Receb 1188'de (Eylül 1774) İvâz Paşazâde İbrahim Bey, Cemaziyelevvel 1189'da (Temmuz 1775) Emin Mehmed Efendi, Şevvâl 1190'da (Aralık 1776) Vassâf Efendizâde Es'ad Efendi, Cemaziyelâhir 1192'de (Tem-

muz 1778) Es'ad Efendizâde Şerif Efendi, Şevvâl 1196'da (Eylül 1782) İbrahim Efendi, Cemaziyelâhir 1197'de (Mayıs 1783) Atâullah Efendi, Cemaziyelâhir 1199'da (Nisan 1785) İbrahim Bey ikinci defa, Şa'bân'da (Haziran 1785) Arabzâde Atâullah Efendi, iki ay sonra Mustafazâde Ârif Efendi, Rebiyülevvel 1200'de (Ocak 1786) Müftîzâde Ahmed Efendi, Safer 1202'de (Kasım 1787) Mekkî Mehmed Efendi, Cemaziyelevvel'de (Şubat 1788) Kâmil Efendi, Zilka'de 1203'de (Ağustos 1789) ikinci defa Şerif Efendi, Muharrem 1204'de (Ekim 1789) Hamidîzâde Mustafa Efendi, Receb 1205'de (Mart 1791) Tevfik Efendi, 13 gün sonra Mekkî Mehmed Efendi ikinci defa, Zilka'de 1206'da (Temmuz 1792) Ârif Efendi ikinci defa, Rebiyülâhir 1213'de (Eylül 1798) Âşir Efendi, Safer 1215'de (Temmuz 1800) Ömer Hulûsî Efendi, Muharrem 1218'de (Mayıs 1803) Emin Efendizâde Es'ad Efendi, Receb 1221'de (Kasım 1806) Şerifzâde Atâ Mehmed Efendi (Bu aileden 5 zat 7 defa şeyhülislâm olmuştur). Cemaziyelâhir 1222'de (Ağustos 1807) bir gün Ömer Efendi ikinci defa, Atâullah Efendi ikinci defa, Cemaziyelevvel 1223'de (Temmuz 1808) Atâ Efendizâde Ârif Efendi, 25 günde Es'ad Efendi ikinci defa, Şevvâl 1223'de (Kasım 1808) Ârif Efendizâde Abdullah Efendi, Şa'bân 1225'de (Eylül 1810) Ömer Hulûsî Efendi üçüncü defa ve Cemaziyelâhir 1227'de (Haziran 1812) Dürrîzâde Abdullah Efendi üçüncü defa şeyhülislâm oldular (Bu aileden de 5 zat 8 defa şeyhülislâm olmuştur).

Rebiyülâhir 1230'da (Mart 1815) Zeynelâbidîn Efendi, Rebiyülevvel 1233'de (Ocak 1818) Mekkizâde Âsım Mustafa Efendi, Rebiyülevvel 1234'de (Ocak 1819) Halil Efendi, Cemaziyelâhir 1236'da (Mart 1821) Yâsincizâde Abdülvehhâb Efendi, Safer 1238'de (Kasım 1822) Sıdkîzâde Reşid Efendi, Muharrem 1239'da (Eylül 1823) Âsım Efendi ikinci defa, Rebiyülâhir 1241'de (Kasım 1825) Kadızâde Tâhir Efendi, Şevvâl 1243'de (Mayıs 1828) Abdülvehhâb Efendi ikinci defa, Ramazan 1248'de (Şubat 1833) Âsım Efendi üçüncü defa, Zilhicce 1262'de (Kasım 1846) Ârif Hikmet Bey, Cemaziyelevvel 1270'de (Şubat 1854) Meşrebzâde Ârif Efendi, Cemaziyelevvel 1275'de (Aralık 1858) Sa'deddin Efendi, Cemaziyelâhir 1280'de (Kasım 1863) Hüsâmeddin Efendi, Rebiyülevvel 1283'de (Ağustos 1866) Refik Efendi, Receb 1288'de (Eylül 1871) Molla Ahmed Muhtar Bey, Ramazan 1289'da (Kasım 1872) Turşucuzâde Muhtar Efendi, Receb 1294'de (Temmuz 1877) Kara Halil Efendi, Rebiyülevvel 1295'de (Mart 1878) ikinci defa Molla Muhtar Bey ve Zilka'de 1295'de (Kasım 1878) Ahmed Es'ad Efendi şeyhülislâm oldular.

1761

Cemaziyelevvel 1306'da (Ocak 1889) Ömer Lutfî Efendi, 1309 sonlarında (Eylül 1891) ayrılmasında Yusufzâde Cemâleddin Mehmed Efendi[15] tayin buyurulmuştur.

2. Şube: Haremeyn-i Muhteremeyn Emirliği

Osmanlı Devleti'nin hilafetinin yüce kuvveti Haremeyn-i Şerifeyn ve Ku-

---

15 *Cemâleddin Mehmed Efendi* Sudûrdan Şeyh Yusufzâde Hâlid Efendi'nin oğludur. Yükselerek meşihat mektupçusu ve kazasker olmuştur.

düs-i Şerif'e hâkimiyetinden gelir. Gerçi Emevî ve Abbasî padişahlarına da "halife" denmiş ise de Emevîlerin halifeliği manen sâbit olamamış, yani "Âl-i Hâşim"in tamamı onları sevmemiş, gerekli olan saygıyı görememişler ve görülen aşağılamadan dolayı sevenleri de bağlarını saltanattan ileriye götürememişlerdir. Abbasî Devleti gerçi adaletiyle "Âl-i Hâşim" ve sevenlerini kendine çekmişse de "Âl-i Ebû Tâlib" amcazâdelerine ısınmakta bazen ılımlı davranamamıştır. Bu sebepten "Âl-i Hâşim", Osmanlı Devleti'nin ortaya çıkışından sonra her suretle lâyık olduğu saygıyı görmüştür. "Mekke-i Mükerreme Emirliği" her zaman için mukaddes hilâfetten aldığı emri yerine getirmiş ve ona bağlı bütün seyyidler için hemen her büyük şehirde "nakibüleşraflık" mesnedi ve kaymakamlıkları kurulmuş, bu suretle halifelik kuvveti manen ve maddeten "Hulefâ-yı Râşidîn" hazretlerinin zamanlarına benzer bir surette ve cihar-yâr-i güzin hazerâtının, Âl-i Abâ'nın ve her bir sahabenin el üstünde tutulmasında geçmişte benzersiz bir tarzda nüfuz ve ahkâm icra etmekte bulunmuştur. Bu sebepten Mekke emirleri ve bütün seyyidler Osmanlı Devleti'nin ortaya çıkmasından beri tüm beldelerinde sevgi ve saygı görmüşlerdir.

"Mekke-i Mükerreme Emirliği"nin kuruluşu Osmanlı Devleti'nden önce ise de parlaklığı ve şerefi ancak Saltanat-ı Seniyye zamanında bulunmuştur. "Benû Kuteybe" evlâdı orada emirlik yapmaktaydı. Hatta bunlardan Berekât b. Hasan b. Aclân 830 (1427) tarihinden 859 (1455) yılına kadar emirlik yapmış, yerine oğlu Şerif Muhammed ve onun 903'de (1497/98) vefatıyla oğlu Berekât emir olmuştur. İşte bu yüce makamlı emir, Mısır fatihi I. Selim'e (Yavuz) gelip orada mübarek emanetleri teslim etmiş, emirlik hil'atiyle iltifat görmüş, dönüşünde Haremeyn-i Şerifeyn'de "hutbe-i celile-i imametpenâhîlerini" okutturmuştur. İşte bu suretle adı geçen emir, sâdık bir duacı olmuştur. 931'de (1525) vefat edince oğlu Ebû Nümey Muhammed Mekke emiri oldu. 981'de (1573/74) vefatında oğlu Şerif Hasan, 983'de (1575/76) vefatında Şerif Ebû Tâlib, 992'de (1584) kardeşi Şerif Abdullah b. Hasan, 1004'de (1595/96) Abdülmuttalib Hasan b. Ebû Nümey, 1014'de (1605/06) Şerif Ebû Talib, 1015'de (1606) vefatında kardeşi Muhsin b. Hüseyin b. Ebû Nümey, 1020'de (1611) vefat edince Şerif Suûd b. İdris b. Safî, 1030'da (1621) Şerif Yümnî, 1036'da (1626/27) Şerif Zeyd b. Muhsin, 1038'de (1628/29) Şerif Ahmed b. Abdülmuttalib, aynı yıl içinde şehid olunca Şerif Yümnî ikinci defa ve 1040'da (1630/31) Şerif Zeyd ikinci defa nasbedilmiştir. Bir aralık azledilmiş, yerine gelen Şerif Hâşim b. Câzim'in 1054'de (1644) vefatında üçüncü defa Şerif Zeyd olmuştur. Vefat edince oğlu Şerif Sa'd olup 1082'de (1671/72) azledilmiştir. Şerif Ebû'l-Berekât b. Zeyd Mekke emiri olduysa da Şerif Hamûd emirlik iddia etmiştir. 1085'de (1674/75) Şerif Hamûd vefat edince Şerif Berekât yerleşmiştir. 1093'de (1682) Ebû'l-Berekât vefat edip Şerif İbrahim olduysa da 1095'de (1684) Şerif Ahmed b. Muhsin b. Hasan b. Hüseyin b. Ebû Nümey şerif oldu. 1099'da (1688) vefat edince oğlu Şerif Muhsin tayin edildi. 1101'de (1689/90) Şerif Said b. Sa'd'ın emirliği elde etmesi üzerine 1102'de (1690/91) babasına vezirlik verilmesiyle Şerif Sa'd Paşa ikinci defa emir oldu. 1104'de (1692/93) azledildi. Yerine gelen Şerif Abdullah b. Şerif Hâşim de

1106'da (1694/95) azledilmiştir. Yerine yine Şerif Said geldi. 1109'da (1697/98) Şerif Ahmed Câlib, 1112'de (1700/01) onun yerine yine Şerif Said, 1115'de (1703/04) Şerif Abdülkerim oldu ve 1121'de (1709) tekrar Şerif Said oldu. Bu zat 1129'da (1717) vefat edince ikinci defa Şerif Abdülkerim olmuştur. 1130'da (1718) Şerif Yahyâ, 1133'de (1721) Şerif Mübarek, 1134'de (1722) ikinci defa Şerif Yahyâ olup ardından oğlu Şerif Berekât oldu, fakat kısa süre sonra Şerif Abdullah b. Sa'd oldu. 1145'de (1732/33) Şerif Mes'ud b. Sa'd olup Rebiyülâhir 1165'de (Şubat-Mart 1752) vefat edince Şerif Mesaid b. Said oldu. 1172'de (1758/59) Şerif Ca'fer b. Said ve 1173'de (1759/60) tekrar Şerif Mesaid oldu. Muharrem 1184'de (Mayıs 1770) vefat etti. Yerine Şerif Ahmed, 1185'de (1771/72) Şerif Abdullah, 1187'de (1773) Şerif Sürûr b. Mesaid oldu. 1202'de (1787/88) vefat edince Şerif Gâlib b. Mesaid oldu. 1229'da (1814) azledilince Şerif Yahyâ b. Sürûr oldu. Bu da 1243'de (1827/28) azledilince Şerif Muhammed b. Avn oldu 1247'de (1831/32) Şerif Abdülmuttalib b. Gâlib olup 1248'de (1832/33) Şerif Muhammed ibka edildi. 1267'de (1851) ikinci defa Şerif Abdülmuttalib ve 1272'de (1855/56) üçüncü defa Şerif Muhammed olmuştur. Bu zatın Şevvâl 1274'de (Mayıs-Haziran 1858) vefatında oğlu Şerif Abdullah Paşa, bunun Cemaziyelâhir 1294'de (Haziran-Temmuz 1877) vefatında Şerif Hüseyin Paşa ve 1297'de (1880) bu zatın şehid olmasıyla üçüncü defa Şerif Abdülmuttalib getirilmiş ve 1300'de (1883) azledilip Avnürrefik Paşa tayin buyurulmuştur.

Şerif Abdülmuttalib Efendi'nin Ahmed Adnan Paşa adında bir oğlu ve Mesaid Paşa adında bir torunu vardır. Avnürrefik Paşa'nın büyük kardeşleri Abdiilâh Paşa da Şûrâ-yı Devlet azasından ve vezirlerdendir.

III. BÂB

Osmanlı Devleti'nin "Erkân-ı Seyfiyyesi"ni de "Erkân-ı Kalemiyye"sinden önce 3 şube üzerine burada vermeyi uygun gördük.

1. Şube: Asâkir-i Berriye kumandanları, 2. Şube: Tophane kumandanları, 3. Şube: Kapdan ve Bahriye nâzırları.

1. Şube: Sekbanbaşı

Yeniçeri Ocağı'nın kuruluşunda "sekbanbaşı" adıyla bir zâbit tayin edilmiştir. Sekbanbaşılardan isimleri duyulanların en eskisi Hasan Ağa'dır ki, I. Bâyezid (Yıldırım) devrinde (1389-1402) bu hizmetteydi. Sonra Kazgancı Doğan Bey ve Mustafa Bey, İstanbul'un fethinde Hasan Ağa ve sonra Abdurrahman Ağa sekbanbaşı oldular. Bunların son üçü şehid olmuşlardır. Sonra Balaban Ağa, bir hayli seneler Trabzonî Mehmed Bey ve bir aralık Ya'kub Ağa sekbanbaşı olup 866'da (1461/62) vefat etmiştir. Sonra Bâyezid Ağa olup II. Mehmed (Fâtih) devri (1451-1481) sonlarında vefat etti. Sonra Ramazan Ağa, Yavuz Mehmed Ağa ve Karagöz Mehmed Ağa II. Bâyezid devrinde (1481-1512) sekbanbaşı oldular. 890 da (1485) Karagöz Mehmed Ağa Karaman valisi olunca İbrahim Ağa olmuştur. 902'de (1496/97) vefatı üzerine yerine diğer Kara-

göz Ağa geçmiş, 907'de (1501/02) yanınca Yunus Ağa olmuş ve onun vezirliği üzerine Balyemez Osman Ağa olup 921'de (1515) vefat etmiştir.

İşte bu tarihte "Yeniçeri Ağalığı" kurulup oraya Saray-ı Hümâyûn'dan ağa çıkmakla "Sekbanbaşı"lar ona yardımcı gibi kaldı. Sonra ağalık da iki kola ayrıldı. Biri "Muhzır Ağa" "Ases", "Samsoncu", "Zağarcıbaşı", "Kul Kethüdâsı" olmak, diğeri "Yazıcı", "Başçavuş", "İstanbul Ağası", "Turnacıbaşı", sonra "Sekbanbaşı" çıkmak, birinci takım savaşa ve ikinci takım İstanbul'un korunmasına memur olunmak, bunlardan başka "Sipahi", "Silahdar", "Ulûfeciyân-ı Yemin ve Yesâr", "Gurebâ-yı Yemin ve Yesâr" adlarında altı ocak olarak bunlar da ağalar tayin kılınmak, sonraları bu ocakların ağalıkları "Enderûn"dan ve başka yerlerden gelme kapıcıbaşılara bırakılıp yeniçeri ocaklarına içlerinden ağa tayin edilmek kaideden olmuştur. İşte sekbanbaşılar savaşlarda yeniçeri ağalarına İstanbul vekili olmuşlar ve içlerinden pek azı ağa olabilmiştir. Bu mesned 1241'de (1826) kaldırılıncaya kadar ayakta durmuşsa da, bâbüssâade ağalığının dârüssâade ağalığıyla adı silindiği gibi, bu da önemden düşmüştür. Sonraları "Zabtiye Nezâreti"nin kuruluşunda "Bâb-ı Seraskerî"ye bağlanması gibi, bunun da "Yeniçeri Ocağı"na bağlılığı vardı. Hatta İstanbul ağaları ve subaşılar makamı yerine "Tomruk Ağalığı" ortaya çıkmış, sonra bu "Tomruk Müdürlüğü" ve sonunda "Hapishane Müdürlüğü" olmuştur.

1764

Yeniçeri Ağalığı

Tam itimat ve emniyet sağlanması ve padişah iradelerinin tam olarak yerine getirilmesi için askerin en büyük zâbitinin hem kılıç ve hem kalem erbâbından olması gerekmekteydi. Bu açıdan bakıldığında ve -o zamanlar daima sefer halinde olunduğundan- Enderûn ricâli de seferî olduklarından, savaşa ve okuyup yazmakla kaleme kuvvet getirmişlerdi. İşte bu görgülü ve bilgili ağalardan "Ocak" zâbiti olması, itaat ve idare açısından güzel görülerek "Yeniçeri Ağalığı" adıyla "Sekbanbaşılık"ın daha üstündeki memurluğa Ferhâd Ağa tayin edilmiştir. 922'de (1516) Rumeli valisi olunca yerine Kemâleddin Ağa çıkarıldı. Mısır'ın fethinde bulundu. Sonra mîrialem Ya'kub Ağa ve sonra Ayas Mehmed Ağa olmuştur. Ramazan 925'de (Eylül 1519) Anadolu valisi olunca Behrâm Ağa oldu. Bu da az müddette Rumeli valisi oldu. Yerine gelen Arnavut Ahmed Ağa 926'da (1520) Rumeli valisi oldu. 927'de (1521) Bâlî Ağa ve 929'da (1523) Şücâeddin Ağa olup 932'de (1526) şehid olmuştur. Yerine gelen Kara Ahmed Ağa 936'da (1529/30) beylerbeyi oldu. Sonra mîrialem İsmail Ağa olup Ramazan 937'de (Nisan-Mayıs 1531) azledildi. Güzelce Rüstem Ağa 940'da (1533/34) beylerbeyi oldu. Sonra silahdar Ca'fer Ağa, 941'de (1534/35) mîrialem Ali Ağa, 947'de (1540/41) Ferhâd Ağa, 953'de (1546) Semiz Ali Ağa olup 957'de (1550) Rumeli valisi oldu. Sonra Sinan Ağa, yerine Pertev Mehmed Ağa, bunun 960'da (1553) Rumeli valisi olmasıyla bostancıbaşı İskender Ağa olup 962'de (1555) vezir oldu. Damad Ferhâd Ağa 965'de (1558) Kastamonu valisi oldu. Yerine Semiz Ahmed Ağa geçti. 969'da (1561/62) Anadolu paşası olunca Hasan Ağa, 970'de (1562/63) bu zat paşa olunca Abdülkerim Ağa, 971'de (1563/64) silahdar-ı padişahî Mehmed Ağa ve

973'de (1565/66) Müezzinzâde Ali Ağa oldu. Bu zat 975'de (1567/68) kapdanı deryâ olmuştur. Yerine Ca'fer Ağa olup 977'de (1569/70) azledildi. Daha sonra yerine Siyâvuş Ağa oldu. Bunun aynı yıl azledilmesi üzerine Çerkes Mustafa Ağa ve 983'de (1575/76) Cağalazâde Sinan Ağa oldu. 987'de (1579) paşa olunca yerine Cerrah Mehmed Ağa oldu ve bu da 989'da (1581) vezir oldu. Yerine gelen İbrahim Ağa 990'da (1582) paşa olunca Arnavut Ferhâd Ağa oldu ve 992'de (1584) azledildi. Yerine Payzen Yusuf Ağa, sonra Ayas Paşazâde Mustafa Ağa ve 993'de (1585) Maraş Mehmed Ağa oldu. 994'de (1586) Halil Ağa, sonra Ca'fer Ağa, sonra Hızır Ağa olup 998'de (1590) Rumeli valisi oldu. Yerine gelen Saatçi Hasan Ağa 999'da (1591) iki ayda paşa oldu. Sonra silahdar-ı şehriyârî Bosnalı Halil Ağa olup aynı yıl paşa oldu. Sonra Sinan Paşazâde Mehmed Ağa geldi ve Ramazan 1000'de (Haziran-Temmuz 1592) Rumeli beylerbeyi oldu. Yerine Yemişçi Hasan Ağa olup 1002'de (1593/94) azledildi. Yerine gelen Lala Mehmed Ağa Ramazan 1002'de (Haziran 1594) Anadolu valisi oldu. Güzelce Mahmud Ağa aynı yıl Kars'a paşa oldu. Yerine Raziye Kadın damadı Mustafa Ağa olup Cemaziyelevvel 1003'de (Ocak 1595) Bosna beylerbeyi oldu. Yerine Velî Ağa, daha sonra Harâmi Ali Ağa, sonra Satırcı Mehmed Ağa, bu zat Rumeli beylerbeyi olunca ikinci defa Yemişçi Hasan Ağa olup 1004'de (1595/96) azledildi. Yerine Tırnakçı Hasan Ağa ve Safer 1005'de (Ekim 1596) Sarıkçı Mustafa Ağa olup az müddette azledildi. Yerine Lala Mehmed Paşazâde Mustafa Ağa, Rebiyülâhir 1011'de (Eylül-Ekim 1602) Deli Ferhâd Ağa, aynı yılın Ramazanında (Şubat-Mart 1603) Nakkaş Hasan Ağa, iki ay sonra Kasım Ağa, 1012'de (1603/04) mîrahûr Türk Ahmed Ağa, sonra Tırnakçı kardeşi Hasan Ağa olup 1015'de (1606/07) paşa olunca Maryol Hasan Ağa oldu ve 1016'da (1607/08) Rumeli beylerbeyi oldu. Yerine gelen Maraşlı Halil Ağa 1017'de (1608/09) kapdan olunca mîrahûr İbrahim Ağa, 1019'da (1610) Dırakî Mehmed Ağa ve 1021'de (1612) mîrialem İsmail Ağa olup 1022'de (1613) azledildi.

İşte ilk defa olarak "Ocak"dan Süklün Mustafa Ağa yeniçeri ağası oldu ve aynı yıl azledildi. Yerine Enderûn'dan Ahmed Ağa olup 1023'de (1614) vezir olunca Muslî Ağa geçti ve o da 1024'de (1615) savaşta şehid olması üzerine yerine Nişancı Ahmed Ağa oldu. Aynı yıl Mısır valisi olunca İstikamet damadı Ali Ağa oldu. Bu da 1025'de (1616) Bosna valisi oldu. Yerine sipahi Ohrili Hüseyin Ağa geçti ve az müddette vezir oldu. Sonra ocak ricâlinden Mustafa Ağa oldu ve aynı yıl içinde Bağdad'da şehid oldu. Yerine Muslî Ağa damadı Hüseyin Ağa oldu. Az müddette azledilerek Hocazâde damadı Mustafa Ağa oldu ve 1027'de (1618) azledildi. Yerine mîrahûr Hamidî Mustafa Ağa, 1028'de (1619) Mısır valisi olunca Yusuf Ağa, 1029'da (1620) azlinde Niğdeli Mustafa Ağa oldu. Bunun 1030'da (1621) kapdan olması üzerine Ali Ağa, az müddette Kara Ali Ağa, sonra Derviş Ağa, aynı yıl içinde Budin paşası olunca Bayram Ağa oldu. O sene turnacılığa indirilince Kara Mustafa Ağa oldu. Bu zat Zilka'de 1033'de (Ağustos-Eylül 1624) Mısır valisi olunca yerine ikinci defa Bayram Ağa oldu. Aynı yıl içinde bu da kubbe veziri oldu. Yerine geçen Husrev Ağa 1036'da (1626/27) vezir oldu. Yerine Bostancıbaşı Mustafa Ağa, 1037'de

(1627/28) Demirkazık Halil Ağa ve 1038'de (1628/29) azledilince Mostarlı Mustafa Ağa oldu ve aynı yıl Şam valisi oldu. Yerine gelen doğancı Sofu Mehmed Ağa 1039'da (1629/30) Budin valisi oldu. Sonra gelen Hacı Eyvad Süleyman Ağa 1040'da (1630/31) azledilince Hattat Hasan Ağa oldu. Bir ayda paşa olunca ocakdan Köse Mehmed Ağa olup Cemaziyelâhir 1043'de (Aralık 1633) azledildi. Yerine sipahi ağası Mehmed Ağa, Ramazan 1044'de (Mart 1634) Kemankeş Kara Mustafa Ağa oldu ve 1045'de (1635/36) kapdan oldu. 1046'da (1636/37) ağa olan Şahin Ağa 1047'de (1637/38) Trablus valisi olunca ocakdan Küçük Hasan Ağa, Şa'bân 1048'de (Aralık 1638) rikâbdar Bıyıklı Mustafa Ağa, Zilka'de 1049'da (Mart 1640) silahdar-ı şehriyârî Süyâvuş Ağa, 1050'de (1640/41) kapdan olunca ocakdan Tekeli Mustafa Ağa, bu zat Zilka'de 1051'de (Şubat 1642) Erzurum'a vali olunca ocakdan Bektaş Ağa oldu. Rebiyülâhir 1053'de (Haziran-Temmuz 1643) Voynuk Ahmed Ağa olup Şevvâl'de (Aralık) Bosna valisi oldu. Yerine gelen mîrahûr Sâlih Ağa 1054'de (1644) defterdar-ı şıkk-ı evvel oldu. Yerine geçen rikâbdar Şa'bân Ağa Rebiyülâhir 1055'de (Haziran 1645) Maraş paşası oldu. Yerine ocakdan Pirinççizâde Ahmed Ağa olup iki ayda azledildi. Yerine Kapucu Mûsâ Ağa olup Şevvâl'de (Aralık) defterdar oldu. Yerine Debbağ Mehmed Ağa ve Rebiyülâhir 1056'da (Mayıs-Haziran 1646) Hamamcı Mehmed Ağa oldu ve Cemaziyelevvel'de (Haziran-Temmuz) azledildi. Yerine Hamza Paşazâde Mehmed Ağa olup iki ay sonra azledildi. Sonra haseki Küçük Çavuş Ahmed Ağa olup Safer 1058'de (Mart 1648) azledildi. Yerine bostancıbaşı Cezâyirli Mûsâ Ağa olup Rebiyülâhir'de (Mayıs) azledildi. Yerine ocaktan Emir Mustafa Ağa, Receb 1058'de (Ağustos 1648) Karagöz Mehmed Ağa ve Zilhicce'de (Aralık 1648-Ocak 1649) ocakdan Murad Ağa olup Cemaziyelâhir 1059'da (Haziran 1649) sadrazam oldu. Yerine ocakdan Kara Çavuş Mustafa Ağa olmuştur.

Ramazan 1061'de (Ağustos-Eylül 1651) Kara Hasanzâde Hüseyin Ağa, Zilka'de'de (Ekim-Kasım 1651) Şa'bân Ağa, Rebiyülevvel 1062'de (Şubat-Mart 1652) Murad Paşa damadı Mustafa Ağa oldu ve ardından Malatya mutasarrıfı oldu. Muharrem 1064'de (Aralık 1653) Süleyman Ken'an Ağa vezir rütbesiyle nasbedildi. Şevvâl 1065'de (Ağustos 1655) Mûsâ Paşa damadı Mehmed Ağa ve Cemaziyelevvel 1066'da (Mart 1656) Ases damadı Mehmed Ağa olup 3. gün şehid oldu. Yerine gelen Çukadar Mehmed Ağa Receb'de (Mayıs) vefat etti. Yerine Çukadar Çetrefilzâde Hüseyin Ağa vezirlikle ve Zilka'de'de (Ağustos-Eylül 1656) Sührab Mehmed Ağa vezirlikle nasbedildi. Şevvâl 1067'de (Temmuz 1657) Sivas valisi oldu. Yerine kapıcılar kethüdâsı Hoca Ali Ağa, Cemaziyelâhir 1068'de (Mart 1658) Tophaneli Mustafa Ağa ve 1069'da (1658/59) Kundakçızâde Mustafa Ağa oldu. 1072'de (1661/62) vezirlik verildi. Sonra Köprülü kethüdâsı Sâlih Ağa olup Safer 1075'de (Eylül 1664) Şam valisi oldu. Yerine Murad Paşa yeğeni Mustafa Ağa oldu. Rebiyülevvel'de (Ekim) İbrahim Ağa oldu. Bu Sivas'a paşa olunca Muharrem Ağa oldu. Bu zat da Zilka'de 1075'de (Mayıs-Haziran 1665) Anadolu valisi olunca çavuşbaşı İbrahim Ağa oldu. Bu da Razaman 1077'de (Mart 1667) Mısır valisi oldu. Ocakdan Uzun İbrahim Ağa olup Zilhicce 1078'de (Mayıs 1668) vezir olunca Ab-

durrahman Ağa oldu ve bu da Rebiyülevvel 1085'de (Haziran 1674) Bağdad valisi oldu. Yerine Kara Hasanzâde Mustafa Ağa olup 1088'de (1677) azledildi. Çelebi İbrahim Ağa Cemaziyelevvel 1090'da (Haziran 1679) azledildi ve yerine Tekfurdağlı Mustafa Ağa oldu. Sonra vezir oldu. 1094'de (1683) gelen Hacı Zülfikâr Ağa 1097'de (1686) kubbe veziri oldu. Ocakdan Çolak Hasan Ağa ve 1098'de (1687) Tekfurdağlı Mustafa Paşa ikinci defa nasbedildi. Zilka'de'de (Eylül 1687) Boğaz'a gönderilince Harputlu Mustafa Ağa oldu ve Rebiyülâhir 1099'da (Şubat 1688) vefat etti. Müezzinzâde Hasan Ağa, Ramazan'da (Temmuz 1688) Bostancıbaşı Mûsâ Ağa, sene sonunda ocak ricâlinden Koca Mahmud Ağa oldu ve 1100'de (1689) azledildi. Rebiyülâhir 1011'de (Ocak 1690) Arabacı Ali Ağa ve Şa'bân 1102'de (Mayıs 1691) Eğinli Mehmed Ağa oldu. Rebiyülevvel 1103'de (Aralık 1691) Daltaban Mustafa Ağa, birkaç ay sonra Çelebi İsmail Paşa, 1104'de (1692/93) Gürcü Abdullah Ağa oldu ve 1105'de (1693/94) Bursa Paşası Murad Ağa ile becayiş eylediler. Receb 1106'da (Şubat-Mart 1695) Çelebi Yusuf Paşa vezirlikle ağa oldu. Şevvâl'de (Mayıs-Haziran 1695) Delibaltazâde Mahmud Ağa olup 1107'de (1695/96) vezirlik verildi. Muharrem 1109'da (Temmuz-Ağustos 1697) Sentine'de şehid oldu. Şa'bân 1109'da (Şubat 1698) Kürt İbrahim Ağa olup 1112'de (1700/01) Musul valisi olunca Doğramacı Mehmed Ağa oldu. 1113'de (1701/02) vezir olunca sipahiler ağası Dellak Ali Ağa oldu. Safer 1115'de (Haziran-Temmuz 1703) Arnavut Osman Ağa vezirlikle, Rebiyülevvel'de (Temmuz-Ağustos) Hasan Ağa, aynı ayda Çalık Ahmed Ağa, Receb'de (Kasım) Çelebi Mehmed Ağa, sonra Bosnalı Hasan Ağa, Rebiyülevvel 1116'da (Temmuz 1704) zağarcıbaşı İbrahim Ağa, sonra Koca Hasan Ağa, Receb'de (Kasım) Koz Ahmed Paşa kethüdâsı Hüseyin Ağa, Şevvâl'de (Şubat 1705) Tortumlu İbrahim Ağa ve Zilhicce'de (Nisan 1705) ikinci defa Çelebi Mehmed Ağa oldu. Receb 1118'de (Ekim 1706) Arnavut Osman Ağa olup Zilhicce'de (Mart 1707) vefat etti. Sonra Ballı Mehmed Ağa, Rebiyülâhir 1119'da (Temmuz 1707) kul kethüdâsı Kara Mustafa Ağa ve Şa'bân 1122'de (Ekim 1710) Gürcü Yusuf Ağa oldu, Cemaziyelâhir 1123'de (Temmuz-Ağustos 1711) vezirlik verildi ve Şevvâl'de (Kasım) de sadrazam oldu. Yerine Çelebi Mehmed Ağa üçüncü defa nasbedildi. Şevvâl 1124'de (Kasım 1712) ikinci defa Kara Mustafa Ağa, Rebiyülâhir 1125'de (Mayıs 1713) Deli Bekir Ağa, Şevvâl'de (Eylül-Ekim) Kürt Hasan Ağa, Ramazan 1127'de (Eylül 1715) Darbune Ebûbekir Ağa, 1128'de (1716) kul kethüdâsı Hasan Ağa, Rebiyülâhir 1129'da (Mart-Nisan 1717) Mehmed Ağa, Safer 1130'da (Ocak 1718) Hacı Mustafa Ağa, birkaç ayda sadâret kethüdâsı Muhsinzâde Abdullah Ağa ve Cemaziyelâhir 1131'de (Nisan-Mayıs 1719) ikinci defa Mehmed Ağa olup Rebiyülâhir 1136'da (Ocak 1724) vefat etmiştir. Sonra kul kethüdâsı Hasan Ağa olup Rebiyülevvel 1143'de (Ekim 1730) azledildi. Yerine Saraç Mehmed Ağa, Cemaziyelevvel'de (Aralık 1730) yok edilince ikinci defa Muhsinzâde Abdullah Paşa, bir ayda Şahin Mehmed Paşa olup 1144'de (1731/32) kaymakam olunca Köle İsmail Ağa oldu. Cemaziyelâhir 1145'de (Kasım-Aralık 1732) paşa olunca yerine Abdülbâkî Ağa oldu. Şevvâl'de (Mart-Nisan 1733) Altıncı Mustafa Ağa, Ramazan 1147'de (Şubat

1735) Abdullah Ağa oldu, 1150'de (1737/38) vezirlik verildi ve 1151'de (1738/39) vefat etti.

Sonra Karahisarî Hasan Ağa oldu. 1152'de (1739/40) vezirlik verildi ve 1156'da (1743) sadrazam oldu. 1157'de (1744) gelen Yazıcızâde İbrahim Ağa Muharrem 1158'de (Şubat 1745) Erzurum valisi oldu. Sonra gelen Kürt İbrahim Paşa Zilhicce 1159'da (Aralık 1746/Ocak 1747) vezir olup Safer 1160'da (Şubat-Mart 1647) azledildi. Yerine Gülcü Mustafa Ağa, Rebiyülevvel 1161'de (Mart 1748) Hacı Hasan Ağa, Safer 1163'de (Ocak 1750) ikinci defa Gülcü Mustafa Ağa, Cemaziyelâhir'de (Mayıs 1750) azledilince Deli Emir Ahmed Ağa, Safer 1164'de (Ocak 1751) Darbunezâde Nu'man Ağa, Şa'bân'da (Temmuz) Macar Hasan Ağa, Şa'bân 1165'de (Haziran-Temmuz 1752) Sarı Mustafa Ağa, bu zat Cemaziyelevvel 1168'de (Şubat 1755) kaymakam olunca Ahıskalı Mehmed Ağa ve 1169'da (1755/56) Dibacızâde İbrahim Ağa olup Receb'de (Nisan) kaymakam oldu. Yerine Zilhicce'de (Eylül) Çelebi Mehmed Ağa olup Rebiyülevvel 1171'de (Kasım 1757) vezirlik verilmiştir. Şa'bân 1171'de (Nisan 1758) Vefalı Mehmed Ağa ve Muharrem 1172'de (Eylül 1758) ikinci defa Ahıskalı Mehmed Ağa olup Muharrem 1173'de (Eylül 1759) vezirlik verildi. Az müddet sonra Kapıkıran Mehmed Ağa, Şevvâl 1174'de (Mayıs 1761) Mahmud Ağa, Şevvâl 1175'de (Mayıs 1762) Nişli Mehmed Ağa ve Rebiyülâhir 1176'da (Ekim-Kasım 1762) Ömer Ağa olup Zilhicce'de (Haziran-Temmuz 1763) azledilmiştir. Rebiyülevvel 1177'de (Eylül 1763) gelen Hüseyin Hüsnî Ağa Şa'bân 1178'de (Ocak 1765) kapdan olunca Yekçeşm Hüseyin Ağa, Safer 1179'da (Temmuz-Ağustos 1765) ikinci defa Ömer Ağa olup Safer 1180'de (Temmuz 1766) azledildi. Yerine getirilen Dursun Mehmed Ağa 2 ay sonra kapdan olunca Topaloğlu Osman Ağa, Rebiyülâhir 1183'de (Ağustos 1769) Ebras Süleyman Ağa oldu ve ardından vezirlik verildi. Zilka'de'de (Mart 1770) ikinci defa Kapıkıran Mehmed Ağa, Rebiyülâhir 1184'de (Ağustos 1770) Kalafat Mehmed Ağa, Cemaziyelâhir'de (Eylül-Ekim) Kapucu Süleyman Ağa oldu ve sonra vezirlik verildi. Rebiyülevvel 1187'de (Haziran 1773) Yeğen Mehmed Ağa olup Şa'bân'da (Eylül-Ekim) vezirlik verildi. Receb 1188'de (Eylül 1774) sekbanbaşı İsmail Ağa, sonra Kırkbeş Mustafa Ağa, Zilhicce 1189'da (Şubat 1776) Tiryakî Ahmed Ağa olup Rebiyülâhir 1190'da (Mayıs-Haziran 1776) vezirlik verildi. Cemaziyelâhir'de (Temmuz-Ağustos) ikinci defa bu makama gelen Kalafat Mehmed Ağa Şa'bân 1192'de (Eylül 1778) sadrazam olunca İbrahim Ağa, Safer 1193'de (Şubat-Mart 1779) Ebûbekir Ağa, Rebiyülâhir'de (Nisan-Mayıs 1779) Zorluoğlu kethüdâsı Süleyman Ağa, Rebiyülevvel 1195'de (Mart 1781) Ali Ağa, Şa'bân 1196'da (Temmuz-Ağustos 1782) kul kethüdâsı Mehmed Ağa, bir ay sonra diğer Mehmed Ağa, Zilhicce 1197'de (Kasım 1783) Ebûbekir Ağa, 1198'de (1784) Gürcü Mehmed Paşa yeğeni Mahmud Ağa, Cemaziyelevvel 1199'da (Mart 1785) Kara Ahmed Ağa oldu ve Zilka'de'de (Eylül 1785) vezirlik verilince yerine Pekmezci Mehmed Ağa oldu, Cemaziyelevvel 1201'de (Şubat-Mart 1787) azledildi. Yerine Yusuf Ağa, Zilka'de'de (Ağustos-Eylül 1787) Hasan Ağa oldu ve Safer 1202'de (Kasım 1787) vezirlik verildi. Cemaziyelevvel 1203'de (Şubat 1789) Sâlih Ağa, Receb'de (Nisan 1789) azledilince ikinci defa Hasan Paşa, bu Receb

1204'de (Mart-Nisan 1790) kaymakam olunca Yahyâ Ağa, Cemaziyelevvel 1205'de (Ocak 1791) ikinci defa Pekmezci Mehmed Paşa oldu ve Zilka'de'de (Temmuz 1791) azledildi. Yerine vezirlikle Boşnak Süleyman Ağa oldu ve Safer 1206'da (Ekim 1791) azledildi. Yerine Arabzâde Ahmed Ağa ve Zilka'de'de (Haziran-Temmuz 1792) Said Ağa olup Muharrem 1207'de (Ağustos-Eylül 1792) azledildi. Bunun yerine Mustafa Ağa, 1212'de (1797/98) Hasan Ağa, sonra Eyyûb Ağa, Muharrem 1213'de (Haziran-Temmuz 1798) tekrar Hasan Paşa ve 1218'de (1803/04) ikinci defa Mustafa Ağa olup 1219'da (1804/05) vefat etti. Yerine gelen İbrahim Hilmî Ağa Safer 1220'de (Mayıs 1805) sadrazam olunca Boşnak Osman Ağa ve 1221'de (1806) Pehlivan İbrahim Ağa oldu ve sonra buna vezirlik verildi. Cemaziyelevvel 1222'de (Temmuz 1807) katledildi. Sonra Kasım Ağa oldu. Bunun vefatından sonra İzmirli Halil Ağa, Receb'de (Eylül 1807) Mehmed Ağa, bunun vefatında Mustafa Ağa, Ramazan'da (Kasım) diğer Mehmed Ağa, Safer 1223'de (Nisan 1808) Hacı Mehmed Ağa, Rebiyülâhir'de (Haziran) Vanlı Mustafa Ağa, Cemaziyelâhir'de (Ağustos 1808) Selim Ağa, 1224'de (1809) Kazgancı Hasan Ağa, sonra Onuncu Sâlih Ağa, sonra 1227'de (1812) Mehmed Ağa, Zilhicce 1227'de (Aralık 1812) Lazkiyeli Mehmed Ağa ve sonra Yazıcı Mehmed Ağa oldu (bu kabiliyetliydi), Rebiyülâhir 1230'da (Mart-Nisan 1815) şehid edildi. Sonra Osman Ağa, 2 aya varmadan Halil Hamid Ağa, Rebiyülâhir 1231'de (Mart 1816) Süleyman Ağa, sonra Mustafa Ağa, Cemaziyelâhir'de (Mayıs) Hasan Ağa oldu ve 1232'de (1817) azledildi. Sonra Ali Ağa, 1236'da (1820/21) Hasan Ağa, Cemaziyelevvel 1237'de (Şubat 1822) azledilince İsmail Ağa oldu ve Rebiyülâhir 1238'de (Aralık 1822-Ocak 1823) azledildi. Yerine diğer Ali Ağa ve Cemaziyelâhir 1238'de (Şubat-Mart 1823) Ruscuklu Hüseyin Ağa oldu ve hemen ardından vezir rütbesi verildi. Safer 1239'da (Ekim 1823) istifa eyledi. Sonra Hasan Ağa, Şâkir Ağa, Cemaziyelâhir 1239'da (Şubat 1824) Ali Ağa, Zilhicce'de (Ağustos) Süleyman Ağa, Safer 1240'da (Ekim 1824) Ahmed Ağa, Cemaziyelevvel'de (Ocak 1825) Hasan Ağa ve Muharrem 1241'de (Ağustos-Eylül 1825) Mehmed Celâleddin Ağa olmuştur. Bu yılın Şevvâlinde (Mayıs 1826) "Yeniçeri Ocağı" padişahın iradesiyle kaldırılıp imha edildi ve "Asâkir-i Nizamiye-i Mülûkâne" kuruldu.

Seraskerlik

"Nizamiye Ordusu"nun kuruluşunda "Seraskerlik" makamı kurulmuştur. Geçmişteki savaşlarda "serdâr-ı ekrem"ler bütün askerlere kumandan olduğu halde müfrezelere kumandan olanlara "serasker" denirdi. Hatta 1152 (1739), 1182 (1768/69) ve 1202 (1787/78) savaşlarında Vidin, Mora ve İsmail seraskeri olanlar olmuştur. Bu sebepten "Ağalık"a karşılık "Asâkir-i Şâhâne"ye "Serasker" unvanıyla bir zâbit nasbı uygun görülmüştür. Celâleddin Ağa ve İsmail Ağa'ya seraskerlik tevcihini ikisi de kabul etmeyince Ruscuklu Hüseyin Paşa'ya verilmiştir.

Zilka'de 1242'de (Haziran 1827) Mehmed Husrev Paşa serasker oldu. Cemaziyelevvel 1252'de (Ağustos-Eylül 1836) Halil Rif'at Paşa bu göreve getirildi. Bu aralık Said Paşa'ya "Hassa" ve "Mansûre" müşirlikleriyle "Anadolu se-

raskeri" unvanı ihsan buyuruldu. Zilka'de 1253'de (Mart 1838) Said Paşa'ya iki seraskerlik birleştirilerek verildi. Rebiyülâhir 1255'de (Haziran-Temmuz 1839) Halil Rif'at Paşa ikinci defa nasbedilip Rebiyülevvel 1256'da (Mayıs 1840) azledildi. Fethî Paşa kaymakam olup Sırkâtibi Mustafa Paşa seraskerliğe getirildi. Rebiyülâhir 1258'de (Mayıs-Haziran 1842) Cebel-i Lübnan'a memur olunca Hâfız Mehmed Paşa serasker kaymakamı olmuştur.

Seraskerlik makamı büyüyünce Muharrem 1248'de (Haziran 1832) hassa feriki Ahmed Fevzî Paşa'ya da müşirlik verilerek hassa müşiri nasbedilmişti. Sonra mansure feriki Vâsıf Paşa yerine de adı geçen Said Paşa 1251'de (1835/36) Mansûre müşiri oldu. İşte bu iki müşirlik Anadolu seraskerliğiyle birleştirilmiş, 1255 (1839) yılından sonra Rızâ Paşa hassa müşiri, sonra Darbhor Reşid Paşa mansure müşiri olmuş ve askeriye bu suretle idare edilmişti. Zilhicce 1258'de (Ocak 1843) seraskerlik mesnedi lağvedilerek işleri, adı geçen Reşid Paşa'ya "Asâkir-i Mansûre Müşiri" sıfatıyla verilmişti. Şa'bân 1259'da (Eylül 1843) "Hassa" ve "Mansûre" orduları birleştirilip Rızâ Paşa serasker, Reşid Paşa hassa müşiri kaymakamı oldu ve "Ordu-yı Hümâyûnlar" kuruldu. Şa'bân 1261'de (Ağustos 1845) Süleyman Paşa ve Muharrem 1262'de (Ocak 1846) Husrev Mehmed Paşa ikinci defa serasker oldu. Muharrem 1263'de (Ocak 1847) ikinci defa Said Paşa, Cemaziyelâhir 1264'de (Mayıs 1848) tekrar Rızâ Paşa, Rebiyülâhir 1265'de (Mart 1849) Mehmed Ali Paşa, Receb 1267'de (Mayıs 1851) Rüşdî Paşa, Şa'bân 1269'da (Mayıs 1853) Mehmed Ali Paşa ikinci defa, Cemaziyelevvel 1270'de (Şubat 1854) Rızâ Paşa üçüncü defa, Ramazan 1271'de (Mayıs-Haziran 1855) Rüşdî Paşa ikinci defa, Rebiyülevvel 1272'de (Kasım 1855) Rızâ Paşa dördüncü defa, Zilhicce 1273'de (Ağustos 1857) Mehmed Kâmil Paşa, 14. günü Rüşdî Paşa üçüncü defa ve Rebiyülevvel 1274'de (Ekim-Kasım 1857) Rızâ Paşa beşinci defa nasbedilmiştir.

İşte bu senelerde "Hassa" ve "Dersaâdet" orduları Üsküdar ve İstanbul'da olarak iki müşir ile idare olunmaktaydı. Hassa'ya Reşid Paşa, Rüşdî Paşa, Mahmud Paşa, Selim Paşa ve Vâsıf Paşa ikişer üçer defa nasbedilmiş, Dersaâdet'e de genellikle Darbhor Reşid Paşa müşir olmuştu.

Zilhicce 1277'de (Haziran 1861) hassa müşiri olan Nâmık Paşa serasker oldu. Rebiyülevvel 1278'de (Eylül 1861) Rüşdî Paşa dördüncü defa serasker olup kapdan Mehmed Ali Paşa kaymakam oldu. Bir ayda serasker geldi. Receb 1279'da (Ocak 1863) vezirlikle Hacı Reşid Paşa ve 40. günü Fuad Paşa serasker oldu. Mısır'a gittiğinde Ömer Paşa kaymakam olmuştur. Zilhicce 1279'da (Mayıs-Haziran 1863) Fuad Paşa sadrazam da olunca Halil Paşa mühimmat-ı harbiye nâzırlığıyla serasker kaymakamı olmuştur. Rebiyülevvel 1280'de (Ağustos-Eylül 1863) Hüseyin Paşa ve Şa'bân 1282'de (Ocak 1866) Abdî Paşa tayin edildi. Muharrem 1283'de (Mayıs-Haziran 1866) Rızâ Paşa altıncı defa serasker olunca Abdî Paşa "Birinci Ordu" denilen hassa müşirliği'nde kaldı. Şevvâl'de (Şubat 1867) Rüşdî Paşa beşinci defa serasker oldu. Şevvâl 1284'de (Şubat 1869) Nâmık Paşa ikinci defa tayin edildi ve Bağdad'dan gelinceye kadar Ömer Paşa kaymakam oldu. Şevvâl 1285'de (Ocak-Şubat 1869) Hüseyin Paşa, Cemaziyelevvel 1288'de (Temmuz-Ağustos 1871)

Es'ad Paşa, Zilka'de'de (Ocak 1872) Abdî Paşa olup Anadolu'ya gelinceye kadar Alyanak Mustafa Paşa kaymakam oldu. Safer 1289'da (Nisan 1872) Mustafa Paşa (Fosfor), Cemaziyelevvel'de (Temmuz 1872) Yâver Paşa, Şa'bân'da (Ekim) Es'ad Paşa, Zilhicce'de (Şubat 1873) ikinci defa Hüseyin Paşa oldu. 1290 sonunda (1874 başı) sadârete eklenmesinde Abdî Paşa kaymakam oldu. Zilhicce 1291'de (Ocak 1875) vezirlikle birlikte Ali Sâib Paşa kaymakam oldu. Rebiyülevvel 1292'de (Nisan 1875) kaymakam paşa serasker oldu. Receb'de (Ağustos) Hüseyin Paşa üçüncü defa, Ramazan'da (Ekim) Rızâ Paşa yedinci defa, Şevvâl'de (Kasım) Nâmık Paşa üçüncü defa ve Zilhicce'de (Ocak 1876) Rızâ Paşa ikinci defa serasker oldu. Rebiyülevvel 1293'de (Nisan 1876) Derviş Paşa, 14 gün sonra ikinci defa Nadir Abdî Paşa, haftasında Hüseyin Paşa dördüncü defa, Cemaziyelevvel'de (Haziran) Abdî Paşa üçüncü defa, Şa'bân'da (Eylül 1876) Redif Paşa[16] oldu ve Cemaziyelevvel 1294'de (Mayıs-Haziran 1877) azledilince Mahmud Paşa kaymakam oldu. Zilhicce'de Raûf Paşa[17] kaymakam ve sonra serasker oldu. 1295 (1878) başlarında İzzet Paşa, Cemaziyelevvel'de (Mayıs) Mahmud Paşa, ardından Mustafa Paşa ikinci defa ve Zilhicce'de (Aralık) Gazi Osman Paşa[18] serasker oldular.

Şa'bân 1297'de (Temmuz 1880) yapılan yeni ordu düzenlemesinde "Seraskerlik" ikinci defa kaldırıldı. Yerine kurulan "Harbiye Nezâreti" vezirlikle birlikte Hüseyin Hüsnî Paşa'ya verilmiştir. Zilhicce'de (Kasım) Osman Paşa ikinci defa, Muharrem 1299'da (Aralık 1881) Hüseyin Hüsnî Paşa ikinci defa, ardından Osman Paşa üçüncü defa ve serasker unvanı iade edilerek Zilhicce 1302'de (Eylül-Ekim 1885) Ali Sâib Paşa ikinci defa serasker olmuştur. Bu zat 1309'da (1891/92) vefat edince Gazi Osman Paşa dördüncü defa ve haftasında Mehmed Rızâ Paşa[19] vezir rütbesiyle müşiri nasbedilmişti.

2. Şube: Topçubaşılık

Osmanlı Devleti'nde topun icadı II. Mehmed (Fâtih) devrine (1451-1481) rastlar. Hatta İstanbul'un fethinde kullanılmıştır. O zaman İlyas Ağa ve Bâlâ Süleyman Ağa'nın topçubaşı olarak istihdam edildikleri ve I. Süleyman (Kanunî) devrinde (1520-1566) de Bâlî Ağa ve Es'ad Ağa adlarında iki topçubaşı olduğu, hünerleriyle nâm saldıkları ve adlarını bıraktıkları bilinmektedir.

Ancak "Tophane Ocağı" ve topçuluk hizmeti 1100 (1689) tarihinde gelişip

---

16 *Redif Mehmed Paşa* Bursalı Kaşıkçızâdedir. Yemen cihetinde iken 1290'da (1873) vezirlik ihsan buyurulmuş hassa müşiri ve serasker olmuştu.

17 *Raûf Mehmed Paşa* Çerkes Abdî Paşa'nın oğludur. Padişah yâveri, Istabl-ı Âmire müdürü, ferik, Şa'bân 1287'de (Kasım 1870) müşir olup taşra valiliklerinde ve ordu müşirliklerinde bulunmuştur. Bugün hassa müşiridir. Oğlu Rıza Bey de elçilik hizmetinde bulunmuştur. Halen Şûrâ-yı Devlet üyelerindendir.

18 *Gazi Osman Nuri Paşa* Tokatlıdır. Girit ve 1877/78 Osmalı-Rus Savaşında hizmet ve yararlılıkları herkesce bilinmektedir. 1293 (1876) sonlarına müşirlik rütbesini Vidin kumandanlığında almıştır. Hassa müşiri de olmuştur. Halen mâbeyn-i hümâyûn müşiridir.

19 *Mehmed Rızâ Paşa* İstanbulludur. Yükselerek ferik ve 2. fırka kumandanı olmuştur.

ilerleyerek cebecibaşılık, toparabacıbaşılığı ve humbaracı, yani dökücübaşılık gibi kısımlar ortaya çıktığından "Topçubaşılık"ın önem ve ağırlık kazandığı anlaşılır. Bu senelerde ün kazanan topçubaşılar Hacı Ali, Çukadar Ali, Abdülkerim, 5 tane Mustafa Ağa ve Ali Ağalardır. Bunları takiben Ahmed Ağa, İsmail Ağa, 2 Mustafa Ağa, Hezârfen Mustafa Ağa, Hacı Abdürrahim Ağa, Hacı Abdî Ağa, Kefeli Mehmed Ağa, Hacı Mehmed Ağa, Kara Mustafa Ağa, Ali Ağa, Hezârfen Ağa oğlu Emin Ağa, Karahisâri Ahmed Ağa, 2 Ali Ağa, Genç Osman Ağa, Halil Ağa ve diğer Hacı Mehmed Ağa 1200 (1786) tarihine kadarki yıllarda topçubaşı olarak görülür. Abdullah Ağa, Abdülmü'min Ağa, Emin Ağa, Hasan Ağa, Kara Mehmed Ağa ve Mustafa Ağa da sonradan topçubaşı oldular. 1241 (1826) yılında Nu'man Ağa bulunuyordu. Mîrimîran ve sonra topçu feriki olup 1246'da (1830/31) emekli olunca Tâhir Paşa olmuştur. 1248'de (1832/33) "Tophane Müşirliği" kuruldu.

Tophane Nezâreti

Muharrem 1248'de (Haziran 1832) Tophane Müşirliği, Boğazlar muhâfızlığıyla birlikte Halil Paşa'ya verildi. Cemaziyelevvel 1252'de (Ağustos-Eylül 1836) Tâhir Paşa müşir oldu. Zilhicce 1252'de (Mart 1837) müşirlik seraskerliğe bağlanınca livâ Hacı Ali Paşa, Zilka'de 1254'de (Ocak-Şubat 1839) Gözlüklü Reşid Paşa ve Zilka'de 1256'da (Ocak 1841) Mehmed Ali Paşa tophane feriki oldular. Muharrem 1260'da (Şubat 1844) müşirlik verildi. Şa'bân 1261'de (Ağustos 1845) Fethî Paşa, Boğazlar muhâfızlığı ve mühimmat-ı harbiye nâzırlığının eklenmesiyle tophane müşiri oldu. Şevvâl 1268'de (Temmuz-Ağustos 1852) azledilince Reşid Paşa, Zilka'de'de (Ağustos-Eylül) Nâmık Paşa, Şa'bân 1269'da (Mayıs 1853) Fethî Paşa ikinci defa, Muharrem 1274'de (Eylül 1857) Vâsıf Paşa, Rebiyülevvel'de (Ekim-Kasım) Fethî Paşa üçüncü defa ve Receb'de (Şubat-Mart 1858) Rüşdî Paşa oldular. Müşirlik Muharrem 1275'de (Ağustos 1858) serasker Rızâ Paşa'ya ve Rebiyülevvel 1278'de (Eylül 1861) kapdan Mehmed Ali Paşa'ya ilâve edildi. Receb 1279'da (Ocak 1863) müşir rütbesiyle Halil Haşa oldu. Muharrem 1283'de (Mayıs-Haziran 1866) azledilince Rızâ Paşa oldu ve 15 günde seraskerlik eklendi.

Tophane'nin askerî kısmı, Halil Paşa zamanında "Bâb-ı Seraskerî"ye alındıktan sonra idaresi seraskere bağlanmıştı. Muharrem 1284'de (Mayıs 1867) Halil Paşa "İmâlât-ı Harbiye Nâzırı" unvanıyla Tophane'ye gönderildi. Receb 1288'de (Eylül-Ekim 1871) Mustafa Paşa tophane müşiri oldu. Ramazan'da (Kasım-Aralık) serasker Es'ad Paşa'ya ilâve edildi. Safer 1289'da (Nisan 1872) ferik Yâver Paşa Tophane'ye nâzır geldi. Cemaziyelevvel 1289'da (Temmuz 1872) serasker olunca ikinci defa Mustafa Paşa, Şa'bân'da (Ekim) Yâver Paşa, Ramazan'da (Kasım) üçüncü defa Halil Paşa müşir olarak geldiler. Rebiyülâhir 1290'da (Haziran 1873) ferik Seyyid Tevfik Paşa, 1292'de (1875) ferik Ali Sâib Paşa ve bu zat müşirlikle Bâb-ı Seraskerî'ye gittiğinde yine Seyyid Tevfik Paşa nâzır oldu. Cemaziyelevvel 1293'de (Haziran 1876) Rızâ Paşa ikinci defa Kıla'-ı Şâhâne eklenmesiyle müstakil müşir oldu. Ramazan'da (Eylül-Ekim) Mahmud Paşa oldu. Safer 1295'de (Şubat 1878) Nâmık Paşa ikinci defa, Rebi-

yülâhir'de (Nisan) Gazi Ahmed Muhtar Paşa,[20] Receb'de (Temmuz) Raûf Paşa ve Safer 1296'da (Şubat 1879) Ali Sâib Paşa müşir olmuştur. 1302 (1885) sonlarında Seyyid Tevfik Paşa'nın seraskerliğe nasblarında müşirlik vekâletle idare ettirilmiştir. 1309'da (1891/92) vefatında Zekî Paşa[21] olmuştur.

"Asâkir-i Şâhâne"nin bir kısmı da "Zabtiye"dir. Eskiden bölgenin güvenlik işleri yeniçerilere ısmarlandığından onlar tarafından görülmekteydi. "Asâkir-i Şâhâne" kurulunca İstanbul cihetinin idaresi seraskere ve Tophane, Boğaziçi'nin Rumeli sahili tophane nâzır ve müşirlerine, Beyoğlu, Galata ve Kasımpaşa ciheti kapdan-ı deryâya ve Üsküdar ciheti de hassa müşirliğine verilmişti. Bunların maiyetinde kavasbaşılar ve tomruk ağaları vardı. Câniler için hapishaneler ayrılmıştı. Borçlular da çavuşbaşı tarafından tutuklanırdı.

Bu parçalı idare birleştirilerek bir "Zabtiye Müşirliği" kurulması 1262 (1846) yılındadır. İlk defa Hâfız Mehmed Paşa müşir olmuştur. 1263'de (1847) Pepe Mehmed Paşa müşir olmuştur. Bu zat zabtiye idaresini güzel hale koymaya çalışırken 1267'de (1851) görevden alınmış, idare Bâb-ı Seraskerî'ye bağlanarak bir ferik memur olmuştur. 1269'da (1852/53) Hayreddin Paşa ve 1271'de (1854/55) İzzet Mehmed Paşa zabtiye müşiri olmuştur. 1274'de (1857/58) yine Mehmed Paşa gönderilmiş, 1278'de (1861/62) Abdülkerim Paşa, 1279'da (1862/63) Abdülhalim Paşa olduysa da yine Mehmed Paşa tayin edilmiş ve bu zat nezâret sandalyesinde vefat etmiştir. Sonra Hekim İsmail Paşa, daha sonra Hüsnî Paşa olup 1288'de (1871) ayrılmasında Ârif Paşa ve Sâmih Paşa ferik ve nâzır oldular. Bundan sonra Mustafa Paşa, onun ardından tekrar İsmail Paşa, Mustafa Âsım Paşa, sırasıyla Abdî Paşa, Sabrî Paşa, Ahmed Hamdî Paşa, Mehmed Ârif Paşa,[22] Hâfız Ahmed Paşa, Hâfız Mehmed Paşa, Fazlî Paşa[23] bu nezâreti idare eylemişlerdir. En sonunda Kâmil Bey ve geçen yıl Nâzım Paşa[24] zabtiye nâzırı olmuşlardır. Jandarma ve polis teşkilatı yeni kuruluşlar olarak meydana gelmiştir. 1314'de (1896/97) azledilince Şefik Efendi[25] olmuştur.

---

20 *Gazi Ahmed Muhtar Paşa* Erkân-ı Harbiye'nin yetiştirmiş olduğu kabiliyetlerden Bursalı bir zattır. Yemen ve 1877/78 Osmanlı Rus savaşında önemli hizmetlerde bulunmuş, Cemaziyelâhir 1288'de (Ağustos-Eylül) 1871) müşirlik verilmiştir. Erkân-ı Harbiye Reisliği, taşra valiliği ve Ordu-yu Hümâyûnlar Müşirliği yapmıştır. Halen Mısır'da yüksek komiserdir.

21 *Zekî Mustafa Paşa* Şehremâneti Meclisi azasından Ali Efendi'nin oğlu olup Mekteb-i Harbiye'den erkân-ı harp olarak yetişmiş ve mekâtib-i askeriye nâzırı olmuştur.

22 *Mehmed Ârif Paşa* Ürgüplüdür. Erkân-ı harp olmuş, ferik ve Şa'bân 1301'de (Haziran 1847) müşir olmuştur. Halen Dersaâdet kumandanı bulunmaktadır.

23 *Fazlî Mehmed Paşa* Askeriyeden yetişip nice zaman mâbeyn-i hümâyûn çavuş yâveri oldu. Sonra ferik olmuştur. Halen ordu kumandanıdır.

24 *Nâzım Paşa* Bâb-ı Seraskerî mümeyyizlerinden Tahsin Efendi'nin oğludur. Gazete yazarlığında, Şehremaneti mektupçuluğunda, Beyoğlu mutasarrıflığında bulunmuş ve nezâretinde vezirlik verilmiştir.

25 *Şefik Efendi* Haleblidir. 1235'de (1868) adliye kuruluşunda oraya girmiş ve temyiz başreisliğine kadar ilerlemiştir.

3. Şube: Kapudanî-i Deryâ veya Bahriye Nâzırı

Osmanlı Devleti'nin ilk deniz harekâtını idare eden Şehzâde Süleyman Paşa'dır. Ki, Bolayır ve Gelibolu'ya Anadolu'dan geçmişti. I. Bâyezid (Yıldırım) de İstanbul'u fethe çıktıklarında Anadolu Hisarı'nı yapmış ve oradan Rumeli'ye geçişi kolaylaştırmıştır. Varna'ya kadar da elde olduğundan II. Mehmed (Fâtih) Rumeli Hisarı'nı yaptırmış, İnce Donanma'yı İstanbul Halici'ne sokmak için o yönden Kasımpaşa'ya inerek İstanbul'u fethetmişlerdir. Kapdan paşaların ilki Baltaoğlu Süleyman Bey sayılır.

855'de (1451) Süleyman Bey, 862'de (1458) Yavaşça Şahin Paşa, 870'de (1465/66) Has Yunus, 871'de (1466/67) Mahmud Paşa, 872'de (1467/68) Gedik Ahmed Paşa, 886'da (1481) Mesih Paşa, 897'de (1492) Sinan Paşa, 898'de (1492/93) Küçük Dâvud Paşa, 908'de (1502/03) Nişancı Kara Dâvud Paşa, 912'de (1506/07) Hersekzâde Ahmed Paşa, 917'de (1511) Ca'fer Paşa, 926'da (1520) Palak Mustafa Paşa, 938'de (1531/32) Kemankeş Ahmed Bey, 941'de (1534/35) Hayreddin Paşa, 953'de (1546) Tavil Mehmed Paşa, 955'de (1548) Sinan Paşa, 960'da (1553) Piyâle Paşa, 974'de (1566/67) Ali Paşa, 979'da (1571/72) Kılıç Ali Paşa, 995'de (1587) İbrahim Paşa, 996'da (1588) Uluç Hasan Paşa ve 998'de (1590) Cağalazâde Sinan Paşa kapdan oldular.

1003'de (1594/95) Halil Paşa, 1006'da (1597/98) Cağalazâde Sinan Paşa ikinci defa, 1010'da (1601/02) Mustafa Paşa, 1013'de (1604/05) Ca'fer Paşa, 1014'de (1605/06) Derviş Paşa, 1015'de (1606/07) Ca'fer Paşa ikinci defa, 1016'da (1607/08) Hâfız Paşa, 1017'de (1608/09) Maraşlı Halil Paşa, 1019'da (1610) Damad Mehmed Paşa, 1020'de (1611) Halil Paşa ikinci defa, 1026'da (1617) Çelebi Ali Paşa, 1027'de (1618) Kara Dâvud Paşa, bir ayda Ali Paşa ikinci defa, 1029'da (1620) Halil Paşa üçüncü defa, 1030'da (1621) Niğdeli Mustafa Paşa, aynı yıl Halil Paşa dördüncü defa, 1032'de (1623) Receb Paşa, 1035'de (1625/26) Hasan Paşa, 1041'de (1631/32) Canpulad Mustafa Paşa, sonra Bostancı Ca'fer Paşa, 1044'de (1634/35) Deli Hüseyin Paşa, 1045'de (1635/36) Kemankeş Mustafa Paşa, 1047'de (1637/38) Silahdar Mustafa Paşa, 1049'da (1639/40) Hüseyin Paşa ikinci defa, 1051'de (1641/42) Siyâvuş Paşa, 1052'de (1642) Piyâle Paşa, 1053'de (1643) Yusuf Paşa, 1054'de (1644) Ebûbekir Paşa, 1055'de (1645) Mûsâ Paşa, Zilhicce 1055'de (Ocak-Şubat 1646) Fazlî Paşa, 1057'de (1647) Ammarzâde Mehmed Paşa, 1058'de (1648) Rizeli Ahmed Paşa, 1059'da (1649) Bıyıklı Mustafa Paşa, aynı yıl Haydarzâde Mehmed Paşa, 1060'da (1650) Hüsâmbeyzâde Ali Paşa, 1062'de (1652) Derviş Paşa, 1063'de (1653) Çavuşzâde Mehmed Paşa, 1064'de (1654) Murad Paşa, 1065'de (1655) Dellak Mustafa Paşa, Zurnazen Mustafa Paşa, 1066'da (1656) Kara Mustafa Paşa, Receb 1066'da (Mayıs 1656) Halıcı damadı Mustafa Paşa, Ramazan'da (Temmuz) Sarı Ken'an Paşa, Şevvâl'de (Ağustos) Seydî Ahmed Paşa, Safer 1067'de (Ekim-Kasım 1656) Topal Mehmed Paşa, Rebiyülevvel 1068'de (Aralık 1657) Çavuşzâde Mehmed Paşa ikinci defa, aynı yıl (1658) Hüseyin Paşa üçüncü defa, 1069'da (1658/59) Biko Ali Paşa, Şa'bân 1070'de (Nisan 1660) Hüsâmbeyzâde Ali Paşa ikinci defa, 1072'de (1661/62) bu zat vefat edince oğlu Abdülkadir Paşa, Receb

1072'de (Mart 1662) Mustafa Paşa, 1076'da (1665/66) Kaplan Mustafa Paşa, 1082'de (1671/72) Ali Paşa ikinci defa, 1087'de (1676-77) Seydîzâde Mehmed Paşa, 1088'de (1677) Kara İbrahim Paşa, 1089'da (1678) Kaplan Mustafa Paşa ikinci defa, 1090'da (1679) Küçük Sipahi Mustafa Paşa, 1091'de (1680) Bıyıklı Mustafa Paşa, 1095'de (1684) Musâhip Mustafa Paşa, 1096'da (1685) Mısırlıoğlu İbrahim Paşa, 1099'da (1688) Kalaylı Ahmed Paşa kapdan oldu.

1101'de (1689/90) Mezemorta Hüseyin Paşa, aynı yıl Mısırlıoğlu İbrahim Paşa ikinci defa, 1103'de (1691/92) Palabıyık Yusuf Paşa, 1106'da (1694/95) Amcazâde Hüseyin Paşa, 1107'de (1695/96) Mezemorta Hüseyin Paşa ikinci defa, 1113'de (1701/02) Abdülfettâh Paşa, 1114'de (1702/03) Aşçı Mehmed Paşa, 1115'de (1703/04) Küçük Osman Paşa, 1116'da (1704) Baltacı Mehmed Paşa, Şa'bân'da (Aralık 1704) Abdurrahman Paşa, 1117'de (1705/06) Velî Mehmed Paşa, 1118'de (1706/07) Moralı İbrahim Paşa, 1121'de (1709) Küçük Ali Paşazâde Mehmed Paşa, 1123'de (1711) Kirli Ahmed Paşa, 1124'de (1712) Hoca İbrahim Paşa, 1125'de (1713) Ahmed Paşa ikinci defa, sonra Abaza Süleyman Paşa, Şevvâl 1125 de (Ekim-Kasım 1713) Aşçı Mehmed Paşa ikinci defa, Zilhicce'de (Aralık 1713-Ocak 1714) İzmirli Süleyman Paşa, 1126'da (1714) Canım Hoca Mehmed Paşa, 1129'da (1717) İbrahim Paşa ikinci defa, 1130'da (1718) Süleyman Paşa ikinci defa, 1133'de (1721) Kaymak Mustafa Paşa, 1143'de (1730/31) Abdî Paşa, Ramazan 1143'de (Mart 1731) Canım Hoca Mehmed Paşa ikinci defa, Zilka'de'de (Mayıs) Hâfız Ahmed Paşa, 1144'de (1731) Şahin Paşa, sonra Abdî Paşa, Cemaziyelevvel 1144'de (Kasım 1731) Hacı Hüseyin Paşa, 1145'de (1732/33) Ebûbekir Paşa, Zilhicce 1145'de (Mayıs-Haziran 1733) Canım Hoca Mehmed Paşa üçüncü defa, sonra Ali Paşa, aynı yılda Süleyman Paşa, 1153'de (1740) Mîrahûr Mustafa Paşa, 1156'da (1743) Yahyâ Paşa, Ramazan 1156'da (Ekim-Kasım 1743) Pîr Mustafa Paşa, Zilka'de'de (Aralık 1743-Ocak 1744) Râtib Ahmed Paşa, Şevvâl 1157'de (Kasım 1744) Mustafa Paşa ikinci defa, 1159'da (1746) Mahmud Paşa, Zilhicce'de (Aralık 1746-Ocak 1747) Şehsüvarzâde Mustafa Paşa, 1163'de (1750) Ebûbekir Paşa ikinci defa, 1164'de (1751) Durak Paşa, 1165'de (1752) Melek Paşa, Safer 1168'de (Kasım-Aralık 1754) Karabağî Süleyman Paşa, 1170'de (1756/57) Ali Paşa, 1171'de (1757/58) Karabağî Süleyman Paşa İkinci defa, 1173'de (1759/60) Abdülkerim Paşa, 1174'de (1760/61) Mustafa Paşa, Receb 1174'de (Şubat 1761) Hacı Hasan Paşa, Muharrem 1175'de (Ağustos 1761) Sinek Mustafa Paşa, Ramazan 1175'de (Nisan 1762) Karabağî Süleyman Paşa üçüncü defa, 1177'de (1763/64) Nişli Mehmed Paşa, 1178'de (1764/65) Hüseyin Hüsnî Paşa, 1179'da (1765/66) Tosun Mehmed Paşa, 1180'de (1766/67) Melek Paşa, 1182'de (1768/69) İbrahim Paşa, 1183'de (1769/70) Hüsâmeddin Paşa, 1184'de (1770/71) Ca'fer Paşa aynı yıl Hasan Paşa, 1187'de (1773) Mehmed Paşa, 1188'de (1774) Hasan Paşa ikinci defa tayinle müddeti uzamıştır.

1203'de (1788/89) Giritli Hüseyin Paşa, 1206'da (1791/92) Küçük Hüseyin Paşa, 1218'de (1803/04) Abdülkadir Paşa, 1219'da (1804/05) İsmail Paşa, 1220'de (1805/06) Bostancı Mehmed Paşa, 1221'de (1806) Sâlih Paşa, Zilhicce 1221'de (Şubat 1807) Seyyid Ali Paşa, 1223'de (1808) Râmiz Paşa, Şevvâl

1223'de (Kasım-Aralık 1808) Ali Paşa ikinci defa, 1224'de (1809) Çarhacı Ali Paşa, Rebiyülâhir'de (Mayıs-Haziran) Hâfız Ali Paşa, 1226'da (1811) Kara Mehmed Paşa, bu zat aynı yıl içinde vefat edince Husrev Paşa, 1232'de (1817) Ahmed Paşa, 1233'de (1818) Hasan Paşa, 1234'de (1819) Abdullah Paşa, 1237'de (1821/22) Nasûhzâde Ali Paşa, Şevvâl 1237'de (Haziran-Temmuz 1822) Kara Mehmed Paşa, 1238'de (1822/23) Husrev Paşa ikinci defa, 1242'de (1826/27) İzzet Paşa, 1244'de (1828/29) Pabuççu Ahmed Paşa, 1245'de (1829/30) Halil Paşa, 1248'de (1832/33) Tâhir Paşa, 1252'de (1836/37) Fıtarî Ahmed Paşa, 1255'de (1839) Said Paşa, 1257'de (1841) Tâhir Paşa ikinci defa, 1259'da (1843) Halil Paşa ikinci defa, 1261'de (1845) Mehmed Ali Paşa, 1263'de (1847) Halil Paşa üçüncü defa, 1264'de (1848) Mehmed Ali Paşa ikinci defa, 1265'de (1849) Süleyman Paşa, 1267'de (1851) Mehmed Ali Paşa üçüncü defa, 1268'de (1852) Mahmud Paşa, 1270'de (1853/54) Rızâ Paşa, aynı yıl Kıbrıslı Mehmed Paşa, Ramazan 1270'de (Haziran 1854) Halil Paşa dördüncü defa, 1271'de (1854/55) Mehmed Ali Paşa dördüncü defa, 1275'de (1858/59) Mehmed Paşa ikinci defa, 40. günü Mehmed Ali Paşa beşinci defa, Receb 1279'da (Ocak 1863) ferik İngiliz Mustafa Paşa bahriye nâzırı oldu. Şa'bân'da (Şubat 1863) Ateş Mehmed Paşa, 1281'de (1864/65) Hacı Vesim Paşa,[26] 1282'de (1865/66) Halil Paşa ve Zilhicce 1282'de (Nisan-Mayıs 1866) Mehmed Ali Paşa altıncı defa oldu.

1283'de (1866/67) Donanma-yı Hümâyûn kumandası kapdanlıkla bırakılıp bahriye dairesi ayrılarak nezâreti Hakkı Paşa'ya verilmişse de, haftasında kapdanlık lağvedilmiş ve "Kumanda Meclis Riyaseti" Vesim Paşa'ya verilmiştir. 1284'de (1867/68) ferik İbrahim Paşa'nın tayiniyle kumandası "Bahriye Nezâreti"ne tevdi edilmiştir. Nezârete 1284'de (1867/68) Mahmud Nedim Paşa, 1288'de (1871) Ferid Paşa, Ramazan 1288'de (Kasım-Aralık 1871) Mustafa Paşa, Zilka'de'de (Ocak 1872) Sâmih Paşa, 3 günde İbrahim Paşa, 1289'da (1872) Es'ad Paşa, Ramazan'da (Aralık) Nâmık Paşa, Zilka'de'de (Ocak 1873) Hüseyin Paşa, Zilhicce'de (Şubat 1873) Rızâ Paşa, 1290'da Kayserili Ahmed Paşa, 1291'de (1874) Es'ad Paşa ikinci defa, 1292'de Raûf Paşa, aynı yıl Rızâ Paşa üçüncü defa, Ramazan 1292'de (Ekim 1875) Nâmık Paşa ikinci defa, Şevvâl'de (Kasım) Rızâ Paşa üçüncü defa, Zilka'de'de (Aralık) Derviş Paşa, 1293'de (1876) Abdî Paşa, bir ayda Ahmed Paşa ikinci defa tayin edilip kapdanlık unvanı ihsan olunmuştur.

Zilhicce 1293'de (Aralık-Ocak 1876/77) Raûf Paşa "Bahriye Nâzırı" unvanıyla tayin edildi. 1294'de (1877) ferik Said Paşa, 1295'de (1878) İbrahim Paşa ikinci defa, Receb 1295'de (Temmuz 1878) Vesim Paşa üçüncü defa, Safer 1296'da (Şubat 1879) Râsim Paşa vezirlikle ve Safer 1298'de (Aralık 1880) Hasan Hüsnî Paşa[27] vezirlikle tayin edilmiştir.

---

26 *Hacı Ahmed Vesim Paşa* Mâbeyn-i hümâyûnda yâver ve sefine-i hümâyûn süvarisi olduğundan az müddette "Bahriye Meclisi" reisi oldu. Şaban 1281'de (Ocak 1865) vezir rütbesiyle kapdan olmuştu. Halen mazuldür.

27 *Hasan Hüsnî Paşa* Bozcaadalıdır. Babası Tersaneli Hüseyin Paşa, Sinop muharebesinde şehid olmuştur. Zırhlı donanma-yı hümâyûn süvariliğinden yetişerek senelerce

Açıklama

Osmanlı Devleti'nde ilk defa açılan mektep "Mühendishane"dir. Bunu III. Selim (hd 1789-1807) açmış ve II. Mahmud (hd 1808-1839) da canlandırmış ve geliştirmiştir. Sonra Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye, Mekteb-i Harbiye ve Mekteb-i Bahriye kurulmuştur.

• İşte bu mektepler mevcut değerli zâbitanı yetiştirip yüksek makamlara çıkarmıştır. Askerî mekteplerden ve alaylardan bir hayli askerî müşirler yetişmiştir. Halen mevcut bulunan müşirleri, aşağıda kıdemlerine göre sıraladık:

Hüseyin Fevzî Paşa Amasyalıdır. Erkân-ı harbden yetişmiş, ferik iken Zilhicce 1293'de (Aralık 1876-Ocak 1877) 6. Ordu müşiri olmuştur. Sonra iki defa 5. Ordu müşiri olmuştur. Halen Selânik ve Kosova umum kumandanıdır.

Şâkir Ahmed Paşa Erkân-ı harbden yetişip binbaşı rütbesinde iken mülkiyeye geçmiş, sonra tekrar livâlıkla askeriyeye nakledilmiş ve ferik olmuştur. Cemaziyelevvel 1295'de (Mayıs 1878) müşir ve Petersburg elçisi oldu. Sonra Girit vali vekili ve fevkalâde kumandanı oldu. Halen Anadolu vilâyetleri umum müfettişidir.

Fuad Paşa Mısır'da miralay olduktan sonra babası İncirköylü Hasan Paşa ile birlikte tekrar Osmanlı Devleti hizmetine geçtiler. Livâ ve ferik olduktan sonra Cemaziyelâhir 1295'de (Haziran 1878) müşir rütbesi ihsan buyurulmuş ve yâver-i ekrem olmuştur.

Âdil Paşa Anadoluludur. Asakir-i şâhâneden yetişmiş, ferik iken şeyhülharem olmuş ve 15 Zilka'de 1299'da (28 Eylül 1882) vezir rütbesi ihsan buyurulmuştur.

Dirayse Paşa Fransalıdır. Fahrî yâverlerden olup 3 Şevvâl 1299'da (18 Ağustos 1882) vezirlik verilmiştir.

Hüsnî Paşa Sırkâtibi Mustafa Paşa'nın oğludur. Atiye Sultanzâde Seniye Hanım Sultan'a nikâhlandı. Ferik olarak Dâr-ı Şûrâ azalığında ve reisliğinde bulundu. Şa'bân 1300'de (Haziran 1883) müşirlik verildi. Selâmlık resm-i âlisine memurdur.

Osman Nurî Paşa Erkân-ı askeriyeden olup ferik iken Rebiyülevvel 1301'de (Ocak 1884) müşir rütbesiyle Hicaz valisi, sonra Haleb, Yemen ve Suriye valisi oldu. Halen İstanbul'dadır.

Tevfik Paşa Erkân-ı harb ümerâsındandır. Plevne'de liyâkat gösterince Receb 1301'de (Mayıs 1884) müşirlik verildi. 5. ve 6. Ordu müşirliklerinde bulundu. Halen Ankara valisidir.

Tâhir Paşa Yeniköylüdür. Mekteb-i Askerî yetiştirmelerinden olup ferik ve İşkodra valisi ve Zilhicce 1302'de (Eylül 1885) 2. Ordu'ya müşir oldu. Sonra İşkodra valisi olup ayrıldı.

Mahmud Nedim Paşa İstanbulludur. Asâkir-i Şâhâne zâbitlerindendir. Atiye Sultanzâde Feride Hanım Sultan'ın kocası olduğundan ferik ve Cemaziyelevvel 1303'de (Şubat 1886) müşir olup süvari dairesine memur oldu.

Fırka-i Mümtaze kumandanı ve riyâsette bulunup Safer 1298'de (Ocak 1881) vezir rütbesiyle bahriye nâzırı olmuştur.

Receb Paşa Arnavutdur. Ferik ve Zilhicce 1303'de (Eylül 1886) Selânik kumandanlığında müşir oldu. Halen Trablusgarb kumandanıdır.

Hasan Paşa İncirköylü diye meşhur olmuş kıdemli askerdir. Buradan Mısır'a gidip ferik olarak gelmiş ve rütbesi ihsan buyurularak Teşrifat-ı Askerî reisi olarak Şevvâl 1305'de (Haziran 1888) müşir olmuştur.

Zekî Mehmed Paşa Çerkesdir. Ferik ve Trablusgarb kumandanlıklarında bulunup Şevvâl 1305'de (Haziran 1888) 4. Ordu müşiri olmuştur.

Ahmed Feyzî Paşa Kırımlıdır. Ferik iken Rebiyülevvel 1309'da (Ekim 1891) vezirlik verilmiş ve Yemen vali kumandanlığında bulunmuştur. Halen 6. Ordu müşiridir.

Âsaf Paşa Halil Hamid Paşa'nın oğlu Nurullah Paşa'nın oğlu Cemâl Paşa'nın oğludur. Harbiye Mektebi'nden yetişmiş ve Rebiyülâhir 1310'da (Aralık 1892) müşir olmuştur.

Ahmed Râtib Paşa Eski kapdan Mahmud Paşa'nın oğludur. Ferik iken bir-iki gün bahriye nâzırı olmuştu. Receb 1310'da (Ocak-Şubat 1893) müşir olmuştur. Halen Hicaz valisidir.

Edhem Paşa Erkân-ı Harb reisi iken Şevvâl 1310'da (Nisan-Mayıs 1893) müşirlik verilmiştir.

Goltz Paşa Almanyalı subaylardandır. Şevvâl 1312'de (Nisan 1895) müşirlik verildi.

Kamphofnör Paşa Almanyalıdır. Şevvâl 1312'de (Nisan 1895) piyade muallimi iken müşirlik verilmiştir.

Edhem Paşa Gümrük memurlarından Ferhâd Ağa'nın oğludur. Başmâbeynci Hakkâkzâde Osman Bey'e damad olmuştur. Erkân-ı harb olup Ramazan 1313'de (Şubat-Mart 1896) müşirlik verildi. Halen Teftiş-i Askerî Komisyonu ikinci reisidir.

Şâkir Paşa Arapgirlidir. Erkân-ı harbden yetişmiş yeteneklerden olup Ramazan 1313'de (Şubat-Mart 1896) maiyet-i seniye erkân-ı harbiye müşirliği verildi.

Kâzım Paşa Sakızlı Es'ad Paşa'nın küçük kardeşidir. Erkân-ı harbden yetişip Safer 1314'de (Temmuz 1896) Dersaâdet 1. Fırka kumandanlığında müşirlik verildi. Halen 6. Ordu müşiridir.

Şevket Paşa Üsküdar ve Hassa 2. Fırka kumandanlığında bulunmuştur. Safer 1314'de (Temmuz 1896) müşirlik verildi.

Sa'deddin Paşa Çerkes Hâfız Paşa'nın oğludur. Yükselerek ferik, İzmit redif kumandanı, sonra Hassa 1. Fırka kumandanı olmuş ve Ramazan 1315'de (Şubat 1898) müşirlik verilmiştir.

Hasan Rüşdî Paşa Erkân-ı harbdendir. Senelerce muhasebat dairesi reisi olmuş ve 1316'da (1898/99) müşirlik verilmiştir.

IV. BÂB

Osmanlı Devleti'nin "Erkân-ı Kalemiye"si Bâbıâlî, adliye ve maliye memurlarıdır. Başlarda "Bâbıâlî" ricâli "Tevkiî", sonra "Reisülküttab" ve daha sonra "Sadâret Kethüdâsı" görevlerinden ibaretti. Maliye işlerine "Defterdarlık"lar

ile "Defter Emini" ve "Başmuhasebeci", "Adliye" işlerine de "Çavuşbaşı", "Tezkire-i evvel" ve "Tezkire-i sânî"ler memur olmuşlardı. Bir kısım da zahire işine bakardı ki, bu da "Şehreminleri" ve "Arpa eminleri"dir. Ancak danışmak için çağrılan memurlar, kethüdâ, reis, defterdar-ı evvel, çavuşbaşı, tevkiî ve defter emini gibi büyüklerdi. Hatta "Kubbenişîn" vezirler devrinden sonra müzakereye bunlarla kazaskerlerden bir ikisi katılırlardı.

Bu yüzden 1. Şubede "Tevkiî", 2.'de "Reisülküttab", 3.'de "Sadâret Kethüdâsı" ve 4.'de "Çavuşbaşı"lar gösterilmiştir. Maliye memurları sonraki bâbda görülür.

1. Şube: Tevkiî, yani Nişancı

Bu mesned II. Mehmed (Fâtih) devrinde (1451-1481) teşkil edildi. İlki Cezerîzâde Mehmed Bey'dir. 869'da (1464/65) Karamânî Mehmed Çelebi, sonra Sirâceddin Paşa, sonra Fenârizâde Ahmed Çelebi, 887'de (1482) Han Kasım Çelebi, 889'da (1484) Feylesofzâde Ahmed Çelebi, sonra Kara Dâvud Çelebi, 903'de (1497/98) Zağanos Paşazâde Ahmed Çelebi, 907'de (1501/02) Taczâde Ca'fer Çelebi, sonra Muarrifzâde Mehmed Çelebi, yine Ca'fer Çelebi, Abdî Bey, 926'da (1520) Amasyalı Mehmed Paşa, sonra Firûz Bey, Seydî Bey, 941'de (1534/35) Çandarlızâde İsâ Bey, 943'de (1536/37) Celâlzâde Mustafa Bey, 964'de (1557) Eğri Abdîzâde Mehmed Bey, 965'de (1557/58) Ramazanzâde Mehmed Bey, 968'de (1560/61) Şa'bân Bey, 969'da (1561/62) Ramazanzâde Mehmed Bey ikinci defa, 970'de (1562/63) Eğrizâde ikinci defa, 974'de (1566/67) Mustafa Bey ikinci defa, 975'de (1567/68) Boyalı Mehmed Çelebi, 981'de (1573/74) Feridun Ahmed Bey, 984'de (1576) Muallimzâde Mahmud Çelebi, 985'de (1577) Murad Çelebi, 986'da (1578) Boyalı Mehmed Çelebi ikinci defa, 988'de (1580) Hamza Çelebi, 989'da (1581) Feridun Paşa ikinci defa, 991'de (1583) Boyalı Mehmed Paşa üçüncü defa, 995'de (1587) Taczâde Mehmed Çelebi, 996'da (1588) Boyalı Mehmed Paşa dördüncü defa, 1000'de (1592) Hamza Paşa ikinci defa, 1003'de (1594/95) Sarhoş Abdî Bey, aynı yıl Hamza Paşa üçüncü defa, 1004'de (1595/96) Lâm Ali Çelebi, 1006'da (1597/98) Mûsâ Efendi, 1007'de (1598/99) Yahyâ Paşa, 1008'de (1599/1600) Hamza Paşa dördüncü defa, 1012'de (1603/04) Hızır Efendi, 1022'de (1613) azledilince Ahmed Paşa, 1030'da (1621) Tokadî Osman Efendi, 1037'de (1627/28) Yusuf Paşa, 1040'da (1630/31) Mustafa Paşa, 1053'de (1643) Eyyûb Paşa, 1054'de (1644) Sıdkî Paşa, 1057'de (1647) Mustafa Paşa ikinci defa, 1064'de (1654) Mevkûfatî Mehmed Efendi, 1065'de (1655) Sıdkî Paşa ikinci defa, 1066'da (1656) Mustafa Paşa üçüncü defa, 1072'de (1661/62) Ca'fer Paşa, 1080'de (1669/70) Abdî Paşa, 1089'da (1678) İsmail Paşa, 1091'de (1680) yine Abdî Paşa, 1092'de (1681) İsmail Paşa ikinci defa, 1098'de (1687) Elmas Mehmed Paşa, 1105'de (1693/94) Bahrî Mehmed Paşa, 1106'da (1694/95) Keresteci Mehmed Paşa. Ramazan 1106'da (Nisan-Mayıs 1695) Seyfullah Efendi, 1107'de (1695/96) Karanfilzâde Ali Paşa, 1109'da (1697/98) Bahrî Mehmed Paşa ikinci defa, sonra Kavanos Ahmed Paşa, 1113'de (1701/02) Seyfullah Efendi ikinci defa, 1114'de (1702/03) Ebûbekir Efendi, 1115'de (1703/04) Kandilci

Hüseyin Paşa, 1117'de (1705/06) Küçük Osman Paşa, 1118'de (1706/07) Ebûbekir Efendi ikinci defa, 1119'da (1707/08) Maktulzâde Ali Paşa, az müddette Abaza Süleyman Paşa, 1122'de (1710) Karagöz Mehmed Paşazâde Bekir Bey, 1123'de (1711) Dâyezâde İbrahim Bey, 1128'de (1716) Bekir Bey ikinci defa, 1129'da (1717) Mehmed Paşa, Ramazan 1129'da (Ağustos 1717) Müderris Selim Efendi, Zilhicce'de (Kasım) Muhsinzâde Abdullah Efendi, 1130'da Kaymak Mustafa Paşa, 1133'de (1720/21) Bekir Bey üçüncü defa, sonra Mustafa Paşazâde Mehmed Bey, 1135'de (1722/23) Nevşehirli Ali Paşa, 1143'de (1730/31) Bekir Bey dördüncü defa, 1145'de (1732/33) Alâiyeli Bekir Paşa, 1147'de (1734/35) Bekir Bey beşinci defa, 1149'da (1736/37) Kastamonulu İsmail Efendi, 1150'de Bekir Bey altıncı defa, sonra Âmedî Süleyman Efendi, 1152'de (1739/40) Şehlâ Ahmed Paşa, 1153'de (1740) Bekir Bey yedinci defa, 1154'de (1741) Yahyâ Paşa, 1155'de (1742) Hacı Sa'dullah Efendi, 1156'da (1743) Hacı Yusuf Efendi, 1157'de (1744) Hasan Efendi, 1158'de (1745) Bekir Bey sekizinci defa, 1160'da (1747) Sa'dullah Efendi ikinci defa, 1161'de (1748) Râgıb Mehmed Paşa, aynı yıl Said Efendi, 1163'de (1750) Bekir Bey dokuzuncu defa, 1165'de (1752) Memiş Efendi, 1166'da (1753) Said Efendi ikinci defa, 1167'de (1653/54) Bekir Bey onuncu defa, aynı yıl Memiş Efendi ikinci defa, 1168'de (1754/55) Bıyıklı Ali Paşa, Zilka'de 1168'de (Ağustos 1755) Bekir Bey on birinci defa, 1171'de (1757/58) Melek Paşa, aynı yıl Sinek Mustafa Paşa, sonra Bekir Bey on ikinci defa, 1175'de (1761/62) Hamza Hâmid Efendi, 1176'da (1762/63) Mustafa Paşa ikinci defa, 1177'de (1763/64) Bekir Bey on üçüncü defa oldu. Aynı yıl Nu'man Enis Efendi, 1178'de (1764/65) Emin Paşa, 1182'de (1768/69) Melek Paşa ikinci defa, sonra Abdullah Efendi, sonra Osman Efendi, 1185'de (1771/72) Abdullah Efendi, Zilhicce 1185'de (Mart 1772) Rif'at Ahmed Efendi, 1186'da Abdullah Efendi üçüncü defa, 1188'de (1774) Ömer Vahid Efendi, 1189'da (1775) İbrahim Hıfzî Efendi, 1190'da (1776) Recâî Efendi, 1192'de (1778) Rif'at Efendi ikinci defa, aynı yıl Seyyid Mustafa Paşa, 1194'de (1780) Ahmed Nazif Efendi, 1195'de (1781) Ömer Vahid Efendi ikinci defa, 1196'da (1782) Rif'at Bey üçüncü defa, 1197'de Abdî Yeğeni Mustafa Efendi, 1198'de (1784) Lâleli Mustafa Efendi, 1199'da (1785) Feyzî Süleyman Efendi, 1200'de (1786) Ahmed Nazif Efendi, Şevvâl 1200'de (Ağustos 1786) ikinci defa Feyzî Süleyman Efendi, ardından Hasan Efendi, 1201'de (1786/87) Atâullah Bey, sonra Hayrî Efendi, Hakkı Bey, 1202'de (1787/88) Lâleli Mustafa Efendi, Doğramacızâde Abdullah Efendi, 1206'da (1791/92) Ali Râif Efendi, sonra ikinci defa Abdullah Efendi, 1210'da Abdullah Birrî Efendi, 1211'de (1796/97) Şerbetçi damadı Emin Efendi, 1212'de (1797/98) Hacı İsmetî Efendi, 1213'de (1798/99) Osman Efendi, 1214'de (1799/1800) Abdülkerim damadı Mehmed Efendi, 1215'de (1800/01) Vâsıf Ahmed Efendi, sonra Râsih Mustafa Efendi, 1217'de (1802/03) Feyzullah Efendi, sonra Sâlih Cânib Efendi, 1221'de (1806) Osman Efendi ikinci defa, 1222'de (1807) Hacı Mustafa Efendi, sonra Gâlib Efendi, ardından Rüşdî Efendi, 1223'de (1808) Büyük Ârif Efendi, 1224'de (1809) Feyzî Bey, Şevvâl 1224'de (Kasım 1809) Reşid Efendi, 1225'de (1810) Ârif Efendi ikinci defa, sonra Hasan Tahsin Efendi, 1226'da

(1811) Abdullah İffet Bey, 1229'da (1814) Yusuf Agâh Efendi, 1230'da (1815) Hâlet Efendi, 1233'de (1818) Uzun Hüseyin Efendi, 1234'de (1819) Hüseyin Hüsnî Bey, sonra Hasan Tahsin Efendi, 1236'da (1820/21) Hüsnî Bey ikinci defa, 1237'de (1821/22) Sâlih Efendi ikinci defa, 1238'de (1822/23) Mustafa Şecî' Efendi, 1239'da (1823/24) Sâlih Cânib Efendi üçüncü defa, 1240'da (1824/25) Hacı Yusuf Efendi, 1241'de (1825/26) Atâullah Efendi, 1242'de (1826/27) Hasan Tahsin Efendi üçüncü defa, 1243'de (1827/28) Nâşid Bey, 1244'de (1828/29) Sâlih Salâhî Efendi, 1247'de (1831/32) Hacı Said Efendi, 1248'de (1832/33) Hâdî Efendi ve sonra Ali Efendi olup 1252'de (1836) "Defter Emâneti"ne katılmıştır. Birkaç sene sonra yine ayrılıp sayılı mansıplardan olmuşsa da geçmişteki önemini kazanamamış, büyük makamlar arasına giremiş, yüksek rütbeli zatlara değil de orta rütbeli kişilere tevcih olunmuştur. Bundan sonra Ali Râik Bey, Kâşif Efendi, Sa'dî Râif Efendi görevlendirilmiştir. Sırasıyla idareden sonra vâlide sultan kâtibi Anadolulu Hüseyin Efendi tayin olunmuş ve o da Hama'ya mutasarrıf olunca Mazlûm Paşa'nın büyük oğlu âmedî halifelerinden Tevfik Bey'e tevcih olunmuştur.

2. Şube: Reisülküttablar

Reisülküttablık hizmeti başlarda "Divan-ı Hümâyûn" kâtipliğinden ibaretti. Sonraları yabancı devlet elçileri çoğaldıkça mükâleme memurluğu eklenip yükselmiştir.

İlk reisülküttab Haydar Efendi'dir. 937'de (1530/31) Celâlzâde Mustafa Bey, sonra Derviş Çelebi, 952'de (1545) Eğri Abdullah Efendizâde Mehmed Çelebi, 961'de (1554) Ramazanzâde Mehmed Çelebi, 968'de (1560/61) Muhyî Çelebi, 974'de (1566/67) Lâlezâr Mehmed Çelebi, 978'de (1570/71) Muhyiddin Çelebi, sonra Abdülmuhyî Çelebi, 985'de (1577) Priştineli Derviş Çelebi, 988'de (1580) Abdülmuhyî Çelebi ikinci defa, sonra Hamza Çelebi, 989'da (1581) Okçuzâde Mehmed Çelebi, aynı yıl Lâm Ali Çelebi, 990'da (1582) Küçük Hasan Bey ve 992'de (1584) Hamza Çelebi ikinci defa oldu. Hasan Bey rikâb-ı hümâyûn reisi oldu. 996'da (1588) Hamza Çelebi dönüşte rikâbda reis oldu. Orduya 995'de (1587) Taczâde Mehmed Çelebi reis gönderildi. 998'de (1590) Dal Mehmed Çelebi, 999'da (1591) Ali Çelebi ikinci defa, 1000'de (1592) Mûsâ Çelebi, ardından Ferruh Bey, 1001'de (1592/93) Dal Mehmed Çelebi ikinci defa, aynı yıl Hüseyin Çelebi, 1003'de (1594/95) Yahyâ Çelebi, 1004'de (1595/96) Mûsâ Çelebi, 1005'de (1596/97) Ali Çelebi üçüncü defa, aynı yıl Mûsâ Çelebi ikinci defa, 1006'da (1597/98) Yahyâ Çelebi ikinci defa, 1007'de (1598/99) Mûsâ Çelebi üçüncü defa, 1008'de (1599/1600) Yaycızâde Hamza Çelebi, 1009'da Medhî Çelebi, 1011'de (1602/03) Küçük Hasan Beyzâde, 1012'de (1603/04) Yaycızâde ikinci defa, 1015'de (1606/07) Kâtib-i Mim İbrahim Efendi, aynı yıl Yaycızâde üçüncü defa, 1016'da (1607/08) Mustafa Çelebi, 1022'de (1613) Ali Ulyâ Çelebi, 1023'de (1614) Şem'î Efendi, 1025'de (1616) Yaycızâde dördüncü defa, 1030'da (1621) La'lî Mehmed Efendi, 1033'de (1623/24) Bosnalı Hüseyin Efendi, 1034'de (1624/25) Kadrî Çelebi, sonra Burak Çelebi, 1037'de (1627/28) Sarı Abdullah Efendi, 1038'de

(1628/29) Hüseyin Efendi ikinci defa, sonra Muslî Efendi, 1039'da (1629/30) Ömer Avnî Efendi, 1042'de (1632/33) Kadrî Efendi, sonra Trabzonlu İsmail Efendi, 1044'de (1634/35) Hüseyin Efendi üçüncü defa, 1045'de (1635/36) Ebûbekir Efendi, sonra Kadrî Efendi ikinci defa, 1047'de (1637/38) Sıdkî Efendi, 1048'de (1638/39) İsmail Efendi ikinci defa, 1049'da (1639/40) Abdullah Efendi ikinci defa, 1051'de (1641/42) Kadrî Efendi dördüncü defa, 1057'de (1647) Ebûbekir Efendi ikinci defa, 1058'de (1648) Sıdkî Efendi ikinci defa, 1060'da (1650) Mevkufâtî Mehmed Efendi, 1061'de (1651) Şâmizâde Mehmed Efendi, 1065'de (1655) Sıdkî Paşa üçüncü defa, 1066'da (1655) Şâmizâde ikinci defa, 1074'de (1663/64) Koca Mustafa Efendi, aynı yıl Acemzâde Hüseyin Efendi, 1077'de (1666/67) Mustafa Efendi ikinci defa, 1083'de (1672/73) Tâlib Efendi, 1085'de (1674/75) Mustafa Efendi üçüncü defa, 1089'da (1678) Telhisîzâde Mustafa Efendi, 1095'de (1684) Koca Mustafa Efendi dördüncü defa, 1096'da (1685) Yeğen Mehmed Efendi, 1098'de (1687) Şemsî Ahmed Efendi, 1100'de (1688/89) Yeğen Mehmed Efendi ikinci defa ve 1101'de (1689/90) Şirvânî Ebûbekir Efendi olup Hüseyin Paşazâde Hacı Mehmed Bey rikâb-ı hümâyûnda reis oldu.

1103'de (1691/92) Şemsî Efendi ikinci defa, 1106'da (1694/95) Râmî Mehmed Efendi ve 1107'de (1695/96) Avrupa'ya gönderilince Seyfullah Efendi reis vekili oldu. 1108'de (1696/97) Küçük Çelebi Mehmed Efendi, 1109'da (1697/98) Râmî Efendi ikinci defa ve 1110'da (1698/99) Hacı Mustafa Efendi oldu. Az müddette Râmî Efendi üçüncü defa oldu ve Seyfullah Efendi reis vekili oldu. 1114'de (1702/03) Şeyhzâde Abdullah Efendi, aynı yıl Abdülkerim Bey, 1115'de (1703/04) Ebûbekir Efendi ikinci defa, 1118'de (1706/07) Abdülkerim Bey ikinci defa, 1122'de (1710) Ebûbekir Efendi üçüncü defa, sonra Ârifî Ahmed Efendi, 1124'de (1712) Abdülkerim Bey üçüncü defa, 1125'de (1713) Ebûbekir Efendi dördüncü defa, aynı yıl Süleyman Efendi 1126'da (1714) rikâbda reis kalıp Hacı Mustafa Efendi 1128'de (1716) ordu reisi oldu. Sonra Ramazanzâde Abdülkadir Efendi reis oldu. 1129'da (1717) ayrıldı. Yüsrî Ahmed Efendi reis vekili oldu. Ordu dönüşünde Abdülkadir Efendi kaldı. Ramazan 1133'de (Temmuz 1721) Üçanbarlı Mehmed Efendi, 1143'de (1730/31) Süleyman Efendi ikinci defa, aynı yıl Kastamonulu İsmail Efendi ve Şa'bân 1149'da (Aralık 1736) Hacı Mustafa Efendi oldu. Adı geçen savaş çıktığında ordu ile gidince Nuh Efendi rikâb reisi oldu. 1151'de (1738/39) Seyyid Ali Efendi rikâb reisi oldu. 1153'de (1740) savaş bitiminde Mustafa Efendi makamına döndü. Aynı yıl azledilince Râgıb Mehmed Efendi, 1157'de (1744) Mustafa Efendi ikinci defa, 1160'da (1747) Nâilî Abdullah Efendi, Muharrem 1167'de (Kasım 1753) Abdî Efendi, 1168'de (1754/55) Kâmil Ahmed Efendi, 1169'da (1755/56) Hamza Hâmid Efendi, 2 ay sonra Avnî Mehmed Efendi, 1170'de (1756/57) Ebûbekir Râsim Efendi, aynı yıl Abdî Efendi ikinci defa, 1171'de (1757/58) Kâşif Efendi, 1172'de (1758/59) Dilâver Ağazâde Ömer Efendi, aynı yıl Abdullah Efendi, 1173'de (1759/60) Kâşif Efendi ikinci defa, 1175'de (1761/62) Recâî Efendi, 1176'da (1762/63) Nu'man Efendi, 1177'de (1763/64) Hacı Abdî Efendi üçüncü defa, 1178'de (1764/65) Emin Efendi, Zilhicce 1178'de (Mayıs-Ha-

ziran 1765) Hammamîzâde Ömer Efendi, 1181'de (1767/68) Yenişehirli Osman Efendi, 1182'de (1768/69) Recâî Efendi ikinci defa, 1185'de (1771/72) Abdürrezzâk Efendi, 1186'da (1772/73) vekâleten ve sonra asâleten İbrahim Münib Efendi oldu.

1182'de (1768/69) Hacı Mustafa Efendi, sonra İsmail Râif Bey ve 1187'de (1772/73) Recâî Efendi rikâbda reis oldu. 1188'de (1774) İbrahim Münib Efendi dönüşte azledildi ve Râif İsmail Bey Reis oldu. 1190'da (1776) Âtıfzâde Ömer Efendi, 1192'de (1778) Abdürrezzâk Efendi ikinci defa, aynı yıl Halil Hamid Efendi, 1193'de (1779) Süleyman Feyzî Efendi, 1195'de (1781) Hayrî Mehmed Efendi, 1197'de (1783) Abdî yeğeni Hacı Mustafa Efendi, 1198'de (1784) Feyzullah Efendi, 1200'de (1786) Atâullah Efendi, aynı yıl Feyzullah Efendi ikinci defa, 1201'de Hayrî Efendi ikinci defa, Şa'bân 1201'de (Mayıs-Haziran 1787) Süleyman Feyzî Efendi ikinci defa ve 1202'de (1787/88) Râşid Efendi oldu. 1203'de (1788-89) Feyzullah Efendi üçüncü defa, sonra Hayrî Efendi üçüncü defa ve 1204'de (1789/90) Abdullah Birrî Efendi oldu. Adı geçen mütareke memuru olunca Hakkı Mehmed Bey ordu reis vekili oldu. 1205'de (1790/91) Firdevsî Efendi vekil oldu. Rikâbda da ordu çıkınca 1202'de (1787/88) Nahifî Efendi reis olup 1203'de (1788/89) Râşid Efendi ordudan rikâb reisi olarak geldi. Ordunun gelişinde de Râşid Efendi çavuşbaşı oldu.

1207'de (1792/93) Râşid Efendi ikinci defa reisülküttab oldu. 1209'da (1794/95) Dürrî Mehmed Efendi, aynı yıl Firdevsî Efendi, Zilka'de 1209'da (Mayıs-Haziran 1795) Râtib Efendi, 1211'de (1796/97) Râsih Efendi, 1212'de (1797/98) Râşid Efendi üçüncü defa, aynı yıl Âtıf Efendi, 1213'de (1798/99) Mısır muharebesinde rikâb reisi olarak Râsih Efendi, 1215'de (1800/01) Mahmud Râif Efendi reis olup ordunun ikinci defa çıkışında birlikte gitti. Râşid Efendi rikâb reisi oldu. 1216'da (1801/02) Cânib Efendi, 70. gün Râşid Efendi ikinci defa rikâba reis oldu ve 1217'de (1802/03) ordu döndü. 1220'de (1805/06) Râif Efendi yerine Vâsıf Efendi ve 1221'de (1806) Gâlib Efendi olup ordu ile gitti.

Rikâb-ı hümâyûnda 1221'de (1806) Sâfî Efendi, 1222'de (1807) Hâlet Efendi, aynı yıl Cânib Efendi ikinci defa, 1223'de (1808) Ârif Efendi ve aynı yılda Büyük Ârif Efendi reis oldu.

Orduda Gâlib Efendi yerine 1222'de (1807) Büyük Ârif Efendi, aynı yıl Refik Efendi ve 1223'de (1808) Gâlib Efendi ikinci defa oldu ve ordu gelince rikâb reisliği kalmadı.

1224'de (1809) ordu ile Gâlib Efendi çıkınca Büyük Ârif Efendi yine reis vekili, 1226'da (1811) Vahid Efendi, aynı yıl Mazhar Efendi olup ordu gelince kaldı. Gâlib Efendi yerine 1226'da (1811) Küçük Ârif Efendi, sonra 1228'de (1813) Hüsnî Bey, 1229'da (1814) Gâlib Efendi üçüncü defa, Receb'de (Haziran-Temmuz 1814) Seydâ Mehmed Efendi, 1232'de (1817) Cânib Efendi, 1236'da (1820/21) Hâmid Efendi, 1237'de (1821/22) Sâdık Efendi, 1239'da (1823/24) Seydâ Efendi ikinci defa, 1242'de (1826/27) Pertev Efendi, 1245'de (1829/30) Hâmid Efendi ikinci defa ve 1246'da (1830/31) Necib Süleyman Efendi oldu. Bu harpde reisülküttab ordu ile gitmedi. Sâib Efendi kethüdâ ve reis vekili olup gitmiştir. 1248'de (1832/33) Âkif Efendi reisülküttab oldu.

Hariciye Nezâreti

Zilka'de 1251'de (Şubat-Mart 1836) reisülküttablık hizmeti kaldırılmış ve siyasî işlerin büyüklüğünden dolayı bir "Umûr-ı Hariciye Nezâreti" kurulmuştur. Reisülküttab Âkif Efendi müşir rütbesiyle nâzır olmuştur. Rebiyülâhir 1252'de (Temmuz-Ağustos 1836) Hulûsî Ahmed Paşa, Rebiyülâhir 1253'de (Temmuz 1837) Reşid Paşa, 1254'de (1838) elçiliğe gittiğinde vekâleten Nurî Efendi, dönüşünde Reşid Paşa, Safer 1257'de (Mart 1841) Rif'at Paşa, Zilka'de'de (Aralık) Sârim Efendi, Rebiyülâhir 1259'da (Mayıs 1843) Rif'at Paşa, Şevvâl 1260'da (Ekim-Kasım 1844) Şekib Efendi oldu ve Beyrut'a gittiğinde Âlî Efendi vekil oldu. Şevvâl 1261'de (Ekim 1845) asâleten Reşid Paşa ikinci defa, Şevvâl 1262'de (Ekim 1846) Âlî Efendi, Cemaziyelevvel 1264'de (Nisan 1848) Rif'at Paşa, Ramazan'da (Ağustos) Âlî Paşa ikinci defa, Şevvâl 1268'de (Ağustos-Eylül 1852) Fuad Paşa, Cemaziyelevvel 1269'da (Şubat 1853) Rif'at Paşa dördüncü defa, Şa'bân'da (Mayıs 1853) Reşid Paşa üçüncü defa, Rebiyülevvel 1271'de (Aralık 1854) Âlî Paşa ikinci defa oldu. Viyana'ya murahhas olarak gidince Safvet Efendi vekil oldu. Şa'bân'da (Nisan-Mayıs 1855) Fuad Paşa ikinci defa, Rebiyülevvel 1273'de (Kasım 1856) Âlî Paşa, 5 gün sonra Edhem Paşa vezirlikle, Ramazan'da (Mayıs 1857) Ali Gâlib Paşa, Zilhicce'de (Ağustos 1857) Âlî Paşa beşinci defa, Cemaziyelevvel 1274'de (Aralık 1857-Ocak 1858) Fuad Paşa üçüncü defa, Ramazan'da (Nisan-Mayıs 1858) Paris'e gidince Mahmud Paşa vekil oldu. 1275'de (1858/59) asil oldu ve Zilka'de 1276'da (Mayıs-Haziran 1860) Şam'a memur oldu ve Safvet Efendi vekil oldu. Rebiyülevvel 1277'de (Eylül-Ekim 1860) Âlî Paşa vekil oldu. Muharrem 1278'de (Temmuz 1861) Âlî Paşa altıncı defa asâleten, az müddette Fuad Paşa dördüncü defa, Cemaziyelevvel'de (Kasım) Âlî Paşa yedinci defa, Şevvâl 1283'de (Şubat 1867) Fuad Paşa beşinci defa, 1285'de (1868/69) hastalanınca Safvet Paşa vekil oldu. Şevvâl 1285'de (Ocak-Şubat 1869) Âlî Paşa sekizinci defa, Cemaziyelâhir 1288'de (Ağustos-Eylül 1871) Server Paşa, Cemaziyelâhir 1289'da (Ağustos 1872) Cemil Paşa, Receb'de (Eylül 1872) Halil Şerif Paşa, Muharrem 1290'da (Mart 1873) Safvet Paşa, Rebiyülevvel'de (Mayıs) Râşid Paşa, Rebiyülâhir 1291'de (Mayıs-Haziran 1874) Ârifî Paşa, Zilhicce'de Safvet Paşa ikinci defa, Şevvâl 1292'de (Kasım 1875) Râşid Paşa ikinci defa, Cemaziyelevvel 1293'de (Haziran 1876) Safvet Paşa üçüncü defa, Receb 1294'de (Temmuz 1877) Ârifî Paşa ikinci defa, 15 gün sonra Server Paşa ve Safer 1295'de (Şubat 1878) Safvet Paşa dördüncü defa oldu. Barış görüşmelerine murahhas olduğunda vekâleten Âsım Paşa oldu ve Rebiyülâhir'de (Nisan 1878) vekâlete gerek kalmadı. Cemaziyelâhir 1295'de (Haziran 1878) ilâveten sadrazam oldu. Zilhicce 1295'de (Aralık 1878) Aleksandr Karateodori Paşa,[28] Şa'bân 1296'da (Tem-

28 *Aleksandr Karateodori Paşa* İstefenaki Karateodori Efendi'nin oğludur. Hariciyeden yetişip ticaret mahkeme reisi ve müsteşarı, sonra hariciye müsteşarı, sonra nâfıa ve hariciye nâzırı olmuştur. Azilden sonra Sisam beyi olmuştur. Vezirliği Cemaziyelâhir 1295'dedir (Haziran 1878). Halen Şûrâ-yı Devlet azasıdır.

muz-Ağustos 1879) Safvet Paşa beşinci defa, Paris elçiliğine varıncaya kadar Sava Paşa[29] vekil oldu. Zilka'de'de (Ekim-Kasım) Sava Paşa, Receb 1297'de (Haziran 1880) Âbidin Paşa,[30] Şevvâl'de (Eylül 1880) Âsım Paşa, Cemaziyelâhir 1298'de (Mayıs 1881) Said Paşa, Muharrem 1300'de (Kasım 1882) Âsım Paşa ikinci defa, 15 gün sonra Safvet Paşa altıncı defa, 2 gün sonra Ârifî Paşa üçüncü defa, Cemaziyelâhir 1301'de (Nisan 1884) Âsım Paşa üçüncü defa, Zilhicce 1302'de (Eylül 1885) Said Paşa,[31] 1313'de (1895/96) Turhan Paşa,[32] 1316'da (1898/99) dördüncü defa Said Paşa ve bir ay sonra Tevfik Paşa[33] tayin olunmuşlardır.

Osmanlı Devleti, geçmişte Avrupa'ya büyükelçiler göndermişti. Bu, tercüme-i hallerden anlaşılır. Ancak ikâmete memur (daimi) elçiler III. Selim devrinde (1789-1807) ve sonra II. Mahmud devrinde (1808-1839) başlamıştır.

3. Şube: Sadâreti Uzmâ Kethüdâlığı

Sadrazamların, birinci vezir olması, vezirler ve kubbe vezirlerinin çokça bulunması yüzünden önceleri resmî müşavereye ihtiyaçları olmadığı gibi daireleri işlerine bakan kethüdâlarından başka, bu unvan altında resmi bir görevli yoktu. Ancak daire kethüdâları bazen devletin önemli işlerine karıştıklarından tayin ve azillerine ara sıra göz atılırdı. Sadrazamlık sonraları kubbe vezirlerinin üstüne çıkınca kethüdâlık işi genişleyerek devlet hizmetleri sırasına girmeye başlamıştır. Görevliye "Kethüdâ Bey" denmeye başlanmış ve III. Ahmed devrinde (1703-1730) ricâlin büsbütün üstünde önemli resmî bir memurluk şeklini almış, Bâbıâlî'de bir "Kethüdâ Kitabeti Dairesi" adıyla maiyetine

1785

---

29 *Sava Paşa* Taşralıdır. Tıbbiye Mektebi'nde okuyarak tabib oldu. Âli Paşa ile Girit'e gitti ve dönüşünde adliyeye aza oldu. Sonra hariciye müsteşarı ve Muharrem 1294'de (Ocak-Şubat 1877) vezir oldu. Hariciye nazırı ve ayrıldıktan sonra Girit valisi oldu. Oradan da ayrıldı.

30 *Âbidin Paşa* Arnavuttur. Silahşor, reji komiseri, sonra Diyarbekir müfettişi ve taşra valisi oldu. Receb 1297'de (Haziran 1880) vezir ve hariciye nâzırı oldu. Azilden sonra yine taşra valisi olmuştur. Halen Cezayir-i Bahr-i Sefid valisidir.

31 *Said Mehmed Paşa* Süleymaniyelidir. Ahmed Paşa'nın kethüdâsı mîrimîran Hüseyin Paşa'nın oğludur. Tercüme odasından yetişerek mütercim-i evvel, ticaret mahkemesi reisi, birçok zaman taşra mutasarrıfı, sonra Cezayir-i Bahr-i Sefid valisi ve Rebiyülâhir 1298'de (Mart 1881) vezir oldu. İkinci defa hariciye nâzırlığı arasında Berlin sefirliği yapmıştır. Halen Şûrâ-y Devlet reisidir.

32 *Turhan Paşa* Arnavutdur. Tercüme kaleminden yetişip Petersburg'da kâtiplik ve maslahatgüzarlık ettikten sonra Roma elçisi oldu. Ayrıldıktan sonra Teke mutasarrıfı oldu. Oradan da Madrid elçiliğine gönderilmiştir. Muharrem 1312'de (Temmuz 1894) vezir ve ardından hariciye nâzırı oldu. Azilden sonra Şûrâ-yı Devlet mülkiye dairesine aza olmuştur.

33 *Tevfik Ahmed Paşa* Ferik İsmail Paşa'nın oğludur. Tercüme kaleminden Petersburg'a elçi olmuştur. Az vakitte rikâb maslahatgüzarı, Tuna cihetinde politika memuru, Atina, Roma ve sonra Berlin elçisi olup Rebiyülevvel 1307'de (Kasım 1889) vezirlik verildi.

resmi bir memur, bir kalem ve reis ve sonraları ricâl heyetinin, hatta "Şıkk-ı Evvel Defterdarı"nın üstüne çıkarmıştır. Ancak bu mesned sadece hâcegâna hasrolunmayıp bazen kapıcıbaşılara da verilmekle bir hayli zaman "Kethüdâ ağa" denmişti.

Kethüdâların, devlet tarafından azil ve tayin edilmeyip daire kethüdâları gibi sadrazamların görüş ve işaretlerine bağlı oldukları zamanda, bazı meşhur kethüdâların tarihlerde isimleri geçmiştir. Kısacası Dâvud Paşa kethüdâsı Aydın Ağa, Kara Ahmed Paşa kethüdâsı Husrev Bey, Semin Ali Paşa kethüdâsı Ferruh Bey, Sokollu Mehmed Paşa kethüdâsı Yahyâ Bey, Koca Sinan Paşa kethüdâsı Mustafa Ağa, Özdemiroğlu kethüdâsı Ferhâd Ağa, Siyâvuş Paşa kethüdâsı Haydar Ağa ve Mustafa Bey, Yemişçi Hasan Paşa kethüdâsı Hüseyin Ağa ve Mustafa Ağa, Tabanıyassı Mehmed Paşa kethüdâsı Derviş Ağa, bu Derviş Paşa'nın kethüdâsı Ali Ağa, Husrev Paşa kethüdâsı Hacı Eyvad Süleyman Ağa, Bayram Paşa kethüdâsı Köse Ali Ağa, Hâfız Paşa kethüdâsı Kanlı Mehmed Ağa, Kara Mustafa Paşa kethüdâsı Kara Mehmed Ağa, Semin Mehmed Paşa kethüdâsı Hüseyin Ağa, Kara Murad Paşa kethüdâları İsmail Ağa ve Mehmed Ağa, Melek Ahmed Paşa kethüdâları Abdülmü'min Ağa ve Gudde Mehmed Ağa, Hezârpâre Ahmed Paşa kethüdâsı İbrahim Ağa, Tarhuncu Ahmed Ağa ve Beşir Paşa kethüdâsı Sâlih Ağa gibi. Bunların çoğu ricâlden ve vezir olmuşlardır. İçlerinden sadrazam olanları bile vardır.

1786

Köprülü Mehmed Paşa ile hânedanı, kethüdâlıkları devletçe lüzumlu olduğunu düşünerek öyle hademenin kıdemlisine vermeyip devlet emekdarlarına ve liyâkat sâhiplerine vermişlerdir. Hatta Mehmed Paşa'nın kethüdâsı Muharrem Ağa ehliyetli bir zat olduğundan, oğlu kendi kethüdâsını istihdam etmek istediğinde bunun yerinde kalması için ferman buyurulmuş ve kendi kethüdâsı Sâlih Ağa'yı çavuşbaşı etmiştir. 1075'de (1664/65) Muharrem Ağa yeniçeri ağası oluşunca ricâlden tersane emini İbrahim Efendi'yi ve sonra Timur Paşazâde Osman Bey'i kethüdâ eylemiştir. Sonra 1083'de (1672/73) çavuşbaşı Sarı Süleyman Ağa ve 1087'de (1676) Hasan Ağa kethüdâ olmuştur. Bu, 1090'da (1679) katledildi.

1095'de (1684) Çelebi İbrahim Ağa, 1097'de (1686) silahdar ağası Dursun Mehmed Ağa, 1098'de (1687) Siyâvuş Paşa'ya Şa'bân Ağa, sonra Çelebi Mehmed Ağa, sonra Arabacı Ali Ağa, 1101'de (1693/94) Gümrükçü Osman Ağa, 1104'de (1692/93) Cizyedar Abdullah Ağa, 1105'de (1693/94) Küçük İbrahim Ağa, sonra Kapan Çelebisi Memed Efendi, sonra Hacı İbrahim Ağa, sonra Keresteci Mehmed Ağa, 1106'da (1694/95) Elmas Paşa kardeşi Mustafa Ağa, 1107'de (1695/96) Şehrî Mehmed Efendi, sonra Fazlî Efendi, 1108'de (1696/97) Mehmed Efendi, sonra Kara Osman Ağa, 1109'da (1697/98) Abdî Ağa, sonra Kara Mehmed Ağa, sonra Yusuf Bey b. Sarı Süleyman Paşa, 1113'de (1701/02) Türk Mehmed Ağa, 1114'de (1702/03) Arnavut İbrahim Ağa, Dellâk Ali Ağa, aynı yıl Telhisçi Mehmed Ağa, 1115'de (1703/04) Hazinedar Osman Ağa, 1118'de (1706/07) Sofu Abdurrahman Ağa, 1120'de (1708) Muhsinzâde Abdullah Efendi, 1122'de (1710) Kayserili Mehmed Ağa, aynı yıl içinde Tezkireci İbrahim Efendi, 1123'de (1711) Enişte Ali Efendi, sonra Elâ-

göz Ahmed Ağa, sonra Hüseyin Ağa, 1127'de (1715) İbrahim Ağa, 1128'de (1716) Karakulak İbrahim Ağa, sonra Lipovalı Ahmed Ağa, haftasında İbrahim Efendi ikinci defa, 1129'da (1717) Abdullah Efendi ikinci defa, aynı yıl Mühürdar Hüseyin Ağa ve 1131'de (1719) Damad Nevşehirli Mehmed Ağa kethüdâ olup 1137'de (1724/25) Rumeli pâyesiyle paşa oldu.

İşte bu tarihte "Kethüdâlık" büsbütün resmî makamların ve divanî görevlerin en üstünde yer aldı. Kethüdâlığın irâde-i seniyye ile tevcihiyle bir derece daha tahkim edildi.

1143'de (1730/31) Niğdeli Ali Ağa, aynı yıl İbrahim Paşazâde Mustafa Bey, Rebiyülevvel 1444'de (Eylül 1731) Kel Ahmed Ağa, Zilhicce'de (Haziran 1732) Yahyâ Ağa, 1145'de (1732/33) Ahmed Ağa ikinci defa, Muharrem 1147'de (Haziran 1734) Hâlisâ Osman Efendi, 1148'de (1735/36) Yeğen Mehmed Ağa rikâb-ı hümâyûn kethüdâsı olup Hâlisâ Efendi orduyla gitti. Rebiyülevvel 1150'de (Temmuz 1737) Şerif Halil Efendi ordu ve Şa'bân'da (Aralık 1737) Şehlâ Ahmed Ağa rikâb-ı hümâyûnda kethüdâ oldu. Zilhicce'de (Nisan 1738) Pîr Mustafa Ağa rikâb-ı hümâyûn kethüdâsı olup 1151'de (1738/39) Yedekçi Mehmed Ağa ordu kethüdâsı oldu. Barışta orduya gelerek Cemaziyelevvel 1153'de (Haziran 1740) Pîr Mustafa Ağa asâleten kethüdâ kalmıştır. Rebiyülâhir 1155'de (Haziran 1742) Yedekçi Mehmed Ağa ikinci defa, Safer 1156'da (Nisan 1743) Şerif Halil Efendi ikinci defa, Cemaziyelevvel 1158'de (Haziran 1745) Yeğen Mustafa Efendi, Cemaziyelâhir 1159'da (Haziran-Temmuz 1746) Tiryakî Mehmed Efendi olup Receb'de (Temmuz-Ağustos) sadrazamlığında Said Efendi, Rebiyülevvel 1160'da (Mart 1747) Seyyid Abdülganî Ağa, Şa'bân'da (Ağustos 1747) Yedekçi yeğeni Ali Ağa, Zilka'de 1161'de (Aralık 1748) Hacı Yusuf Efendi, Safer 1162'de (Ocak 1749) Abdülganî Efendi ikinci defa, Şevvâl'de (Eylül-Ekim 1749) Devatdar Mehmed Bey, Muharrem 1163'de (Aralık 1749) sadrazamlığında Said Efendi ikinci defa, Rebiyülâhir'de (Mart 1750) Uzun İbrahim Bey, Şa'bân'da (Temmuz 1750) Memiş Efendi, Rebiyülâhir 1164'de (Mart 1751) Nazif Efendi, Muharrem 1166'da (Kasım 1752) İzzet Paşa damadı Mustafa Bey, Rebiyülâhir 1167'de (Şubat 1754) Abdullah Efendi, Zilhicce'de (Eylül-Ekim 1754) Dürrî Hüseyin Ağa, 1168 başlarında (1754 sonları) Velî Efendi, Şa'bân'da (Mayıs-Haziran 1755) Yeğen Mehmed Efendi, Ramazan'da (Haziran-Temmuz) Hamza Hâmid Efendi, Zilka'de'de (Ağustos) Said Efendi üçüncü defa, Muharrem 1169'da (Ekim 1755) sadrazamlığında Kâmil Ahmed Efendi, Rebiyülevvel'de (Aralık 1755) Mehmed Eminzâde Hüseyin Ağa, Cemaziyelevvel 1170'de (Ocak-Şubat 1757) Yusuf Efendi, sonra Derviş Mustafa Efendi, Ramazan'da (Mayıs-Haziran 1757) Ebûbekir Râsim Efendi, Rebiyülevvel 1171'de (Kasım-Aralık 1757) Ahıskalı Mehmed Ağa, Şa'bân'da (Nisan 1758) Hamza Hamid Efendi ikinci defa, Şa'bân 1172'de (Nisan 1759) Subhîzâde Abdullah Efendi, Muharrem 1174'de (Ağustos-Eylül 1760) Hamza Hamid Efendi üçüncü defa, Muharrem 1175'de (Ağustos 1761) Kâşif Efendi, Cemaziyelâhir 1177'de (Aralık 1763) Recâî Efendi, Cemaziyelâhir 1178'de (Aralık 1764) Ahmed İzzet Efendi, Şevvâl'de (Nisan 1765) Kâşif Efendi ikinci defa, Cemaziyelâhir 1181'de (Kasım 1767) Hamma-

mîzâde Ömer Efendi ve Şevvâl 1182'de (Şubat 1769) Evliya Ahmed Ağa sadâret kethüdâsı olmuşlardır.

Bu aralık savaş ilan edildiğinde rikâb-ı hümâyûna İvâz Paşazâde Halil Bey kethüdâ olmuştur. 1183'de (1769/70) Gümrükçü Hacı Hüseyin Ağa, Zilka'de 1187'de (Ocak-Şubat 1774) Çelebi Mehmed Efendi, Muharrem 1188'de (Mart-Nisan 1774) Âtıfzâde Ömer Efendi ve sonra Tuğrakeş Emin Efendi rikâb-ı hümâyûna kethüdâ olmuştur.

Evliya Ahmed Ağa ordu ile çıktı. Rebiyülâhir 1183'de (Ağustos 1769) İbrahim Paşazâde Mustafa Bey, Receb'de (Kasım 1769) Resmi Ahmed Efendi, Ramazan'da (Ocak 1770) İbrahim Hıfzî Efendi, Şa'bân 1184'de (Aralık 1770) İzzet Efendi ikinci defa ve Zilka'de'de (Şubat-Mart 1771) Resmî Efendi ikinci defa ordu kethüdâsı oldular.

Resmî Efendi barış görüşmelerinde birinci murahhas olup antlaşmadan sonra gelirken Rebiyülâhir 1188'de (Haziran-Temmuz 1774) azledilerek Recâî Efendi ikinci defa sadâret kethüdâlığına getirilmiştir. Safer 1189'da (Nisan 1775) Derviş Mehmed Efendi, Cemaziyelevvel'de (Temmuz 1775) sadrazamlığında İbrahim Efendi ikinci defa, Zilka'de'de (Ocak 1776) Nazif İbrahim Efendi, Zilhicce'de (Şubat 1776) Dârendeli Mehmed Ağa, Zilhicce 1190'da (Ocak 1777) İbrahim Efendi üçüncü defa, Rebiyülevvel 1191'de (Nisan 1777) Süleyman Feyzî Efendi, Şa'bân 1192'de (Eylül 1778) serdârlar kâtibi Mustafa Efendi, Cemaziyelevvel 1193'de (Mayıs-Haziran 1779) Hacı Mustafa Efendi, Şevvâl'de (Ekim-Kasım) Halil Hamid Efendi, Cemaziyelâhir 1195'de (Haziran 1781) Lâleli Mustafa Efendi, Safer 1196'da (Ocak-Şubat 1782) Âtıfzâde Ömer Efendi, Ramazan'da (Ağustos 1782) Halil Efendi ikinci defa, Muharrem 1197'de (Aralık 1782) sadrazamlığında Seyyid Mustafa Efendi, Zilka'de'de (Ekim 1783) Hayrî Efendi, Receb 1199'da (Mayıs 1785) Nazif Ahmed Efendi, Zilka'de'de (Eylül 1785) Hacı Abdî Bey, Rebiyülevvel 1200'de (Ocak 1786) Süleyman Efendi ikinci defa, Şa'bân'da (Haziran 1786) Hayrî Efendi ikinci defa, Şa'bân 1201'de (Mayıs-Haziran 1787) Hasan Efendi, Safer 1202'de Doğramacızâde Abdullah Efendi olup ordu ile çıkmıştır. Receb'de (Nisan 1788) Süleyman Ruhî Ağa, Zilka'de'de (Ağustos) Nazif Efendi ikinci defa, Şa'bân 1203'de (Mayıs 1789) Hasan Efendi ikinci defa, Ramazan'da (Haziran 1789) Süleyman Râşid Efendi, Rebiyülâhir 1204'de (Aralık 1789-Ocak 1790) Hasan Efendi üçüncü defa, Cemaziyelevvel'de (Ocak-Şubat 1790) Reşid Efendi, Ramazan'da (Mayıs-Haziran) rikâba götürülünce Feyzullah Efendi, Rebiyülâhir 1205'de (Aralık 1790) Hakkı Bey ve Şa'bân'da (Nisan 1791) Reşid Efendi ikinci defa kethüdâ tayin edilmiştir.

1788

Ordunun çıkışında rikâb-ı hümâyûn kethüdâsı Mehmed Emin Ağa, Cemaziyelâhir 1202'de (Mart 1788) Sâlih Ağa, bu, Cemaziyelâhir 1203'de (Mart 1789) kaymakam olunca Hacı İbrahim Efendi, Rebiyülâhir 1204'de (Aralık 1789-Ocak 1790) Mustafa İffet Bey, Ramazan'da (Mayıs-Haziran 1790) orduдan Reşid Mustafa Efendi, Şa'bân 1205'de (Nisan 1791) yine orduya gitmekle Küçük Ali Efendi ve sonra Râsih Efendi olmuştur. Barışta tabii olarak ayrıldı.

Barışta kethüdâlık Reşid Efendi'de kaldı. Muharrem 1207'de (Ağustos-Ey-

lül 1792) Hacı İbrahim Efendi, Şa'bân'da (Mart-Nisan 1793) Hakkı Bey ikinci defa, Rebiyülevvel 1208'de (Ekim 1793) Hacı Ebûbekir Ağa, Cemaziyelevvel 1209'da (Aralık 1794) Şerif Efendi, Şevvâl'de (Mayıs 1795) Abdullah Birrî Efendi, Cemaziyelevvel 1210'da (Kasım-Aralık 1795) Şerif Efendi ikinci defa, Safer 1213'de (Temmuz-Ağustos 1798) İbrahim Nesim Efendi, Zilka'de'de (Nisan 1799) Moralı Osman Efendi olup orduyla gitti. Cemaziyelevvel 1215'de (Eylül-Ekim 1800) Sa'dullah Efendi, Rebiyülâhir 1216'da (Ağustos 1801) Osman Efendi ikinci defa, Zilhicce'de (Nisan 1802) Âtıf Efendi ve Safer 1218'de (Mayıs-Haziran 1803) Osman Efendi üçüncü defa kethüdâ oldu. Rebiyülâhir'de (Temmuz-Ağustos 1803) ayrıldı.

Ordu çıkışında İbrahim Nesim Efendi rikâb-ı hümâyûna kethüdâ olmuştur. 1214'de (1799/1800) Çelebi Mehmed Efendi olup Zilhicce'de (Mayıs 1800) vefatında İbrahim Efendi ikinci defa, 1215 sonlarında (1801 başları) Ârif Mehmed Efendi olup 1216'da (1801/02) orduya gelince azledildi. Ordunun tekrar çıkışında İbrahim Efendi üçüncü defa rikâb kethüdâsı oldu.

Savaş, Mısır'ın fethi ile sonuçlanınca İbrahim Efendi makamında bırakıldı. Receb 1221'de (Eylül-Ekim 1806) Refik Efendi, Cemaziyelevvel 1222'de (Temmuz 1807) İmam Mustafa Efendi, 1223'de (1808) Refik Efendi ikinci defa, Şevvâl'de (Kasım-Aralık 1808) Reşid Efendi üçüncü defa, Zilka'de'de (Aralık 1808-Ocak 1809) Küçük Râşid Efendi, Cemaziyelevvel 1224'de (Haziran-Temmuz 1809) Sâlih Cânib Efendi, Zilhicce'de (Ocak 1810) Çavuşzâde Mehmed Emin Efendi, Safer 1225'de (Mart 1810) Seyyid Ahmed Bey, Cemaziyelâhir'de (Temmuz 1810) Yusuf Agâh Efendi ve sene sonunda Gâlib Efendi kethüdâ olmuştur.

Savaştan dolayı Safer 1222'de (Nisan 1807) ordunun çıkışında Memiş Efendi rikâb kethüdâsı olmuştur. Rebiyülevvel'de (Mayıs 1807) Hasan Tahsin Efendi, sonra Râgıb Mehmed Efendi, Rebiyülâhir'de (Haziran) Reşid Efendi, Safer 1223'de (Nisan 1808) Osman Efendi oldu. Cemaziyelâhir'de (Ağustos 1808) ordu geldi, Zilka'de'de (Aralık 1808-Ocak 1809) tekrar çıkışında Âtıf İbrahim Efendi, Rebiyülevvel 1224'de (Nisan-Mayıs 1809) Cânib Sâlih Efendi, Cemaziyelevvel'de (Haziran-Temmuz 1809) Azmî Ahmed Efendi, Safer 1225'de (Mart 1810) Hâlet Efendi, Zilhicce'de (Ocak 1811) Osman Efendi dördüncü defa, 1226'da (1811) Ahmed Reşid Efendi, Zilka'de'de (Aralık 1811-Ocak 1812) Hâlet Efendi ikinci defa nasbedildi. 1228'de (1813) orduya geldi ve azledildi.

Gâlib Efendi kethüdâlıkda kaldı. Muharrem 1229'da (Ocak 1814) Zeynelâbidîn Bey, Rebiyülâhir 1230'da (Mart 1815) Mazhar Efendi, Şevvâl 1231'de (Eylül 1816) Erib Ahmed Efendi, Ramazan 1233'de (Temmuz 1818) Yusuf Agâh Efendi ikinci defa, 1234'de (1818/19) Abdülkadir Efendi, Zilka'de'de (Eylül 1819) Seydâ Efendi, 1235 başlarında (1819 sonları) Abdurrahman Feyzî Bey, bir ay sonra Abdülkadir Efendi ikinci defa, Zilka'de 1235'de (Ağustos 1820) Hacı Said Efendi, Cemaziyelevvel 1236'da (Şubat 1821) Cânib Efendi ikinci defa, Receb'de (Nisan) Erib Efendi ikinci defa, Muharrem 1237'de (Ekim 1821) Seydâ Efendi ikinci defa, Ramazan 1238'de (Mayıs 1823) Süleyman Efendi, 1239'da (1823/24) Sâdık Efendi, Şevvâl 1241'de (Mayıs 1826) Ahmed

Hulûsî Efendi, 1243'de (1827/28) Said Efendi ikinci defa, 1244'de (1828/29) Tâhir Efendi, Şevvâl'de (Nisan 1829) Ali Necib Bey, 1246'da (1830/31) Hâdî Mehmed Efendi ve aynı yılda Pertev Mehmed Efendi kethüdâ oldu. 1251'de (1835/36) kurulan "Mülkiye Nezâreti"nden dolayı "Kethüdâlık" tabiri kaldırıldı ve Pertev Efendi müşir rütbesiyle nasbedildi.

Dahiliye Nezâreti

Cemaziyelâhir 1253'de (Eylül 1837) Âkif Paşa dahiliye nâzırı olduğu sırada "Mülkiye" tabiri "Dahiliye"ye çevrilmiş, Muharrem 1254'de (Nisan 1838) Raûf Paşa sadrazamlık tabirinin "Başvekâlet"e çevrilmesiyle dahiliye nâzırı olmuştur. 1255'de (1839) tekrar "Sadrazamlık" makamı kurulunca "Dahiliye Nezâreti" kaldırılmış ve 1285 (1868/69) tarihine kadar içişleri sadrazamlık makamının uhdesinde kalmıştır.

Zilka'de 1285'de (Şubat-Mart 1869) hariciye nâzırlığı sadâret makamına eklendiğinde lüzumundan dolayı "Dahiliye Nezâreti" yeniden kurulmuş ve Şirvânîzâde Rüşdî Paşa tayin edilmiştir. Şevvâl 1287'de (Ocak 1871) Said Efendi[34] tayin edildi. Cemaziyelevvel 1288'de (Temmuz-Ağustos 1871) "Hariciye Nezâreti" sadrazamlıktan ayrılınca "Dahiliye Nezâreti" sadârete katılmıştır.

Muharrem 1294'de (Şubat-Mart 1877) "Dahiliye Nezâreti" üçüncü defa oluşturuldu ve Cevdet Paşa getirildi. Aynı yıl Ahmed Hamdî Paşa, Muharrem 1295'de (Ocak 1878) Said Paşa, Safer'de (Şubat 1878) başvekâlet eklenmesiyle Ahmed Vefik Paşa, Rebiyülâhir'de (Nisan 1878) vekâleten Sâdık Paşa, Receb'de (Temmuz) Said Efendi ikinci defa, Zilhicce'de (Aralık) Server Paşa, haftasında Kadrî Paşa, Zilhicce 1296'da (Kasım-Aralık 1879) Mahmud Nedim Paşa, Zilka'de 1299'da (Eylül-Ekim 1882) Edhem Paşa, Zilhicce 1302'de (Eylül 1885) Ahmed Münir Paşa, Muharrem 1309'da (Ağustos 1891) Halil Rif'at Paşa ve 1314'de (1896/97) Mehmed Memduh Paşa dahiliye nâzırı oldular.

Sadâret-i Uzmâ Müsteşarlığı

"Kethüdâ-yı Sadâret" unvanı kaldırılınca sadrazamlık makamına yardımcı tayin olunmamış, dahiliye ve hariciye nâzırlıklarına birer müsteşar tayin edilmişti. Muharrem 1254'de (Nisan 1838) dahiliye nâzırlığı sadrazamlığa eklenince Mustafa Kânî Bey başvekâlete muavin olmuş ve sonra ayrılmıştı. Rebiyülevvel 1255'de (Mayıs-Haziran 1839) sadrazamlık ikinci defa oluşturulduğunda "Sadâret-i Uzmâ Müsteşarlığı" kurularak Sârim Efendi tayin edildi. Receb'de (Eylül 1839) Said Muhib Efendi, Cemaziyelâhir 1256'da (Ağustos 1840) Rif'at Bey, Safer 1257'de (Nisan 1841) Ârif Bey, Rebiyülevvel'de (Mayıs 1841) Said Muhib Efendi ikinci defa, sonra İsmail Zühdî Bey, Şevvâl 1262'de (Ekim

---

34 *Said Mehmed Efendi (Kabzımalzâde)* Mektubî-i sadâret ve âmedi kalemlerinden yetişerek tahrirat-ı hariciye müdürü, sonra mektubî oldu. Terscme müsteşarı, âmedî-i Divan-ı Hümâyûn, hariciye müsteşarı, defalarca sadâret müsteşarı ve Şûrâ-yı Devlet azası olmuştur. Kıdemlerinden dolayı halen emeklidir. Zilhicce 1279'da (Mayıs-Haziran 1862) bâlâ olmuştur.

1846) Sârim Efendi ikinci defa, Cemaziyelevvel 1263'de (Nisan-Mayıs 1847) Hacı Edhem Bey, Muharrem 1266'da (Kasım-Aralık 1849) Fuad Efendi, Şevvâl 1268'de (Temmuz-Ağustos 1852) Şevket Bey, Cemaziyelevvel 1270'de (Şubat 1854) Şekib Efendi, Cemaziyelâhir'de (Mart) Mahmud Nedim Efendi, Şevvâl'de (Temmuz) Şevket Bey ikinci defa, Şa'bân 1271'de (Nisan-Mayıs 1855) Safvet Efendi, Safer 1275'de (Eylül 1858) Hibâb İsmail Efendi, Safer 1277'de (Ağustos-Eylül 1860) Afif Bey, Cemaziyelevvel 1278'de (Kasım 1861) Hakkı Bey, Zilhicce'de (Haziran 1862) Mümtaz Efendi, Zilka'de 1284'de (Mart 1868) Mahmud Paşa ikinci defa, haftasında Ferid Efendi oldu ve Cemaziyelâhir 1286'da (Ağustos 1869) bu makam feshedildi.

Cemaziyelâhir 1288'de (Ağustos-Eylül 1871) feshedilmiş olan dahiliye nâzırlığına karşılık olarak "Müsteşarlık" tekrar kuruldu. Eski nâzır Said Efendi, aynı yılın Şa'bân'ında (Ekim-Kasım 1871) Nurî Efendi, Ramazan'da (Kasım-Aralık) Refik Bey, Zilka'de'de (Ocak 1872) Ahmed Vefik Efendi, Rebiyülâhir 1289'da (Haziran 1872) Safvet Paşa ikinci defa, Cemaziyelâhir'de (Ağustos) Mehmed Kâmil Paşa, Ramazan'da (Kasım) Mustafa Nurî Efendi, Rebiyülevvel 1290'da (Mayıs 1873) Hurşid Paşa, Şa'bân'da (Ekim) Şefkatî Efendi, Muharrem 1291'de (Şubat-Mart 1774) Ahmed Bey, Ramazan 1292'de (Ekim 1875) Said Efendi ikinci defa, Muharrem 1294'de (Ocak-Şubat 1877) Hurşid Paşa ikinci defa, Muharrem 1295'de (Ocak 1878) Emin Bey (Başvekâlet Müsteşarlığı unvanıyla), Rebiyülevvel'de (Mart) Raûf Bey, Zilhicce'de (Aralık) Hâfız Said Efendi, Safer 1296'da (Şubat 1879) Mustafa Zihnî Efendi,[35] Zilhicce 1302'de (Eylül 1885) Şefkatî Efendi ikinci defa ve 1308'de (1890/91) Tevfik Bey bu makama gelmişlerdir. Bu zat sonradan vezir olmuştur.

4. Şube: Çavuşbaşılar

Divan-ı Hümâyûn'da bakılan davaların icra memurluğunu Divan-ı Hümâyûn çavuşbaşısı yapardı ve Divan-ı Âlî çavuşlarının büyük zâbitiydi. Büyük ve küçük tezkireci efendiler bu makamın birinci ve ikinci yardımcısı makamında idiler. Önceleri kapıcıbaşılara ve sonra hâcegânlara da ihale olunmuştur. Çoğu devlet ricâlinin üstündeydi ve resmî sadâret kethüdâlığı olmadığı zamanda onun bazı işlerini de yapmaktaydı.

Bu mesnedin I. Süleyman (Kanunî) devrinde (1520-1566) kurulduğu sanılmaktadır. Çünkü en eski çavuşbaşı olarak 960 (1533) tarihlerinde bir Ali Ağa görülüyor. Sonra Mustafa Ağa, 973'de (1565/66) Bektaşoğlu Mehmed Ağa, Hasan Ağa, Behrâm Çavuş, Çerkes Ali Ağa, Muharrem Ağa, Kırkkiliseli Mustafa Ağa, ikişer defa olarak ve aralarında Kula Hasan Çavuş, İbrahim Ağa, Mehmed Ağa, dört defa Çoban Süleyman Ağa, Kitapçı Ömer Ağa ve Manavgatlı Ömer Ağa, Kurt İbrahim Ağa, Merre Hüseyin Ağa, Çatalcalı Hasan Çavuş,

---

35 *Mustafa Zihnî Paşa* Maliyeden yetişti ve maliyeden sonra sadâret mektupçusu oldu. Sonra müsteşar, maliye ve ticaret ve evkaf-ı hümâyûn nâzırı oldu. Vezirlik tarihi 22 Rebiyülevvel 1304'dür (19 Aralık 1886). Sonra Selânik, Haleb ve Bursa valisi ve 1314'de (1896/97) mülkiye komisyonu reisi oldu.

Mahmud Ağa, Halıcızâde Mustafa Ağa, Acem İbrahim Ağa, defalarca Durak Mehmed Ağa, IV. Mehmed'e (hd 1648-1687) kadar çavuşbaşı olmuşlardır.

Bu tarihden sonra Nurullah Ağa, Bosnalı İsmail Ağa, Ahmed Ağa, Sarı Mahmud Ağa, Bosnalı Sâlih Ağa, İbrahim Ağa, Mağlaylı Mahmud Ağa, Karakaş Ali Ağa, Zülfikâr Ağa, diğer İbrahim Ağa, Sarı Süleyman Ağa, Kadıköylü Mehmed Ağa, Karakulak Ahmed Ağa, Çalık Hacı Ali Ağa, Süleyman Ağa, Yeğen Mehmed Ağa, Çalık Ahmed Ağa ikişer defa, Odun Emini Mehmed Ağa, Şehrî Mehmed Ağa, Elmas Paşa kardeşi Mustafa Ağa, Abdî Ağa, Kürt İbrahim Ağa, Bodur Mustafa Ağa, Hacı Mustafa Ağa, Kadı Halil Ağa, Divrikli İbrahim Ağa ve Hazinedar Osman Ağa 1115 (1708/09) tarihine kadar çavuşbaşı oldular.

O tarihte Derviş Ağa, Sarı Ahmed Ağa, Yusuf Bey, Hazinedar Osman Ağa, Yahyâ Efendi, Şehrî Mehmed Ağa, üçüncü defa Türk Mehmed Ağa, Menlikli Ali Ağa, ikinci defa Kadı Halil Ağa, Kara Mustafa Ağa, Salma Mehmed Ağa, Kara Osman Ağa, Şehrî Ali Ağa, Abdurrahman Ağa, Kırımî Mustafa Ağa, ikinci defa Sarı Ahmed Ağa, İsmail Ağa, Safer Ağa, Moralı Ali Ağa, Şeyhî Mehmed Ağa, Berber Osman Ağa, Sultanzâde Mehmed Bey, defalarca Lipovalı Ahmed Ağa, ikişer defa İzmirli Ahmed Ağa, Alâiyeli Bekir Ağa, sonra Divriklizâde Mustafa Bey ve 1139'da (1726/27) Damad İbrahim Paşa ağalarından İsmail Ağa oldu.

1143'de (1730/31) Viranşehirli Ahmed Ağa, Gümrükçü Ahmed Ağa, Kel Ahmed Ağa, 1144 de (1731/32) Süleyman Ağa, 1145'de (1732/33) İvâz Mehmed Ağa, 1148'de (1735/36) Köse Ali Ağa, Murtaza Ağa, 1149'da (1736/37) Şehlâ Ahmed Ağa, ordunun çıkışında vekil olunca Derviş Mehmed Ağa, 1153'de (1740) çavuşbaşı vekili Sâlih Ağa, 1155'de (1742) Sirozî Mehmed Ağa, sonra ikişer defa Seyyid Abdî Ağa, Yedekçi yeğeni Ali Ağa, Mühürdar Mustafa Ağa, Giritli Mustafa Ağa, Uzun İbrahim Bey, iki defa Bosnalı Mehmed Ağa, Selim Ağa, sonra Kösezâde Mustafa Bey, 1167'de (1754) üç defa Abdüllâtif Bey, 1168'de (1754/55) Abdurrahman Ağa, sonra iki defa Melek Paşalı Ali Ağa, iki defa Ahıskalı Mehmed Ağa, iki defa Mollacıkzâde Ali Ağa, Duhânî Abdî Ağa, Kara Mehmed Paşazâde Mahmud Bey, 1172'de (1758/59) Hatibzâde Ahmed Ağa, 1173'de (1759/60) Fazlî Paşazâde Mustafa Bey, Hamza Hâmid Efendi, İvâz Paşazâde Halil Bey, 1177'de (1763/64) Recâî Efendi, İvâz Paşazâde Ali Bey, Resmî Ahmed Efendi, Evliya Ahmed Ağa, 1182'de (1768/69) Âtıfzâde Ömer Efendi, Yüsrî Ahmed Efendi, Hacı İbrahim Bey, dört kere Süleyman Ruhî Ağa, Hacı İspir Mehmed Ağa, Kesriyelizâde Bekir Bey, Vahdetî Ebûbekir Efendi, Abdülkerim Efendi çavuşbaşı oldular. Rikâbda da, bu harp senelerinde Said Efendi, Vahdetî Efendi, Çelebi Efendi, Âtıfzâde Ömer Efendi, Tuğrakeş Emin Efendi ve Recâî Efendi vekâleten çavuşbaşı olmuşlardı.

1188'de (1774) Abdüsselâm Efendi, 1189'da (1775) iki kere Said Efendi, Hamza Paşalı Mehmed Ağa, Dârendeli Mehmed Ağa, üç kere Nazif Efendi, Abdülbâkî Ağa, Çerkes Mehmed Bey, Lâleli Mustafa Efendi, 1198'de (1784) Selim Sırrî Efendi, iki kere Hamdullah Bey, Bekir Paşazâde Süleyman Bey, Hayrî Efendi, Feyzullah Efendi, 1200'de (1786) iki kere Abdullah Paşazâde Said Bey ve 1201'de (1786/87) Nu'mân Bey çavuşbaşı oldular.

1204'de (1789/90) Genç Osman Ağa, 1205'de (1793/94) Seyyid Mehmed

Ağa ve tekrar Genç Osman Ağa oldu. Bu sırada savaş çıkınca Lâleli Mustafa Efendi, Seydâ Mustafa Efendi, Sâlih Ağa, Hamza Paşalı Mehmed Ağa, Sivaslı Hasan Efendi vekâleten çavuşbaşı oldular.

1207'de (1792/93) Reşid Efendi, 1208'de (1793/94) Kocabaş Ahmed Efendi, sonra üçüncü defa Genç Osman Ağa, Enderûnî Mustafa Efendi, Selânikî Mustafa Bey, Abdullah Paşazâde Ömer Bey, İzzet Paşazâde Said Bey, Yenişehirlizâde Mustafa Bey, Moralı Osman Efendi, Kastamonulu Ârif Efendi, Sa'dullah Efendi, 1218'de (1803/04) yine Genç Osman Ağa, 1219'da (1804/05) Âtıf Efendi ve sonra Ebûbekir Ağa çavuşbaşı oldu.

Savaşta orduya Hasan Tahsin Efendi, rikâba da Sa'dullah Efendi çavuşbaşı oldular. Sonra Yeğen İbrahim Ağa, ikinci defa Ârif Efendi orduya çavuşbaşı oldular. 1223'de (1808) Mehmed Tahsin Efendi ve sonra Arnavut Memiş Efendi oldu. Ordunun çıkışında rikâbda Dârendeli torunu Ahmed Bey, vefatında Ahmed Reşid Efendi, orduda ise Abdullah İffet bey, 1226'da (1811) Ebûbekir Ağa çavuşbaşı olmuştur.

1228'de (1813) Abdülkadir Efendi, sonra Zeynelâbidîn Bey, Cânib Sâlih Efendi, 1232'de (1817) Erib Ahmed Efendi, Hüsnî Bey, 1236'da (1820/21) Hacı Hayrullah Efendi, Sâlih Salâhî Efendi, 1238'de (1822/23) Tâhir Selâm Bey, 1240'da (1824/25) Hulûsî Ahmed Efendi, 1241'de (1825/26) ikinci defa Hüsnî Bey, 1244'de (1828/29) Hâdî Efendi, Atâullah Efendi, Sâib Efendi, ikinci defa Hacı Ali Bey, savaş senelerinde rikâbda Süleyman Necib Efendi, sonra Nâşid Bey olmuştu. 1246'da (1830/31) Nâşid Bey asâleten oldu. 1247'de (1831/32) Ali Efendi, 1248'de (1832/33) Sâlih Efendi, 1249'da (1833/34) Necib Mehmed Efendi oldu. 1252'de (1836/37) "Deâvî Nezâreti" kurulmuş ve tezkire-i evvel ve sânîler de muavin unvanını almışlardır. 1793

Divan-ı Deâvî Nezâreti

Necib Efendi, Rebiyülâhir 1255'de (Haziran-Temmuz 1839) Sâib Efendi, Zilka'de'de (Ocak 1840) ikinci defa Necib Efendi, Cemaziyelâhir 1256'da (Ağustos 1840) Said Muhib Efendi, Safer 1257'de (Nisan 1841) Ârif Bey, Şevvâl 1259'da (Kasım 1843) Mazlûm Bey, Zilka'de 1268'de (Ağustos-Eylül 1852) Ömer Cemâl Efendi, Receb 1273'de (Mart 1857) Ahmed Vefik Efendi, Safer 1274'de (Ekim 1857) Mehmed Muhtar Bey, 1277'de (1860/61) Emin Efendi, Receb 1278'de (Ocak 1862) Tevfik Bey, Rebiyülevvel 1280'de (Ağustos-Eylül 1863) Ziyâ Bey, Muharrem 1280'de (Haziran-Temmuz 1863) Ârif Efendi, Rebiyülevvel 1284'de (Temmuz 1867) Mahmud Nedim Paşa, Zilka'de'de (Mart 1868) Mümtaz Efendi, 1286'da (1869/70) Ferid Efendi oldu. 1287'de (1870/71) nezâret kaldırıldı ve icra cemiyeti makamına bir heyet kaim oldu.

V. BÂB

Osmanlı Devleti'nde hesap işleri, "Defterdar-ı Şıkk-ı Evvel" adıyla bağımsız bir memura yüklenmişti. Mâbeyn-i hümâyûnun malî işleri için sonraları ayrıca "Darbhane Nezâreti" kurulmuştur.

Hayrât ve müberrât için vakfedilmiş olan malların ve emlâkin hesap işlerinin görülmesi ve iyi idaresi de ayrıca bir daireye yüklenmiş olduğundan Osmanlı Devleti'nde ikisi halen vekillerden sayılan "Maliye" ve "Evkaf" nâzırlıklarıyla "Hazine-i Hassa Nezâreti" için burada 3 şube açılcı.

1. Şube: Defterdar-ı Şıkk-ı Evvel

"Defterdarlık" makamının kuruluşu II. Mehmed (Fâtih) devrine (1451-1481) kadar gitmektedir. Daha önceleri maliye işlerinin sadrazamlık makamı tarafından görüldüğü ve müstakil olmayan bazı memurların görevlendirildiği sanılmakta ise de tarihlerde idare şekline dair açık bir kayıt görülememiştir.

İlk defterdar olarak Fenârizâde Ahmed Çelebi görülmüştür. 887'de (1482) Leys Çelebi Nureddin Hamza, 889'da (1484) Feylesofzâde Ahmed Çelebi, 891'de (1486) Cenderecizâde Muhyiddin Çelebi, 898'de (1493) ikinci defa Leys Çelebi, 905'de (1499/1500) Tâcî Bey, 908'de (1502/03) üçüncü defa Leys Çelebi, 910'da (1504/05) Cezerîzâde Kasım Çelebi, sonra Pîrî Mehmed Çelebi, 918'de (1512) Hüsâmeddin Çelebi, 920'de (1514) İskender Çelebi, 921'de (1515) Abdülkerimzâde Abdülvehhab Efendi, sonra Kasım Çelebi ikinci defa, Ahmed Çelebi, 931'de (1525) Abdüsselâm Çelebi, 932'de (1526) ikinci defa İskender Çelebi, 941'de (1534/35) Mustafa Çelebi, 949'da (1542/43) İbrahim Çelebi, Nazlı Mahmud Çelebi, sonra Sinan Çelebi, 955'de (1548) Çivizâde Abdullah Çelebi, 960'da (1553) Ramazanzâde Mehmed Çelebi, sonra Lutfî Bey Çelebi, Baba Nakkaşzâde Derviş Çelebi, Mehmed Bey, Hasan Çelebi, 964'de (1556/57) Muytab Ahmed Çelebi, sonra Eğri Abdullahzâde Mehmed Çelebi, 969'da (1561/62) yine Derviş Çelebi, 973'de (1565/66) Murad Çelebi, 974'de (1566/67) Ebû'l-Fazl Mehmed Çelebi, 982'de (1574/75) Lâlezâr Mehmed Çelebi, 989'da (1581) Üveys Çelebi, 990'da (1582) Okçuzâde Mehmed Paşa, Hacı İbrahim Paşa, 991'de (1583) Husrev Bey, 994'de (1586) Burhaneddin Çelebi, ikinci defa Üveys Çelebi, sonra Ramazan Efendi, 995'de (1587) İbrahim Paşa ikinci defa, 996'da (1588) Mahmud Efendi, 997'de (1589) Şerif Emir Mehmed Paşa, 1000 (1591/92) tarihinde Baş Hasan Efendi, 1001'de (1592/93) Nuh Çelebi, 1002'de (1593/94) Hasan Efendi ikinci defa, 1003'de (1594/95) İbrahim Paşa üçüncü defa, Şerif Paşa ikinci defa, 1004'de (1595/96) Burhaneddin Efendi ikinci defa, 1006'da (1597/98) Mahmud Efendi, 1007'de (1598/99) Burhaneddin Efendi üçüncü defa, sonra Tophaneli Mahmud Efendi, 1012'de (1603/04) Mûsâ Çelebizâde Mehmed Paşa, 1013'de (1604/05) Hâfız Mahmud Efendi, 1014'de (1605/06) Tophaneli Mahmud Efendi ikinci defa, 1015'de (1606/07) Ekmekçizâde Ahmed Efendi, 1022'de (1613) İstikamet Efendi, Lonkazâde Mustafa Efendi, sonra Abdülbâkî Efendi, 1023'de (1614) Lonkazâde ikinci defa, (İstikamet Efendi ordu defterdarı oldu), sonra Hasan Paşa, 1027'de (1618) Abdülbâkî Paşa ikinci defa, 1028'de (1619) Yusuf Paşa, 1029'da (1620) Hasan Paşa ikinci defa, 1030'da (1621) Abdülbâkî Paşa olup İstanbul'da vekâletinde Abdülkerim Paşa kaldı. 1034'de (1625) Ömer Paşa, 1036'da (1625/26) Manisalı Ebûbekir Paşa, 1039'da (1629/30) Suhte Mûsâ Paşa, 1041'de (1631/32) Ömer Paşa ikinci defa, Rizeli Mustafa Paşa, Ramazan 1041'de (Nisan 1632) İbrahim Paşa, 1046'da

(1636/37) Sofu Mehmed Paşa, 1049'da (1639/40) Defterdarzâde İbrahim Paşa, 1051'de (1641/42) Sofu Mehmed Paşa, 1053'de (1643) İbrahim Paşa ikinci defa, Kara Hasan Paşa, 1054'de (1644) Ebe damadı İbrahim Efendi, Hasanzâde Efendi, sonra Sâlih Efendi, 1055'de (1645) sadrazamlığında Kara Hasan Paşa ikinci defa, Şevvâl 1055'de (Kasım-Aralık 1645) Mûsâ Paşa, 1056'da (1646) Ahmed Efendi, 1057'de (1647) kaymakamlığında Halıcızâde Mehmed Paşa, 1058'de (1648) Köse İsmail Paşa, 1059'da (1649) Ahmed Paşa kardeşi İbrahim Paşa, 1060'da (1650) Zurnazen Mustafa Paşa, sonra Emir Mustafa Paşa, 1061'de (1651) Halıcızâde Mehmed Paşa ikinci defa, Cemaziyelevvel 1062'de (Nisan 1652) Ahmed Paşa kardeşi İbrahim Paşa ikinci defa, aynı yıl Emir Mustafa Paşa ikinci defa, 1063'de (1653) Sarı Ali Efendi, Moralı Mustafa Efendi, 1065'de (1655) Biko Ali Efendi, Sofu Mehmed Paşa, Biko Ali Paşa ikinci defa, Karagöz Mehmed Paşa, 1066'da (1656) üçüncü defa Halıcızâde, Mustafa Paşa oğlu Mehmed Paşa, Halıcı damadı Mustafa Paşa, ikinci defa Sarı Ali Paşa, Saçbağı Mehmed Paşa, Divrikli Mehmed Ağa, Şevvâl 1067'de (Temmuz-Ağustos 1657) Şeytan İbrahim Efendi, Hacı Hüseyin Paşa, 1072'de (1661/62) Cebeci Ahmed Paşa, 1086'da (1675) Mehmed Muhlis Paşa, 1088'de (1677) Hüseyin Paşa, sonra Hasan Efendi, 1096'da (1685) Kıncı Ali Paşa, 1098'de (1687) Doğancı Hüseyin Paşa, sonra Seyyid Mustafa Paşa, sene sonunda Ramazan Efendi, 1099'da (1688) Fındık Mehmed Paşa, 1100'de (1689) Sürmeli Ali Paşa ordu ve Kirli İsmail Efendi İstanbul defterdarı, 1101'de (1689/90) Kel Yusuf Efendi, 1103'de (1691/92) Sarıkçı Mehmed Paşa, Cemaziyelâhir'de (Şubat-Mart 1692) Hüseyin Paşazâde Mehmed Bey, Cânibî Ahmed Efendi, 1104'de (1692/93) Kalın Ali Ağa, haftasında Kirli İsmail Paşa, Zilhicce'de (Ağustos 1693) Rum Ahmed Paşa, 1105'de (1693/94) Köse Halil Efendi, Kapan Çelebisi Mehmed Efendi defterdarlık, 1106'da (1694/95) Karanfilzâde Ali Efendi, aynı yıl Sarı Mustafa Efendi, ordu ve İstanbul defterdarlığı vâlide kethüdâsı Mehmed Efendi'ye verildi ve sonra Cânibî Ahmed Efendi İstanbul defterdarı oldu. 1107'de (1695/96) Halil Efendi ikinci defa defterdar oldu. 1111'de (1699/1700) Sarı Mustafa Efendi, 1112'de (1700/01) Cânibî Ahmed Efendi, aynı yıl Muhsin Çelebi'nin büyük oğlu Mehmed Efendi, 1113'de (1701/02) Davul İsmail Efendi, 1114'de (1702/03) Sarı Mehmed Efendi, 1115'de (1703) Muhteşem Mehmed Efendi, sonra Muhsin Çelebi'nin küçük oğlu Abdullah Efendi, Receb 1115'de (Kasım 1703) Firarî Hasan Paşa, Şevvâl'de (Şubat 1704) Sarı Mehmed Efendi ikinci defa, 1116'da (1704/05) Küçük Hasan Efendi, Mehmed Paşa üçüncü defa, Hasan Efendi ikinci defa, İsmail Efendi ikinci defa, Mehmed Paşa dördüncü defa, Rebiyülâhir 1118'de (Temmuz-Ağustos 1706) Yahyâ Efendi, bir ay sonra Damad Mehmed Efendi, Zilka'de 1119'da (Şubat 1708) Küçük Hasan Paşa üçüncü defa, 1120'de (1708) Reis Mustafa Efendi, Cemaziyelâhir 1121'de (Ağustos 1709) Damad Mehmed Efendi ikinci defa, 1123'de (1711) Sarı Mehmed Paşa beşinci defa, 1124'de (1712) Damad Mehmed Efendi üçüncü defa, 1125'de (1713) Sarı Mustafa Paşa ikinci defa, Muharrem 1126'da (Ocak-Şubat 1714) Osman Efendi, Şa'bân' da (Ağustos-Eylül) Mehmed Paşa altıncı defa, 1127'de (1715) Osman Efendi, 1128'de (1716) Mehmed Paşa yedinci defa, Şevvâl'de (Eylül-Ekim) Osman Efen-

di üçüncü defa, Muharrem 1129'da (Aralık 1716-Ocak 17.7) Damad Mehmed Paşa dördüncü defa, Ramazan'da (Ağustos 1717) defterdar vekili Osman Efendi dördüncü defa, Muharrem 1130'da (Aralık 1717) Şehrî Hacı Mustafa Efendi, Cemaziyelâhir 1131'de (Nisan-Mayıs 1719) Hacı İbrahim Efendi oldu ve 1141'e (1728/29) kadar devam eyledi. Şu değişiklikler sırasında savaş olduğundan 1128'de (1716) Şerbetçizâde Hüseyin Efendi ve Atinalı Osman Efendi rikâb defterdarı oldular. 1130'da (1718) Emin Hüseyin Efendi, Bayraktdar Hüseyin Efendi ve Acem Kılıcı Mustafa Efendi de rikâbda defterdar oldular. 1131'de (1719) tekrar Atinalı Osman Efendi oldu. Savaş sona ermişti. 1141'de (1728/29) Boz İbrahim Efendi, 1143'de (1730/31) İzzet Ali Bey, 1144'de (1731/32) Üçanbarlı Mehmed Efendi, 1145'de (1732/33) Cânibî Ali Efendi, Şevvâl'de (Mart-Nisan 1733) ikinci defa Boz İbrahim Efendi, 1147'de (1734/35) Hacı Halil Efendi, 1148'de (1735/36) İbrahim Efendi üçüncü defa, 1149'da (1736/37) Halil Efendi ikinci defa, Muharrem 1150'de (Mayıs 1737) Âtıf Efendi oldu. Savaşta Hacı Yusuf Efendi rikâb defterdarı oldu. 1151'de (1738/39) asâleten defterdar olunca Sa'dullah Efendi rikâb defterdarı oldu. 1152'de (1739/40) Âtıf Efendi ikinci defa defterdar oldu. 1153'de (1740) sulhda Sa'dullah Efendi azledildi. 1154'de (1741) Yusuf Efendi ikinci defa, 1155'de (1742) Âtıf Efendi üçüncü defa, Cemaziyelevvel'de (Temmuz 1742) Ali Efendi ikinci defa, Safer 1156'da (Mart 1743) Sa'dullah Efendi, Zilka'de'de (Aralık 1743-Ocak 1744) Yusuf Efendi üçüncü defa, Cemaziyelevvel 1159'da (Haziran 1746) Behcet Efendi, 1162'de (1749) Memiş Efendi, Şa'bân 1163'de (Temmuz 1750) Behcet Efendi ikinci defa, Zilka'de'de (Ekim 1750) Ahmed Kâmil Efendi, Rebiyülevvel 1164'de (Şubat 1751) Halîmî Mustafa Efendi, 1167'de (1753/54) Nâilî Abdullah Efendi, Şa'bân 1168'de (Mayıs-Haziran 1755) Behcet Efendi üçüncü defa, Zilka'de'de (Ağustos 1755) Halimi Efendi ikinci defa, Safer 1169'da (Kasım 1755) Hacı Ahmed Efendi, Rebiyülevvel 1170'de (Aralık 1756) Memiş Efendi ikinci defa, Cemaziyelevvel'de (Şubat 1757) Hacı Ahmed Efendi ikinci defa, Ramazan 1171'de (Mayıs 1758) Halimî Efendi üçüncü defa, Rebiyülevvel 1173'de (Kasım 1759) Sârim İbrahim Efendi, Zilhicce'de (Temmuz-Ağustos 1760) Ahmed Efendi üçüncü defa, Cemaziyelevvel 1174'de (Aralık 1760) Râmî Paşazâde Mustafa Bey, Şa'bân'da (Mart 1761) Hacı Abdî Efendi, Zilhicce 1176'da (Haziran-Temmuz 1763) Râkım Mehmed Efendi, Receb 1177'de (Ocak 1764) Kâşif Efendi, Safer 1178'de Avnî Mehmed Efendi, Muharrem 1180'de (Haziran 1766) Sârim Efendi ikinci defa, Cemaziyelâhir 1182'de (Ekim-Kasım 1768) Âtıfzâde Ömer Efendi, Şevvâl'de (Şubat 1769) İbrahim Hıfzî Efendi, Ramazan 1183'de (Ocak 1770) İsmetî Ali Efendi, Safer 1185'de (Mayıs-Haziran 1771) Hacı İsmail Efendi, Zilka'de'de (Şubat 1772) Derviş Mehmed Efendi oldu.

Ordu çıkışında Hacı İbrahim Efendi, 1183'de (1769/70) Âtıfzâde Ömer Efendi, 1187'de (1773) Yenişehirli Osman Efendi rikâb defterdarı olmuşlardır. Ordu gelişinde Ömer Efendi ikinci defa, 21 günde Derviş Efendi ikinci defa, Muharrem 1189'da (Mart 1775) Recâî Efendi, 1190'da (1776) Peykî Hasan Efendi, 1191'de (1777) Seyyid Mustafa Efendi, Rebiyülevvel 1195'de (Mart 1781) Hasan Efendi ikinci defa, 1196'da (1782) Feyzullah Efendi, Cemaziye-

levvel 1199'da (Mart 1785) Nazif Efendi, Receb'de (Mayıs 1785) Süleyman Feyzî Efendi, Şa'bân'da (Haziran 1785) Süleyman Râşid Efendi, 1200'de (1786) İsmail Efendi, Şevvâl'de (Ağustos 1786) Hasan Efendi üçüncü defa ve 1201'de (1787) Nazif Efendi ikinci defa defterdar oldu. Bu esnada savaş başlayınca Süleyman Râşid Efendi rikâb defterdarı olmuştur. Rebiyülevvel 1202'de (Aralık 1787) Süleyman Efendi ordu ya ve İsmail Efendi rikâb-ı hümâyûna defterdar oldular. Ramazan 1203'de (Haziran 1789) Feyzullah Efendi üçüncü defa, Şa'bân 1204'de (Nisan-Mayıs 1790) Ali Râik Efendi, Rebiyülâhir 1205'de (Aralık 1790) Şerif Efendi ordu defterdarı olmuşlardır. Şevvâl 1202'de (Temmuz 1788) Hakkı Bey, Zilhicce 1205'de (Ağustos 1791) Osman Efendi rikâb defterdarı oldular. 1206'da (1791/92) ordunun gelişinde Osman Efendi şıkk-ı evvel defterdarı olup Şevvâl'de (Haziran 1792) Şerif Efendi ikinci defa nasbedildi. Şa'bân 1207'de (Mart-Nisan 1793) Hacı İbrahim Efendi, Şa'bân 1209'da (Mart 1795) Mehmed Emin Efendi, Ramazan 1210'da (Mart-Nisan 1796) İbrahim Efendi ikinci defa ve Ramazan 1213'de (Şubat 1799) bu zat irad-ı cedid defterdarı olunca Reşid Efendi olmuştur.

Bu arada Mısır üzerine ordu çıkınca Şerif Efendi ve sonra Cânib Sâlih Efendi rikâb defterdarı olmuştur. Orduya da 1215'de (1800) Sa'dullah Efendi, 1216'da (1801/02) Recâî Efendi ve 1217'de (1802/03) Hasan Tahsin Efendi defterdar oldular. 1218'de (1803/04) Feyzullah Efendi, 1220'de (1805/06) Reşid Efendi ikinci defa, Rebiyülevvel 1221'de (Mayıs-Haziran 1806) Osman Efendi ikinci defa, Zilka'de'de (Ocak 1807) Hasan Tahsin Efendi ikinci defa, Rebiyülevvel 1222'de (Mayıs 1807) Mehmed Emin Bey, sonra Çavuşzâde Mehmed Emin Efendi, Rebiyülevvel 1223'de (Mayıs 1808) Behic Efendi, Şa'bân'da (Ekim 1808) Tahsin Efendi defterdar oldular. Bu arada ordu çıkınca Sa'dullah Efendi, Safer 1222'de (Nisan 1807) Mehmed Emin Bey, Rebiyülevvel'de (Mayıs 1807) Yusuf Âgâh Efendi rikâb defterdarı olmuş ve Rebiyülevvel 1223'de (Mayıs 1808) tabii olarak ayrılmıştı.

Şevvâl 1223'de (Kasım-Aralık 1808) Râgıb Efendi, Cemaziyelevvel 1226'da (Haziran 1811) Hüsnî Bey ve 1227'de (1812) Raûf Bey defterdar-ı şıkk-ı evvel oldular. 1224'de (1809) ordu çıktığında Sârim Efendi, Cemaziyelevvel 1226'da (Haziran 1811) Raûf Bey, 1227'de (1812) İmam Mustafa Efendi ve 1228'de (1813) Seyyid Mehmed Nâilî Efendi rikâb-ı hümâyûna defterdar olmuşlardır. 1229'da (1814) ordu geldiğinde Raûf Bey defterdarlıkta kalmıştır. Rebiyülâhir 1230'da (Mart 1815) İmam Mustafa Efendi, sonra Hacı Said Efendi, 1232'de (1817) Mazhar Efendi, Receb 1233'de (Mayıs 1818) Âtaullah Efendi, Rebiyülevvel 1237'de (Aralık 1821) Hacı Yusuf Efendi, Zilka'de'de (Temmuz-Ağustos 1822) Mustafa Sabrî Efendi, Rebiyülevvel 1238'de (Kasım-Aralık 1822) Es'ad Efendi, Şevvâl 1240'da (Mayıs-Haziran 1825) Tâhir Efendi, 1242'de (1826/27) Hacı Edhem Efendi, sonra Ahmed Ârif Efendi, 1243'de (1827/28) Es'ad Efendi ikinci defa, 1244'de (1828/29) rikâb defterdarı olunca yerine Ali Necib Bey, Şevvâl'de (Nisan 1829) Tâhir Efendi ikinci defa, 1245'de (1829) Hâmid Bey, Rebiyülevvel'de (Eylül 1829) Sâdık Efendi, 1246'da (1830/31) Ali Necib Bey ikinci defa defterdar oldu ve 1247'de (1831/32) ri-

kâb-ı hümâyûnda kaldı. 1247'de (1831/32) Mısır Ordusu'na Tâhir Efendi, 1248'de (1832) Ârif Ahmed Efendi defterdar oldular. Receb'de (Aralık 1832) tabii olarak ayrıldı. 1250'de (1834/35) Ali Necib Bey azledildi. "Mansûre Defterdarlığı" unvanı verilerek Abdurrahman Nâfiz Efendi oldu. Zilhicce 1253'de (Mart 1838) "Maliye Nezâreti" kurulmuştur.

Umûr-ı Maliye Nezâreti

Cemaziyelevvel 1255'de (Temmuz-Ağustos 1839) Nâfiz Paşa'nın azledilmesinde Maliye Nezâreti ikiye ayrılarak "Hazine-i Mukataat" ve "Hazine-i Âmire" defterdarlıkları kuruldu ve Sâib Efendi ve Hacı Edhem Efendi bu defterdarlıklara tayin edildiler. Receb'de (Eylül 1839) Hazine-i Mukataat'a tekrar Maliye Nezâreti dendi ve sonra ikisi birleştirilerek 1257 (1841) başlarında Sâib Paşa'ya ihsan olundu. Böylece "Maliye Nazırlığı" unvanı pekişti.

Muharrem 1257'de (Mart 1841) Safvetî Paşa, Şa'bân 1261'de (Ağustos 1845) Nâfiz Paşa ikinci defa, Rebiyülevvel 1263'de (Şubat-Mart 1847) Sârim Paşa, Rebiyülevvel 1264'de (Şubat 1848) Rif'at Paşa, Cemaziyelevvel'de (Nisan 1848) Nâfiz Paşa üçüncü defa, Rebiyülevvel 1265'de (Şubat 1849) Hüsnî Efendi, Ramazan'da (Ağustos 1849) Nâfiz Paşa dördüncü defa, Receb 1266'da (Mayıs-Haziran 1850) Mehmed Hâlid Efendi, Şevvâl 1267'de (Ağustos 1851) Nâfiz Paşa beşinci defa, Zilhicce 1268'de (Eylül-Ekim 1852) Muhtar Ahmed Paşa, Muharrem 1270'de (Ekim 1854) Safvetî Paşa ikinci defa, Rebiyülevvel 1271'de (Kasım-Aralık 1854) Ali Şefik Paşa, Şa'bân'da (Nisan-Mayıs 1855) Muhtar Paşa ikinci defa, Rebiyülâhir 1273'de (Aralık 1856) Safvetî Paşa üçüncü defa, Zilhicce 1273'de (Ağustos 1857) Hasib Paşa, Ramazan 1274'de (Nisan-Mayıs 1858) Safvetî Paşa dördüncü defa, Receb 1275'de (Şubat 1859) Hasib Paşa ikinci defa, Zilhicce 1276'da (Haziran-Temmuz 1860) Muhtar Paşa üçüncü defa, Cemaziyelâhir 1277'de (Aralık 1860-Ocak 1861) Tevfik Mehmed Efendi[36] olup Şa'bân'da (Şubat 1861) vezirlik verildi. Rebiyülâhir 1278'de (Ekim 1861) Mümtaz Efendi, Zilhicce'de (Haziran 1862) Mecid Efendi, Safer 1279'da (Ağustos 1862) Nevres Paşa, Receb'de (Aralık 1862-Ocak 1863) Fâzıl Paşa, Şevvâl 1280'de (Mart 1864)) Kânî Paşa, Şa'bân 1281'de (Ocak 1865) Hurşid Paşa, Şa'bân 1282'de (Aralık 1865-Ocak 1866) Şirvânizâde Rüşdî Paşa, 1286'da (1869) Sâdık Paşa, Muharrem 1287'de (Nisan 1870) Fâzıl Paşa ikinci defa, Şevvâl'de (Ocak 1871) Rüşdî Paşa ikinci defa, Rebiyülevvel 1288'de (Mayıs-Haziran 1871) Hamdî Paşa, Receb'de (Eylül-Ekim) Sâdık Paşa, Ramazan'da (Kasım-Aralık) Yusuf Bey, Zilhicce'de (Şubat 1872) Gâlib Bey,[37] Rebiyülevvel 1289'da (Mayıs 1872) Kartallı Emin Paşa, Cemaziyelâhir'de (Ağustos 1872) Sâdık Paşa, Zilhicce'de (Şubat 1873) Rüşdî Paşa üçün-

36 *Tevfik Mehmed Paşa (Taşçızâde)* Maliyeden yetişip vâridat muhasebeci iken birden bâlâlıkla maliye nâzırı ve 5 Şevvâl 1277'de (16 Nisan 1861) vezir oldu. Azilden sonra az müddet valilikte bulundu. Birkaç sene önce tekaüt sandığı nâzırı oldu.

37 *Abdullah Gâlib Paşa* İstanbulludur. Maliyeden yetişip muhasebeci, sonra maliye müsteşarı, reisi, defalarca rüsûmat emini, maliye nâzırı, şehremini, defterhane nâzırı, Bursa, Trabzon ve Selânik valisi olup vezirliği, 13 Rebiyülâhir 1293'de (8 Mayıs 1876) aldı.

cü defa, Safer 1290'da (Nisan 1873) Hamdî Paşa ikinci defa, Muharrem 1291'de (Şubat-Mart 1874) Yusuf Bey ikinci defa, Rebiyülevvel 1293'de (Nisan 1876) Gâlib Paşa, Muharrem 1294'de (Ocak-Şubat 1877) Yusuf Paşa üçüncü defa, Muharrem 1295'de (Ocak 1878) Kânî Paşa, Şa'bân'da (Ağustos 1878) Zühdî Efendi,[38] Zilka'de'de (Eylül 1878) Edib Efendi, Cemaziyelâhir 1297'de (Mayıs 1880) Subhî Paşa, 1298'de (1881) Tevfik Hüseyin Paşa,[39] aynı yıl Subhî Paşa ikinci defa, sonra Ahmed Münir Bey, Muharrem 1299'da (Aralık 1881) Münir Mehmed Bey, bir-iki günde Münir Ahmed Paşa ikinci defa, 1301'de (1884) Zihnî Efendi, Zilhicce 1302'de (Eylül 1885) Edib Efendi, Agop Paşa, 1303'de (1885/86) Zihnî Paşa, 1304'de (1886/87) Zühdî Paşa ikinci defa, 1305'de (1887/88) Mahmud Celâleddin Paşa[40], aynı yıl Agop Paşa, Şa'bân 1308 (Mart 1891) başında Nazif Efendi[41] oldu ve sonra vezirlik verildi. 1312'de (1894/95) Sabrî Efendi oldu. Birkaç ay sonra yine Nazif Paşa, 1315'de (1897/98) Tevfik Hüseyin Paşa ve Rebiyülâhir 1316'da (Ağustos-Eylül 1898) Ahmed Reşad Efendi olmuştur.

Rüsûmat Emaneti

Gümrükler, Osmanlı Devleti'nde eskiden beri vardı. Bunlar divanî mansıplar gibi tevcihata tâbi olmayarak melekesi olanlara verilirdi. Hatta 1000 (1591/92) tarihlerinde Ali Çavuş ve Mehmed Çavuş gibi gümrük eminleri meşhur olmuşlardı. 1110 (1698/99) sonlarında da İshak Ağa, 1200 (1786) tarihinden sonra İsmail Ağa, Hasan Ağa, Osman Ağa, Tâhir Bey gümrükçülükte isim yapanlardır. Hacı Hüsâm Efendi, Muhtar Bey, Sağır Ahmed Bey de gümrükçü oldu. 1276'da (1859/60) Kânî Paşa gümrükçü olarak fevkalâde gayretle gelirini artırınca bütün rüsûmat (gümrükler) birleştirilerek bir "Rüsûmat Emaneti" kurulmuş ve şahsî olarak bazıları vükelâ sırasında ve Meclis-i Has'da bulundurulmuştur. İşte bu emanete birkaç defa Kânî Paşa, Es'ad Muhlis Paşa, Vefik Paşa, defalarca Sâdık Paşa, Yusuf Paşa, Gâlib Paşa, Sabrî Paşa, senelerce Edib

---

38 *Zühdî Paşa* İstanbu ludur. Maliyeden yetişip muhasebeci, müsteşar ve defalarca maliye nâzırı oldu. Vezirliği 28 Rebiyülevvel 1304'de (25 Aralık 1886 ihsan buyuruldu. Hâlen maarif nâzırıdır.

39 *Tevfik Hüseyin Paşa* Vidinlidir. Topçu Mektebi'nden yetişmiş en meşhur riyâziyecidir. Livâ ve ferik olarak senelerce Vaşington elçisi oldu. Halen mühim hizmetlerde bulunmaktadır. Ramazan 1310'da (Mart-Nisan 1893) vezirlik verildi. İki defa maliye nâzırı ve nâfia nâzırı olmuştur.

40 *Mahmud Celâleddin Paşa* Çorlulu Ali Paşa torunlarından ve Muhasebeci Aziz Efendi'nin oğludur. Meclis-i Vâlâ'dan yetişip başkâtip efendi, dahiliye müsteşarı, senelerce Şûrâ-yı Devlet tanzimat kısmı reisi, sonra maliye nâzırı, sonra Bursa ve Girit valisi oldu. 22 Zilhicce 1298'de (15 Kasım 1881) vezirlik verildi. (Nâfia ve ticaret nâzırı iken Ramazan 1316'da (Ocak 1899) vefat eylemiş ve Beşiktaş'da Yahya Efendi Tekkesi'ne defnedilmiştir).

41 *Nazif Paşa* Maliye muhasebecisi, Düyûn-ı Umumiye komiseri, 1306'da (1888/89) maliye müsteşarı ve sonra 1308'de (1890/91) maliye nâzırı olmuştur.

Efendi, vefatında Râif Paşa,[42] geçen sene Hasan Fehmî Paşa[43] ve 1315'de (1897/98) Nazif Paşa tayin edilmiştir.

2. Şube: Evkaf-ı Hümâyûn Nezâreti

Önceleri Haremeyn-i Şerifeyn Evkafı, dârüssaâde ağalarına ve diğer vakıflar mütevellilere aitti. İşlemler, padişah vakıfları ruznâmçe ve kâtipleri odalarında yürütülürdü. Ancak 1243 (1827/28) tarihinde devlet ıslahata başlayınca, evkaf-ı hümâyûnca bir mazbutiyet elde etmek için evkaf mütevellilerine merci olmak ve Haremeyn ve padişah vakıflarına karışmamak üzere bir Evkaf Nezâreti kurulmuştur. İlk nâzır Hacı Yusuf Efendi'dir. 1245'de (1829/30) Tâhir Efendi, 1247'de (1831/32) Hacı Said Efendi, Şa'bân 1250'de (Aralık 1834) Hasib Efendi nâzır olmuşlardır. 1251'de (1835/36) Haremeyn vakıfları da bir müdüre verilmiş ve sonra dârüssaâde ağalarının nezâretinden büsbütün ayrılarak bir nezâret kurulmuş ve Hacı Edhem Efendi müstakilen nâzır olmuştur. Ramazan 1252'de (Aralık 1836) Safvetî Efendi evkaf nâzırı oldu. Sonra Haremeyn evkaf nâzırlığı ilâveten tevcih olunmuştur. Rebiyülevvel 1253'de (Haziran 1837) Ziver Efendi, Muharrem 1254'de (Nisan 1838) hazine-i hassaya ilâveten Hasib Paşa ikinci defa, Receb 1255'de (Eylül 1839) Mehmed Şevkî Efendi, Cemaziyelâhir 1256'da (Ağustos 1840) Mâhir Bey ve Cemaziyelevvel 1257'de (Haziran-Temmuz 1841) Kânî Bey nâzır olmuştur.

Receb 1260'da (Temmuz-Ağustos 1844) Meclis-i Has'a dahil olarak Hasib Paşa üçüncü defa nâzır oldu. 1264 (1848) ortalarında Ârif Paşa, Şevvâl 1264'de (Eylül 1848) Ali Şefik Bey, Rebiyülâhir 1266'da (Şubat-Mart 1850) Ali Rızâ Efendi[44] olmuştur. Ancak ricâlden sayıldılar.

Rebiyülevvel 1267'de (Ocak 1851) yine vükelâdan sayılarak Nâfiz Paşa, Şevvâl'de (Ağustos 1851) Hâlid Efendi, Cemaziyelevvel 1268'de (Mart 1852) Ziver Efendi ikinci defa, Zilhicce 1270'de (Eylül 1854) Hasib Paşa dördüncü defa, Zilhicce 1273'de (Ağustos 1857) Ali Gâlib Paşa, Receb 1274'de (Şubat-Mart 1858) Hasib Paşa beşinci defa, Receb 1275'de (Şubat 1859) Safvetî Paşa,

---

42 *Râif Mehmed Paşa* Arzıhalci Ali Bey'in oğludur. Kalemden yetişip hayli müddet taşra mutasarrıflığında bulundu, sonra nâfia nâzırı ve rüsûmat emini oldu. Halen Haleb valisidir. Vezirliği 11 Muharrem 1301'de (12 Kasım 1883) ihsan buyuruldu.

43 *Hasan Fehmî Paşa* Batumludur. Tercüme kaleminden ticaret mahkeme azası ve reisi oldu. Sonra deâvî vekâleti etti. Sonra hazine-i hassa, nâfia, adliye nâzırı ve rüsûmat emini oldu. Halen Divan-ı Muhasebet reisi bulunuyor. Vezirlik 1299'da (1882) verildi.

44 *Ali Rızâ Efendi* Bursalı Hacı Şerif Ağa'nın oğludur. Kaleme girip askerî mektupçusu ve mâbeyn-i hümâyûn kâtibi, maliye reisi, senelerce Meclis-i Vâlâ ve Şûrâ-yı Devlet azası, iki kere evkaf ve hazine-i hassa nâzırı olduktan sonra Sicill-i Ahval Komisyonu reisi olmuştu. Kardeşi Senih Efendi de Bâb-ı Seraskerî'den yetişip senelerce askerî mektupçusu ve müsteşarı olduktan sora Bâb-ı Seraskerî tekaüt sandığı nâzırı ve sonra emekli oldu. Yazarlıkta ve şairlikte şöhretleri vardır. Kendisi 3 Muharrem 1270'de (6 Ekim 1853) bâlâ rütbesini almıştı. Kardeşi 25 Muharrem 1303'de (3 Kasım 1885) ferik olabildi.

Rebiyülevvel 1276'da (Ekim 1859) Ali Rızâ Efendi ikinci defa, Zilka'de'de (Mayıs-Haziran 1860) Şefik Paşa ikinci defa, Muharrem 1278'de (Temmuz 1861) Subhî Bey, Rebiyülâhir'de (Ekim 1861) Mümtaz Efendi, Cemaziyelevvel'de (Kasım 1861) Ahmed Vefik Efendi, Zilhicce'de (Haziran 1862) Hakkı Bey, Safer 1280'de (Temmuz-Ağustos 1863) Şefik Paşa üçüncü defa, Rebiyülâhir'de (Eylül-Ekim 1863) Ferid Efendi, Cemaziyelevvel 1282'de (Ekim 1865) Şirvânîzâde Rüşdî Paşa, Şa'bân'da (Aralık 1865-Ocak 1866) Mecd Efendi, Rebiyülevvel 1283'de (Temmuz-Ağustos 1866) Ferid Efendi ikinci defa, Zilka'de 1284'de (Mart 1868) Tevhid Efendi, Cemaziyelâhir 1285'de (Eylül-Ekim 1868) Hamdî Bey, Muharrem 1286'da (Nisan-Mayıs 1869) Hurşid Paşa, Cemaziyelevvel 1287'de (Ağustos 1870) Kemâl Efendi oldu. İran'a gidince vekâlete Ârif Efendi getirildi. Dönüşünde Receb 1288'de (Eylül-Ekim 1871) maarife nakledilerek evkaf nezâreti lağvedilmiş ve Halil Efendi müsteşarlıkla idareye memur edilmiştir.

Şa'bân 1289'da (Ekim 1872) nâzırlık, vükelâlıkla yeniden kurulup Rüşdî Paşa ikinci defa, Zilhicce 1289'da (Şubat 1873) Cevdet Paşa, Safer 1290'da (Nisan 1873) Hurşid Paşa ikinci defa, Rebiyülevvel'de (Mayıs) Kemâl Paşa ikinci defa, Şevvâl 1294'de (Ekim 1877) Cevdet Paşa ikinci defa, Muharrem 1295'de (Ocak 1878) maarif ile birlikte Subhî Paşa ikinci defa, Rebiyülâhir'de (Nisan 1878) Abdülhalim Paşa, Zilka'de 1296'da (Ekim-Kasım 1879) Subhî Paşa üçüncü defa, Cemaziyelâhir 1297'de (Mayıs 1880) Kâmil Paşa, Şevvâl'de (Eylül) Nazif Paşa, 1298'de (1881) Subhî Paşa dördüncü defa, Muharrem 1299'da (Kasım-Aralık 1881) Âsım Paşa, aynı yıl Kâmil Paşa ikinci defa, Zilhicce 1302'de (Eylül 1885) Zihnî Efendi, birkaç gün geçince Subhî Paşa, Rebiyülâhir 1303'de (Ocak 1886) Mustafa Nuri Paşa, Cemaziyelevvel 1307'de (Ocak 1890) Hüseyin Rızâ Paşa,[45] Ramazan'da (Nisan-Mayıs 1890) Zihnî Paşa ikinci defa evkaf-ı hümâyûn nâzırı olmuştur. Muharrem 1312'de (Temmuz 1894) Abdullah Gâlib Paşa tayin edilmiştir.

3. Şube: Darbhane-i Âmire emin ve nâzırları, bugün hazine-i hassa nâzırı

1100 (1689) tarihine kadar darbhane eminliği görülmemiş olup, baş, orta ve küçük defterdarların vasıtasıyla işlerin idare edildiği sanılmaktadır. Ancak sonraları kubbe vezirleri kalktığı gibi, orta ve küçük defterdar da mütekait bir halde bırakılmış, yani eskilere verilip başdefterdarlar rekabetten kurtulmuş olduğundan sikke ve mâbeyn-i hümâyûnun hesap işleri için ayrıca bir dairenin varlığı şart olmuştur. Bu, maaşât ve havass-ı hümâyûna mahsus olup matbah-ı âmire için de hemen buna benzer bir emin tayin edilmiş, ikisi de divanî mansıplar sırasına girmiş ve masraf-ı şehriyârî, darphâne eminine muavin suretin-

---

45 *Hüseyin Rızâ Paşa* İsmet Paşa'nın oğludur. Adliyeden yetişerek aza ve müdde-i umumî oldu. Bulgaristan ve başka yerlerde güzel hizmetten sonra 15 Receb 1305'de (28 Mart 1888) vezirlikle İzmir ve sonra Bursa valisi oldu. Evkaf ve aynı yıl adliye nâzırı ve sonra Selânik valisi oldu. Halen Muhacirîn Komisyonu reisidir.

de bir memuriyet olmuştur. Bu eminlik o zamanlarca da Enderûn'a yakınlık açısından tavsifi ve defter eminliği üstünde seçkin bir nüfuza sahip olmuştur. Hatta kuruluş tarihinden sonra o zamanın seçkin adamlarının bu eminliğe istek gösterdikleri isimlerinden anlaşılıyor.

Birinci emin olarak 1100'de (1689) Hamamcı Mustafa Ağa adında birinin ismi görülmektedir. 1102'de (1690/91) Arnavut Mehmed Efendi, 1103'de (1691/92) vâlide kethüdâsı Hacı Mehmed Efendi, 1106'da (1694/95) defterdar-ı evvel Kel Yusuf Efendi, 1107'de (1695/96) Seyfullah Efendi, 1110'da (1698/99) Muhsinzâde Mehmed Efendi ve 1112'de (1700/01) kardeşi Abdullah Efendi olmuştur. Sonra tekrar eylemiştir. Sonra Atinalı Osman Efendi ve Süleyman Efendi, 1134'de (1721/22) Abdullah Bey, İzmirli Ahmed Ağa ve Yoğurtçuzâde Süleyman Efendi olmuşlardır. Sonra aynı yıl Hacı Sa'dullah Efendi olup ikinci defa tayininde de birkaç sene devam etmiştir. 1159'da (1746) Emin Ağazâde Sâdık Ağa ve kardeşi Hüseyin Ağa darbhane eminliğinde tekerrür eylemişlerdir. 1170'de (1756/57) Subhî Mehmed Efendi, Halil Efendi, Sıdkî Efendi, Yenişehirli İbrahim Efendi, Râif İsmail Bey ve 1179'da (1765/66) Şehrî İzzet Mehmed Bey olmuştur. 1187'de (1773) Hacı Selim Efendi, 1189'da (1775) Hacı Selim Ağa, Hacı Hâfız Mustafa Efendi, Nazif Efendi, iki kere Za'feranbolulu İzzet Mehmed Bey, sonra Çelebi Mehmed Efendi, Arnavut Mehmed Efendi, 1205'de (1790/91) Mustafa İffet Bey, 1213'de (1798/99) Şâkir Efendi, 1216'da (1801/02) Ebûbekir Efendi, 1223'de Şâkir Efendi, sonra 1227'de (1812) Sârim Efendi, 1229'da (1814) Abdürrahman Feyzî Bey, 1234'de (1818/19) Hacı Hayrullah Efendi, 1236'da Atâullah Mehmed Efendi, Hacı Yusuf Efendi, 1239'da (1823/24) Hulûsî Ahmed Efendi, 1240'da (1824/25) Es'ad Efendi, 1242'de (1826/27) Ali Rızâ Efendi, 1244'de (1828/29) Nâfiz Efendi, 1245'de (1829/30) Hacı Ahmed Efendi, 1246'da (1830/31) Ali Rızâ Efendi oldu. Sonra "Defterdar-ı Şıkk-ı Evvel" unvanıyla vükelâdan sayılıp "Darphâne-i Âmire Defterdarlığı" kurulmuş, sonra müşir pâyesi verilmiş ve Ramazan 1251'de (Ocak 1836) Hasib Efendi vezirlikle hazine-i hassa nâzırı olmuştur.

1802

Rebiyülâhir 1255'de (Haziran-Temmuz 1839) Ali Necib Paşa, Zilhicce'de (Şubat 1840) Ziver Efendi, Rebiyülâhir 1258'de (Mayıs 1842) Tâhir Bey, Rebiyülevvel 1266'da (Ocak-Şubat 1850) Şefik Paşa, Zilhicce 1268'de (Eylül-Ekim 1852) Ziver Efendi ikinci defa, 1270'de (1853/54) Hasib Paşa ikinci defa, Rebiyülâhir 1273'de (Aralık 1856) Muhtar Paşa, Zilhicce 1276'da (Nisan-Mayıs 1860) Rızâ Efendi, Şevvâl 1277'de (Nisan 1861) Hasib Paşa üçüncü defa, Muharrem 1278'de (Temmuz 1861) Mazlûm Paşa, Cemaziyelevvel'de (Kasım) Hacı Emin Bey, Zilhicce'de (Haziran 1862) Mehmed Ali Paşa, Receb 1279'da (Ocak 1863) Hacı Emin Paşa ikinci defa, Safer 1280'de (Temmuz-Ağustos 1863) Hakkı Bey, Zilka'de 1283'de (Mart 1867) Şirvânîzâde Rüşdî Paşa, Rebiyülevvel 1288'de (Mayıs-Haziran 1871) Ferid Efendi, Cemaziyelâhir'de (Ağustos-Eylül 1871) Refik Bey, Ramazan'da (Kasım-Aralık 1871) Ferid Paşa ikinci defa oldu ve 1292'de (1875) vefatında mâbeyn-i hümâyûn başkâtipliğince idare edildi.

Şa'bân 1293'de (Eylül 1876) Hamdî Paşa, Şevvâl 1294'de (Ekim 1877) Said

Paşa, Muharrem 1295'de (Ocak 1878) Nâmık Paşa ve Safer'de (Şubat 1878) Said Paşa oldu. Mecâlis-i Âliye ve heyet-i vükelâdan hazine-i hassa nâzırlığı hariç bırakıldı.

Cemaziyelâhir 1295'de (Haziran 1878) Hasan Fehmî Efendi, Zilka'de'de (Kasım 1878) Said Paşa üçüncü defa ve Şa'bân 1296'da (Temmuz-Ağustos 1879) Ali Rızâ Bey olup 1297'de (1880) ikinci defa başkâtip olduğunda Agop Efendi hazine-i hassa memurluğundan başlayarak nezâret unvanını ve paşalığı almıştır. Vefatında Portakal Mikail Efendi olmuş ve sonra vezirlik verilmiştir. 1315'de (1897/98) vefatında Sakızlıyan Ohannes Efendi tayin edilmiştir.

VI. BÂB

Osmanlı Devleti'nde işler Divan-ı Hümâyûn'da ve sonra Bâbıâlî'de görülür, vekiller heyeti toplanarak işlere bakılırdı. Ancak Osmanlı Devleti de Avrupa devletleri arasına girerek Avrupa'nın büyük devletlerinden sayılması üzerine mevcut kanun ve tüzüklerin gözden geçirilmesi ve adlî işlerin uyrukların eşitliği açısından görülmesi, mülkün imarına cidden çalışılması, faydalı maddelerin aranması ve Batı tekniğinin Doğu teknik ve bilgisine katılması gibi işler için belirli birer dairenin varlığı şart görülmüştü. Avrupa'nın da medenileştikten sonra kurmuş olduğu meclislere benzer surette devlet dairelerinde meclisler kurulması ve bunların daha üstünde bir-iki meclis kurulması, ticaret, nâfia, ziraat ve maarif dairelerinin kurulması, Tanzimat'ın ilan edilmesinden az önce ve bazısı az sonradır. İşte bu bab da birkaç şube ile bunları anlatır: 1. Şube: Mecâlis-i Âliye. 2. Şube: Adliye Nezâreti, 3. Şube: Ticaret, nâfia, ziraat nezâretleri, 4. Şube: Maarif Nezâreti.

1. Şube: Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye

Bu meclis, Muharrem 1254'de (Nisan 1838) biri mâbeyn-i hümâyûnda ve diğeri de Bâbıâlî'de olmak üzere iki meclis olarak teşekkül etmiştir. Birincisine "Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye", ikincisine "Şûrâ-yı Bâbıâlî" adları verilmiştir. Reisliklerine Husrev Paşa ve Dâvud Paşa memur oldular. 1255 (1839) başlarında Raûf Paşa Meclis-i Vâlâ reisi oldu. Meclis-i Vâlâ'nın Bâbıâlî'de ve Şûrâ-yı Bâbıâlî'nin ticarethanede toplanması kararlaştırıldı. Bir-iki ay sonra "Şûrâ-yı Bâbıâlî" reisi azledilerek reisliği ticaret nâzırına verilip ismi "Nâfia Meclisi"ne çevrilmiş ve bir müddet devam etmiştir.

Rebiyülâhir 1256'da (Haziran 1840) Meclis-i Vâlâ'ya Hasib Paşa, Muharrem 1257'de (Mart 1841) Sâib Paşa, Rebiyülâhir'de (Haziran) Ârif Paşa, Cemaziyelâhir 1258'de (Temmuz 1842) Raûf Paşa, Receb'de (Ağustos) Halil Paşa, Muharrem 1259'da (Şubat 1843) Nâfiz Paşa, Şevvâl'de (Kasım) Fethî Paşa, Zilka'de 1260'da (Kasım 1844) Süleyman Re'fet Paşa, Şa'bân 1261'de (Ağustos 1845) Rif'at Paşa, Rebiyülevvel 1264'de (Şubat 1848) Sârim Paşa, Cemaziyelevvel'de (Nisan) Halil Paşa ikinci defa, Receb'de (Haziran) Âlî Paşa, Ramazan'da (Ağustos) Rif'at Paşa ikinci defa, Cemaziyelâhir 1265'de (Mayıs 1849) Ârif Paşa, Cemaziyelâhir 1266'da (Nisan-Mayıs 1850) Rif'at Paşa üçüncü defa, Rebiyülevvel

1268'de (Ocak 1852) Reşid Paşa, 40. günü Mustafa Nâili Paşa, Şa'bân 1269'da (Mayıs 1853) Rif'at Paşa dördüncü defa, Cemaziyelâhir 1270'de (Mart 1854) Şekib Paşa, Rebiyülevvel 1271'de (Aralık 1854) Yusuf Kâmil Paşa, Şa'bân'da (Nisan-Mayıs 1855) Şefik Paşa, Zilka'de 1273'de (Temmuz 1857) Kâmil Paşa ikinci defa ve Rebiyülevvel 1276'da (Ekim 1859) Safvetî Paşa olmuştur.

Muharrem 1278'de (Temmuz 1861) tanzimat, hazâin ve vâlâ meclisleri birleştirilmiş, "Kavânin", "Dahiliye" ve "Muhaemât" dairelerine ayrılıp birer ikinci reisin idarelerine verilmiş ve hepsinin reisliği Fuad Paşa'ya verilmiştir. Vekâleten Kâmil Paşa, 25 gün sonra asâleten ve üçüncü defa reis olmuştur. Receb 1279'da (Ocak 1863) Fuad Paşa ikinci defa, Şa'bân'da (Şubat) Safvet Paşa, Zilhicce'de (Mayıs-Haziran) Kâmil Paşa dördüncü defa, Zilhicce 1281'de (Mayıs 1865) Mütercim Rüşdî Paşa, Muharrem 1283'de (Mayıs-Haziran 1866) Kıbrıslı Mehmed Paşa ve Şevvâl'de (Şubat 1867) Kâmil Paşa beşinci defa reis olmuştur.

Meclis-i Âli-i Tanzimat ve Tanzimat-ı Askeriye

"Tanzim-i kavânin", başlangıçta Meclis-i Vâlâ'nın göreviydi. Ancak Şûrâ-yı Bâbıâlî oraya katılınca görevi artmış, kanun maddelerinin takibi önemli bir şubesi olduğundan sırf bu görevle uğraşmak üzere Muharrem 1271'de (Ekim 1854) boş vekillerden Rüşdî Paşa ve Rif'at Paşa azasından olmak üzere Meclis-i Vâlâ'nın üstünde bir "Meclis-i Âli-i Tanzimat" açılmış ve reisliğine de Âlî Paşa getirilmiştir. Rebiyülevvel'de (Aralık 1854) Yusuf Kâmil Paşa, Rebiyülâhir'de (Ocak 1855) Âlî Paşa, Şa'bân'da (Nisan-Mayıs) Fuad Paşa, Zilka'de'de (Temmuz-Ağustos) Mehmed Paşa getirildi. Zilhicce 1273'de (Temmuz 1857) Rüşdî Paşa, Muharrem 1274'de (Eylül 1857) Fuad Paşa ikinci defa, Cemaziyelevvel'de (Aralık 1857-Ocak 1858) Mehmed Paşa ikinci defa, Muharrem 1275'de (Ağustos 1858) Rüşdî Paşa, Cemaziyelâhir 1276'da (Aralık 1859) Âlî Paşa üçüncü defa reis olmuş ve Muharrem 1278'de (Temmuz 1861) bu meclis ilga edilmiştir.

Osmanlı Devleti Ordusu'nun kuruluşunda, başlangıcında "Hassa dâr-ı şûrâsı", "Nizamiye" dâr-ı şûrâsı, "Tophane" ve "Bahriye" meclisleri teşekkül eylemiş ve sonra seraskerliğin nezâreti altında 1259'da (1843) "Dâr-ı Şûrâ-yı Askerî" açılmıştı. Süleyman Paşa, Emin Paşa, Rüşdî Paşa, Rif'at Paşa, Muammer Paşa, Rif'at Paşa, Zarif Paşa, Nâmık Paşa, Hüseyin Avnî Paşa, Osman Nurî Paşa, Safvet Paşa, Es'ad Paşa, Ârif Paşa, Sâmih Paşa, Alyanak Mustafa Paşa, Fosfor Mustafa Paşa, Hüsnî Paşa gibi reisler gelmişti. Ancak 1293 (1876) tarihlerinde "Meclis-i Muvakkat-i Askerî" adıyla bir meclis açılmıştı. Askerî düzenlemeler gündemde olduğu sırada 1290 (1873) tarihlerinde Nâdir Abdî Paşa başkanlığında "Meclis-i Tanzimat-ı Askeriye" açılmış, sonra Derviş Paşa ve 5-10 gün Yâver Paşa reis olmuş ve bu meclis ilga edilmiştir.

Meclis-i Âli-i Hazâin

Osmanlı Devleti'nde "Hazâin-i Âmire'nin" ıslahatı ve teftişi için ilk defa Zilhicce 1276'da (Haziran-Temmuz 1860) "Tanzimat"ın altında "Vâlâ" mecli-

sinin üstünde bir Meclis-i Âlî daha açılmıştı ki, riyâsetine Rüşdî Paşa tayin olunmuştu. Rebiyülevvel 1278'de (Eylül 1861) bu meclis feshedildi. 1278 sonlarında (1862 ortaları) "Divan-ı Muhasebat" adıyla bu işle görevli bir meclis açılarak Vefik Efendi reis oldu ve 1279'da (1862/63) ilga edildi. 1282 ortalarında (1865 sonları) "Meclis-i Hazâin" ikinci defa kuruldu ve Fâzıl Paşa reis oldu. Şevvâl 1282'de (Mart-Nisan 1866) Mahmud Paşa tayin edilmiş ve Muharrem 1283'de (Mayıs-Haziran 1866) ilga edilmiştir.

1288'de (1871) "Islahat" adıyla Meclis-i Vâlâ'dan ayrılma geçici bir meclis açıldı ve sadrazam Mahmud Paşa reislik etti. 1292'de (1875) "Meclis-i Âlî-i İcraat" adıyla Emin Paşa reisliğinde bir meclis daha açıldı ve 1293 (1876) yılına kadar sürdü. 1295'de (1878) "Islahat Komisyonu" adıyla Hayreddin Paşa reisliğinde geçici bir meclis daha açıldı. Sonra "Divan-ı Muhasebat" yeniden açıldı ve sırasıyla Ohannes Efendi, Hacı Âkif Efendi,[46] Zühdî Efendi[47] ve Tevfik Paşa bunun reisliğine getirildiler. Halen reis Hasan Fehmî Paşa'dır.

Şûrâ-yı Devlet

Zilka'de 1284'de (Mart 1868) "Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye" ikiye ayrılmış, Meclis-i Vâlâ "Şûrâ-yı Devlet" olmuş ve "Ahkâm-ı Adliye" ayrıca bir riyâset ve meclis ittihaz kılınmıştır. Kâmil Paşa'dan sonra Şa'bân 1288'de (Ekim-Kasım 1871) Nâmık Paşa, Cemaziyelevvel 1289'da (Temmuz 1872) Kâmil Paşa ikinci defa, Receb 1292'de (Ağustos 1875) Mahmud Nedim Paşa, 4. günü Server Paşa, Muharrem 1293'de (Şubat 1876) Nâmık Paşa ikinci defa, Rebiyülevvel'de (Nisan) Kâmil Paşa, Zilhicce'de (Aralık 1876-Ocak 1877) Edhem Paşa, Muharrem 1294'de (Ocak-Şubat 1877) Kadrî Paşa, Muharrem 1295'de (Ocak 1878) Safvet Paşa, Rebiyülâhir'de (Nisan) Âsım Paşa, Cemaziyelâhir'de (Haziran) Ali Paşa, Zilka'de 1296'da (Ekim-Kasım 1879) Ârifî Paşa, Şevvâl 1297'de (Eylül 1880) Server Paşa ikinci defa, 1299'da (1882) Âkif Paşa ve Zilhicce'de (Ekim-Kasım) Ârifî Paşa ikinci defa reis olmuştur. Sonra bir müddet vekâlet unvanıyla Said Paşa ve Halil Rif'at Paşa bulunmuşlardır. Sonradan asâletle Said Paşa reis olmuştur.

Ahkâm-ı Adliye Nezâreti

Ahkâm-ı Adliye, Meclis-i Vâlâ'dan ayrılışında reislik unvanıyla Cevdet Paşa'ya verilmişti. Sonra nezâret unvanı verildi. Muharrem 1287'de (Nisan 1870) Fâzıl Paşa, 2 ay sonra Edhem Paşa, Rebiyülevvel 1288'de (Haziran 1871) Şirvânîzâde Rüşdî Paşa, Receb'de (Eylül-Ekim) Mütercim Rüşdî Paşa, Şa'bân'da (Ekim-Kasım) Fâzıl Paşa ikinci defa, Zilhicce'de (Şubat 1872) Yusuf Kâmil Pa-

---

46 *Hacı Âkif Efendi* Maliyeden yetişti, defterdarlık ve valilik yaptı. Divan-ı Muhasebat azası, sonra reisi ve maliye müsteşarı oldu. Halen bâlâdan olarak Şûrâ-yı Devlet dahiliye dairesi ikinci reisidir.

47 *Zühdî Beyefendi* Şûrâ-yı Devlet ikinci reislerinden Ali Şefik Bey'in oğlu ve Ârif Paşa'nın torunudur. Şûrâ-yı Devlet'ten yetişerek aza, sonra Divan-ı Muhasebat'a aza, başkâtip ve Divan-ı Muhasebat reisi ve bâlâ olmuştur. Halen Zor'da mutasarrıftır.

şa, Cemaziyelevvel 1289'da (Temmuz 1872) Safvet Paşa, Receb'de (Eylül) Hurşid Paşa, Muharrem 1291'de (Şubat-Mart 1874) Âkif Paşa, Muharrem 1292'de (Şubat 1875) Ârifî Paşa, Zilka'de'de (Aralık 1875) Cevdet Paşa ikinci defa, Rebiyülâhir 1293'de (Mayıs 1876) Safvet Paşa ikinci defa, Cemaziyelevvel'de (Haziran) Halil Şerif Paşa, Ramazan'da (Eylül-Ekim) Cevdet Paşa üçüncü defa, Muharrem 1294'de (Ocak-Şubat 1877) Âsım Paşa, Şa'bân'da (Ağustos) Safvet Paşa üçüncü defa, Muharrem 1295'de (Ocak 1878) Hurşid Paşa ikinci defa, Rebiyülâhir'de (Nisan) Mehmed Paşa, Ramazan'da (Eylül) Hurşid Paşa üçüncü defa, haftasında Said Paşa, Zilka'de 1296'da (Ekim-Kasım 1879) Cevdet Paşa dördüncü defa, 1297 (1880) sonlarında Hasan Fehmî Paşa, Zilhicce 1302'de (Eylül 1885) Server Paşa, Ramazan 1303'de (Haziran 1886) Cevdet Paşa beşinci defa, Ramazan 1307'de (Nisan-Mayıs 1890) Hüseyin Rızâ Paşa, sonra Abdurrahman Paşa adliye nâzırı olmuşlardır.

2. Şube: Ticaret, ziraat, nâfia nezâreti

Bu unvanların anası "Zahire emirliği" ve onun anası "Arpa ve Saman eminliği" olduğundan devletin ilk yıllarında "Arpa Emâneti" görülebiliyor. Hatta Hayreddin Çelebi 889'da (1484) arpa eminiydi. Başdefterdarlardan Mustafa Çelebi de 941'de (1534/35) arpa emini iken defterdar oldu. 960'da (1553) Husrev Çelebi arpa eminliğinden emekliye ayrılmıştı. 992'de (1584) Kara Bâlî Efendi ve Kaytaszâde Ahmed Bey, 1035'de (1625/26) Narhçı Hasan Efendi, 1094'de (1683) Sarı Hüseyin Efendi, 1105'de (1693/94) Osman Efendi, Kapan Çelebisi Mehmed Efendi arpa emini oldular.

1132'de (1720) gelen Yoğurtçuzâde Süleyman Efendi 10 sene bu eminlikte bulunmuştur. 1144'de (1731/32) Hekimzâde Feyzullah Bey, 1148'de (1735/36) Yedekçi Mehmed Ağa, iki-üç kere Mollacıkzâde Ali Ağa, Yedekçi yeğeni Ali Ağa, Seyyid Abdî Ağa, 7 sene Hâfız Halil Efendi, Hazinedar Ali Ağa, iki kere senelerce arpa emini olmuşlardır. İki kere İvâzzâde Ali Bey, iki kere Halil Efendi, Mevkûfati Mehmed Efendi, tarihçi Subhî Efendi, 1195'de (1781) Bekir Paşazâde Atâ Bey, Hüseyin Efendi, Küçük İbrahim Efendi, Selim Ağa ve oğlu Emin Efendi, Çil Emin Ağa, Nu'man Bey, Abdullah Şefik Efendi de arpa emini olmuşlardır.

III. Selim devrinde (1789-1807) "Arpa Eminliği" "Hubûbat ve Zahire Nezâreti"ne çevrilerek Keçecizâde Sâlih Efendi, Râtib Efendi, 1209'da (1794/95) Hacı İbrahim Efendi, 1210'da (1795/96) İzzî Ahmed Efendi, 1213'de (1798/99) Râsih Efendi, Cânib Efendi, Seyyid Mehmed Efendi, 1221'de (1806) Mühürdar Mustafa Efendi, Memiş Efendi, İmam Mustafa Efendi ve Mehmed Emin Bey bu göreve tayin olundular. Sonra bu nâzırlık sonradan olma diyerek lağv edilmiş ve yine "Arpa Eminliği" kurulmuştur. Ancak "Zahire Nezâreti" manen devam ettirilmiştir. 1229 (1814) tarihine kadar Gümrükçü Osman Ağa, Kâmilî Mustafa Efendi, Sivaslı İsmail Ağa, Nesib Osman Efendi, İrfanzâde Ârif Efendi, Ebûbekir Ağa, 1229'da (1814) Erib Efendi, iki kere Hâfız Yusuf Efendi, 1231'de (1816) Küçük Ârif Efendi, Seyyid Mehmed Efendi, Mahmud Sâbit Bey ve Hacı Yusuf Efendi arpa eminliğinde ve zahire işlerinde bulunmuşlardır. Cânib

Efendi de manen iki defa zahire nâzırı unvanını almıştı. 1239'da (1823/24) "Zahire Nezâreti" resmen kurulup İrfanzâde Ârif Efendi başına getirilmiştir. Ardından Ârif Ahmed Efendi, 1243'de (1827/28) Ali Rızâ Efendi, sonra Ahmed Ağa, sonra Hacı Velî Ağa, Hâdî Efendi ve 1252'de (1836/37) Hacı Ahmed Ağa zahire nâzırı oldular.

Rebiyülâhir 1255'de (Haziran-Temmuz 1839) "Ticaret ve Ziraat Nezâreti" kurulunca nâzırlığa Halil Rif'at Paşa getirildi. Aynı yıl Said Paşa, Zilka'de'de (Ocak 1840) Fethî Paşa, Safer 1257'de (Nisan 1841) Said Paşa ikinci defa, Rebiyülâhir'de (Haziran 1841) Sârim Paşa, Zilka'de'de (Aralık 1841-Ocak 1842) Tâhir Bey nâzır olmuştur. 1258'de (1842) yine Tâhir Bey'e verilmiş ve oğlu Hüseyin Bey vekâlette bulunmuştur. Şa'bân 1261'de (Ağustos 1845) Halil Paşa ikinci defa, Safer 1262'de (Ocak 1846) Sârim Efendi ikinci defa olmuş, "Ziraat" adıyla ayrıca bir nezâret kurulup Ârif Paşa başına getirilmiş ise de, Cemaziyelâhir 1262'de (Haziran 1846) iki nezâret birleştirilip ziraat meclisiyle yetinilerek Sârim Efendi'ye verilmiştir. Receb'de (Temmuz 1846) Rızâ Paşa, Cemaziyelevvel 1264'de (Nisan 1848) Kâmil Mehmed Paşa, Receb'de (Haziran) Süleyman Paşa oldu. Memleketeyn memurluğunda Enverî Efendi vekâleten idare eyledi. Rebiyülevvel 1265'de (Şubat 1849) Hekim İsmail Paşa olup Nâfia Nezâreti'ne katıldı. Zilhicce 1267'de (Eylül 1851) İzzet Paşa, Zilhicce 1268'de (Eylül-Ekim 1852) Yusuf Kâmil Paşa, Cemaziyelevvel 1269'da (Şubat 1853) Fethî Paşa ikinci defa ve Receb'de (Nisan) Nâmık Paşa oldu. Avrupa'ya gittiğinde Mazlûm Bey vekil oldu. Döndükten sonra Zilhicce'de (Eylül) Yusuf Kâmil Paşa ikinci defa, Rebiyülevvel 1271'de (Aralık 1854) Safvetî Paşa, Rebiyülevvel 1273'de (Kasım 1856) İsmail Paşa, Ramazan 1274'de (Nisan-Mayıs 1858) Ali Gâlib Paşa, Muharrem 1275'de (Ağustos 1858) Mahmud Nedim Paşa olup Ârif Efendi vekil oldu. Cemaziyelevvel 1276'da (Aralık 1859) Edhem Paşa, Muharrem 1278'de (Temmuz 1861) Safvet Efendi, Şa'bân 1279'da (Şubat 1863) Edhem Paşa, Zilhicce'de (Mayıs-Haziran) Safvet Paşa ikinci defa, Şevvâl 1281'de (Mart 1865) Edhem Paşa üçüncü defa, Safer 1283'de (Haziran-Temmuz 1866) Halil Paşa, Muharrem 1284'de (Mayıs 1867) Safvet Paşa, Zilka'de'de (Mart 1868) Kabûlî Paşa, Cemaziyelâhir 1288'de (Ağustos-Eylül 1871) Edhem Paşa dördüncü defa, Rebiyülâhir 1289'da (Ekim 1872) Mahmud Paşa, Cemaziyelâhir 1291'de (Temmuz-Ağustos 1874) Kabûlî Paşa ikinci defa, Ramazan 1292'de (Ekim 1875) Mahmud Paşa ikinci defa, Rebiyülâhir 1293'de (Mayıs 1876) Sa'dullah Bey, Cemaziyelevvel'de (Haziran) Mahmud Paşa üçüncü defa, Ramazan'da (Eylül-Ekim) Rızâ Paşa ikinci defa, sonra Hâlet Paşa, Muharrem 1294'de (Ocak-Şubat 1877) Ohannes Efendi, Receb'de (Temmuz) Münif Efendi,[48] Muharrem 1295'de (Ocak 1878) Ohannes Efendi ikinci defa, Receb'de (Temmuz) Server Paşa, Zilhicce'de (Aralık) Said Efendi, bir hafta son-

48 *Münif Mehmed Tahir Paşa* Ayntablıdır. Babası müftü Nâfi' Efendi'dir. Tercüme kaleminden yetişip mahkeme-i ticaret reisi, mütercim-i evvel, zabtiye müsteşarı, Meclis-i Maarif reisi, Tahran elçisi, üç defa maarif ve bir defa ticaret nâzırı olmuşlardır. Yabancı dil bilir.

ra Cevdet Paşa, Zilka'de 1296'da (Ekim-Kasım 1879) Kadrî Paşa oldu ve Receb 1297'de (Haziran 1880) başvekâletle birleşti. Zilka'de'de (Ekim) Subhî Paşa, sonra Zilhicce'de (Kasım) Hakkı Paşa[49] ve sonra Râif Paşa olmuştur. Zilhicce 1303'de (Eylül 1886) Mahmud Celâleddin Paşa ve az müddet sonra Zihnî Paşa oldu. Sonra Tevfik Hüseyin Paşa, sonra tekrar Mahmud Celâleddin Paşa ve Ramazan 1316'da (Ocak-Şubat 1899) Zihnî Paşa ikinci defa olmuşlardır.

Umûr-ı Nâfia Nezâreti

1264 (1848) sonlarında Hekimbaşı İsmail Efendi vezirlikle nâfia nâzırı olmuştu ki, daha önce kurulan Ziraat Nezâreti yerine geçmekteydi. Rebiyülevvel 1265'de (Şubat 1849) bu nezâret ticaretle birleşti. Ancak "Nâfia Meclisi" bu nezâretin adını muhâfaza etmişti. "Ebniye-i Hassa Müdüriyeti", bu nezâretiyle birlikte lağv olununca Ticaret Nezâreti'nin dairesi daha da genişlemiş oldu. Zilhicce 1279'da (Mayıs-Haziran 1863) "Nâfia", "Maarif" ve "Bank" ticaretten ayrılarak Edhem Paşa'ya verildi. Sonra aynı yılın sonlarında nezâret tekrar birleşmiştir. Safer 1283'de (Haziran-Temmuz 1866) bir hafta kadar Halil Paşa nezâretiyle nâfia ayrıldıysa da haftasında birleştirildi. Zilka'de 1284'de (Mart 1868) "Umûr-ı Nâfia" ve "Bank" ayrılarak bâlâ rütbesiyle posta ve telgrafhane nâzırı Agaton Efendi'ye[50] verildi. Muharrem 1285'de (Mayıs 1868) Dâvud Paşa[51] oldu. Rebiyülevvel 1288'de (Mayıs-Haziran 1871) Şirvânîzâde Rüşdî Paşa olup 15 günde Edhem Paşa ikinci defa oldu ve Cemaziyelâhir'de (Ağustos-Eylül) ticaret ile birleştirilmiştir. Ancak müşteşarlığıyla daire başkanlığı devam ettirilmiştir. Rebiyülâhir 1289'da (Haziran 1872) nâfia ayrılarak Edhem Paşa'da kaldı. Zilhicce 1289'da (Şubat 1873) İsmail Paşa ikinci defa, Muharrem 1290'da (Mart 1873) Râşid Paşa, Rebiyülevvel'de (Mayıs) Muhtar Paşa, Cemaziyelevvel'de (Temmuz) Kânî Paşa, Ramazan'da (Kasım) İsmail Paşa üçüncü defa, Zilhicce'de (Ocak-Şubat 1874) Edhem Paşa üçüncü defa, Cemaziyelevvel 1292'de (Haziran 1875) Server Paşa, Receb'de (Ağustos) Es'ad Paşa, Şa'bân'da (Eylül) Kadrî Bey, Zilhicce'de (Ocak 1876) Hâlet Paşa, Muharrem 1293'de (Şubat 1876) Server Paşa üçüncü defa, Receb

---

49 *Hakkı Paşa* Ali Yâver Paşa'nın oğludur. Şûrâ-yı Devlet'te, taşra mutasarrıf ve valiliğinde bulunmuştur. Sonra ticaret nâzırı, sonra Bursa ve Hicaz valisi oldu. Hâlen azledilmiştir.

50 *Agaton Efendi* Bir hayli yıl posta ve telgraf müdürü olarak bulunmakla bu nezârete tayin olundu. Hıristiyanlardan ilk defa Meclis-i Has'a giren kişidir. Lâkin görevine gelip oturamadı. Paris'de âhirete gitti.

51 *Dâvud Paşa* Katolik olup hariciyeden yetişti. Kâtip ve telgraf müdürü oldu. 1277 sonlarında (1861 ortaları) vezir rütbesiyle Cebel-i Lübnan mutasarrıfı oldu. Agaton Efendi'nin yerine nâfia nâzırı olarak 1288'de (1871) azledildi. Demiryolları işinde muhasebesi görülüp rütbesi alındı. Bir müddet sonra Avrupa'da vefat etti. Bir de *Franko Nasrî Paşa* vardır ki, bu da gümrük adamlarından iken hariciyeye girip deâvî-i hariciye kâtibi olmuştu. Dâvud Paşa'nın yerine vezirlikle 1288'de (1871) Cebel-i Lübnan mutasarrıfı oldu. Birkaç sene sonra vefat etti.

1294'de (Temmuz 1877) Safvet Paşa, az müddette Ohannes Efendi, Cemaziyelâhir 1295'de (Haziran 1878) Aleksander Efendi, Zilhicce'de (Aralık) Sava Paşa, Zilka'de 1296'da (Ekim-Kasım 1879) Hasan Fehmi Efendi, 1299'da (1882) Râif Efendi, Zilhicce 1302'de (Eylül-Ekim 1885) Zühdî Paşa olmuş ve 1304'de (1886/87) ticaret ve nâfia nâzırlıkları birleştirilip orman ve maden idaresi maliyeye alınmıştır.

3. Şube: Maarif-i Umumiye Nezâreti

Önceleri ilim tahsili medreselere münhasırdı. Dârülhadis ve dârüttıb gibi mektepler de olduğundan buralardan bilgili zatlar yetişmişti. Ancak riyâzî ilimler, rasathane ve benzerleri İran Devleti'nde uğursuz sayılmaktaydı. Bundan dolayı önceleri oradan gelen riyâzîyeciler ilimlerini yapamamış ve halkalarını genişletememişler, hatta rasathane yapılırken engel çıkarılmış ve yıkımına ruhsat alınmıştı. Bunun sonucu riyâzî ilimlerin günden güne gerilemesinden dolayı sanat ve zenaat da gerilemişti. İran, Arabistan ve Avrupa fetihlerinde getirmiş ve ilerlemesine çalışmış olduğumuz "mühre-i cihân"da şâkird yetiştiremediler. Avrupa'dan tabiî ve riyâzî ilimlerin alınmasına ve öğretimde hesap, coğrafya, herdese ve hikmetin (felsefenin) geçmişteki gibi kabulüne ihtiyaç duymadılar. Geçmişte Şark âlimlerinin tarih, coğrafya, hendese, hesap, riyâzîye ve tıp gibi ilimler için kitaplar yazdıklarını cahilliklerinden dolayı bilmeyen, heveslileri küçümseyen bir gruba karşı ilimleri korumak için gerekli yollara başvurulacağı sırada bazı okulların da varlığına lüzum görünmüştü. Çünkü Avrupa ile Paris'e elçilik heyeti gönderildikten sonra basım işinin gerekliliği anlaşılmış, matbaa açılarak bazı kitapların basımıyla humbarahane ve tulumba gibi icatlar üzerine gayret gösterilerek biraz bu yola girilmiş ise de III. Selim devrine (1789-1807) kadar zamanın ihtiyacı olan ıslahat için cidden çalışılmamıştı.

İşte o devirde kitap basımı tekrar dirilmiş, hendesehane kurulmuş ve sonra II. Mahmud devrinde (1808-1839) "Takvimhane", "Mekteb-i Tıbbiye", "Mekteb-i Harbiye" ve sonra "Mekteb-i Bahriye" kurularak "Maarif-i Umumiye"nin bir kısmı meydana gelmiştir. Rüşdiye mekteplerinin açılması, çocukların da yeni eğitim sistemiyle yetiştirilmesi için çalışıldığı bir sırada bir "Maarif-i Adliye Nezâreti" kurulup, örnek olarak açılan rüşdiye mektebinin nâzırlık işine memur edildi. Buraya İmamzâde Es'ad Efendi nâzır olmuştu.

1261 (1845) tarihlerinde de "Maarif-i Umumiye Nezâreti" adıyla rüşdiye mekteplerinin çoğaltılmasına çalışması için bir diğer nezâret kuruldu ve Şeyhzâde Es'ad Efendi nâzır oldu. Sonra bir de "Maarif Meclisi" açılıp Emin Paşa reis oldu. Sonra nezâret müdürlüğe çevrilince Şeyhzâde reis olmuştur. 1264 (1848) tarihlerinde Abdülhak Efendi, sonra İsmet Bey, Tâhir Efendi, Hüsâm Efendi reis olmuşlardır. Müdürlük Kemâl Efendi'nin uhdesinde kaldı. Sonra "Darülmuallimîn" kurulmuş ve Maarif-i Adliye Nezâreti'nin eklenmesinden dolayı da nâzırlığa çevrilmişti. 1270'de (1853/54) Hayrullah Efendi maarif-i umumiye nâzırı oldu.

Şa'bân 1273'de (Nisan 1857) ilk defa ve vükelâdan sayılarak "Maarif-i

Umumiye Nezâreti" açıldı. Sâmî Paşa nâzır oldu ve mekâtip nâzırlığı lağv edildi. Cemaziyelevvel 1278'de (Kasım 1861) Kemâl Efendi olup "Takvimhane" nâzırlığı da eklendi. Cemaziyelevvel 1279'da (Kasım 1862) Fâzıl Paşa, Receb'de (Ocak 1863) Nevres Paşa, Ramazan'da (Şubat-Mart) "Ticaret"e ilâveten Edhem Paşa, Şevvâl 1281'de (Mart 1865) Nevres Paşa ikinci defa, Zilka'de'de (Nisan 1865) Kemâl Efendi ikinci defa, Rebiyülâhir 1284'de (Ağustos 1867) Subhî Bey, Zilkâde'de (Mart 1868) Safvet Paşa, Receb 1288'de (Eylül-Ekim 1871) Kemâl Paşa üçüncü defa, Şevvâl'de (Aralık 1871-Ocak 1872) Derviş Paşa, Rebiyülevvel 1289'da (Mayıs 1872) Ahmed Vefik Efendi, Şevvâl 1289'da (Aralık 1872) Kemâl Paşa dördüncü defa, Safer 1290'da (Nisan 1873) Cevdet Paşa, Safer 1291'de (Mart-Nisan 1874) Safvet Paşa ikinci defa, Zilhicce'de (Ocak 1875) Ârifî Paşa, Cemaziyelevvel 1292'de (Haziran 1875) Cevdet Paşa ikinci defa, Zilhicce'de (Ocak 1876) Safvet Paşa üçüncü defa, Rebiyülâhir 1293'de (Mayıs 1876) Kemâl Paşa beşinci defa, 9. gün Cevdet Paşa üçüncü defa, Ramazan'da (Eylül-Ekim) Yusuf Paşa, Muharrem 1294'de (Ocak-Şubat 1877) Münif Efendi, Şevvâl'de (Eylül) Kemâl Paşa, Muharrem 1295'de (Ocak 1878) Vefik Paşa ikinci defa, aynı ayın içinde Subhî Paşa, Rebiyülâhir'de (Nisan) Münif Efendi ikinci defa nâzır oldu ve sonra vezirlik verildi.

1810

Şevvâl 1297'de (Eylül 1880) Kâmil Paşa, Cemaziyelâhir 1299'da (Nisan-Mayıs 1882) Ali Fuad Bey, Zilhicce'de (Ekim-Kasım) Mustafa Nurî Paşa, Zilhicce 1302'de (Eylül 1885) Münif Paşa ve Muharrem 1309'da (Ağustos 1891) Ahmed Zühdî Paşa maarif-i umumiye nâzırlığına tayin olunmuşlardır.

Osmanlı Devleti'nde "Maarif-i Umumiye"nin büyük hizmeti, çalışması II. Abdülhamid devrinde (1876-1909) olmuştur. Çünkü en önemli mektepler, yani rüşdiyenin üstünde olarak i'dâdî mektepleri, Mekteb-i Mülkiye-i Şâhâne, Mekteb-i Hukuk, yatılı ve gündüzlü erkek ve kız sanayi mektepleri, Hendesehâne-i Mülkiye, Baytar Mektebi, Kapdan Mektebi, Mekteb-i Tıbbiye-i Mülkiye, Mekteb-i Sultânî, ziraat, maden, baytar, ticaret, aşiret, dilsiz ve a'malar (körler) mektepleri ve bunlardan başka çeşitli ve özel mektepler bu büyük sultanın devrinde açılmış ve genişletilmiştir. Maarif-i Umumiye'ye ayrıca gelir kaynakları bulmak ve iptidaî mektepler (ilkokullar) için eseri kalmamış, yıkılmış vakıfların gelirlerinin ayrılması ilerleme gayretini yüceltmeye vâsıta olacaktır.

Maarif-i Umumiye'nin yetiştirmiş olduğu kişilerden yeni yeni yararlanılmaya başlanılmıştır. Eğer saltanat-ı seniyyenin geleceği için çalışarak bütün Osmanlı halkının mutluluğunu düşünürlerse şu güzel çalışmanın meyvesi yakında görülebilir. Ümit ve emel de bu yoldadır. Okulların çoğaltılması da bunun içindir.

VII. BÂB

Bu bâbımız üç şube üzerine kurulmuştur. 1. Şube: Kırım Hanlığı, 2. Şube: Mısır Valiliği ve 3. Şube: Budin Valiliği'dir.

1. Şube: Kırım Hanlığı

Karadeniz'de önemli bir bölge olan bu eyâlet, bir zaman Osmanlı Devleti'nin himâyesi altında seçkin bir hanlık idi. Bu hanların isimleri sırasıyla aşağıda gösterilecektir.

Cengiz oğlu Cuci soyundan Gıyâseddin oğlu Hacı Giray Han, 871'de (1466/67) Mengli Giray Han, 918'de (1512) Mehmed Giray Han, 929'da (1523) Gazi Giray Han, 930'da (1524) Saâdet Giray Han, 938'de (1531/32) İslâm Giray, 939'da (1532/33) Sâhib Giray, 958'de (1551) Devlet Giray, 985'de (1577) Semin Mehmed Giray (II.), 992'de (1584) II. Saâdet Giray, 993'de (1585) II. İslâm Giray, 996'da (1588) II. Gazi Giray, 1004'de (1595/96) Fetih Giray, aynı yıl Gazi Giray ikinci defa, 1016'da (1607/08) Tohtamış Giray, aynı yıl Selâmet Giray, 1019'da (1610) Canbek Giray, 1032'de (1623) III. Mehmed Giray, 1033'de (1623/24) Canbek Giray ikinci defa, 1035'de (1625/26) Mehmed Giray ikinci defa, 1038'de (1628/29) Canbek Giray üçüncü defa, 1044'de (1634/35) İnâyet Giray, 1046'da (1636/37) Rezmi Bahâdır Giray, 1051'de (1641/42) Mehmed Giray dördüncü defa, 1054'de (1644) III. İslâm Giray, 1064'de (1654) IV. Mehmed Giray, 1076'da (1665/66) Âdil Giray, 1081'de (1670/71) Hacı Selim Giray, 1088'de (1677) Murad Giray, 1094'de (1683) II. Hacı Giray, 1095'de (1684) Selim Giray ikinci defa, 1102'de (1690/91) A'ver Saâdet Giray (III.), 1103'de (1691/92) Safâ Giray, 1104'de (1692/93) Hacı Selim Giray üçüncü defa, 1110'da (1698/99) II. Devlet Giray, 1114'de (1702/03) Selim Giray dördüncü defa, 1116'da (1704/05) III. Gazi Giray, 1118'de (1706/07) Kaplan Giray, 1120'de (1708) Devlet Giray ikinci defa, 1125'de (1713) Kaplan Giray ikinci defa, 1128'de (1716) III. Devlet Giray, 1129'da (1717) IV. Saâdet Giray, 1137'de (1724/25) II. Mengli Giray, 1143'de (1730/31) Kaplan Giray, 1149'da (1736/37) II. Fetih Giray, 1150'de (1737/38) II. Mengli Giray ikinci defa, 1153'de (1740) II. Selim Giray, 1155'de (1742) II. Selâmet Giray, 1158'de (1745) II. Selim Giray, 1161'de (1748) Arslan Giray, 1168'de (1754/55) Halim Giray, 1172'de (1758/59) Kırım Giray, 1178'de (1764/65) Selim Giray üçüncü defa, 1180'de (1766/67) Maksûd Giray, 1182'de (1768/69) Kırım Giray ikinci defa, Şevvâl 1182'de (Şubat 1769) IV. Devlet Giray, 1183'de (1769/70) II. Kaplan Giray, 1184'de (1770/71) III. Selim Giray ikinci defa, 1185'de (1771/72) Maksûd Giray ikinci defa, 1186'da (1772/73) II. Sâhib Giray, 1189'da (1775) IV. Devlet Giray ikinci defa, 1191'de (1777) Şahin Giray, aynı yıl III. Selim Giray üçüncü defa, 1192'de (1778) Şahin Giray ikinci defa, 1196'da (1782) Sâhib Giray ve 1197'de (1783) Şahin Giray üçüncü defa han oldu. 1201'de (1786/87) Kırım, Osmanlı topraklarından ayrıldı. İşte bu Şahin Giray'dır ki, geniş bir ülkeyi elden çıkardı. Gerçi 1202'de (1787/88) savaş çıkıp Şahbaz Giray, Baht Giray hanlık unvanıyla Kuban Hanlığı'nda bulundularsa da iadesi "Lemyezel"in takdirine bağlı kaldı.

Cengiz soyunda uğursuz bir haslet görülür. Gerek Cengiz ve gerek Timur sülâlesi her yere girdilerse de evlâdı atâlet ve batâletle kaldılar. Cengiz ve Timur sülâlesi İran'da bina çöker gibi gitti. Kırım'da bu herif koca ülkeyi

hânedanın elinden çıkardı. Hindistan'da koca hükümetleri varken bir kumpanyaya aldanıp yok oldular. Osmanlının kanatları altında barındırıldıkları halde ihanetle sonunda ülkeyi elden çıkarmışlardır.

2. Şube: Mısır Valileri

923'de (1517) Yunus Paşa, sonra Çerkes Hayrbay, 928'de (1522) Çoban Mustafa Paşa, 929'da (1523) Hâin Ahmed Paşa, 930'da (1524) Güzelce Kasım Paşa, 931'de (1525) Sadrazam İbrahim Paşa, Kasım Paşa ikinci defa, Süleyman Paşa, 941'de (1534/35) Husrev Paşa, 943'de (1536/37) Süleyman Paşa, 944'de (1537/38) Dâvud Paşa, 956'da (1549) Semin Ali Paşa, 961'de (1554) Dukaginzâde Mehmed Paşa, 963'de (1556) İskender Paşa, 966'da (1558/59) Hadım Ali Paşa, 968'de (1560/61) Şahin Paşa, 971'de (1563/64) Sofu Ali Paşa, 973'de (1565/66) Mahmud Paşa, 975'de (1567/68) Koca Sinan Paşa, 977'de (1569/70) Çerkes İskender Paşa, 979'da (1571/72) Sinan Paşa ikinci defa, 981'de (1573/74) Bodur Hüseyin Paşa, 982'de (1574/75) Mesih Süleyman Paşa, 988'de (1580) Hadım Hasan Paşa, 991'de (1583) Damad İbrahim Paşa, 992'de (1584) Defterdar Sinan Paşa, 995'de (1587) Üveys Paşa, 998'de (1590) Hadım Hâfız Paşa, 1003'de (1594/95) Kurt Mehmed Paşa, 1004'de (1595/96) Emir Mehmed Paşa, 1006'da (1597/98) Hızır Paşa, 1011'de (1602/03) Yavuz Ali Paşa, 1012'de (1603/04) Hacı İbrahim Paşa, 1013'de (1604/05) Hadım Hâfız Paşa ikinci defa, 1014'de (1605/06) Yemenli Hasan Paşa, 1015'de (1606/07) Öküz Mehmed Paşa, 1020'de (1611) Sofu Mehmed Paşa, 1024'de (1615) Nişancı Ahmed Paşa, 1026'da (1617) Lefkeli Mustafa Paşa, 1027'de (1618) Ca'fer Paşa, 1028'de (1619) Hamidî Mustafa Paşa, 1029'da (1620) Merre Hüseyin Paşa, 1031'de (1622) Pîr Mehmed Paşa, 1031'de (1622) Silahdar İbrahim Paşa, 1032'de (1623) Kara Mustafa Paşa, 1034'de (1624/25) Çeşteci Ali Paşa, aynı yıl Kara Mustafa Paşa ikinci defa, 1035'de (1625/26) Bayram Paşa, 1038'de (1628/29) Tabanıyassı Mehmed Paşa, 1040'da (1630/31) Mûsâ Paşa, aynı yıl Halil Paşa, 1042'de (1632/33) Kara Ahmed Paşa, 1045'de (1635/36) Sarı Hüseyin Paşa, 1048'de (1638/39) Semiz Mehmed Paşa, 1050'de (1640/41) Nakkaş Mustafa Paşa, 1052'de (1642) Maksûd Paşa, 1054'de (1644) Eyyûb Paşa, 1056'da (1646) Haydar Ağazâde Mehmed Paşa, 1057'de (1647) Mostarlı Mustafa Paşa, aynı yılda Küçük Çavuş Mehmed Paşa, 1059'da (1649) Tarhuncu Ahmed Paşa, 1061'de (1651) Hadım Abdurrahman Paşa, 1062'de (1652) Haseki Mehmed Paşa, 1065'de (1655) Halıcı damadı Mustafa Paşa, 1066'da (1655/56) Firarî Mustafa Paşa, 1068'de (1657/58) Şehsüvarzâde Gazi Mehmed Paşa, 1070'de (1659/60) Gürcü Mustafa Paşa, 1071'de (1660/61) Melek İbrahim Paşa, 1074'de (1663/64) Ömer Paşa, 1077'de (1666/67) İbrahim Paşa, 1079'da (1668/69) Karakaş Ali Paşa, 1080'de (1669/70) Kara İbrahim Paşa, 1084'de (1673/74) Canpulatzâde Hüseyin Paşa, 1086'da (1675) Defterdar Ahmed Paşa, 1087'de (1676) Abdurrahman Paşa, 1092'de (1681) Boşnak Osman Paşa, 1095'de (1684) Hamza Paşa, 1099'da (1688) Damad Hasan Paşa, 1101'de (1689/90) Sarhoş Ahmed Paşa, 1103'de (1691/92) Moralı Ali Paşa, 1106'da (1694/95) Çelebi İsmail Paşa,

1109'da (1697/98) Kesici Hasan Paşa, aynı yıl Boşnak Sarı Hüseyin Paşa, 1110'da (1698/99) Kara Mehmed Paşa, 1116'da (1704/05) Baltacı Süleyman Paşa, 1116'da (1704/05) Râmî Paşa, 1118'de (1706/07) Dellâk Ali Paşa, aynı yıl Kethüdâ Hasan Ağa, 1119'da (1707/08) Damad Hasan Paşa ikinci defa, 1120'de (1708) Köse Halil Paşa, 1121'de (1709) Moralı İbrahim Paşa, 1122'de (1710) Köse Halil Paşa ikinci defa, 1123'de (1711) Velî Paşa, 1124'de (1712) Kara Mehmed Paşa ikinci defa, aynı yıl Velî Paşa ikinci defa, 1126'da (1714) Abdî Paşa, 1128'de (1716) Dellâk Ali Paşa ikinci defa, 1132'de (1720) Receb Paşa, 1133'de (172_) eski Sadrazam Mehmed Paşa, 1138'de (1725/26) Moralı Ali Paşa ikinci defa, 1138'de (1725/26) Mehmed Paşa ikinci defa, 1140'da (1727/28) Alâiyeli Bekir Paşa, 1141'de (1728/29) Köprülüzâde Abdullah Paşa, 1144'de (1731/32) Silahdar Mehmed Paşa, 1146'da (1733/34) Muhassıl Osman Paşa, 1146'da (1733/34) Abdullah Paşa ikinci defa, 1147'de (1734/35) Silahdar Ebûbekir Paşa, 1152'de (1739/40) Acemzâde Süleyman Paşa, 1153'de (1740) Hekimzâde Ali Paşa, 1154'de (1741) Yahyâ Paşa, 1156'da (1743) Yedekçi Mehmed Paşa, 1157'de (1744) Râgıb Paşa, 1161'de (1748) Yedekçi yeğeni Ali Paşa, 1162'de (1749) Şehlâ Ahmed Paşa, 1163'de (1750) Hasan Paşazâde Abdullah Paşa, 1166'da (1753) Mehmed Paşa, aynı yıl Baltacızâde Mustafa Paşa, 1169'da (1755/56) Hekimzâde Ali Paşa ikinci defa, 1170'de (1756/57) Azmzâde Sa'deddin Paşa, Said Paşa, 1171'de (1757/58) Bâhir Mustafa Paşa, 1173'de (1759/60) Kâmil Ahmed Paşa, 1175'de (1761/62) Ebûbekir Râsim Paşa, 1176'da (1762/63) Ahıskalı Mehmed Paşa, 1177'de (1763/64) Hacı Ahmed Paşa, 1178'de (1764/65) Hacı Hasan Paşa, 1179'da (1765/66) Silahdar Hamza Paşa, 1180'de (1766/67) Çelebi Mehmed Paşa, 1181'de (1767/68) Râkım Mehmed Ağa, 1182'de (1768/69) Köprülüzâde Ahmed Paşa, 1183'de (1769/70) Kelleci Osman Paşa, 1186'da (1772/73) Vekil Osman Paşa, 1187'de (1773) Kara Halil Paşa, 1188'de (1774) Hacı İbrahim Paşa, 1189'da (1775) Şehrî İzzet Paşa, 1191'de (1777) İzzet Ahmed Paşa, aynı yıl Boşnak Osman Paşa, 1192'de (1778) Silahdar Mehmed Paşa, 1199'da (1785) Yeğen Mehmed Paşa, 1201'de (1786/87) Selim Sırrî Paşa, aynı yıl Abdî Paşa, 1203'de (1788/89) İsmail Paşa, 1205'de (1790/91) Za'feranbolulu İzzet Paşa, 1208'de (1793/94) Sâlih Paşa, 1210'da (1795/96) Lokmacı Bekir Paşa, 1213'de (1798/99) Azmzâde Abdullah Paşa, sonra Azmzâde Nasûh Paşa, 1216'da (1801/02) Ebûmerak Mehmed Paşa, aynı yıl Husrev Mehmed Paşa, 1218'de (1803/04) Trabluslu Ali Paşa, aynı yıl Hurşid Ahmed Paşa, 1220'de (1805) Mehmed Ali Paşa, 1247'de (1831/32) Ağa Hüseyin Paşa, 1248'de (1832/33) Reşid Mehmed Paşa, aynı yıl Mehmed Ali Paşa ikinci defa, 1256'da (1840) İzzet Mehmed Paşa, aynı yıl Mehmed Ali Paşa üçüncü defa, 1263'de (1847) İbrahim Paşa, 1264'de (1848) Abbas Hilmî Paşa, 1270'de (1853/54) Mehmed Said Paşa, 1279'da (1862/63) İsmail Paşa, 1296 (1879) başlarında Mehmed Tevfik Paşa ve Cemaziyelâhir 1309'da (Ocak 1892) Abbas Paşa "Hıdiv" unvanıyla vali olmuştur.

Mısır yüksek komiseri de müşirlerden Gazi Ahmed Muhtar Paşa ve umur-i şer'îye memuru kazaskerlerden Abdullah Cemâl Efendi'dir.

3. Şube: Budin, yani Peşte ve uzun müddet hükümet ettiğimiz Macaristan valileri

935'de (1528/29) Güzelce Kasım Paşa, aynı yıl Uzun Süleyman Paşa, 943'de (1536/37) Güzelce Rüstem Paşa, 946'da (1539/40) Bâlî Paşa, 950'de (1543/44) Mehmed Paşa, 958'de (1551) Sofu Mehmed Paşa, aynı yıl Gazi Kasım Paşa, 962'de (1555) Lala Hüseyin Paşa, 966'da (1558/59) İskender Paşa, 972'de (1564/65)Arslan Paşa, 974'de (1566/67) Sokollu amcazâdesi Mustafa Paşa, 986'da (1578) Damad Ali Paşa, sonra Üveys Paşa, 993'de (1585) Ali Paşa ikinci defa, 995'de (1587) Yusuf Paşa, sonra Hadım Osman Paşa, sonra Ayas Paşazâde Mustafa Paşa, sonra Sokolluzâde Hasan Paşa, sonra Mihalıçlı Ahmed Paşa, 1005'de (1596/97) Çerkes Mahmud Paşa, 1006'da (1597/98) Dev Süleyman Paşa, aynı yıl Minkarkuşu Mehmed Paşa, 1011'de (1602/03) Tiryakî Hasan Paşa, 1013'de (1604/05) Boşnak Mustafa Paşa, aynı yıl Hızır Paşa, 1016'da (1607/08) Kadızâde Ali Paşa, 1017'de (1608/09) Tiryakî Hasan Paşa ikinci defa, sonra Kadızâde Ali Paşa ikinci defa, 1020'de (1611) Hasan Paşa üçüncü defa, 1022'de (1613) Kadızâde Ali Paşa üçüncü defa, 1024'de (1615) Hezargradlı Sofu Mehmed Paşa, aynı yıl Ali Paşa dördüncü defa, aynı yıl Karakaş Mehmed Paşa, 1030'da (1621) Ali Paşa beşinci defa, 1032'de (1623) Pîr Mehmed Paşa, 1033'de (1624) Sofu Mehmed Paşa ikinci defa, 1035'de (1625/26) Damad Murtaza Paşa, 1036'da (1626/27) Sofu Mehmed Paşa üçüncü defa, 1041'de (1631/32) Silahdar Hüseyin Paşa, 1044'de (1634/35) Koca Murtaza Paşa ikinci defa, 1046'da (1636/37) Boşnak Mûsâ Paşa, 1048'de (1638/39) İbşir Paşa, sonra Silahdar Mustafa Paşa, 1054'de (1644) Mîrahûr Osman Paşa, 1055'de (1655) İbşir Paşa ikinci defa, 1056'da (1646) Nakkaş Mustafa Paşa, 1057'de (1647) Sâlih Paşa kardeşi Murtaza Paşa, 1058'de (1648) Hamzazâde Mehmed Paşa, 1060'da (1650) Kara Murad Paşa, 1063'de (1653) Ken'an Paşa, 1066'da (1656) Gürcü Mehmed Paşa, 1070'de (1659/60) İsmail Paşa, 1073'de (1662/63) Ken'an Süleyman Paşa, 1074'de (1663/64) Siyâvuş Paşa'nın kardeşi Hüseyin Paşa, 1075'de (1664/65) Gürcü Mehmed Paşa ikinci defa, 1076'da (1665/66) Hüseyin Paşa ikinci defa, aynı yıl Cerrah Kasım Paşa, 1079'da (1668/69) Mahmud Paşa, 1081'de (1670/71) Uzun İbrahim Paşa, 1082'de (1671/72) Canpuladzâde Hüseyin Paşa, 1084'de (1673/74) İbrahim Paşa ikinci defa, 1086'da (1675) Suyolcu Ali Paşa, 1087'de (1676) Kasım Paşa ikinci defa, 1089'da (1678) İbrahim Paşa, 1094'de (1683) Kara Mehmed Paşa, 1095'de (1684) Abdurrahman Paşa, 1096'da (1685) Melek İbrahim Paşa, 1097'de (1686) Arnavut Abdurrahman Paşa ikinci defa vali olmuş ve 1098'de (1687) şehid olmuştur. Bu, Macaristan'ın korunması için çok çalışmıştır. Adı geçenlerden Kara Mehmed Paşa ve muhâfaza memurları Seydîzâde Mehmed Paşa ve Hocazâde Hasan Paşa o kadar gayretle savunmuşlardır ki hepsi, canlarını vatanları uğruna vermişler ve na'şlarını şehid olarak 170 sene kadar toprağımız olan orada bırakmışlardır.

Osmanlı Devleti'nin Temeşvar, Yanova, Sigetvar, Eğri, Hotin, Belgrad, Mora, Azak taraflarında da beylerbeyleri senelerce kalmışlarsa da, Budin'e

daima büyük vezirlerin gönderilmesinden dolayı Mısır valileri derecesinde ve belki daha üstün derecede saygın idiler.

Anadolu'da da Tebriz, Revan, Gence, Tiflis, Nahcıvan ve Şirvan beylerbeyleri 30-40 sene kadar önceleri ve 20 sene kadar III. Ahmed devrinde (1703-1730) hüküm sürdüler. Tebriz valileri de Anadolu'da bu itibarda idiler. Hal tercümeleri daha önce yazılmıştı.

İşte Osmanlı saltanatı, dünyanın en önemli noktalarına ve geçmişte hükümet merkezi olan memleketlerin çoğuna mâlik olmuşlardı ve halen bazısına mâlik bulunmaktadır. Zira İran'ın en seçkin yerlerine, Almanya ve Rusya'nın en makbul beldelerine hüküm yürüttüler. Şükürler olsun ki, Osmanlılarımız hemen her noktada vatanları uğruna çalışmışlardır.

Kitabımız buraca son buluyor. Ancak yukarıda çeşitli vesilelerle adı geçen vezirlerden başka halen vezir rütbesindeki kişilerin de adlarını vermeyi uygun gördük.

Nubar Paşa Hıristiyandır. Mısır'da heyet-i müdirân ve nüzzârda bulunup reis-i nüzzâr da olmuştur. 12 Receb 1290'da (15 Eylül 1873) vezir rütbesi ihsan buyruldu. Ramazan 1316'da (Ocak-Şubat 1899) vefat etti.

Abraham Paşa Hıristiyandır. Mısır sarrafı Kevork Bey'in oğlu olup 8 Şa'bân 1291'de (20 Eylül 1874) vezirlik ihsan buyruldu. Bugün â'yândandır.

Kostaki Adosidi Paşa Rum milletindendir. Şûrâ-yı Devlet azası ve dahiliye müsteşarı olduktan sonra 30 Muharrem 1295'de (3 Şubat 1878) vezirlikle Girit valisi ve sonra Sisam beyi olup 1315'de (1897/98) vefat etmiştir.

Riyaz Mustafa Paşa Hıristiyanken Müslüman olmuştur. Mısır'da yüksek memurlardan olup halen üçüncü defa heyet-i nüzzâr reisidir. 6 Receb 1297'de (14 Haziran 1880) vezirlik ihsan buyruldu.

Seyyid Fazl Paşa Hadramut emiri olup 10 Ramazan 1297'de (16 Ağustos 1880) vezir rütbesi ihsan buyruldu.

Dirayse Paşa Fransızdır. Fahrî yâver olup 3 Şevvâl 1299'da (18 Ağustos 1882) vezir rütbesi ihsan buyruldu.

Vasa Paşa Arnavut'dur. Taşra memuriyetlerinde görev yaptı. 3 Receb 1300'de (10 Mayıs 1883) vezir rütbesiyle Cebel-i Lübnan mutasarrıfı olmuştur. 4 Zilhicce 1309'da (30 Haziran 1892) vefat etmiştir.

Münir Mahmud Paşa İstanbulludur. Tercüme kaleminden Paris Sefâreti heyetine memur olup başkâtip ve dönüşünde tahrirat-ı hariciye kâtibi oldu. Sonra Divan-ı Hümâyûn tercümanı ve mâbeyn-i hümâyûn tahrirat-ı ecnebiye kâtibi, sonra ilâveten teşrifat-ı umumiye nâzırı olmuştur. 20 Cemaziyelâhir 1301'de (17 Nisan 1884) vezirlik ihsan buyruldu.

Gavril Paşa Bulgar cemaatindendir. Adliye memurlarından olup temyiz azasından iken Rumeli-i Şarkî müsteşarı oldu. 22 Receb 1301'de (18 Mayıs 1884) Rumeli-i Şarkî valisi olup vezirlik ihsan buyruldu. 1316 ortalarında (1898 sonları) vefat etmiştir.

Aziz Paşa İzzet Paşa b. Hakkı Paşa b. Kâmil Paşa'nın oğludur. Mîrimîran ve hayli eskide muhâfız ve mutasarrıf olup nâfia müsteşarlığında ve valilikler-

de bulundu. Halen azledilmiştir. Vezirlik tarihi 5 Rebiyülevvel 1304'tür (1 Aralık 1886).

Kostaki Antopulo Paşa Adliye memurluğundan yetişerek senelerce başmüdde-i umumî olmuştur. 4 Rebiyülâhir 1304'de (31 Aralık 1886) vezir rütbesiyle Girit valisi olup halen Londra elçisidir.

Artin Dadyan Paşa Hariciye tahrirat kaleminden ve Şûrâ-yı Devlet azalığından yetişip üç defa hariciye müsteşarı olmuştur. 26 Muharrem 1306'da (2 Ekim 1988) vezirlik ihsan buyruldu.

Râtib Mehmed Paşa Mısır ümerâsından olup 22 Ramazan 1306'da (22 Mayıs 1889) vezirlik ihsan buyruldu.

Rıdvan İsmail Paşa Ünlü kâtip Nüzhet Efendi'nin oğludur. Tercüme kaleminden ve adliye hizmetlerinden yetişip mâbeyn-i hümâyûn kâtibi ve dahiliye müsteşarı oldu. Şa'bân 1308'de (Mart 1891) vezir rütbesiyle şehremini oldu.

Raûf Mehmed Paşa Şerif Osman Paşa'nın oğludur. Tercüme kaleminden taşra mutasarrıflığına gitmiştir. Zilhicce 1309'da (Temmuz 1892) vezirlik verilmiştir. Halen Erzurum valisidir.

Naum Paşa Tahrirat-ı hariciyeden yetişip tahrirat-ı hariciye kâtibi oldu. Muharrem 1310'da (Ağustos 1892) Cebel-i Lübnan mutasarrıfı olmuştur.

1816

Mikael Portakal Paşa Tercüme kaleminden yetişip rüsûmat reisi, maliye müsteşarı olmuş, Rebiyülâhir 1311'de (Ekim-Kasım 1893) vezirlikle hazine-i hassa nâzırı olmuştur. 1315 sonlarında (1898 başları) vefat etti.

Hacı Hasan Hilmî Paşa Su nâzırı Mûsâ Ağa'nın oğludur. Mâbeyn-i hümâyûn kâtipliğinde, taşra mutasarrıflık ve valiliklerinde bulunmuştur. Rebiyülâhir 1312'de (Ekim 1894) vezirlik verilmiştir.

Ârif Paşa Ağrıbozludur. Mâbeyn-i hümâyûnda tabib olup Rebiyülevvel 1313'de (Ağustos-Eylül 1895) vezirlik ihsan buyrulmuştur.

Ferdinand Paşa (Prens) Almanya prenslerinden olup Bulgaristan prensi ve Rumeli-i Şarkî valisi olmuştur. Zilka'de 1313'de (Nisan-Mayıs 1896) vezirlik ihsan buyrulmuştur.

İsmet Paşa İstanbulludur. Mâbeyn-i hümâyûnda tabib olup 1314 başlarında (1896 ortaları) vezirlik ihsan buyrulmuştur. Şevvâl 1316'da (Şubat 1899) vefat eyledi.

Hasan Rüşdî Paşa 1316 ortalarında (1898 sonları) ferik ve masârifat-ı askeriye nâzırı iken vezirlik ihsan buyrulmuştur.

SON EK

Sicill-i Osmanî'de yalnızca Müslüman adlara yer vermemizin sebebi Osmanlı Devleti'nin ilk devirlerinde Eflâk ve Boğdan beylerinden ve Macar hatmanlarından ve Erdel kralından başka Müslüman olmayan memurların ancak Divan-ı Hümâyûn tercümanları olmalarıdır. Bunların da adları tarih kitaplarında düzenli biçimde görülmemektedir.

Çoğunlukla "Fenerli Beyleri" denilen Rum, yani Ortodoks ileri gelenleri

Bâbıâlî'de ve Tersane'de tercüman ve tercüme kalemlerinde bulunarak doğu dillerini de iyice öğrenmişlerdir. Hatta Rumlardan Hançerli Bey'in Türkçe-Fransızca mükemmel lugatı ve Yakovaki Bey'in *Katerina Tarihi* tercümesi bunu açıkça gösterir.

Eflâk ve Boğdan beyliklerinde çoğunlukla tercümanlıktan yetişme kişiler tayin edilmiş, sonraları bunlardan haylicesi ünlerini çocuklarına da aktarmışlardır. Kalimakiler, Karacalar, Musuruslar, Mavroyaniler bunlardandır. Mavroyani Bey'in III. Selim devrinde (1789-1807) Rusya muharebesinde kumandada bulunması gibi siyaseten faydası da görülmüştür.

Gerçi 1245 (1829) barış antlaşmasından sonra Eflâk ve Boğdan'a ileri gelen yerli beylerden Giga, Bibesku, İsterbi, Usturza gibi beyler, Sırbistan'a da Miloş ve oğulları Mihal ve Milan ve torunu eski kral Milan gibi beyler ve Aleksander Karayorgiyeviç Bey tayin olunmuş ise de yine bu Fenerli aileler de görev yapmışlardır.

Osmanlı Devleti "Tanzimat hatt-ı hümâyûnu" ile memuriyeti sâdık uyruklarının hepsine açmış, hariciye işlerinde ve özellikle elçiliklerde Müslüman olmayan uyruklardan Rum, Katolik ve Ermeni olarak bir hayli kişi görev yapmıştır. İşte o kişilerden yüksek makamlara çıkmış olanları alfabe sırasıyla şunlardır:

1817

Agaton Efendi Osmanlı Devleti hizmetinde çalışarak 1276 sonlarında (1860 ortaları) Meclis-i Hazâin'e aza olmuştu. 1278 başlarında (1861 ortaları) meclisin lağvından sonra Divan-ı Muhasebat kurulunca Muharrem 1280'de (Haziran-Temmuz 1863) aza oldu. Rebiyülâhir 1281'de (Eylül 1864) telgraf, Cemaziyelâhir 1282'de (Ekim 1865) ilâveten posta müdürü oldu. Zilka'de 1283'de (Mart 1867) Paris'de bulunduğu sırada bâlâ rütbesiyle nâfia nâzırı ve vükelâdan oldu. Ancak hastalandığından 11 Muharrem 1284'de (15 Mayıs 1867) Paris'de vefat etmiştir. (IV. 873)

Agop Paşa II. Mahmud'un (hd 1808-1839) sarrafı meşhur Kazaz Artin Ağa'nın akrabasıdır. Bank-ı Osmanî'de çalışmakta iken 1294 (1877) tarihlerinde hazine-i hassaya memur edilmiş ve hesap işlerini iyi bildiğinden 1296'da (1879) hazine-i hassa nâzırı ve yükselerek bâlâ olmuştur. Sonra maliye nâzırı vekili olarak 1304 (1886/87) tarihlerinde vezir olmuş, 1305'de (1887/88) maliye nâzırı olup 1306'da (1888/89) vefat etmiştir. (IV. 873)

Blak Bey İtalyandır. Babasıyla İstanbul'da yerleşmiştir. Hariciye dairesine girip sonra hayli süre Napoli şehbenderliğinde bulundu. 1283'de (1866/67) Vaşington elçisi oldu. 1293'de (1876) matbuat müdürü, 1295'de (1878) Altıncı Daire-i Belediye reisi oldu. Hayli sene bu görevde bulunup Süleyman Bey'in vefatında Bükreş elçisi oldu. Sonra emekli edildiyse de tekrar Altıncı Daire Belediye reisi oldu. 1313'de (1895/96) vefat etti. Lâübâli-meşrep, idareli bir adamdı. (IV. 874)

Dâvud Paşa Bâbıâlî'den yetişip 1277 başlarında (1860 ortaları) telgraf müdürü tayin edilmişti. 1277 sonlarında (1861 ortaları) vezir rütbesiyle yeni kurulan Cebel-i Lübnan Sancağı'na mutasarrıf olmuştur. 1284 baş-

larında (1867 ortalaları) nâfia nâzırı olmuş, Rebiyülevvel 1288'de (Mayıs-Haziran 1871) azledilip sonra vezirliği alınmış ve Avrupa'da iken 1292 (1875) tarihlerinde vefat etmiştir. (IV. 874)

Fotiyadis Paşa İsmi Yanko'dur. Rum milleti ileri gelenlerinden Fotiyadi'nin oğludur. Gençliğinde İstefanaki Bey Vogoridis'e damad oldu. Bu sebepten Bâbıâlî'de bulunup Ramazan 1277'de (Mart-Nisan 1861) Atina elçisi oldu. Cemaziyelevvel 1287'de (Ağustos 1870) Floransa elçisi oldu. Azledildikten sonra Şûrâ-yı Devlet'e aza olup Zilhicce 1295'de (Aralık 1878) vezirlikle Girit Valisi oldu. 1299'da (1882) azledildi. Sonra 1302'de (1884/85) Roma elçisi oldu. 1308'de (1890/91) azledildikten sonra orada oturmakta iken Safer 1310'da (Eylül 1892) vefat eyledi. (IV. 876)

Franko Nasrî Paşa Haleblidir. İstanbul'a gelip gümrük ve sonra hariciye dairelerinde bulundu. Hariciye kâtibi, azledildikten sonra Galata gümrüğü nâzırı olup 4 Safer 1285'de (27 Mayıs 1868) vezir rütbesiyle Cebel-i Lübnan mutasarrıfı olmuştur. 13 Zilka'de 1289'da (12 Ocak 1873) orada vefat etti. İdareli ve sâkin adamdı. (IV. 876)

İstefanaki Bey Vogoridis Aslı Bulgardır. Pertev Paşa ve Reşid Paşa zamanında Bâbıâlî'de hayli hizmeti görülmüştür. Ünlü İngiliz siyaset adamı Palmerston'un yardımıyla Sisam beyi olmuş, sonra Eflâk ve Boğdan beyliği pâyesi verilmiştir. 1273'de (1856/57) bir seneliğine Meclis-i Vâlâ'ya alınan azadan biriydi. Bir-iki sene sonra vefat etti. Büyük oğlu Eflâk'da bey kaymakamlığı yaparak vefat etmiştir. Diğer oğlu Aleko Paşa vezirdir. (IV. 872/73)

1818

Kalimaki Bey Fenerli beylerden olduğundan Avrupa'daki elçiliklerde görev verilmesi uygun bulunmuştu. 1262 (1846) sonlarında Londra elçisi olup 1264'de (1848) azledildi. Zilka'de 1264'de (Ekim 1848) Paris ortaelçisi olmuştur. 1269'da (1852/53) azledelip 1272'de (1855/56) Viyana ortaelçisi ve sonra büyükelçisi olmuştur. 1286 (1869/70) tarihlerinde azledilip emekliye ayrılmıştır. Bâlâ ricâlinden iken 1304 (1886/87) tarihlerinde Avrupa'da vefat eylemiştir. (IV. 876)

Karaca Paşa Fenerli Karaca ailesinden olup Mekteb-i Sultanî müdürü, buradan 1298'de (1881) Madrid elçisi olup bir hayli sene bu görevde bulunmuştur. (IV. 877)

Kostaki Bey Fenerlilerden Karaca Beyzâde olup Berlin ortaelçisi olmuş ve Sultan Abdülaziz devri (1861-1876) başlarına yetişmiştir. (IV. 877)

Kostaki Adosidi Paşa 1233'de (1818) doğmuştur. 1254'de (1838) tercüme odasına girip Atina Sefâreti'nde kâtiplikte bulunmuş ve maslahatgüzârlık etmiştir. 1269'da (1852/53) Âlî Paşa'nın İzmir valiliğinde ve sonra Fuad Paşa'nın Yenişehir Ordusu kumandanlığında ve 1272'de (1855/56) Âlî Paşa'nın Viyana ve Paris kongrelerine memuriyetinde kâtipliğinde bulundu. 1274'de (1857/58) Girit'e, sonra Kudüs'e memur edilmiş, daha sonra hariciyede bulunarak bir aralık Sisam kaymakamı olmuştur. 1291 (1874) sonlarında bâlâ rütbesiyle hariciye müsteşarı, Receb 1292'de (Ağustos 1875) Nâfia Meclisi reisi ve Muharrem 1294'de (Ocak-Şubat 1877) dahiliye

müsteşarı olup Muharrem 1295'de (Ocak 1878) vezirlikle Sisam beyi ve sonra Girit valisi olup 1304'de (1886/87) ayrılmış, 1313'de (1895/96) vefat eylemiştir. Aslen Anadolulu olup aileden ilk parlayan kişidir. (IV. 877)

Kostaki Musurus Paşa Fenerli eski ailelerden Musurus ailesine mensuptur. İstefanaki Vogoridis Bey'e damad olmakla II. Mahmud devrinde (1808-1839) Atina elçisi olmuştu. Orada iken Yunanlılar tarafından yaralanmış, bunun üzerine Yunanistan abluka altına alınmıştır. Tarziye alınarak Zilka'de 1264'de (Ekim 1848) Viyana ortaelçisi oldu. Zilka'de 1267'de (Eylül 1851) Londra ortaelçisi oldu. Muharrem 1272'de (Eylül-Ekim 1855) ûlâ evveliyle Londra büyükelçisi, 1275'de (1858/59) bâlâ, 13 Rebiyülevvel 1294'de (15 Temmuz 1867) vezir rütbesi verilmiştir. Rebiyülevvel 1284'de (Mart-Nisan 1877) ilâveten â'yândan oldu. Safer 1303'de (Kasım 1885) elçilikten azledilip emekliye ayrıldı. İstanbul'da iken 1309'da (1891/92) vefat etmiştir. 50 seneyi aşkın devlet hizmetinde bulunmuştur. (IV. 876/77)

Logofet Bey İsmi Nikolaki olup İstavraki Aristarki'nin oğludur. Rum Patrikhanesi kapı kethüdâsı, yani logofeti olduğundan Logofet Bey denmiştir. İstefanaki Vogoridis Bey'le aynı devirde yaşamıştır ve onun muhalifidir. Rusya yanlısı siyaset gütmekle ikisinin adı da Âkif Paşa'nın *Tabsıra*'sında görülür. Kırım savaşında (1853-1855) Rusya'ya gitmiş ve savaştan sonra dönmüştür. Receb 1280'de (Aralık 1863) Meclis-i Vâlâ'ya aza olmuştur. Birkaç sene sonra vefat etti. Kardeşi Yanko Aristarki Bey'dir(→). Oğlu Aristarki Bey Logofet bâlâdan ve â'yândandır. Bir oğlu da eski Vaşington elçisi Ligoraki Aristarki Bey'dir. (IV. 877)

Marko Paşa Mekteb-i Tıbbiye'den yetişip miralay olmuştu. 1277 sonlarında (1861 ortaları) ser-etıbbâ olup sonra livâ ve ferik ve Receb 1288'de (Eylül-Ekim 1871) tıbbiye nâzırı olmuştur. 1306'da (1888/89) o hizmette vefat etti. (IV. 877)

Mihran Bey II. Mahmud devrinde (1808-1839) meşhur ve 1236'da (1820/21) gazaba uğrayan dört kardeşler Düzoğulları'ndan birinin oğludur. Hazine-i hassa işlerinde bulunup 1273'de (1856/57) Meclis-i Vâlâ azası olmuştu. Azledildikten sonra 1280'de (1863/64) yine aza oldu. Sonra pek çok sene meskûkat müdürü ve â'yândan oldu. Bâlâdan iken 1311'de (1893/94) vefat etti. (IV. 878)

Mikael Paşa Darphane memurlarından Portakal oğlu Oseb Ağa'nın oğludur. 1257'de (1841) doğmuştur. İlk tahsilden sonra Venedik'te Rafaelyan mektebine gönderilmiş ve diploma alıp geldiğinden 1278'de (1861/62) tercüme kalemine girmiş ve Âlî Paşa'nın özel kâtipliğinde bulunarak Girit'e gidip gelmişti. 1285'de (1868/69) Galata gümrüğü nâzırı, birkaç yıl sonra Cemiyet-i Rüsûmiye reisi ve 1303'de (1885/86) maliye müsteşarı, 1304'de (1886/87) azledilip 1306'da (1888/89) Ziraat Bankası müdürü, 1309'da (1891/92) hazine-i hassa nâzırı olmuştur. 2 Rebiyülâhir 1311'de (13 Ekim 1893) vezirlik verilmiştir. 22 Cemâziyelevvel 1315'de (19 Ekim 1897) vefat etmiştir. Türkçe'yi ve Fransızca'yı iyi bilirdi. Mekteb-i Mülkiye'de usûl-i maliye muallimi olmuştu. Maliye işlerinde vukufu vardı. (IV. 878)

Nikolaki Paşa Polonyalı Sartinski'nin oğludur. Gençliğinde liman odasında mütercimlikten başlamış, hariciye tercüme kaleminde bulunarak sonra Paris Sefâreti kâtibi olmuştur. 10 sene kadar kâtiplikte bulundu. Oradan Girit'de İsfakya mutassarıfı, 1290'da (1873) çağrılıp Paris Sefâreti müsteşarı oldu. Sonra maslahatgüzâr olup 1298'de (1881) Edirne merkez mutasarrıfı ve sonra Edirne vali muavini olmuştur. Şevvâl 1305'de (Haziran 1888) vezir rütbesiyle Girit valisi olup 1307 başlarında (1889 ortaları) dönmüş, 20 Muharrem 1311'de (3 Ağustos 1893) vefat etmiştir. Şişli kabristanında medfundur. (IV. 878)

Ohannes Efendi "Çamik" diye meşhurdur. Doğu dillerini öğrenerek Türkçe kitâbeti de elde etmekle padişahın dikkatini çekti. 1283'de (1866/67) Bank-ı Osmanî'ye muhasebeci, 1284'de (1867/68) maliye muhasebat müfettişi ve ûlâ oldu. 1286'da (1869/70) eshâm-ı umumiye emini olup 1292'de (1875) icraat meclisine aza, Receb 1293'de (Ağustos 1876) Şûrâ-yı Devlet'e aza oldu. Muharrem 1294'de (Ocak-Şubat 1877) bâlâ rütbesiyle ticaret nâzırı, Cemaziyelevvel 1294'de (Mayıs-Haziran 1877) ilâveten nâfia nâzırı vekili oldu. Receb 1294'de (Temmuz-Ağustos 1877) vekâletten azledildi. Zilhicce 1295'de (Aralık 1878) nâfia nâzırı ve 15 gün sonra ıslahat-ı maliye reisi oldu. 1297'de (1880) Divan-ı Muhasebat reisi olup 1300 (1883) tarihlerinde vefat etmiştir. Hesap işlerini bilir, tedbirliydi. (IV. 873)

Ohannes Tıngıryan Efendi Eski sarraflardandır. Yaşlı olmakla eski Meclis-i Vâlâ'ya ve Meclis-i Hazâin'e ve sonra Meclis-i Vâlâ'ya aza olmuştu. Şa'bân 1285'de (Kasım-Aralık 1868) vefat etmiştir. Küçük kardeşi Yâver Paşa da tersanede ve sonra İdare-i Mahsusa'da, posta müdürlüğünde bulunmuştur. Şimdi Düyun-ı Umumiye müfettişidir. 90'lık bir zatdır. (IV. 873)

Pavlaki Musurus Bey Kostaki Musurus Paşa'nın küçük kardeşidir. Hariciye dairesinden yetişip 1279 (1862/63) tarihlerinde hariciye kâtibi olmuş, azledildikten sonra 1281 sonlarında (1865 ortaları) ticaret-i bahriye reisi, Zilhicce 1282'de (Nisan-Mayıs 1866) Meclis-i Vâlâ azası. Şa'bân 1283'de (Aralık 1866) Sisam beyi oldu. 1289'da (1872) azledilip Şûrâ-yı Devlet'e aza, sonra bâlâ ile Meclis-i Nâfia ikinci reisi oldu. 5 Rebiyülâhir 1293'de (30 Nisan 1876) vefat etmiştir. Büyük kardeşleri Yanko Musurus Bey de Şevvâl 1283'de (Şubat 1867) Meclis-i Vâlâ'ya aza olmuştu. Azledildikten sonra yaşlı iken kardeşinden hayli sene sonra vefat etmiştir. (IV. 874)

Rüstem Paşa İtalyan Françesko'nun oğludur. 1230'da (1815) Hamburg'da doğmuştur ki, annesi ve babası o sırada seyahatteydi. 1250'de (1834/35) Trablusgarb'a memur olan Mustafa Necib Paşa'nın tercüman ve kâtibi oldu. 1252'de (1836/37) Varna tercüman ve kâtibi, 1255'de (1839) İstanbul'da pasaport kalemi müdürü, 1257'de (1841) tercüme odası hulefâsından ve ardından limanda pasaport müdürü, 1260'da (1844) Tunus'a memuriyetle giden kurenâdan Selim Bey'in, 1261'de (1845) Mısır'a memur olan serkurenâ Hamdî Bey'in yabancı dil kâtibi oldu. 1262'de (1846) padişahın seyahatinde Rumeli'ye getirildi. 1264'de (1848) Fuad Paşa'nın Mem-

leketeyn'e gidişinde sırkâtibi, 1268'de (1852) hariciye tahrirat-ı ecnebiye müdürü, 1269'da (1353) Yunan hududuna memur oldu. 1271'de (1854/55) ikinci defa tahrirat-ı ecnebiye müdürü olup 1273'de (1856/57) Floransa maslahatgüzârı, 12?8'de (1861/62) ikamet elçisi olup 1279'da (1862/63) İtalya kurulunca o:taelçi oldu. 15 Cemaziyelevvel 1287'de (13 Ağustos 1870) bâlâ ile Peteısburg büyükelçisi oldu. 15 Zilhicce 1289'da (13 Şubat 1873) vezirlikle Cebel-i Lübnan mutasarrıfı oldu. 1300'de (1883) ayrılmış, 8 Safer 1303'de (16 Kasım 1885) Londra büyükelçisi olmuştur. 4 Cemaziyelâhir 1313'de (22 Kasım 1895) orada vefat eyledi. 63 sene kadar sadâkat ve doğrulukla hizmet eylemiştir. (IV. 874/75)

Vahan Efendi Kalemden yetişip ticaret mahkemesine aza, sonra üçüncü ve ikinci, daha sonra birinci meclis reisi, daha sonra da ticaret muavini olup 1285'de (1868/69) mahkeme-i temyiz azası oldu. Bir-iki sene de adliye müsteşarı olup 1306'da (1888/89) o hizmette vefat etmiştir. (IV. 878)

Vasa Paşa Arnavutdur. Adliye işlerinde bulunup sonra aza olmuş, 1293'de (1876) Hersek icraat komitesi azası olup 1300'de (1883) vezir rütbesiyle Cebel-i Lübnan mutasarrıfı olmuştur. 1310 başlarında (1892 ortaları) orada vefat etmiştir. (IV. 378/79)

Yanko Aristarki Bey Logofet Bey'in(→) kardeşidir. 1280'de (1863/64) Berlin elçisi olup birkaç sene sonra azledilmiştir. 1315 başlarında (1897 ortaları) yaşı 80'i aşkın olarak vefat etmiştir. (IV. 877)

Yabancılardan bir hayli kişi de askeri hizmetlerde görev yapmıştır. Topçu ümerâsından bir Rüstem Paşa ferik olarak hayli süre muallimlikte bulunmuş ve Sultan Abdülmecid devri (1839-1861) sonlarında vefat eylemiştir. Yine topçu livâlarından Liman Paşa 1295'de (1878) Osmanlı-Rus savaşında vefat etti. Peykir (Baker ?) Paşa adında bir İngiliz mîrlivâ da gene o savaşta askerimizle yararlık göstermişti. Sonra Mısır ile Sudan savaşında bulunarak vefat etti. Polonyalı Yakovski, diğer adıyla Sâdık Paşa meşhur oldu. Sefer Paşa da bunlardandır. Bunlar da ferik olarak Kırım savaşında (1853-1855) bulunmuşlardır. Sefer Paşa'nın oğlu Çifteler Çiftliği nâzırı Muzaffer Paşa'dır. Kırım savaşında bir de Vilyams Paşa vardır ki, Kars'da topçu kumandanıydı. Hatta 1272 başlarında (1855 sonları) ferik rütbesindeki bir yabancıya ilk defa olarak müşir rütbesi verilmişti. Savaştan sonra İngiltere'ye dönüp Cebelitarık muhâfızı iken 5-10 sene sonra vefat etti. Sultan Abdülmecid devrinde tersanede çalışmak üzere çağrılan birkaç İngiliz zâbitine de feriklik verilmişti. Hatta birine Yâver Paşa denmiştir. Bu Yâver Paşa'dan sonra gelen İngiliz'e "Müşavir Paşa" denmiştir ki, hayli sene kalıp ferik olmuştur. Sonra emekliye ayrılarak Sultan Abdülaziz devri (1861-1876) başlarında vefat etti. Yerine 1284 (1867/68) tarihlerinde Hobart Paşa getirilip livâ ve ferik oldu ve Girit muharebesinde bulundu. 1291 (1874) tarihlerinde müşir olarak 1294 (1877) muharebelerinde bulundu. 1300 (1883) tarihlerinde vefat etmiştir. Bu tarihlerde Fransız Dirayse Paşa hizmete girerek livâ ve ferik olup Şevvâl 1299'da (Ağustos-Eylül 1882) müşir olduğu gibi Almanya'da erkân-ı harp ve piyade talimleri için Goltz Paşa

ve Kamphöfner Paşa getirilip livâ ve ferik ve 24 Şevvâl 1313'de (8 Nisan 1896) müşir olmuşlardır.

Bugün Osmanlı Devlet Hizmetinde Bulunan Gayrimüslim Vezirler

Mısır ümerâsından **Nubar Paşa** ki, eski reis-i müdirandır. (1316'da [1898/99] vefat etmiştir.)

İstefanaki Beyzâde **Aleko Paşa** ki, Rumeli-i Şarkî valiliğiyle Viyana elçiliğinde ve bazı daire müsteşarlığında bulunmuştur.

Ticaret ve hariciye müstaşarlıklarından sonra nâfia ve hariciye nezâretlerinde ve iki defa Sisam beyliği ile defalarca Girit valiliğinde bugün mâbeyn mütercimi ve mülkiye azasından olan **Aleksander Karateodori Paşa** ki, babası meşhur tabib İstefanaki Karateodori Efendi'dir.

Eskinin meşhur tabiblerinden olup sertabib-i şehriyârî olan â'yândan **Mavroyani Paşa.**

Adliye memuriyetlerinde bulunarak sonra vezirlikle Rumeli-i Şarkî valisi olmuş ve halen Şûrâ-yı Devlet mülkiye dairesi azası bulunan **Gavril Paşa** (1316'da [1898/99] vefat etti).

Adliyede mahkeme-i temyiz başmüdde-i umûmîliğinden vezirlikle Girit valisi olup Rüstem Paşa'dan sonra Londra elçisi olan **Kostaki Antopulo Paşa.**

1822

Hariciye tahrirat kaleminden yetişip iki defa hariciye müsteşarı ve bugün ilâveten Şûrâ-yı Devlet mülkiye dairesi azasından bulunan **Artin Dadyan Paşa** ki, babası barutçubaşıydı.

Tahrirat-ı hariciye kaleminden yetişip tahrirat-ı hariciye kâtibi olarak Vasa Paşa'nın vefatında vezirlikle Cebel-i Lübnan mütasarrıfı olup bugün orada bulunan **Naum Paşa** ki, Malta şehbenderi Naum'un oğludur.

DİZİN

KİŞİ ADLARI DİZİNİ

Kişi adları dizinine madde başı olan adlar alınmamış, metinde geçen kişi adları ile mahlas, künye, lakap ve aile adlarına metinde geçtiği biçimde yer verilmiştir. Bu adlardan bir maddeye ulaşılmak istendiğinde, özellikle iki veya üç adlı veya mahlaslı kişiler için, mutlaka bütün adlara bakılmalıdır. (Örneğin Mehmed Emin Efendi olarak geçen için Emin Mehmed Efendi'ye; Mehmed Emin Şükûhî Efendi için Şükûhî Mehmed Emin Efendi'ye de bakılmalıdır.)

Abaza Paşa 385
Abbas (Şah) 553, 658, 1182
Abbas Ağa 1730
Abbas Bey 637
Abbas Efendi 637, 654
Abbas Hilmî Paşa 1813
Abbas Hilmî Paşa (hıdiv) 501, 794
Abbas Paşa 443, 1813
Abdal Çelebi 1258
Abdî Ağa 637, 644, 1173, 1786, 1792
Abdî Ağa (Duhânî) 1792
Abdî Ağa (Hacı) 1772
Abdî Ağa (Seyyid) 1792, 1806
Abdî Bey 353, 500, 730, 1779
Abdî Bey (Devatdar Mehmed Paşazâde) (Hacı) 1738
Abdî Bey (Divitdar Mehmed Paşazâde) 960
Abdî Bey (Hacı) 477, 1788
Abdî Bey (Moralı) 1099
Abdî Bey (Moranlı) 785
Abdî Bey (Nişancı) 1333
Abdî Bey (Sarhoş) 1779
Abdî Çelebi (Çivizâde) 1162
Abdî Dede 54, 572
Abdî Efendi 374, 498, 705, 1159, 1162, 1166, 1782
Abdî Efendi (Hacı) 1782, 1796
Abdî Efendi (Ruscuklu) 506
Abdî Efendi (Şeyhzâde) 1260
Abdî Halife 912
Abdî Paşa 51, 419, 632, 745, 829, 926, 1036, 1239, 1269, 1298, 1749, 1770, 1771, 1773, 1775, 1776, 1779, 1813
Abdî Paşa (Ağa) 54
Abdî Paşa (Koca) 54, 516, 1301
Abdî Paşa (Nişancı) 1749
Abdî Paşa (Serdar) 444
Abdî Selimî Efendi 569
Abdî Subaşı 908
Abdullah 964, 1310
Abdullah (Bosnalı) 165
Abdullah (Hacı) 1147

Abdullah (Hoca) 513
Abdullah (Kiçi) 1436
Abdullah (Şehzâde) 536, 1242
Abdullah (Şerif) 1763
Abdullah (Şerif Sürûrzâde) 651
Abdullah (Şeyh) 1108
Abdullah (Şeyh İlâhî) 969
Abdullah Abdî Efendi (Sarı) 1376
Abdullah Afifeddin Efendi (Hak Mehmedzâde) 100
Abdullah Ağa 58, 125, 468, 571, 647, 736, 1173, 1733, 1768, 1772
Abdullah Ağa (Cizyedar) 1750, 1786
Abdullah Ağa (Deli) 1738
Abdullah Ağa (Gürcü) 1767
Abdullah Ağa (Muhsinzâde) 1767
Abdullah Ağa (Paşa Çırağı) 1731
Abdullah Ağa (Seyyid) 452, 1733
Abdullah Ağa (Silahdar) 429, 562, 738, 1753
Abdullah Ağa (Telhisçi) 780
Abdullah Ağa (Uzun) 1731
Abdullah Arabî 1003
Abdullah A'rec (Seyyid) 1259
Abdullah b. Ali 1025
Abdullah b. Hasan (Şerif) 1762
Abdullah b. Hâşim (Şerif) 1762
Abdullah b. Sa'd (Şerif) 1763
Abdullah Bahâî Efendi 66
Abdullah Bey 16, 56, 97, 157, 422, 488, 697, 711, 730, 781, 829, 1044, 1092, 1227, 1318, 1754, 1802
Abdullah Bey (Akşehirli) 1317
Abdullah Bey b. Mustafa Bey 1200
Abdullah Bey (Hasan Paşazâde) 1737
Abdullah Bey (Hekimzâde) 350, 963, 1270
Abdullah Bey (Köprülüzâde) 1201, 1750
Abdullah Bey (Muhsinzâde) 852
Abdullah Bey (Şarabdar) 120
Abdullah Bey (Yenişehirli) (Seyyid) 1242
Abdullah Birrî Efendi 537, 730, 1170, 1780, 1783, 1789
Abdullah Bükâî Efendi (Hoca Sa'deddinzâde) 534
Abdullah Cemâl Efendi 1813
Abdullah Cemaleddin Efendi (Âtıfzâde) 1328
Abdullah Çelebi 393
Abdullah Çelebi (Amasyalı) 59
Abdullah Çelebi (Çivizâde) 520, 1794
Abdullah Çelebi (Kametîzâde) 1147
Abdullah Dehlevî (Şeyh) 567
Abdullah Efendi 62, 65, 77, 87, 110, 111, 134, 136, 374, 469, 470, 498, 499, 513, 594, 596, 652, 667, 675, 756, 801, 822, 824, 914, 916-918, 931, 944, 968, 1107, 1129, 1149, 1159, 1180, 1190, 1289, 1294, 1335, 1347, 1363, 1725, 1780, 1782, 1787, 1795
Abdullah Efendi (A'rec) 1317
Abdullah Efendi (Ali Çelebizâde) 61
Abdullah Efendi (Allâmezâde) 985
Abdullah Efendi (Arif Efendizâde) 1761
Abdullah Efendi (Bâbîzâde) 987, 1160
Abdullah Efendi (Bahâeddinzâde) 58
Abdullah Efendi (Beylikçi) 459
Abdullah Efendi (Bıçakcılar İmamı) 508
Abdullah Efendi (Bosnalı) 618
Abdullah Efendi (Bülbülzâde) 844, 989
Abdullah Efendi (Cankurtaranzâde) 116, 916
Abdullah Efendi (Çivizâde) 49, 925
Abdullah Efendi (Çukadar) 1294
Abdullah Efendi (Doğramacızâde) 421, 598, 847, 962, 1273, 1780, 1788
Abdullah Efendi (Dürrîzâde) 137, 439, 1343, 1761
Abdullah Efendi (Ebezâde) 88, 425, 704, 754, 755, 1128, 1153, 1371, 1760
Abdullah Efendi (Eğri) 154, 966
Abdullah Efendi (Fâzıl Ali Efendizâde) 458
Abdullah Efendi (Feyzullahzâde) 68, 69, 415, 466, 467, 1165, 1293

Abdullah Efendi (Gazalîzâde) 996
Abdullah Efendi (Hâdîzâde) 108
Abdullah Efendi (Haleb) 1313
Abdullah Efendi (Hamidîzâde) 601
Abdullah Efendi (Hamzazâde) 602
Abdullah Efendi (Hâşimzâde) 1018
Abdullah Efendi (Hayrullahzâde) 665
Abdullah Efendi (Himmetzâde) 139
Abdullah Efendi (Hocazâde) 1129, 1295
Abdullah Efendi (İlâhîzâde) 1003
Abdullah Efendi (İsâzâde) 801
Abdullah Efendi (İvâz Paşazâde) 1146
Abdullah Efendi (Kâşgarlı) 876
Abdullah Efendi (Kecdehan) 1150
Abdullah Efendi (Kecdehan damadı) 1178
Abdullah Efendi (Keresteci zâde) 1726
Abdullah Efendi (Kevâkibîzâde) 759
Abdullah Efendi (La'lîzâde) (Seyyid) 1009
Abdullah Efendi (Lâleci) 690, 1297
Abdullah Efendi (Martolos) 919, 1173
Abdullah Efendi (Merhabazâde) 1106
Abdullah Efendi (Mirzazâde) 510
Abdullah Efendi (Mûsâzâde) 1121
Abdullah Efendi (Muhsinzâde) 1780, 1786, 1802
Abdullah Efendi (Müftîzâde) 1247
Abdullah Efendi (Müneccimbaşı) 488
Abdullah Efendi (Nevâîzâde) 405
Abdullah Efendi (Nişancı) 649
Abdullah Efendi (Nurullahzâde) 1153
Abdullah Efendi (Paşmakçızâde) 73, 83, 761, 1015, 1164, 1175, 1263, 1760
Abdullah Efendi (Reis) 937
Abdullah Efendi (Reisülhattatîn) 82
Abdullah Efendi (Rodosîzâde) 761
Abdullah Efendi (Rüstemîzâde) 1294
Abdullah Efendi (Sarı) 104, 1781
Abdullah Efendi (Sertarik) 458
Abdullah Efendi (Seyyid) 649, 706, 1170, 1252
Abdullah Efendi (Sıddîkîzâde) 580
Abdullah Efendi (Subhîzâde) 1787
Abdullah Efendi (Şeyh) 1353
Abdullah Efendi (Şeyhzâde) 1372, 1782
Abdullah Efendi (Tatarcık) 1290
Abdullah Efendi (Tatarcıkzâde) 351, 1080, 1285
Abdullah Efendi (Uşşakîzâde) 509
Abdullah (Ubeydullah) Efendi 63
Abdullah Efendi (Vâiz) 102
Abdullah Efendi (Vâizzâde) 169
Abdullah Efendi (Vanîzâde) 1350
Abdullah Efendi (Yazıcı) 1325
Abdullah Efendi (Yedikuleli) 705
Abdullah Efendi (Yenişehirli) 130, 513, 630, 1760
Abdullah Efendi (Yıldız) 389
Abdullah el-Ferdî 567
Abdullah Es'ad Efendi 470, 1372
Abdullah Felâhî Efendi 95
Abdullah Gâlib Paşa 1801
Abdullah Han 360
Abdullah Hâşimî Efendi (Seyyid) 1352
Abdullah İffet Bey 1781, 1793
Abdullah İlâhî 139
Abdullah İlâhî (Şeyh) 361
Abdullah Kâmil Efendi 406
Abdullah Kâmil Paşa 598
Abdullah Muhib Bey 815
Abdullah Nakşibendî 817
Abdullah Neşâtî Efendi 363
Abdullah Neşâtî Efendi (Seyyid) 489
Abdullah Nidâî Efendi 822, 900
Abdullah Nidâî Efendi (Mesnevîhan) 706
Abdullah Paşa 11, 121, 496, 533, 774, 1041, 1067, 1096, 1324, 1752, 1753, 1776
Abdullah Paşa (Ağa) 711
Abdullah Paşa (Azmzâde) 584, 1813
Abdullah Paşa (Boynueğri) 638
Abdullah Paşa (Çeteci) 715, 1301
Abdullah Paşa (Deli) 1755
Abdullah Paşa (Hasan Paşazâde) 1813
Abdullah Paşa (Hazinedarzâde) 666
Abdullah Paşa (İşpozlu) 923
Abdullah Paşa (Kaymakam) 980

Abdullah Paşa (Köprülüzâde) 96, 596, 715, 782, 843, 1033, 1201, 1340, 1813
Abdullah Paşa (Muhassıl) 85, 126, 1724
Abdullah Paşa (Muhsinzâde) 158, 1064, 1300, 1752, 1767
Abdullah Paşa (Rizeli) 631
Abdullah Paşa (Sadrazam) 147, 631, 1066, 1143
Abdullah Paşa (Salnalı) 378
Abdullah Paşa (Sarı) 121, 156, 540, 719, 961
Abdullah Paşa (Şehsüvarzâde) 1074
Abdullah Paşa (Şerif) 1096, 1763
Abdullah Râşid Efendi 73
Abdullah Râşid Efendi (Paşmakçızâde) (Hacı) 498
Abdullah Re'fet Bey 839
Abdullah Re'fet Bey (İbrahim Paşazâde) 788
Abdullah Rıfkî Efendi 685, 1238
Abdullah Semerkandî (Hoca) 1014
Abdullah Takiyeddin Efendi (Hatvanîzâde) 1001
Abdullah Tevfik Bey 1243
Abdullah Tevfik Efendi 508
Abdullah Vassâf Efendi 494
Abdullah Vassâf Efendi (Şeyhülislâm) 1361
Abdullah Zâkirî Efendi 132
Abdullah Zühdî Efendi 852
Abdurrahim Şa'rânî 439
Abdurrahman 688, 972, 1336, 1343
Abdurrahman Ağa 1730, 1763, 1767, 1792
Abdurrahman Ağa (Hacı) 850, 1168
Abdurrahman Ağa (Sofu) 1751, 1786
Abdurrahman b. Hüsâm 762
Abdurrahman b. Hüsâmeddin 797
Abdurrahman b. Muhammed el-Ulvânî 436
Abdurrahman b. Şaban 49
Abdurrahman Bayramî (Şeyh) 987
Abdurrahman Bey 54, 82, 1044, 1064, 1123, 1144, 1360
Abdurrahman Bey (Ahmed Paşazâde) 1045
Abdurrahman Bey (Mirza Mehmed Paşazâde) 792
Abdurrahman Bey (Mirzazâde) 1094
Abdurrahman Bey (Veysîzâde) 480
Abdurrahman Efendi 62, 104, 105, 109, 131, 159, 161, 357, 482, 487, 513, 567, 573, 577, 594, 695, 852, 904, 915, 990, 1017, 1086, 1153, 1319, 1759
Abdurrahman (Bursalı) (Hacı) 1315
Abdurrahman (Kudüslü) 126
Abdurrahman (Manav) 165
Abdurrahman Efendi (Ankaralı) 1249
Abdurrahman Efendi (Arab) 131
Abdurrahman Efendi (Arabzâde) 793, 1726
Abdurrahman Efendi (Bursalı) 73
Abdurrahman Efendi (Çelebi Şeyhzâde) 88, 395, 911
Abdurrahman Efendi (Erzicanlı) 473
Abdurrahman Efendi (Evliyazâde) 995
Abdurrahman Efendi (İsâzâde) 801
Abdurrahman Efendi (Kabasakalzâde) 1004
Abdurrahman Efendi (Kadızâde) 1004, 1334
Abdurrahman Efendi (Kametî) 1005
Abdurrahman Efendi (Kâmîzâde) 865, 1005
Abdurrahman Efendi (Karabağlı) 1181
Abdurrahman Efendi (Karabaş) 912
Abdurrahman Efendi (Karinâbâdlı) 1321
Abdurrahman Efendi (Kebirîzâde) 92, 111, 493
Abdurrahman Efendi (Kınalızâde) 624
Abdurrahman Efendi (Kuyucaklı) 896
Abdurrahman Efendi (Kuyucaklızâde) 1338
Abdurrahman Efendi (Manavzâde) 931
Abdurrahman Efendi (Mektûbî) 1278
Abdurrahman Efendi (Menteşzâde) 919

Abdurrahman Efendi (Müeyyedzâde) 114, 1211
Abdurrahman Efendi (Nalburzâde) 1014
Abdurrahman Efendi (Sadreddinzâde) 1080
Abdurrahman Efendi (Seyrekzâde) 385
Abdurrahman Efendi (Siddîkîzâde) 580
Abdurrahman Efendi (Sûfîzâde) (Seyyid) 1019
Abdurrahman Efendi (Şehlâ) 346
Abdurrahman Enver Bey (Bostancıbaşızâde) 441
Abdurrahman Feyzî Bey 114, 1206, 1789, 1802
Abdurrahman Feyzî Bey (Mustafa Paşazâde) 1288
Abdurrahman Hulusi Efendi 97
Abdurrahman Nâfiz Efendi 1798
Abdurrahman Nâfiz Efendi (Kuyucaklızâde) 863
Abdurrahman Nazif Bey 756
Abdurrahman Nesib Efendi 75
Abdurrahman Paşa 97, 416, 455, 638, 676, 717, 773, 875, 1033, 1041, 1083, 1185, 1224, 1367, 1747, 1757, 1775, 1806, 1812, 1814
Abdurrahman Paşa (Abdülcelilzâde) 1115
Abdurrahman Paşa (Ağa) 51
Abdurrahman Paşa (Arnavut) 1814
Abdurrahman Paşa b. Mehmed Paşa 1063
Abdurrahman Paşa (Dârendeli) 1144
Abdurrahman Paşa (Kadı) 58, 94, 948, 961
Abdurrahman Paşa (Köprülüzâde) 1201
Abdurrahman Paşa (Niğdeli) 455
Abdurrahman Paşa (Nişancı) 1233
Abdurrahman Paşa (Sakızlı) 796
Abdurrahman Paşa (Sarı) 1044
Abdurrahman Paşa (Sofu) 353
Abdurrahman Râtib Bey (Küçük Yusuf Beyzâde) 1146
Abdurrahman Refiâ Efendi 1241
Abdurrahman Sabrî Efendi (Salbaşzâde) 625
Abdurrahman Sâdık Efendi 489
Abdurrahman Şeref Efendi 85
Abdurrahman Vâlî Efendi 344
Abdurrahman Vâlî Efendi (Nefeszâde) 1371
Abdülahad Dede b. Said Dede 1091
Abdülahad Efendi 522
Abdülahad Efendi (Şeyh) 704, 1269
Abdülahad Nurî Efendi 706, 913, 1009, 1108, 1151
Abdüla'lâm (Seyyid) 139
Abdülaziz (Sultan) 12, 22, 25, 32, 40, 44, 393, 397, 566, 593, 627, 880, 1119, 1253, 1317, 1724, 1725, 1735, 1738, 1818
Abdülaziz (Hocazâde) 1245
Abdülaziz (Şeyh Hâdimî) 102
Abdülaziz Efendi 83, 105, 107, 128, 458, 530, 675, 690, 762
Abdülaziz Efendi (Buharalı) 599
Abdülaziz Efendi (Hâdîzâde) 491
Abdülaziz Efendi (Hoca Sa'deddin Efendizâde) 351
Abdülaziz Efendi (Hocazâde) 410, 1343
Abdülaziz Efendi (Karaçelebizâde) 344, 593, 801, 1759
Abdülaziz Efendi (La'lîzâde) 1009
Abdülaziz Efendi (Mektûbîzâde) 846, 848
Abdülaziz Efendi (Saidzâde) 1016
Abdülaziz Efendi (Subhîzâde) 1728
Abdülaziz Efendi (Uşşakîzâde) 509
Abdülaziz İzzî Efendi 55
Abdülaziz Mehmed Efendi (Lâzikîzâde) 535
Abdülaziz Paşa (Hacı) 864
Abdülbâkî 102, 366
Abdülbâkî (Baalbekli)55
Abdülbâkî (Tâcir) 69
Abdülbâkî Ağa 1205, 1767, 1792
Abdülbâkî Ârif Efendi 492
Abdülbâkî Baba 909
Abdülbâkî Bey b. Hacı Paşa 1201

Abdülbâkî Dede 428, 699, 817, 1234, 1310
Abdülbâkî Dede (Şeyh) 892
Abdülbâkî Efendi 94, 107, 109, 384, 690, 729, 798, 994, 1021, 1111, 1280, 1356, 1375, 1794
Abdülbâkî Efendi (Altıparmakzâde) 753
Abdülbâkî Efendi (Arslanzâde) 1160
Abdülbâkî Efendi (Damadzâde) 992
Abdülbâkî Efendi (Esirîzâde) 649
Abdülbâkî Efendi (Handanzâde) 605
Abdülbâkî Efendi (La'lîzâde) 1009
Abdülbâkî Efendi (Sahhaf Şeyhizâde) 93, 1016
Abdülbâkî Efendi (Sivasî) 128
Abdülbâkî Efendi (Şeyhülkurrâ) 534
Abdülbâkî Efendi (Taşköprülü) 101
Abdülbâkî Efendi (Uşşakîzâde) 137, 649, 1249
Abdülbâkî Efendi (Zeyrek İmamızâde) 534
Abdülbâkî Mahmud Efendi 90, 984
Abdülbâkî Paşa 1794
Abdülbâkî Sivasî 473
Abdülcebbar Celilî 108
Abdülcebbâr-ı Acemî 414
Abdülcelâl Nureddin Efendi (Kametîzâde) 514, 1005
Abdülevvel 161
Abdülevvel (Seyyid) 1110
Abdülevvel Efendi 100
Abdülevvel Efendi (Saçlıemirzâde) 1110
Abdülfettâh 341
Abdülfettâh Ağa 742
Abdülfettâh Efendi 440, 540, 671, 752
Abdülfettâh Efendi (Altıparmak) 99, 103, 531
Abdülfettâh Efendi (Celladzâde) 687
Abdülfettâh Efendi (Müeyyedzâde) 92
Abdülfettâh Paşa 118, 717, 1775
Abdülganî 390
Abdülganî (Cerrahbaşı) 546
Abdülganî (Sivaslı) 699
Abdülganî Ağa (Seyyid) 1787
Abdülganî Bey 753, 1346
Abdülganî Efendi 131, 1220, 1787
Abdülganî Efendi (Benli) 368
Abdülganî Efendi (Ispartalı) 854
Abdülganî Efendi (Vardarî Şeyhzâde) 1024
Abdülganî Nablusî 756, 825, 1124
Abdülhâdî Efendi 69, 377, 449, 458, 999
Abdülhâdî Efendi (Beypazarî) 534
Abdülhâdî Efendi (Bursalı) 554
Abdülhâdî Remzî Efendi 92, 135, 794
Abdülhâfız (Tâcir) 1001
Abdülhak Efendi 462, 664, 665, 1728, 1809
Abdülhak Efendi (Hayrullahzâde) 665
Abdülhak Hâmid Bey 665
Abdülhâlik Efendi 690
Abdülhâlik Nasûhî Bey (Hayrullahzâde) 665
Abdülhalim (Karayazıcı) 637
Abdülhalim Bey (Siyavuş Paşazâde) 133
Abdülhalim Çelebi 375
Abdülhalim Efendi 62, 90, 111, 127, 402, 523, 589, 650, 675, 1347
Abdülhalim Efendi (Ahîzâde) 984
Abdülhalim Efendi (Çeşmîzâde) 466, 991
Abdülhalim Efendi (Hacı) 62, 110
Abdülhalim Efendi (İmam) 995
Abdülhalim Efendi (Kebirîzâde) 92
Abdülhalim Efendi (Külâhîzâde) 470
Abdülhalim Efendi (Seyyid) 551
Abdülhalim Hasib Efendi 75
Abdülhalim Paşa 1363, 1773, 1801
Abdülhamid I 1, 2, 4-7, 10-12, 14, 16, 18, 21, 25, 28, 30-32, 35, 38, 42, 371, 655, 665, 1188, 1724
Abdülhamid II 14, 44, 45
Abdülhamid Bey 33, 767
Abdülhamid Bey (Siyâvuş Paşazâde) 1262
Abdülhamid Efendi 520
Abdülhamid Efendi (Lâzikîzâde) 535
Abdülhan 360

Abdülhay 760, 1250
Abdülhay (Deştî) 418
Abdülhay Bey 697
Abdülhay Efendi 93, 761, 977
Abdülhay Efendi (Kafzâde) 535
Abdülhay Efendi (Niksarîzâde) 1014
Abdülhay Efendi b. Mehmed 439
Abdülhay Hevâî Efendi 685
Abdülhay Mehmed Bey 55
Abdülkadir 378, 1725
Abdülkadir Ağa 78, 952
Abdülkadir Ağa (Cebecibaşı) 949
Abdülkadir b. Hüseyin Efendi 675
Abdülkadir Bey 454, 457, 526, 768, 1082, 1243
Abdülkadir Bey (Emin Paşazâde) 885
Abdülkadir Bey (Köse Ali Paşazâde) 845
Abdülkadir Bey (Melek Paşazâde) 1356
Abdülkadir Bey (Şehid) 1269
Abdülkadir Dede 817
Abdülkadir Âdil Bey 1269
Abdülkadir Efendi 99, 113, 119, 343, 395, 498, 853, 898, 930, 1009, 1024, 1164, 1347, 1359, 1726, 1758, 1789, 1793
Abdülkadir Efendi (Cankurtaranzâde) 67, 916
Abdülkadir Efendi (Eşrefzâde) 474, 498
Abdülkadir Efendi (Matlabcızâde) 574
Abdülkadir Efendi (Ramazanzâde) 1782
Abdülkadir Efendi (Süleymaniyeli) 449
Abdülkadir Efendi (Tuğcuzâde) 1728
Abdülkadir Geylânî 41, 116, 871, 920
Abdülkadir Kadrî Efendi 354
Abdülkadir Paşa 1194, 1774, 1775
Abdülkadir Paşa (Kapdan) 564
Abdülkadir Paşa (Mustafa Paşazâde) 1044
Abdülkadir Şeyhî Efendi 1759
Abdülkadir Şeyhî Efendi (Müeyyedzâde) 1257
Abdülkadir Şeyhî Efendi (Şeyhülislâm) 135
Abdülkadir Zarif Efendi 455
Abdülkadirzâde 857
Abdülkayyûm Efendi (Hammamîzâde) 1001
Abdülkebir Efendi 513, 1371
Abdülkerim 1772
Abdülkerim (Molla) 1741
Abdülkerim (Seyyid) 430
Abdülkerim (Şerif) 1763
Abdülkerim Ağa 1764
Abdülkerim Ağa (Topcubaşı) 1131
Abdülkerim Ağa (topçu) 1326
Abdülkerim Bâhir Efendi 1371
Abdülkerim Bey 815, 851, 862, 961, 1045, 1206, 1207, 1782
Abdülkerim Çelebi 77, 656, 1091
Abdülkerim Efendi 125, 341, 402, 424, 656, 657, 669, 731, 912, 981, 1121, 1127, 1150, 1222, 1726, 1727, 1758, 1792
Abdülkerim Efendi (Beypazarlı) 974
Abdülkerim Efendi (Birgivî) 1026
Abdülkerim Efendi (Buhûrîzâde) 135, 977
Abdülkerim Efendi (Çeşmîzâde) 1162
Abdülkerim Efendi (Emir) 1004
Abdülkerim Efendi (Müftü) 873
Abdülkerim Efendi (Siyâvuş Paşazâde) 124, 415
Abdülkerim Efendi (Şeyhülislâm) 121
Abdülkerim Efendi (Tireli) 130
Abdülkerim Efendi (Tophaneli) 1007
Abdülkerim Hasbî Efendi 1178
Abdülkerim İzzet Bey 415
Abdülkerim Mehmed Efendi 99
Abdülkerim Paşa 1773, 1775, 1794
Abdülkerim Paşa (Dedezâde) 56
Abdülkerim Paşa (Yenişehirli) 1246
Abdülkerim Sâlih Efendi 65
Abdülkerim Sâmî Efendi 51
Abdüllâtif 522
Abdüllâtif Bey 82, 965, 1222, 1359, 1792

Abdüllâtif Bey (Abdullah Paşazâde) 1738
Abdüllâtif Efendi 161, 162, 1129, 1256
Abdüllâtif Efendi (kapan nâibi) 110
Abdüllâtif Makdisî 1129
Abdüllâtif Paşa 881
Abdüllâtif Râzî Efendi 510
Abdüllâtif (Şeyh) 970, 1334
Abdülmecid (Sultan) 2, 5, 7, 9-11, 13, 14, 15, 25, 26, 31, 32, 36-38, 40, 43, 45, 46, 392, 451, 576, 629, 718, 962, 1239, 1317, 1339, 1361, 1724, 1725
Abdülmecid Bey (Siyâvuş Paşazâde) 453
Abdülmecid (Deştî) 418
Abdülmecid Efendi 1097
Abdülmecid Efendi (Sivasî) 98, 367, 1108
Abdülmecid Sivasî 473, 1319
Abdülmecid Sivasî Efendi 102, 127
Abdülmuhsin b. Abdurrahman b. Ali 133
Abdülmuhsin Efendi 364
Abdülmuhyî Çelebi 1781
Abdülmuhyî Paşa 1743, 1744
Abdülmu'tî Efendi (Gazâlîzâde) 69
Abdülmuttalib b. Gâlib (Şerif) 1763
Abdülmuttalib b. Hasan 145
Abdülmuttalib Efendi 1096
Abdülmuttalib Efendi (Şerif) 378, 543, 877
Abdülmuttalib Hasan b. Ebû Nümey 1762
Abdülmuttalip (Şerif) 653
Abdülmü'min Ağa 1772, 1786
Abdülmü'min Efendi 748, 821, 968, 1012, 1315
Abdülmün'im 728
Abdülvâhid Bey 441, 596
Abdülvâhid Bey (Köprülüzâde) 1201
Abdülvâhid Efendi 62, 685
Abdülvâsi' Efendi 1091
Abdülvedûd (Şeyh) 1148
Abdülvehhâb Dâniş Efendi 865
Abdülvehhâb Efendi 108, 121, 820, 994, 1297
Abdülvehhâb Efendi (Abdülkerimzâde) 1794
Abdülvehhâb Efendi (Arab Abdurrahman Efendizâde) 352
Abdülvehhâb Efendi (Arabzâde) 986
Abdülvehhâb Efendi (Defterdar) 983
Abdülvehhâb Efendi (Giridîzâde) 795
Abdülvehhâb Efendi (Müeyyedzâde) 92
Abdülvehhâb Efendi (Saçlıemirzâde) 1110
Abdülvehhâb Efendi (Şa'rânîzâde) 439
Abdülvehhâb Efendi (Şekerzâde) 536, 1370
Abdülvehhâb Efendi (Yâsincizâde) 463, 732, 794, 852, 1180, 1340, 1761
Abdülvehhâb Efendi (Zâkirzâde) 84
Abdülvehhâb Hayâlî Efendi 121
Abdülvelî (Kırımlı) 132
Abdünnebî Efendi 379, 902
Abdürrahim Ağa (Hacı) 1772
Abdürrahim Ağa (Topçubaşı) 1156
Abdürrahim b. Ahmed 133
Abdürrahim Bey 109, 1144
Abdürrahim Bey (Azmzâde) 776
Abdürrahim Çâkerî 1297
Abdürrahim Dede 700, 1310
Abdürrahim Efendi 104, 138, 395, 402, 490, 685, 894, 917, 977, 1080, 1759, 1760
Abdürrahim Efendi (Buhûrîzâde) 123
Abdürrahim Efendi (Çavuşzâde) 894
Abdürrahim Efendi (Çeşmîzâde) 990, 1162
Abdürrahim Efendi (Çukacızâde) 992
Abdürrahim Efendi (Hacı) 1374
Abdürrahim Efendi (Hacı Halife) 970, 1257
Abdürrahim Efendi (Kazasker) 410
Abdürrahim Efendi (Medhîzâde) 936
Abdürrahim Efendi (Menteşzâde) 1010
Abdürrahim Efendi (Molla) 545
Abdürrahim Efendi (Müftü) 983
Abdürrahim Efendi (Nakibüleşraf) 438

Abdürrahim Efendi (Palabıyık Müftüzâde) 1015
Abdürrahim Efendi (Şeyhülislâm) 94, 983, 1010
Abdürrahim Efendi (Şeyhülislâm) (Menteşzâde) 975
Abdürrahim Efendi (Tayyibzâde) 446
Abdürrahim Efendi (Turşucuzâde) 1023
Abdürrahim Fâiz Efendi 492, 1002
Abdürrahim Fâiz Efendi (Sa'deddinzâde) 439
Abdürrahim Merziforî 135
Abdürrahim Necib Bey 77
Abdürrahim Niyâzî Efendi 119, 135
Abdürrahim Paşa (Erzurumlu) 813
Abdürrahim Rahmî Efendi (Hocazâde) 1246
Abdürrahim Şekib Bey 1242
Abdürrahim Şükrî Efendi 1232
Abdürraûf Efendi 169, 1174
Abdürrezzâk Ağa 1730
Abdürrezzâk Bâhir Paşa 597
Abdürrezzâk Bey 1246
Abdürrezzâk Efendi 1783
Abdürrezzâk Efendi (Müeyyedzâde) 92
Abdürrezzâk Efendi (Sayyâdîzâde) 626
Abdürrezzâk Nâşir 353
Abdürrezzâk Paşa 1179
Abdüssamed 625
Abdüssamed b. Abdullah Efendi (Himmetzâde) 675
Abdüsselâm Çelebi 1143, 1794
Abdüsselâm Efendi 356, 899, 1792
Abdüsselâm Efendi (Müeyyedzâde) 92
Abdüşşekûr Efendi 89, 1267
Âbid Efendi (Dürrîzâde) 802, 1277
Âbid Efendi (Karamanî) 457
Âbide Hanım 701
Âbidin Paşa 1785
Abraham Paşa 1815
Aclân 606
Aclân Bey 440, 500, 510, 855, 871
Âdem Bey 845
Âdem Dede 817
Âdil Bey (Kastamonu beyi) 359
Âdil Giray 354, 419, 1027, 1811
Âdil Giray Han 350
Âdil Paşa 1777
Âdile Hanım 441
Âdile Sultan 17, 46, 519, 679, 842, 934, 956, 1103, 1119, 1257, 1302
Affan Bey 1201
Afif Ahmed Efendi 349
Afif Bey 862, 1791
Afif Efendi (Zeynelâbidînzâde) 797
Afif İbrahim Efendi 1296
Afife Hanım 62, 1182
Afife Hanım Sultan 1081
Afife Kadın 23
Âgâh (Derviş) 596
Âgâh Efendi (Bursalı) 1217
Âgâh Efendi (Cizyedarzâde) 687
Âgâh Mehmed Dede 817
Âgâh Mehmed Efendi 619
Agaton Efendi 1808, 1817
Agdes Nurullah Çelebi 1228
Agop Efendi 1803
Agop Paşa 1799, 1817
Ağa İmamı 573
Ağzıkara 810
Ahaveyn 659, 825, 984
Âhî Çelebi 1727
Ahî Evran 984
Ahî Mehmed 915, 919
Ahmed I 6-8, 13, 15, 17-20, 24, 28, 30, 34, 40, 41, 44, 46, 637, 676, 858, 1089, 1149, 1197, 1230, 1723, 1725, 1726
Ahmed II 6, 16, 17, 35, 40, 43
Ahmed III 1, 2, 5-7, 9, 11, 13-18, 24-26, 29-32, 35-37, 40, 41, 43-46, 385, 405, 435, 525, 637, 779, 943, 1072, 1347, 1360, 1370, 1724, 1815
Ahmed 87, 533, 1255, 1366
Ahmed (Hacı) 621, 1010
Ahmed (Hamidli) 801
Ahmed (Kız) 448
Ahmed (Kızıl) 407
Ahmed (Kürt) 113
Ahmed (Molla Fenârî oğlu) 1742

Ahmed (Saraç) 1175
Ahmed (Seyyid) 429, 1108
Ahmed (Şehzâde) 28, 34, 42, 358, 666, 768, 872, 1056, 1105, 1181, 1742
Ahmed (Şerif) 425, 436, 606, 1100, 1763
Ahmed (Şeyh) 606
Ahmed (Şeyhzâde) 926
Ahmed (Tâcir) 1151
Ahmed (Tavil) 99, 1188
Ahmed (Urmiyeli) (Seyyid) 919
Ahmed Adnan Paşa 129, 1763
Ahmed Ağa 153, 157, 540, 547, 600, 681, 693, 704, 813, 905, 943, 1034, 1133, 1191, 1327, 1732, 1736, 1765, 1769, 1772, 1792, 1807
Ahmed Ağa (Ankebut) 1736
Ahmed Ağa (Arabzâde) 1769
Ahmed Ağa (Arnavut) 1738, 1764
Ahmed Ağa (Çalık) 1737, 1767, 1792
Ahmed Ağa (Çelebi) 1155
Ahmed Ağa (Çerkes) 1737
Ahmed Ağa (Çil) 1732
Ahmed Ağa (Dağdevirenoğlu) 945
Ahmed Ağa (Deli Emir) 1768
Ahmed Ağa (Doğancı) (Hacı) 1735
Ahmed Ağa (Ebû Vukuf) 1730
Ahmed Ağa (Ebûvukuf) 725, 940, 1122
Ahmed Ağa (Elâgöz) 1787
Ahmed Ağa (Evliya) 1788, 1792
Ahmed Ağa (Evliya) (Hacı) 1738
Ahmed Ağa (Gazi) 1037
Ahmed Ağa (Gedâyî) 1730
Ahmed Ağa (Gümrükçü) 1792
Ahmed Ağa (Hacı) 1216, 1807
Ahmed Ağa (Hacı) (Seyyid) 1264
Ahmed Ağa (Hâfız) 1446
Ahmed Ağa (Haleblizâde) 907
Ahmed Ağa (Handan Ağazâde) 881
Ahmed Ağa (Haseki) 812
Ahmed Ağa (Hasodabaşı) 1736
Ahmed Ağa (Hatibzâde) 1792
Ahmed Ağa (İzmirli) 1792, 1802
Ahmed Ağa (Kapıcıbaşı) (Seyyid) 949
Ahmed Ağa (Kara) 1736, 1764, 1768
Ahmed Ağa (Kara Osmanzâde) (Hacı) 1139
Ahmed Ağa (Karahisârî) 1772
Ahmed Ağa (Karakulak) 1792
Ahmed Ağa (Kasap) (Hacı) 740
Ahmed Ağa (Kayın) 960
Ahmed Ağa (Kel) 1787, 1792
Ahmed Ağa (Kör) 1151
Ahmed Ağa (Küçük Çavuş) 1766
Ahmed Ağa (Lâdikli) 1733
Ahmed Ağa (Lâz) 1135, 1755
Ahmed Ağa (Lipovalı) 1787, 1792
Ahmed Ağa (Nişancı) 1765
Ahmed Ağa (Peksimetçibaşı) 531
Ahmed Ağa (Pirinççizâde) 1746
Ahmed Ağa (Rodosîzâde) (Hâfız) 522
Ahmed Ağa (Salbaş) 1733
Ahmed Ağa (Sarı) 1792
Ahmed Ağa (Sebâîzâde) 1222
Ahmed Ağa (Semiz) 1764
Ahmed Ağa (Seyyid) 148, 1737, 1738
Ahmed Ağa (Şehlâ) 1737, 1787, 1792
Ahmed Ağa (Tarhuncu) 1786
Ahmed Ağa (Tekfurdağlı) 1221
Ahmed Ağa (Telhisîzâde) 1132
Ahmed Ağa (Tiryakî) 1768
Ahmed Ağa (Tophaneli) 917
Ahmed Ağa (Türk) 1736
Ahmed Ağa (Viranşehirli) 1792
Ahmed Ağa (Voynuk) 1766
Ahmed Amasî 661
Ahmed Ârif Efendi 1797
Ahmed Ârif Efendi (Hacı) 1296
Ahmed Ârifî Bey 507
Ahmed Ârifî Dede 699
Ahmed Ârifî (Peçevî) 1152
Ahmed Sabuhî Dede 161, 699
Ahmed Atâullah Efendi 169
Ahmed Aziz Bey 1216
Ahmed Aziz Efendi (Ebûbekirzâde) 597
Ahmed b. Abdülfettâh 577
Ahmed b. Abdülmuttalib (Şerif) 1762
Ahmed b. Âdil 106
Ahmed b. Beşir 61
Ahmed b. Kasım (Halebli) 982

Ahmed b. Mehmed 1024
Ahmed b. Mehmed Cemâl Aksarayî 888
Ahmed b. Muhsin (Şerif) 1762
Ahmed b. Mustafa (Şeyh) 823
Ahmed Bey 12, 15, 37, 49, 80, 120, 158, 342, 365, 448, 526, 527, 586, 604, 605, 713, 732, 735, 738, 771, 782, 784, 816, 832, 878, 960, 961, 967, 1044, 1048, 1057, 1076, 1082, 1091, 1141, 1192, 1193, 1198, 1201, 1204, 1211, 1305, 1308, 1325, 1326, 1367, 1734, 1742, 1791
Ahmed Bey (Atinalızâde) 464
Ahmed Bey (Ayas Paşazâde) 404
Ahmed Bey (Bağçevanzâde) 1160
Ahmed Bey (Boşnak) 1183
Ahmed Bey (Cebecizâde) 1045
Ahmed Bey (Çayırzâde) 738
Ahmed Bey (Çelebi Mustafa Paşazâde) 1191
Ahmed Bey (Çelebizâde) 645
Ahmed Bey (Dârendeli) 1793
Ahmed Bey (Evrenoszâde) 55
Ahmed Bey (Eyyûbî) 1192
Ahmed Bey (Gazi) 500
Ahmed Bey (Gedik) 1741
Ahmed Bey (Göde) 1723
Ahmed Bey (Hacı) 88, 148, 392, 1076
Ahmed Bey (Haseki) 961
Ahmed Bey (Hekimzâde) 59
Ahmed Bey (Kabaxulak) 468
Ahmed Bey (Kapıcıbaşı) 456
Ahmed Bey (Karamanî) 912
Ahmed Bey (Karayılanoğlu) 834
Ahmed Bey (Kavanoszâde) 723
Ahmed Bey (Kaytaszâde) 1806
Ahmed Bey (Kemankeş) 1732, 1774
Ahmed Bey (Kızıl) 740
Ahmed Bey (Lalazâde) 1136, 1272
Ahmed Bey (Mîrialemzâde) 155
Ahmed Bey (Muhsinzâde) (Hacı) 82
Ahmed Bey (Pîr) 27
Ahmed Bey (Ramazanoğlu) 740
Ahmed Bey (Sağır) 1799
Ahmed Bey (Saraçzâde) 106
Ahmed Bey (Seyyid) 1789
Ahmed Bey (Torun) 1733
Ahmed Bey (Tüfenkçibaşı) 683
Ahmed Bey (Yekçeşm) 583, 1733
Ahmed Bîcan 1025
Ahmed Buharî 1128
Ahmed Buharî Damadı 1013
Ahmed Buharî (Seyyid) 480
Ahmed Celâleddin Bey 604, 775
Ahmed Çelebi 5, 699, 1115, 1166, 1779, 1794
Ahmed Çelebi (Emir Ali oğlu) 139, 140
Ahmed Çelebi (Fenârizâde) 1779, 1794
Ahmed Çelebi (Feylesofzâde) 1779, 1794
Ahmed Çelebi (Muytab) 1794
Ahmed Çelebi (Saidzâde) 1016
Ahmed Çelebi (Seyyid Ali Efendizâde) 1025
Ahmed Dede 1084
Ahmed Dede (Müneccimbaşı) 1148
Ahmed Dede (Yedikuleli) (Hacı) 699
Ahmed Durânî (Seyyid) 1243
Ahmed Efendi 75, 82, 84, 89, 90, 99, 111, 126, 135, 140, 423, 428, 429, 431, 440, 462, 482, 490, 493, 533, 613, 615, 656, 661, 701, 731, 753, 761, 795, 803, 818, 963, 969, 971, 973, 977, 979, 999, 1001, 1005, 1014, 1047, 1087, 1098, 1111, 1148, 1150, 1151, 1158, 1172, 1175, 1278, 1292, 1314, 1331, 1350, 1353, 1361, 1795
Ahmed Efendi (Abdürrahimzâde) 983
Ahmed Efendi (Ağa) 477
Ahmed Efendi (Ahîzâde) 710, 984
Ahmed Efendi (Ankaralı) 1211
Ahmed Efendi (Âtıfzâde) (Hâfız)1372
Ahmed Efendi (Benderekli) 978
Ahmed Efendi (Beyâzîzâde) 597, 621, 913, 916
Ahmed Efendi (Beyler Hocası) 913
Ahmed Efendi (Bezirgânbaşı) 701
Ahmed Efendi (Bükâîzâde) 59
Ahmed Efendi (Büyük Gürcü) 587

Ahmed Efendi (Câbî Yusuf Efendizâde) 61
Ahmed Efendi (Cânibî) 528, 1795
Ahmed Efendi (Cezâyirli) 976
Ahmed Efendi (Çatalcalı) 457
Ahmed Efendi (Çukacızâde) 135
Ahmed Efendi (Damadzâde) (Ebûlhayr) 1282
Ahmed Efendi (Dâvudzâde) 993
Ahmed Efendi (Debbağzâde) 59, 534, 993
Ahmed Efendi (Defterdar) 982
Ahmed Efendi (Dürrîzâde) 439
Ahmed Efendi (Ebruzâde) 755
Ahmed Efendi (Ebûbekirzâde) 597, 1760
Ahmed Efendi (Ebûlhayr) 1760
Ahmed Efendi (Ekmekçizâde) 1794
Ahmed Efendi (Elmas Paşa İmamızâde) 749
Ahmed Efendi (Emirler damadı) 498
Ahmed Efendi (Emrullahzâde) 93
Ahmed Efendi (Erdebilîzâde) 431
Ahmed Efendi (Erib) 1789, 1793
Ahmed Efendi (Eşrefzâde) 497, 1013
Ahmed Efendi (Fındıkzâde) 755
Ahmed Efendi (Gergerî) 524, 1165
Ahmed Efendi (Gevrekzâde) 1165
Ahmed Efendi (Gülşenîzâde) 1023
Ahmed Efendi (Gülzemanîzâde) 597
Ahmed Efendi (Güzelhisarlı) 430
Ahmed Efendi (Hacı) 477, 704, 758, 995, 1088, 1361, 1796, 1802
Ahmed Efendi (Hacı) (Hâfız) 451
Ahmed Efendi (Halıcızâde) 91
Ahmed Efendi (Hasan Beyzâde) 1169
Ahmed Efendi (Hasibîzâde) 439
Ahmed Efendi (Hatibzâde) 917
Ahmed Efendi (Hatvanîzâde) 1001
Ahmed Efendi (Hayatîzâde) 469, 529
Ahmed Efendi (Hekimbaşı) 469
Ahmed Efendi (Hısnmansurîzâde) 469
Ahmed Efendi (Hocazâde) 410
Ahmed Efendi (İshak Hocası) 804
Ahmed Efendi (İshakzâde) 1266
Ahmed Efendi (Kabasakal) 91, 1004
Ahmed Efendi (Kadı) 418
Ahmed Efendi (Kadızâde) 91
Ahmed Efendi (Kadrîzâde) 119, 485
Ahmed Efendi (Kara Ebûbekirzâde) 868
Ahmed Efendi (Karahisarlı) 490
Ahmed Efendi (Karamanîzâde) 1128
Ahmed Efendi (Kazâbâdî) 417, 472, 1220
Ahmed Efendi (Keşfîzâde) 766, 1295
Ahmed Efendi (Kevâkibîzâde) 759, 1021, 1172
Ahmed Efendi (Kızıklızâde) 1007
Ahmed Efendi (Kocabaş) 1793
Ahmed Efendi (Lâ'ezârzâde) 967
Ahmed Efendi (Lutfîzâde) 1009
Ahmed Efendi (Mantıkî) 931
Ahmed Efendi (Mecdîzâde) 935
Ahmed Efendi (Medenî) (Seyyid) 577
Ahmed Efendi (Menteşzâde) 1010
Ahmed Efendi (Miftâhîzâde) 818
Ahmed Efendi (Mirzâzâde) (Neylî) 66
Ahmed Efendi (Muallimzâde) 344
Ahmed Efendi (Muharremzâde) 1097
Ahmed Efendi (Muhsinzâde) 1064
Ahmed Efendi (Müid) 164
Ahmed Efendi (Müderris) 1293
Ahmed Efendi (Müezzinzâde) 1001
Ahmed Efendi (Müftîzâde) 136, 760, 863,1013, 1174, 1320, 1761
Ahmed Efendi (Mükennâ) 761
Ahmed Efendi (Müneccimbaşı) 1728
Ahmed Efendi (Nakibzâde) 93
Ahmed Efendi (Nergiszâde) 1249
Ahmed Efendi (Nişancızâde) 893
Ahmed Efendi (Osmanzâde) 1310
Ahmed Efendi (Örekezâde) 368
Ahmed Efendi (Pepegî) 531
Ahmed Efendi (Pirlepeli) 138
Ahmed Efendi (Ramazanzâde) 968
Ahmed Efendi (Resûlzâde) 999
Ahmed Efendi (Saçlı) (Hacı) 169
Ahmed Efendi (Sahhaf Şeyhizâde) 93
Ahmed Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) 493
Ahmed Efendi (Salbaşzâde) 533, 1121

Ahmed Efendi (Samsunîzâde) 920, 1016, 1110
Ahmed Efendi (Sâriku'n-nücûm) 1025
Ahmed Efendi (Seydî) 1008
Ahmed Efendi (Seyyid) 544, 707, 718, 974, 1113, 1293, 1359
Ahmed Efendi (Sıddîkîzâde) 580
Ahmed Efendi (Sipahi) 671
Ahmed Efendi (Subhîzâde) 535
Ahmed Efendi (Sûfîzâde) 1019
Ahmed Efendi (Şa'banîzâde) 1020
Ahmed Efendi (Şerif) 89
Ahmed Efendi (Şeyh) 911, 1163, 1179
Ahmed Efendi (Şeyh Hızır Efendizâde) 707
Ahmed Efendi (Şeyhülislâm) 72, 344, 430, 471, 1213, 1274
Ahmed Efendi (Şeyhzâde) 1372
Ahmed Efendi (Taşköprülüzâde) 802, 883
Ahmed Efendi (Tevfikîzâde) 1023
Ahmed Efendi (Tezkireci) 1011
Ahmed Efendi (Tokadî) 155
Ahmed Efendi (Tophanelizâde) (Şeyh) 920
Ahmed Efendi (Topkapılı) 355
Ahmed Efendi (Uncuzâde) 475
Ahmed Efendi (Yağlıkçı) 1292
Ahmed Efendi (Yahyâzâde) 763, 764
Ahmed Efendi (Zehavî) 63
Ahmed Erbilî 567
Ahmed Es'ad Bey 760
Ahmed Es'ad Efendi 1243, 1761
Ahmed Es'ad Efendi (Uryanîzâde) 567
Ahmed Eyyûb Efendi 395
Ahmed Eyyûbî Efendi 827
Ahmed Fârûkî (Hoca) 1028
Ahmed Fethî Paşa 1724
Ahmed Fevzî Paşa 1187, 1188, 1733, 1770
Ahmed Fevzî Paşa (Firarî) 542
Ahmed Feyzî Paşa 1778
Ahmed Gâlib (Şerif) 1763
Ahmed Gazzî 498
Ahmed Giray 452, 1027
Ahmed Hakî Efendi 911
Ahmed Hamdî Paşa 1773, 1790
Ahmed Hayâlî Efendi 756
Ahmed Hayâlî Efendi (Gülşenîzâde) 622
Ahmed Hıfzî Efendi 1090
Ahmed Hicâzî 756
Ahmed Hilmî Efendi 825
Ahmed Hulûsî Efendi 388, 1790
Ahmed İhsan Bey 455
Ahmed İshak Efendi 1353
Ahmed İsmail Bey 734
Ahmed İzzeddin Bey 520
Ahmed İzzet Bey 676
Ahmed İzzet Bey (Dedezâde) 56
Ahmed İzzet Efendi 1787
Ahmed İzzet Paşa (Gazi) 59
Ahmed İzzî 574
Ahmed İzzî Efendi 126
Ahmed Kâmil Efendi 1796
Ahmed Kâmil Efendi (Kırımlı) 1726
Ahmed Kâmilî Efendi 1269
Ahmed Kapdan 1071
Ahmed Kapdan (Seyyid) 339
Ahmed Kırımî 872
Ahmed Mekkî (Şeyh) 654
Ahmed Midhat Efendi 1219
Ahmed Molla 1741
Ahmed Muhtar Bey (Molla) 1761
Ahmed Muhtar Bey (Şeyhülislâm) (Molla) 909
Ahmed Muhtar Bey (Yekçeşm) 961
Ahmed Muhtar Beyefendi (Şeyhülislâm) 94, 95
Ahmed Muhtar Paşa (Gazi) 1773, 1813
Ahmed Müeyyed Paşa (Azmzâde) 1231
Ahmed Münib Efendi (Müftîzâde) (Hacı) 1344
Ahmed Münir Bey 1799
Ahmed Münir Paşa 1790
Ahmed Nakşibendî (Şeyh) 1258
Ahmed Nâmıkî 125
Ahmed Nazif Efendi 10, 1780
AHmed Nazif Efendi 909
Ahmed Necib Efendi 484, 1728
Ahmed Necib Efendi (Çelebi) 904

Ahmed Necib Efendi (Kalyonîzâde) 623, 1005
Ahmed Neylî Efendi (Mirzazâde) 599, 1014, 1022
Ahmed Niyâzî Efendi (Hacı) 1233
Ahmed Nureddin Efendi 1364
Ahmed Nurî Bey 1052
Ahmed Nurî Efendi 1290, 1294
Ahmed Paşa 3, 7, 78, 81, 371, 413, 420, 422, 427, 518, 538, 552, 553, 614, 638, 647, 669, 713, 717, 723, 724, 774, 779, 808, 809, 858, 871, 918, 1035, 1036, 1047, 1050, 1076, 1123, 1137, 1196, 1307, 1336, 1340, 1357, 1724, 1742, 1743, 1752, 1753, 1755, 1776, 1779
Ahmed Paşa (Abaza) 44, 1209, 1724
Ahmed Paşa (Abdülcelilzâde) 456
Ahmed Paşa (Ağa) 13
Ahmed Paşa (Ağrıbozlu) 816
Ahmed Paşa (Ahaveyn) 659
Ahmed Paşa (Ankebut) 1748
Ahmed Paşa b. Velîyeddin 1376
Ahmed Paşa (Babanlı) 77, 349, 567, 717, 772, 925
Ahmed Paşa (Bakırcı) 885
Ahmed Paşa (Boşnak) 1050
Ahmed Paşa (Boynueğri) 923
Ahmed Paşa (Cebeci) 1795
Ahmed Paşa (Celep) 1746
Ahmed Paşa (Cezzâr) 40, 79, 829, 1341
Ahmed Paşa (Çalık) 150, 1338
Ahmed Paşa (Çaparzâde) 400, 1145
Ahmed Paşa (Çil) 1747
Ahmed Paşa (Çukadar) 1723
Ahmed Paşa (Defterdar) 960, 1324, 1812
Ahmed Paşa (Dukaginoğlu) 1742
Ahmed Paşa (Dukaginzâde) 1049
Ahmed Paşa (Ekmekçizâde) 842, 1745
Ahmed Paşa (Elmalı) 965
Ahmed Paşa (Eyyûbîzâde) 1034
Ahmed Paşa (Fenârî) 1742
Ahmed Paşa (Ferhâd Paşazâde) 1194
Ahmed Paşa (Firarî) 1214, 1776
Ahmed Paşa (Gedik) 552, 806, 1029, 1085, 1196, 1741
Ahmed Paşa (Genç) 382, 1351
Ahmed Paşa (Hacı) 433, 449, 806, 1813
Ahmed Paşa (Hâfız) 7, 16, 30, 101, 113, 529, 1307, 1323, 1723, 1724, 1744-1746, 1752, 1773, 1775
Ahmed Paşa (Hâin) 1120, 1204, 1812
Ahmed Paşa (Hamavî) 1074
Ahmed Paşa (Hamavîzâde) 1326
Ahmed Paşa (Hasağası) 815
Ahmed Paşa (Hersekzâde) 1056, 1059, 1742, 1774
Ahmed Paşa (Hezârpâre) 105, 769, 1049, 1723, 1786
Ahmed Paşa (Hızır Beyzâde) 669, 1027, 1086
Ahmed Paşa (İçelli) 1223, 1225
Ahmed Paşa (İshak Paşazâde) (Hacı) 632
Ahmed Paşa (Kalaylı) 586, 714, 1225, 1750, 1751, 1775
Ahmed Paşa (Kalaylıkoz) 641
Ahmed Paşa (Kara) 984, 1083, 1314, 1723, 1743, 1786, 1812
Ahmed Paşa (Karaca) 807
Ahmed Paşa (Karacinoğlu) 907
Ahmed Paşa (Karahisarî) 1144
Ahmed Paşa (Karamanlı) 1059
Ahmed Paşa (Kavanos) 147, 975, 1751, 1779
Ahmed Paşa (Kayserili) 1776
Ahmed Paşa (Kel) 526, 815, 879
Ahmed Paşa (Kerpeli) 608
Ahmed Paşa (Kesriyeli) 839, 886, 977, 1044, 1084, 1143, 1262, 1343, 1367
Ahmed Paşa (Kesriyelizâde) 85
Ahmed Paşa (Kızıl) 889, 1094
Ahmed Paşa (Kirli) 1775
Ahmed Paşa (Koz) 1767
Ahmed Paşa (Köprülüzâde) 1265, 1296, 1752, 1813
Ahmed Paşa (Köprülüzâde) (Hacı) 1201
Ahmed Paşa (Kör) 340, 1753
Ahmed Paşa (Küçük) 415, 504
Ahmed Paşa (Laz) 1085

Ahmed Paşa (Maraş valisi) 455
Ahmed Paşa (Melek) 1723
Ahmed Paşa (Mısır valisi) 964
Ahmed Paşa (Mihalıçlı) 1814
Ahmed Paşa (Mîrahûr) 26, 1723
Ahmed Paşa (Müezzinzâde) (Hâfız) 205
Ahmed Paşa (Müftîzâde) 1225
Ahmed Paşa (Müftü) 657
Ahmed Paşa (Nişancı) 1745, 1812
Ahmed Paşa (Nişancı) (Hacı) 1751
Ahmed Paşa (Ohrili) 564, 835, 923, 926, 1035
Ahmed Paşa (Pabuççu) 956, 1776
Ahmed Paşa (Pulad) 1047
Ahmed Paşa (Rizeli) 1774
Ahmed Paşa (Rum) 1750, 1795
Ahmed Paşa (Sadrazam) 13, 86, 681, 718, 963, 1196
Ahmed Paşa (Salbaş) 416, 933
Ahmed Paşa (Sarhoş) 685, 686, 1812
Ahmed Paşa (Sarı) 1313
Ahmed Paşa (Semin) 1743
Ahmed Paşa (Semiz) 1286
Ahmed Paşa (Serebrenıceli) 634
Ahmed Paşa (Seyyid) 16, 627, 812, 1318
Ahmed Paşa (Silahdar) 1723
Ahmed Paşa (Süleyman Paşazâde) 1724
Ahmed Paşa (Şehlâ) 67, 1780, 1813
Ahmed Paşa (Şehlâ-Kör) 148, 153, 157, 707
Ahmed Paşa (Şeyhzâde) 837
Ahmed Paşa (Tarhuncu) 1313, 1747, 1812
Ahmed Paşa (Velîyeddin oğlu) 606, 1257
Ahmed Paşa (Yenicelizâde) 965
Ahmed Pîr Çelebi (Leyszâde) 160
Ahmed Râşid Bey (Bağçevanzâde) 944
Ahmed Râşid Efendi 169
Ahmed Râşid Efendi (Hacı) 537
Ahmed Râtib Bey 1345
Ahmed Râtib Paşa 428, 829, 924, 1778
Ahmed Raûf Efendi 904
Ahmed Recâî Bey (Hacı) 112
Ahmed Refî' Efendi 1251
Ahmed Refik Paşa 824
Ahmed Reis 807
Ahmed Reşad Efendi 1799
Ahmed Reşid Bey (Teşrifatçı) 64
Ahmed Reşid Bey (Torun) 1144
Ahmed Reşid Efendi 418, 1290, 1789, 1793
Ahmed Reşid Efendi (Âbidzâde) 140
Ahmed Reşid Efendi (Sıdkîzâde) 59, 600
Ahmed Reşid Efendi (Tatarcıkzâde) 75
Ahmed Rıfaî 168
Ahmed Rıfâî (Seyyid) 339, 625
Ahmed Rif'at Bey 36, 159, 455, 571, 789
Ahmed Rif'at Bey (Rukiye Hanım Sultanzâde) 159
Ahmed Rif'at Efendi 933
Ahmed Rif'at Paşa (Müşir) 775
Ahmed Sâdık 139
Ahmed Said Efendi 367
Ahmed Sârbân 629
Ahmed Sârbân (Şeyh) 687
Ahmed Şa'rânî 130
Ahmed Şemseddin (Karahisarî) 629
Ahmed Şemseddin Efendi (Şeyhülislâm) 855
Ahmed Şerif Efendi 511
AHmed Şevkî Bey (Yekçeşm) 815
Ahmed Şeyhî Efendi 71
Ahmed Şeyhî Efendi (Kadızâde) 824
Ahmed Şükrî Bey 1298
Ahmed Şükrî Paşa 1246, 1729
Ahmed Tâceddin Berdâî 60
Ahmed Tâib Efendi 612, 706
Ahmed Tâib Efendi (Osmanzâde) 431
Ahmed Taşkendî 513
Ahmed Tevfik Bey 436
Ahmed Tevfik Efendi 1275
Ahmed Vecdî Efendi 460
Ahmed Vefik Efendi 1791, 1801, 1810
Ahmed Vefik Paşa 561, 1373, 1756, 1790
Ahmed Vehbî Efendi 766

Ahmed Visalî Efendi 656
Ahmed Yekdestî 474
Ahmed Yekdest-i Mekkî 1114, 1118
Ahmed Zihnî Efendi 509
Ahmed Ziyâ Bey 143
Ahmed Ziyâ Bey (Afif Beyzâde) 891
Ahmed Zühdî Paşa 1810
Ahretlik Hanım 837
Ahsen Bey 908
Akça Sultan 1212
Âkif Bey 487
Âkif Efendi 135, 1783, 1784
Âkif Efendi (Damadzâde) 1114
Âkif Efendi (Hacı) 1805
Âkif Paşa 45, 405, 933, 1333, 1729, 1790, 1805, 1806, 1819
Alâeddin 1055
Alâeddin (Şeyh) 687, 918, 1127
Alâeddin Ali Cemâlî 102
Alâeddin Ali Efendi 135, 438, 970
Alâeddin Ali Efendi (Nasûhzâde) 1230
Alâeddin Ali Esved 640
Alâeddin Ali Rûmî 121
Alâeddin Ali Yegânî 958
Alâeddin Arabî 588, 1110, 1758
Alâeddin Arabî-i Rıfâî 90
Alâeddin Bey 4, 20
Alaeddin Bey 743
Alâeddin Beyefendi 31
Alâeddin Beyefendi (Sultanzâde) 779
Alâeddin Çelebi-i Rıfâî 102
Alâeddin Efendi 546, 630, 1266, 1314
Alâeddin Efendi (Şeyh Nasûhîzâde) 513
Alâeddin Esved 662
Alâeddin Halvetî 1088
Alâeddin Harkanî-i Kadirî 1097
Alâeddin Hasan 817
Alâeddin Mehmed Efendi 896
Alâeddin Paşa 18, 33, 34, 1301, 1740
Alâeddin Paşa (Damad) 1724
Alâeddin Paşa (Mahmud Sâbit Paşazâde) 369
Alâeddin Paşa (Seyyid) 389
Alâeddin Selçukî 12, 34
Alâeddin-i Selçukî 38
Alâüddevle 376
Aleko Paşa (İstefanaki Beyzâde) 1822
Aleksander Efendi 1809
Aleksander Karayorgiyeviç Bey 1817
Aleksandr Han 158
Aleksandr Karateodori Paşa 1784
Alemşah 35
Ali 169, 1316
Ali (Arnavut) 646
Ali (Attar) 1213
Ali (Bolulu) 602
Ali (Bolulu) (Hacı) 674
Ali (Delviyeli) 627
Ali Ağa 107, 570, 693, 731, 736, 738, 778, 846, 888, 1053, 1063, 1135, 1190, 1231, 1729, 1733, 1764, 1765, 1768, 1769, 1772, 1786, 1787, 1791
Ali (Giritli) 908
Ali (Hacı) 1032
Ali (Kastamonulu) 588
Ali (Kestendilî) (Şeyh) 1148
Ali (Kızanlıklı) 1316
Ali (Küçük) 583, 961
Ali (Nakkaş) 1288
Ali (Seyyid) 128, 728, 1071
Ali (Şeyh) 438, 937
Ali (Tütüncü) 775
Ali (Yamak) 610
Ali Ağa (Albaklızâde) 353
Ali Ağa (Amasyalı) (Seyyid) 765
Ali Ağa (Arabacı) 1767, 1786
Ali Ağa (Bayraksız) 371
Ali Ağa (Beyzâde) 1732
Ali Ağa (Bıyıklı) 1733
Ali Ağa (Çalık) (Hacı) 1792
Ali Ağa (Çerkes) 1791
Ali Ağa (Çorlulu) 1732
Ali Ağa (Dellâk) 1767, 1786
Ali Ağa (Enderunlu) 58
Ali Ağa (Giridî) 591
Ali Ağa (Giritli) 622, 1312
Ali Ağa (Gökçeağaçlı) 608
Ali Ağa (Gümrük emini) 616
Ali Ağa (Gümrükçü) 1183
Ali Ağa (Hacı) 1772
Ali Ağa (Hadım) 1742

Ali Ağa (Harâmi) 1765
Ali Ağa (Hazinedar) 1730
Ali Ağa (Hoca) 1766
Ali Ağa (İbrahim Ağazâde) 849
Ali Ağa (Kalın) 1795
Ali Ağa (Kara) 1765
Ali Ağa (Karakaş) 1792
Ali Ağa (Kasapbaşı) 1047
Ali Ağa (Kebeci) 938
Ali Ağa (Kefeli) 635
Ali Ağa (Köse) 1786, 1792
Ali Ağa (Lala) 1736
Ali Ağa (Melek Paşalı) 1792
Ali Ağa (Menlikli) 1792
Ali Ağa (Mollacıkzâde) 1792, 1806
Ali Ağa (Moralı) 1792
Ali Ağa (Müezzinzâde) 1765
Ali Ağa (Nevşehirli) 974
Ali Ağa (Niğdeli) 1787
Ali Ağa (Pazarköylü) 1732, 1751
Ali Ağa (Semiz) 1764
Ali Ağa (Seyyid) 117
Ali Ağa (Silahdar) 454, 463, 679, 800
Ali Ağa (Silahdar-ı şehriyârî) 815
Ali Ağa (Silahşor) 933
Ali Ağa (Sofu) 1735
Ali Ağa (Şehrî) 1792
Ali Ağa (Taşyatur) 1730
Ali Ağa (Tavukçubaşı) 1178
Ali Ağa (Trabzonlu) 111
Ali Ağa (Trapoliçeli) 599
Ali Ağa (Yapraksız) 1730
Ali Ağa (Yavuz) 1732
Ali Ağa (Yedekçi yeğeni) 1792, 1806
Ali Ağa (Za'feranbolulu) 76
Ali Alâeddin Efendi 1231
Ali Arabî 669
Ali b. Abdullah 65, 985
Ali b. Abdurrahman 749
Ali b. Ahmed 86
Ali b. Ahmed Hanefî 154
Ali b. Hasan 621
Ali b. İbrahim 562
Ali b. Magribî (Seyyid) 1003
Ali b. Mehmed Alâeddin 973
Ali b. Meymûn 86
Ali b. Meymûn (Seyyid) 447
Ali b. Rûşen 1256
Ali b. Sûfî 595
Ali b. Şeyh Esedullah 915
Ali Behcet Efendi 792
Ali Behic Bey 957, 1248
Ali Behic Bey (Mudanyalızâde) 1096
âl-i Bektut 1016
Ali Bey 16, 358, 383, 445, 500, 505, 512, 586, 672, 723, 742, 829, 835, 843, 906, 956, 962, 969, 1029, 1055, 1078, 1230, 1303, 1318, 1331, 1347, 1349, 1360, 1364, 1367, 1734, 1740
Ali Bey (Ahmed Paşazâde) 1733
Ali Bey (Filibelizâde) 1194
Ali Bey (Germiyanoğlu) 40
Ali Bey (Hacı) 407, 444, 791, 1793
Ali Bey (Hasan Paşazâde) 1225
Ali Bey (Hekimzâde) 847
Ali Bey (İbrahim Hanzâde) 353
Ali Bey (İsmail Paşazâde) (Kara) 1738
Ali Bey (İvâz Paşazâde) 1792
Ali Bey (İznikli) 1754
Ali Bey (Kapıcıbaşı) 836
Ali Bey (Kara) 868
Ali Bey (Karakulak) 413
Ali Bey (Karaman Beyi) 796
Ali Bey (Karaman valisi) 31, 1120
Ali Bey (Karamanî) 958
Ali Bey (Karamanî Mehmed Paşazâde) 1143
Ali Bey (Karamanoğlu) 614
Ali Bey (Kel Ahmed Paşazâde) 1737
Ali Bey (Kıblelizâde) 718, 964, 1737
Ali Bey (Malkoçoğlu) 930
Ali Bey (Mihalzâde) 965
Ali Bey (Osmanoğlu) 1231
Ali Bey (Ramazanzâde) (Hacı) 1738
Ali Bey (Serkurenâ) 506
Ali Bey (Seyyid) 1193
Ali Bey (Şehsüvarzâde) 384, 386
Ali Bey (Şeyhülebed) 589
Ali Bey (Tırnakçızâde) 1141
Ali Bey (Vezirzâde) 423
Ali Bey b. Abdullah Paşa 1096
Ali Beyefendi 83

Ali Beyefendi (Hacı) 1734, 1735
Ali Celâl Dede 1123
Ali Cemâlî 1758
Ali Cemâlî (Zenbilli) 1107
Ali Cemâlî Efendi 1758
Ali Cevherî Efendi 357
Ali Çavuş 873, 971, 1799
Ali Çelebi 1083, 1128, 1781
Ali Çelebi (Keresteci) 71
Ali Çelebi (Lâm) 1779, 1781
Ali Çelebi (Memâtî) 657
Ali Dâniş Dede b. Abdullah 1230
Ali Dede 133, 969, 1236
Ali Dede (Arabzâde) 572
Ali Dede (Bakkalzâde) 817
Ali Dede (Bursalı) 673
Ali Dede (Hekim Derviş) 572
Ali Dede (Paşmakçı) 894
Ali Dede (Seyyid) 544
Ali Efendi 90, 126, 166, 340, 352, 497, 533, 588, 590, 694, 747, 794, 798, 904, 966, 979, 993, 995, 1008, 1018, 1022, 1113, 1114, 1129, 1148, 1149, 1151, 1164, 1172, 1234, 1257, 1258, 1273, 1319, 1725, 1760, 1781, 1793
Âlî Efendi 1784
Ali Efendi (Acem) 804
Ali Efendi (Alemdarzâde) 982
Ali Efendi (Amasyalı) 86, 92, 1212
Ali Efendi (Arabzâde) 484
Ali Efendi (A'rec) 749
Ali Efendi (Arpacızâde) 985, 986
Ali Efendi (Bağdadlı) (Seyyid) 1118
Ali Efendi (Bâliğzâde) 753
Ali Efendi (Biko) 1795
Ali Efendi (Bitlice) 510
Ali Efendi (Bolevîzâde) 465
Ali Efendi (Bozoklu) 981
Ali Efendi (Cânibî) 1796
Ali Efendi (Çalık) 931
Ali Efendi (Çatalcalı) 62, 701, 1280, 1759
Ali Efendi (Çavuşzâde) 754
Ali Efendi (Çelebi Kethüdâzâde) 945
Ali Efendi (Çilingir) 1360
Ali Efendi (Çivizâde) 49
Ali Efendi (Demirkazık) 750
Ali Efendi (Derviş) 99, 1177
Ali Efendi (Edirneli) 992, 1726
Ali Efendi (Ekmekçizâde) (Seyyid) 994
Ali Efendi (Emir) 394, 699, 1256
Ali Efendi (Enişte) 1786
Ali Efendi (Erzincanî) 1296
Ali Efendi (Erzincanlı) 1159
Ali Efendi (Esirî) 1179
Ali Efendi (Fenârîzâde) 958, 1105
Ali Efendi (Gümüşayak) 997
Ali Efendi (Hacı) 463
Ali Efendi (Hâfız) 986, 1355
Ali Efendi (Hammamîzâde) 507, 1355, 1357
Ali Efendi (Hâşimî kardeşi) 1012
Ali Efendi (Hoca biraderi) (Sarı) 1017
Ali Efendi (İmam) 362
Ali Efendi (İpekçi) (Hacı) 1270
Ali Efendi (İspirî) 842
Ali Efendi (Karabaş) 368, 931, 1231
Ali Efendi (Karanfilzâde) 1795
Ali Efendi (Kasapzâde) (Kadı) 123
Ali Efendi (Kayserili) 1365
Ali Efendi (Kemter) 574
Ali Efendi (Kesedarzâde) (Hacı) 470.
Ali Efendi (Kınalızâde) 624, 888, 1217
Ali Efendi (Kız) 397
Ali Efendi (Konyalı) 759, 840
Ali Efendi (Köstendilî) 1363
Ali Efendi (Küçük) 1788
Ali Efendi (Lâdikli) 618, 1726
Ali Efendi (La'lî) 1009
Ali Efendi (Luhumî) 1173
Ali Efendi (Meşrebzâde) 89
Ali Efendi (Mısrî) 1173
Ali Efendi (Muradzâde) 140, 1012, 1117
Ali Efendi (Muradzâde şeyhi) 914
Ali Efendi (Müeyyedzâde) 135
Ali Efendi (Nakîb) 60
Ali Efendi (Nakibüleşraf) (Bursalı) 1255
Ali Efendi (Nakkaş) 1113
Ali Efendi (Nevşehirli) 74, 1316

Ali Efendi (Paşmakçızâde) 804, 975, 1295, 1760
Ali Efendi (Paşmakçızâde) (Şeyhülislâm) 1015
Ali Efendi (Pravadili) 1162
Ali Efendi (Rizevî) 345
Ali Efendi (Saatçi) (Hâfız) 474
Ali Efendi (Sahhaf şeyhi) 93
Ali Efendi (Sahhaflar şeyhi) 1266
Ali Efendi (Sakızlı) 800
Ali Efendi (Samgîzâde) 1258
Ali Efendi (Sarı) 1795
Ali Efendi (Serberber) 1271
Ali Efendi (Seydîşehirli) 1345
Ali Efendi (Seyyid) 1782
Ali Efendi (Sûfî) 1234
Ali Efendi (Sünbül) 1348
Ali Efendi (Şerif) 543
Ali Efendi (Şeyh) 163, 1003
Ali Efendi (Şeyhülislâm) 72
Ali Efendi (Şeyhülislâm) (Çatalcalı) 1021
Ali Efendi (Şeyhülislâm) (Zenbilli) 390
Ali Efendi (Talebîzâde) 973
Ali Efendi (Tezkireci) 973
Ali Efendi (Tireli) 572
Ali Efendi (Tokadî) 431
Ali Efendi (Türâbî) 1025
Ali Efendi (Uryânî) 1025, 1179
Ali Efendi (Uzun) 974
Ali Efendi (Velî Efendizâde) 475
Ali Efendi (Yabanâbâdlı) 543
Ali Efendi (Yenişehirli) 1179
Ali Efendi (Zenbilli) 392, 540, 678, 859, 1107, 1110
Ali Efendi b. Yusuf 1103
Ali Enver Efendi 484
Ali Fenârî 1741
Ali Fuad Bey 1734, 1810
Ali Gâlib Paşa 14, 560, 1724, 1784, 1800, 1807
Ali Gıyaseddin (Bolulu) 424
Ali Hasib Bey (Derviş) 652
Ali Hasib Efendi 652
Ali Hasib Efendi (Derviş) 1075
Ali Haydar Bey 1101
Ali Haydar Efendi 627, 766, 1232
Ali İlhâmî Bey (Çelebi Mustafa Paşazâde) 648, 1191
Ali Kemâlî (Şeyh) 380
Ali Kemâlî Paşa 516
Ali Kuşçu 884, 902
Ali Kuşî 137, 889, 918, 919
Ali Lâmiî Bey 1371
Ali Magribî Efendi (Seyyid) 94
Ali Mehmed Emin Efendi (Hammamîzâde) (Hâfız) 1318
Ali Mest Sultan 407
Ali Meşhedî (Mîr) 712
Ali Meşreb Bey (Kazasker) 1090
Ali Meşreb Efendi (Meşreb Efendi hafidi) 451
Ali Muhlis Bey 1275
Ali Murtaza 685
Ali Nâmık Efendi (Seb'azâde) 520
Ali Nâmık Paşa 363
Ali Necib 1102
Ali Necib Bey 1790, 1797, 1798
Ali Necib Paşa 711, 1802
Ali Necib Paşa (Hüseyin Hüsnî Paşazâde) 712
Ali Neş'et Efendi (Gülzemanîzâde) 1370
Ali Nutkî Dede (Seyyid) 699
Ali Paşa 42, 51, 167, 416, 478, 581, 584, 614, 627, 633, 638, 662, 663, 688, 713, 726, 768, 773, 782, 814, 842, 849, 858, 872, 1035, 1041, 1051, 1068, 1076, 1087, 1144, 1205, 1207, 1231, 1329, 1347, 1740, 1742, 1743, 1745, 1751-1753, 1774-1776, 1805, 1814
Âlî Paşa 511, 539, 854, 987, 1217, 1323, 1369, 1756, 1784, 1803, 1804, 1818
Ali Paşa (Abdî Paşazâde) 53, 1724
Ali Paşa (Ahaveyn) 659
Ali Paşa (Arabacı) 523, 1750
Ali Paşa (Arslan Paşazâde) 506
Ali Paşa (Arslanzâde) 1746
Ali Paşa (Benderli) 571, 1755
Ali Paşa (Beyzâde) 1750
Ali Paşa (Bıyıklı) 35, 1034, 1780

Ali Paşa (Biko) 1748, 1774, 1795
Ali Paşa (Canikli) 82, 540, 718, 961, 1092, 1142, 1145
Ali Paşa (Canpuladzâde) 669, 1191
Ali Paşa (Cezayirli) 158
Ali Paşa (Çalık) 697, 1750
Ali Paşa (Çandarlı) 870
Ali Paşa (Çarhacı) 1135, 1755, 1776
Ali Paşa (Çatalcalı)1776
Ali Paşa (Çelebi) 1774
Ali Paşa (Çeşteci) 1745, 1812
Ali Paşa (Çorlulu) 11, 82, 98, 448, 610, 776, 1114, 1153, 1251, 1294, 1724, 1751
Ali Paşa (Dağıstanlı) 608, 633
Ali Paşa (Damad) 779, 785, 1723, 1743, 1751, 1814
Ali Paşa (Dellâk) 1813
Ali Paşa (Efrâsiyâboğlu) 446
Ali Paşa (Genç) 632, 963, 1146
Ali Paşa (Gevranlızâde) 548, 1051
Ali Paşa (Güzelce) 1745
Ali Paşa (Hacı) 509, 847, 1289, 1772
Ali Paşa (Hadım) 362, 1729, 1742, 1812
Ali Paşa (Hâfız) 648, 1093, 1776
Ali Paşa (Hazinedar) 155, 973
Ali Paşa (Hekimoğlu) 79, 626, 947, 1752, 1753
Ali Paşa (Hekimzâde) 78, 83, 532, 543, 865, 899, 1039, 1053, 1145, 1340, 1813
Ali Paşa (Hüsâm Beyzâde) 118
Ali Paşa (Hüsâmbeyzâde) 1774
Ali Paşa (İzmirli) 151
Ali Paşa (Kadı) 748
Ali Paşa (Kadızâde) 1116, 1814
Ali Paşa (Kapdan) 150, 1276
Ali Paşa (Karakaş) 1812
Ali Paşa (Karamanîzâde) 157
Ali Paşa (Karanfilzâde) 1779
Ali Paşa (Karayılanoğlu) 834
Ali Paşa (Kars) 1084
Ali Paşa (Kayserili) 432
Ali Paşa (Kel Ahmed Paşazâde) 18
Ali Paşa (Kemankeş) 989, 1043, 1745
Ali Paşa (Kılıç) 382, 778, 870, 908, 1068, 1348, 1774
Ali Paşa (Kıncı) 1749, 1795
Ali Paşa (Köse) 694
Ali Paşa (Lâz) 1252
Ali Paşa (Maktulzâde) 37, 723, 832, 1198, 1724, 1752, 1780
Ali Paşa (Maryolzâde) 1203
Ali Paşa (Moldovanî) 633
Ali Paşa (Mollacıkzâde) 951, 1095
Ali Paşa (Moralı) 1751, 1812, 1813
Ali Paşa (Müezzinzâde) 1332
Ali Paşa (Nasûhzâde) 1776
Ali Paşa (Nevşehirli) 30, 44, 1724, 1780
Ali Paşa (Nişancı) 571, 1261
Ali Paşa (Paşazâde)) 54
Ali Paşa (Pazarköylü) 1724
Ali Paşa (Sadrazam) 374, 1318, 1751
Ali Paşa (Sadrazam) (Hacı) 697, 1044
Ali Paşa (Sadrazam) (Seyyid) 344
Ali Paşa (Sarhoş) 37
Ali Paşa (Sarı) 1099
Ali Paşa (Semin) 1743, 1786, 1812
Ali Paşa (Semiz) 85, 959
Ali Paşa (Seyyid) 584, 1207, 1775
Ali Paşa (Silahdar) 14, 133, 147, 154, 496, 717, 779, 831
Ali Paşa (Sofu) 1812
Ali Paşa (Suyolcu) 1282, 1749, 1814
Ali Paşa (Sürûrî) 97
Ali Paşa (Şehid) 376, 735, 753, 761, 782, 811, 1024, 1140, 1166
Ali Paşa (Şehid) (Silahdar) 651
Ali Paşa (Şerif) 1096
Ali Paşa (Şeyhoğlu) 944
Ali Paşa (Şişman) 411, 521, 808
Ali Paşa (Tepedelenli) 679, 716, 730, 773, 836, 845, 885, 926, 928, 1036, 1058, 1195, 1326 1331
Ali Paşa (Tepedelenlizâde) 837
Ali Paşa (Tevkiî) 1753
Ali Paşa (Tophaneli) 1813
Ali Paşa (Trabluslu) 920
Ali Paşa (Türk) 1750
Ali Paşa (Vardar) 784
Ali Paşa (Yavuz) 1202, 1744, 1812

Ali Paşa (Yedekçi yeğeni) 1813
Ali Paşa (Yeğen) 1261
Ali Râif Efendi 1780
Ali Râif Efendi (Halebîzâde) 825
Ali Râik Bey 1781
Ali Râik Efendi 1797
Ali Râik Efendi (Meşrebzâde) 493
Ali Râtib Bey 120, 910
Ali Râtib Efendi 711
Ali Rızâ Bey 347, 443, 583, 629, 709, 1051, 1258, 1285, 1803
Ali Rızâ Bey (Hekimzâde) 710
Ali Rızâ Bey (İşkodralızâde) 842
Ali Rızâ Bey (Kasapzâde) 499
Ali Rızâ Dede 969
Ali Rızâ Efendi 89, 1274, 1727, 1800-1802, 1807
Ali Rızâ Efendi (Baltacızâde) 464
Ali Rızâ Efendi (Dürrîzâde) 135
Ali Rızâ Efendi (Hammamîzâde) 1357
Ali Rızâ Efendi (Osman Kethüdâzâde) 823
Ali Rızâ Paşa 1038, 1214, 1309, 1734, 1735
Ali Rıza Paşa 369
Ali Rızâ Paşa 590, 593, 799, 844
Ali Rif'at Bey 64
Ali Ruhî Bey (Veysî Paşazâde) 1303
Ali Ruhî Efendi 113
Âl-i Sa'dûn 1229
Ali Sâib Paşa 1771-1773
Ali Sâtı' Efendi (İmamzâde) 856
Ali Sâtı' Efendi (Zilelizâde) 495
Ali Sırrî-i Nakşibendî (Şeyh) 1317
Ali Şefik Bey 816, 1800
Ali Şefik Bey (Hasan Paşazâde) 647
Ali Şefik Paşa 1798
Ali Şevket Paşa 718
Ali Tûsî 115, 1106, 1109
Ali Tur Bey (Malkoçoğlu) 930
Ali Tusî 55
Ali 'Ulyâ Çelebi 1781
Âlim Efendi 622
Alimî 874
Alioğlu (Küçük) 53
Alp Giray 1027
Alparslan 696
Altın Nişanlı 833
Âmir Efendi (Arabzâde) 595
Âmir (Yemen Beyi) 697
Ammar Bey 1201
Amr b. As 198
Amrî Ali Efendi 1290
Anber Ağa 965
Ankaralızâde 464
Arab Çelebi 1270
Arab Kasım 518
Arabzâde hafidi 484
Ârif 737
Ârif Ağa 1217, 1731
Ârif Ahmed Ağa 1325
Ârif Ahmed Efendi 1373, 1798, 1807
Ârif Ahmed Efendi (Peçuylu) 77
Ârif Bey 598, 737, 1238, 1250, 1729, 1790, 1793
Ârif Bey (Benli) 368, 847
Ârif Bey (Halil Hamid Paşazâde) 1355
Ârif Bey (Kırımîzâde) 1120
Ârif Çelebi 545, 699, 871
Ârif Efendi 68, 400, 461, 804, 822, 1008, 1099, 1158, 1267, 1371, 1728, 1783, 1793, 1801, 1807
Ârif Efendi (Ağa İmamızâde) 798
Ârif Efendi (Arabzâde) 484
Ârif Efendi (Arabzâde) Şeyhülislâm) 1243
Ârif Efendi (Atâ Efendizâde) 1761
Ârif Efendi (Büyük) 1780
Ârif Efendi (Dürrîzâde) 73, 424, 1164, 1343, 1357
Ârif Efendi (Hekimbaşı) 136
Ârif Efendi (İrfanzâde) 1807
Ârif Efendi (Kastamonulu) 1344, 1793
Ârif Efendi (Kethüdazâde) 855
Ârif Efendi (Kıbrısîzâde) 922
Ârif Efendi (Küçük) 1265, 1783, 1807
Ârif Efendi (Meşrebzâde) 590, 1761
Ârif Efendi (Mustafazâde) 1761
Ârif Efendi (Müderriszâde) 405
Ârif Efendi (Şâtırzâde) 451, 1090
Ârif Efendi (Şeyhülislâm) 595
Ârif Hikmet Bey 771, 839, 1761

Ârif Hikmet Bey (Keçecizâde) 848
Ârif Hikmet Bey (Râif İsmail Paşazâde) 1211
Ârif Hikmet Bey (Sinanzâde) 473
Ârif Hikmet Bey (Şeyhülislâm) 468, 494
Ârif Mehmed Ağa 862
Ârif Mehmed Bey 118, 604, 693
Ârif Mehmed Efendi 545, 1728, 1789
Ârif Mehmed Efendi (Arabzâde) 460
Ârif Mehmed Efendi (Dürrîzâde) 466, 491, 1156
Ârif Mehmed Efendi (Hacı) 576
Ârif Mehmed Efendi (Hocazâde) 492
Ârif Mehmed Efendi (İsâzâde) 70
Ârif Mehmed Efendi (İshakzâde) 1094
Ârif Mehmed Efendi (Müderriszâde) 660
Ârif Mehmed Efendi (Surre Eminizâde) 758
Ârif Mustafa Ağa 155, 448
Ârif Mustafa Efendi 805, 1157
Ârif Paşa 1773, 1800, 1803, 1804, 1807, 1816
Ârifî Ahmed Efendi 1782
Ârifî Efendi (Kethüdâzâde) 590
Ârifî Paşa 1757, 1784, 1785, 1805, 1806, 1810
Aristarki Bey 1819
Arslan 376
Arslan Giray 588, 1811
Arslan Paşa 1076, 1259, 1814
Arslan Paşa (Mastaracızâde) 867
Arslan Paşa (Nogayzâde) 867
Artin Ağa (Kazaz) 1817
Artin Dadyan Paşa 1816
Arzî Mehmed Dede 817, 1240
Âsaf Bey (Tepedelenlizâde) 837
Âsaf Mehmed Paşa 1050, 1360
Âsaf Paşa 586, 1309, 1778
Âsaf Paşa (Müşir) 392
Âsım Ahmed Efendi 827
Âsım Bey 97, 586, 813
Âsım Efendi 586, 756, 806, 857
Âsım Efendi (Mekkîzâde) 1369
Âsım Efendi (Vak'anüvis) 599
Âsım Mehmed Bey 1278
Âsım Mehmed Bey (Köprülüzâde) 1340
Âsım Mehmed Efendi (Seyrekzâde) 93
Âsım Paşa 1272, 1785, 1805, 1806
Âsım Paşa (Hacı) 648
Âsiye Hanım 155, 585
Aşçızâde 741
Âşık Çelebi 565
Âşık Paşa 447, 506
Âşir Efendi 1179, 1761
Âşir Efendi (Reiszâde) 1271
Âşir Efendi (Şeyhülislâm) 370, 935, 1242
Âşir Mehmed Efendi (Reiszâde) 351
Âşir Mustafa Efendi 1249
Atâ Bey 566, 850
Atâ Bey (Hekim) 528
Atâ Efendi (Şeyh) 649
Atâ Han 435
Atâ Mehmed Efendi (Şerifzâde) 1761
Atâullah Ahmed Bey 599
Atâullah Ahmed Efendi 66
Atâullah Ahmed Efendi (Ebû İshakzâde) 994
Atâullah Atâî Mehmed Efendi 589
Atâullah Atâyî Efendi 1230
Atâullah Bey 436, 1780
Atâullah Dede 817, 892
Atâullah Efendi 1214, 1252, 1267, 1725, 1760, 1761, 1781, 1783, 1793
Ataullah Efendi 1797
Atâullah Efendi 67, 564, 675, 676, 698, 975
Atâullah Efendi (Arabzâde) 352, 595, 1761
Atâullah Efendi (Çalkandızâde) 1162
Atâullah Efendi (Çivizâde) 992
Atâullah Efendi (Dürrîzâde) 73, 424, 599, 1164
Atâullah Efendi (Hatvanîzâde) 1001
Atâullah Efendi (Hoca) 160, 987
Atâullah Efendi (Mollacıkzâde) 805
Atâullah Efendi (Nev'îzâde) 373, 1252
Atâullah Efendi (Şânîzâde) 763
Atâullah Efendi (Şeyhülislâm) 701

Atâullah Mehmed Efendi 71, 87, 165, 751, 998, 1152, 1802
Atâullah Mehmed Efendi (Hâmidzâde) 599
Atâullah Mehmed Efendi (Seyyid) 575
Atâullah Mehmed Efendi (Şâmîzâde) 707
Atâullah Mehmed Efendi (Tefsirîzâde) 1022
Atâullah Mehmed Efendi (Yesârîzâde) 852
Atâullah Paşa (Kevâkibîzâde) 887
Atâullah-ı İskenderî 1096
Atâulluh Mustafa Bey 839
Âtıf Ahmed Efendi 339, 365, 1297
Âtıf Bey 1318, 1734
Âtıf Bey (Abdullah Beyzâde) 840
Âtıf Bey (Teşrifatçı) 58
Âtıf Beyefendi 1735
Âtıf Efendi 166, 339, 896, 1783, 1789, 1793, 1796
Âtıf Efendi (Âtıfzâde) 392
Âtıf Efendi (Defterdar) 1328
Âtıf Efendi (Kuyucaklızâde) 95
Âtıf İbrahim Efendi 1789
Âtıf Mehmed Efendi 526
Âtıf Mehmed Emin Efendi (İmamzâde) 997
Âtike Sultan 381, 832, 835
Atiye Sultan 25, 522, 1258
Atiyetullah Hanım 10, 909
Atiyye (Şerif) 369
Atpazarî 817
Avârezâde 55
Avn Efendi (Şerif) 1096
Avnî Efendi 77, 599, 793
Avnî Mehmed Efendi 1782, 1796
Avnullah Efendi 498
Avnullah Mehmed Efendi (Dürrîzâde) 672
Avnürrefik Paşa 1763
Ayaklı Kütüphane 467
Ayas (Molla) 1173, 1725
Ayas (Şeyh) 1125
Ayas Bey 387
Ayas Efendi 121
Ayas Mehmed Ağa 1764
Ayas Mehmed Paşa 1742
Ayas Paşa 446, 456, 709, 922, 1105, 1181, 1229, 1742, 1743
Ayasluğ Çelebisi 1129
Aydın Ağa 407, 1786
Aydın Bey 958
Aygır İmam 414
Ayn-ı Ekber Mehmed (Şeyh) 1258
Aynî Efendi 490, 1355
Aynî Hasan Efendi 543
Aynişah Sultan 157
Ayşe Ebe 660
Ayşe Hanım 581, 685, 716, 843, 1009
Ayşe Hanım Sultan 26, 36, 38, 85, 685, 959, 963, 1286
Ayşe Sıdıka Hanım 1243
Ayşe Sultan 7, 13, 30, 36, 146, 343, 474, 556, 611, 778, 791, 1033, 1072, 1118, 1132, 1191, 1230, 1265, 1360
Ayşe Sultan (Büyük) 1201
Ayyar Alâeddin Bey 1081
Azamet Giray 552
Âzerî İbrahim Efendi (Muallimzâde) 1174
Âzim Mehmed Efendi (Şabanîzâde) 1020
Âzim Mehmed Efendi (Şabanzâde) 529
Aziz (Ümmî) 70
Aziz Bey 125, 635
Aziz Efendi 347, 425, 619, 667, 1267
Aziz Efendi (Hacı) 471
Aziz Efendi (Ketanîzâde) 918
Aziz Efendi (Mısırlızâde) 911
Aziz Mahmud Efendi 575
Aziz Mahmud Efendi (Surre Eminizâde) 758
Aziz Mehmed Efendi 1272
Aziz Mehmed Efendi (Gülzemanîzâde) 546
Aziz Mehmed Efendi (İsâzâde) 801
Aziz Mehmed Efendi (Paşmakçızâde) 1331
Aziz Paşa 844, 1194, 1237, 1288, 1815
Aziz Paşa (Kâmilzâde) 865
Aziz Râkım Bey 1052

Azize Hanım 599
Azizî (İhsan Efendi) 793
Azizî Mustafa Bey 348
Azmî Ahmed Efendi 1789
Azmî Bey 1322
Azmî Bey (Ömer Lutfî Efendizâde) 1349
Azmî Efendi 565

Baban Bey 12
Bahâ Bey 373, 1631
Bahadır Bey 630, 1520
Bahadır Giray 191, 354, 419, 547, 1430
Bahadır Giray Han 141
Bahadır Han (Ebû Said) 1667
Bahadırzâde 280
Bahâeddin Ahmed Veled Çelebi 310
Bahâeddin Bey 564, 1715
Bahâeddin Efendi 351, 567
Bahâeddin Efendi (Reiszâde) 330
Bahâeddin Mehmed Bey (Sirozîzâde) 1615
Bahâeddin Mehmed Efendi (Tatarcıkzâde) 75
Bahâeddin Sultan Veled 1495
Bahâeddinzâde 60
Bahâî Efendi 100, 1650, 1759
Bahâî Efendi (Şeyhülislâm) 179, 185, 1416
Bahâî Mehmed Efendi 99
Bahâî-i Küfrî 351
Bahar Ali Efendi 1437
Bâhir İsmail Bey 247
Bâhir Mustafa Bey (Abdurrahman Paşazâde) 1737
Bâhir Mustafa Paşa 43, 368, 614, 1689, 1713, 1753, 1813
Bâhir Mustafa Paşa (Köse) 238, 488
Bahrî Hasan Efendi 423
Bahrî Mehmed Paşa 1779
Bahsî Mehmed Efendi 117
Bahşî 1669
Bahşi Bey 59
Baht Giray 1811
Bâkî 545
Bâkî Bey 212, 1478
Bâkî Efendi 356
Bâkî Paşa 125
Balaban Ağa 1763
Bâlî (Husrevzâde) 266
Bâlî Ağa 1764, 1771
Bâlî Bey 244
Bâlî Bey (Antalyalı) (Damad) 1742
Bâlî Bey (Çöte) 293
Bâlî Çelebi 379
Bâlî Efendi 1388, 1403
Bâlî Efendi (Hatip) 358
Bâlî Efendi (Kara) 1806
Bâlî Efendi (Kazasker) 1398
Bâlî Efendi (Sofyalı) 141, 630
Bâlî Efendi (Uzun) 397
Bâlî Paşa 18, 524, 1675, 1814
Bâlî Paşa (Antalyalı) 1723
Bâlî Paşa (Yahya Paşazâde) 410
Bâlîzâde 652
Barbaros 662
Basrî Mustafa Efendi (Hacı) 1553
Battal Paşa 286
Bâyezid (Hacı) 153
Bâyezid I 12, 20, 22, 30, 33, 40, 42, 244, 359, 386, 407, 538, 600, 670, 675, 1581, 1677, 1723, 1725, 1740, 1774
Bâyezid II 1, 4-6, 12-16, 18, 20, 21, 24, 25, 28, 29, 31, 33-35, 38, 42, 43, 60, 92, 157, 231, 250, 287, 358, 407, 423, 448, 536, 628, 630, 660, 681, 1459, 1499, 1500, 1515, 1610, 1675, 1688, 1723, 1725, 1735, 1742
Bâyezid (Kastamonulu) 407
Bâyezid (Şehzâde) 1, 25, 29, 34, 41, 105, 161, 234, 342, 379, 521, 546, 549, 1509
Bâyezid (Tozkoparan) 355, 359
Bâyezid Ağa 1763
Bâyezid Bey 1740
Bâyezid Paşa 602, 1740
Bâyezid-ı Sofî 1725
Bayındırî 553

Bayram 1679
Bayram (Ankaralı) 1707
Bayram (Eyüplü) 165
Bayram Ağa 418, 1765
Bayram Ağa (Kara) 273
Bayram Bey 95
Bayram Paşa 28, 203, 291, 1723, 1745, 1746, 1786, 1812
Bayram Velî (Hacı) 291, 669, 1582, 1688
Baysungur Mirza 270
Bedirhan Bey 300
Bedreddin (Köle) 1579
Bedreddin (Şeyh) 55
Bedreddin Ali Efendi 1426
Bedreddin Efendi 1725
Bedreddin Mahmud Efendi 377, 1446
Bedrî Efendi 487
Behcet Ali Efendi 260, 489
Behcet Bey 347, 390, 1657
Behcet Efendi 397, 416, 568, 665, 1796
Behcet Efendi (Arabzâde) 1708
Behcet Efendi (Hekimbaşı) 334, 390
Behcet Efendi (ser-etıbbâ) 109
Behcet Mustafa Efendi 1728
Behcet Paşa 363, 1631
Behic Efendi363
Behice Sultan 597
Behiye Hanım 278, 1474
Behlûl Ağa (Taşçıbaşı) 57
Behram (Dımışkî) 430
Behrâm Ağa 323, 1730, 1764
Behrâm Ağa (Hâfız) 1584, 1731
Behrâm Çavuş 1791
Behrâm Paşa 528, 1548
Bekâr Memi 656
Bekir Ağa (Alâiyeli) 1792
Bekir Ağa (Deli) 1767
Bekir Bey (Karagöz Mehmed Paşazâde) 1780
Bekir Bey (Kesriyelizâde) 1792
Bekir Bey (Sırkâtibizâde) 522
Bekir Efendi 512, 591
Bekir Efendi (Köse) 102
Bekir Efendi (Soğukçeşmeli) 320, 1391
Bekir Paşa 328, 413, 415, 1447, 1488
Bekir Paşa (Alâiyeli) 413, 1470, 1780, 1813
Bekir Paşa (Defterdar) 1746
Bekir Paşa (Lokmacı) 1813
Bekir Paşa (Moralı) 1628
Bekir Sâmî Bey 677
Bekir Subaşı 545, 1694
Bekrî Mustafa Paşa 1527
Bektaş Ağa 609, 1766
Bektaş Efendi 1726
Bektaş Velî (Hacı) 1590
Belîğ Efendi 1719
Beliğ Mustafa Efendi 185
Benderli Ali Paşa 592
Benû Kuteybe 1762
Berekât 1762
Berekât b. Hasan b. Aclân 1762
Berekât (Şerif) 233, 425, 1667, 1762, 1763
Besim Bey 450, 1389
Besim Mehmed Ağa 1731
Besim Mehmed Bey 233
Besim Mehmed Efendi 575
Beşir Ağa 386, 1526, 1528, 1730
Beşir Ağa (Genç) 554
Beşir Ağa (Hacı) 1657, 1730
Beşir Ağa (Sarıkçı) 1730
Beşir b. Muhyiddin b. Velîyeddin 76
Beşir Fuad Bey 680
Beşir Paşa 1786
Beyazîzâde 116
Beyhan Sultan 2, 212, 214, 317, 347, 374, 1422, 1473
Beyker Paşa 528
Bibesku 1817
Bîcan Paşa 298, 486
Bilâl (Seyyid) 56, 429
Bilâl Ağa 1731
Bilâl Ağa (Halil Paşalı) 1731
Bilâl Kâzımî (Seyyid) 194
Bilâl Necib Efendi 445
Bilâl-i Habeşî 301
Bilâlzâde 1577, 1578
Biraderzâde 648, 1415
Blak Bey 1817
Bolulu Çelebi 1432

Bonneval 198
Bostan Ağa 584
Bostan Çelebi 387, 1425, 1437
Bostan Efendi 1580, 1656
Bostan Mustafa Efendi 375
Budak Bey 233
Buharî (Emir) 303, 1499, 1555
Buharî (Şeyh) 1503
Burak Çelebi 1781
Burhan Efendi 1639
Burhaneddin 1709
Burhaneddin Berdaî 51
Burhaneddin Çelebi 1794
Burhaneddin Efendi 32, 1658
Burhaneddin Haydar-ı Herevî 682
Burhaneddin (Şeyh) 1586
Burnaz 678

Câbir b. Abdullah Ensarî 143
Câbir Paşa 129
Ca'fer 381
Ca'fer (Deli) 1639
Ca'fer (Seyyid) 601
Ca'fer Ağa 220, 546, 1729, 1732, 1736, 1764, 1765
Ca'fer b. Said (Şerif) 1763
Ca'fer Bey 79, 1740
Ca'fer Bey (Mahrukîzâde) 269
Ca'fer Çavuş 215
Ca'fer Çelebi 356, 1424, 1610, 1779
Ca'fer Çelebi (Taczâde) 1779
Ca'fer Dede 616
Ca'fer Efendi 652, 1522, 1725
Ca'fer Efendi (Âvare) 1494
Ca'fer Efendi (Hireli) 103
Ca'fer Kemâl Efendi 268
Ca'fer Paşa 6, 13, 209, 291, 653, 1723, 1740, 1741, 1745, 1774, 1775, 1779, 1812
Ca'fer Paşa (Bostancı) 1774
Ca'fer Paşa (Büyük) 383, 1700
Ca'fer Paşa (Damad) 1723, 1746
Ca'fer Paşa (Küçük) 382
Cağala 1513
Câmî 358, 655
Câmî (Molla) 1410
Can Arslan Paşa 324
Can Muhyî Çelebi 1481
Cânân Paşa 1608
Canbek Giray 419, 1486, 1811
Canbek Giray Han 1520
Canberd Gazalî 248
Cânib Efendi 1783, 1789, 1806, 1807
Canmirza Paşa 635
Canpulad Mustafa Paşa (Canpulad) 1774
Canpuladlı 636
Canpuladoğlu 645
Celâl (hattat) 59
Celâl (Molla) 1410
Celâl Ali Paşa 476
Celâl Bey 1390, 1399, 1418
Celâl Bey (Musâhib) 162
Celâl Efendi (Kadı) 1463
Celâl Paşa 663
Celâl Paşa (Cebbarzâde) 1401
Celâl Paşa (Reşîd Paşazâde) 1385
Celâl Paşa (Şerif Paşazâde) 1591
Celâleddin Ağa 1769
Celâleddin Bey 1569
Celâleddin Çelebi 372, 375
Celâleddin Devvânî 92, 1513
Celâleddin Efendi 110, 498
Celâleddin Efendi (Atıfzâde) 392
Celâleddin Ergun 1709
Celâleddin Kirmanî (Seyyid) 258
Celâleddin (Molla) 668
Celâleddin Muhammed b. Abdurrahman 125
Celâleddin Paşa 1531
Cem (Şehzâde) 38, 43, 156, 246, 341, 342, 387, 657, 1424, 1512, 1530, 1559, 1678
Cemâl (hattat) 59
Cemâl (Karahisarlı) 1576
Cemâl Bey 671, 680, 1393
Cemâl Efendi 241, 1729
Cemâl Efendi (Şeyh) 90

Cemâl Halife 661
Cemâl Mehmed Efendi (Zeynîzâde) 1728
Cemâl Paşa 586, 1778
Cemâl Yusuf Paşa 1630
Cemâleddin Aksarayî 231, 678, 1580, 1709
Cemâleddin Efendi 102, 231, 391
Cemâleddin Efendi (Âtıfzâde) 388
Cemâleddin Efendi (Hasirîzâde) 359
Cemâleddin Efendi (Zeynîzâde) 1579
Cemâleddin Mehmed Efendi (Âtıfzâde) 389
Cemâleddin Mehmed Efendi (Yusufzâde) 1761
Cemâleddin Uşşakî 83
Cemâlî (Şeyh) 1683
Cemâlî Efendi 391
Cemâlî Halife 1432
Cemil Bey 486, 1390, 1734
Cemil Paşa 584, 1505, 1784
Cemil Paşa (Reşîd Paşazâde) 1385, 1386
Cemile Sultan 11, 13, 14, 269
Cenâb Bey 111
Cenâb Bey (Serhalifezâde) 1650
Cengiz 403, 524, 553, 588, 1391, 1409, 1811
Cengiz Han 42, 350
Cennet Efendi 1659
Cennet Mehmed Efendi 347
Cerrahbaşızâde 666
Cevad Bey 1552
Cevad Paşa 327, 1757
Cevdet Mustafa Efendi (Behcetzâde) 465
Cevdet Paşa 1475, 1801, 1805, 1806, 1808, 1810
Cevher Ağa 1730, 1731
Cevher Ağa (Hazinedar) 1730
Cezerî (İmam) 128
Cihan Giray (Kırım Girayzâde) 1486
Cihangir (Şehzâde) 41, 660
Corcizâde (A'mâ) 194
Cûci b. Cengiz Han 552
Cûdî Efendi 262
Cüneyd Bey 602, 615, 1668
Cüneyd (Tokatlı) 1688
Cününî Dede Efendi 1462

Ç

Çâker Ağa 573
Çakmak Dede 107
Çalık Damadı 1468
Çamik 1820
Çandarlızâde İsâ Bey 1779
Çatak (Halil Paşa) 582
Çavuşzâde 646
Çelebi 160, 1781
Çelebi Ağazâde 1527
Çelebi Efendi 1792
Çelebi Halife 359, 1514, 1554
Çelebi Mehmed 359
Çelebizâde 1404
Çelebizâde İsmail Âsım Efendi 1760
Çivizâde 357
Çoban Devlet Giray 141, 524
Çoban Giray 419, 1409, 1571
Çorlulu Ali Ağa (Silahdar) 1751
Çömez Ahmedzâde 1595

D

Dâniş Ahmed Bey 1479
Dâniş Efendi 317
Dâniş Mehmed Bey 1387
Darbaz Ağa (Hacı) 1462
Darbune Ebûbekir Ağa (Darbune) 1767
Dâvud (Kara) 123
Dâvud (Şeyh) 1581
Dâvud Ağa 1729
Dâvud Bey 247, 647, 1740, 1741
Dâvud Bey (Ramazanoğlu) 571
Dâvud Dede 517
Dâvud Efendi (Atlı) 173
Dâvud Efendi (Kara) 1649

Dâvud Paşa 203, 301, 376, 478, 495, 503, 1463, 1547, 1740, 1742, 1744, 1745, 1786, 1803, 1808, 1812, 1817
Dâvud Paşa (Kapdan) 1723
Dâvud Paşa (Kara) 23, 1723, 1744, 1774
Dâvud Paşa (Küçük) 1774
Dâvud Paşa (Nişancı) 1742
Dâvud Paşa (Nişancı) (Kara) 1774
Dâvud Paşa (Sadrazam) 342
Dâvud peygamber 1422
Dâvud-ı Kayserî 1610, 1758
Dâye Hatun 408
Debbas (Şeyh) 303
Deli Efendi 475
Deli Pîrî 612
Demirbaş Şarl 3
Demirkazık 582
Derviş 1673
Derviş Abdülkadir Efendi 459
Derviş Ağa 1613, 1765, 1786, 1792
Derviş Bey 160, 358, 596
Derviş Çelebi (Baba Nakkaşzâde) 1794
Derviş Çelebi (Priştineli) 1781
Derviş Efendi 536, 617, 1611
Derviş Efendi (Atâzâde) 334
Derviş Efendi (Defterdar) 192
Derviş Efendizâde 411
Derviş Mehmed 435
Derviş Mehmed Bey 413, 434
Derviş Mehmed Çelebi 1522
Derviş Mehmed Efendi 1484, 1487, 1512
Derviş Mehmed Efendi (Mihrikebîrzâde) 1419
Derviş Mehmed Es'ad Bey 1444
Derviş Mehmed Paşa 418
Derviş Mehmed Sâdık Efendi (Mîrialemzâde) 435
Derviş Mustafa Efendi 396, 460, 1377
Derviş Ömer Bey 586
Derviş Paşa 120, 281, 413, 633, 1466, 1755, 1771, 1774, 1776, 1786, 1804, 1810
Derviş Paşa (Kapdan) 1745
Derviş Paşa (Sadrazam) 593
Derviş Süleyman Bey 1537
Derviş-i Rûmî 418
Devlet Giray 141, 323, 547, 552, 1486, 1489, 1811
Devlet Giray Han 305, 524, 547, 552, 1485
Devlet Giray Han II 354, 524
Devlet Giray Han IV 1571
Devlet Giray I 350, 452
Devlet Giray II 349, 1811
Devlet Giray III 1811
Devlet Giray IV 1811
Devlet Giray (Kara) 1430, 1573
Devlet Sofî 552
Devvaşü'l-leyl 1550
Dilâver Ağa 1730
Dilâver Paşa 202, 1745
Dilberûze Usta 1568
Dirayse Paşa 1777, 1815
Divane Bey 415
Divanî Mehmed Çelebi 1658
Drayse Paşa 528
Durak Ağa 422
Durak Çelebi 653
Durak Mehmed Ağa 1792
Durak Mehmed Bey (İbrahim Paşa oğlu) 1737
Durak Paşa 120, 1405, 1443, 1775
Durmuş Çelebi (Bursalı) 546
Durmuş Efendi 165
Durmuş Efendi (Şehremini) 174
Durmuş Reis 615
Dursun Efendi 526
Dursun Mehmed Ağa 1768, 1786
Düğümlü Baba 308
Dündar Alp 42
Dürrî Ahmed Efendi 529
Dürrî Efendi 68
Dürrî Hüseyin Ağa 1787
Dürrî Mehmed Efendi 482, 1760, 1783
Dürrî Mehmed Efendi (Şeyhülislâm) 424
Düzoğulları 526

Ebâ Eyyûb-i Ensârî 474
Ebezâde 1447
Ebû Abdullah Semerkandî 1392
Ebû Eyyûb el-Ensarî 39
Ebû Eyyûb Ensârî 1582
Ebû Eyyûb-ı Ensarî 3
Ebû Hâmid Efendi 1604
Ebû Hanife (İmam-ı Azam) 280
Ebû İshak Efendi 1458
Ebû İshak İsmail Efendi 425
Ebû Nâil 81
Ebû Nümey 339, 437, 506
Ebû Nümey Muhammed 1762
Ebû Sahre 1550
Ebû Said Efendi 119, 534
Ebû Said Efendi (Şeyhülislâm) 487
Ebû Said Mehmed Efendi 1415
Ebû Talib 606
Ebû Talib (Şerif) 1762
Ebûbekir (Hz.) 128, 171, 367, 551, 580
Ebûbekir Ağa 151, 465, 1731, 1733, 1736, 1768, 1793, 1807
Ebûbekir Ağa (Bostancıbaşı) 441
Ebûbekir Ağa (Hacı) 1789
Ebûbekir Ağa (Moralı) 1738
Ebûbekir b. Ali Efendi 174
Ebûbekir Bey 155, 168, 198, 199, 582, 1387
Ebûbekir Bey (Kesriyelizâde) 158, 508
Ebûbekir Efendi 165, 684, 1524, 1570, 1703, 1733, 1734, 1779, 1780, 1782, 1802
Ebûbekir Efendi (İmam) 469
Ebûbekir Efendi (Şeyh) 103
Ebûbekir Efendi (Şirvanî) 1782
Ebûbekir Efendi (Tireli) 174, 466
Ebûbekir Efendi (Tokadî) 155
Ebûbekir Efendi (Tokatlı) 168, 428
Ebûbekir Nümâyî Efendi 102
Ebûbekir Paşa 84, 167, 227, 273, 430, 1536, 1774, 1775
Ebûbekir Paşa (Alâiyeli) 37, 220, 435, 455, 1529, 1724
Ebûbekir Paşa (Manisalı) 1794
Ebûbekir Paşa (Mîrialem) 417
Ebûbekir Paşa (Moralı) 325
Ebûbekir Paşa (Silahdar) 1813
Ebûbekir Paşa (Tavukçu Reiszâde) 1624
Ebûbekir Râsim Efendi 1782, 1787
Ebûbekir Râsim Paşa 333, 594, 1428, 1813
Ebûbekir Rıfkî Bey 455
Ebûbekir Sâmî Paşa 564, 1754
Ebûbekir Vahdetî Efendi 77, 313
Ebûlbeka Kefevî 511
Ebû'l-Berekât b. Zeyd (Şerif) 1762
Ebûlberekât b. Zeyd 601, 1413
Ebûlcevad Efendi 438
Ebûlhayr Ahmed Efendi (Damadzâde) 531
Ebûlhayr Efendi 138
Ebûlhedy Mehmed Efendi 192
Ebûlhüdâ Mehmed Efendi (Sayyâdîzâde) 626
Ebû'l-leys Alisi 231
Ebû'l-leys Efendi 231
Ebûlmeâlî 558
Ebû'l-mevâhib 187
Ebû'z-zeheb Mehmed Bey 1617
Ebûlmeyamin Mustafa Efendi 616
Ebûlyümn Efendi 437
Ebûssuûd Efendi 51, 55, 106, 111, 113, 161, 224, 331, 379, 440, 482, 540, 546, 616, 1392, 1399, 1415, 1420, 1437, 1438, 1475, 1515, 1567, 1577, 1609, 1659
Ebûssuûd Efendi (Es'ad Efendizâde) 1650
Ebûssuûd Efendi (Serbendîzâde) 1580
Ebûssuûd Efendi (Seyyid) 485
Ebûssuûd Efendi (Şa'rânîzâde) 131, 133
Ebûssuûd Efendi (Şeyhülislâm) 569
Ebûssuûd Mehmed Efendi 137, 492
Ebûzer 621
Edebâlî 5, 22, 662, 1639

Edhem 30
Edhem Ağa (Sekbanbaşızâde) 1586
Edhem Baba 521
Edhem Bey (Hacı) 427, 1791
Edhem Efendi 1630, 1734, 1735
Edhem Efendi (Hacı) 1797, 1798, 1800
Edhem İbrahim Bey 94
Edhem Paşa 298, 1756, 1778, 1784, 1790, 1805, 1807, 1808, 1810
Edhem Paşa (Damad) 36
Edhem Paşa (Sadrazam) 542
Edib Efendi 1799
Edib Efendi (Ali Beyzâde) 1541
Edibî Ali Efendi 1608
Efdaleddin Hüseyin 600
Efdalzâde 658
Eflâtun 30
Efrâsiyâb Paşa 446
Ekmekçizâde 355, 356
Ekmeleddin 1580
Ekmeleddin Efendi (Şeyh) 622
Ekmelzâde 372
Elfî Bey 294
Elkas Mirza 523
Elmas Ağa 252
Elmas Mehmed Ağa 1732, 1737
Elmas Mehmed Paşa 430, 447, 510, 1430, 1750, 1779
Elmas Paşa 51
Elvan Çelebi 329
Emalullah 1456
Emetullah Hanım 430
Emetullah Sultan 11, 286
Emin Ağa 1772
Emin Ağa (Çil) 155
Emin Ağa (Hezârfen Ağaoğlu) 1772
Emin Bey 115, 479, 566, 1547, 1630, 1631, 1734, 1791
Emin Bey (Bursalı) 226
Emin Bey (Hacı) 1734, 1802
Emin Bey (Zilelizâde) 1714, 1715
Emin Efendi 178, 494, 1399, 1429, 1505, 1620, 1661, 1686, 1780, 1782, 1793
Emin Efendi (Ayntablı) (Hacı) 666
Emin Efendi (Baltacızâde) 299, 358, 464
Emin Efendi (Bursalı) 1649
Emin Efendi (Çavuşzâde) 1631
Emin Efendi (Çil Emin Ağazâde) 228
Emin Efendi (Deli) 1441
Emin Efendi (Hâfız) 1470
Emin Efendi (Hatibzâde) 595
Emin Efendi (Hayatîzâde) 529
Emin Efendi (Kara) 505
Emin Efendi (Lâzikîzâde) 535
Emin Efendi (Mısırlızâde) 566
Emin Efendi (Sâlihzâde) 1552
Emin Efendi (Seyyid) (Hacı) 122
Emin Efendi (Şatırzâde) 312
Emin Efendi (Şehrî) (Hâfız) 1725
Emin Efendi (Şeyhülislâm) 485
Emin Efendi (Tokadî) 1409, 1552
Emin Efendi (Tokatlı) 573
Emin Efendi (Tuğrakeş) 1788
Emin Efendi (Velîyeddinzâde) 1663
Emin Giray 1435
Emin Hüseyin Efendi 1796
Emin Mehmed Ağa (Hacı) 490
Emin Mehmed Bey 455, 677
Emin Mehmed Bey (Çelebi Mustafa Paşazâde) 436
Emin Mehmed Bey (Hacı) 529
Emin Mehmed Efendi 111, 166, 265, 402, 461, 477, 484, 545, 1629, 1760
Emin Mehmed Efendi (Arabzâde) 1614
Emin Mehmed Efendi (Baltacızâde) 299
Emin Mehmed Efendi (Behcetzâde) 397
Emin Mehmed Efendi (Dürrîzâde) 315
Emin Mehmed Efendi (Feyzullahzâde) 68
Emin Mehmed Efendi (Hâşimzâde) 70
Emin Mehmed Efendi (Hayâtîzâde) 1760
Emin Mehmed Efendi (Hısnmansûrîzâde) 1779
Emin Mehmed Efendi (Kadı Abbaszâde) 1459

Emin Mehmed Efendi (Külâhîzâde) 1615
Emin Mehmed Efendi (Mısırlızâde) (Hacı) 345
Emin Mehmed Efendi (Müftîzâde) 1709
Emin Mehmed Efendi (Sadreddinzâde) 532
Emin Mehmed Efendi (Sıddîkîzâde) 580
Emin Mehmed Paşa (Ebûlubûd) 1565
Emin Muhlis Paşa 650, 1412
Emin Paşa 105, 1381, 1505, 1780, 1804, 1805, 1809
Emin Paşa (Ferik) 1564
Emin Paşa (Hacı) 1734, 1802
Emin Paşa (Kartallı) 1798
Emin Paşa (Mâbeynci) (Hacı) 1657
Emin Paşa (Sadrazam) 465, 1686
Emin Paşa (Sadrazam) (Hacı) 1524
Emin Paşa (Silahdar) 394
Emin Paşa (Tevkiî) 1753
Emin Paşa (Veysîzâde) 86
Emin Paşa (Yağlıkçı) 457
Emin Paşa (Yağlıkçızâde) 43, 1383
Emine Hanım 120
Emine Hanım binti Hacı Osman 639
Emine Hanım Sultan 38
Emine Lutfiye Hanım Sultan 14
Emine Saide Hanım 1565
Emine Sultan 12, 82, 273
Emir Ağa 307
Emir Ali Efendi 60, 160
Emir Aziz 137
Emir Bey 4
Emir Buharî 126, 361, 669, 678, 1608
Emir Çelebi 1728
Emir Çoban 1548
Emir Efendi 253
Emir Efendi (Küçük) 438, 466, 469, 535, 594
Emir Efendi (Ma'lûl) 661, 918
Emir Gazi 381
Emir Gîsûdar 117
Emir Hasan (Niksarî) 1522
Emir (Konevî) 1426
Emir Mehmed Paşa (Şerif) 1794
Emir Paşa 1744
Emir Sultan 27, 140, 212, 233, 440, 473, 481, 629, 1658, 1688, 1723
Emir Süleyman Çelebi 226
Emir Süleyman (Şehzâde) 1532
Emirî Mehmed Bey 653
Emirler damadı 498
Emirşah (Bolulu) 107
Emirzâde 1407
Emrullah Ağa (Edirneli) 1620
Emrullah Efendi 262, 482, 1501, 1582
Emrullah Efendi (Hâfız) 554
Emrullah Mehmed Efendi 482
Emrullah Mehmed Efendi (Seyrekzâde) 1684
Enis Efendi 1694
Enis Efendi (Şeyh) 482
Enis İbrahim Efendi 424
Enis Paşa 478
Enver Bey 267, 1388
Enver Efendi 457
Enverî Efendi 1807
Erib Ahmed Bey 484
Erib Ahmed Efendi (Arabzâde) 352
Erib Ahmed Paşa 484
Erib Efendi 1807
Erib Efendi (Kara Halilzâde) 1452
Erib Mehmed Efendi 315
Ermeni 1549
Ertuğrul Bey 10
Ertuğrul Çelebi 8
Ertuğrul Gazi 5, 6, 16, 34, 38, 42, 45
Es'ad Ağa 1771
Es'ad Ahmed Efendi 644
Es'ad Ahmed Efendi (Kadrîzâde) 180
Es'ad Bey 199, 200, 596, 1591
Es'ad Bey (Şirinzâde) 572
Es'ad Bey (Topçubaşızâde) 1445
Es'ad Bey (Turşucuzâde) 1640
Es'ad Bey (Zâhide Hanım Sultanzâde) 159
Es'ad Efendi 84, 307, 316, 343, 458, 459, 1404, 1415, 1759, 1797, 1802
Es'ad Efendi (Ankaralı) 426
Es'ad Efendi (Çeşmîzâde) 589

Es'ad Efendi (Ebû İshakzâde) 415, 1760
Es'ad Efendi (Emin Efendizâde) 1761
Es'ad Efendi (Hacı) 652
Es'ad Efendi (Hamzazâde) 602
Es'ad Efendi (Hazinedarbaşızâde) 1610
Es'ad Efendi (Hocazâde) 34
Es'ad Efendi (İmamzâde) 1809
Es'ad Efendi (Kethüdâzâde) 1423
Es'ad Efendi (Sa'deddinzâde) 426
Es'ad Efendi (Sahhaf Şeyhizâde) 93
Es'ad Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) 186
Es'ad Efendi (Sâlihzâde) 479
Es'ad Efendi (Şâtırzâde) 471
Es'ad Efendi (Şehrîzâde) 1380
Es'ad Efendi (Şeyhülislâm) 1405, 1469
Es'ad Efendi (Şeyhzâde) 1408, 1809
Es'ad Efendi (Topkapılızâde) 474
Es'ad Efendi (Uryânîzâde) 373
Es'ad Efendi (Vassâf Efendizâde) 1760
Es'ad Efendi (Vassâfzâde) 74, 110, 1422, 1654
Es'ad Efendi (Yanyalı) 362, 1439
Es'ad Faizî Efendi 90
Es'ad Mahmud Efendi (Hacı) 303
Es'ad Medhî Bey (Şirinzâde) 571
Es'ad Mehmed Bey 58, 353
Es'ad Mehmed Bey (Derviş) 1445
Es'ad Mehmed Bey (Meş'alecizâde) 595
Es'ad Mehmed Efendi 315, 363, 454, 498, 545
Es'ad Mehmed Efendi (Çeşmîzâde) 402
Es'ad Mehmed Efendi (Dürrîzâde) 316
Es'ad Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 489
Es'ad Mehmed Efendi (Meşrebzâde) 297
Es'ad Mehmed Efendi (Sa'deddinzâde) 439
Es'ad Mehmed Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) 514, 1717
Es'ad Mehmed Efendi (Şeyhülislâm) 1454
Es'ad Mehmed Efendi (Yesârî) 852
Es'ad Molla (Sahhaflar Şeyhizâde) 108
Es'ad Muhlis Paşa 321, 1429, 1799
Es'ad Paşa 650, 1381, 1563, 1655, 1771, 1772, 1776, 1804, 1808
Es'ad Paşa (Müftîzâde) 478
Es'ad Paşa (Sadrazam) 227
Es'ad Paşa (Sakızlı) 1778
Es'ad Paşazâde 1635
Es'adzâde Emin 1598
Esedullah Kirmânî 1576
Esir (Halil Paşa) (Bînamaz) 584
Esmâ Hanım 113
Esmâ Hanım (Çelebi Ağazâde kızı) 680
Esmâ Sultan 12, 46, 268, 316, 421, 448, 466, 472, 664, 1450, 1630, 1687
Eşref Ahmed Efendi 83
Eşref Efendi 497
Eştin 1678
Evliya Efendi 265
Evliya Mehmed Efendi 500, 507
Evliya Yusuf Efendi 500
Evliyazâde 666
Evrenos 1600
Evrenos Bey 42, 246, 440, 500, 1494
Evrenos (Gazi) 1570
Eyyûb Ağa 1769
Eyyûb Ağa (Hacı) 427
Eyyûb Efendi (Ebû Tevfik) 1676
Eyyûb Efendi (Eyüplü) 1558
Eyyûb Paşa 515, 1779, 1812
Eyyûb (Seyyid) 668
Eyyûb (Şamlı) 1574
Eyyûb-i Ensârî 1464

F

Fahd Paşa 129
Fahreddin (müftü) 363
Fahreddin Acemî 661, 1758
Fahreddin Efendi 121
Fahreddin Efendi (Eşrefzâde) 99, 498, 1316
Fahreddin Mehmed Efendi 498

Fahreddin Mehmed Efendi (Nasûhîzâde) 1232
Fahreddin Râzî 230, 392
Fahreddin Yahyâ Efendi 1317
Fahrî Efendi (Eşrefzâde) 1717
Fâik Ahmed Paşa 1394
Fâik Bey (Yancıklıkzâde) 59
Fâik Efendi 1322
Fâik Efendi (Yâsinizâde) 1340
Fâik Paşa 1738
Fâiz Bey 1433
Fâiz Efendi 508
Fâiz Mehmed Efendi 1344
Fâize Fatma Kadın 1505
Fâizî Abdullah Efendi (Sa'dizâde) 1501
Fâizî Es'ad Efendi 1375
Farzîzâde 1553
Fasih Dede 497
Fasihî 509
Fatin Efendi 682
Fatma 1113
Fatma (Hz.) 31
Fatma Hanım 244, 285, 438, 455, 474, 477, 535, 567, 681, 1042, 1200, 1357, 1363, 1541
Fatma Hanım (Hâcce) 1153
Fatma Hanım (Hacı) 107
Fatma Hanım Sultan 25, 36, 38, 44, 1043
Fatma Kadın 258
Fatma Sultan 11, 15, 25, 27, 37, 213, 239, 274, 382, 542, 581, 1197, 1308, 1314, 1344, 1345, 1517, 1699, 1700, 1704, 1715
Fatma Zehra Hanım 312
Fatma Zehra Mürşide Hanım 244
Fâzıl 626
Fâzıl Abdülbâkî 1460
Fâzıl Ahmed Paşa 430, 1258, 1518, 1538, 1748, 1749
Fâzıl Ahmed Paşa (Köprülüzâde) 116, 509, 516, 660, 1558
Fâzıl Ali Hüseynî 1718
Fâzıl Bey 1617
Fâzıl İbrahim Efendi 66
Fâzıl Mustafa Paşa 80, 81, 511, 587, 1710
Fâzıl Mustafa Paşa (Köprülüzâde) 1265, 1672
Fâzıl Paşa 224, 1259, 1798, 1805, 1810
Fâzıl Paşa (Köprülüzâde) 1194
Fâzıl Süleyman Efendi 1505
Fazl Paşa (Seyyid) 1815
Fazlî Ağa 1075
Fazlî Efendi 1786
Fazlî Paşa 646, 1143, 1746, 1773, 1774
Fazlî Paşa (Ispanakçı) 513
Fazlî Paşa (Musâhib) 1747
Fazlullah 504
Fazlullah Bey 1741
Fazlullah Efendi 62, 380, 480, 513, 1232, 1579, 1582
Fazlullah Efendi (Hatvanîzâde) 656
Fazlullah Efendi (Seyyid) 119
Fazlullah Necâtî Bey (Tiryaki Vezirzâde) 1636
Fazlullah Paşa 186, 1741
Fehim Bey 1433
Fehim Bey (Safvet Paşazâde) 1496
Felek 407
Fenârî (Molla) 304, 1106
Fenâyî Mustafa Efendi 1504
Fender (Mösyö) 1342
Fennî Bey 193
Ferah Ali Paşa 1405
Ferâmurz 682
Ferdeddin Efendi 1716
Ferdinand Paşa (Prens) 1816
Ferhâd Ağa 1736, 1740, 1764, 1778, 1786
Ferhâd Ağa (Arnavut) 1765
Ferhâd Ağa (Damad) 1764
Ferhâd Efendi 514
Ferhâd Paşa 18, 121, 248, 384, 519, 553, 569, 615, 625, 635, 658, 1063, 1143, 1286, 1402, 1743-1745
Ferhâd Paşa (Damad) 196, 1743
Ferhâd Paşa (Deli) 1745
Ferhâd Paşa (Gazi) 1743
Ferhâd Paşa (Koca) 203
Ferhâd Paşazâde 1203

Ferid Efendi 113, 1734, 1791, 1793, 1801, 1802
Ferid Paşa 1724, 1734, 1776, 1802
Feride Hanım Sultan 6, 25
Feride Hanım Sultan (Atiye Sultanzâde) 1777
Feridun Ahmed Bey 1779
Feridun Ahmed Paşa 571, 1723
Feridun Paşa 98
Feridun Paşa (Nişancı) 19
Ferruh Ağa 524
Ferruh Ağa (Ferik) 293
Ferruh Ali Paşa 281, 1202, 1405
Ferruh Bey 1781, 1786
Ferruh Dede 440
Ferruh Efendi (Teşrifatçı) 1569
Ferruh İsmail Efendi 1715
Ferruh Paşa 98
Ferruhşâd Hanım Sultan 357
Feth Giray 354
Fethî Bey 1733
Fethî Mehmed Efendi 110
Fethî Mehmed Efendi (Halimzâde) 1441
Fethî Paşa 6, 177, 370, 525, 1321, 1458, 1680, 1770, 1772, 1803, 1807
Fethî Paşa (Rodosîzâde) 153
Fethullah Efendi 533, 1725, 1760
Fetih Giray 141, 419, 524, 547, 605, 1085, 1409, 1811
Fetih Giray I 419
Fetih Giray II 1811
Fetvâ eminizâde 493
Feylosof (Filbos) 160
Feyyaz b. Mehmed 602
Feyzî Abdullah Efendi 1639
Feyzî Abdurrahman Bey 338, 1355
Feyzî Ahmed Bey 1734
Feyzî Bey 214, 583, 648, 1780
Feyzî Bey (Feyzî Beyzâde) 456
Feyzî Efendi (Arab Yahyâzâde) 1380
Feyzî Efendi (Sadreddinzâde) 394
Feyzî Hasan Efendi (Simkeşzâde) 1598
Feyzî Mehmed Efendi 173
Feyzî Mustafa Efendi 178
Feyzî Sâlih Efendi 423
Feyzî Süleyman Efendi 1780
Feyzullah (Şeyhülislam) (Seyyid) 1154
Feyzullah Ağa 1284
Feyzullah Bey 1260, 1445
Feyzullah Bey (Hekimzâde) 1806
Feyzullah Bey (Kel Ahmed Paşazâde) 456
Feyzullah Bey (Köprülüzâde) 215
Feyzullah Bey (Silahşor) 457
Feyzullah Efendi 99, 102, 107, 1192, 1220, 1415, 1422, 1435, 1453, 1674, 1725, 1760, 1780, 1783, 1788, 1792, 1796, 1797
Feyzullah Efendi (Arab Yahyâzâde) 180
Feyzullah Efendi (Çiçekçizâde) 1614
Feyzullah Efendi (Damad) 396
Feyzullah Efendi (Damadzâde) 458, 484, 1114
Feyzullah Efendi (Defterdar) 1551
Feyzullah Efendi (Ebezâde) 1378
Feyzullah Efendi (Ebû Saidzâde) 530, 1760
Feyzullah Efendi (Ebûlhayrzâde) 1760
Feyzullah Efendi (Erzurumî) 536
Feyzullah Efendi (Hekimbaşızâde) 619, 1672
Feyzullah Efendi (İshakzâde) 1266
Feyzullah Efendi (Kafzâde) 508, 1576
Feyzullah Efendi (Kevâkibîzâde) 1357, 1662
Feyzullah Efendi (Mahmud Çavuşzâde) 1577
Feyzullah Efendi (Mehmed Vahyîzâde) 653
Feyzullah Efendi (Reisülküttab) 1477
Feyzullah Efendi (Sadreddinzâde) 472
Feyzullah Efendi (Salbaşzâde) 186, 1121
Feyzullah Efendi (Seyyid) 523, 653, 1117, 1614, 1760
Feyzullah Efendi (Şeker) (Seyyid) 1678
Feyzullah Efendi (Şekerzâde) 1574
Feyzullah Efendi (Şeyh) 1104
Feyzullah Efendi (Şeyhülislâm) 68, 69, 81, 164, 165, 437, 466, 1165

Feyzullah Feyzî Efendi 103, 1519
Feyzullah Feyzî Efendi (Ebû Saidzâde) 1380
Feyzullah (Molla) 185
Feyzullah Nâfiz Efendi 100, 101, 113
Feyzullah Paşa 1242, 1300, 1503
Feyzullah Paşa (Zaralızâde) 1078
Feyzullah (Sa'deddinzâde) 426
Feyzullah Sermed Efendi (Şekerzâde) 1370
Feyzullah Şâkir Bey 1271
Feyzullah Şâkir Bey (Nâilî Abdullah Paşazâde) 1242
Feyzullah Şükrî Efendi 1380
Fıtnat Hanım 415, 491
Fikrî 351
Fikrî Efendi 1354
Fikrî Efendi (Müezzinzâde) 117
Firâkî 1159
Firdevsî Bey 272
Firdevsî Efendi 1240, 1563, 1783
Firdevsî Mehmed Emin Efendi 537
Firûz Ağa 1729
Firûz Bey 562, 603, 1677, 1779
Fodla Kâtibi 1465, 1504
Fotiyadi 1818
Fotiyadis Paşa 1818
Françesko 1820
Franko Nasrî Paşa 1818
Fuad Bey 539, 1734
Fuad Efendi 1791
Fuad Mehmed Bey 14
Fuad Paşa 347, 478, 486, 563, 680, 1406, 1619, 1756, 1770, 1777, 1784, 1804, 1818, 1820
Fuad Paşa (Sadrazam) 673, 1243
Fuzayl Alisi 266
Fuzayl Çelebi 231
Fuzayl Efendi 266

Gafurî (Şeyh) 132
Gâlib Bey 177, 1341, 1734, 1798
Gâlib Bey (Necîbzâde) 1247
Gâlib Bey (Sâmî Paşazâde) 1247
Gâlib Dede 497, 564, 1253, 1715
Gâlib Efendi 343, 1780, 1783, 1789
Gâlib Efendi (Hâfız) 1562
Gâlib Efendi (Şerif) 264
Gâlib Hasan Bey (Mühürdarzâde) 1273
Gâlib Mehmed Bey (Hekimzâde) 242
Gâlib Paşa 506, 663, 1755, 1799
Gâlib Paşa (Sadrazam) 649, 1168, 1404
Gamî 1109
Ganim Efendi 262
Garseddin Ahmed Efendi 1581
Gavril Paşa 1815, 1822
Gavsî Dede 509
Gavuroğlu 198
Gayretî Mehmed Çelebi 1642
Gazanfer Ağa 234, 519, 1729
Gazi (Şeyh) 1083
Gazi Giray 251, 305, 349, 350, 354, 419, 524, 605, 1212, 1409, 1484, 1489, 1636, 1713
Gazi Giray Han 1486
Gazi Giray II 1811
Gazi Giray III 1811
Gazi (Hasan Paşa) 631
Gazi Husrev Bey 1113
Gedik Ahmed Paşa (Gedik) 1742, 1774
Gelenbevîzâde 1482
Genç Ağa (Lofçalı) 515
Genç Ahmed Ağazâde 1144
Germiyan Bey 304
Gevherhan Sultan 15, 1046, 1065, 1270, 1336, 1368, 1517, 1699
Gevherimülûk Sultan 31, 1049
Geyhatu Han 1635
Geylânî Mehmed Efendi 1634
Geylânî Muhammed 1629
Gıyas Han 552
Gıyâseddin 1811
Gıyaseddin Cemşîd 1123
Gıyaseddin Selçukî 12
Giga 1817
Giray Han (Gazi) 1811
Giray Han (Hacı) 1811
Giridî Mustafa Paşazâde 1210

Goltz Paşa 1778, 1821
Gözü Güzel 1497
Griçoni (General) 1352
Gülbahar Sultan 15
Gülnûş Emetullah Sultan 642
Gülnûş Emetullah Vâlide Sultan 1053
Gündoğdu Bey 40
Güranî İsmail 1575
Gürânî (Molla) 1104, 1725, 1758

Habib (Şeyh) 1499
Habib Ağa 1477
Habib Bey (Hacı) 157
Habibe Hanım 120, 639
Hacı Ağa 1187, 1647
Hacı Ali Bey 647
Hacı Bayram Veli 1428
Hacı Efendi 1155
Hacı Efendi (Karamanî) 1513
Hacı Giray 419, 1435
Hacı Giray Han 1085
Hacı Giray II 1811
Hacı Halife 114, 128, 230, 261, 428, 1126, 1129, 1257, 1402, 1432, 1509, 1604, 1664
Hacı Halife (Menteşeli) 1598
Hacı Hamza Beyzâde 1142
Hacı Hekim 1727
Hacı Kadın 1092
Hacı Paşa (Akşehirli) 167
Hacı Paşazâde 553
Hâdî Efendi 318, 1781, 1793, 1807
Hâdî Mehmed Efendi 1790
Hadice 1333
Hadice (Hz.) 77
Hadice Hanım 57, 315, 347, 1173, 1205, 1274, 1391
Hadice Hanım (Hâcce) 1144
Hadice Hanım Sultan 44
Hadice Kadın 1444
Hadice Molla 1513
Hadice Nazife Hanım 1341
Hadice Sultan 1, 3, 5, 17, 45, 142, 206, 210, 225, 427, 637, 1151, 1170, 1203, 1383, 1657, 1658
Hadice Turhan Vâlide Sultan 1687
Hâdimî 1463
Hâdiye Hanım 1620
Hâfız Baba 624
Hâfız Bey (Azmzâde) 80
Hâfız Efendi (Karakoçük) 1352
Hâfız Paşa 249, 354, 628, 637, 1545, 1744, 1774, 1786
Hâfız Paşa (Çerkes) 1778
Hâfız Paşa (Hadım) 262, 1812
Hâfızeddin Muhammed b. Ahmed b. Âdil Çelebi 558
Hâfız-ı Acem 438
Hafid Efendi 329
Hafid Efendi (Âşirzâde) 1271
Hafid Mehmed Efendi 468, 559, 1423
Hafise Sultan 16
Hafize Hanım 457, 1195
Hakanî 398
Hakanî Mehmed Bey 342
Hâkî 1277
Hakkı Bey 401, 1438, 1457, 1734, 1780, 1788, 1789, 1791, 1797, 1801, 1802
Hakkı Bey (Abdullah Ağazâde) 192
Hakkı Bey (tarihçi) 1375
Hakkı Efendi (Şeyh) 350
Hakkı Mehmed Bey 1701, 1783
Hakkı Mehmed Bey (Dedezâde) 56
Hakkı Mehmed Paşa 563
Hakkı Paşa 193, 563, 634, 1122, 1243, 1325, 1734, 1735, 1776, 1808
Hâlet Efendi 149, 352, 363, 484, 493, 653, 682, 1098, 1440, 1455, 1475, 1617, 1715, 1781, 1783, 1789
Hâlet Efendi (Çelebi) 226
Hâlet Paşa 1807, 1808
Hâlet Said Efendi 667
Hâletî Mustafa Efendi (Azmîzâde) 348
Hâlî Mehmed 329
Hâlid Ağa 374, 1731
Hâlid b. Velîd 360, 1635
Hâlid Bey 204, 680, 1734

Hâlid Bey (Tırnakçızâde) 1141
Hâlid Efendi 563, 1800
Hâlid Efendi (Hattat) 410
Hâlid Efendi (Mısırlızâde) 331, 471, 1417
Hâlid Efendi (Yusufzâde) 1693
Hâlid Mehmed Bey 1530
Hâlid Paşa 96, 1041, 1573, 1724
Hâlid Paşa (Damad) 413
Hâlid Paşa (Şehsüvarzâde) 1074
Halil (Âlâiyeli) 1499
Halil (Ankaralı Şeyh) 1269
Halil (Kara) 1740
Halil (Patrona) 1730
Halil (Şeyh) 1156
Halil (Tâcirli) 202
Halil Âkif Paşa 1379
Halil Ağa 54, 146, 284, 1135, 1208, 1231, 1461, 1732, 1733, 1737, 1738, 1765, 1772
Halil Ağa (Borlulu) 1364, 1365
Halil Ağa (Bosnalı) 1732, 1765
Halil Ağa (Cündî) 1241
Halil Ağa (Demirkazık) 1766
Halil Ağa (Genç) 1142, 1248
Halil Ağa (Gümrükçüzâde) 1141
Halil Ağa (Hacı) 1647
Halil Ağa (İzmirli) 1769
Halil Ağa (Kadı) 1792
Halil Ağa (Kara) 1738
Halil Ağa (Kayserili) 1732
Halil Ağa (Nalbant) 118
Halil Ağa (Peşkirzâde) 1372
Halil Bey 12, 56, 198, 521, 571, 578, 1069, 1113, 1121, 1123, 1304, 1410, 1490, 1546, 1738, 1740
Halil Bey (Dulkadıroğlu) 602
Halil Bey (İbrahim Hanzâde) 183
Halil Bey (İbrahim Paşazâde) 1740
Halil Bey (İvâz Paşazâde) 1737, 1788, 1792
Halil Bey (Kapıcıbaşı) 277, 1035
Halil Bey (Ramazanzâde) 1335
Halil Bey (Seyyid) 53, 1043, 1540
Halil Bey (Ülgünlü) 1530
Halil Bidarî Efendi 514
Halil Birrî Bey 1438
Halil Cevdet Efendi 417
Halil Dede 184, 1475
Halil Edhem Bey 442
Halil Edib Bey (Tayyarzâde) 1626
Halil Efendi 89, 207, 367, 400, 473, 653, 1740, 1761, 1801, 1802
Halil Efendi (Birgili) 1451
Halil Efendi (Celep) 1080
Halil Efendi (Filibeli) 1215
Halil Efendi (Gülşeni Damadı) 580
Halil Efendi (Hacı) 626, 1796
Halil Efendi (Hâfız) 1806
Halil Efendi (Kaba) 316
Halil Efendi (Kadı) 117
Halil Efendi (Kara) 62, 66, 84, 87, 1463, 1761
Halil Efendi (Kastamonu) 370
Halil Efendi (Köprülü) (Hacı) 1243
Halil Efendi (Köse) 1795
Halil Efendi (Muhaddis) (Hacı) 1237
Halil Efendi (Müneccimbaşı) 1239
Halil Efendi (Ocak imamı) 1206
Halil Efendi (Seyyid) 49, 53
Halil Efendi (Sıddîkîzâde) 473
Halil Efendi (Şerif) 1787
Halil Efendi (Şeyh) 573, 1503
Halil Efendi (Şeyhülislâm) 1420
Halil Efendi (Şeyhülislâm) (Hacı) 168, 336
Halil Efendi (Taşköprülü) 1128
Halil Efendi (Topal) 1648
Halil Efendizâde 116
Halil Fehmî Efendi 1520
Halil Hâlid Bey 349
Halil Hamid Ağa 1769
Halil Hamid Efendi 1754, 1783, 1788
Halil Hamid Paşa 64, 276, 311, 531, 586, 598, 1206, 1235, 1276, 1278, 1360, 1376, 1472, 1474, 1493, 1701, 1778
Halil Hayreddin Paşa (Çandarlı) 400, 581
Halil İbrahim Ağa 682, 1441
Halil Kâmilî Paşa 592
Halil Mahmudî 1604

Halil Mehmed Efendi 74, 171, 1417
Halil Mehmed Efendi (Sıddîkîzâde) 93, 188, 1414, 1611
Halil Nurî Bey 77, 1564
Halil Paşa 2, 13, 38, 55, 194, 280, 392, 537, 1071, 1364, 1381, 1482, 1483, 1496, 1541, 1565, 1636, 1708, 1717, 1741, 1744-1746, 1751, 1770, 1772, 1774, 1776, 1803, 1807, 1808, 1812
Halil Paşa (Arnavut) 1653
Halil Paşa (Azmzâde) 80
Halil Paşa (Bosnalı) 1723, 1744
Halil Paşa (Çandarlı) 1286
Halil Paşa (Çandarlızâde) 1241
Halil Paşa (Damad) 268, 450
Halil Paşa (Demirkazık) 422
Halil Paşa (Gürcüzâde) (Seyyid) 276
Halil Paşa (İlbasanlı) (Hacı) 1132
Halil Paşa (İvâz Mehmed Paşazâde) 373
Halil Paşa (İzmitli) 1755
Halil Paşa (Kara) 1813
Halil Paşa (Koca) 273, 502, 587, 1621
Halil Paşa (Köle) 618
Halil Paşa (Köse) 586, 1339, 1813
Halil Paşa (Kuşancı) 1301
Halil Paşa (Küçük Ali oğlu) 1163
Halil Paşa (Maraşlı) 1774
Halil Paşa (Mehmed Reşid Paşazâde) 1327
Halil Paşa (Rişvan Paşazâde) 1398
Halil Paşa (Rûşenzâde) 1327
Halil Paşa (Sadrazam) 1532
Halil Paşa (Sadrazam) (Maraşlı) 427
Halil Paşa (Seryaver) 394
Halil Paşa (Silahdar) 299, 615, 627
Halil Rif'at Paşa 1099, 1364, 1769, 1770, 1790, 1805, 1807
Halil Rüşdî Efendi (Kütahyalı) 328
Halil Sâlih Efendi 1605
Halil Sâlik Dede 572
Halil Sâmî Paşa 586, 1382
Halil Şerif Bey 248, 1361, 1485
Halil Şerif Paşa 1590, 1784, 1806
Halim Bey 1478
Halim Bey (Çengelzâde) 1616
Halim Bey (Necîbzâde) 1247
Halim Giray 350, 1571, 1811
Halim Molla 1459
Halim Paşa 224
Halimî Çelebi 1725
Halimî Efendi 1725
Halîmî Mustafa Efendi 1796
Halimî Mustafa Paşa 619, 1146, 1488, 1573
Hâlis Ahmed Dede 1459
Hâlis Efendi (Çeşmîzâde) 1631
Hâlis Mehmed Efendi 402
Hâlisâ Osman Efendi 1787
Hamamcı Paşa 1630
Hamdan Efendi 301
Hamdî Ağa (Hacı) 1738
Hamdî Ahmed Muhtar Efendi 317
Hamdî Bey 448, 1531, 1565, 1734, 1801, 1820
Hamdî Bey (Hacı) 603
Hamdî Efendi 1421
Hamdî Mehmed Bey 1201
Hamdî Mehmed Paşa (Seydî Ali Paşazâde) 1578
Hamdî Paşa 294, 312, 448, 1233, 1287, 1734, 1798, 1799, 1802
Hamdî Paşa (Başmabeyinci) 680
Hamdî Paşa (Mâbeynci) 542
Hamdî Paşa (Serkurenâ) 1349
Hamdullah Bey 199, 436, 1792
Hamdullah Bey (Kesriyelizâde) 1607
Hamdullah Bey (Şehsüvarzâde) 1754
Hamdullah Efendi 315, 513, 1166, 1422, 1582
Hamdullah Efendi (Arabzâde) 306, 335
Hamdullah Efendi (Hatibzâde) 469
Hamdullah Mehmed Bey 489
Hamdullah Paşa 1573
Hamdullah Paşa (Şehsüvar) 130
Hamdullah Paşa (Şehsüvarzâde) 413
Hamdullah Rif'at Efendi 596
Hamdullah Şeyh 1599
Hamdullah (Şeyh) 355, 538, 1293, 1576, 1607, 1725
Hamid 515
Hâmid Ahmed Efendi (İlmîzâde) 1121

Hâmid Bey 148, 361, 1276, 1724, 1797
Hamid Bey 581
Hâmid Bey (Doğramacızâde) 67, 421
Hâmid Efendi 71, 344, 540, 601, 1671, 1694, 1783
Hamid Efendi 533, 1357
Hâmid Efendi (Beyazîzâde) 172
Hamid Efendi (Damadzâde) 1114
Hâmid Efendi (Ebûbekirzâde) 174
Hâmid Efendi (Gülzemanîzâde) 546
Hâmid Efendi (Kazasker) 69
Hâmid Efendi (Kethüdâzâde) 1172
Hâmid Efendi (Moralızâde) 336, 1710
Hamid Efendi (Neylîzâde) 1253
Hamid Halil Bey 312
Hâmid Hamza Paşa 663
Hâmid Hüseyin Efendi 1216
Hâmid Mehmed Bey 331
Hâmid Mehmed Efendi 326
Hâmid Mehmed Efendi (Dürrîzâde) 335
Hâmid Mehmed Efendi (Moralızâde) 1277
Hâmid Mehmed Efendi (Taşköprîzâde) 189
Hamid Molla (Muradzâde) 1410
Hamid Paşa (Katar Ağasızâde) 1049
Hâmid-i Kayserî 360, 1211
Hamide Hanım 1238, 1524
Hamideddin Efendi 1459, 1758
Hamideddin Efendi (Efdalzâde) 1554
Hamideddin Mûsâ 600
Hamidî Mehmed Efendi 458, 601, 1169, 1297
Hamidî Mustafa Ağa 1736, 1765
Hamidî Mustafa Efendi 1521
Hamidî Mustafa Paşa 1812
Hamise 437
Hamûd (Şerif) 1762
Hamûde Paşa 289, 1096
Hamza 357, 1582, 1609
Hamza (Anadolulu) 116
Hamza (Kadı) 1576
Hamza (Seyyid) 378
Hamza (Şeyh) 1598
Hamza Ağa 1733
Hamza b. Mehmed 1580
Hamza Bâlî 1296
Hamza Bey 281, 359, 399, 538, 1531
Hamza Bey (Firûz Beyzâde) 1285
Hamza Bey (Yahşi Beyzâde) 1196
Hamza Beyzâde 1742
Hamza Çelebi 1779, 1781
Hamza Çelebi (Yaycızâde) 1781
Hamza Efendi 61, 70, 487
Hamza Efendi (Edirneli) 1319
Hamza Efendi (Küçük) 603
Hamza Hâmid Efendi 1780, 1782
Hamza Hâmid Efendi 1787, 1792
Hamza Hâmid Paşa 1166, 1586, 1753
Hamza Mirza (Koçkapan) 658
Hamza Paşa 29, 153, 452, 603, 1812
Hamza Paşa (Nişancı) 1054
Hamza Paşa (Silahdar) 1753, 1813
Hamza-i Karamanî (Şeyh) 1706
Han Kasım Çelebi (Han) 1779
Hançerli Bey 1817
Hançerli Sultan 13
Handan Ağazâde 605
Hanefî Efendi 1759
Hânî 567
Hantal Haffaf 1033
Hanzâde Sultan 13, 360, 1203
Hâris b. Muhammed 146
Hasan 86
Hasan (Abaza) 1748
Hasan (Derviş) 560
Hasan (Emir) 394
Hasan (Hacı) (Erzurumlu) 259
Hasan (Hz.) 303
Hasan (Pehlivan) 1645
Hasan (Rum) 610
Hasan (Saraç) (Hacı) 1167
Hasan (Seyyid) 1112
Hasan (Şerif) 425, 1762
Hasan (Konyalı) (Hacı) 258
Hasan (Uzun) 230, 323, 406, 552, 1076, 1115, 1313, 1685
Hasan Ağa 42, 347, 611, 612, 628, 635, 651, 679, 1198, 1274, 1379, 1384, 1399, 1498, 1565, 1715, 1729, 1732, 1735, 1736, 1763, 1764, 1767, 1769, 1772, 1786, 1791, 1799

Hasan Ağa (Abaza) 1736
Hasan Ağa (Bezirgânbaşı) 430
Hasan Ağa (Bosnalı) 1767
Hasan Ağa (Boşnak) 651
Hasan Ağa (Çatalcalı) 1736
Hasan Ağa (Çerkes) 1732
Hasan Ağa (Çolak) 1767
Hasan Ağa (Dârendeli) (Hacı) 1685
Hasan Ağa (Eyüplü) 1348
Hasan Ağa (Hacı) 274, 1125, 1188, 1404, 1407, 1475, 1768
Hasan Ağa (Hadım) 1073
Hasan Ağa (Hattat) 1736, 1766
Hasan Ağa (Hoşabcıbaşı) (Karahisarî) 612
Hasan Ağa (Karahisârî) 1768
Hasan Ağa (Kazgancı) 1769
Hasan Ağa (Kethüdâ) 1813
Hasan Ağa (Koca) 1767
Hasan Ağa (Kör) 610
Hasan Ağa (Küçük) 1766
Hasan Ağa (Kürt) 1767
Hasan Ağa (Macar) 1768
Hasan Ağa (Müezzinzâde) 1767
Hasan Ağa (Nakkaş) 1736
Hasan Ağa (Saatçi) 1765
Hasan Ağa (Sekbanbaşı) 607
Hasan Ağa (Sirozî) 428
Hasan Ağa (Tırnakçı) 1736
Hasan Ağa (Toraman) 640
Hasan Ağa (Yemenli) 646
Hasan Ağa (Yemişçi) 1765
Hasan Ahmed Ağa (Voyvada) 627
Hasan Âsım Bey 1636
Hasan b. Aclân (Şerif) 369
Hasan b. Ahmed 629
Hasan b. Ebû Nümey (Şerif) 1100
Hasan b. Hüseyin 54
Hasan b. Hüseyin b. Ebû Nümey 504
Hasan b. Hüseyin b. Ebû Nümey (Şerif) 426
Hasan b. Hüseyin (Şerif) 1088, 1100
Hasan b. Mehmed 576
Hasan b. Muhammed Ebû Nümey (Şerif) 426
Hasan b. Şeyh Mehmed 623
Hasan Bey 16, 201, 238, 347, 353, 365, 398, 408, 528, 583, 591, 1052, 1059, 1121, 1138, 1142, 1200, 1203, 1413, 1443, 1478, 1516, 1616, 1734, 1781
Hasan Bey (Cihanzâde) 1144
Hasan Bey (Dâyezâde) 1738
Hasan Bey (Hacı) 1734, 1735
Hasan Bey (Hekimzâde) 242, 243
Hasan Bey (Karamanlıoğlu) 289
Hasan Bey (Kavalalı) 1224
Hasan Bey (Kazasker) 162, 1169
Hasan Bey (Küçük) 1781
Hasan Bey (Mîrahûr) 1393
Hasan Bey (Mütevelli) 18
Hasan Bey (Necîbzâde) 1247
Hasan Bey (Sâmî Paşazâde) 1247
Hasan Bey (Silahşor) 1076
Hasan Bey (Turgutluoğlu) 231
Hasan Bey (Üsküdarlı) 279
Hasan Beyzâde 615
Hasan Can 1415
Hasan Cezbî Efendi 485, 1248
Hasan Çavuş (Çatalcalı) 1791
Hasan Çavuş (Kulalı) 1791
Hasan Çavuş (Nişli) 185
Hasan Çelebi 1580, 1794
Hasan Çelebi (Sirozî) 1508
Hasan Dede 1692
Hasan Ebû Said b. Ali b. Katâde 425
Hasan Efendi 166, 194, 252, 372, 495, 530, 538, 625, 675, 1129, 1289, 1320, 1321, 1323, 1481, 1515, 1604, 1612, 1644, 1649, 1658, 1689, 1726, 1780, 1788, 1795, 1797
Hasan Efendi (Amasyalı) 630
Hasan Efendi (Ankaralı) (Hacı) 314
Hasan Efendi (Arabzâde) (Hacı) 464, 1614
Hasan Efendi (Baş) 1794
Hasan Efendi (Başmuhasebeci) 584
Hasan Efendi (Beyazî) 171
Hasan Efendi (Beyazîzâde) 172
Hasan Efendi (Biber Biraderi) 373, 1600
Hasan Efendi (Börekçizâde) 508
Hasan Efendi (Cihangirî) 516

Hasan Efendi (Çete) 1511
Hasan Efendi (Gevrekzâde) 1728
Hasan Efendi (Gözoğlu) 88, 395
Hasan Efendi (Hacı) 238, 1375, 1417
Hasan Efendi (Haffafzâde) 1294
Hasan Efendi (Hasan Kethüdâzâde) 611
Hasan Efendi (Hatvanîzâde) 1621
Hasan Efendi (Hekimbaşı) 1652
Hasan Efendi (İmam-ı evvel) 1289
Hasan Efendi (Kadı) 504
Hasan Efendi (Kalyonîzâde) 195
Hasan Efendi (Kınalızâde) 92, 262, 1217
Hasan Efendi (Konyalı) 1358
Hasan Efendi (Küçük) 1795
Hasan Efendi (Mihalıçlı) 1728
Hasan Efendi (Narhçı) 1228, 1806
Hasan Efendi (Pepe) 1356
Hasan Efendi (Pepegî) 531
Hasan Efendi (Pîr) 1392
Hasan Efendi (Râî) 163
Hasan Efendi (Reisü'l-etıbbâ) 175, 1165
Hasan Efendi (Salbaş) 1412
Hasan Efendi (Samsunî) 1110, 1741
Hasan Efendi (Sayyadîzâde) 1268
Hasan Efendi (Seyyid) 575
Hasan Efendi (Şeyh) 1513
Hasan Efendi (Şeyh Selâmîzâde) 1582
Hasan Efendi (Temimîzâde) 1622
Hasan Efendi (Tırhalalı) 175
Hasan Efendi (Uzun) 1670
Hasan Efendi (Ümmî Sinanzâde) 89
Hasan Efendi (Üsküdarî) 566
Hasan Efendi (Yemliha) 1552
Hasan Emir Efendi 174
Hasan Eyyûbî 1556
Hasan Fehmî Bey 1565
Hasan Fehmî Efendi 1273, 1725, 1803, 1809
Hasan Fehmî Efendi (Şeyhülislâm) 679
Hasan Fehmî Paşa 1800, 1805, 1806
Hasan Hakkı Paşa 1592
Hasan Hâşimî Efendi 775
Hasan Haydar Paşa (Dramalı) 1411
Hasan Hıfzî Efendi 1169
Hasan Hilmî Bey 405
Hasan Hilmî Paşa (Hacı) 1816
Hasan Hoca 1583
Hasan Hoca (Karasili) 1581
Hasan Hulûsî Efendi 644
Hasan Hüsnî Paşa 1776
Hasan Kadı (Borlulu) 1475
Hasan Kapdan 1698
Hasan Kâzım Paşa 159
Hasan Molla b. Mehmed Tevfik Efendi 1357
Hasan Molla (Kara) 1740
Hasan Müftî Efendi 62
Hasan Nâzım Paşa 1318
Hasan Necmeddin Efendi 232, 617, 630, 1248
Hasan Niksarî (Seyyid) 195
Hasan Paşa 76, 102, 296, 360, 370, 496, 537, 555, 574, 662, 1067, 1130, 1224, 1299, 1303, 1310, 1367, 1411, 1465, 1618, 1686, 1723, 1744, 1754, 1768, 1769, 1774-1776, 1794, 1814
Hasan Paşa (Abaza) 221, 519, 611, 612, 636, 1046, 1059, 1075, 1125, 1209, 1651
Hasan Paşa (Abdülcelilzâde) 477, 1429
Hasan Paşa (Ağa) 1754, 1755
Hasan Paşa (Cenaze) 1754
Hasan Paşa (Cezâyirli) 67, 83, 279, 583, 1301, 1302, 1551, 1617, 1698, 1754
Hasan Paşa (Çakırcıbaşı) 1723
Hasan Paşa (Çelebi) 1058
Hasan Paşa (Damad) 16, 43, 339, 1231, 1743, 1812
Hasan Paşa (Defterdar) 77
Hasan Paşa (Deli) 246
Hasan Paşa (Dramalı) 1358
Hasan Paşa (Eyyûbî) 96, 198, 274, 503, 1198, 1286
Hasan Paşa (Firarî) 1750, 1795
Hasan Paşa (Gazi) 1754
Hasan Paşa (Gazi) (Kapdan) 183
Hasan Paşa (Hacı) 1119, 1775, 1813
Hasan Paşa (Hadım) 428, 1744, 1812

Hasan Paşa (Hocazâde) 95, 1814
Hasan Paşa (İncirköylü) 1777, 1778
Hasan Paşa (Kara) 1795
Hasan Paşa (Kazıkçı) 636
Hasan Paşa (Kesici) 1813
Hasan Paşa (Lala) 1743
Hasan Paşa (Livadyalı) 201, 247, 407, 614, 1444
Hasan Paşa (Moralı) 582, 1724, 1750, 1751
Hasan Paşa (Nakkaş) 1745
Hasan Paşa (Rıdvan Beyoğlu) 1387
Hasan Paşa (Ruscukluzâde) 1262
Hasan Paşa (Saatçi) 292, 1744
Hasan Paşa (Sadrazam) 48, 55, 148, 530, 1124
Hasan Paşa (Sadrazam) (Seyyid) 178, 1443, 1612
Hasan Paşa (Seyyid) 80, 513, 643, 1753
Hasan Paşa (Sokolluzâde) 1074, 1441, 1518, 1744, 1814
Hasan Paşa (Şencivan) 1495
Hasan Paşa (Şerif) 657, 1754
Hasan Paşa (Telli) 641
Hasan Paşa (Tırnakçı) 203, 1744
Hasan Paşa (Tiryakî) 152, 637, 1063, 1312, 1485, 1744, 1814
Hasan Paşa (Tokmak) 1324
Hasan Paşa (Uluç) 1774
Hasan Paşa (Yemenli) 1511, 1812
Hasan Paşa (Yemişçi) 153, 203, 241, 398, 643, 645, 1130, 1744, 1786
Hasan Refik Paşa 1734
Hasan Rıfaî (Seyyid) 194
Hasan Rızâ Bey 1734
Hasan Rızâ Paşa 1681
Hasan Rızâ Paşa (Serasker) 1145
Hasan Rüşdî Efendi 343
Hasan Rüşdî Paşa 1778, 1816
Hasan Tahsin Bey 267, 1569, 1816
Hasan Tahsin Efendi 624, 1780, 1781, 1789, 1793, 1797
Hasan Tâib Efendi 593
Hasan (Uzun) 230, 323, 406, 552, 1076, 1115, 1313, 1685
Hasan Ünsî Efendi 613
Hasan Vâdî Efendi (Şeyh) 192
Hasan Zarifî 630
Hasan Zühdî Efendi 628
Hasancan 307, 310, 648
Hasanzâde 624
Hasanzâde Efendi 1795
Haseki Sultan 13, 250, 582
Hasib Efendi 1671, 1800, 1802
Hasib Efendi (Hacı) 1250
Hasib Mehmed Efendi 1168, 1391
Hasib Paşa 560, 1434, 1587, 1594, 1622, 1798, 1800, 1803
Hassân Mehmed Bey 1540
Hâşim (Şerif) 54, 1555
Hâşim Ali Bey 274, 633, 1710
Hâşim Bey 1075, 1101, 1349, 1635
Hâşim Beyzâde 1635
Hâşim Efendi 116, 469, 1338, 1429, 1694
Hâşim Efendi (Balat şeyhi) 630
Hâşim Efendi (Kadirî şeyhi) 286
Hâşim Efendi (Nemlizâde) 471, 1090
Hâşim Efendi (Saçlı) 379
Hâşim Efendi (Seyyid) 275
Hâşim Efendi (Şeyh) 1448
Hâşim Efendi (Şeyh Feyzullahzâde) 630
Hâşim Efendi (Tiryaki Mehmed Paşazâde) (Seyyid) 267
Hâşim Mehmed Bey 1242
Hâşim Mehmed Efendi 1694
Hâşim Paşa 129
Hâşimî 1683
Hâşimî Çelebi 481
Hâşimzâde 355
Haşmet 536
Haşmet Efendi 47, 1256
Hâtem Efendi 368, 405, 1360, 1719
Hâtemî Efendi 1559
Hatibzâde 90, 1404
Hattî Efendi 122
Hattî Mustafa Efendi 1665
Hâverî Efendi 1649
Havva Hatun 1044
Hayâlî 657
Hayâlî Ahmed Efendi 1434

Hayalî Mehmed Çelebi 1313
Haydar Ağa 1729, 1737, 1786
Haydar Ağa (Hadım) 1743
Haydar Bey 1358
Haydar Bey (Ruscukluzâde) 1262
Haydar Efendi 656, 1102, 1580, 1609, 1781
Haydar Nakşibendî (Şah) 659
Haydar Paşa 203, 272, 1161, 1563, 1743
Haydaroğlu 215, 1059, 1060
Haydarpaşazâde 659
Haylî Bey 558
Haylî Hâfızı 558
Hayme Ana 45
Hayr Ahmed Efendi 317
Hayrbay 20
Hayrbay (Çerkes) 1812
Hayreddin 1533, 1758
Hayreddin (Hoca) 521, 1462
Hayreddin (Güzelhisarlı) 179
Hayreddin Ağa 1731
Hayreddin Çelebi 1806
Hayreddin Efendi 576, 1557, 1620, 1644, 1725
Hayreddin Efendi (Hacı) 428
Hayreddin Efendi (Hoca) 1514, 1576
Hayreddin Efendi (Karamanî) 116
Hayreddin Hızır Bey 1654
Hayreddin Hızır Efendi 1561
Hayreddin Paşa 201, 202, 224, 276, 282, 1130, 1281, 1335, 1401, 1639, 1740, 1757, 1773, 1774, 1805
Hayreddin Paşa (Barbaros) 663
Hayreddin Paşa (Cenderecizâde) 1111
Hayreddin Paşa (Çandarlı) 509, 614
Hayreddin Paşa (Kapdan) 222, 272, 639, 643
Hayreddin Paşa (Sadrazam) 1610
Hayretî 550
Hayrî Ahmed Bey 1232
Hayrî Bey 347, 1595, 1734
Hayrî Bey (Çerkes) 1685
Hayrî Bey (Miralay) 14
Hayrî Bey (Zilelizâde) 1714, 1715
Hayrî Efendi 1442, 1727, 1780, 1788, 1792
Hayrî Efendi (Reisülküttab) 1497
Hayrî Mehmed Efendi 1783
Hayriye Hanım Sultan 298
Hayrullah Efendi 109, 364, 665, 1339, 1621, 1728, 1729, 1809
Hayrullah Efendi (Hacı) 1793, 1802
Hayrullah Efendi (Hâfız) 1728
Hayrullah Efendi (Turşucuzâde) 1102
Hayrullah Efendi (Uryânîzâde) 264
Hayrullah Efendi (Yesârîzâde) 495
Hayrullah Mehmed Efendi 1656
Hayrullah Paşa 1244
Hayyât Muslihiddin Efendi 163
Hâzim Efendi 671
Hazinedar Ali Ağa 1806
Hazinedarbaşızâde 1610
Hekim Çelebi 192, 1129, 1557
Hekimzâde 1107, 1260
Hesnâ Kadın 1305
Hevâî (Şeyh) 464
Hıfzî Efendi (Nu'manzâde) 1265
Hıfzî Mehmed Efendi 70, 345
Hıfzî Paşa 668, 1367
Hınâzibeyoğlu 20
Hısımzâdeler 1212
Hızır 194
Hızır (Konyalı) 1219
Hızır (Tavaslı) 430
Hızır Ağa 1735, 1765
Hızır Ağa (Kemanî) 194
Hızır b. Ali 553
Hızır b. Mehmed 616
Hızır Bey 212, 272, 281, 341, 656, 660, 1109, 1125, 1129, 1512, 1703
Hızır Bey (Hızrî) 212
Hızır Bey (Süleyman Beyzâde) 1495
Hızır Bey (Yörgüç Paşazâde) 1056
Hızır Çelebi 480
Hızır Efendi 1779
Hızır Efendi (Tepegöz) 677
Hızır Paşa 1558, 1744, 1745, 1812, 1814
Hızır Paşa (Ağa) 1743
Hızır Şah Efendi 384, 1106

Hızrî 669
Hibâb İsmail Efendi 1497, 1791
Hibetullah 575
Hibetullah Hanım 286, 591
Hibetullah Sultan 138, 173, 232, 256, 604, 1374, 1565, 1685
Hibetullah (Şerif) 369
Hicaz (Şerif) 369
Hicrî 496
Hicrî Çingene 366
Hidayet 1603
Hidâyetullah Efendi (Dürrîzâde) 1277
Hidâyetullah Mehmed Ağa 246
Hidâyetullah Mehmed Efendi (Dürrîzâde) 341, 672, 1177
Hikmet Bey (Keçecizâde) 1234
Hikmet Efendi (Zeynîzâde) 391
Hikmetçi 1630
Hikmetî 1643
Hikmetîzâde Efendi 672
Hilmî Efendi 1734
Hilmî İbrahim Paşa (Sadrazam) 592
Hilmî Mehmed Emin Bey 1311
Hilmî Paşa 1224, 1729
Himmet (Aydınlı) (Hacı) 343
Himmet Bey 95, 353
Himmet Efendi (Şeyh) 675, 1505
Himmet (Şeyh) 64
Hindî Molla 494, 1454
Hoca İsmail Efendizâde 446
Hocazâde 230, 1604, 1692
Hubart Paşa 528
Hubba Hatun 1665
Hulûsî Ahmed Efendi 1755, 1793, 1802
Hulûsî Ahmed Paşa 367, 455, 1498, 1784
Hulûsî Bey 245, 284
Hulûsî Efendi 669
Hulûsî Nâcî Bey (Zeynîzâde) 1711
Humeyse 425, 437
Hurrem Sultan 41, 1252
Hurşid Ahmed Paşa 220, 1617, 1813
Hurşid Paşa 89, 276, 282, 478, 484, 506, 1226, 1384, 1530, 1540, 1651, 1668, 1755, 1791, 1798, 1801, 1806
Husrev (Hoca) 1347
Husrev (Molla) 355, 377, 625, 661, 1109, 1295, 1509, 1624, 1688, 1740, 1741, 1758
Husrev Ağa 1073, 1729, 1732, 1736, 1765
Husrev Ağa (Sokollu Kethüdası) 1171
Husrev Bey 213, 1786, 1794
Husrev Bey (Gazi) 1229
Husrev Çelebi 682, 1806
Husrev Efendi 682, 1197
Husrev kaynı 682
Husrev Mehmed Paşa 1770, 1813
Husrev Paşa 113, 240, 441, 448, 456, 476, 507, 519, 551, 572, 590, 634, 659, 662, 1061, 1067, 1150, 1373, 1380-1382, 1429, 1439, 1476, 1492, 1523, 1548, 1589, 1617, 1618, 1719, 1743, 1746, 1756, 1776, 1786, 1803, 1812
Husrev Paşa (Deli) 684, 1202
Husrev Paşa (Sadrazam) 1548
Husrev Paşa (Serasker) 190
Hüdâdâd Mehmed Efendi 430
Hüdâî (Şeyh) 1317
Hüdâî Aziz Mahmud Efendi 1426, 1623
Hüdâî Efendi 1659
Hüdâî Mahmud Efendi 439, 501, 1088, 1522, 1644, 1673
Hüdâverdi Paşa 199, 218
Hüdâyî Dede 1560
Hüdâyî Mahmud Efendi 395
Hümâ Sultan 357
Hümâşah Hanım Sultan 13
Hümâşah Sultan 518, 553, 615, 1047
Hümâyûn Şah 1590
Hüsâm (Şeyh) 1509
Hüsâm Bey 288
Hüsâm Çelebi 595
Hüsâm Efendi 244, 1726, 1809
Hüsâm Efendi (Âtîzâde) 392
Hüsâm Efendi (Hacı) 504, 1799
Hüsâm Efendi (Terzi) 183
Hüsâm Efendi (Tulumcu) 91, 1638
Hüsâm Giray 191
Hüsâm Giray (Pehlivan) 547
Hüsâmeddin 1110, 1125

Hüsâmeddin Ankaravî 617
Hüsâmeddin b. İlyas (Şeyh) 1514
Hüsâmeddin Bey 1203, 1734, 1735
Hüsâmeddin Bey (Sâlihzâde) 485
Hüsâmeddin Çelebi 1742, 1794
Hüsâmeddin Efendi 107, 1761
Hüsâmeddin Efendi (Bursalı) 1170
Hüsâmeddin Efendi (Haraççızâde) 144
Hüsâmeddin Efendi (Karaçelebizâde) 99, 1718
Hüsâmeddin Efendi (Şeyh) 1104
Hüsâmeddin Efendi (Uşşakîzâde) 137
Hüsâmeddin Mehmed Efendi 177
Hüsâmeddin Mustafa Efendi 1346
Hüsâmeddin Ömer Efendi (Âtıfzâde Şeyhülislâm) 388
Hüsâmeddin Paşa 118, 385, 1742, 1775
Hüsâmeddin (Şeyh) 100
Hüsâmeddin Uşşakî 1179, 1466, 1484
Hüsâmeddin Uşşâkî 1643
Hüsâmeddin Uşşakî 260, 1691
Hüsâmeddin Uşşâkî 392
Hüseyin 1123, 1498, 1692
Hüseyin (Hz.) 284, 580, 1259
Hüseyin (Babanlı) 1304
Hüseyin (Bosnalı) 167
Hüseyin (Fahreddin) Dede 161
Hüseyin (Gölpazarlı) 1490
Hüseyin (Paşmakçı) 1330
Hüseyin (Şah) 1174
Hüseyin (Şerif) 1100
Hüseyin Ağa 6, 343, 419, 454, 599, 1131, 1187, 1203, 1206, 1284, 1318, 1606, 1670, 1729, 1731, 1732, 1736, 1738, 1765, 1767, 1786, 1787, 1802
Hüseyin Ağa (Abdî Paşalı) 311
Hüseyin Ağa (Bergamalı) 1061
Hüseyin Ağa (Bosnalı) 1733
Hüseyin Ağa (Çetrefilzâde) 1766
Hüseyin Ağa (Gümrükçü) (Hacı) 1788
Hüseyin Ağa (Hacı) 152, 454, 1144, 1377, 1631
Hüseyin Ağa (Kapıcıbaşı) 221
Hüseyin Ağa (Kara Hasanzâde) 129, 204, 611, 1199, 1766
Hüseyin Ağa (Karaosmanoğlu) (Hacı) 501
Hüseyin Ağa (Kız) 1731
Hüseyin Ağa (Lala) 1743
Hüseyin Ağa (Maryol) 1736
Hüseyin Ağa (Mehmed Emin Ağazâde) 90
Hüseyin Ağa (Mehmed Eminzâde) 1787
Hüseyin Ağa (Merre) 1791
Hüseyin Ağa (Moralı) 1732
Hüseyin Ağa (Mühürdar) 1787
Hüseyin Ağa (Nevşehirli) 569
Hüseyin Ağa (Ohrili) 1765
Hüseyin Ağa (Ruscuklu) 1769
Hüseyin Ağa (Sarı) 1736
Hüseyin Ağa (Surre emini) 199
Hüseyin Ağa (Şâtır) 1737
Hüseyin Ağa (Terzi) 1139
Hüseyin Ağa (Yağlıkçı) (Hacı) 1159
Hüseyin Ağa (Yeğen) 299
Hüseyin Ağa (Yekçeşm) 1768
Hüseyin Ahlatî (Şeyh) 361
Hüseyin Avnî Paşa 1804
Hüseyin b. Halil 580
Hüseyin b. Muhammed Bâkır (Seyyid) 1657
Hüseyin Baykara 361
Hüseyin Bey 65, 282, 295, 314, 393, 418, 505, 515, 542, 570, 571, 584, 636, 1116, 1181, 1191, 1286, 1287, 1341, 1443, 1445, 1494, 1616, 1680, 1807
Hüseyin Bey (Alparslanzâde) 399
Hüseyin Bey (Bursalı) 1384
Hüseyin Bey (Canpuladzâde) 1736
Hüseyin Bey (Dâyezâde) 1738
Hüseyin Bey (Hacı) 513
Hüseyin Bey (Kör) 1439
Hüseyin Bey (Kürt) 1331, 1347
Hüseyin Bey (Maanoğlu) 1460
Hüseyin Bey (Nasûh Paşazâde) 1736
Hüseyin Bey (Rumlu) 1143
Hüseyin Bey (Tâhir Paşazâde) 1242
Hüseyin Bey b. Ali Paşa 1096
Hüseyin Çelebi 430, 1781

Hüseyin Çelebi (Emir) 259
Hüseyin Çelebi (Navluncu) 1151
Hüseyin Çelebi b. Muslî (Bıyıklı) 1351
Hüseyin Efendi 68, 89, 153, 258, 460, 510, 564, 675, 1037, 1153, 1154, 1165, 1265, 1607, 1619, 1645, 1670, 1782
Hüseyin Efendi (Acemzâde) 1152
Hüseyin Efendi (Ahîzâde) 650, 1759
Hüseyin Efendi (A'mâ) 380
Hüseyin Efendi (Anadolulu) 1781
Hüseyin Efendi (Arabzâde) 610
Hüseyin Efendi (Balıkesirli) 172
Hüseyin Efendi (Baltacızâde) 515
Hüseyin Efendi (Bayraktar) 1796
Hüseyin Efendi (Bosnalı) 1781
Hüseyin Efendi (Ebezâde) 530, 1378
Hüseyin Efendi (Ebezâde biraderi) 1154
Hüseyin Efendi (Hacı) 394, 1463, 1505, 1712
Hüseyin Efendi (Hocazâde) 1295
Hüseyin Efendi (Ispartalı) 1102
Hüseyin Efendi (İzmirli) 1726
Hüseyin Efendi (Kara) 1515
Hüseyin Efendi (Kevâkibîzâde) 181
Hüseyin Efendi (Köse) 51
Hüseyin Efendi (Küçük) 1427
Hüseyin Efendi (Muhaşşî Sinan Efendizâde) 1171
Hüseyin Efendi (Muhaşşî Sinanzâde) 1598
Hüseyin Efendi (Nefeszâde) 1580
Hüseyin Efendi (Osmanzâde) 431, 1621
Hüseyin Efendi (Reisülküttab) 140
Hüseyin Efendi (Sâmânîzâde) 1478
Hüseyin Efendi (Sarı) 1806
Hüseyin Efendi (Serçe) 1521
Hüseyin Efendi (Seyyid) 336, 1448
Hüseyin Efendi (Şâmîzâde) 1538, 1625, 1726
Hüseyin Efendi (Şerbetçizâde) 1796
Hüseyin Efendi (Şeyh) 602, 1121, 1513
Hüseyin Efendi (Şeyh Hızır Efendizâde) 189
Hüseyin Efendi (Şeyhülkurrâ) (Hacı) 514
Hüseyin Efendi (Tezkireci) 1152
Hüseyin Efendi (Topkapılı) 1464
Hüseyin Efendi (Uzun) 487, 1781
Hüseyin Efendi (Ümmülveled) 105
Hüseyin Efendi (Vanî) 589
Hüseyin Efendi (Yahyâzâde) 190
Hüseyin Efendi (Yekçeşm) 1760
Hüseyin Efendi (Yenişehirli) 1615
Hüseyin Fahreddin Efendi 1237
Hüseyin Fevzî Paşa 1777
Hüseyin Fuad Bey 1655
Hüseyin Halife 398
Hüseyin Hasib Bey 681, 1473
Hüseyin Hasibî Efendi 1403
Hüseyin Hilmî Paşa 1504
Hüseyin Hüdâî Efendi 170
Hüseyin Hüsnî Ağa 1768
Hüseyin Hüsnî Bey 299, 1384, 1781
Hüseyin Hüsnî Efendi 90, 370, 1269, 1482, 1702
Hüseyin Hüsnî Efendi (Hacı) 644
Hüseyin Hüsnî Efendi (Mühürdarzâde) 543, 1273
Hüseyin Hüsnî Paşa 523, 1072, 1771, 1775
Hüseyin Lâmekânî 375
Hüseyin Necib Bey 296
Hüseyin Paşa 7, 37, 81, 277, 281, 306, 324, 527, 601, 645, 1031, 1034, 1042, 1043, 1096, 1103, 1121, 1187, 1327, 1374, 1387, 1432, 1592, 1743, 1745, 1770, 1771, 1774, 1776, 1795, 1814
Hüseyin Paşa (Abaza) 1723
Hüseyin Paşa (Abdülcelilzâde) 107, 635

Hüseyin Paşa (Ağa) 169, 188, 267, 277, 305, 542, 1186, 1246, 1653, 1657, 1715, 1813
Hüseyin Paşa (Ali Paşazâde) 445
Hüseyin Paşa (Amcazâde) 71, 214, 259, 430, 611, 638, 1058, 1306, 1536, 1750, 1775
Hüseyin Paşa (Balıkesirli) 195
Hüseyin Paşa (Battal) 82, 663, 1626
Hüseyin Paşa (Bodur) 1812
Hüseyin Paşa (Boşnak) (Sarı) 1813
Hüseyin Paşa (Canpuladzâde) 1812, 1814
Hüseyin Paşa (Çatalcalı) 1746
Hüseyin Paşa (Çerkes) 645
Hüseyin Paşa (Damad) 166
Hüseyin Paşa (Deli) 222, 627, 1043, 1226, 1746, 1747, 1774
Hüseyin Paşa (Dişlek) 1183
Hüseyin Paşa (Dişlenk) 1517
Hüseyin Paşa (Doğancı) 1795
Hüseyin Paşa (Efrâsiyâboğlu) 284
Hüseyin Paşa (Erzurumlu) 1039
Hüseyin Paşa (Ferik) 653
Hüseyin Paşa (Firarî) 480
Hüseyin Paşa (Giritli) 1775
Hüseyin Paşa (Gümrükçü) 550, 1143
Hüseyin Paşa (Hacı) 1775, 1795
Hüseyin Paşa (Hadım) 631
Hüseyin Paşa (Hayvarcı) 507
Hüseyin Paşa (Husrevoğlu) 684
Hüseyin Paşa (Kandilci) 1750, 1751, 1780
Hüseyin Paşa (Kapdan) 1051, 1745, 1746, 1754
Hüseyin Paşa (Kavanozâde) 158
Hüseyin Paşa (Kör) 196, 1748
Hüseyin Paşa (Küçük) 278, 293, 679, 682, 1058, 1233, 1261, 1626, 1724, 1775
Hüseyin Paşa (Lala) 195, 1814
Hüseyin Paşa (Maryol) 1580
Hüseyin Paşa (Mekkîzâde) 496
Hüseyin Paşa (Merre) 1745, 1812
Hüseyin Paşa (Mezemorta) 1439, 1445, 1466, 1542, 1543, 1775
Hüseyin Paşa (Müderriszâde) 1622
Hüseyin Paşa (Ohrili) 1745
Hüseyin Paşa (Osman Paşazâde) 196
Hüseyin Paşa (Sadrazam) 1506
Hüseyin Paşa (Sarı) 1749, 1750, 1812
Hüseyin Paşa (Serasker) 1756
Hüseyin Paşa (Silahdar) 213
Hüseyin Paşa (Şatır) 585
Hüseyin Paşa (Şerif) 1763
Hüseyin Paşa (Topal) 632, 1050
Hüseyin Rızâ Paşa 1801, 1806
Hüseyin Saâdet Bey 1409
Hüseyin Salâh Bey 1636
Hüseyin Şah Efendi 162
Hüseyin Şevket Bey 1236
Hüseyin Talib Efendi 611
Hüseyin Tevfik Efendi 593
Hüsnî (Şeyh) 1072
Hüsnî Ağa 258
Hüsnî Bey 271, 518, 629, 1141, 1254, 1303, 1318, 1419, 1703, 1783, 1793, 1797
Hüsnî Bey (Çavuşbaşı) 1351
Hüsnî Bey (Giridîzâde) 1345
Hüsnî Bey (Hacı) 1216
Hüsnî Dede 103
Hüsnî Efendi 305, 1108, 1216, 1798
Hüsnî Hâmid Efendi 1389
Hüsnî Hüseyin Efendi 177
Hüsnî Mehmed Efendi 1232
Hüsnî Paşa 1067, 1773, 1777, 1804
Hüsnî Paşa (Müşir) 1275
Hüsrev Paşa 52,107

Iyaz Bey 1201

İbâd Çelebi 106
İbiş Ağa 760
İbiş Efendi (Hacı) 649
İbiş İbrahim Ağa 456
İbn Alkamî 1664
İbn Arefe 303
İbn Arefe (Şeyh) 261
İbn Bezzâz 1584
İbn Fâriz 756
İbn Hacer 447, 1575
İbn Haldun 1328, 1436, 1519
İbn Hallikân 1648
İbn Kemâl 357, 398, 613, 854, 881, 900, 983, 1105, 1333, 1374, 1508, 1532
İbn Kemâl Şemseddin 1758
İbn Manisa Muhyiddin 1741
İbn Meşîşe 825
İbn Musannif 1622
İbn Vefa 231, 303, 1129
İbn Vefa (Şeyh) 250, 873
İbrahim 15, 568, 655, 1445
İbrahim (Amasyalı) 1576
İbrahim (Ereğlili) 911
İbrahim (Hacı) 1137
İbrahim (Konyalı) 90
İbrahim (Menteşeli) (Şeyh) 1179
İbrahim (Moralı) 1180
İbrahim (Sultan) 3, 6, 7, 9, 10, 17, 18, 22, 23, 28, 33, 37, 40, 41, 44, 738, 891, 964, 1574, 1602, 1723, 1746
İbrahim (Şehzâde) 1621
İbrahim (Şerif) 1762
İbrahim (Tatar Şeyh) 55
İbrahim (Uzun) 960
İbrahim Afif Efendi 1593
İbrahim Ağa 56, 144, 151, 156, 188, 190, 227, 237, 239, 400, 574, 639, 788, 908, 938, 940, 955, 1190, 1305, 1447, 1729, 1730, 1732, 1733, 1736, 1742, 1748, 1763, 1765-1768, 1786, 1787, 1791, 1792
İbrahim Ağa (Acem) 1792
İbrahim Ağa (Bosnalı) 1732
İbrahim Ağa (Büyük) 406
İbrahim Ağa (Celâlî) 1730
İbrahim Ağa (Çayırzâde) 562, 1738
İbrahim Ağa (Çelebi) 1767, 1786
İbrahim Ağa (Dâyezâde) 1732
İbrahim Ağa (Dibacızâde) 1768
İbrahim Ağa (Divrikli) 1792
İbrahim Ağa (Genç) 412
İbrahim Ağa (Hacı) 465, 1786
İbrahim Ağa (Hadım) 1743
İbrahim Ağa (Haseki) 453
İbrahim Ağa (Kara) 1659, 1737, 1749
İbrahim Ağa (Karakulak) 1787
İbrahim Ağa (Kurt) 1791
İbrahim Ağa (Küçük) 406, 1737, 1786
İbrahim Ağa (Kürt) 1767, 1792
İbrahim Ağa (Müteferrika) 447
İbrahim Ağa (Pehlivan) 875, 1769
İbrahim Ağa (Şehlâ) 1738
İbrahim Ağa (Şehsüvarzâde) (Hacı) 1208
İbrahim Ağa (Şeyhzâde) (Hacı) 819
İbrahim Ağa (Tokatlızâde) 695
İbrahim Ağa (Tortumlu) 735, 1767
İbrahim Ağa (Tosyalı) 1101
İbrahim Ağa (Uzun) 1766
İbrahim Ağa (Yağlıkçı Hacı) 892
İbrahim Ağa (Yeğen) 1793
İbrahim Ağazâde 1440
İbrahim Ârif Efendi 1420
İbrahim Aynî Paşa (Ispanakçızâde) 1196
İbrahim b. Alâeddin 183
İbrahim b. Bedreddin (Hacı) 590
İbrahim b. Hasan 1106
İbrahim b. Resûlullah 1295
İbrahim Bey 13, 49, 106, 222, 273, 422, 436, 460, 476, 561, 720, 723, 779, 802, 816, 826, 831, 832, 843, 849, 871, 831, 930, 962, 982, 1051, 1059, 1062, 1065, 1068, 1120, 1123, 1190, 1262, 1303, 1362, 1438, 1444, 1676, 1688, 1695, 1701, 1735, 1740
İbrahim Bey (Abdülcelilzâde) 1115

İbrahim Bey (Babanlı) 1304
İbrahim Bey (Dâyezâde) 1780
İbrahim Bey (Destan Beyzâde) 1391
İbrahim Bey (Hacı) 1045, 1792
İbrahim Bey (Hacı Mehmed Beyzâde) 433
İbrahim Bey (Hüseyin Paşazâde) 1732
İbrahim Bey (İvâz Paşazâde) 1146, 1167, 1357, 1760
İbrahim Bey (kapıcıbaşı) 433
İbrahim Bey (Karaman Beyi) 232
İbrahim Bey (Karamanî) 80[illegible], 1142
İbrahim Bey (Karamanlı) 1256
İbrahim Bey (Mihmandaroğlu) 962
İbrahim Bey (Pîrîzâde) 1336
İbrahim Bey (Ramazanoğlu) 602
İbrahim Bey (Ramazanzâde) 1067
İbrahim Bey (Tekeli) 282
İbrahim Bey (Tırnakçızâde) 248, 1141
İbrahim Bey (Uzun) 240, 1587, 1720, 1721, 1792
İbrahim Bey (Yusuf Paşazâde) 1733
İbrahim Bey b. Karamanî Mehmed Bey 1723
İbrahim Beyefendi 1246
İbrahim Beyefendi (Şeyhülislâm) 71
İbrahim Burhaneddin (Şeyh) 823
İbrahim Çavuş 777
İbrahim Çelebi 1742, 1794
İbrahim Çelebi (Moralı) 785
İbrahim Çelebi (Müteferrika) 1455
İbrahim Dede 572
İbrahim Derviş Paşa 515
İbrahim Edhem Bey 52
İbrahim Edhem Efendi 768, 815, 948, 1356, 1369
İbrahim Edhem Efendi (Bezirgânbaşızâde) 135[illegible]
İbrahim Edhem Efendi (Hacı) 1467
İbrahim Edhem Efendi (Seyyid) 508
İbrahim Edhem Efendi (Şeyhzâde) 1359
İbrahim Edhem (Râsihzâde) 824
İbrahim Efendi 107, 126, 163, 174, 184, 226, 257, 258, 376, 380, 459, 498, 510, 516, 533, 534, 546, 564, 573, 575, 598, 604, 627, 653, 674, 686, 690, 815, 917, 967, 972, 1019, 1026, 1057, 1216, 1266, 1267, 1315, 1330, 1359, 1419, 1451, 1538, 1644, 1669, 1703, 1725, 1761, 1786, 1788, 1797
İbrahim Efendi (Akyazılı) 969
İbrahim Efendi (Alâiyeli) 827
İbrahim Efendi (Altıparmak) 103
İbrahim Efendi (Bâliğzâde) 257
İbrahim Efendi (Beypazarlı) 860, 1717
İbrahim Efendi (Birgili) 920
İbrahim Efendi (Boz) 1084, 1346, 1796
İbrahim Efendi (Bozoğlan) 530
İbrahim Efendi (Bozoğlanzâde) 376
İbrahim Efendi (Çavuşzâde) 703
İbrahim Efendi (Çukacızâde) 403, 992
İbrahim Efendi (Dâvudzâde) 173
İbrahim Efendi (Ebe damadı) 1795
İbrahim Efendi (Ebezâde) 704
İbrahim Efendi (Edirneli) 763, 1726
İbrahim Efendi (Eğinli) 1614
İbrahim Efendi (Eyyûbî) 333
İbrahim Efendi (Fındıkzâde) 532
İbrahim Efendi (Fındıkzâde) (Hacı) 755, 803
İbrahim Efendi (Giritli) 371
İbrahim Efendi (Hacı) 168, 316, 374, 532, 576, 577, 768, 819, 981, 1230, 1390, 1423, 1446, 1788, 1789, 1796, 1797, 1806
İbrahim Efendi (Hacı) (Hâfız) 188, 762, 767
İbrahim Efendi (Hacı) (Seyyid) 1071
İbrahim Efendi (Hâfız) 1045, 1613
İbrahim Efendi (Halebî) 887
İbrahim Efendi (Halebîzâde) (Hacı) 825
İbrahim Efendi (Hamzazâde) 602
İbrahim Efendi (Hemşinli) 463
İbrahim Efendi (Himmetzâde Hacı) 675
İbrahim Efendi (İhtiyar) 95
İbrahim Efendi (İmam) 1168
İbrahim Efendi (İstanbullu) 1334
İbrahim Efendi (Kadı) 744
İbrahim Efendi (Kadızâde) 1004

İbrahim Efendi (Karababazâde) 1114
İbrahim Efendi (Karahisar-ı Şarkîli) 1254
İbrahim Efendi (Karasili) 1108
İbrahim Efendi (Kâtib-i Mim) 1781
İbrahim Efendi (Kethüdâ) 621
İbrahim Efendi (Kırımlı) 1291
İbrahim Efendi (Kuşadalı) 824
İbrahim Efendi (Kuyumcu) 410
İbrahim Efendi (Küçük) 214, 734
İbrahim Efendi (Kütahyalı) 1477
İbrahim Efendi (La'lîzâde) 1009
İbrahim Efendi (Mahmud Çavuşzâde) 532
İbrahim Efendi (Muradzâde) 188, 1113
İbrahim Efendi (Müfettiş) 62
İbrahim Efendi (Müftîzâde) 184
İbrahim Efendi (Narhçızâde) 874
İbrahim Efendi (Nasûhîzâde) 1453
İbrahim Efendi (Paşazâde) 1671
İbrahim Efendi (Paşmakçızâde) 73
İbrahim Efendi (Rodosîzâde) 73, 1399
İbrahim Efendi (Rûşenîzâde) 1256
İbrahim Efendi (Ruznâmeci) 291, 293, 800, 1471
İbrahim Efendi (Saçaklızâde) 1016
İbrahim Efendi (Seyfîzâde) 166, 1501
İbrahim Efendi (Seyyid) 462, 485, 559, 667, 977, 1177
İbrahim Efendi (Sivrihisarî) (Hoca) 1717
İbrahim Efendi (Surre Eminizâde) 758
İbrahim Efendi (Sürmeneli) 334
İbrahim Efendi (Şehremini) 1135
İbrahim Efendi (Şeyhülislâm) 978, 1693
İbrahim Efendi (Şeytan) 1795
İbrahim Efendi (Şükrî) 1289
İbrahim Efendi (Tahranlı) 87
İbrahim Efendi (Taşköprülüzâde) 883
İbrahim Efendi (Tezkireci) 1786
İbrahim Efendi (Tokatlı) 99
İbrahim Efendi (Trabzonîzâde) 1023
İbrahim Efendi (Uşşakî) 674
İbrahim Efendi (Üsküplü) 804
İbrahim Efendi (Yahyâzâde) 190
İbrahim Efendi (Yakovalı) 825
İbrahim Efendi (Yazıcızâde) 1682, 1768
İbrahim Efendi (Yenişehirli) 1802
İbrahim el-A'zeb 192
İbrahim Es'ad Bey 677
İbrahim Gülşenî 191, 523, 549, 616, 1685, 1706
İbrahim Gülşenî (Şeyh) 794, 859
İbrahim Hakkı 1017
İbrahim Hakkı Bey 683
İbrahim Halebî 250, 1096
İbrahim Halil Efendi (Fındıkzâde) 755, 803
İbrahim Han 19
İbrahim Han Paşa 765, 964
İbrahim Han Paşa (Sokolluzâde) 1074
İbrahim Hanefî 1535
İbrahim Hanzâde 19, 309, 908, 1518, 1613
İbrahim Hekim 1607
İbrahim Hıfzî Efendi 1780, 1788, 1796
İbrahim Hıfzî Paşa 1206
İbrahim Hıfzî Paşa (Meş'aleci) 488, 1090
İbrahim Hilmî Ağa 1754, 1769
İbrahim Hilmî Paşa 584
İbrahim İffet Bey (Nasûhîzâde) 1232
İbrahim İffet Efendi (Nasûhîzâde) 539
İbrahim İlhâmî Paşa 1724
İbrahim İsmet Bey 311, 741, 771, 1669
İbrahim Kadrî Bey 444
İbrahim Kayserî 1106
İbrahim Kethüdâ (Cenkçi) 1284
İbrahim Mes'ud Efendi 690
İbrahim Molla 627
İbrahim Münib Bey 1364
İbrahim Münib Efendi 112, 1783
İbrahim Münibâ Efendi 1343
İbrahim Nâtık Efendi 1371
İbrahim Nazif Efendi 489
İbrahim Necib Bey 1619
İbrahim Necib Bey (Kıbrısîzâde) 888
İbrahim Nedim Efendi 1446
İbrahim Nesim Efendi 942, 1394, 1789
İbrahim Paşa 7, 146, 199, 200, 211,

212, 277, 282, 305, 359, 422, 511, 518, 526, 605, 617, 703, 722, 723, 774, 781, 798, 806, 815, 831, 862, 894, 926, 928, 934, 944, 949, 951, 955, 971, 974, 1027, 1035, 1040, 1042, 1047, 1054, 1107, 1141, 1198, 1223, 1267, 1304, 1342, 1390, 1423, 1471, 1478, 1494, 1545, 1592, 1603, 1615, 1632, 1636, 1638, 1684, 1695, 1706, 1724, 1740, 1742-1744, 1748, 1749, 1752, 1774-1776, 1794, 1795, 1812-1814
İbrahim Paşa (Ağrıbozlu) 1051, 1478
İbrahim Paşa (Azmzâde) 348, 832
İbrahim Paşa (Babanlı) 1544, 1546
İbrahim Paşa (Bosnalı) 1130, 1723
İbrahim Paşa (Bostancı) 1749
İbrahim Paşa (Çandarlı) 911
İbrahim Paşa (Çandarlızâde) 712
İbrahim Paşa (Çavuşbaşı) 1185
İbrahim Paşa (Çelebi) 1750
İbrahim Paşa (Çerkes) 1700
İbrahim Paşa (Damad) 31, 50, 63, 74, 198, 245, 254, 284, 445, 477, 510, 573, 611, 616, 811, 952, 963, 974, 1024, 1032, 1051 1074, 1118, 1146, 1200, 1207, 1210 1261, 1316, 1430, 1476, 1510, 1586 1634, 1654, 1661, 1812
İbrahim Paşa (Dibacızâde) 1753
İbrahim Paşa (Divrikli) 960, 1185
İbrahim Paşa (Elçi) 58, 1300
İbrahim Paşa (Ferhâd Paşazâde) 1193
İbrahim Paşa (Frenk) 293, 536, 611, 650, 656, 808, 1201, 1257, 1333, 1723
İbrahim Paşa (Hacı) 155, 1485, 1744, 1794, 1812, 1813
İbrahim Paşa (Hoca) 1751, 1775
İbrahim Paşa (Ispartalı) 849
İbrahim Paşa (İşkodralı) 730, 1195
İbrahim Paşa (Kabakulak) 946, 1176, 1531
İbrahim Paşa (Kabalyon) 1752
İbrahim Paşa (Kadızâde) 1020
İbrahim Paşa (Kara) 777, 780, 784, 804, 1168, 1195, 1309, 1529, 1659, 1692, 1749, 1775, 1812
İbrahim Paşa (Katar ağası) 598
İbrahim Paşa (Ketancızâde) 1060
İbrahim Paşa (Kör) 832
İbrahim Paşa (Kürt) 1185, 1768
İbrahim Paşa (Malatyalı) 788
İbrahim Paşa (Mehmed Ali Paşazâde) 957
İbrahim Paşa (Melek) 1723, 1749, 1812, 1814
İbrahim Paşa (Mısır valisi) 1814
İbrahim Paşa (Mısırlı) 511
İbrahim Paşa (Mısırlıoğlu) 1180, 1775
İbrahim Paşa (Moralı) 1775, 1813
İbrahim Paşa (Nevşehirli) 14, 25, 788, 1042, 1724, 1751, 1752
İbrahim Paşa (Nişancı) 1154
İbrahim Paşa (Poçinli) 1200
İbrahim Paşa (Sadrazam) 1047, 1063, 1812
İbrahim Paşa (Sarhoş) 713, 1083
İbrahim Paşa (Sarı Mehmed Paşazâde) 1669
İbrahim Paşa (Silahdar) 7, 724, 1277, 1724, 1745, 1812
İbrahim Paşa (Sipahi) 1040
İbrahim Paşa (Şenikli) 1322
İbrahim Paşa (Şeyhzâde) 1309
İbrahim Paşa (Şeytan) 835
İbrahim Paşa (Şişman) 430
İbrahim Paşa (Tırnakçı) 14, 1634, 1724
İbrahim Paşa (Uzun) 1749, 1814
İbrahim Paşa (Yazıcızâde) 1209, 1306
İbrahim Paşa (Yenipazarlı) 52
İbrahim Paşa b. Halil Paşa 801
İbrahim Paşa naibi 930
İbrahim Re'fet Efendi 201, 1406
İbrahim Reşid Ağa 1737
İbrahim Sadreddin Efendi (Seyyid) 1426, 1676
İbrahim Sâmî Efendi (Şeyh Yusufzâde) 1597
İbrahim Sârim Bey 1570
İbrahim Sârim Efendi 489

İbrahim Sârim Efendi (Kevâkibîzâde) 1452
İbrahim Sârim Paşa 223, 455, 1482
İbrahim Selim Efendi (Müftîzâde) 184
İbrahim Senâyî 795
İbrahim Sûfî Efendi 114
İbrahim Şefik Bey 1138
İbrahim Tâceddin Efendi 1109
İbrahim Tennûrî 133, 661, 671, 1712
İbrahim Tevfik Efendi 25
İbrahim Vâhib Efendi 537
İbrahim Vâhib Efendi (Tezkireci) 595
İbrahim Vehbî Efendi 874
İbriz 912
İbşir Hüseyin Ağa 1737
İbşir Hüseyin Paşa 1752
İbşir Mustafa Ağa 1736
İbşir Mustafa Paşa 1002, 1723
İbşir Paşa 7, 196, 239, 296, 635, 908, 946, 949, 952, 1011, 1020, 1031, 1183, 1460, 1462, 1747, 1814
İcâdî (Şeyh) 969
İçim Han 1435
İdris 606
İdris (Karamanlı) 1498
İdris Ağa 317, 373, 446, 1730
İdris Ağa (Molla) 1696
İdris b. Abdullah 1679
İdris b. Hakkı 1088
İdris Efendi 1003, 1126
İdris Ekber (Şeyh) 1687
İdris Kapdan (Hacı) 982
İdris-i Bitlisî 437
İffet Bey 851, 1605
İffet Mustafa Bey 340
İffet Mustafa Efendi 1368
İffetî 224
İhsan Bey 679
İhsanullah Efendi (Müderriszâde) 1622
İlâhî (Molla) 1003
İlâhî (Şeyh) 1399
İlhâmî İbrahim Paşa 31
İlhâmî Paşa 1632
İlhâmî Paşa (Damad) 47, 496
İlim Dağarcığı 669
İlmî Ahmed Efendi 270, 302
İlmî Efendi (Yâsincizâde) 1273
İlmî Efendi (Yâsinîzâde) 1681
İlmî Molla Efendi (Yâsincizâde) 430
İlyas 1667
İlyas (Baba) 1100
İlyas (Menteşli) 1108
İlyas (Sakızlı) 372
İlyas (Şeyh) 403, 969
İlyas Ağa 1733, 1771
İlyas b. Abdülvehhâb 669
İlyas Bey 803, 1677
İlyas Bey (Arnavut) 1735
İlyas Bey (Lala) 1741
İlyas Bey (Menteşe beyi) 154
İlyas Efendi 665
İlyas Efendi (Sakızlı) 173
İlyas Efendi (Yenişehirli) 250
İlyas Mehmed Efendi (Dürrîzâde) 1277
İlyas Paşa 663
İlyas Paşa (Kekozâde) 290
İlyas Paşa (Kolçak) 1488
İlyas Pîr 797
İlyas Reis 662
İmâd (Molla) 1441
İmâdeddin Efendi 1711, 1712
İmam Ağa 1045
İmam-ı Nevevî 1213
İmam-ı Şâfiî 984
İnâyet Giray 547, 776, 1811
İnebolulu Maryolzâde 1031
İpsilanti 201
İrfan Bey 1238
İrfan Paşa 490
İrfan Paşa (Medenîzâde) 577
İsâ (Hz.) 854
İsâ (Molla) 1741
İsâ (Müezzin) 372
İsâ (Şeyh) 1152
İsâ Ağa 965
İsâ Ağa (Hâfız) 1731
İsâ Bey 27, 359, 500, 803, 1120
İsâ Bey (Aydın beyi) 399
İsâ Bey (Azguroğlu) 1741
İsâ Bey b. Mehmed Bey 1723
İsâ Bey (Emir) 307
İsâ Bey (Hasan Beyzâde) 613

İsâ Çelebi 799, 1635
İsâ Çelebi (Dadaylı) 1425
İsâ Dede 796, 817
İsâ Efendi 346, 1728
İsa Efendi 802
İsâ Efendi 822, 900, 969
İsâ Efendi (Sakızlı) 1728
İsâ Efendi (Şeyh) 1315
İsâ Mahvî 801
İsâ Paşa 769, 959
İsâ Paşa (Azguroğlu) 1741
İsâ Paşa (Nişancı) 572
İsâ (Tabib) 1276
İsaf Paşa 1473
İsâmeddin 1155
İsâmeddin Efendi 883, 1624
İsâmeddin Efendi (Taşköprîzâde) 600
İsâmeddin (Seyyid) 437
İsfehanî 1437
İsfendiyar 208, 1403, 1583
İsfendiyar Bey 27, 361, 874, 889
İsfendiyar (Dulkadıroğlu) 23
İsfendiyar (Kastamonu Beyi) 740
İshak 618, 662
İshak (Celâlzâde) 1463
İshak (Hekim) 163
İshak (Seyyid) 1657
İshak Ağa 1730, 1799
İshak Ağa (Gümrükçü) 167, 842, 1114
İshak Ahmed Efendi (Fındıkzâde) 755, 765
İshak Bey 222, 670, 743, 777, 800, 1330
İshak Bey (Köle) 1740
İshak Çelebi 424, 1010
İshak Çelebi (Kâtip) 395
İshak Efendi 320, 336, 465, 1497, 1596, 1709
İshak Efendi (Ebû İshakzâde) 1760
İshak Efendi (Hacı) 64
İshak Efendi (Karabağî) 316, 1004, 1718
İshak Efendi (Kürt) 807, 1266
İshak Efendi (Mecdîzâde) 935
İshak Efendi (Mollacıkzâde) 1012, 1101, 1267
İshak Efendi (Seyyid) 1297
İshak Efendi (Şeyhülislâm) 827, 1676, 1709
İshak Efendi (Tezkireci) 179
İshak Nureddin Efendi 444
İshak Paşa 209, 210, 633, 857, 1029, 1034, 1330, 1411, 1544, 1589, 1695, 1711, 1740-1742
İshak Paşa (Çıldır) 806
İshak Paşa (Çötelizâde) 614, 1313
İskender 30, 1092
İskender Ağa 211, 1736, 1742, 1764
İskender Ali Bey 955
İskender b. Balım Sultan 858
İskender Bey 31, 213, 248, 433, 546, 881, 959, 964, 1095, 1641, 1642, 1742
İskender Bey (Yemen beyi) 158
İskender Çelebi 263, 358, 658, 1794
İskender Mehmed Bey 1356, 1361
İskender Paşa 678, 809, 1029, 1092, 1127, 1181, 1430, 1742, 1743, 1812, 1814
İskender Paşa (Çerkes) 195, 660, 800, 1143, 1812
İslâm Ağa 569
İslâm Bey 1520
İslâm Giray 305, 419, 1409, 1486, 1811
İslâm Giray Han 1027, 1486
İslâm Giray II 1212, 1811
İslâm Giray III 1811
İslâm Mehmed Ağa 841, 1733
İsmail 764, 911, 1026, 1137
İsmail (Celâlzâde) 1463
İsmail (İmam) 1096
İsmail (Molla) 1697
İsmail (Şah) 1401
İsmail (Şeyh) 339, 1155
İsmail Ağa 78, 153, 327, 691, 1004, 1053, 1160, 1584, 1591, 1730, 1736, 1764, 1768, 1769, 1772, 1786, 1792, 1799
İsmail Ağa (Başçavuş) 78
İsmail Ağa (Bosnalı) 1736, 1792
İsmail Ağa (Hacı) 138, 692, 705, 1058, 1474

İsmail Ağa (Hamamcı) 119, 1001
İsmail Ağa (Hattat) 1733
İsmail Ağa (Kapıcıbaşı) 1390
İsmail Ağa (Kayserili) 1678
İsmail Ağa (Kırımlı) (Hacı) 1119
İsmail Ağa (Köle) 1767
İsmail Ağa (Malatyalı) 1549, 1730
İsmail Ağa (Ördek) 1234
İsmail Ağa (Reislizâde) 186
İsmail Ağa (Sivaslı) 1738, 1807
İsmail Ağa (Taslak) 1737
İsmail Ağa b. Ahmed 1318
İsmail Âsaf Bey 566
İsmail Âsım Efendi 401, 499
İsmail Âsım Efendi (Çelebizâde) 258, 259, 491
İsmail Âsım Efendi (Şeyhülislâm) 1008, 1712
İsmail b. Berekât 369
İsmail Besim Efendi 745
İsmail Bey 155, 211, 214, 236, 269, 447, 583, 613, 740, 770, 788, 831, 857, 881, 1044, 1106, 1184, 1193, 1200, 1208, 1224, 1302, 1313, 1387, 1423, 1632, 1734
İsmail Bey (Ağrıbozlu) 303, 907
İsmail Bey (Elçi Mustafa Paşazâde) 741
İsmail Bey (Filibelizâde) 1194
İsmail Bey (Hacı) 178, 933, 1593
İsmail Bey (Hasan Paşazâde) 647
İsmail Bey (İnce Bayrakdarzâde) 1004
İsmail Bey (İsfendiyarlı) 559
İsmail Bey (İsfendiyarzâde) 1092
İsmail Bey (Kastamonu valisi) 233
İsmail Bey (Kaymakam) 580
İsmail Bey (Kazgancızâde) 611
İsmail Bey (Seyyid) 644
İsmail Bey (Sirozî) 1516
İsmail Bey (Sirozlu) 76, 443, 1410, 1612, 1694
İsmail Beyefendi 824
İsmail Cenânî (Kadrî Paşazâde) 1368
İsmail Çelebi 457, 1227
İsmail Dede 140
İsmail Dede (Ankaralı) 49, 754
İsmail Dede (Şeyh Çelebi) 1025
İsmail Dede Efendi 1706
İsmail Edib Efendi 1483
İsmail Efendi 313, 461, 533, 674, 757, 846, 928, 1022, 1165, 1229, 1250, 1285, 1371, 1415, 1446, 1538, 1691, 1797
İsmail Efendi (Ağazâde) 984, 1159
İsmail Efendi (Attarzâde) 1160
İsmail Efendi (Çeşmîzâde) 122
İsmail Efendi (Davul) 1795
İsmail Efendi (Ebû İshak) 1760
İsmail Efendi (Ebû İshakzâde) 904, 1459
İsmail Efendi (Ebû'l-berekât) 98
İsmail Efendi (Ekserîzâde) (Şeyh) 596
İsmail Efendi (Erzurumlu) 566
İsmail Efendi (Esirîzâde) 1371
İsmail Efendi (Feyzullah Mollazâde) 597
İsmail Efendi (Gelenbevî) 131, 457, 547, 1443
İsmail Efendi (Gelenbevî) (Hoca) 1450
İsmail Efendi (Gülmez) 482
İsmail Efendi (Hacı) 77, 725, 801, 920, 1154, 1466, 1796
İsmail Efendi (Hasan Ağazâde) 156
İsmail Efendi (Hattat) 75
İsmail Efendi (Hekimbaşı) 1808
İsmail Efendi (Hısımzâde) 822, 1673
İsmail Efendi (İzmirli) 117, 1728
İsmail Efendi (Kadızâde) 225
İsmail Efendi (Kassam) (Hacı) 1661
İsmail Efendi (Kastamonulu) 1780, 1782
İsmail Efendi (Kebirîzâde) 92
İsmail Efendi (Kirli) 1795
İsmail Efendi (Konevî) 1213
İsmail Efendi (Mantıkîzâde) 931
İsmail Efendi (Medenîzâde) 577
İsmail Efendi (Mengeneci) 451
İsmail Efendi (Mes'udzâde) 905, 1089
İsmail Efendi (Miftâhîzâde) 183
İsmail Efendi (Mukayyid) 1267, 1468
İsmail Efendi (Musannif Hacı) 1588
İsmail Efendi (Mühürdarzâde) 1273

İsmail Efendi (Osman Kethüdâzâde) 1310
İsmail Efendi (Osmanzâde) 706
İsmail Efendi (Reis) 1539
İsmail Efendi (Reisülküttab) 1401
İsmail Efendi (Serbendî) 1530
İsmail Efendi (Serbendîzâde) 439
İsmail Efendi (Sertabib) 1593
İsmail Efendi (Şeyhülislâm) 814
İsmail Efendi (Şeyhülislâm) (Ebû İshak) 491
İsmail Efendi (Şirvanlı) 677
İsmail Efendi (Tabl) 135, 1607
İsmail Efendi (Tosyavî) 1295
İsmail Efendi (Trabzonlu) 1782
İsmail Efendi (Trapoliçeli) 1550
İsmail Efendi (Türâbîzâde) 968, 1023, 1179
İsmail Efendi (Üsküdarlı) 596, 1418
İsmail Es'ad Efendi (Kebirîzâde) 92
İsmail Fahreddin Efendi (Kâtibzâde) 746
İsmail Gâlib Bey 442
İsmail Hakkı (Bursalı) 414
İsmail Hakkı Bey 650, 961, 1406
İsmail Hakkı Efendi 672, 673, 752, 860
İsmail Hakkı Efendi (Bursavî) 151
İsmail Hakkı Efendi (Halebîzâde) 756
İsmail Hakkı Efendi (Mühürdarzâde) 1404
İsmail Hakkı Efendi (Şeyh) 350
İsmail Hakkı Paşa 305, 538
İsmail Hâlis Efendi (Uncuzâde) 475
İsmail Halvetî (Bülbülcüzâde) 929
İsmail Haşim Efendi (Hacı Mehmed Ağazâde) 1569
İsmail Hulûsî Ağa 1341
İsmail II 1112
İsmail Kâmil Efendi 111
İsmail Kâmil Paşa 1566
İsmail Ma'şukî 1296
İsmail Molla (Ağrıbozlu) 881
İsmail Molla (Seyyid) 1172
İsmail Müfid Efendi 904
İsmail Naim Efendi (Ebû İshak) 1088
İsmail Necâtî Efendi 395
İsmail Nevres Efendi 326
İsmail Paşa 221, 222, 224, 277, 312, 518, 561, 690, 943, 955, 1047, 1067, 1070, 1118, 1226, 1308, 1360, 1370, 1638, 1662, 1667, 1729, 1752, 1773, 1775, 1779, 1807, 1808, 1813, 1814
İsmail Paşa (Azmzâde) 496, 776, 1415, 1546
İsmail Paşa (Bosnalı) 1748
İsmail Paşa (Çelebi) 1750, 1767, 1812
İsmail Paşa (Ferhâd Paşazâde) 1194
İsmail Paşa (Ferik) 278
İsmail Paşa (Firarî) 299
İsmail Paşa (Gümrükçü) 1344
İsmail Paşa (Hâfız) 145, 1754
İsmail Paşa (Hekim) 857, 1507, 1773, 1807
İsmail Paşa (Hıdiv) 222, 390, 635, 774, 775, 1632, 1637
İsmail Paşa (İskefserli) 476
İsmail Paşa (Kara) 247, 835
İsmail Paşa (Karayılanoğlu) 1044
İsmail Paşa (Kekozâde) 289
İsmail Paşa (Koca) 785
İsmail Paşa (Köse) 1795
İsmail Paşa (Leskovikli) 543
İsmail Paşa (Mostarlı) 1724
İsmail Paşa (Müfettiş) 6
İsmail Paşa (Nişancı) 1338, 1749
İsmail Paşa (Payaslı) 83
İsmail Paşa (Pilaslızâde) 444
İsmail Paşa (Sadrazam) 1315
İsmail Paşa (Sadrazam) (Hâfız) 1245
İsmail Paşa (Seyyid) 1186
İsmail Paşa (Tepedelenlizâde) 325
İsmail Paşa (Yenişehirli) 58, 455, 488, 1683
İsmail (Payaklı) 626
İsmail Râif Bey 1783
İsmail Râif Paşa 543
İsmail Râmiz Efendi (Tiryaki Vezirzâde) 1636
İsmail Remzî Efendi 487, 1615
İsmail Rif'at Efendi 318, 490
İsmail Rif'at Efendi (Gelenbevîzâde) 1450

İsmail Rûmî 573, 851
İsmail Rûmî Efendi 163
İsmail Safâ Paşa 274
İsmail Safevi (Şah) 578
İsmail Sâlih Efendi (İspirîzâde) 1673
İsmail Selimâ Efendi 789
İsmail Sirâceddin Efendi 1406
İsmail Tillovî Efendi 764
İsmail Yümnî Ağa (Tulumbacıbaşı) 406
İsmail Ziyâ Bey (Hekimzâde) 243
İsmail Ziyâî Bey 59, 298, 1523
İsmail Zühdî Bey 757, 1790
İsmail Zühdî Efendi (Hattat) 1346
İsmail Zühdî Paşa 11
İsmali Efendi (Çeşmîzâde) 991
İsmet Bey 83, 1809
İsmet Bey (İbrahim Paşazâde) 788
İsmet Bey (Râif İsmail Paşazâde) 83
İsmet Efendi 840
İsmet İbrahim Bey 337
İsmet İbrahim Bey (Râif İsmail Paşazâde) 1211
İsmet Mehmed Efendi 575
İsmet Mustafa Bey 810
İsmet Osman Bey (Lalazâde) 1272
İsmet Paşa 1734, 1816
İsmetî Ali Efendi 1796
İsmetî Efendi 513, 623, 1225
İsmetî Efendi (Hacı) 1780
İsmihan Sultan 272, 521, 765
İspir Ağa (Hacı) 459
İsrail b. Abdülaziz 361
İstavraki Aristarki 1819
İstefanaki Bey Vogoridis 1818
İstefanaki Karateodori Efendi 1822
İstefanaki Vogoridis Bey 1819
İsterbi 1817
İstikamet Efendi 273, 1794
İşkodralı İbrahim Paşazâde 1341
İvâz Ağa 152
İvâz Bey (Hacı) 1740
İvâz Efendi 163, 1670
İvâz Efendi (Vâiz) 818
İvâz Giray 547
İvâz Mehmed Ağa 1752, 1792
İvâz Mehmed Paşa 244, 432, 455, 583, 741, 767, 1451, 1753
İvâz Paşa 445, 843, 1592, 1668
İvâz Paşa (Hacı) 958, 1740
İvâzî Ağa 723
İzzeddin Abdüllâtif Efendi 127
İzzeddin Ahmed Efendi 498
İzzeddin Ahmed Efendi (Eşrefzâde) 498
İzzeddin Bey 635
İzzeddin Efendi 1529
İzzeddin Efendi (Eşrefzâde) 505, 1011, 1678
İzzeddin Fikrî 67
İzzeddin Hasan 194
İzzeddin Mehmed Efendi 1446
İzzet Ahmed Paşa 168, 277, 301, 563, 653, 1813
İzzet Ahmed Paşa (Hezargrad) 516
İzzet Ali Bey 1796
İzzet Ali Paşa 338, 363, 414, 782, 961, 1048, 1078, 1143, 1398, 1752
İzzet Bey 76, 83, 238, 434, 441, 543, 1138, 1223, 1301, 1349, 1531, 1734, 1735
İzzet Bey (Beylikçi) 1674
İzzet Bey (Ebûbekir Paşazâde) 435
İzzet Bey (İbrahim Paşazâde) 788
İzzet Bey (Osman Paşazâde) 792
İzzet Bey (Serhalifezâde) 1650
İzzet Bey (Surre Eminizâde) 932
İzzet Efendi 76, 347, 470, 1080
İzzet Efendi (Hazinedarbaşızâde) 1610
İzzet Efendi (Keçecizâde) 539, 901, 1468
İzzet Efendi (Yesârîzâde) 1395
İzzet Mehmed Bey 1444, 1734
İzzet Mehmed Bey (Bolulu) 1753
İzzet Mehmed Bey (Enderûnî) 766
İzzet Mehmed Bey (Hacı) 853
İzzet Mehmed Bey (Şehrî) 1802
İzzet Mehmed Bey (Za'feranbolulu) 1802
İzzet Mehmed Efendi 100, 1216, 1362, 1471

İzzet Mehmed Efendi (Keçecizâde) 1323
İzzet Mehmed Efendi (Uzun Hâfızzâde) 1024
İzzet Mehmed Paşa 64, 85, 106, 468, 702, 830, 840, 1393, 1443, 1472, 1756, 1773, 1813
İzzet Mehmed Paşa (Sadrazam) 333, 587, 1190
İzzet Molla (Keçecizâde) 129, 1377, 1459, 1668
İzzet Mustafa Efendi (Yesârîzâde) 337, 1396
İzzet Paşa 629, 813, 1290, 1350, 1487, 1490, 1530, 1633, 1738, 1753-1755, 1771, 1776, 1787, 1807
İzzet Paşa (Dârendeli) 332
İzzet Paşa (Ferik) 705
İzzet Paşa (Giridîzâde) 1244
İzzet Paşa (Hakkı Paşazâde) 193, 1370
İzzet Paşa (Keçecizâde) 879
İzzet Paşa (Mâbeynci) 120, 1247, 1332
İzzet Paşa (Sadrazam) 741, 743
İzzet Paşa (Serasker) 740
İzzet Paşa (Şehrî) 1813
İzzet Paşa (Topal) 542, 1037
İzzet Paşa (Za'feranbolulu) 1754, 1813
İzzet Paşa b. Hakkı Paşa 1815
İzzetî Efendi 905
İzzetî Efendi (Birgivîzâde) 374
İzzetî Efendi (Vişnelizâde) 1708
İzzetî Mehmed Efendi (Zekeriyâzâde) 993
İzzî Ahmed Efendi 1426, 1806
İzzî Efendi 568, 1503
İzzî Efendi (Şeyh) 253

K

Kabaduz 617
Kabaduz (Şeyh) 61, 113
Kabalyon Efendi 1728
Ka'betullah Şemse Hanım 1308
Kabûlî Paşa 1243, 1807
Kadıköylü 621
Kadıoğlu 1069, 1197
Kadızâde 230, 523
Kadrî Ağa 1084
Kadrî Ağa (Yağlıkçı) 416
Kadrî Ağa (Zenneci) 170
Kadrî Bey 52, 170, 544, 1808
Kadrî Bey (Çelebi Mustafa Paşazâde) 1210
Kadrî Bey (Zilelizâde) 1714
Kadrî Çelebi 627, 1523, 1781
Kadrî Efendi 1782
Kadrî Efendi (Arzuhalci) 361
Kadrî Efendi (Zilelizâde) 495
Kadrî Paşa 1757, 1790, 1805, 1808
Kaf Çelebi 535
Kâfiyeci 377
Kahraman Ağa 504
Kahraman Bey 1638
Kaid Bey (Azmzâde) 1231
Kalender 1333
Kalender Efendi 1745
Kalender Paşa 1545
Kalenderoğlu 206, 553, 565, 1075
Kalimaki Bey 1818
Kalimakioğlu 564
Kamerşah 1602
Kamertâb Kadın 1271, 1305
Kâmî Efendi 1165
Kâmil Ahmed Efendi 1782, 1787
Kâmil Ahmed Paşa 562, 620, 1446, 1813
Kâmil Bey 673, 1530, 1617, 1633, 1773
Kâmil Bey (Hacı) 1425
Kâmil Bey (Şair) 511
Kâmil Bey (Teşrifatçı) 1243
Kâmil Efendi 1761
Kâmil Efendi (İhtiyar) 537
Kâmil Efendi (Sirozîzâde) 404
Kâmil Efendi (Şeyhülislâm) 260, 1371, 1504
Kâmil Efendi (Tatarcıkzâde) 75, 1378
Kâmil Mehmed Efendi (Kara Bekirzâde) 1098
Kâmil Mehmed Paşa 1757, 1807

Kâmil Paşa 539, 1519, 1569, 1756, 1801, 1805, 1810
Kâmil Paşa (Kıbrıslı) 654
Kâmilî Ahmed Efendi 311, 370
Kâmilî İsmail Efendi 1239
Kâmilî Mustafa Efendi 1807
Kâmil-i Kayserî 1513
Kâmilîzâde 345
Kamphöfner Paşa 1778, 1822
Kânî Bey 1800
Kânî Efendi 1431
Kânî Paşa 80, 203, 499, 1298, 1798, 1799, 1808
Kânî Paşa (Rüstem Paşazâde) 1403
Kansu Gavri 20, 1401, 1684
Kansu Paşa 145, 342
Kaplan Giray 354, 438, 1489, 1811
Kaplan Giray Han 1489
Kaplan Giray II 1811
Kaplan Paşa 382, 1259, 1709
Kaplan Paşa (Nogayzâde) 324
Kara Çavuş 1191
Kara Çelebi 417
Kara Kadı 1639
Kara Müftü 1369
Kara Sa'dîzâde 1424
Karabacak 1632
Karabâlî 123
Karabatak Bey 272
Karaca Ahmed Ağazâde 1142
Karaca b. Dulkadır 571
Karaca Paşa 1723, 1818
Karagöz Ağa 1764
Karagöz Bey 682
Karagöz Paşa 402
Karakızoğlu 661
Karaman Bey 27
Karamanoğlu 1607
Karasi Bey 140
Karayazıcı 644, 684
Karayılanzâde 1264
Kasım 194
Kasım (Hatib) 1725
Kasım (Şehzâde) 22
Kasım (Şeyh) 1258
Kasım Ağa 367, 1210, 1731, 1736, 1769
Kasım Ağa (Mimar) 1061
Kasım Alîmî Efendi 1656
Kasım b. Ahmed b. Mehmed 1105
Kasım b. Hacı Safâ 661
Kasım b. Muhammed b. Ali 1096
Kasım b. Muhammed b. Ali Alevî 606
Kasım Bey 27, 157, 222, 385, 1145
Kasım Bey (Hekimzâde) 242
Kasım Bey (İsfendiyar Beyzâde) 22
Kasım Bey (İsfendiyarzâde) 27, 1723
Kasım Bey (Nakkaş) 503
Kasım Çavuş 249
Kasım Çelebi 12, 1347
Kasım Çelebi (Cezerîzâde) 1794
Kasım Çelebi (Han) 1742
Kasım Çelebi (Mahdûmî-i Tebrizîzâde) 1559
Kasım Dede (Bektaşî) 1413
Kasım Efendi 67, 356, 625, 1520, 1671
Kasım Efendi (Hoca) 1365
Kasım Efendi (Kürt) 1469
Kasım Efendi (Molla İzârî) 1487
Kasım Efendi (Şeyh) 470
Kasım Efendi (Zeytunî) 265
Kasım Envarî 1534
Kasım Mirza 517
Kasım Paşa 398, 411, 517, 1367, 1555, 1556, 1639, 1742, 1744, 1814
Kasım Paşa (Cerrah) 1749, 1814
Kasım Paşa (Cezerî) 1742
Kasım Paşa (Han) 613, 1601
Kasım Paşa (Gazi) 1814
Kasım Paşa (Güzelce) 411, 1742, 1743, 1812, 1814
Kasım Paşa Dervişi 411
Kasım Zülfikâr-ı Mâzenderânî (Şeyh) 1259
Kasideci Hâfız 1274
Kastalânî (Molla) 92
Kâşif Efendi 1781, 1782, 1787, 1796
Katâde (Şerif) 233
Katırcıoğlu 422
Kâtib Efendi 1232
Kâtibî Ahmed 595
Kâtibzâde 661
Kato 634

Kavaklızâde 1557
Kaya Alp 42
Kaya Bey (Beşoğlu) 1042
Kaya Paşa 195
Kaya Receb Efendi 1150
Kaya Sultan 1081, 1162
Kaytas Ağa 158, 1732, 1736
Kazgan asmaz 1166
Kâzım Bey 1435
Kâzım Bey (Keçecizâde) 540
Kâzım Efendi 1388
Kâzım Paşa 487, 1778
Kebirî Mehmed Efendi 1171
Kemâl Ahmed Paşa 1448
Kemâl Bey 314
Kemâl Bey (Yenişehirli) 376
Kemâl Efendi 407, 1801, 1809, 1810
Kemâl Efendi (Kazasker) 411
Kemâl Efendi (Taşköprîzâde) 252
Kemâl Paşa 1529, 1655, 1810
Kemâl Reis 1335
Kemâl (Şeyh) 60, 372
Kemâleddin (Burmalı) 380
Kemâleddin Ağa 1764
Kemâleddin b. Bedreddin 171
Kemâleddin Efendi 45, 128
Kemâleddin Mehmed Efendi 1415
Kemâleddin Paşa 1724
Kemâleddin (Seyyid) 380
Ken'an Ağa (Sarı) 1732
Ken'an Bey 1238, 1254, 1485, 1545
Ken'an Bey (Kazgancı) 1142
Ken'an Efendi 456, 1241 1265, 1339
Ken'an Paşa 496, 554, 635, 1695, 1746-1748, 1814
Ken'an Paşa (Gürcü) 1745
Ken'an Paşa (Koca) 6, 1723, 1746
Ken'an Paşa (Rikâbdar) 381
Ken'an Paşa (Sarı) 6, 635, 1724, 1746, 1748, 1774
Ken'an Süleyman Ağa 1732
Ken'an Süleyman Paşa 1814
Kerim (Deli) 123
Kerime Hanım 146
Kerimî Abdülkerim Efendi 1514
Kerimî Çelebi 1317
Keskin Dede 500, 1564
Kestelli (Molla) 390
Keşfî 650
Keşfî Ca'fer Efendi 1366
Kethüdâ Bey Damadı 459
Kevork Bey 1815
Kırım Giray 354, 398, 547, 645, 1409, 1486, 1811
Kırım Giray Han 552
Kıvâmeddin Kasım 102, 231
Kıvâmeddin Yusuf Hüseynî 1576
Kilcizâde 1057
Kirâmeddin Efendi 68, 630
Kirâmeddin Efendi (Nasûhîzâde) 1232
Kirâmeddin Mehmed Efendi 1266
Kirâmeddin Mehmed Efendi (Dürrîzâde) 316
Kirâmî Abdürrahim Efendi (Kınalızâde) 1651
Kirli 912
Koca Ağa 1137
Koç Dayı 1639
Korkud (Şehzâde) 14, 357, 546, 662
Korkud Bey 1140
Kostaki Adosidi Paşa 1815, 1818
Kostaki Antopulo Paşa 1816, 1822
Kostaki Bey (Karaca Beyzâde) 1818
Kostaki Musurus Paşa 1819, 1820
Kör Bey 1048
Kör Tahsin Bey 1619
Köse Halife 1695
Köse Kethüdâ 1384
Köse Mihal 1559
Kösem Sultan 44, 365, 521
Kösem Vâlide Sultan 37, 323
Kubâd Paşa 1541
Kubûrîzâde 1621
Kudsî Efendi 1213
Kudsî Efendi (Nişancızâde) 1599
Kudsî Efendi (Ramazanzâde) 186
Kukla Acem 558
Kulevî Emirzâde 1211
Kuli Hüsâm 355
Kulunç nüshası 1673
Kurbî Efendi 1608
Kurd 1130

Kurd Bey (Husrevoğlu) 684
Kurd Bey (Sokolluzâde) 1074
Kurd Mehmed Paşa 1202
Kurd Paşa 1533, 1714
Kurt Ağa (Seydişehirli) 323
Kurt Hasan Bey 399
Kurt Paşa 277
Kuruçeşmeli 614
Kutbeddin Efendi 630, 1224
Kutbeddin İznikî 1106
Kutbeddin (Şeyh) 351
Küçük Bey 637
Küçük Hasan Beyzâde 1781
Küçük Âmidî 1436
Küçük Sultan 1198
Küçükalioğlu 1696
Küfrî 351

L

Lâlezâr Çelebi 1554
Lâlî 1084
Lâmi Efendi 1575
Lâmi'î 21, 1288
Lâmi'î Çelebi 1402
Lâtif Bey (Alâiye beyi) 323
Lâtif Efendi 77, 499
Lâtif Efendi (Pepegî) 1498
Lâtifî 656
Lebib Efendi 320, 519, 562, 1652, 1734, 1735
Lebib Mehmed Efendi 489
Lebibe Hanım 1341
Lemyebak 678
Leylâ Kadın 457
Ligoraki Aristarki Bey 1819
Liman Paşa 528
Logofet 1819
Logofet Bey 1819, 1821
Lutfî Bey 1341
Lutfî Bey (Çelebi) 1794
Lutfî Çelebi (Edirneli) 181
Lutfî Efendi 1398
Lutfî Efendi (Riyazîzâde) 127
Lutfî Lutfullah Efendi 379
Lutfî Paşa 42, 380, 524, 1743
Lutfî Paşa (Damad) 1723
Lutfullah 1581
Lutfullah Bey 1053
Lutfullah (Karaman Ereğlili) 184
Lutfullah Efendi 350, 1107, 1256, 1290, 1346, 1373, 1581, 1583, 1604, 1707
Lutfullah Efendi (Ebû İshakzâde) 532, 1429
Lutfullah Efendi (Emir Şeyhi) 602
Lutfullah Efendi (Kadızâde) 470
Lutfullah Efendi (Sünbülzâde) 1656
Lutfullah Efendi (Şeyh Mehmed Muhyiddinzâde) 58
Lutfullah Efendi b. Şeyh İshak 1581

M

Maan b. Zâide 583
Mâcid Bey (Keçecizâde) 879
Mâcid Beyefendi (Keçecizâde) 1377
Mâdih Mustafa Efendi 1006
Mahdum-ı a'zam 1028
Mahdumî-i Tebrizî 876
Mâhir Bey 1800
Mâhir Mehmed Efendi (Müftîzâde) 1711
Mahmud I 7, 16, 38, 45, 371, 448, 1132, 1284, 1300, 1370, 1474, 1752
Mahmud II 1, 2, 5-7, 9, 11, 14, 17, 19, 20, 25, 26, 28, 31-33, 35, 38, 40, 42-44, 46, 307, 350, 398, 556, 614, 673, 788, 799, 943, 965, 1157, 1188, 1488, 1526, 1604, 1684, 1724, 1725, 1733, 1734, 1777, 1817, 1819
Mahmud 1538
Mahmud (Bıyıklı) 713
Mahmud (Seyyid) 55
Mahmud (Şehzâde) 12, 13, 29, 33, 749, 1242, 1623
Mahmud (Şeyh) 993, 1258
Mahmud (Şeyhzâde) 1521
Mahmud Ağa 151, 213, 953, 1729, 1741, 1768, 1792

Mahmud Ağa (Arpacı) 1012
Mahmud Ağa (Delibaltazâde) 1767
Mahmud Ağa (Gümrükçü) 973
Mahmud Ağa (Güzelce) 1765
Mahmud Ağa (Haleblizâde) 1370
Mahmud Ağa (Kaba) 1721
Mahmud Ağa (Kastamonulu) 1366
Mahmud Ağa (Mağlaylı) 1792
Mahmud Ağa (Sarı) 1792
Mahmud Ağa (Seyyid) 803
Mahmud Âsım (Lârendeli) 161
Mahmud Aziz Bey 1490
Mahmud Aziz Efendi 499, 1523
Mahmud b. Bahaeddin 974
Mahmud b. Muhammed 408
Mahmud b. Ömer 661
Mahmud Baba 1388
Mahmud Bedreddin 1424 1581
Mahmud Bey 19, 125, 297, 342, 571, 582, 677, 681, 721, 793, 1047, 1058, 1059, 1100, 1103, 1312, 1341, 1355, 1455, 1565, 1677, 1699, 1721
Mahmud Bey (Cağalazâde) 1341
Mahmud Bey (Cağalzâde) 742
Mahmud Bey (Hacı) 777
Mahmud Bey (Hasan Paşazâde) 1332
Mahmud Bey (kapıcıbaşı) 836
Mahmud Bey (Kara Mehmed Paşazâde) 869, 1738, 1792
Mahmud Bey (Karaman Beyi) 1667
Mahmud Bey (Kıblelizâde) 248, 1263
Mahmud Bey (Lala) 1363
Mahmud Bey (Şerif) 129
Mahmud Bey (Yusuf Paşazâde) 10
Mahmud Celâleddin Efendi 11
Mahmud Celâleddin Paşa 346, 1724, 1799, 1808
Mahmud Cemil Bey (Pertev Paşazâde) 1333
Mahmud Çavuş 928
Mahmud Çelebi 33, 45, 758, 984, 1555, 1723
Mahmud Çelebi (Ahîzâde) 984
Mahmud Çelebi (Çandarlızâde) 22
Mahmud Çelebi (Divâne) 653
Mahmud Çelebi (Hekim) 912
Mahmud Çelebi (Kâtib) 195
Mahmud Çelebi (Muallimzâde) 1779
Mahmud Çelebi (Nazlı) 1794
Mahmud Dede 161
Mahmud (Dukaginzâde) 208
Mahmud (Gelibolulu) 913
Mahmud (Hacı) 60
Mahmud (Kadı) 1334
Mahmud (Muğlalı) 1148
Mahmud Edhem Paşa 1724
Mahmud Efendi 91, 126, 136, 161, 172, 192, 231, 322, 458, 474, 514, 696, 747, 882, 919, 1004, 1021, 1078, 1114, 1121, 1152, 1172, 1447, 1576, 1581, 1603, 1613, 1728, 1760, 1794
Mahmud Efendi (Açıkbaş) 919
Mahmud Efendi (Ak) 1711
Mahmud Efendi (Akhisarlı) 167
Mahmud Efendi (Alizâde) 1268
Mahmud Efendi (Amasyalı) 60
Mahmud Efendi (Aydınlı) 1002
Mahmud Efendi (Bayburdîzâde) 1133
Mahmud Efendi (Beyazîzâde) 172
Mahmud Efendi (Cankurtaranzâde) 67, 116
Mahmud Efendi (Fenârîzâde) 1598
Mahmud Efendi (Gelenbevîzâde) 1450
Mahmud Efendi (Gelibolulu) 989
Mahmud Efendi (Germiyanlı) 578
Mahmud Efendi (Hâfız) 1794
Mahmud Efendi (Halebli) (Seyyid) 1020
Mahmud Efendi (Hatîbzâde) 469, 1468
Mahmud Efendi (Hüdâî) 84, 113, 174, 183
Mahmud Efendi (İpsalalı Kadı) 990
Mahmud Efendi (Kadı) 1500
Mahmud Efendi (Kargazâde) 1571
Mahmud Efendi (Karslı) 863, 1322
Mahmud Efendi (Ketânîzâde) 345
Mahmud Efendi (Ketanîzâde) 887
Mahmud Efendi (Koca) 855, 1758
Mahmud Efendi (Küçük) 60
Mahmud Efendi (Laz) 175
Mahmud Efendi (Mardinli) 1614
Mahmud Efendi (Martoloszâde) 71, 92

Mahmud Efendi (Menteşzâde) 92, 1010
Mahmud Efendi (Mirim Çelebi) 918
Mahmud Efendi (Müeyyedzâde) 92
Mahmud Efendi (Nakşibendî) 1706
Mahmud Efendi (Niksarî) 997
Mahmud Efendi (Nişancı) 1064
Mahmud Efendi (Resmî) 166
Mahmud Efendi (Rumiye şeyhi) 913, 915
Mahmud Efendi (Sadreddinzâde) 1400
Mahmud Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) 1600
Mahmud Efendi (Samsunîzâde) 874
Mahmud Efendi (Seyyid) 1294
Mahmud Efendi (Şeyh) 105, 449, 1585
Mahmud Efendi (Şeyh Hüdâî) 55
Mahmud Efendi (Şeyhülislâm) 63, 174, 529, 760, 1671, 1707
Mahmud Efendi (Şeyhülislâm) (İmam) 134
Mahmud Efendi (Tireli) 458
Mahmud Efendi (Tophaneli) 746, 928, 1794
Mahmud Efendi (Tophanelizâde) 626, 1179
Mahmud Ekrem Bey (Recâîzâde) 1365
Mahmud Hayran (Şeyh) 8
Mahmud Giray 1085, 1430, 1435, 1489
Mahmud Hoca 1143
Mahmud Kemâl Bey (Şeyh Yusufzâde) 1597
Mahmud Kerim Bey 501
Mahmud Mâcid Paşa (Soğanyemez) 245
Mahmud Münir Paşa 445
Mahmud Nedim Bey 143, 1593
Mahmud Nedim Efendi 1791
Mahmud Nedim Paşa 365, 477, 776, 1246, 1756, 1776, 1777, 1790, 1793, 1805, 1807
Mahmud Nidâî Efendi 123
Mahmud Paşa 78, 96, 199, 230, 341, 342, 365, 484, 523, 581, 614, 632, 662, 716, 773, 927, 1050, 1055, 1112, 1130, 1196, 1512, 1513, 1515, 1544, 1592, 1724, 1741, 1749, 1770-1772, 1774-1776, 1778, 1784, 1791, 1805, 1807, 1812, 1814
Mahmud Paşa (Ağa) 1304
Mahmud Paşa (Babanlı) 96, 97, 1546
Mahmud Paşa (Baltacızâde) 1041
Mahmud Paşa (Cağalazâde) 1188, 1745
Mahmud Paşa (Cağaloğlu) 966
Mahmud Paşa (Cağalzâde) 1746
Mahmud Paşa (Çerkes) 1814
Mahmud Paşa (Çivizâde) 49
Mahmud Paşa (Dramalı) 495, 1696
Mahmud Paşa (Güzelce) 1744
Mahmud Paşa (Hâlid Paşazâde) 1304
Mahmud Paşa (İşkodralı) 12, 990, 1209
Mahmud Paşa (Kara) 772
Mahmud Paşa (Kaymakam) 1749
Mahmud Paşa (Kemankeş) 1749
Mahmud Paşa (Küçük) 1510
Mahmud Paşa (Mağlaylı) 1749
Mahmud Paşa (Maktul) 1116
Mahmud Paşa (Rodosîzâde) 522
Mahmud Paşa (Sadrazam) 881
Mahmud Paşa (Serdâr) 829
Mahmud Paşa (Sert) 157
Mahmud Paşa (Timur Paşazâde) 1041
Mahmud Paşa (Zâl) 43, 1029, 1205, 1602, 1723, 1743
Mahmud Paşa (Zokaoğlu) 1078
Mahmud Râif Efendi 1783
Mahmud Râif Efendi (İngiliz) 752
Mahmud Reşad Çelebi (Kafzâde) 1576
Mahmud Sâbit Bey 1807
Mahmud Sâbit Paşa 233
Mahmud Sûzî Efendi 111, 984
Mahmud Tayyâr Paşa 719
Mahmud Ümid Dede 817
Mahmud Vehbî Efendi (Zeynîzâde) 1713
Mahmudoğlu 923
Mahvî Efendi 92, 493
Mahvî İsâ Efendi 1469
Mahzumî (Şeyh) 588
Mâil Bey 1102
Makalî 1664

Makbule Hatun 691
Makiyani 166
Maksûd 1088
Maksûd Giray 354, 419, 1489, 1811
Maksûd Giray Han 1489
Maksûd Giray Şahım Efendi 553
Maksûd Paşa 1812
Malhun Hatun 440
Mâlik Paşa 679
Malkoçoğulları 930
Ma'nevî Mustafa Efendi 1108
Mâni' 1354
Mansûr es-Sa'dûn 1228
Mansûr Paşa 222, 875
Mansûr Paşa (Mehmed Ali Paşazâde) 957
Mantıkî Efendi 823
Marko Paşa 1439, 1728, 1729, 1819
Marşan (Cevahirci) 406
Ma'rûf-ı Kerhî 95
Ma'ruf Mehmed Efendi (Ebezâde) 1427
Ma'şuk Bey 449
Mâtemî 654
Mavrokordato 267
Mavroyani Bey 1817
Mavroyani Efendi 1728
Mavroyani Paşa 1822
Mazhar Ahmed Efendi 1393
Mazhar Bey 267, 1364, 1703
Mazhar Efendi 164, 250, 1357, 1783, 1789, 1797
Mazhar Mahmud Bey 845
Mazhar Paşa 635, 816, 881
Mazhar Paşa (Reşîd Paşazâde) 1385, 1386
Mazhar Süleyman Bey (Yorgancızâde) 1630
Mazlûm Bey 1793, 1807
Mazlûm Paşa 1258, 1322, 1802
Me'sud Efendi (Es'adzâde) 1450
Mecd Efendi 1801
Mecdeddin (Molla) 1741
Mecdeddin (Şeyh) 84
Mecdeddin Kayserî 128
Mecdeddin Muhammed 230
Mecdî Mehmed Efendi 182, 805
Mecid Ahmed Efendi (Neylîzâde) 600
Mecid Efendi 1798
Mecid Efendi (Kalyonîzâde) 195
Medhî Çelebi 1781
Medhî Efendi 136
Medhî Molla 936
Mediha Sultan 1247
Mehâbet Han 1342
Mehdî 646
Mehduh Bey 1232
Mehmed I 5, 19, 22, 27, 29, 31, 38, 45, 145, 157, 359, 447, 606, 670, 768, 795, 870, 874, 958, 1093, 1281, 1529, 1581, 1597, 1642, 1645, 1677, 1678, 1704, 1723, 1725, 1740
Mehmed II 8, 15, 20, 27, 30, 115, 157, 208, 209, 213, 221, 230, 233, 249, 250, 266, 306, 341, 342, 361, 408, 514, 602, 604, 625, 660, 662, 682, 686, 688, 690, 803, 808, 873, 937, 958, 982, 1002, 1076, 1106, 1129, 1509, 1527, 1529, 1540, 1541, 1603, 1607, 1680, 1682, 1685, 1688, 1704, 1723, 1725, 1729, 1731, 1732, 1739, 1741, 1774
Mehmed III 3, 10, 17, 18, 21, 29, 37, 40, 127, 215, 291, 358, 384, 669, 687, 756, 1045, 1062, 1075, 1136, 1149, 1230, 1252, 1348, 1723, 1725, 1726
Mehmed IV 1, 3, 5, 9, 13-17, 29, 37, 44, 45, 68, 253, 419, 604, 637, 698, 733, 779, 938, 1240, 1347, 1455, 1536, 1693, 1724, 1725, 1748, 1792
Mehmed V 15
Mehmed 126, 194, 230, 381, 398, 596, 602, 654, 796, 918, 970,1157, 1188, 1248, 1342
Mehmed (Abdal) 873
Mehmed (Ağbal) 630
Mehmed (Ammarzâde) 1337
Mehmed (Çelebi) 386
Mehmed (Çıracızâde) 703
Mehmed (Deli) 1387
Mehmed (Derviş) 1028

Mehmed (Domdom Kapdan) 272
Mehmed (Dülger) 994
Mehmed (Ebû'z-zeheb) 1113
Mehmed (Erzincanlı) (Şeyh) 1152
Mehmed (Geduslu) 1430
Mehmed (Hacı) 166, 517, 748, 1533
Mehmed (Hatibzâde) 1725
Mehmed (Herevî) 377
Mehmed (İbliszâde) 1165
Mehmed (İbrahimzâde) 703
Mehmed (İncili Çavuş) 798
Mehmed (Kalenderoğlu) 195
Mehmed (Kara Haydaroğlu) 1060
Mehmed (Karasili) 688
Mehmed (Konyalı Hacı) 1165
Mehmed (Kürt) 1089
Mehmed (Malatyalı) 820
Mehmed (Molla) 1123
Mehmed (Molla Arab) 138
Mehmed (Mudurnulu) 1525
Mehmed (Pusulacızâde) 518
Mehmed (Rum) 280
Mehmed (Saka) 1067
Mehmed (Seyyid) 1234
Mehmed (Seyyid) (Derviş) 1657
Mehmed (Seyyid) (Fatireddinzâde) 232
Mehmed (Sipahizâde) 518
Mehmed (Şeyh) 135, 362, 630, 1080, 1600
Mehmed (Şeyh Muradzâde) 263
Mehmed (Şamlı) 610
Mehmed (Şehzâde) 10, 13, 18, 41, 348, 405, 408, 512, 519, 588, 658, 822, 833, 1047, 1149, 1261, 1485, 1582, 1596, 1713
Mehmed (Tâcir) (Hacı) 262
Mehmed (Taşçızâde) 1598
Mehmed (Trablus dayısı) 1337
Mehmed Abbasî 800
Mehmed Abdullah Efendi (Şemseddinzâde) 1580
Mehmed Abdülhamid Bey 302
Mehmed Abdülkerim 793
Mehmed Abdülkerim Efendi 989
Mehmed Abdüssemî' 224, 513
Mehmed Âdil Bey 719
Mehmed Ağa 59, 114, 121, 151, 153, 229, 251 258, 277, 365, 604, 635, 667, 695 748, 768, 774, 780, 789, 848, 850 925, 956, 1045, 1061, 1063, 1135, 1226, 1283, 1331, 1336, 1339, 1451, 1487, 1545, 1730, 1732, 1733, 1737, 1764, 1766-1769, 1786, 1788, 1791
Mehmed Ağa (Abaza) 1542, 1736, 1737
Mehmed Ağa (Ağazâde) 236
Mehmed Ağa (Ahıskalı) 1768, 1787, 1792
Mehmed Ağa (Altıkulaçzâde) 698
Mehmed Ağa (Altuncu) 66
Mehmed Ağa (Anber) 799, 1730, 1731
Mehmed Ağa (Arabacıbaşı) 768
Mehmed Ağa (Ases) 938
Mehmed Ağa (Bağçevanzâde) 1733
Mehmed Ağa (Ballı) 1767
Mehmed Ağa (Baltacı) 1230, 1737
Mehmed Ağa (Barutçubaşı) 737, 1527
Mehmed Ağa (Battal) 1186
Mehmed Ağa (Bektaşoğlu) 1791
Mehmed Ağa (Bıyıklı) 1735
Mehmed Ağa (Bosnalı) 1736, 1792
Mehmed Ağa (Boşnak) 1733
Mehmed Ağa (Cebecibaşı) 572
Mehmed Ağa (Cerrah) 1765
Mehmed Ağa (Cihangirî) 1733
Mehmed Ağa (Cihangirli) 1733
Mehmed Ağa (Çelebi) 1767, 1768, 1786
Mehmed Ağa (Çelebi Kethüda) 1126
Mehmed Ağa (Çerkes) 1737
Mehmed Ağa (Çeşnigir) 637
Mehmed Ağa (Çiçekçi) 766
Mehmed Ağa (Çörekçi) 711
Mehmed Ağa (Çukadar) 1766
Mehmed ağa (Dağdevirenoğlu) 150
Mehmed Ağa (Dalkılıç) 1306
Mehmed Ağa (Damad) (Nevşehirli) 1787
Mehmed Ağa (Dârendeli) 1738, 1753, 1792
Mehmed Ağa (Debbağ) 1766

Mehmed Ağa (Derviş) 1753, 1792
Mehmed Ağa (Dıraki) 1732
Mehmed Ağa (Dimetokalı) 1733, 1752
Mehmed Ağa (Divrikli) 1795
Mehmed Ağa (Doğramacı) 1767
Mehmed Ağa (Ebe damadı) 1736
Mehmed Ağa (Eğinli) 1767
Mehmed Ağa (Fındıklılı) 1732
Mehmed Ağa (Filibeli) 1737
Mehmed Ağa (Garik Tezkirecizâde) 69
Mehmed Ağa (Giritli) (Hacı) 629
Mehmed Ağa (Gudde) 1786
Mehmed Ağa (Gürcü) 1729
Mehmed Ağa (Habeşî) 1730
Mehmed Ağa (Hacı) 133, 370, 484, 610, 719, 737, 745, 888, 1138, 1140, 1160, 1318, 1414, 1442, 1548, 1619, 1647, 1687, 1769, 1772
Mehmed Ağa (Hâfız) 1254
Mehmed Ağa (Hamamcı) 1766
Mehmed Ağa (Hamza Paşalı) 1792
Mehmed Ağa (Hamza Paşazâde) 1766
Mehmed Ağa (Haydar Ağazâde) 1736
Mehmed Ağa (Hezargradî) 1732
Mehmed Ağa (İspir) (Hacı) 1792
Mehmed Ağa (İstanbullu) 1733
Mehmed Ağa (Kadıköylü) 1792
Mehmed Ağa (Kalafat) 1754, 1768
Mehmed Ağa (Kanlı) 1786
Mehmed Ağa (Kapıcıbaşızâde) 1312
Mehmed Ağa (Kapıkıran) 1034, 1768
Mehmed Ağa (Kara) 1738, 1772, 1786
Mehmed Ağa (Kara Osmanzâde) 1312
Mehmed Ağa (Kara Osmanzâde) (Hacı) 694, 1139
Mehmed Ağa (Karagöz) 1763, 1766
Mehmed Ağa (Kasapbaşı) 564
Mehmed Ağa (Kasapbaşı) (Hacı) 461, 1138
Mehmed Ağa (Kayserili) 1786
Mehmed Ağa (Kefeli) 946, 1772
Mehmed Ağa (Kefeli) (Hacı) 56
Mehmed Ağa (Kemahlı) 782
Mehmed Ağa (Kerestec) 1786
Mehmed Ağa (Kiremitçizâde) 950
Mehmed Ağa (Konya Abazası) 1400
Mehmed Ağa (Köprülü) 1736
Mehmed Ağa (Köse) 1766
Mehmed Ağa (Kürt) 461
Mehmed Ağa (Lala) 1765
Mehmed Ağa (Lala Tekeli) 1744
Mehmed Ağa (Laz) 818
Mehmed Ağa (Lazkiyeli) 1769
Mehmed Ağa (Maraş) 1765
Mehmed Ağa (Maraşlı) 1736
Mehmed Ağa (Mermer) 1749
Mehmed Ağa (Merzifonlu) (Seyyid) 429
Mehmed Ağa (Mollacık) 292, 1095
Mehmed Ağa (Musâhib) 1730
Mehmed Ağa (Mühürdar) 1528
Mehmed Ağa (Nişli) 1768
Mehmed Ağa (Odun Emini) 1792
Mehmed Ağa (Öküz) 1732
Mehmed Ağa (Pekmezci) 1768
Mehmed Ağa (Pepe) 1738
Mehmed Ağa (Rodoslu) 153
Mehmed Ağa (Ruscuklu) 1057
Mehmed Ağa (Saatçi) 1732
Mehmed Ağa (Salma) 1792
Mehmed Ağa (Samurkaş) (Hacı) 510
Mehmed Ağa (Saraç) 1767
Mehmed Ağa (Satırcı) 1765
Mehmed Ağa (Selanikli) 608
Mehmed Ağa (Seyyid) 114, 199, 645, 754, 1032, 1154, 1262, 1733, 1792
Mehmed Ağa (Silahdar) 1731
Mehmed Ağa (Silahdar) (Fındıklılı) 29
Mehmed Ağa (Silahşor) 278
Mehmed Ağa (Silahşor) (Hacı) 1195
Mehmed Ağa (Sinan Paşazâde) 1765
Mehmed Ağa (Sirozî) 1792
Mehmed Ağa (Sofu) 1766
Mehmed Ağa (Solak) 1061
Mehmed Ağa (Sührab) 1736, 1766
Mehmed Ağa (Şamdancı) 1539
Mehmed Ağa (Şehrî) 1752, 1792
Mehmed Ağa (Telhisçi) 1786
Mehmed Ağa (Timur Ağazâde) 1141
Mehmed Ağa (Topçubaşı) (Hacı) 1677
Mehmed Ağa (Türk) 1737, 1786, 1792
Mehmed Ağa (Ürgüplü) 319

Mehmed Ağa (Vefalı) 1768
Mehmed Ağa (Vizeli) (Hacı) 572
Mehmed Ağa (Voynuk) 1737
Mehmed Ağa (Yavuz) 1763
Mehmed Ağa (Yazıcı) 1769
Mehmed Ağa (Yedekçi) 1787, 1806
Mehmed Ağa (Yeğen) 843, 1752, 1768, 1787, 1792
Mehmed Ağa (Yekçeşm) 1692
Mehmed Ağa (Za'feranbolulu) 841
Mehmed Ağa b. İsmail (Hacı) 731
Mehmed Âkif Bey 1687
Mehmed Âkif Paşa 667, 1223
Mehmed Ali 194
Mehmed Ali Ağa (Sekbanbaşızâde) 1586
Mehmed Ali Bey 201, 442, 635, 1298, 1473, 1733
Mehmed Âlî Bey (Mudanyalızâde) 1096
Mehmed Ali Beyefendi 156, 824
Mehmed Ali Efendi 92, 93, 461, 847
Mehmed Ali Efendi (Arabzâde) (Hoca) 1392, 1504
Mehmed Ali Paşa 112, 222, 298, 312, 476, 511, 599, 663, 682, 774, 788, 829, 831, 863, 924, 956, 957, 1096, 1374, 1456, 1632, 1638, 1756, 1770, 1772, 1776, 1802, 1813
Mehmed Ali Paşa (Daltabanzâde) 1274
Mehmed Ali Paşa (Damad) 934, 1724
Mehmed Ali Paşa (Kapdan) 243, 279, 394, 1734
Mehmed Ali Paşa (Kavalalı) 708, 957, 1519
Mehmed Ali Paşa (Küçük) 514
Mehmed Ali Paşa (Mısır valisi) 152, 191
Mehmed Ali Paşa (Mısırlı) 267
Mehmed Ali Paşa (Sadrazam) 442
Mehmed Ali (tâcir) 1161
Mehmed Ârif Ağa (Kebecizâde) 511, 525
Mehmed Ârif Bey 724
Mehmed Ârif Bey (Hacı) 1359
Mehmed Ârif Efendi 68, 437
Mehmed Ârif Efendi (Çelebizâde) 1712
Mehmed Ârif Efendi (Keçecizâde) 1468
Mehmed Ârif Efendi (Kıbrısîzâde) 1727
Mehmed Ârif Efendi (Recebzâde) 186
Mehmed Ârif Efendi (Şeyhülislâm) 271
Mehmed Ârif (İzzet) (Hacı) 1120
Mehmed Ârif Paşa 1067, 1385, 1773
Mehmed Ârifî Efendi (Helvacızâde) 912
Mehmed Âsaf Paşa 1592
Mehmed Âsım Bey 113, 215, 312, 1276
Mehmed Âsım Efendi 170
Mehmed Asfer (Ebûlhayr) 958
Mehmed Atâ Efendi 255
Mehmed Atâullah Bey 1443
Mehmed Atâullah Efendi 665
Mehmed Atâullah Efendi (Kevâkibîzâde) 1452
Mehmed Atâullah Efendi (Seyyid) 1610
Mehmed Atâullah Efendi (Yesârîzâde) 495, 1683
Mehmed Âtıf Bey 1563
Mehmed Âtıf Efendi 89
Mehmed Aziz Efendi (Çeşmîzâde) 990
Mehmed Aziz Efendi (Gülzemanîzâde) 597
Mehmed Aziz Refet Efendi 1693
Mehmed Aziz Âzim Efendi (Nefeszâde) 1650
Mehmed b. Abdullah b. Mustafa 567
Mehmed b. Abdülcebbâr 587
Mehmed b. Ahmed b. Süleyman 102
Mehmed b. Ali 279
Mehmed b. Armağan 1211
Mehmed b. Cemâleddin 393
Mehmed b. Hacı Fazlullah 753
Mehmed b. Hacı Hüseyin 376
Mehmed b. Hacı İsmail 164
Mehmed b. Hacı Pirî 174
Mehmed b. Hasan 137
Mehmed b. İbrahim b. Şihâbeddin 755
Mehmed b. İbrahim Efendi (Şeyh) 1693
Mehmed b. Kadı Hasan (Şeyh) 252

Mehmed b. Mahmud Efendi (Şeyhzâde) 1600
Mehmed b. Mehmed 1019
Mehmed b. Osman 1600
Mehmed b. Ömer Halebî 86
Mehmed b. Pîr Mehmed 533
Mehmed b. Süleyman Efendi (Şeyh) 94
Mehmed Bahâeddin Bey 1565
Mehmed Bâkî 1028
Mehmed Bâlî Efendi (Sırkatibi) 14
Mehmed Behram Bey 338
Mehmed Berdaî 1107
Mehmed Besim Paşa (Rodosîzâde) 522
Mehmed Bey 14, 49, 67, 82, 97, 121, 126, 155, 156, 195, 207, 219, 235, 243, 244, 295, 302, 322, 353, 365, 398, 417, 418, 420, 500, 512, 527, 538, 552, 568, 571, 584, 616, 631, 645, 647, 653, 674, 689, 721, 744, 770, 775, 778, 780, 782, 786, 788, 789, 800, 801, 807, 816, 824, 833, 836, 845, 871, 893, 952, 1051, 1062, 1076, 1092, 1093, 1120, 1187, 1199, 1203, 1224, 1252, 1261, 1269, 1286, 1302, 1308, 1335, 1387, 1403, 1517, 1523, 1531, 1560, 1605, 1633, 1639, 1699, 1703, 1720, 1721, 1734, 1738, 1794
Mehmed Bey (Ağrıbozlu) 227, 965
Mehmed Bey (Ali Paşazâde) 284
Mehmed Bey (Aydınoğlu) 553, 843
Mehmed Bey (Azmzâde) 80
Mehmed Bey (Boşnak) 1563
Mehmed Bey (Cebecizâde) 1045
Mehmed Bey (Cerceli) 244
Mehmed Bey (Cezerîzâde) 1779
Mehmed Bey (Cinoğlu) 911
Mehmed Bey (Çerkes) 401, 782, 1033, 1343, 1738, 1792
Mehmed Bey (Dramalı) 956
Mehmed Bey (Dulkadırlı) 525
Mehmed Bey (Ebû'z-zeheb) 245
Mehmed Bey (Eğri Abdîzâde) 1779
Mehmed Bey (Fatma Hanım Sultanzâde) 1205
Mehmed Bey (Filibelizâde) 1194
Mehmed Bey (Firarîzâde) 1444
Mehmed Bey (Hacı) 433
Mehmed Bey (Hacıoğlu) 963
Mehmed Bey (Hâfız) 284, 780, 1734, 1735
Mehmed Bey (Hekimzâde) 59, 242
Mehmed Bey (Hızır Beyzâde) 1742
Mehmed Bey (Hüseyin Paşazâde) 1795
Mehmed Bey (Hüseyin Paşazâde) (Hacı) 1782
Mehmed Bey (Izâm) 1232
Mehmed Bey II 1142, 1146
Mehmed Bey II (Karaman Beyi) 743
Mehmed Bey (İbrahim Hanzâde) 247
Mehmed Bey (İnce) 1036
Mehmed Bey (İzzet Paşazâde) 1733
Mehmed Bey (Karamanî) 800, 909, 965
Mehmed Bey (Kavanozâde) 723
Mehmed Bey (Kıblelizâde) 53, 248, 910
Mehmed Bey (Koca nâzır) 617
Mehmed Bey (Mehmed Ali Paşazâde) 957
Mehmed Bey (Mihalli) 59
Mehmed Bey (Mihaloğlu) 421, 668, 1608, 1740
Mehmed Bey (Mihalzâde) 965
Mehmed Bey (Mîrialem) 1045
Mehmed Bey (Mustafa Paşazâde) 13, 1780
Mehmed Bey (Mustafa Paşazâde) (Nişancı) 1392
Mehmed Bey (Nişancı) 1741, 1780
Mehmed Bey (Ramazanzâde) 186, 1779
Mehmed Bey (Receb Paşazâde) 1733
Mehmed Bey (Rum) 1741
Mehmed Bey (Silahdar) 1367
Mehmed Bey (Silahşor) 956
Mehmed Bey (Siyâvuş Paşazâde) 122
Mehmed Bey (Sultanzâde) 418, 1792
Mehmed Bey (Şehsüvarzâde) 1738
Mehmed Bey (Tırnakçızâde) 1141
Mehmed Bey (Trabzonlu) 211
Mehmed Bey (Üsküdar) 719

Mehmed Bey (Zağanos) 1741
Mehmed Bey (Zeynîzâde) 1713
Mehmed Bey (Zeyrek) 966
Mehmed Bey b. Abdullah Paşa 1096
Mehmed Bey b. İbrahim Paşa 1200
Mehmed Bîdârî Efendi 332, 1469
Mehmed Buharî (Şeyh) 192
Mehmed Can 431
Mehmed Can (Şeyh) 1619
Mehmed Can Efendi 851, 972, 1350
Mehmed Celâleddin Ağa 1769
Mehmed Cemâl Efendi (Kütahyalızâde) 328
Mehmed Cemâleddin (Şeyh) 700
Mehmed Cemâleddin Bey (Tiryaki Vezirzâde) 1636
Mehmed Cemâleddin Efendi (Şeyhülislâm) 566, 1597
Mehmed Çavuş 136, 703, 754, 1062, 1670, 1799
Mehmed Çelebi 42, 154, 250, 259, 375, 377, 440, 728, 918, 971, 1515, 1522, 1577, 1644, 1794
Mehmed Çelebi (Âşık Pîr) 263
Mehmed Çelebi (Boyalı) 1779
Mehmed Çelebi (Dal) 1781
Mehmed Çelebi (Defterdarzâde) 1577
Mehmed Çelebi (Ebû'l-Fazl) 1794
Mehmed Çelebi (Ebûssuûdzâde) 123
Mehmed Çelebi (Eğri Abdullah Efendizâde) 1781
Mehmed Çelebi (Eğri Abdullahzâde) 1794
Mehmed Çelebi (Hocazâde) 1742
Mehmed Çelebi (Karamanî) 1779
Mehmed Çelebi (Lâlezâr) 181, 1781, 1794
Mehmed Çelebi (Muarrifzâde) 1779
Mehmed Çelebi (Muhaşşî Sinanzâde) 114
Mehmed Çelebi (Müneccimek) 184
Mehmed Çelebi (Nakîb) 160
Mehmed Çelebi (Nişancı) 875
Mehmed Çelebi (Okçuzâde) 1781
Mehmed Çelebi (Ramazanzâde) 1781, 1794
Mehmed Çelebi (Sâhib) 140
Mehmed Çelebi (Taczâde) 1779, 1781
Mehmed Çelebi (Tebrizî) 1727
Mehmed Çelebi (Türâbîzâde) 824, 1023
Mehmed Çelebi (Yavaş) 60
Mehmed Çelebi (Yavaşça) 1025
Mehmed Çelebi (Yoluk) 754
Mehmed Çelebi (Zeyrekzâde) 1026
Mehmed Dayı 771
Mehmed Dayı (İmam) 1069
Mehmed Dede 395, 497, 699, 1437, 1462, 1598
Mehmed Dede (Ağazâde) 1251, 1410
Mehmed Dede (Bâyezidzâde) 1694
Mehmed Dede (Mesnevîhan) 428, 1495
Mehmed Dede (Seyyid) 250, 572, 1157, 1236
Mehmed Dede (Şeyhî) 1462
Mehmed Dede (Şöhretî) 135, 167
Mehmed Dürrî Efendi 68
Mehmed Dürrî Efendi (Âbidzâde) 424
Mehmed Edhem Efendi 1262
Mehmed Efendi 55, 60, 66, 67, 69, 88-90, 92, 94, 97, 101, 103, 104, 108, 113, 115, 121, 127, 128, 134, 145, 162, 164, 166, 184, 250, 263, 265, 307, 315, 332, 380, 391, 395, 402, 403, 407, 414, 425, 481, 490, 492, 497, 508, 533, 567, 573, 587, 611, 655-657, 685, 690, 715, 718, 749, 751, 757, 792, 811, 820, 852, 874, 904, 920, 970, 999, 1004, 1011, 1029, 1083 1093, 1105, 1114, 1117, 1128, 1142 1150, 1161, 1164, 1230, 1262, 1267 1294, 1297, 1303, 1314, 1318, 1319 1346, 1348, 1366, 1370, 1415, 1421 1422, 1432, 1445, 1455, 1464, 1466 1487, 1498, 1499, 1510, 1523, 1547 1557, 1582, 1585, 1598, 1602, 1644 1645, 1665, 1668, 1670, 1678, 1692 1693, 1704, 1707, 1732, 1780, 1786 1795
Mehmed Efendi (Abdülkerim damadı) 730

Mehmed Efendi (Abdürrahimzâde) 170, 1449, 1596, 1671
Mehmed Efendi (Ağazâde) 1159
Mehmed Efendi (Ahaveyn) 1576
Mehmed Efendi (Âhîzâde) 111, 170, 617, 709, 710
Mehmed Efendi (Akhisarlı) 165
Mehmed Efendi (Akkermanî) 619, 1213, 1350
Mehmed Efendi (Akköylü) 1365
Mehmed Efendi (Alâiyeli) (Kadızâde) 457
Mehmed Efendi (Ali Efendizâde) 986
Mehmed Efendi (Allâme şeyhi) 65
Mehmed Efendi (Amarzâde) 1178
Mehmed Efendi (Ankaralı) 487
Mehmed Efendi (Ankaravî) 621, 1088, 1673, 1759
Mehmed Efendi (Arabzâde) 1726
Mehmed Efendi (Arnavut) 1802
Mehmed Efendi (Aşçıbaşızâde) 257
Mehmed Efendi (Aşçızâde) 1357
Mehmed Efendi (Âşık) 121
Mehmed Efendi (Ayakalı Kütüphane) 819, 1380
Mehmed Efendi (Ayasofya kâtibi) 281
Mehmed Efendi (Azizzâde) 1581
Mehmed Efendi (Bâbîzâde) 1160
Mehmed Efendi (Bâlîzâde) 1160
Mehmed Efendi (Baltacızâde) (Hacı) 1526
Mehmed Efendi (Başyazıcı) 1015
Mehmed Efendi (Beyzâde) 1727
Mehmed Efendi (Billûrî) 525
Mehmed Efendi (Birgivî) 374, 513, 1148
Mehmed Efendi (Bostanzâde) 124, 290, 988, 1672, 1759
Mehmed Efendi (Bursalı) 72, 261, 685, 972
Mehmed Efendi (Bursavî) 1155
Mehmed Efendi (Buzağızâde) 916
Mehmed Efendi (Cerrahzâde) 1127
Mehmed Efendi (Çarşambalı Hoca) 1449
Mehmed Efendi (Çelebi) 12, 1173, 1449, 1788, 1789, 1802
Mehmed Efendi (Çelebi) (Seyyid) 1221
Mehmed Efendi (Çelebi Şeyh) (Hacı) 88, 1017
Mehmed Efendi (Çerkeşî) 1419, 1558
Mehmed Efendi (Çeşmî) 1467
Mehmed Efendi (Çivizâde) 207, 332, 1644, 1759
Mehmed Efendi (Çukacızâde) 135, 754
Mehmed Efendi (Damad) 103, 404, 993, 1795
Mehmed Efendi (Dayı) 626
Mehmed Efendi (Debbağzâde) 173, 1263, 1317, 1468, 1760
Mehmed Efendi (Dede) 533, 685
Mehmed Efendi (Dede Çelebi) 1152
Mehmed Efendi (Dede Efendi) 974
Mehmed Efendi (Derviş) 1726, 1788, 1796
Mehmed Efendi (Dimetokalı) 1243
Mehmed Efendi (Divanî) 1481, 1560
Mehmed Efendi (Divitçi) 647
Mehmed Efendi (Divitçizâde) 1163
Mehmed Efendi (Divriğili) 318
Mehmed Efendi (Divrikli) 1682
Mehmed Efendi (Dokuz) 130, 1598
Mehmed Efendi (Dursunzâde) 101
Mehmed Efendi (Dülgerzâde) 994
Mehmed Efendi (Dürrîzâde) 1268
Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 331, 1459
Mehmed Efendi (Ebû Said) 492, 1759
Mehmed Efendi (Ebûlfazl) 792
Mehmed Efendi (Ebûlirşad) 854
Mehmed Efendi (Ebûssuûdzâde) 1420
Mehmed Efendi (Edirneli) 1343, 1363, 1389
Mehmed Efendi (Ehlî) 137
Mehmed Efendi (Es'adzâde) (Seyyid) 1450
Mehmed Efendi (Esirî) 73, 1151, 1759
Mehmed Efendi (Evliya) 175, 995, 1726
Mehmed Efendi (Evliyazâde) 995
Mehmed Efendi (Fasihî) 75

Mehmed Efendi (Fenârîzâde) 1598, 1691
Mehmed Efendi (Fındık Şeyh) 914
Mehmed Efendi (Fındıklılı) (Silahdar) 1061
Mehmed Efendi (Fodla Kâtibi) 1504
Mehmed Efendi (Gedusî) 587
Mehmed Efendi (Geduslu) (Hacı) 1506
Mehmed Efendi (Goncazâde) 29
Mehmed Efendi (Hâbilzâde) 551
Mehmed Efendi (Hacı) 131, 339, 343, 702, 862, 1022, 1154, 1155, 1221, 1289, 1293, 1322, 1557, 1682, 1726, 1751, 1802
Mehmed Efendi (Hacı Hasanzâde) 384, 552, 1079, 1125, 1649
Mehmed Efendi (Hâdîzâde) 69, 108
Mehmed Efendi (Hâdimî) 1250
Mehmed Efendi (Haffafzâde) 758
Mehmed Efendi (Hâfız) 648, 696
Mehmed Efendi (Hâfız) (Çalık Damadı) 1468
Mehmed Efendi (Hamalzâde) 1089, 1728
Mehmed Efendi (Hammâmîzâde) 119
Mehmed Efendi (Hatibzâde) 1109
Mehmed Efendi (Hattat) 1239
Mehmed Efendi (Hekim Çelebi) 1129
Mehmed Efendi (Hekimbaşı) 589
Mehmed Efendi (Hısım) 93
Mehmed Efendi (Himmetzâde) 675
Mehmed Efendi (Hoca) 1738
Mehmed Efendi (Hocazâde) 1129, 1182, 1295
Mehmed Efendi (Hubbâ Mollası) 1579
Mehmed Efendi (İlâhîzâde) 1538, 1710
Mehmed Efendi (İmam) 1760
Mehmed Efendi (İmamzâde) 857, 1621
Mehmed Efendi (İshakzâde) 1718
Mehmed Efendi (İshakzâde) (Şeyh) 805
Mehmed Efendi (İsmailzâde) 1170
Mehmed Efendi (İstanbûlî) 1728
Mehmed Efendi (İznikîzâde) 250
Mehmed Efendi (Kabakulak) 1276
Mehmed Efendi (Kabakulakzâde) 1451
Mehmed Efendi (Kabasakal) 91
Mehmed Efendi (Kabasakalzâde) 180
Mehmed Efendi (Kadı) 92, 128, 165, 1248, 1664, 1703
Mehmed Efendi (Kadı Mûsâzâde) 1580
Mehmed Efendi (Kadızâde) 754, 1004, 1170, 1171
Mehmed Efendi (Kadızâde) (Şerif) 1004
Mehmed Efendi (Kâğıdî) 259
Mehmed Efendi (Kalaycızâde) 808
Mehmed Efendi (Kaleli) 1114
Mehmed Efendi (Kalyonîzâde) 195
Mehmed Efendi (Kametîzâde) 105, 859, 1505
Mehmed Efendi (Kâmîzâde) 91, 865
Mehmed Efendi (Kapan Çelebisi) 1795, 1806
Mehmed Efendi (Kara) 1218
Mehmed Efendi (Kara Sa'dîzâde) 1424
Mehmed Efendi (Karabıçak) 906
Mehmed Efendi (Karamüftü) 1486
Mehmed Efendi (Karslı) 391
Mehmed Efendi (Kassâm) 1422
Mehmed Efendi (Kastamonulu) 706, 1726
Mehmed Efendi (Kâtip) 379
Mehmed Efendi (Kayserili) 1484
Mehmed Efendi (Kaysunîzâde) 1727
Mehmed Efendi (Kazasker) 111
Mehmed Efendi (Kerimzâde) 1421
Mehmed Efendi (Kethüdâ) 1017
Mehmed Efendi (Kevâkibîzâde) 181, 759, 1662
Mehmed Efendi (Kırımî) 888
Mehmed Efendi (Kırımizâde) 1378
Mehmed Efendi (Kırımlı) 524
Mehmed Efendi (Kız) 1728
Mehmed Efendi (Kiraz Seydîzâde) 900
Mehmed Efendi (Koca) 1123
Mehmed Efendi (Konevî) 1016
Mehmed Efendi (Konevî) (İmam) 1156
Mehmed Efendi (Konyalı) (Hacı) 1726
Mehmed Efendi (Köse Emir) (Seyyid) (Hacı) 561

Mehmed Efendi (Kudsîzâde) (Şeyh) 1023
Mehmed Efendi (Küçük Çelebi) 258, 814, 1782
Mehmed Efendi (Kürt) 136
Mehmed Efendi (Lâdikî) (Şeyhülislâm) 1587
Mehmed Efendi (La'lî) 100, 1781
Mehmed Efendi (La'lîzâde) 104
Mehmed Efendi (Lâzikîzâde) 535
Mehmed Efendi (Leysîzâde) 438
Mehmed Efendi (Lutfîzâde) 181, 760
Mehmed Efendi (Mahmud Efendizâde) 895
Mehmed Efendi (Malatyalı) 1152
Mehmed Efendi (Malcı) 626, 1288
Mehmed Efendi (Malkoç) 372
Mehmed Efendi (Ma'lûl Emir) 1009
Mehmed Efendi (Ma'lul) 930
Mehmed Efendi (Ma'lulzâde) 508, 535, 1079
Mehmed Efendi (Manavzâde) 931
Mehmed Efendi (Menteşzâde) 136, 182
Mehmed Efendi (Mevkufâtî) 935, 1779, 1782
Mehmed Efendi (Mîrim Kösesi) 918, 1460
Mehmed Efendi (Mirza) 1021, 1094, 1151, 1253, 1760
Mehmed Efendi (Mirzazâde) 177, 491, 818, 875
Mehmed Efendi (Molla Ahmedzâde) 1645
Mehmed Efendi (Mollacık) 1095
Mehmed Efendi (Muallimzâde) 1580
Mehmed Efendi (Muhsinzâde) 1802
Mehmed Efendi (Muhteşem) 1020, 1651, 1795
Mehmed Efendi (Muhyîzâde) 1104
Mehmed Efendi (Muhzırbaşı) 164
Mehmed Efendi (Muradzâde) 1117
Mehmed Efendi (Musulî) 82
Mehmed Efendi (Mutavvelci) 491
Mehmed Efendi (Müeyyedzâde) 232
Mehmed Efendi (Müeyyedzâde) (Kadı) 1672
Mehmed Efendi (Müezzinzâde) 866
Mehmed Efendi (Müfessir) 128
Mehmed Efendi (Müftîzâde) 184, 1013
Mehmed Efendi (Mükâşif) 174
Mehmed Efendi (Müstakim) 1013, 1175, 1218, 1453
Mehmed Efendi (Müstakimzâde) (Hacı) 1218
Mehmed Efendi (Nâdirî) 108
Mehmed Efendi (Nalburzâde) 93
Mehmed Efendi (Nasûhzâde) 1230
Mehmed Efendi (Nâşir) 1384
Mehmed Efendi (Nefeszâde) 1580, 1650
Mehmed Efendi (Neylîzâde) 1253
Mehmed Efendi (Niksarîzâde) 114
Mehmed Efendi (Nişancızâde) 1599
Mehmed Efendi (Nümâyî) 253
Mehmed Efendi (Osman Efendizâde) 286, 847
Mehmed Efendi (Osmanzâde) 532
Mehmed Efendi (Otluk arabası) (İmamzâde) 970
Mehmed Efendi (Palabıyık) 131, 136, 981
Mehmed Efendi (Paşmakçızâde) 1015, 1260, 1330, 1574
Mehmed Efendi (Ramazanzâde) 186
Mehmed Efendi (Reisülküttab) 1141
Mehmed Efendi (Rodosîzâde) 761
Mehmed Efendi (Sa'deddinzâde) 1759
Mehmed Efendi (Sa'dizâde) 1500
Mehmed Efendi (Sadreddinzâde) 114, 1400, 1426
Mehmed Efendi (Sadreddinzâde) (Kassâm) 533
Mehmed Efendi (Saidzâde) 1111
Mehmed Efendi (Samgi) (Hacı) 1258
Mehmed Efendi (Samsunîzâde) 186, 187
Mehmed Efendi (Samtî) 1380
Mehmed Efendi (Sarı) 1795
Mehmed Efendi (Sârikülbahrzâde) 706
Mehmed Efendi (Seyfullahzâde) 1255
Mehmed Efendi (Seyyid) 70, 71, 88, 164, 176, 536, 573, 896, 911, 990,

1148, 1154, 1445, 1465, 1533, 1678, 1679, 1718, 1754, 1807
Mehmed Efendi (Seyyid) (Hacı) 1566
Mehmed Efendi (Silahdar) (Seyyid) 473
Mehmed Efendi (Simkeşzâde) (Şeyh)473
Mehmed Efendi (Sipahi) 1019
Mehmed Efendi (Sipahizâde) 1019
Mehmed Efendi (Sivasî) 127
Mehmed Efendi (Sopasalan) 792
Mehmed Efendi (Subhîzâde) 535
Mehmed Efendi (Sufîzâde) 188
Mehmed Efendi (Sun'îzâde) 1759
Mehmed Efendi (Şa'bânzâde) 344
Mehmed Efendi (Şa'bânzâde) (Muhteşem) 1020
Mehmed Efendi (Şâmîzâde) 783, 1317, 1782
Mehmed Efendi (Şa'rânîzâde) 439
Mehmed Efendi (Şârih-i Mülteka) 793
Mehmed Efendi (Şehrî) 1786
Mehmed Efendi (Şeker) 1020, 1726
Mehmed Efendi (Şekerzâde) 1574
Mehmed Efendi (Şekerzâde) (Hattat) 1574
Mehmed Efendi (Şemseddinzâde) 1178, 1580
Mehmed Efendi (Şerifzâde) 1019, 1021
Mehmed Efendi (Şerifzâde) (Seyyid) 1021
Mehmed Efendi (Şeyh) 55, 345, 464, 617, 626, 687, 983, 1160, 1260, 1515, 1659
Mehmed Efendi (Şeyh Mahmudzâde) 1178
Mehmed Efendi (Şeyh Muradzâde) 353
Mehmed Efendi (Şeyhî) 92, 94, 137
Mehmed Efendi (Şeyhîzâde) 560
Mehmed Efendi (Şeyhülislâm) 322, 409, 438, 492, 991, 1009, 1585, 1589
Mehmed Efendi (Şeyhülislâm) (Ankaralı) 1598
Mehmed Efendi (Şeyhülislâm) (Debbağzâde) 701
Mehmed Efendi (Şeyhülislâm) (İmam) 100, 535, 1009, 1153
Mehmed Efendi (Şeyhülislâm) (İmam) (Kezûbî) 470
Mehmed Efendi (Şeyhülislâm) (Lâdikî) 898
Mehmed Efendi (Şeyhülislâm) (Lâdikli) 997
Mehmed Efendi (Şeyhülislâm) (Mirzâde) 1588
Mehmed Efendi (Şeyhzâde) 1600
Mehmed Efendi (Tahazâde) 189
Mehmed Efendi (Tahmisci) 344
Mehmed Efendi (Taşköprülüzâde) (Şeyh) 883
Mehmed Efendi (Tefsirci) 336
Mehmed Efendi (Tefsirî) 252
Mehmed Efendi (Testerecizâde) (Eyyûbî) 610
Mehmed Efendi (Tezkireci) 1173
Mehmed Efendi (Tiryakî) 1787
Mehmed Efendi (Tophanelizâde) (Şeyh) (Hacı) 920
Mehmed Efendi (Torun) 103, 272
Mehmed Efendi (Trabzonîzâde) 748
Mehmed Efendi (Turşucuzâde) 137
Mehmed Efendi (Turunçzâde) 1175
Mehmed Efendi (Türabîzâde) 1179
Mehmed Efendi (Türbedârzâde) 350
Mehmed Efendi (Üryânîzâde) 264
Mehmed Efendi (Üzun) (Hâfız) 1442
Mehmed Efendi (Üçanbarî) 1239
Mehmed Efendi (Üçanbarlı) 50, 119, 1644, 1782, 1796
Mehmed Efendi (Üskübî) 985
Mehmed Efendi (Üsküdarî) 685
Mehmed Efendi (Vaiz) 1649
Mehmed Efendi (Vanî) 458, 1392, 1651, 1725
Mehmed Efendi (Vanlı) 164, 1533
Mehmed Efendi (Vardarî Şeyhzâde) 108, 1025, 1707
Mehmed Efendi (Ya'kubzâde) 763
Mehmed Efendi (Yazıcı) 391
Mehmed Efendi (Yazıcızâde) 160, 335
Mehmed Efendi (Yeğen) 1782, 1787

Mehmed Efendi (Yirmisekiz) 1455
Mehmed Efendi (Yoluk Çelebi) 747, 1481
Mehmed Efendi (Yusuf Efendizâde) 66
Mehmed Efendi (Zeyrek) 1401, 1713
Mehmed Efendi b. Cemâleddin 391
Mehmed Efendi b. Hurrem b. Abdullah 1078
Mehmed Efendi b. Sertarik Abdullah Efendi 1267
Mehmed Emin Ağa 129, 448, 569, 692, 694, 1037, 1362, 1427, 1733, 1788
Mehmed Emin Ağa (Çelebi) 1285
Mehmed Emin Ağa (Dâyezâde) 57
Mehmed Emin Ağa (Dökmecizâde) 239
Mehmed Emin Ağa (Hacı) 1733
Mehmed Emin Ağa (Sekbanbaşı) (Çelebi) 115
Mehmed Emin Ağa (Seyyid) 1733
Mehmed Emin Âtıf Efendi 1614
Mehmed Emin Azmî Efendi 119
Mehmed Emin Bey 96, 155, 223, 238, 433, 736, 873, 1141, 1142, 1269, 1273, 1341, 1797, 1807
Mehmed Emin Bey (Abdülcelilzâde) 203
Mehmed Emin Bey (Feyzî Beyzâde) 526
Mehmed Emin Bey (Hacı) 1472, 1473, 1531
Mehmed Emin Bey (Hacı Mehmed Beyzâde) 433
Mehmed Emin Bey (Tanyarzâde) 1626
Mehmed Emin Çelebi (Hacı) 1395, 1454
Mehmed Emin Efendi 88, 99, 102, 109, 134, 142, 178, 260, 337, 410, 448, 533, 559, 601, 618, 649, 704, 1084, 1113, 1243, 1245, 1267, 1269, 1273, 1328, 1388, 1426, 1462, 1533, 1605, 1637, 1661, 1671, 1728, 1797
Mehmed Emin Efendi (Abdülhâlikzâde) 650
Mehmed Emin Efendi (Çavuşzâde) 1726, 1789, 1797
Mehmed Emin Efendi (Çeşmîzâde) 991
Mehmed Emin Efendi (Ebûbekirzâde) 174
Mehmed Emin Efendi (Emin Ağazâde) 1612
Mehmed Emin Efendi (Feyzullahzâde) 68, 69
Mehmed Emin Efendi (Hacı) 652
Mehmed Emin Efendi (Hâfız) 56
Mehmed Emin Efendi (Halil Hamid Paşazâde) 1239
Mehmed Emin Efendi (Hızırzâde) 980
Mehmed Emin Efendi (Kandiyeli) 708
Mehmed Emin Efendi (Kara Halilzâde) 1452
Mehmed Emin Efendi (Karabeyzâde) 1295
Mehmed Emin Efendi (Kevâkibîzâde) 1358, 1452
Mehmed Emin Efendi (Mansûrîzâde) 711, 1275
Mehmed Emin Efendi (Müftîzâde) 184
Mehmed Emin Efendi (Sadreddinzâde) 1256, 1400
Mehmed Emin Efendi (Seyyid) 967, 1292
Mehmed Emin Efendi (Şâtırzâde)1454
Mehmed Emin Efendi (Şâtırzâde) 189
Mehmed Emin Efendi (Şeyh) 395, 1293
Mehmed Emin Efendi (Şeyhülislâm) 1451, 1464, 1522, 1728
Mehmed Emin Efendi (Tokadî) 1129
Mehmed Emin Efendi (Zeyrek İmamızâde) 534
Mehmed Emin Hâşim Ağa 48
Mehmed Emin Molla (Paşmakçızâde) 1222
Mehmed Emin Paşa 717, 1578
Mehmed Emin Paşa (Abdülcelilzâde) 1040, 1265, 1546
Mehmed Emin Paşa (Divitdar) 455
Mehmed Emin Raûf Efendi (Bursalı) 1727
Mehmed Emin Şükûhî Efendi 364, 665
Mehmed Erib Efendi 1243
Mehmed Es'ad Ağa 63

Mehmed Es'ad Ağa (Kadıköylü) 1233
Mehmed Es'ad Bey 120, 1195, 1200, 1206, 1264, 1343
Mehmed Es'ad Bey (Derviş) 122
Mehmed Es'ad Bey (Hacı) 1474
Mehmed Es'ad Bey (Kesriyelizâde) 1262
Mehmed Es'ad Efendi 99, 102, 170, 311, 683, 999, 1022, 1290, 1294
Mehmed Es'ad Efendi (Derviş) 124
Mehmed Es'ad Efendi (İspirîzâde) 1673
Mehmed Es'ad Efendi (Şâtırzâde) 189
Mehmed Es'ad Yesârî Efendi 1683
Mehmed Eşref Efendi 900
Mehmed Fâik b. İbrahim Paşa 957
Mehmed Fâik Es'ad Bey (Paşmakçızâde) 1331
Mehmed Fânî 1028
Mehmed Fasihî Efendi 100
Mehmed Fehmî Efendi (Kınalızâde) 262
Mehmed Firâkî 567
Mehmed Fuad Bey 1552
Mehmed Fuad Efendi 451
Mehmed Gâlib Efendi (Seyyid) 255
Mehmed Garib Efendi 1645
Mehmed Giray 141, 305, 350, 354, 419, 810, 867, 929, 1085, 1486, 1571, 1636
Mehmed Giray (Hacı) 929
Mehmed Giray I 810, 1409
Mehmed Giray II 810, 1241
Mehmed Giray II (Semin) 1811
Mehmed Giray III 403, 1560, 1811
Mehmed Giray IV 1811
Mehmed Giray Han 524, 1114, 1435, 1811
Mehmed Giray Han I 349, 547
Mehmed Giray Han II 1027, 1409, 1560
Mehmed Giray Han III 191
Mehmed Giray Han IV 1486
Mehmed Hâcegî 1028
Mehmed Halebî-i Güranî 438
Mehmed Hâlid Bey 486
Mehmed Hâlid Efendi 1798
Mehmed Hâlid Efendi (Şeyh) 790
Mehmed Halil Efendi 1284
Mehmed Halil Rif'at Paşa 1724
Mehmed Hâlis Efendi (Çeşmîzâde) 991
Mehmed Hamdî (Bağdadlı) 391
Mehmed Hamdî (Seyyid) (Hacı) 1586
Mehmed Hamdi Efendi (Divrikli) 728
Mehmed Hamid Efendi 340
Mehmed Han 217
Mehmed Han (Çelebi) 1740
Mehmed Han (Dulkadırlı) 246
Mehmed Hasib Efendi 1438
Mehmed Haşim Bey 267
Mehmed Haydar Efendi 1290
Mehmed Hayreddin Efendi 490
Mehmed Hayrî Efendi (Hacı) 1153
Mehmed Hoca (Hâfız) 500
Mehmed Hulûsî Ağa 1432
Mehmed Hulûsî Ağa (Voyvoda) 321
Mehmed Hurşid Ağa 1112
Mehmed Husrev Paşa 1769
Mehmed Husrev Paşa (Kapdan) 1401
Mehmed Hüsnî Bey 902
Mehmed Hüsnî Efendi 1483
Mehmed İmî 507
Mehmed İmî Efendi (Yasincizâde) 132
Mehmed İsâ 1508
Mehmed İsâmeddin Efendi (Kütahyalızâde) 328
Mehmed İskilibî (Şeyh) 1333
Mehmed İzzet Bey 67, 286, 1195
Mehmed İzzet Bey (Kırımîzâde) 1119
Mehmed İzzet Efendi 1153, 1328
Mehmed İzzet Efendi (Beylerbeyili) 1727
Mehmed İzzet Paşa 1052
Mehmed Kadrî Bey 303
Mehmed Kadrî Bey (Kırımîzâde) 1120
Mehmed Kadrî Dede 161
Mehmed Kâmil Bey 708
Mehmed Kâmil Bey (Seyyid) 1451
Mehmed Kâmil Efendi 451
Mehmed Kâmil Efendi (Pazarbaşızâde) 1147
Mehmed Kâmil Paşa 1480, 1770, 1791

Mehmed Kapdan 1346
Mehmed Kelim Efendi 1356
Mehmed Kerim Bey 115
Mehmed Kethüdâ (Macar) 619
Mehmed Kırımî (Şeyh) 1512
Mehmed Kirderî 1028
Mehmed La'lî (Şeyh) 1503
Mehmed Lâyıh Efendi 1607
Mehmed Mâlî 1128
Mehmed Mânî Efendi 258
Mehmed Ma'sum 1028
Mehmed Memduh Paşa 1790
Mehmed Mes'ûdî Efendi 991
Mehmed Mes'ud Ağa (Ayaşlı) 1738
Mehmed Mes'ud Bey 1193
Mehmed Mes'ud Efendi 652, 1232
Mehmed Mes'ud Efendi (Mollacıkzâde) 1101
Mehmed Mes'ud Efendi (Şeyh) 138
Mehmed Mevlûd Paşa 923
Mehmed Meylî Çelebi 121, 130
Mehmed Mısrî 1159
Mehmed Molla (Gülzemanîzâde) 597
Mehmed Molla (Şerifzâde) 623, 1760
Mehmed Molla (Şeyhülislâm) 445
Mehmed Molla (Şeyhülislâm) (Şerifzâde) 471
Mehmed Molla (Vâiz) (Arab) 970
Mehmed Muhlis Paşa 1795
Mehmed Muhtar Bey 1793
Mehmed Muhyiddin Efendi 54, 1427, 1432
Mehmed Muhyiddin Efendi (Divânî) 375
Mehmed Muineddin Bey 1090
Mehmed Mukim Efendi (Hocazâde) 410
Mehmed Murad Efendi 437, 1117
Mehmed Münir Bey 1687
Mehmed Münir Efendi (Kethüdâzâde) 887
Mehmed Nâdirî Efendi 354
Mehmed Nâfi' Efendi 175
Mehmed Nâilî Efendi (Seyyid) 1797
Mehmed Naim Ağa 216
Mehmed Nâmık Paşa 393, 746
Mehmed Nasfet Bey 851
Mehmed Nazif Bey 1545
Mehmed Nazif Efendi (Yedekçizâde) 265
Mehmed Nazmî Efendi 1372
Mehmed Nebi Efendi 380
Mehmed Nebil Bey 1271
Mehmed Nebil Bey (Tiryaki Vezirzâde) 1636
Mehmed Nebil Paşa 1216
Mehmed Necîb Efendi 99, 1343
Mehmed Necib Bey 833
Mehmed Necib Paşa 921, 1604
Mehmed Necmeddin Efendi (Abdullah Felâhî Efendizâde) 243
Mehmed Necmeddin Efendi (Mudanyalızâde) 1582
Mehmed Neş'et Bey 1372
Mehmed Neş'et Bey (Şeyh Yusufzâde) 1597
Mehmed Neylî Efendi (Küçük Lutfîzâde) 1690
Mehmed Nezih Bey 331
Mehmed Nizâmeddin (Seyyid) 393, 1272
Mehmed Nu'man Efendi (Paşmakçızâde) 73
Mehmed Nureddin Bey (Tiryaki Vezirzâde) 1636
Mehmed Nureddin Efendi 1395
Mehmed Nureddin Efendi (Ebûlberekât) 1164
Mehmed Nureddin Efendi (Kebirîzâde) 92
Mehmed Nureddin Efendi (Ramazanzâde) 132
Mehmed Nurî Bey 815, 833, 1244, 1720
Mehmed Nurî Bey (Hacı) 255
Mehmed Nurî Efendi 326, 393, 1726
Mehmed Nurî Efendi (Doğramacızâde) 67
Mehmed Nurî Efendi (Giridîzâde) 795
Mehmed Nurî Efendi (Hâfız) 1288
Mehmed Nurî Paşa 1724

Mehmed Nurullah Efendi (Sadreddinzâde) 93
Mehmed Nurullah Neş'et Bey 595
Mehmed Nümâyî (Ebûbekirzâde) (Şeyh) 1280
Mehmed Paşa 3, 29, 37, 95, 157, 198-200, 204, 207, 212, 220, 229, 264, 277, 280, 291, 293, 422, 477, 518, 519, 594, 604, 636, 657, 662, 670, 713, 714, 717, 720, 744, 779, 786, 809, 834, 922, 980, 1008, 1050, 1060, 1083, 1183, 1185, 1189, 1196, 1199, 1203, 1223, 1275, 1284, 1288, 1300, 1310, 1351, 1381, 1399, 1423, 1457, 1512, 1544, 1550, 1573, 1583, 1675, 1686, 1694, 1703, 1705, 1724, 1743-1745, 1751-1753, 1756, 1775, 1780, 1806, 1812, 1813
Mehmed Paşa (Abaza) 83, 342, 535, 582, 684, 720-722, 772, 784, 790, 828, 1030, 1068, 1119, 1697, 1698, 1746
Mehmed Paşa (Abdülcelilzâde) 477, 924
Mehmed Paşa (Acem) 1188
Mehmed Paşa (Ahıskalı) 1813
Mehmed Paşa (Amasyalı) 1779
Mehmed Paşa (Ammarzâde) 1774
Mehmed Paşa (Aşçı) 280, 1775
Mehmed Paşa (Aşçızâde) 477
Mehmed Paşa (Ateş) 1776
Mehmed Paşa (Atlı Beyzâde) 1721
Mehmed Paşa (Aydoslu) 926
Mehmed Paşa (Azmzâde) 79, 772, 1230, 1696
Mehmed Paşa (Babanlı) 925, 1546, 1547
Mehmed Paşa (Baltacı) 67, 455, 787, 925, 1078, 1159, 1189, 1219, 1289, 1698, 1751, 1775
Mehmed Paşa (Beylerbeyi) 55, 560, 582
Mehmed Paşa (Bıyıklı) 13, 1645
Mehmed Paşa (Bosnalı) 1203
Mehmed Paşa (Bostancı) 1775
Mehmed Paşa (Boyalı) 1010, 1280, 1743
Mehmed Paşa (Boynueğri) 1068, 1747
Mehmed Paşa (Boynuyaralı) 146, 426
Mehmed Paşa (Canım Hoca) 118, 198, 1147, 1775
Mehmed Paşa (Canım Hocazâde) 689
Mehmed Paşa (Cebecizâde) 941
Mehmed Paşa (Cerrah) 603, 759, 1149, 1587, 1743, 1744
Mehmed Paşa (Cihangirî) 7, 36, 1724
Mehmed Paşa (Cihangirli) 527, 697, 1552
Mehmed Paşa (Civan Kapıcı) 938
Mehmed Paşa (Civan Kapıcıbaşı) 85, 624, 1531
Mehmed Paşa (Çavuşzâde) 1723, 1774
Mehmed Paşa (Çelebi) 1200, 1751, 1813
Mehmed Paşa (Çelik) 198, 218, 236, 460, 578, 909, 1291, 1560
Mehmed Paşa (Çerkes) 31, 69, 1054, 1745, 1751
Mehmed Paşa (Çoban) 1336
Mehmed Paşa (Damad) 155, 778, 782, 845, 1078, 1166, 1170, 1774, 1796
Mehmed Paşa (Damad İbrahim Paşazâde) 1343
Mehmed Paşa (Dârendeli) 159, 223, 406, 961
Mehmed Paşa (Debbağ) 1031
Mehmed Paşa (Defterdar) 570
Mehmed Paşa (Defterdar) (Sarı) 949
Mehmed Paşa (Defterdarzâde) 1749, 1750, 1795
Mehmed Paşa (Derviş) 1747
Mehmed Paşa (Devatdar)1753
Mehmed Paşa (Divitdar) 49, 561, 681, 1041
Mehmed Paşa (Dizlikçi) 636
Mehmed Paşa (Doğancı) (Şeyh) 1749
Mehmed Paşa (Doğramacı) 939, 1233
Mehmed Paşa (Dukaginzâde) 15, 159, 208, 1287, 1812
Mehmed Paşa (Dukakinoğlu) 31
Mehmed Paşa (Ebû Merak) 829

Mehmed Paşa (Ebûmerak) 1813
Mehmed Paşa (Elmas) 174, 1500
Mehmed Paşa (Emir) 1744, 1812
Mehmed Paşa (Ferhâd Paşazâde) 1194
Mehmed Paşa (Fındık) 1795
Mehmed Paşa (Gazi) 325, 926, 1031, 1567
Mehmed Paşa (Genç) 6, 619, 779, 1476, 1724
Mehmed Paşa (Gevranlızâde) 285, 548
Mehmed Paşa (Giridîzâde) 850, 1345, 1397
Mehmed Paşa (Gölelî) 1052
Mehmed Paşa (Gölelizâde) 1052
Mehmed Paşa (Gürcü) 36, 132, 381, 721, 872, 923, 963, 1039, 1571, 1745, 1747, 1768 1814
Mehmed Paşa (Gürcü) (Hadım) 1745
Mehmed Paşa (Hacı) 385, 773, 1185, 1316, 1318, 1751
Mehmed Paşa (Hadım) 1203, 1744, 1745
Mehmed Paşa (Hâfız) 1323, 1650, 1770, 1773
Mehmed Paşa (Halıcızâde) 1196, 1795
Mehmed Paşa (Hâlic Paşazâde) 96
Mehmed Paşa (Hamza Paşazâde) 604
Mehmed Paşa (Hamzazâde) 1814
Mehmed Paşa (Han) 1035, 1491
Mehmed Paşa (Haseki) 244, 1747
Mehmed Paşa (Haycar Ağazâde) 1747, 1812
Mehmed Paşa (Haycarzâde) 1774
Mehmed Paşa (Hayreddin Paşazâde) 1675
Mehmed Paşa (Hezargradlı) (Sofu) 1814
Mehmed Paşa (Hızır Beyzâde) 1742
Mehmed Paşa (Hiyazelci) 1750
Mehmed Paşa (Hocazâde) 502
Mehmed Paşa (İmamzâde) 1116
Mehmed Paşa (İstanbulî) 7, 1724
Mehmed Paşa (İşkodralı) (Gazi) 1592
Mehmed Paşa (Kalafat) 155, 571
Mehmed Paşa (Kapdan) 695
Mehmed Paşa (Kapdan) (Hacı) 653
Mehmed Paşa (Kapıkıran) 756
Mehmed Paşa (Kara) 97, 218, 784, 869, 909, 1070, 1193, 1402, 1611, 1776, 1813, 1814
Mehmed Paşa (Karagöz) 427, 803, 1210, 1427, 1795
Mehmed Paşa (Karakaş) 713, 1814
Mehmed Paşa (Karamanî) 868, 1110, 1125, 1741
Mehmed Paşa (Karamanî) (Nişancı) 687
Mehmed Paşa (Karamanlıoğlu) 289
Mehmed Paşa (Karavezir) 176, 583, 762, 833, 849, 1176, 1191, 1206
Mehmed Paşa (Karavezir) (Seyyid) 869
Mehmed Paşa (Kaymakam) 1745
Mehmed Paşa (Kayserili) 1751
Mehmed Paşa (Keresteci) 1779
Mehmed Paşa (Ketancızâde) 1326
Mehmed Paşa (Kethüdâ) 49
Mehmed Paşa (Kethüda) 497
Mehmed Paşa (Kıbrıslı) 142, 806, 1594, 1638, 1712, 1756, 1776, 1804
Mehmed Paşa (Köprülü) 44, 142, 146, 209, 221, 307, 422, 612, 635, 691, 718, 783, 804, 823, 832, 836, 872, 891, 953, 995, 1055, 1076, 1098, 1183, 1198, 1201, 1347, 1417, 1518, 1748, 1786
Mehmed Paşa (Köse) 1564
Mehmed Paşa (Kurt) 1744, 1812
Mehmed Paşa (Küçük Ali Paşazâde) 1775
Mehmed Paşa (Küçük Çavuş) 1812
Mehmed Paşa (Lala) 163, 247, 645, 657, 785, 898, 1149, 1182, 1744
Mehmed Paşa (Magrav) 1028
Mehmed Paşa (Mahmud) 121
Mehmed Paşa (Manisazâde) 1742
Mehmed Paşa (Maraşlı) 1743
Mehmed Paşa (Melek) 1724
Mehmed Paşa (Minkarkuşu) 1814
Mehmed Paşa (Mirza) 37, 85, 1724
Mehmed Paşa (Muallimzâde) 919
Mehmed Paşa (Muhsinzâde) 12, 82,

183, 276, 620, 626, 742, 1297, 1444, 1587, 1724, 1753
Mehmed Paşa (Mûsâ Çelebizâde) 1794
Mehmed Paşa (Nişancı) 65, 487, 1597
Mehmed Paşa (Nişancı) (Boyalı) 1257
Mehmed Paşa (Nişli) 1724, 1753, 1775
Mehmed Paşa (Okçuzâde) 1079, 1794
Mehmed Paşa (Öküz) 15, 1745, 1812
Mehmed Paşa (Palaslı) 830, 1617, 1662
Mehmed Paşa (Pekmezci) 1769
Mehmed Paşa (Pepe) 634, 731, 1235, 1472, 1620, 1773
Mehmed Paşa (Pîr) 1812, 1814
Mehmed Paşa (Piyâle) 1723, 1743
Mehmed Paşa (Pulad) 828
Mehmed Paşa (Ramazanoğlu) 740
Mehmed Paşa (Rum) 140, 848, 1014, 1043, 1741
Mehmed Paşa (Saatçi) 311, 1749
Mehmed Paşa (Saçbağı) 1795
Mehmed Paşa (Sadrazam) 462, 698, 782, 1813
Mehmed Paşa (Safiye Sultanzâde) 816
Mehmed Paşa (Sakızlı) 1286
Mehmed Paşa (Sarı) 275, 741, 1309, 1636
Mehmed Paşa (Sarıkçı) 1795
Mehmed Paşa (Sarızâde) 457
Mehmed Paşa (Satırcı) 208, 264, 725, 1182, 1744
Mehmed Paşa (Semin) 1746, 1786, 1812
Mehmed Paşa (Sevindik) 927
Mehmed Paşa (Seydîzâde) 1299, 1775, 1814
Mehmed Paşa (Seyyid) 82, 1261, 1473
Mehmed Paşa (Silahdar) 611, 803, 840, 1133, 1146, 1723, 1752, 1813
Mehmed Paşa (Sinan Paşazâde) 1136
Mehmed Paşa (Sinanzâde) 1744
Mehmed Paşa (Sofu) 212, 362, 678, 1115, 1529, 1743, 1745, 1747, 1795, 1812, 1814
Mehmed Paşa (Sofu) (Koca) 938, 953
Mehmed Paşa (Sokollu) 19, 158, 290, 353, 355, 365, 381, 520, 561, 617, 644, 765, 782, 874, 878, 884, 894, 909, 964, 984, 986, 988, 991, 1026, 1063, 1098, 1112, 1127, 1181, 1203, 1511, 1667, 1710, 1743, 1786
Mehmed Paşa (Solak) 1730
Mehmed Paşa (Sultanzâde) 695
Mehmed Paşa (Şehsüvarzâde) 568, 1208
Mehmed Paşa (Şehsüvarzâde) (Gazi) 1812
Mehmed Paşa (Şerif) 1591
Mehmed Paşa (Şeyh) 1749
Mehmed Paşa (Tabanıyassı) 240, 415, 856, 1746, 1786, 1812
Mehmed Paşa (Tarı) 1542
Mehmed Paşa (Tavil) 1723, 1774
Mehmed Paşa (Teberdar) 1032
Mehmed Paşa (Tekeli) 898
Mehmed Paşa (Tepedelenli) 504
Mehmed Paşa (Tiryakî) 1635, 1753
Mehmed Paşa (Topal) 1774
Mehmed Paşa (Tosun) 1775
Mehmed Paşa (Tuz) 198, 1625
Mehmed Paşa (Türk) 1751
Mehmed Paşa (Uğurlu) 15, 157, 1723
Mehmed Paşa (Üveyszâde) 1694
Mehmed Paşa (Vâlide kethüdası) 1410
Mehmed Paşa (Vanlı) 498, 908, 1194
Mehmed Paşa (Yahyâ Paşazâde) 324
Mehmed Paşa (Yakovalı) 1543
Mehmed Paşa (Yanya Beyi) 714
Mehmed Paşa (Yedekçi) 296, 1813
Mehmed Paşa (Yeğen) 101, 865, 1072, 1688, 1753, 1754, 1813
Mehmed Paşa (Zabtiye müşiri) 319
Mehmed Paşa (Zağanos) 27, 160, 1723
Mehmed Paşa (Zaralızâde) 457
Mehmed Paşa (Zogaoğlu) 928
Mehmed Paşa b. Mahmud Hamûde Paşa 1078
Mehmed Râgıb Efendi (Hacı) 308
Mehmed Râgıb Efendi (Yâsincizâde) 132
Mehmed Rahmî Bey 960
Mehmed Râkım Efendi (Münecimbaşı) 689

Mehmed Râsih Bey 583
Mehmed Râsim Efendi (Eğrikapılı) 75
Mehmed Râşid Bey 312
Mehmed Râşid Bey (Köprülüzâde) 326
Mehmed Râşid Efendi 847, 933, 1566
Mehmed Râşid Efendi (Hâfız) 1727
Mehmed Râşid Hamideddin Efendi (Hammamîzâde) 260
Mehmed Recâî Efendi 388, 1214
Mehmed Ref'et Efendi (Haleblizâde) (Seyyid) 907
Mehmed Refî Efendi 74, 344, 513, 533, 764, 877
Mehmed Refî' Efendi (Ebezâde) 68
Mehmed Refî' Efendi (İspirîzâde) 1673
Mehmed Refî' Efendi (Kâtibzâde) 1153, 1728
Mehmed Refî' Efendi (Şeyhzâde) 189
Mehmed Refi' Efendi 1498
Mehmed Reis 1639
Mehmed Resâ Efendi 1217
Mehmed Reşid Ağa 1613
Mehmed Reşid Efendi 99, 134, 312, 683, 1353, 1481
Mehmed Reşid Efendi (Kâtibzâde) 1452
Mehmed Reşid Paşa 923, 1088
Mehmed Reşid Paşa (Kânî Paşazâde) 861
Mehmed Reşid Paşa (Sadrazam) 531
Mehmed Rezmî Bey (Sahiye Sultanzâde) 405
Mehmed Rızâ Bey 595
Mehmed Rızâ Efendi 185, 1451, 1671
Mehmed Rızâ Efendi (İsâzâde) 1415
Mehmed Rızâ Efendi (Şeyh) 790
Mehmed Rızâ Paşa 1771
Mehmed Rif'at Bey 571, 1506
Mehmed Rif'at Efendi (Tosyalızâde) 1293
Mehmed Rûşen Efendi 95
Mehmed Rüstem Ağa 774
Mehmed Rüşdî Bey 863
Mehmed Rüşdî Paşa 677
Mehmed Rüşdî Paşa (Mütercim) 1756
Mehmed Rüşdî Paşa (Şirvanîzâde) 1562
Mehmed Sabih Bey 1626
Mehmed Sâbir Efendi (Parsa) 104
Mehmed Sâbit Bey 299
Mehmed Sâbit Efendi (Sıddîkîzâde) 94
Mehmed Sâbit Efendi (Yâsinîzâde) 1681
Mehmed Sâbit Paşa 633
Mehmed Sa'deddin Efendi 35, 999
Mehmed Sa'deddin Efendi (İsâzâde) 1391
Mehmed Sa'deddin Efendi (Sadreddinzâde) 93
Mehmed Sa'deddin Kâşif Efendi 1450
Mehmed Sâdık Ağa 237
Mehmed Sâdık Bey 199, 479, 570, 580, 701
Mehmed Sâdık Dede 1488
Mehmed Sâdık Dede (Seyyid) 1084
Mehmed Sâdık Efendi 315, 1084, 1166
Mehmed Sâdık Efendi (Hacı Mollazâde) 1468
Mehmed Sâdık Efendi (İmamzâde) 469
Mehmed Sâdık Efendi (Nefeszâde) 1650
Mehmed Sâdık Efendi (Şeyhzâde) 1600
Mehmed Sâdık Paşa 785
Mehmed Sadreddin Efendi 333
Mehmed Sa'dullah Efendi (Seyyid) 1278
Mehmed Sâhib Beyefendi (Pîrîzâde) 839, 1336
Mehmed Sâhib Efendi 1726
Mehmed Sâhib Efendi (Pîrîzâde) 1436
Mehmed Sâib Bey 6
Mehmed Said Ağa 63, 644, 947
Mehmed Said Ağa (Dârendeli) 370
Mehmed Said Bey 129, 244, 415, 698, 843, 899, 1428, 1619
Mehmed Said Bey (Hacı) 247, 412
Mehmed Said Bey (Zaralızâde) 905
Mehmed Said Efendi 99, 167, 255, 362, 644, 695, 821, 1371, 1519, 1541, 1671, 1726, 1728

Mehmed Said Efendi (Es'adzâde) 1089
Mehmed Said Efendi (Hacı) 254
Mehmed Said Efendi (Hekimbaşı) 853
Mehmed Said Efendi (Ramazanzâde) (Hacı) 132
Mehmed Said Efendi (Seyyid) 192, 1013, 1430
Mehmed Said Efendi (Şeyh) 331
Mehmed Said Münir Efendi 1172
Mehmed Said Paşa 1724, 1813
Mehmed Said Paşa (Sadrazam) 520
Mehmed Said Ziver Bey (Tırnakçızâde) 1141
Mehmed Sâlih Ağa 954
Mehmed Sâlih Besim Efendi 947
Mehmed Sâlih Bey 1655
Mehmed Sâlih Efendi 110, 439, 471, 1384, 1500
Mehmed Sâlih Efendi (Çeşmîzâde) 990
Mehmed Sâlih Efendi (Ebezâde) 1320
Mehmed Sâlih Efendi (Nev'îzâde) 373
Mehmed Sâlih Hamavî 471
Mehmed Sâlih Mahvî Efendi 929
Mehmed Sâlih Zuhûrî Efendi 316, 1004
Mehmed Sâlik Dede 572
Mehmed Sâlim Bey 320
Mehmed Sâlim Efendi 271, 1356, 1485, 1587
Mehmed Sâlim Efendi (Mektûbî) 1212
Mehmed Sâlim Efendi (Mektupçu) 1663
Mehmed Sâlim Efendi (Mirzazâde) 1094
Mehmed Sâlim Efendi (Müftîzâde) 184
Mehmed Sânih Efendi 485
Mehmed Selâm Efendi 533
Mehmed Selim Efendi (Paşmakçızâde) 1222
Mehmed Selim Paşa 1755
Mehmed Servet Efendi 369, 670
Mehmed Sıdkî Efendi 1102
Mehmed Sırrî Efendi (Hacı) 89
Mehmed Sinobî (Şeyh) 241
Mehmed Süreyya Bey 732
Mehmed Şah 957, 1580
Mehmed Şah Efendi 103, 616, 917, 958, 1065, 1581
Mehmed Şah Efendi (Fenârîzâde) 657
Mehmed Şah Efendi (Okçuzâde) 1650
Mehmed Şah Riyâzî 958
Mehmed Şâkir Ağa 1187
Mehmed Şâkir Ağa (Hacı) 724
Mehmed Şâkir Bey 1389
Mehmed Şâkir Bey (Rodosîzâde) 523
Mehmed Şâkir Bey (Tiryaki Vezirzâde) 1636
Mehmed Şâkir Efendi 1214
Mehmed Şâkir Efendi (Müezzinbaşı) 1633
Mehmed Şefî Bey 1567
Mehmed Şefik Bey 312
Mehmed Şemseddin Dede 572, 969
Mehmed Şemseddin Efendi 226
Mehmed Şerif Bey (Hamza Paşazâde) 604
Mehmed Şerif Efendi 821, 1476
Mehmed Şerif Paşa 1544, 1664
Mehmed Şevket Bey (Eğinlizâde) 1248
Mehmed Şevket Bey (Giridî Mustafa Paşazâde) 1210
Mehmed Şevket Efendi 32
Mehmed Şevkî Efendi 1340, 1800
Mehmed Şevkî Paşa 1298
Mehmed Şeyhî Efendi 893
Mehmed Şihâbeddin Efendi (Mudanyalızâde) 1401
Mehmed Şükrî Bey 840, 1123
Mehmed Şükrî Bey (Köprülüzâde) 326
Mehmed Şükrî Efendi (Afyoncuzâde) 1727
Mehmed Tabib Efendi (Şeyh) 675
Mehmed Tâhir Ağa 297
Mehmed Tâhir Bey 815, 1443
Mehmed Tâhir Bey (Muhsinzâde) 158
Mehmed Tâhir Efendi 178, 1427
Mehmed Tâhir Efendi (Âtıfzâde) 1344
Mehmed Tâhir Efendi (Çiçekçibaşızâde) 531
Mehmed Tahsin Efendi 1793
Mehmed Tayyib Bey (Köprülüzâde) 215, 579

Mehmed Tayyib Efendi 1273
Mehmed Tevfik Bey 448, 1344, 1470
Mehmed Tevfik Bey (Hacı) 1548
Mehmed Tevfik Efendi 1294
Mehmed Tevfik Efendi (Hammamîzâde) 1357
Mehmed Tevfik Paşa 1813
Mehmed Tevfik Paşa (hdiv) 774
Mehmed Vahidî Paşa (Hacı Hasanzâde) 384
Mehmed Vahyî Efendi (Seyyid) 534
Mehmed Vânî 533
Mehmed Vardarî (Şeyh) 1024
Mehmed Vusûlî Efendi (Hubba Mollası) 996
Mehmed Yâver Ağa 1731
Mehmed Yegân 1682
Mehmed Yegân (Molla) 668
Mehmed Yegânî (Molla) 699
Mehmed Yetimî Efendi 553
Mehmed Zâhid (Hoca Kadı) 1028
Mehmed Zaman Efendi 475
Mehmed Zekî Efendi 73
Mehmed Zekî Efendi (Arabzâde) 363
Mehmed Zeynî Efendi 946
Mehmed Zihnî Efendi 265, 269
Mehmed Ziyâeddin Bey 880
Mehmed Ziyâeddin Efendi 1671
Mehmed Ziyâeddin Efendi (Abdullahzâde) 1390
Mehmed Ziyâeddin Efendi (Arabzâde) 352
Mehmed Zuhûrî Efendi (Kara Çelebizâde)1671
Mehmed Zülfikâr Ağa 943
Mehtab Hanım (Sakızlı) 1352
Mekkî Efendi (Şeyhülislâm) 327
Mekkî Mehmed Bey 1668
Mekkî Mehmed Efendi 487, 1761
Mekkî Mehmed Efendi (Şeyhülislâm) 315
Mekkî Mehmed Emin Efendi 1615
Melek Ahmed Ağa 1732
Melek Ahmed Paşa 20, 46, 79, 129, 769, 946, 1172, 1301, 1410, 1507, 1747, 1786
Melek Ahmed Paşa (Halebî) 1082
Melek İbrahim Paşa 36
Melek Mehmed Paşa 115, 155, 460, 636, 1082, 1428, 1466, 1530, 1543, 1570, 1668, 1753, 1754
Melek Paşa 428, 1682, 1775, 1780
Melik Gavri 696
Melik Gavri Kansu 1203
Meliküşşuarâ 673
Meliş Efendi 1444
Memâtî 657
Memduh Bey 732
Memed Efendi (Kapan Çelebisi) 1786
Memi Bey 249
Memi Bey (Gazi) 785
Memi Can Paşa 95, 1031, 1033
Memiş Ağa 611, 1345, 1389
Memiş Ağazâde 1134
Memiş Bey 278
Memiş Dede 161
Memiş Efendi 1271, 1780, 1787, 1789, 1796, 1807
Memiş Efendi (Arnavut) 1793
Memiş Efendi (Çavuşbaşı) 1755
Mençikof 539
Mençikof (Prens) 1397
Mendilzâde 689
Mengli Giray 419, 552, 588, 1489
Mengli Giray Han 1409, 1435, 1489, 1811
Mengli Giray II 1811
Menuçehr Paşa 1054
Mercan Ağa 1730, 1731
Mercan Ağa (Küçük) 872
Merdaneci 279
Merdümî 1437
Merhaba Çelebi 661
Merhaba Efendi 1484
Merkez Efendi 42, 130, 161, 364, 1104, 1128, 1157, 1577
Merkez Muslihiddin Efendi 161, 1128
Meryem Hatun 646
Merzifonî (Şeyh) 1260
Mesaid b. Said (Şerif) 1763
Mesaid Paşa 1763
Mesâid Paşa (Şerif) 129

Mesâid (Şerif) 378, 570, 1555
Mesih Ahmed Bey 1742
Mesih Ahmed Paşa 1729
Mesih Paşa 603, 615, 870, 1142, 1742, 1743, 1774
Mesih Paşa (Hadım) 1729
Mesih Süleyman Ağa (Kilercibaşı) 1730
Mesih Süleyman Paşa 1743, 1812
Mesihî 1651
Mesrûr Bey 850
Mestan Efendi 651
Mes'ud 1508
Mes'ud (Şeyh) 1540
Mes'ud Ağa 495, 1730
Mes'ud b. Hasan 146
Mes'ud b. Sa'd (Şerif) 1763
Mes'ud Bey (Topçubaşızâde) 1445
Mes'ud Efendi 395, 676, 685, 827, 1149, 1232, 1415, 1728
Mes'ud Efendi (Ebû İshakzâde) 389
Mes'ud Efendi (Hekimbaşızâde) 1001
Mes'ud Efendi (Hocazâde) 822, 904, 1759
Mes'ud Efendi (Muidzâde) 1111
Mes'ud Efendi (Nu'man Efendizâde) 667
Mes'ud Efendi (Ser-etıbbâ) 1368
Mes'ud Efendi (Şeyhülislâm) 1056
Mes'ud Efendizâde 1265
Mes'ud Mehmed Efendi 440, 493
Mes'ud Mehmed Efendi (Çeşmîzâde) 402
Mes'ud Mustafa Efendi 1173, 1263
Meşâmî 1567
Meşreb Ali Efendi 312
Meşreb Efendi hafidi 1091
Mevlânâ Celâleddin Rûmî 139, 250, 310, 312, 375, 387, 405, 411, 428, 457, 686, 699, 755, 969, 1029, 1078, 1091, 1157, 1259, 1343, 1425, 1433, 1495, 1559
Meylî Çelebi 1091
Mezâkî 1603
Mezâkî Süleyman Efendi 1525
Mezid Paşa (Azmzâde) 348
Mısırkoçu Ağa 452
Mısırlı Hanım 312
Midhat Paşa 1756
Mihal 59, 1817
Mihal (Köse) 1092
Mihal Bey 964, 1667
Mihal Beyzâdeler 808
Mihal Voyvoda 926, 1120
Mihaloğlu 1287
Mihran Bey 1819
Mihrimâh Sultan 6, 36, 39, 41, 85, 245, 328, 685, 705, 959, 963, 1286, 1394, 1402, 1456, 1629
Mihrişah Valide Sultan 467, 909
Mikael Paşa 1819
Mikael Portakal Paşa 1816
Mikail Portakal Efendi 1803
Mikdad Paşa 286, 288, 526
Mikser b. İsâ 877
Milan 1817
Miloş 26, 1317
Mîr Ahmed b. Hasan b. Husrev 528
Mîr Ahmed Bey (Menemencizâde) 1632
Mîr Giyaseddin 1112
Mîr Şeref 1230, 1231
Mîr Şeyh Ali 1513
Mîrcan bin Abdullah-ı İranî 72
Mîrialemzâde 1141
Mîrim Kösesi 970
Mirza 1642
Mirza Ağa 197
Mirza Bey 1142
Mirza Mehmed Efendi 973
Mirza Mehmed Efendi (Şeyhülislâm) 1452
Mirza Mustafa Efendi (Şeyhülislâm) 1477
Mirza Paşa 889, 1094, 1583
Mirzazâdeler 1175
Mislî Ali Efendi 316
Molla Ahmedzâde 913
Molla Arab 161
Molla Ayas 936
Molla Bey 1664
Molla Câmî 1082
Molla Can 1106

Molla Çelebi 1164
Molla Dede 572
Molla Fenârî 640
Molla Izârî 887, 902, 1487
Molla Kirmastî 1497
Molla Tûsî 616
Molla Yegân 958
Mollacık 361
Mollazâde-i Ebherî 1123
Moltke 528
Muammer Mehmed Paşa 808, 1405
Muammer Paşa 1804
Muammere Hatun 1143
Muarrif Hamavî 438
Muarrifzâde 362
Muhammed (Hz.) 1012, 1508
Muhammed (Seyyid) 230, 437
Muhammed (Şerif) 369, 1211, 1762
Muhammed (Şeyh) 1687
Muhammed Arabî (Seyyid) 230
Muhammed Attâr (Hoca) 348
Muhammed b. Abdülkerim Halebî (Şeyh) 1513
Muhammed b. Arabşah 145
Muhammed b. Avn Efendi 83, 295
Muhammed b. Avn Efendi (Şerif) 726
Muhammed b. Avn (Şerif) 1763
Muhammed b. Mahdumî (Hacı) 1148
Muhammed b. Maruf 1621
Muhammed b. Muhammed 392
Muhammed b. Natta (Seyyid) 1711
Muhammed b. Ömer 1600
Muhammed b. Sıddîk Huyuşânî 125
Muhammed Beyefendi 83
Muhammed Cedidî (Şeyh) 437
Muhammed Erzincanî (Pir) 1513
Muhammed Hicazî 61
Muhammed Hüdâbende 658
Muhammed Kudurî (Şeyh) 867
Muhammed Ma'sûm-ı Nakşibendî 1114
Muhammed Nâsır 154
Muharrem Ağa 812, 1766, 1786, 1791
Muharrem Efendi 1577
Muharrem Efendi (Bafralı) 183
Muharrem Efendi (Zileli) 127
Muharrem Paşa 163
Muhib Efendi 1434
Muhib Efendi (Damadzâde) 1115
Muhib Mehmed Efendi (Karabeyzâde) 861
Muhlis Çelebi 379
Muhlis Mehmed Paşa 293
Muhlis Mehmed Paşa (Defterdarzâde) 1531
Muhlis Paşa 528
Muhlis Paşa b. Baba İlyas 329
Muhlisî 478
Muhsin 606
Muhsin (Şerif) 1709
Muhsin b. Hüseyin b. Ebû Nümey 1762
Muhsin Bey 1570
Muhsin Çelebi 1064, 1100, 1795
Muhsine Hanım 243
Muhtar Ahmed Paşa 1798
Muhtar Ahmed Paşa (Ramazanzâde) 789
Muhtar Bey 420, 1067, 1622, 1799
Muhtar Bey (Molla) 10
Muhtar Efendi 364, 390, 1694
Muhtar Efendi (Mollacıkzâde) 805
Muhtar Efendi (Turşucuzâde) 1761
Muhtar Paşa 277, 312, 727, 773, 1406, 1648, 1802, 1808
Muhtar Paşa (Tepedelenlizâde) 910
Muhtarî 481, 653
Muhyî Çelebi 1781
Muhyiddin (Seyrek) 1576
Muhyiddin (Hattat) (Köse) 393
Muhyidddin Mehmed Efendi (Mudanyalızâde) 1582
Muhyiddin 194, 1314, 1741
Muhyiddin (Celâlzâde) 393
Muhyiddin Arabî 38, 84, 401
Muhyiddin Bey 635, 1457
Muhyiddin Çelebi 135, 1781
Muhyiddin Çelebi (Cenderecizâde) 1794
Muhyiddin Efendi 308, 326, 493, 687, 1006, 1104, 1126, 1232
Muhyiddin Efendi (Ali Efendizâde) (Seyyid) 1645

Muhyiddin Efendi (Çivizâde) 1758
Muhyiddin Efendi (Ehlice) 446
Muhyiddin Efendi (Fenârizâde) 1758
Muhyiddin Efendi (Halvetî) 1347
Muhyiddin Efendi (Hatibzâde) 789
Muhyiddin Efendi (Köse) 1087
Muhyiddin Efendi (Küçük) 1532
Muhyiddin Efendi (Küpelizâde) 1529, 1741
Muhyiddin Efendi (Seyrek) 482
Muhyiddin Efendi (Şeyhülislâm) 49, 1581
Muhyiddin Efendi (Taşköprülüzâde) 802
Muhyiddin Efendi (Zeynîzâde) 391
Muhyiddin Hekim 666
Muhyiddin Mehmed (Derviş) 670
Muhyiddin Mehmed b. Şeyh Torod 1010
Muhyiddin Mehmed Bey 1476
Muhyiddin Mehmed Çelebi 71
Muhyiddin Mehmed Çelebi (İzmitli) 1727
Muhyiddin Mehmed Çelebi (Merhaba) 1597
Muhyiddin Mehmed Efendi 105, 131, 231, 330, 350, 596, 1192, 1579
Muhyiddin Mehmed Efendi (Çivizâde) 991
Muhyiddin Mehmed Efendi (Hatibzâde) 1001
Muhyiddin Mehmed Efendi (Mimarzâde) 1174
Muhyiddin Mehmed Efendi (Samsunîzâde) 625
Muhyiddin Mehmed Şah 1581
Muid Ahmed Efendi 1759
Muid Efendi 119, 1089
Muidî Mehmed Efendi (Saidzâde) 1016
Muineddin Pervâne 871
Muk'ad Ahmed Efendi 685
Muk'ad Efendi (Şeyh) 1163
Muk'ad Hızır Dede 1644
Mukbil Bey 1099
Murad I 8, 31-33, 38, 45, 244, 356, 538, 799, 1562, 1740
Murad II 4, 5, 17, 22, 43, 137, 222, 233, 343, 514, 606, 806, 844, 871, 874, 964, 1091, 1120, 1581, 1584, 1585, 1603, 1703, 1713, 1723, 1727, 1729
Murad III 1, 5, 7, 8, 10, 13, 18-20, 26, 30, 32, 33, 35, 37, 40, 41, 43, 45, 105, 115, 121, 162, 206, 208, 224, 643, 734, 743, 746, 916, 920, 1083, 1415, 1557, 1723, 1725, 1726
Murad IV 1, 4, 5, 13, 15, 19, 20, 22, 24, 36, 37, 91, 428, 624, 714, 761, 799, 891, 964, 1120, 1386, 1723
Murad 911
Murad (Şeyh) 1441, 1457
Murad (Taşköprülü) (Hacı) 1639
Murad Ağa 1766, 1767
Murad Ağa (Kara) 1747
Murad Ahmed Ağa 1053
Murad Bey 1, 244, 681, 802, 1122, 1231, 1347
Murad Bey (Has) 1741
Murad Çelebi 1779, 1794
Murad Efendi 315, 380, 428, 484, 1005, 1006, 1113, 1114
Murad Efendi (Damadzâde) 531
Murad Efendi (Kara) 188, 524, 1117
Murad Efendi (Muradzâde) 1117
Murad Efendi (Şeyh) 103, 189, 254, 1463
Murad Giray 1811
Murad Hanzâdeler 1182
Murad Mehmed Efendi 227, 803
Murad Mehmed Efendi (Damadzâde) 597
Murad Mehmed Efendi (Şeyh) 1012
Murad Paşa 146, 190, 208, 481, 528, 631, 645, 698, 717, 1697, 1745, 1774
Murad Paşa (Abdülcelilzâde) 96
Murad Paşa (Has) 194, 1741
Murad Paşa (Kara) 828, 944, 1059, 1115, 1183, 1747, 1786, 1814
Murad Paşa (Kuyucu) 51, 131, 281, 288, 394, 402, 990
Murad Paşa (Serdâr-ı ekrem) 1057
Murad Reis 654

Muradzâde 853
Murtaza Ağa 1732, 1736, 1792
Murtaza Efendi 533, 1415, 1552
Murtaza Efendi (Erzurumlu) 8..8
Murtaza Efendi (Seyyid Feyzullahzâde) 1760
Murtaza Efendi (Yekçeşm) 63
Murtaza Paşa 474, 635, 713, 1471, 1720, 1746, 1814
Murtaza Paşa (Damad) 1814
Murtaza Paşa (Koca) 1814
Mûsâ 1389
Mûsâ (Kapucu) 1766
Mûsâ Ağa 28, 719, 1816
Mûsâ Ağa (Beylânlı) 1135
Mûsâ Ağa (Bilanlı) 238
Mûsâ Ağa (Bosnalı) 1732
Mûsâ Ağa (Bostancıbaşı) 1767
Mûsâ Ağa (Cezâyirli) 1766
Mûsâ Ağa (Silahdar) 1746
Mûsâ b. Muslihiddin b. Kılıç 1086
Mûsâ Bâlîzâde 903
Mûsâ Bey 4, 86, 353, 958, 131..
Mûsâ Çelebi 8, 20, 22, 42, 361. 500, 538, 572, 606, 897, 964, 1093, 1123, 1642, 1740, 1781
Mûsâ Dede 800, 817, 1581
Mûsâ Dede (Atinalı) 572
Mûsâ Efendi 444, 502, 1604, 1779
Mûsâ Efendi (Amasyalı) 1126
Mûsâ Efendi (Bursalı) 480
Mûsâ Efendi (Celep) 122
Mûsâ Efendi (Hâfız) 1482
Mûsâ Efendi (Hâfız) (Seyyid) 1556
Mûsâ Efendi (Hekim Şücâ oğlu) 1727
Mûsâ Efendi (İlmîzâde) 597
Mûsâ Efendi (İstanbullu) 999
Mûsâ Efendi (Kara) 102
Mûsâ Efendi (Kırımî) 94
Mûsâ Efendi (Kızıl) 913, 1534
Mûsâ Efendi (Kudüslü) 600
Mûsâ Efendi (Salbaşzâde) 533
Mûsâ Efendi (Vanlı) 791
Mûsâ Han 155
Mûsâ Hulûsî Paşa 708
Mûsâ Paşa 44, 207, 219, 318, 336, 768, 855, 955, 993, 1309, 1535, 1723, 1746, 1747, 1754, 1774, 1795, 1812
Mûsâ Paşa (Boşnak) 1814
Mûsâ Paşa (Kadızâde-i Rûmî) 918
Mûsâ Paşa (Koyun) 126
Mûsâ Paşa (Küçük) 1746
Mûsâ Paşa (Maktul) 1031, 1048
Mûsâ Paşa (Selanikli) 405
Mûsâ Paşa (Suhte) 1794
Mûsâ Râtib Bey 742
Mûsâ Safî Dede 699
Mûsâ Safvetî Paşa 246, 261
Mûsa Safvetî Paşa 445
Muslî Ağa 691, 1730, 1765
Muslî Ağa (Kastamonulu) 1732
Muslî Ağa (Silahdar) 1747
Muslî Ağa (Tokatlı) 903
Muslî Çavuş 1721
Muslî Efendi 1533, 1782
Muslihiddin 624
Muslihiddin (Şeyh) 1129
Muslihiddin Ağa 944, 945
Muslihiddin Ağa (Koca) 691
Muslihiddin Ağa (Yavuz) 1124
Muslihiddin Bursevî 183
Muslihiddin Efendi 1557
Muslihiddin Efendi (Merzifonlu) 1174
Muslihiddin Efendi (Mülakkab) 1248
Muslihiddin Efendi (Şeyh) 700
Muslihiddin Efendi (Yokyok) 72
Muslihiddin Halife 656
Muslihiddin Hanefî 230
Muslihiddin Hüsâm 231
Muslihiddin (Kadı) 679
Muslihiddin Kocavî (Şeyh) 1106
Muslihiddin (Molla) (Kastalânî) 1741
Muslihiddin Mustafa Efendi 114, 250, 1014, 1087, 1427
Muslihiddin Mustafa Efendi (Ebezâde) 68
Muslihiddin Mustafa Efendi (Taşköprülü) 1725
Muslihiddin Mustafa (Hocazâde) 1725
Muslihiddin Sirozî 135
Mustafa I 19, 45
Mustafa II 4-7, 11, 14, 15, 17, 18, 20,

24, 34, 36-38, 40, 43-46, 189, 274, 637, 651, 778, 785, 814, 927, 1265, 1425, 1464, 1724, 1725
Mustafa III 2, 6, 14, 16, 25, 26, 36, 39, 41, 43, 343, 575, 622, 800, 1072, 1136, 1140, 1293, 1426, 1447, 1524, 1578, 1581, 1634, 1714, 1724
Mustafa IV 7, 10, 11, 40, 43, 85, 106, 223, 309, 516, 788, 1018, 1170, 1228, 1684
Mustafa 737, 796, 1506, 1607, 1658
Mustafa (Damköylü) 207
Mustafa (Derviş) 1007
Mustafa (Düzme) 359, 897
Mustafa (Düzmece) 964, 1642, 1740
Mustafa (Hacı) 749
Mustafa (Hacı Hasan oğlu) 384
Mustafa (Hocazâde) 1516, 1741
Mustafa (İncili Çavuş) 798
Mustafa (İslimyeli) 619
Mustafa (Kaplan) 1732
Mustafa (Kastamonulu) (Çavuşzâde Damadı) 1289
Mustafa (Konyalı) 91
Mustafa (Müderrisköylü) 439
Mustafa (Semerci) 1017
Mustafa (Şehzâde) 36, 41, 154, 223, 231, 411, 512, 650, 661, 890, 1018, 1107, 1109, 1110, 1495, 1556, 1669, 1677, 1705
Mustafa (Şeyh) 685, 1413
Mustafa (Yekdest) (Şeyh) 1715
Mustafa (Yorgancı) (Hacı) 639
Mustafa Ağa 120, 282, 530, 552, 585, 601, 611, 612, 766, 771, 778, 872, 942, 1029, 1036, 1063, 1072, 1141, 1216, 1358, 1365, 1366, 1409, 1424, 1490, 1576, 1634, 1684, 1687, 1730, 1732, 1736-1738, 1765, 1766, 1769, 1772, 1786, 1791, 1792
Mustafa Ağa (Altıncı) 1767
Mustafa Ağa (Altuncu) 1349
Mustafa Ağa (Altunî) 1133
Mustafa Ağa (Arnavut) 828, 1551
Mustafa Ağa (Arpacı) 1340
Mustafa Ağa (Ayas Paşazâde) 1765
Mustafa Ağa (Bayburtlu) 1160
Mustafa Ağa (Benli) 238, 1736
Mustafa Ağa (Beyazî) 1281, 1730
Mustafa Ağa (Bezirgânzâde) 1732
Mustafa Ağa (Bıyıklı) 1732
Mustafa Ağa (Bodur) 1792
Mustafa Ağa (Boğuk) 1654
Mustafa Ağa (Bostanzâde) 851
Mustafa Ağa (Cerrah) 1732
Mustafa Ağa (Çavuşzâde) 991, 1644
Mustafa Ağa (Çerkes) 1765
Mustafa Ağa (Çorbacı) 168
Mustafa Ağa (Çulbaşı) 1703
Mustafa Ağa (Damad) 445
Mustafa Ağa (Daltaban) 1767
Mustafa Ağa (Eğinli) (Hacı) 1214
Mustafa Ağa (Eğinli) (Seyyid) 1458
Mustafa Ağa (Emir) 1766
Mustafa Ağa (Ermeni) 1699
Mustafa Ağa (Giritli) 1792
Mustafa Ağa (Güğümbaş) 898
Mustafa Ağa (Güğümbaşızâde) 1271
Mustafa Ağa (Gülcü) 1768
Mustafa Ağa (Gümrükçü) (Hacı) 570
Mustafa Ağa (Gürcü) (Hacı) 578
Mustafa Ağa (Hacı) 152, 260, 543, 637, 812, 845, 1075, 1282, 1308, 1374, 1525, 1730, 1738, 1767, 1792
Mustafa Ağa (Hacı Çelebi) 454
Mustafa Ağa (Hacı) (Tarikoz) 1132
Mustafa Ağa (Halıcızâde) 1792
Mustafa Ağa (Hamamcı) 1802
Mustafa Ağa (Hammamîzâde) 1357
Mustafa Ağa (Harputlu) 1767
Mustafa Ağa (Hazinedarbaşı) 492
Mustafa Ağa (Hezârfen) 452, 475, 1772
Mustafa Ağa (Hınak) 1736
Mustafa Ağa (Hocapaşalı) (Hacı) 50
Mustafa Ağa (Istırancalı) 780
Mustafa Ağa (Kadızâde) 446
Mustafa Ağa (Kapıcıbaşı) 1133, 1309
Mustafa Ağa (Kara) 1736, 1765, 1767, 1772, 1792
Mustafa Ağa (Kara Hasanzâde) 1749, 1767

Mustafa Ağa (Kara Osmanzâde) (Hacı) 869, 950
Mustafa Ağa (Karabaş) 1729
Mustafa Ağa (Kemankeş) (Kara) 1766
Mustafa Ağa (Kırımî) 1792
Mustafa Ağa (Kırkbeş) 1768
Mustafa Ağa (Kırkkiliseli) 1791
Mustafa Ağa (Kızıl Ahmedli) 1735
Mustafa Ağa (Kumkapılı) 1409
Mustafa Ağa (Kundakçızâde) 1766
Mustafa Ağa (Küçük Sipahi) 1732
Mustafa Ağa (Kürkçübaşı) 142
Mustafa Ağa (Kürt Ahmedzâde) 499, 908
Mustafa Ağa (Lâleli) 57
Mustafa Ağa (Lefkeli) 1732
Mustafa Ağa (Mîrialem) 457
Mustafa Ağa (Mîrialem) (Hacı) 615
Mustafa Ağa (Mostarlı) 1766
Mustafa Ağa (Musâhib) 1749
Mustafa Ağa (Mühürdar) 1792
Mustafa Ağa (Nakkaşbaşı) 424
Mustafa Ağa (Niğdeli) 1765
Mustafa Ağa (Perişan) 1733
Mustafa Ağa (Pîr) 1787
Mustafa Ağa (Pirkonda) 1749
Mustafa Ağa (Sahib-i ayar) 133
Mustafa Ağa (Sarı) 1768
Mustafa Ağa (Sarıkçı) 1732
Mustafa Ağa (Solak) (Hacı) 1660
Mustafa Ağa (Süklün) 1765
Mustafa Ağa (Tavukçubaşı) 253
Mustafa Ağa (Tekeli) 1735, 1766
Mustafa Ağa (Tekfurdağlı) 1767
Mustafa Ağa (Tırnakçı) 248, 1147, 1716
Mustafa Ağa (Topçubaşı) 924, 1470
Mustafa Ağa (Tophaneli) 1766
Mustafa Ağa (Topuzcu) 318
Mustafa Ağa (Topuzlu) 1395
Mustafa Ağa (Topuzlu) (Hacı) 1650
Mustafa Ağa (Turunç) 570
Mustafa Ağa (Vanlı) 1769
Mustafa Ağa (Vidinli) 236
Mustafa Ağa (Yâsinî) 29
Mustafa Ağa (Za'feranbolulu) 1472
Mustafa Ağa (Zaim) 947
Mustafa Âlî Efendi 1025
Mustafa Ammar Bey 1376
Mustafa Âsım Efendi 813, 1230, 1393
Mustafa Âsım Efendi (Hammamîzâde) 1357
Mustafa Âsım Paşa 1242, 1773
Mustafa Âsım Paşa (Müneccimbaşı) 1636
Mustafa Âşir Efendi (Şeyhülislâm) 558
Mustafa b. Abdülkerim (Seyyid) 180
Mustafa b. Ahmed 253
Mustafa b. İsâ 507
Mustafa b. Mehmed (Hacı) 1648
Mustafa Bahâ Bey 142
Mustafa Bâhir Paşa 1012
Mustafa Bey 7, 44, 59, 96, 120, 156, 204, 281, 353, 358, 413, 442, 447, 512, 518, 586, 667, 681, 694, 721, 738, 741, 775, 784, 786, 813, 826, 874, 881, 1012, 1029, 1045, 1050, 1052, 1078, 1103, 1146, 1193, 1198, 1313, 1349, 1406, 1418, 1423, 1512, 1537, 1547, 1564, 1565, 1570, 1592, 1637, 1638, 1687, 1688, 1699, 1737, 1786, 1787
Mustafa Bey (Baltacı Mehmed Paşazâde) 1733
Mustafa Bey (Canpuladzâde) 1736
Mustafa Bey (Celâlzâde) 1008
Mustafa Bey (Celalzâde) 1252
Mustafa Bey (Celâlzâde) 1779, 1781
Mustafa Bey (Çaparzâde) 206, 400
Mustafa Bey (Derviş Beyzâde) 1392
Mustafa Bey (Divriklizâde) 1792
Mustafa Bey (Ebezâde) 1244
Mustafa Bey (Es'ad Beyzâde) 1200
Mustafa Bey (Fazlî Paşazâde) 1143, 1792
Mustafa Bey (Gebzeli) 705
Mustafa Bey (Hacı) 205, 237, 284, 706, 833, 1145, 1537
Mustafa Bey (Hasan Beyzâde) 613
Mustafa Bey (Hasan Paşazâde) 808
Mustafa Bey (Hekimzâde) 242
Mustafa Bey (Hızır Beyzâde) 1741
Mustafa Bey (Hüseyin Paşazâde) 909

Mustafa Bey (İbrahim Paşazâde) 1737, 1787, 1788
Mustafa Bey (İvâz Paşazâde) 70, 1357
Mustafa Bey (Kara Mehmed Paşazâde) 1737
Mustafa Bey (Köse Halil Paşazâde) 1737
Mustafa Bey (Kösezâde) 1792
Mustafa Bey (Kürt) (Hacı) 1137
Mustafa Bey (Matlı) 638
Mustafa Bey (Mirzazâde) 1094
Mustafa Bey (Râmî Paşazâde) 1796
Mustafa Bey (Rumlu) 248
Mustafa Bey (Selânikî) 1793
Mustafa Bey (Serçeşme) 956
Mustafa Bey (Seyyid) 199, 585, 780
Mustafa Bey (Şehsüvarzâde) 1737
Mustafa Bey (Tabip) 1232
Mustafa Bey (Tırnakçızâde) 1356
Mustafa Bey (Torun) 223
Mustafa Bey (Tosun Paşazâde) 1038
Mustafa Bey (Travnikli) 417
Mustafa Bey (Yazıcızâde) 1738
Mustafa Bey (Yenişehirlizâde) 1793
Mustafa Bey (Zülüflü Sırmabıyık) (Hacı) 510
Mustafa Celâl Efendi (Ebûbekirzâde) 174
Mustafa Çavuş (Debbağ) 258
Mustafa Çelebi 792, 1781, 1794, 1806
Mustafa Çelebi (Abdurrahmanzâde) 761
Mustafa Çelebi (Bolulu) 1576
Mustafa Çelebi (Divitçi) 1623
Mustafa Çelebi (Şehzâde) 249, 1608, 1642
Mustafa Çelebi (Şehzâde) (Küçük) 796
Mustafa Dede 969, 1334
Mustafa Dede (Siyahî) 310
Mustafa Dede (Şeyh Hamdullahzâde) 686
Mustafa Dede (Şeyhzâde) 74, 595
Mustafa Ebrâr Efendi 685
Mustafa Edib Efendi 1479
Mustafa Edib Efendi (Şerifzâde) 1021, 1582
Mustafa Efendi 68, 72, 98, 124, 133, 140, 156, 162-164, 175, 183, 188, 257, 262, 303, 315, 316, 320, 321, 334, 357, 380, 395, 402, 404, 407, 418, 424, 434, 440, 458, 473, 487, 502, 508, 532, 533, 595, 597, 613, 617, 619, 621, 622, 627, 663, 664, 676, 682, 685, 687, 690, 731, 747, 763, 771, 778, 792, 811, 821, 893, 901, 902, 904, 919, 933, 976, 978, 1011, 1017, 1089, 1111, 1148, 1150, 1154, 1165, 1258, 1267, 1371, 1384, 1394, 1437, 1454, 1515, 1524, 1528, 1533, 1538, 1581, 1598, 1629, 1644, 1665, 1678, 1721, 1780, 1788
Mustafa Efendi (Acem Kılıcı) 363, 789, 1796
Mustafa Efendi (Ağazâde) 984
Mustafa Efendi (Akhaşiye) 1258
Mustafa Efendi (Alaşehirli) 72
Mustafa Efendi (Alizâde) 1268
Mustafa Efendi (Ammarzâde) (Hacı) 1624
Mustafa Efendi (Anadolulu) 68
Mustafa Efendi (Arabacızâde) 967
Mustafa Efendi (Arabzâde) 464
Mustafa Efendi (A'rec) 65
Mustafa Efendi (Arslanzâde) 101, 325
Mustafa Efendi (Attar-ı sânî) 1114
Mustafa Efendi (Attarzâde) 820
Mustafa Efendi (Aydınî) 1725
Mustafa Efendi (Bâbî) 349
Mustafa Efendi (Bağçevanzâde) 944
Mustafa Efendi (Bakkalzâde) 445
Mustafa Efendi (Baldırzâde) 1487
Mustafa Efendi (Bâlîzâde) 358, 987,1759
Mustafa Efendi (Basrîzâde) 395
Mustafa Efendi (Başmüsevvid) 1236
Mustafa Efendi (Bayburdîzâde) 1133
Mustafa Efendi (Bellice [Bitlice]) 49
Mustafa Efendi (Bezcizâde) 1108
Mustafa Efendi (Biraderzâde) 492, 1161, 1679
Mustafa Efendi (Birgili) 1398
Mustafa Efendi (Birgivîzâde) 988

Mustafa Efendi (Bitlice) 258
Mustafa Efendi (Bolevî) 253, 1502, 1759
Mustafa Efendi (Bolulu) 374, 490
Mustafa Efendi (Bostan) 1161
Mustafa Efendi (Bostanzâde) 988
Mustafa Efendi (Bursalı) 73
Mustafa Efendi (Bursavî) (Hacı) 546
Mustafa Efendi (Çalkandızâde) 332
Mustafa Efendi (Çavuşzâde) 51
Mustafa Efendi (Çelebi) 1728
Mustafa Efendi (Çerkes) 1432
Mustafa Efendi (Çeşmîzâde) 122, 990, 991
Mustafa Efendi (Çivizâde) 49
Mustafa Efendi (Dârendeli) (Hacı) 852
Mustafa Efendi (Dâvudzâde) 173
Mustafa Efendi (Debbağ Yunusoğlu) 1533
Mustafa Efendi (Debbağzâde) 600, 1243
Mustafa Efendi (Defterzâde) 86
Mustafa Efendi (Derviş) 1787
Mustafa Efendi (Dizdarzâde) 174
Mustafa Efendi (Dürrîzâde) 1431, 1446, 1614, 1760
Mustafa Efendi (Dürrîzâde) (Hacı) 300
Mustafa Efendi (Dürrîzâde) (Seyyid) 672
Mustafa Efendi (Ebezâde) 704
Mustafa Efendi (Ebûbekir Paşazâde) (Hacı) 435
Mustafa Efendi (Ebû'l-Meyâmin) 990, 1759
Mustafa Efendi (Ebûssuûdzâde) 994
Mustafa Efendi (Edhemzâde) 1597
Mustafa Efendi (Eğinli) 1754
Mustafa Efendi (Enderûnî) 1793
Mustafa Efendi (Eyyûbî) 596
Mustafa Efendi (Eyyûbî) (Derviş) 1431
Mustafa Efendi (Feyzullahzâde) 68
Mustafa Efendi (Fındık) 536, 755
Mustafa Efendi (Finikeli) 60
Mustafa Efendi (Hacı) 50, 200, 374, 470, 594, 757, 1557, 1780, 1782, 1783, 1788
Mustafa Efendi (Hacı) (Hâfız) 1802
Mustafa Efendi (Hâfız) 649, 1256, 1294
Mustafa Efendi (Hakikîzâde) 1294, 1352
Mustafa Efendi (Hamidîzâde) 601, 1761
Mustafa Efendi (Hasan Kethüdâzâde) 623
Mustafa Efendi (Hatib) 249
Mustafa Efendi (Hatibzâde) 1675
Mustafa Efendi (Hattat) 1287
Mustafa Efendi (Hoca) 463
Mustafa Efendi (Hocazâde) 656
Mustafa Efendi (Hurpeşteli) 116, 856, 1726
Mustafa Efendi (İmâdzâde) 426
Mustafa Efendi (İmam) 1789, 1797, 1807
Mustafa Efendi (İsmail Ağazâde) 1421
Mustafa Efendi (Kadı) 1003
Mustafa Efendi (Kadızâde) 1004, 1022
Mustafa Efendi (Kara) 763
Mustafa Efendi (Kara Dâvudzâde) 1005
Mustafa Efendi (Kara Halilzâde) 1452
Mustafa Efendi (Kebirîzâde) 92, 181, 1007
Mustafa Efendi (Kethüdâ) 183, 919, 1455
Mustafa Efendi (Kethüdâzâde) 887, 1452, 1538
Mustafa Efendi (Kezûbîzâde) 470
Mustafa Efendi (Kiçi) 168
Mustafa Efendi (Kilisli) 667
Mustafa Efendi (Koca) 1782
Mustafa Efendi (Küçük Bolevî) 458, 1709
Mustafa Efendi (Kürt) 1623
Mustafa Efendi (Lâleli) 990, 1229, 1780, 1788, 1793
Mustafa Efendi (Lâlelili) 337
Mustafa Efendi (Lonkazâde) 1794
Mustafa Efendi (Lutfî Beyzâde) 893
Mustafa Efendi (Malatyalı) 1356
Mustafa Efendi (Martoloszâde) 71
Mustafa Efendi (Mecdîzâde) 935

Mustafa Efendi (Medhî) 136
Mustafa Efendi (Mekkizâde Âsım) 1761
Mustafa Efendi (Memikzâde) 1759
Mustafa Efendi (Menlikli) 1595
Mustafa Efendi (Mes'udzâde) 1090
Mustafa Efendi (Mısırçarşılı) 1576
Mustafa Efendi (Mısrîzâde) 253, 1258
Mustafa Efendi (Mimarzâde) 344, 1110
Mustafa Efendi (Minkarîzâde) 1674
Mustafa Efendi (Mirza) 1094, 1760
Mustafa Efendi (Moralı) 1795
Mustafa Efendi (Muallim-i sultanî) 261
Mustafa Efendi (Müftîzâde) 184, 1419
Mustafa Efendi (Mühürdar) 1807
Mustafa Efendi (Mülakkab) 359
Mustafa Efendi (Müstakimzâde) 1218
Mustafa Efendi (Mütevellizâde) 185
Mustafa Efendi (Nefeszâde) 1580
Mustafa Efendi (Neylîzâde) 600
Mustafa Efendi (Niksarî) 1532
Mustafa Efendi (Öreke) 185
Mustafa Efendi (Paşmakçızâde) 73
Mustafa Efendi (Pîr Kadızâde) (Seyyid) 449
Mustafa Efendi (Reis) 1795
Mustafa Efendi (Reisülküttab) (Hacı) 435
Mustafa Efendi (Resmî) 55
Mustafa Efendi (Reşid Efendizâde) 1626
Mustafa Efendi (Rizeli) 409
Mustafa Efendi (Ruscuklu) (Şeyh) 1562
Mustafa Efendi (Sarı) 199, 1795
Mustafa Efendi (Sarıkçızâde) 946
Mustafa Efendi (Sarımsakçızâde) 633, 1726
Mustafa Efendi (Seyrekzâde) (Hâfız) 1425
Mustafa Efendi (Seyyid) 458, 1084, 1453, 1476, 1788, 1796
Mustafa Efendi (Silistreli) 170, 191
Mustafa Efendi (Şânîzâde) (Hacı) 763
Mustafa Efendi (Şehrî) (Hacı) 1796
Mustafa Efendi (Şeyh) 1513, 1679
Mustafa Efendi (Şeyhülislâm) 69, 315, 335, 436, 821, 997, 1010, 1083
Mustafa Efendi (Şeyhülislâm) (Bolevî) 465
Mustafa Efendi (Şeyhzâde) 763
Mustafa Efendi (Şuhûdî) 1098
Mustafa Efendi (Tavukçu) 329, 1488
Mustafa Efendi (Tavukçu damadı) 1239, 1376
Mustafa Efendi (Tavukçu) (Hacı) 352, 1446
Mustafa Efendi (Telhisî) 1422
Mustafa Efendi (Telhisîzâde) 1782
Mustafa Efendi (Tokadî) 335
Mustafa Efendi (Tophanelizâde) 920
Mustafa Efendi (Tosyalı) 1424
Mustafa Efendi (Uryânîzâde) 264
Mustafa Efendi (Uşşakîzâde) 832
Mustafa Efendi (Vekilharc-ı padişahî) 1283
Mustafa Efendi (Vidinli) 627, 955
Mustafa Efendi (Yâsinci) 1175, 1297
Mustafa Efendi (Yâsinî) 1681
Mustafa Efendi (Yenişehirli) 1754
Mustafa Efendi b. Feyzullah Efendi (Şeyhülislâm) 1485
Mustafa Efendi b. Halil 802
Mustafa Efendi b. Osman Efendi 534
Mustafa Efendizâde 1225
Mustafa Fâizî Efendi 621
Mustafa Fâzıl Paşa 774
Mustafa Ferid Bey 151
Mustafa Fethullah Efendi (Benlizâde) 753
Mustafa Feyzî Efendi 657, 1728
Mustafa Feyzî Efendi (Hayatîzâde) 1534
Mustafa Feyzî Efendi (Hayâtîzâde) 1728
Mustafa Feyzî Efendi (Hekimbaşı) 469
Mustafa Hasan (Gazi) 1639
Mustafa Hasib Efendi (Bayındırlızâde) 478, 487
Mustafa Hâşim Bey (Yusuf Paşazâde) 1700
Mustafa Hayreddin Efendi 511

Mustafa Hayrullah Efendi (Gelenbevîzâde) 548, 1450
Mustafa Hilmî Efendi (Kadızâde) 1580
Mustafa İffet Bey 86, 1488, 1788, 1802
Mustafa İffet Bey (Kanbur) 695
Mustafa İzzet Bey 204
Mustafa İzzet Bey (Ispanakçızâde) 390, 1613
Mustafa İzzet Efendi 100, 1569
Mustafa İzzet Efendi (Eyüplü) 1727
Mustafa İzzet Efendi (Müftîzâde) 1169
Mustafa İzzet Efendi (Yesârîzâde) 495, 1244
Mustafa Kâmil Bey 120, 299
Mustafa Kâmil Bey (Abdülkerim Beyzâde) 1405
Mustafa Kânî Bey 1790
Mustafa Kapdan 125
Mustafa Kasım Bey 1636
Mustafa Kelâmî Efendi 1470
Mustafa Mâhir Efendi 1089
Mustafa Manevî Efendi 261
Mustafa Mes'ud Efendi 1100, 1263
Mustafa Molla 88
Mustafa Muslihiddin b. Abdülkostantin Kefevî 241
Mustafa Münib Efendi (Müftîzâde) 471
Mustafa Münib Efendi (Uzun Hâfızzâde) 1024
Mustafa Nâfiz Efendi (Paşmakçızâde) 1489
Mustafa Nâil Bey 463, 1549
Mustafa Nâilî Paşa 269, 629, 673, 827, 1461, 1756, 1804
Mustafa Nâilî Paşa (Giridî) 1225
Mustafa Nâilî Paşa (Giritli) 330
Mustafa Naim Efendi (Azizzâde) 450
Mustafa Nâkıd Efendi 73, 83
Mustafa Nâkıd Efendi (Paşmakçızâde) 1708
Mustafa Namî Bey (Lalazâde) 1272
Mustafa Nazif Bey 312
Mustafa Nazif Efendi (Kahramanzâde) 1295
Mustafa Nazif Efendi (Kâmilî) 1212
Mustafa Nazif Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) 1359
Mustafa Necib Bey 1186
Mustafa Necib Bey (Nu'man Beyzâde) 455
Mustafa Necib Efendi 1294
Mustafa Necib Efendi (Hısnmansûrîzâde) 179
Mustafa Necib Efendi (Müftîzâde) 72
Mustafa Necib Paşa 1820
Mustafa Neş'et Bey 1565
Mustafa Neş'et Bey (Şeyh Yusufzâde) 1597
Mustafa Neş'et Efendi 566
Mustafa Nureddin Efendi 511
Mustafa Nurî Ağa (Hâfız) 1738
Mustafa Nurî Bey 147
Mustafa Nurî Efendi 299, 1734, 1791
Mustafa Nurî Efendi (İmam-ı evvel) 1710
Mustafa Nurî Efendi (Kasidecizâde) 1235, 1467, 1727
Mustafa Nurî Paşa 246, 1801, 1810
Mustafa Oğlu 969
Mustafa Paşa 7, 97, 133, 173, 196, 199, 219, 263, 325, 342, 383, 407, 447, 518, 553, 565, 601, 636, 691, 721, 770, 771, 779, 808, 815, 829, 869, 924, 965, 1002, 1033, 1037, 1042, 1050, 1060, 1071, 1074, 1207, 1302, 1363, 1387, 1409, 1423, 1517, 1543, 1562, 1573, 1587, 1602, 1617, 1626, 1741-1744, 1746, 1750, 1753, 1754, 1771-1777, 1779, 1795
Mustafa Paşa (Ağa) 1116, 1723
Mustafa Paşa (Alemdar) 364, 558, 814, 815, 1036, 1085, 1271, 1349, 1373, 1497, 1754
Mustafa Paşa (Alyanak) 201, 1040, 1362, 1771, 1804
Mustafa Paşa (Ayas Paşazâde) 1814
Mustafa Paşa (Azmzâde) 832
Mustafa Paşa (Bâhir) 86, 98
Mustafa Paşa (Baltacızâde) 1353, 1399, 1813
Mustafa Paşa (Benli) 58, 849, 1751

Mustafa Paşa (Benli) (Hacı) 743
Mustafa Paşa (Benlizâde) (Hacı) 368
Mustafa Paşa (Beylanlı) 1647
Mustafa Paşa (Bezirganzâde) 1746
Mustafa Paşa (Bıyıklı) 589, 1306, 1724
Mustafa Paşa (Boğazı Karanfil) 1626
Mustafa Paşa (Boşnak) 1814
Mustafa Paşa (Bozoklu) 297, 1750
Mustafa Paşa (Canpuladzâde) 7, 719, 1723
Mustafa Paşa (Çanat) 1443
Mustafa Paşa (Çelebi) 156, 267, 455, 1619, 1754
Mustafa Paşa (Çelik) 645
Mustafa Paşa (Çelik) (Perişan) 174
Mustafa Paşa (Çerkes) (Kara) 196
Mustafa Paşa (Çoban) 1107, 1742, 1812
Mustafa Paşa (Daltaban) 165, 770, 1153, 1495, 1750
Mustafa Paşa (Damad) 43, 1723, 1744, 1745
Mustafa Paşa (Damad) (Seyyid) 461
Mustafa Paşa (Defterdar) 1471
Mustafa Paşa (Deli Hüseyin Paşazâde) (Sarı) 1190
Mustafa Paşa (Dellâk) 1774
Mustafa Paşa (Dukaginzâde) 1723
Mustafa Paşa (Elçi) 411, 1443
Mustafa Paşa (Emir) 1795
Mustafa Paşa (Esir) 155
Mustafa Paşa (Firarî) 280, 783, 1812
Mustafa Paşa (Fosfor) 1480, 1771, 1804
Mustafa Paşa (Frenk) 118
Mustafa Paşa (Gedik) (Gazi) 1742
Mustafa Paşa (Giridîzâde) 795
Mustafa Paşa (Gürcü) 1116, 1812
Mustafa Paşa (Hacı) 1286, 1355, 1460
Mustafa Paşa (Hâfız) 733
Mustafa Paşa (Halıcı damadı) 1812
Mustafa Paşa (Halıcızâde) 1054, 1183, 1196
Mustafa Paşa (Hamza Beyzâde) 1742
Mustafa Paşa (Ispanakçı) 583, 1701
Mustafa Paşa (Ispanakçı) (Hâfız) 1612
Mustafa Paşa (Ispanakçızâde) 790
Mustafa Paşa (İngiliz) 1776
Mustafa Paşa (İpeklizâde) 1262
Mustafa Paşa (İskender Paşazâde) 17, 1306
Mustafa Paşa (İşkodralı) 298, 325, 627, 924, 1251
Mustafa Paşa (Kanbur) 13
Mustafa Paşa (Kapdan) 118
Mustafa Paşa (Kaplan) 434, 1315, 1775
Mustafa Paşa (Kara) 13, 71, 80, 84, 181, 212, 283, 418, 430, 507, 607, 610, 624, 625, 638, 787, 811, 930, 938, 949, 1031, 1059, 1094, 1179, 1192, 1199, 1387, 1723, 1746, 1748, 1749, 1774, 1786, 1812
Mustafa Paşa (Kara Hasanzâde) 1255
Mustafa Paşa (Kara Mehmed Paşazâde) 869
Mustafa Paşa (Karavezir kardeşi) 793
Mustafa Paşa (Kaymak) 58, 614, 1198, 1476, 1564, 1689, 1752, 1775, 1780
Mustafa Paşa (Kaymakam) 23, 489, 1428
Mustafa Paşa (Kemankeş) 1148, 1774
Mustafa Paşa (Kıbleli) 248, 887, 1748
Mustafa Paşa (Kızıl Ahmedli) 1743
Mustafa Paşa (Koca) 926, 1125, 1724, 1742
Mustafa Paşa (Köprülü) 1536
Mustafa Paşa (Köprülüzâde) 41, 173, 220, 268, 280, 430, 496, 782, 1067, 1172, 1312, 1749
Mustafa Paşa (Köse) 1663
Mustafa Paşa (Küçük) 1550
Mustafa Paşa (Küçük Sipahi) 1750, 1775
Mustafa Paşa (Lala) 158, 411, 684, 809, 894, 922, 1029, 1072, 1098, 1181, 1203, 1211, 1513, 1567, 1743
Mustafa Paşa (Lefkeli) 1745, 1812
Mustafa Paşa (Mansurîzâde) 711
Mustafa Paşa (Maryol) 613
Mustafa Paşa (Mehmed Paşazâde) 1078
Mustafa Paşa (Merzifonî) 1312, 1525

Mustafa Paşa (Merzifonlu) 49, 1006, 1144, 1200
Mustafa Paşa (Merzifonlu) (Kara) 282, 291, 660, 783, 1087, 1254
Mustafa Paşa (Meş'aleci biraderi) 1090
Mustafa Paşa (Midillili) 1484
Mustafa Paşa (Mîrahûr) 1723, 1701, 1775
Mustafa Paşa (Moralı) 1747
Mustafa Paşa (Mostarlı) 1812
Mustafa Paşa (Muradhanlı) 293
Mustafa Paşa (Musâhib) 16, 198, 525, 641, 704, 748, 1067, 1219, 1480, 1724, 1746, 1749, 1775
Mustafa Paşa (Nakibzâde) 1627
Mustafa Paşa (Nakkaş) 17, 1723, 1746, 1812, 1814
Mustafa Paşa (Neşşâr) 1029
Mustafa Paşa (Niğdeli) 1774
Mustafa Paşa (Nişancı) 1746, 1747
Mustafa Paşa (Palak) 154, 1774
Mustafa Paşa (Parmaksız) 48, 1323
Mustafa Paşa (Perişan) 1724
Mustafa Paşa (Pîr) 1775
Mustafa Paşa (Prevezeli) 1048
Mustafa Paşa (Rizeli) 1794
Mustafa Paşa (Sadrazam) 1131
Mustafa Paşa (Sarı) 13, 37, 101, 275, 1282, 1724
Mustafa Paşa (Sarıkçı) 1744
Mustafa Paşa (Selanikli) (Seyyid) 1210
Mustafa Paşa (Serasker) (Hacı) 274
Mustafa Paşa (Seyyid) 120, 338, 526, 784, 1246, 1288, 1355, 1724, 1754, 1780, 1795
Mustafa Paşa (Sırkâtibi) 385, 732, 1038, 1770
Mustafa Paşa (Silahdar 1030
Mustafa Paşa (Silahdar) 360, 415, 422, 480, 888, 985, 1010, 1035, 1062, 1304, 1512, 1754, 1774, 1814
Mustafa Paşa (Sinek) 46, 455, 1724, 1775, 1780
Mustafa Paşa (Sokollu amcazâdesi) 1814
Mustafa Paşa (Şahinoğlu) 1308
Mustafa Paşa (Şehsüvarzâde) 738, 1074, 1288, 1775
Mustafa Paşa (Şenikli) 715
Mustafa Paşa (Şerifî) 717
Mustafa Paşa (Şinikzâde) 418
Mustafa Paşa (Tavukçu) 1747, 1814
Mustafa Paşa (Tayyârzâde) 635
Mustafa Paşa (Tekfurdağlı) 105, 1536, 1627, 1750, 1767
Mustafa Paşa (Tevkiî) 188
Mustafa Paşa (Tunus valisi) 201
Mustafa Paşa (Tunuslu) (Hazinedar) 201
Mustafa Paşa (Turunç) 1248
Mustafa Paşa (Vanlı) (Hacı) 113
Mustafa Paşa (Yakovalı) 1499
Mustafa Paşa (Yazıcızâde) 788
Mustafa Paşa (Zurnazen) 1059, 1747, 1774
Mustafa Pehlivan 785
Mustafa Râcih Efendi (Kevâkibîzâde) 1662
Mustafa Râkım Efendi 1719, 1725
Mustafa Râmiz Bey 1135
Mustafa Râsih Efendi 437, 745
Mustafa Râsih Efendi (Reisülküttab) 1278
Mustafa Râşid Bey 126
Mustafa Râşid Efendi 1478
Mustafa Râşid Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) 186
Mustafa Refâh Efendi 1090
Mustafa Ref'et Efendi 271, 578
Mustafa Remzî Efendi 109
Mustafa Reşid Beyefendi 1214
Mustafa Reşid Efendi 991, 1321
Mustafa Reşid Efendi (Köse Kethüdâ) 526
Mustafa Reşid Paşa 294, 301, 344, 364, 386, 393, 394, 542, 729, 1157, 1248, 1255, 1270, 1386, 1396, 1470, 1661
Mustafa Rızâ Efendi (Müftizâde) 1490
Mustafa Rızâ Efendi (Neccârzâde) 1280
Mustafa Rızâeddin Bey 1699
Mustafa Rızâeddin Efendi 423
Mustafa Rif'at Paşa 1052

Mustafa Rüşdî Efendi 1319
Mustafa Sâbit b. İsmail Bey 120
Mustafa Sâbit Bey 815
Mustafa Sabrî Efendi 1797
Mustafa Sâdık Bey 1144
Mustafa Sâdık Bey (Elmas Paşazâde) 133
Mustafa Safâyî Efendi 1720
Mustafa Safvet Bey 316
Mustafa Sun'î Bey 807
Mustafa Şâkir Bey (Hüseyin Beyzâde) 1195
Mustafa Şecî' Efendi 1781
Mustafa Şermî Efendi 142
Mustafa Şevket Bey 81
Mustafa Tavil 966
Mustafa Tevfik Efendi 92
Mustafa Tevfik Efendi (Ketânîzâde) 470
Mustafa Tevfik Paşa 157
Mustafa Ümidî Paşa 1471
Mustafa Zekî Efendi 1153
Mustafa Zihnî Efendi 1791
Mutahhar Efendi (Mutahharzâde) 1211
Mutahhar (Şerif) 1211
Mutahhare Hatun 1495
Mutasarrıf-ı Bâbıâlî 453
Mûti' Bey 311
Mutî' Mehmed Bey (Râif İsmail Paşazâde) 839
Muzaffer Bey 1279
Muzaffer Efendi 1466
Mübarek (Şerif) 1763
Mübârek b. Rümeyse 233
Mübarek Giray 419, 1085, 1113, 1486, 1571
Mübarek Giray b. Devlet Giray 384
Mübarekşah 553
Müberred Şirazî 572
Müderris 1669
Müeyyedzâde 883
Müfid Bey (Kâmilîzâde) 865, 1239
Müfid Efendi 1649
Mükerrem Bey 729
Mümtaz Efendi 1111, 1479, 1559, 1735, 1791, 1793, 1798, 1801
Mümtaz Efendi (Meşrebzâde) 297, 1090
Münib Ahmed Efendi 1372
Münib Efendi 1448
Münib Efendi (Hoca) 821
Münibâ İbrahim Efendi 1215
Münif Efendi 1715, 1807, 1810
Münif Efendi (Keçecizâde) 1656
Münif Efendi (Yazıcı) 711
Münif Mehmed Efendi 598, 847
Münif Paşa 1810
Münir Ahmed Paşa 1799
Münir Bey 490, 1631
Münir Bey (Mahmud Paşazâde) 1633
Münir Bey (Vâlide Kethüdâsı) 1339
Münir Mahmud Paşa 1815
Münir Mehmed Bey 1799
Münire Sultan 9, 43, 45, 779, 794, 1565
Müntehâ Efendi 1557
Müslim 54
Müslim Çelebi 82
Müslimî Efendi (Kınalızâde) 262
Müstecâb Ağa 1721
Müşavir Paşa 528

Nâbî Bey 1633
Nâbî Efendi 1255, 1348, 1525
Nâbi Efendi 1621
Nâcî Yahyâ Efendi 1268
Nâciye Fatma Hanım 732
Nadir Abdî Paşa 1771
Nâdir Abdî Paşa 1804
Nâdir Paşa 528
Nâdir Şah 20, 717, 1070
Nâdirî Efendi (Ganîzâde) 929
Nâfi' Baba 909
Nâfi' Efendi 227, 504
Nâfi' Mehmed Efendi 483
Nâfiz Abdurrahman Paşa 1371, 1397
Nâfiz Efendi 1802
Nâfiz Efendi (Meşrebzâde) 297, 1090
Nâfiz Feyzullah Efendi 471

Nâfiz İbrahim Efendi 140
Nâfiz Paşa 126, 1354, 1734, 1798, 1800, 1803
Nâhid Bey 246
Nahifî 1488
Nahifî Efendi 374, 1783
Nahifî Sıdkîsi 1505
Nâif Mehmed Bey (Kâmilîzâde) 1239
Nâil Bey 557
Nâil Mehmed Bey 845
Nâile Hanım 1341
Nâilî Abdullah Efendi 1375, 1782, 1796
Nâilî Abdullah Paşa 978, 1271, 1564, 1647, 1753
Nâilî Mustafa Paşa 816, 1662
Naim Efendi (Teşrifatîzâde) 1454
Naime Sultan 1731
Nakib Efendi 669
Nakkaş (Baba) 1314
Nakkaş (Şeyh) (Baba) 411
Nakşî Ali Efendi 903
Nakşıdil Valide Sultan 472, 1243
Nâmık Efendi 58
Nâmık Kemâl Bey 157
Nâmık Kemal Bey 1636
Nâmık Mehmed Paşa 58
Nâmık Paşa 1241, 1770-1772, 1776, 1803-1805, 1807
Nâsır (Şerif) 425
Nâsır (Şeyh) 973
Nâsır Bâlî Çelebi 1610
Nâsır Bey b. Ali Paşa 1096
Nâsır Paşa 1279
Nâsıreddin Mehmed Bey 1529
Nasif Ağa 276, 1547
Nasreddin Hoca 668, 669, 842, 1071
Nasrî Hasan Efendi 1173
Nasrullah 843
Nasrullah b. Sellum 1462
Nasrullah Efendi 106
Nasrullah Efendi (Şeyh) 440
Nasûh (Cüce) 160, 823, 1065
Nasûh (Şeyh) 259
Nasûh Ağa 1231, 1312
Nasûh Ağa (Cüce) 1669
Nasûh Bey 681
Nasûh Bey (Damad) 1723
Nasûh Efendi 232, 376, 884, 972, 1129, 1230, 1432, 1509, 1513
Nasûh Efendi (Nasûhzâde) 972
Nasûh (Emir) 303
Nasûh Karındaşı 1229
Nasûh Nevâlî Efendi 332, 1414, 1717
Nasûh Paşa 7, 208, 246, 288, 289, 472, 669, 713, 770, 1182, 1231, 1626, 1664, 1745
Nasûh Paşa (Azmzâde) 1813
Nasûh Paşa (Emir-i hac) 975
Nasûh Paşa(Gümülcineli) 1723
Nasûh Paşa (Osmanoğlu) 582
Nasûh Paşa (Sadrazam) 244, 306
Nasûhî 1231
Nasûhî (Şeyh) 788
Nasûhî Efendi 1645
Nasûhî Hüseyin Efendi 1229
Nasûhî Mehmed Efendi 1232
Nasûhoğlu 535, 966
Nâşid Bey 119, 732, 1102, 1360, 1781, 1793
Nâşid Efendi (Kayserili) 1360
Nâşid Eyyûb 733
Nâşid Eyyûb Bey 663
Nâşir 353
Natta (Seyyid) 1234
Naum 1822
Naum Paşa 1816, 1822
Nâzım Bey 499, 831, 1238
Nâzım Bey (Keçecizâde) 540
Nâzım Paşa 1773
Nâzım Paşa (İsmail Paşazâde) (Mirliva) 270
Nâzır Paşa 875
Nazif Ahmed Efendi 1488, 1788
Nazif Bey 705, 815, 1067, 1555, 1699
Nazif Bey (Hacı) 411
Nazif Bey (Koca Yusuf Paşazâde) 346
Nazif Biraderzâ 461
Nazif Dede 969
Nazif Efendi 461, 574, 596, 685, 1273, 1787, 1792, 1797, 1799, 1802
Nazif Efendi (Hacı Selim Ağazâde) 1100

Nazif Efendi (Kâmilîzâde) 865
Nazif Efendi (Kasidecizâde) 1274
Nazif Efendi (Şalcı) 1351
Nazif İbrahim Efendi 1788
Nazif Mustafa Efendi (Kâmilîzâde) 1223
Nazif Paşa 1799-1801
Nazife Hanım (Hâcce) 1313
Nâzikî Mehmed Efendi 1240
Nazlı Hanım 587, 682, 955
Nazmî Yusuf Bey 884
Nebî Efendi (Seyyid) 1176
Nebî (Gürcü) 806, 1054, 1055, 1059, 1204
Nebil Bey 77, 144, 652
Nebil Efendi 1436
Nebil Mehmed Bey 1584
Nebil Paşa 1565
Necâtî 21
Necâtî Bey 1088, 1485
Necib Ahmed Bey 115, 829
Necib Ahmed Paşa (Yesârîzâde) 495, 852
Necib Bey 840, 851, 1564, 1574
Necib Bey (Enderûnî) 583, 1350
Necib Bey (Ramazanoğlu) 840
Necib Bey (Şeyh) 730
Necib Efendi 462, 484, 1414
Necib Efendi (Hazinedarbaşızâde) 1610
Necib Efendi (Kitapçı) 390
Necib Efendi (Moralı) 1247
Necib Efendi (Moralı) (Şeyh) 1478
Necib Efendi (Şeyh) 665
Necib Efendi b. Erib Efendi (Arabzâde hafidi) 869
Necib Mehmed Bey 1246
Necib Mehmed Efendi 1793
Necib Mustafa Bey 120
Necib Paşa 365, 393, 799, 1355, 1391, 1478, 1724
Necib Paşa (Ferik 289
Necib Paşa (Gürcü) 824, 1394
Necib Paşa (Yesârîzâde) 850
Necib Süleyman Efendi 1783
Necibe Hanım (Mustafa Beyzâde) 1341
Necmeddin 194
Necmeddin Ahmed Efendi 567
Necmeddin Bey (Kocataş) 1640
Necmeddin Efendi 567
Necmeddin Hasan Efendi 615
Nedim Efendi 1245, 1269
Nedim İbrahim Efendi 303
Nedim Pertev Paşa 1653
Nef'î 28, 663, 1571
Nefise Hanım 97, 120, 484, 815, 908
Nefise Hatun 875
Nefise Sultan 27
Nehârî 1483
Nehiceddin Mehmed Efendi 329
Nesib Bey 537
Nesib Mehmed Efendi 310
Nesib Osman Efendi 1807
Nesibâ Efendi 310
Nesim Said Efendi (Seyyid) 1250
Neslişah Hanım Sultan 807
Neslişah Sultan 15, 959
Neşâtî Dede 1572
Neşatî Efendi (Şeyh) 1240
Neş'et Bey 320 567, 1254, 1734
Neş'et Bey (Kırımîzâde) 1378
Neş'et Beyefendi 308
Neş'et Efendi 317, 378, 793, 1257, 1649, 1704
Neş'et Efendi (Hoca) 399, 490, 655, 1370, 1649
Neş'et Efendi (Kırımîzâde) 888
Nevâlî Efendi 1725
Nevâyî 358, 394
Nevbaharzâde 1252
Nev'î Efendi 8, 30, 296, 1252
Nevres Abdürrezzâk Efendi 73
Nevres Bey 1734
Nevres Mehmed Bey 417
Nevres Paşa 1798, 1810
Nevruz Dede (Derviş) 560
Neylî Ahmed Efendi (Mirzazâde) 1357
Neylî Mehmed Efendi 903
Neylîzâde 1094
Nezih Bey 1394, 1440
Nezir Ağa 1730
Nihad Bey 689, 1589

Nihad Bey (Şerif Paşazâde) 1591
Nihâlî 1228
Nihâlî Efendi 1568
Nihânî 422
Nikolaki 1819
Nikolaki Paşa 1820
Ni'metullah Efendi 259, 334, 839, 1169, 1607
Ni'metullah Efendi (Rişenîzâde) 761
Ni'metullah Efendi (Sadreddinzâde) 472
Nişânî 966, 1029
Niyâzî Mehmed Efendi 253
Niyâzî Mehmed Paşa 298
Niyâzî-i Mısrî 175, 1503
Nizâmeddin Efendi 391
Nizâmeddin (Seyyid) 1390
Nizâmî 1660
Nizâmî Efendi 395
Nizâmoğlu 1259
Noktacıoğlu 157
Nubar Paşa 1815, 1822
Nuh Ağa 1736
Nuh Bey 1625
Nuh Bey (Hacı) 1260, 1286
Nuh Bey (Nuh Efendizâde) 1625
Nuh Çelebi 1794
Nuh Efendi 242, 532, 566, 705, 1145, 1239, 1537, 1782
Nuh Efendi (Frenk dönmesi) 1728
Nuh Efendi (Hekimbaşı) 430, 500, 684, 1259, 1286, 1315, 1625, 1668, 1691
Nuh Efendi (Molla Ahmedzâde) 1094
Nuh Efendi (Paşmakçızâde) 1015
Nuh Efendi (Şeyhzâde) 51, 1334
Nuh Paşa 1744
Nu'man Ağa 233, 1772
Nu'man Ağa (Darbunezâde) 1768
Nu'man Ağa (Hacı) 1490
Nu'man Bey 113, 142, 1230, 1261, 1262
Nu'mân Bey 1792
Nu'man Bey 199, 221, 296, 433, 476, 604, 817
Nu'man Bey (Hacı) 123
Nu'man Bey (Kesriyelizâde) 488, 657
Nu'man Bey (Köprülüzâde) 1750
Nu'man Bey (Selânikli) 745, 1084
Nu'man Bey (Selânikli) (Hacı) 933
Nu'man Bey (Seyyid) 1071
Nu'man Efendi 675, 1728, 1782
Nu'man Efendi (Debbağzâde) 993, 1587
Nu'man Efendi (Hekimbaşı) 1265
Nu'man Efendi (Ordu kadısı) 442
Nu'man Enis Efendi 1780
Nu'man Mehmed Efendi (Benlizâde) 1354
Nu'man Naim Efendi (Hekimbaşı) 1090
Nu'man Nazif Bey 845
Nu'man Necib Efendi 1090
Nu'man Paşa 7, 101, 187, 215, 434, 496, 623, 717, 782, 858
Nu'man Paşa (Damad) 1724
Nu'man Paşa (Köprülüzâde) 96, 975, 1201, 1724, 1751
Nu'man Paşa (Mehmed Emin Paşazâde) 1675
Nu'man Paşa (Selânikli) 1446
Nu'man Sâbit Bey 884
Nu'man Sâbit Efendi 822
Nu'man (Seyyid) 1084
Nu'man Tayyib Paşa 123
Nur Dede 1099
Nur Mehmed Efendi 179, 1673
Nur Mehmed Efendi (İshakzâde) 532
Nur Mehmed Efendi (Kürt İshakzâde) 805
Nurbânû Sultan 384, 517
Nurbânû Vâlide Sultan 37, 146
Nure Sûfî 27, 232, 871
Nure Sûfî Bey 743
Nureddin Ağa 365, 1731
Nureddin Ali b. Zeyneddin 660
Nureddin Bey 1302, 1471
Nureddin Bey (Reşid Paşazâde) 1386
Nureddin Cerrahî 50, 166, 458, 1535, 1564
Nureddin Efendi 99, 232, 257, 630, 884, 896, 1213
Nureddin Efendi (Alizâde) 325, 920

Nureddin Efendi (Hasirîzâde) 359
Nureddin Efendi (Mollacıkzâde) 805
Nureddin Efendi (Sayyâdîzâde) 626
Nureddin Efendi (Seyyid) 1430
Nureddin Hamza Bey (Leyszâde) 1673
Nureddin Hamza (Leys Çelebi) 1794
Nureddin Mehmed Efendi 424
Nureddin Paşa 1341, 1724
Nureddin Paşa Naci Efendi 1220
Nureddin-i Halebî 252
Nureddinzâde 129, 264, 380, 801, 894, 971, 1704
Nuredin Hamza Efendi 222
Nurî Ahmed Bey 1612, 1625
Nurî Ahmed Efendi 114
Nurî Bey 276, 566, 742, 831, 876, 1248, 1305, 1696
Nurî Bey (Hekimzâde) 59
Nurî Bey (Lalazâde) 36, 76, 224, 898, 1136, 1300
Nurî Bey (Nazif biraderzâdesi) 457
Nurî Bey (Şerif Paşazâde) 1591
Nurî Efendi 461, 1273, 1444, 1619, 1784, 1791
Nurî Efendi (Hacı) 261
Nurî Efendi (imam-ı evvel) 1552
Nurî Efendi (Muhasebeci) 1655
Nurî Efendi (Mühürdarzâde) 826
Nurî Efendi (Şeyh) 1598
Nurî Mehmed Bey (Lalazâde) 841
Nurî Mehmed Efendi 345, 1273
Nurî Mehmed Efendi (İmam-ı Sultanî) 1582
Nurî Mehmed Efendi (Mühürdarzâde) 711
Nurî Mustafa Efendi 449
Nurî Mustafa Paşa (Hâfız) 271, 1617
Nurî Paşa 14, 320, 816, 1354, 1729, 1738
Nurullah Ağa 1792
Nurullah Bey 312, 1436
Nurullah Bey (Halil Hamid Paşazâde) 597
Nurullah Efendi 1004, 1577
Nurullah Efendi (Dürrîzâde) 73, 140, 424, 1164
Nurullah Efendi (İmam) 1521
Nurullah Efendi (Şirvanlı) 1641
Nurullah Mehmed Bey 1421
Nurullah Mehmed Efendi (Dürrîzâde) 491, 796, 1477
Nurullah Mehmed Efendi (Hâmidzâde) 599
Nurullah Mustafa Efendi 1429, 1453
Nurullah Paşa 326, 440, 586, 1778
Nurullah Paşa (Halil Hamid Paşazâde) 391
Nusret Mehmed Bey 495
Nuşirevan 870
Nutkî Mehmed Bey 1044
Nüvişti Efendi 343
Nüzhet Efendi 1356, 1816

Oğlan Memi 1554
Oğuz Ata 755
Ohannes Efendi 1805, 1807, 1809, 1820
Ohannes Tıngiryan Efendi 1820
Okçuzâde 603
Oklidis 1211
Onsekiz Sekbanlar 601
Orhan Bey 549
Orhan Çelebi 7, 42
Orhan Gazi 5, 20, 26, 32, 140, 548, 662, 890, 1562, 1610, 1740
Orhan (Şehzâde) 572
Oruç Bey 1740
Oruç Reis 662
Oseb Ağa (Portakal oğlu) 1819
Osman II 20, 30, 35, 46, 492, 1220, 1294, 1725, 1748
Osman III 20, 43, 46, 193, 465, 468, 571, 676, 1162
Osman (Arnavut) 610
Osman (Gördüslü) (Şeyh) 605
Osman 194, 1223
Osman (Hâfız) 595
Osman (Hz.) 131

Osman (Kengırılı) (Derviş) 337
Osman (Şeyh) 661
Osman (Yassıköylü) 622
Osman Ağa 151, 220, 591, 1135, 1137, 1157, 1205, 1284, 1389, 1485, 1633, 1698, 1730, 1732, 1736-1738, 1769, 1799
Osman Ağa (Arnavut) 1767
Osman Ağa (Balyemez) 1764
Osman Ağa (Berber) 1792
Osman Ağa (Boşnak) 1043, 1769
Osman Ağa (Frenk) 1737
Osman Ağa (Genç) 529, 580, 1772, 1792, 1793
Osman Ağa (Gümrükçü) 592, 1750, 1786, 1807
Osman Ağa (Gümüşservi) 247
Osman Ağa (Hâfız) 1692
Osman Ağa (Haseki) 1133
Osman Ağa (Hazinedar) 1786, 1792
Osman Ağa (Kara) 1786, 1792
Osman Ağa (Kemahlı) 789
Osman Ağa (Küçük) 1732
Osman Ağa (Müteferrika) (Kuşçu) 947
Osman Ağa (Sarı) (Seyyid) 454
Osman Ağa (Sekbanbaşı) 979
Osman Ağa (Seyyid) 216, 237
Osman Ağa (Sirke) 1732
Osman Ağa (Topaloğlu) 1768
Osman Âtıf Efendi 75
Osman Aziz Ağa 1494
Osman b. Makamis 233
Osman Bey 199, 219, 302, 334, 365, 518, 697, 930, 1045, 1198, 1206, 1259, 1260, 1368, 1402, 1418, 1490, 1545, 1573, 1602, 1630, 1687, 1734
Osman Bey (Emir) 1632
Osman Bey (Hacı) 1286
Osman Bey (Hakkâkzâde) 1313, 1778
Osman Bey (Sakızlı) 1180
Osman Bey (Serkurenâ) 1302
Osman Bey (Şehsüvarzâde) 1208
Osman Bey (Şeyhülbeled) 1617
Osman Bey (Tanburacı) 1113
Osman Bey (Timur Paşazâde) 1786
Osman Çavuş 173
Osman Çelebi 626, 1642
Osman Dayı 1286
Osman Dayı (Kahveci) 1069
Osman Dayı (Vekilharç) 1079
Osman Dede (Nâyî) 144, 817, 1506
Osman Efendi 12, 65, 84, 154, 169, 260, 335, 430, 471, 472, 623, 668, 750, 847, 861, 911, 934, 979, 1027, 1113, 1128, 1237, 1243, 1255, 1256, 1315, 1319, 1383, 1421, 1451, 1479, 1551, 1557, 1570, 1607, 1621, 1679, 1703, 1780, 1789, 1795-1797, 1806
Osman Efendi (Ahıskalı) 562
Osman Efendi (Arnavut) 882
Osman Efendi (Atâullahzâde) 334
Osman Efendi (Atinalı) 339, 997, 1796, 1802
Osman Efendi (Atinalı) (Seyyid) 171
Osman Efendi (Atpazarî) 825
Osman Efendi (Atpazarı) 1522
Osman Efendi (Balıkesirli) 223
Osman Efendi (Bozoklu) 1317
Osman Efendi (Burdurlu) 852
Osman Efendi (Bursalı) 1373
Osman Efendi (Câbî) (Seyyid) 989
Osman Efendi (Çelebi) 1671
Osman Efendi (Defterdar) 271
Osman Efendi (Deli) 1396
Osman Efendi (Dersiâm) 450
Osman Efendi (Fetvâ emini) 1319
Osman Efendi (Feyzullahzâde) 68
Osman Efendi (Hacı) 260
Osman Efendi (Hâfız) 75, 401
Osman Efendi (Hakikîzâde) 1352
Osman Efendi (Hocazâde) 70, 705, 1002
Osman Efendi (Kara Çelebizâde) 916
Osman Efendi (Kara Ebûbekirzâde) 868
Osman Efendi (Karabekirzâde) 470
Osman Efendi (Kırbaç) 1014
Osman Efendi (Kırımî) 1624
Osman Efendi (Kırımlı) 74, 904, 1447
Osman Efendi (Kütahyalı) 978
Osman Efendi (Mestçizâde) 819

Osman Efendi (Moralı) 411, 489, 1465, 1789, 1793
Osman Efendi (Musannif) 1441
Osman Efendi (Nakkaş Alizâde) 899
Osman Efendi (Sâhib Efendizâde) 1760
Osman Efendi (Sarı) 460
Osman Efendi (Seyyid) 131, 1627
Osman Efendi (Şeyh) 561
Osman Efendi (Tokadî) 1779
Osman Efendi (Tosyalı) 1293
Osman Efendi (Uryânî) 1358
Osman Efendi (Üsküdarî) 685
Osman Efendi (Yâsinci Efendi oğlu) 911
Osman Efendi (Yâsincizâde) 1180
Osman Efendi (Yenişehirli) 1297, 1342, 1783, 1796
Osman Efendi (Zileli) 495, 1714
Osman Fazlî Efendi 133
Osman Fazlî Efendi (Atpazarî) (Seyyid) 974
Osman Fevzî Paşa 1188
Osman Gâlib Bey 1482
Osman Gazi 5, 16, 22, 32, 33, 38, 440, 662, 871, 1480, 1639, 1739, 1740
Osman Hakikî Efendi 560
Osman Hakkı Bey 1284
Osman Hamdi Bey 442
Osman İsmet Bey 338
Osman Kâmil Efendi 89
Osman Kâmil Efendi (Müftîzâde) 136, 184
Osman Kapdan (Gazi) 427
Osman Ma'nâ Efendi 600
Osman Mehmed Ağa 805
Osman Molla (Pîrîzâde) 741, 1443, 1658, 1669
Osman Naim Efendi 767, 1215
Osman Nurî Bey 52
Osman Nurî Bey (Sekbanbaşızâde) 440
Osman Nurî Paşa 1595, 1777, 1804
Osman Paşa 4, 44, 203, 207, 211, 215, 302, 511, 603, 609, 772, 774, 781, 1042, 1315, 1329, 1362, 1474, 1513, 1535, 1545, 1573, 1635, 1743, 1814
Osman Paşa (Ağrıbozlu) 771
Osman Paşa (Babanlı) 96
Osman Paşa (Bostancıbaşı) 190
Osman Paşa (Boşnak) 1749, 1812, 1813
Osman Paşa (Canikli) 713
Osman Paşa (Cebeci) 578, 923, 1636, 1755
Osman Paşa (Çerkes) 655
Osman Paşa (Gazi) 1734, 1771
Osman Paşa (Gümrükçü) 168, 443, 863, 1271, 1466, 1554, 1617, 1636
Osman Paşa (Gürcü) 342, 598, 1325
Osman Paşa (Hacı) 737
Osman Paşa (Hadım) 1814
Osman Paşa (Halebli) 828
Osman Paşa (Hazinedarzâde) 268, 666, 1532, 1549
Osman Paşa (İşaretçi) 1381
Osman Paşa (Kalenderzâde) 859
Osman Paşa (Kara) 743, 1720, 1721
Osman Paşa (Kaymakam) 237, 1258
Osman Paşa (Kelleci) 151, 692, 1813
Osman Paşa (Küçük) 210, 284, 1636, 1724, 1750-1752, 1775, 1780
Osman Paşa (Lala) 1271
Osman Paşa (Mamalızâde) 1326
Osman Paşa (Mîrlivâ) 592, 1275
Osman Paşa (Mısırlı) 1268
Osman Paşa (Muhassıl) 1813
Osman Paşa (Müderris) 323, 1309, 1360, 1710
Osman Paşa (Özdemiroğlu) 631, 959, 1027, 1743
Osman Paşa (Özdemirzâde) 518
Osman Paşa (Pasbanoğlu) 792
Osman Paşa (Sadrazam) 991, 1197
Osman Paşa (Serasker) 695
Osman Paşa (Seyyid) 1369
Osman Paşa (Sirke) 11, 17, 36, 964, 1144, 1635, 1724, 1751
Osman Paşa (Sofyalı) 1457
Osman Paşa (Şahinoğlu) 1208
Osman Paşa (Şakşakî Kadı) 314

Osman Paşa (Şerif) 1816
Osman Paşa (Şeyhzâde) 786
Osman Paşa (Topal) 275, 741, 1068, 1077, 1122, 1254, 1308, 1360, 1534, 1636, 1752
Osman Paşa (Vekil) 1813
Osman Paşa (Yeğen) 229, 703, 927, 1050, 1060, 1197, 1376, 1660
Osman Paşa (Yenişehirli) 30, 851, 1636
Osman Paşa (Zaralı) 1078, 1705
Osman Paşa (Zaralızâde) 536
Osman Rahmî Bey 1215
Osman Reis 1286
Osman Reşid Bey 907
Osman Rüşdî Efendi (Tatarcıkzâde) 1624
Osman Sâdık Paşa 633, 1035
Osman Sâdık Paşa (Hac emiri) 416
Osman Safder Efendi 1496
Osman Sâhib Efendi 1436, 1726
Osman Sâhib Efendi (Pîrîzâde) 1336
Osman Sâib Efendi 137
Osman Salâhaddin Dede 103, 700
Osman Şah Bey (Mustafa Paşazâde) 808
Osman Zekî Efendi (Müftîzâde) 471

Öküz 1382
Ömer 194, 1219
Ömer (Helvacı) 894
Ömer (Hz.) 551
Ömer (Sivâsî) 1464
Ömer (Şeyh) 1250
Ömer (Yanık) 85
Ömer Ağa 206, 429, 448, 673, 796, 1137, 1138, 1630, 1687, 1721, 1732, 1733, 1768
Ömer Ağa (Dâyezâde) 1737
Ömer Ağa (Hacı) 739, 956
Ömer Ağa (Hacı Şa'bânzâde) (Hacı) 1284
Ömer Ağa (Kahvecibaşı) 947
Ömer Ağa (Kalafatçı) 1320
Ömer Ağa (Kara Osmanzâde) 694, 950
Ömer Ağa (Kitapçı) 1791
Ömer Ağa (Manavgatlı) 1791
Ömer Ağa (Seyyid) 909
Ömer Ağa (Subaşı) 1626
Ömer Ağa (Yusuf Ağazâde) 1688
Ömer Avnî Efendi 1782
Ömer b. Hamza 1028
Ömer b. Şeyh Mehmed 1151
Ömer Behcet Efendi 65
Ömer Bey 312, 930, 1050, 1230, 1287, 1313, 1531, 1639, 1687
Ömer Bey (Abdullah Paşazâde) 1793
Ömer Bey (Alaybeyi) 624
Ömer Bey (Seyyid) (Derviş) 244
Ömer Cemâl Efendi 1793
Ömer Çelebi 656
Ömer Çelebi (Halvetî) 297
Ömer Efendi 65, 91, 129, 212, 254, 266, 468, 471, 533, 676, 756, 819, 911, 929, 937, 1148, 1260, 1290, 1294, 1534, 1574, 1579, 1582, 1725, 1728
Ömer Efendi (Akşehirli) 1725
Ömer Efendi (Antakî) 1726
Ömer Efendi (Âtıfzâde) 1783, 1788, 1792, 1796
Ömer Efendi (Bağdadlı) 116
Ömer Efendi (Cevherîzâde) 258
Ömer Efendi (Debbağzâde) 993
Ömer Efendi (Dilâver Ağazâde) 1782
Ömer Efendi (Emrullah Efendizâde) 985
Ömer Efendi (Gümüşhaneli) 1384
Ömer Efendi (Hâbilzâde) 551, 997
Ömer Efendi (Hâce-i fesad) 174
Ömer Efendi (Hacı) 58, 1003, 1053
Ömer Efendi (Hâfız) 299, 1195
Ömer Efendi (Hammamîzâde) 1783, 1788
Ömer Efendi (Hoca) 263, 1698
Ömer Efendi (Hocazâde) 1295, 1451
Ömer Efendi (Kastamonulu) 1448
Ömer Efendi (Kayserili) 260

Ömer Efendi (Konyalı) 972
Ömer Efendi (Kütahyalı) 317
Ömer Efendi (Minkarîzâde) 1673
Ömer Efendi (Muallim-i Sultanî) 70
Ömer Efendi (Müftîzâde) 184
Ömer Efendi (Müsevvid) 1407
Ömer Efendi (Seyyid) 848
Ömer Efendi (Şeyh) 91
Ömer Fânî (Şeyh) 1229
Ömer Fuad Efendi (Keçecizâde) 848
Ömer Halebî 438, 1516
Ömer Hilmî Efendi 90
Ömer Hulûsî Bey 950
Ömer Hulûsî Efendi 1761
Ömer Hulûsî Efendi (Çapanzâde) 143
Ömer Hulûsî Efendi (Gümüşhaneli) 1725
Ömer Hüsâmeddin Efendi (Âtıfzâde) 1648
Ömer Lutfî Bey 417
Ömer Lutfî Efendi 347, 561, 934, 1715, 1761
Ömer Lutfî Efendi (Şeyhülislâm) 506
Ömer Nesib Efendi (Harirîzâde) 456
Ömer Nureddin Ağa 1411
Ömer Paşa 78, 196, 199, 207, 283, 434, 489, 646, 962, 1542, 1547, 1550, 1770, 1794, 1812
Ömer Paşa (Adanalı) 79, 755
Ömer Paşa (Deli) 155, 1750
Ömer Paşa (Hamalızâde) 211
Ömer Paşa (Ketancızâde) 1060
Ömer Paşa (Kitapçı) 1700
Ömer Paşa (Memalu) 1307
Ömer Paşa (Rişvan Paşazâde) 1398
Ömer Paşa (Rişvanzâde) 97, 586
Ömer Paşa (Serdar-ı ekrem) 124, 217, 278, 412, 558, 592, 663, 1238, 1574
Ömer Paşa (Seyyid) 1492
Ömer Paşa (Viren) 716
Ömer Rûşenî 755
Ömer Rûşenî-i Hanefî 1314
Ömer Sâhib Efendi 858, 947, 1277
Ömer Said Efendi 463, 847, 1328
Ömer Semâhat Dede 572, 817, 1094
Ömer Sıkkinî 1296
Ömer Tâhir Bey 1305
Ömer Tâhir Efendi (Surre Eminizâde) 499
Ömer Vahdî Efendi 1212
Ömer Vahid Efendi 1780
Ömer Vahid Efendi (Âtıfzâde) 178, 350, 388, 390, 392, 1351, 1661
Ömer Vahidî Efendi (Âtıfzâde) 414
Ömer Vasfî Efendi 1292
Ömer Vasfî (Şeyh) 740
Ömer Yesevî 999
Ömer Zühdî Efendi 338
Örekezâde Tâbii 1598
Örfî Paşa 279
Özbek Giray 810, 1027
Özdemir Paşa 1286, 1305, 1645
Özdemiroğlu 1786

Palmerston 1818
Pasbanoğlu 279, 1032, 1035, 1122, 1188, 1696
Pasbanzâde 278
Paşa Çelebi 958
Paşa Çelebi (Zeyrekzâde) 1026
Paşa Yiğit 805
Pavlaki Musurus Bey 1820
Pehlivan 686
Pehlivan Paşa 942
Pertev 1702
Pertev Bey 1205
Pertev Bey (Sâliha Hanım Sultanzâde) 159
Pertev Efendi 414, 1067, 1783
Pertev Hüseyin Bey 927
Pertev Mehmed Ağa 1764
Pertev Mehmed Bey 851
Pertev Mehmed Efendi 1790
Pertev Mehmed Paşa 724, 1743
Pertev Mustafa Efendi 1428
Pertev Paşa 293, 363, 405, 462, 516, 895, 906, 1287, 1332, 1384, 1601, 1654, 1743, 1818

Pertevî Efendi 1400
Pertevniyal Vâlide Sultan 1623
Perviz Ağa 892
Perviz Bey 249
Perviz Efendi 985
Petro (Deli) 3, 1042, 1751
Peykî Hasan Efendi 1796
Pîr Ahmed Bey 743
Pîr Ahmed Çelebi 348, 966, 1043
Pîr Ali b. Nasûh 1252
Pîr Ali Efendi 823
Pîr biraderi 617
Pîr Efendi (Şeyh Hamdullahzâde) 617
Pîr Hasan Çelebi (Pîrîzâde) 411
Pîr Kadem Şeyh b. Nasûh 110
Pîr Mehmed 595
Pîr Mehmed Çelebi 595, 877
Pîr Mehmed Efendi 748, 1013, 1319
Pîr Mehmed Efendi (Bayramzâde) 617
Pîr Mustafa Paşa 1264
Pîrî Ağa 1435
Pîrî Ağaoğlu 1336
Pîrî Bey 1045
Pîrî Çavuş 1147
Pîrî Efendi 917, 1581
Pîrî Efendi (Kadızâde) 615
Pîrî Halife 1335, 1609
Pîrî Mehmed Çelebi 1742
Pîrî Mehmed Paşa 381, 959, 1336, 1742
Pîrî Mehmed Paşa (Ramazanoğlu) 410
Pîrî Paşa 240, 390, 393, 740, 777, 892, 1192, 1523, 1742
Pîrî Paşa (Sadrazam) 1110
Pîrî Reis 1117
Pirinççizâde 1766
Piyâle Çavuş 1162
Piyâle Paşa 15, 159, 169, 548, 808, 1147, 1571, 1743, 1774
Polad 524
Polad Paşa 578
Pürtelâş 621

Râbia Hanım 336
Râbia Hatun 1338
Râcî Süleyman Efendi 1353, 1399
Râcih Bey 206
Râcih (Şerif) 425
Râgıb Ahmed Efendi 89
Râgıb Bey 1548, 1687
Râgıb Efendi 863, 1254, 1437, 1649, 1797
Râgıb Efendi (Şamlı) 1208
Râgıb Efendi (Yâsincizâde) 303, 326
Râgıb Efendi (Yâsinîzâde) 1681
Râgıb Mehmed Ağa 664
Râgıb Mehmed Bey 495, 884, 1217
Râgıb Mehmed Efendi 586, 1782, 1789
Râgıb Mehmed Efendi (Yasincizâde) 507
Râgıb Mehmed Paşa 88, 715, 1156, 1780
Râgıb Mehmed Paşa (Damad) 1724
Râgıb Mustafa Bey (Cağalazâde) 910
Râgıb Mustafa Bey (Cağalzâde) 742
Râgıb Paşa 29, 37, 236, 275, 363, 368, 404, 536, 599, 654, 692, 756, 767, 773, 938, 1034, 1256, 1272, 1290, 1329, 1659, 1713, 1753, 1813
Râgıb Paşa (Sadrazam) 150
Râgıb Paşa (Şamlı) 1049, 1266, 1567, 1612
Rahimî 133
Rahmetullah Efendi 1320
Rahmî Mehmed Bey 488
Rahmî Osman Bey 767
Râif (Keskin Ağazâde) 1235
Râif Bey 312, 318, 586, 1276, 1438, 1631
Râif Bey (Mehmed Sâkıb Efendizâde) 1633
Râif Efendi 320, 520, 1783, 1809
Râif Efendi (Âtıfzâde) 388
Râif İsmail Bey 1783, 1802
Râif İsmail Paşa 240, 578, 771, 839, 1345
Râif İsmail Paşa (İbrahim Paşazâde) 788
Râif Mehmed Efendi 508
Râif Mehmed Paşa 1360

Râif Paşa 1800, 1808
Râik Bey 1083
Râika Hatun 1657
Râkım Efendi 652, 789
Râkım Efendi (Bahâeddinzâde) 506
Râkım Mehmed Ağa 1813
Râkım Mehmed Efendi 1346, 1796
Râkım Mehmed Paşa 107, 753, 1345
Râkım Paşa 155, 376
Ramazan Ağa 1763
Ramazan b. Bayram (Hacı) 974
Ramazan b. Hamûde 367
Ramazan b. Rüstem 1241
Ramazan Baba 1581
Ramazan Dayı 1065
Ramazan Dayı1581
Ramazan Efendi 62, 110, 117, 387, 787, 966, 996, 1348, 1740, 1794, 1795
Ramazan Efendi (Bolulu) 1366
Ramazan Efendi (Edirneli) 465
Ramazan Efendi (Nâzırzâde) 1014
Ramazan Efendi (Şeyh) 1678, 1740
Ramazan Paşa 617
Ramazan (Şeyh) 357
Ramazanoğulları 1550
Râmî Efendi 1554
Râmî Mehmed Efendi 1782
Râmî Mehmed Paşa 1224, 1392
Râmî Paşa 1349, 1351, 1435, 1750, 1813
Râmiz Efendi 414, 1632
Râmiz Paşa 1036, 1775
Râsih Efendi 484, 564, 1351, 1783, 1788, 1806
Râsih İbrahim Efendi 1479
Râsih Mustafa Bey 1393
Râsih Mustafa Efendi 139, 1780
Râsih Paşa 1351
Râsim Efendi (Eğrikapılı) 63, 672, 1213, 1294
Râsim Efendi (Hattat) 1380, 1439
Râsim Efendi (Yedikuleli) 759
Râsim Mehmed Ağa 1731
Râsim Mehmed Efendi (Eğrikapılı) 1338, 1399, 1654
Râsim Paşa 807, 1776
Râsim Paşa (Hacı) 1217
Râşid Abdurrahman Efendi 1454
Râşid Bey 120, 730, 851, 1247
Râşid Bey (Kapıcıbaşı) 1186
Râşid Bey (Mehmed Ârif Beyzâde) 333
Râşid Bey (Sultanzâde) 159
Râşid Bey (Tırnakçızâde) 1141
Râşid Efendi 300, 368, 490, 620, 678, 744, 933, 1152, 1216, 1239, 1346, 1641, 1783
Râşid Efendi (Benlizâde) 1410
Râşid Efendi (Büyük) 380, 564, 880
Râşid Efendi (Gümrükçü) 1523
Râşid Efendi (Hammamîzâde) 260
Râşid Efendi (Kevâkibîzâde) 70, 1662
Râşid Efendi (Konevî) 1425
Râşid Efendi (Küçük) 1789
Râşid Efendi (Reisülküttab) 679
Râşid Efendi (Tarihçi) 1360
Raşid Efendi (Uryanîzâde) 1442
Râşid Mehmed Bey 526, 741, 1357
Râşid Mehmed Efendi 102, 746, 808, 1000, 1389, 1596
Râşid Mehmed Efendi (Bursalı) 852
Râşid Mehmed Efendi (Dürrîzâde) 315
Râşid Mehmed Efendi (Hammamîzâde) 327
Râşid Mehmed Efendi (Seyyid) 472
Râşid Paşa 658, 1411, 1784, 1808
Râşid Sâlih Ağa 962
Râtib Ahmed Paşa 1232, 1308, 1309, 1462, 1775
Râtib Ahmed Paşa (Damad) 1724
Râtib Ahmed Paşa (Topal Osman Paşazâde) 325, 385
Râtib Efendi 510, 651, 1783, 1806
Râtib Efendi (Nasûhîzâde) 766
Râtib Mehmed Bey 1232
Râtib Mehmed Paşa 1816
Raûf Bey 157, 510, 650, 1649, 1791, 1797
Raûf Bey (Sekbanbaşızâde) 1586
Raûf Mehmed Emin Paşa 848, 1146
Raûf Mehmed Paşa 1816
Raûf Paşa 52, 334, 677, 821, 1000, 1246, 1303, 1397, 1447, 1453, 1494,

1755, 1756, 1771, 1773, 1776, 1790, 1803
Raûf Paşa (Abdî Paşazâde) 1738
Raûf Paşa (Haleb Valisi) 301
Raûf Paşa (Sadrazam) 453, 824, 1188
Râziye Hatun 992
Râziye Kadın 1182, 1466
Recâî Bey (Vakanüvis) 309
Recâî Efendi 1780, 1782, 1783, 1787, 1788, 1792, 1796, 1797
Recâî Efendi (Reisülküttâb) 1540
Recâî Mehmed Efendi 318, 1365, 1374
Receb (Hacı) 1296
Receb Ağa 1737, 1749
Receb Ağa (Bosnalı) 1736
Receb Edâyî Efendi 1503
Receb Efendi 380, 502, 793, 972
Receb Efendi (Ebû Eyyûb) 1676
Receb Efendi (İlâhîzâde) 1003
Receb Efendi (Seyyid) 1449
Receb Efendi (Şeyh) 748
Receb Efendi (Uşşâkî) 975
Receb Paşa 11, 15, 228, 770, 771, 1288, 1367, 1723, 1746, 1774, 1778, 1813
Receb Paşa (Arab) 874, 1365
Receb Paşa (Arnavut) 1724
Receb Paşa (Bosnalı) 245
Receb Paşa (Bostan) 1366
Receb Paşa (Kalkandelenli) 496
Receb Paşa (Kaymakam) 597
Receb Paşa (Topal) 1745
Receb Reis 1117
Redif Paşa 1771
Refdî Mehmed Efendi 793
Re'fet Bey 1301, 1433
Re'fet Efendi 1388
Re'fet Paşa 249
Re'fet Süleyman Efendi (Şekerzâde) 536
Refî' b. Abdürrahim (Seyyid) 1277
Refî' Efendi 842
Refî' Mehmed Bey 1222
Refî' Mehmed Efendi 819, 899
Refî' Mehmed Efendi (Kâtibzâde) 1452
Refî' Mehmed Emin Efendi 470
Refî' Mehmed Emin Efendi (Kâlâyî) 1214
Refia Sultan 15, 314, 442, 689
Refik Bey 1438, 1734, 1791, 1802
Refik Bey (Vâmık Paşazâde) 921
Refik Efendi 544, 1761, 1783, 1789
Refik Mehmed Efendi 1449
Refik Mehmed Efendi (Şeyhülislâm) 309, 904
Reiszâde 1644
Remzî (Câbî) 592
Remzî Efendi 203
Remzî Mustafa Efendi (Antakyalı) 1223
Resâ Bey (İzzet Paşazâde) 671
Resmî Ahmed Efendi 306, 346, 1788, 1792
Resmî Efendi 1364
Resûl (Çalkandı) (Hacı) 67
Resûl (Kastamonulu) 191
Resûl Biraderzâdesi 1379
Resûl Efendi 186
Resûl Efendi (Sahhaf) 999
Resûl Efendi (Şeyh) 108
Reşad Bey 520, 1242, 1717
Reşad Bey (Keçecizâde) 540, 848, 879, 1234
Reşad Beyefendi 1407
Reşad Efendi 1414
Reşad Paşa 808
Reşid Ahmed Efendi 530, 1506
Reşid Ahmed Efendi (Dürrîzâde) 345
Reşid Ahmed Efendi (Tatarcıkzâde) 862
Reşid Bey 228, 270, 1564
Reşid Bey (Reşîd Paşazâde) 1386
Reşid Efendi 1373, 1780, 1788, 1789, 1793, 1797
Reşid Efendi (Hamamcı) 520
Reşid Efendi (Köse Kethüdâ) 564
Reşid Efendi (Sıdkîzâde) 1761
Reşid Efendi (Sünbülzâde) 1656
Reşid Efendi (Şehrîzâde) 494
Reşid Efendi (Tatarcıkzâde) 494
Reşid Hasan Efendi 1404
Reşid Mehmed Efendi 59, 473, 536

Reşid Mehmed Efendi (Hoca Sa'deddinzâde) 534
Reşid Mehmed Paşa 1592, 1755, 1813
Reşid Mustafa Efendi 402, 1788
Reşid Paşa 352, 394, 395, 503, 590, 689, 1224, 1245, 1280, 1333, 1354, 1492, 1564, 1628, 1756, 1770, 1772, 1784, 1818
Reşid Paşa (Çerkes) 476
Reşid Paşa (Darbhor) 1770
Reşid Paşa (Gözlüklü) 1772
Reşid Paşa (Hacı) 441, 584, 1770
Reşid Paşa (Köle) 584
Reşid Paşa (Serasker) (Hacı) 394
Reşid Paşa (Serdar-ı ekrem) 955
Reyhan Ağa 1729, 1730
Rezmî Bahadır Giray 1486
Rezmî Bahadır Giray 903
Rezmî Bahadır Giray Han 1486
Rezmi Bahâdır Giray 1811
Rıdvan Bey 140
Rıdvan İsmail Paşa 1816
Rıdvan Paşa 636, 1210, 1280
Rıdvan Paşa (Hâfız) 278
Rıfkî Abdullah Efendi 357
Rıfkî Efendi 165
Rıfkî Mehmed Efendi 761
Rızâ (Seyyid) 1590
Rızâ Bey 270, 366, 653, 1733
Rızâ Bey (Babanlı) 77
Rızâ Bey (Halil Paşazâde) 1633
Rızâ Efendi 1159, 1356, 1580, 1802
Rızâ Efendi (Bursalı) 511
Rızâ Efendi (Hâfız) 1727
Rızâ (İmam) 1050
Rızâ Mehmed Efendi 316
Rızâ Mehmed Efendi (Seyyid) 649
Rızâ Paşa 463, 511, 824, 1244, 1357, 1393, 1435, 1437, 1503, 1734, 1770-1772, 1776, 1807
Rızâ Paşa (Serasker) 779
Rızâeddin Mustafa Efendi 1504
Rızâeddin Mustafa Efendi (Neccârzâde) 806
Rızâî Ali Aklî Efendi 1533
Rızâî Efendi 617
Rif'at Ağa 1476
Rif'at Ahmed Bey 326
Rif'at Ahmed Efendi 1780
Rif'at Ali Bey 286, 1350
Rif'at Bey 157, 246, 267, 680, 831, 1082, 1141, 1397, 1418, 1435, 1470, 1790
Rif'at Bey (Sultanzâde) 1629
Rif'at Efendi 1089
Rif'at Efendi (Hacı) 506
Rif'at Efendi (Kırımlı) 1434
Rif'at Efendi (Koç) 611
Rif'at Efendi (Mîrialemzâde) 1434
Rif'at Efendi (Said Efendizâde) 1628
Rif'at Hüseyin Çelebi 457
Rif'at Mehmed Efendi (Yesârîzâde) 852
Rif'at Mustafa Bey 1222
Rif'at Paşa 386, 492, 774, 1440, 1784, 1798, 1803, 1804
Rif'at Süleyman Bey 845
Rif'atî Ali Efendi 1397
Riyaz Mustafa Paşa 1815
Riyâzî Çelebi 1398
Riyâzî Efendi 1398
Ruhî 1400
Ruhî Dede 817, 928
Ruhî Efendi (Zeynîzâde) 1713
Ruhî Mehmed Efendi (Zeynîzâde) 1711
Ruhî-i Bağdadî 1603
Ruhiddin Efendi 225
Ruhiddin Mehmed Efendi 1220
Ruhullah Efendi 1654
Ruhullah Efendi b. Osman 947
Ruhullah Mehmed Efendi 114, 919
Ruhullah Mehmed Efendi (Sadreddinzâde) 472, 1016
Rukayye-i Şirvanî (Şeyh) 892
Rukiye Hanım 644, 741, 1113, 1193, 1707
Rukiye Hanım Sultan 7, 14, 37, 224, 1308
Rukiye Hanım Sultan (Ayşe Sultanzâde) 1272
Rukiye Hatun 1525
Rukiye Sultan 13, 785

Rum Beyzâde 1530
Rûm Bey 366
Rûmî Han 1143
Rus 631
Rûşen Efendi 331, 685, 882, 1156, 1248, 1401, 1505, 1582, 1601
Rûşen Mehmed Efendi (Şeyh) 1095
Rükneddin Efendi (Zeyrekzâde) 1026
Rümeyse 425, 606
Rümeyse (Şerif) 140, 1525
Rüstem Ağa 389, 416, 1370
Rüstem Ağa (Güzelce) 1754
Rüstem Ahmed Ağa 288
Rüstem Bey (Hacı) 566, 697
Rüstem Bey b. Ahmed 430
Rüstem Efendi 716
Rüstem Efendi (Kara) 1758
Rüstem (Hoca) 1609
Rüstem (İran şahı) 157
Rüstem Mehmed Ağa 683
Rüstem Paşa 25, 86, 191, 201, 202, 213, 323, 328, 331, 523, 528, 791, 873, 902, 930, 967, 984, 1083, 1161, 1201, 1203, 1286, 1392, 1402, 1403, 1515, 1567, 1657, 1706, 1723, 1743, 1820, 1822
Rüstem Paşa (Arnavut) 273
Rüstem Paşa (Güzelce) 709, 1814
Rüstem Paşa (Leskovikli) 1403
Rüstem Rif'at Bey 278
Rüşdî 1379, 1597
Rüşdî Ahmed Efendi 694
Rüşdî Bey 441, 1414, 1605
Rüşdî Bey (Sâlihzâde) 485
Rüşdî Bey (Serhalifezâde) 1650
Rüşdî Efendi 1780
Rüşdî Hüseyin Hüsnî Efendi (Mühürdarzâde) 826
Rüşdî İbrahim Efendi 694
Rüşdî Mehmed Bey 1095
Rüşdî Mehmed Efendi 1755
Rüşdî Mehmed Paşa 1095
Rüşdî Mehmed Paşa (Şirvanîzâde) 825
Rüşdî Paşa 789, 1620, 1756, 1757, 1772, 1801, 1804, 1805
Rüşdî Paşa (Erzurumî) 1626
Rüşdî Paşa (Erzurumlu) 309, 808
Rüşdî Paşa (Mütercim) 728, 1804, 1805
Rüşdî Paşa (Şirvânîzâde) 526, 1756, 1790, 1798, 1801, 1802, 1805, 1808

S

Saâdet Giray 305, 419, 547, 810, 1027, 1085, 1465, 1489, 1560, 1571
Saâdet Giray (A'ver) 1114
Saâdet Giray Han 1811
Saâdet Giray II 524, 1811
Saâdet Giray III (A'ver) 1811
Saâdet Giray IV 1811
Sabâvet Kadın 1207
Sâbir Mehmed Pârsâ Efendi 102
Sâbir Pârsâ Dede 968
Sabit 1219
Sâbit Efendi (Benlizâde) 1354
Sâbit Mehmed Efendi (Giridîzâde) 795
Sabrî Bey (Kethüdâzâde) 1424
Sabrî Efendi 1630, 1799
Sabrî Mehmed Efendi (Şeyh) 794
Sabrî Mustafa Efendi 231
Sabrî Paşa 1773, 1799
Sa'd (Şerif) 54, 280, 543, 601, 1762
Sa'd Paşa (Şerif) 1088
Sâdât-ı Berzenciye 92
Sa'deddin (Hoca Debbağzâde) 172
Sa'deddin Bey 520
Sa'deddin Bey (Ahmed Paşazâde) 1660
Sa'deddin Bey (Azmzâde) 1231
Sa'deddin Efendi 113, 128, 327, 410, 458, 520, 533, 1230, 1557, 1582, 1653, 1674, 1725, 1759, 1761
Sa'deddin Efendi (Feyzullahzâde) 1414
Sa'deddin Efendi (Hasancanzâde) (Hoca) 1725
Sa'deddin Efendi (Hasirîzâde) 359
Sa'deddin Efendi (Hoca) 59, 99, 134, 362, 492, 516, 615, 984, 1002, 1089, 1161, 1343, 1420, 1468, 1585, 1622, 1671

Sa'deddin Efendi (Müezzinbaşı) 1037
Sa'deddin Efendi (Sıddîkîzâde) 580
Sa'deddin Efendi (Şeyhülislâm) 144, 388, 1377, 1405, 1606
Sa'deddin Mehmed Efendi 1089
Sa'deddin Mehmed Efendi (Hacı) 652
Sa'deddin Mehmed Efendi (Hocazâde) 822
Sa'deddin Mehmed Efendi (Mektûbîzâde) 883
Sa'deddin Mehmed Efendi (Yahyâzâde) 1671
Sa'deddin Paşa 558, 1379, 1778
Sa'deddin Paşa (Azmzâde) 832, 1230, 1813
Sa'deddin Teftazânî 1028
Sa'deddin Teftazanî 377
Sâdık 1495
Sâdık Ağa 199, 454, 862, 1248
Sâdık Ağa (Emin Ağazâde) 1612, 1802
Sâdık Ali Ağa 406
Sâdık Bey 79, 1161, 1363, 1387
Sâdık Bey (Hacı) 1427
Sâdık Bey (Yusuf Ağazâde) 757
Sâdık Dede 817
Sâdık Efendi 72, 316, 394, 1215, 1236, 1267, 1340, 1363, 1452, 1760, 1783, 1789
Sâdık Efendi (Ali Paşa İmamızâde) 798
Sâdık Efendi (Arabzâde) 352, 1602
Sâdık Efendi (Kethüdâzâde) 887
Sâdık Efendi (Muhyîzâde) 1104
Sâdık Efendi (müneccimbaşı) 1345
Sâdık Efendi (Sakızlı) 349
Sâdık Efendi (Şânîzâde) 336, 763
Sâdık Efendi (Şeyhülislâm) 93, 533
Sâdık Mehmed 1423
Sâdık Mehmed Ağa 131
Sâdık Mehmed Ağa (Hâfız) 1476
Sâdık Mehmed Bey 1018
Sâdık Mehmed Bey (Köprülüzâde) 1201
Sâdık Mehmed Dede 800
Sâdık Mehmed Efendi 103, 259, 545, 740, 811, 819, 1419, 1447, 1577, 1728
Sâdık Mehmed Efendi (Arabzâde) 1708
Sâdık Mehmed Efendi (Hacı) 1277
Sâdık Mehmed Efendi (Kerimzâde) 1007
Sâdık Mehmed Efendi (Mekkîzâde) 1080
Sâdık Mehmed Efendi (Müneccimbaşızâde) 595
Sâdık Mehmed Efendi (Reisületıbbâ) 415
Sâdık Mehmed Efendi (Şeyhzâde) 1022
Sâdık Mustafa Bey 815
Sâdık Mustafa Efendi 487, 559
Sâdık Paşa 202, 528, 1078, 1790, 1798, 1799
Sâdık Rif'at Paşa 247, 1287, 1362
Sâdıkî 1495
Sâdî Bey 562
Sa'dî 592
Sa'dî (Şeyh) 1427
Sa'dî Çelebi 60, 854, 1610, 1641
Sa'dî Çelebi (Şeyhülislâm) 572
Sa'dî Efendi 87, 1176, 1686
Sa'dî Efendi (Karaca) 1006
Sa'dî Emin Mehmed Efendi 1153
Sa'dî Paşa 302
Sa'dî Râif Efendi 1781
Sadreddin Çelebi 312, 375, 387
Sadreddin Efendi (Konevîzâde) 1358
Sadreddin Konevî 61, 408
Sadreddin Mehmed Efendi (Mektubîzâde) 1582
Sadreddin Mehmed Efendi (Sadreddinzâde) 1006
Sadreddin Mehmed Efendi (Uşşakîzâde) 1249
Sadreddin Sadrî Efendi 690
Sadreddin Şirvânî 471, 797, 1211, 1426
Sadreddinzâde 1415
Sadrî (Şeyh) 167
Sadrî Efendi (Münzevi) 973
Sadrî Efendi (Şeyh) 361
Sa'dullah Bey 436, 705, 1209, 1734, 1807

Sa'dullah Bey (Ebûbekir Paşazâde) 353
Sa'dullah Bey (Hekimzâde) 243
Sa'dullah Cemilî Bey 301
Sa'dullah Efendi 315, 1416, 1758, 1789, 1793, 1797
Sa'dullah Efendi (Arabzâde) 1708
Sa'dullah Efendi (Defterdar) 1166
Sa'dullah Efendi (Ebezâde) 932
Sa'dullah Efendi (Edremitli) 1248
Sa'dullah Efendi (Enverî) 265
Sa'dullah Efendi (Hacı) 1780, 1802
Sa'dullah Efendi (Hatibzâde) 469, 917
Sa'dullah Efendi (Hoca) 1107
Sa'dullah Efendi (Müderriszâde) 1212, 1333
Sa'dullah Enverî Efendi 76
Sa'dullah Mehmed Bey 1185
Sa'dullah Mehmed Bey (Hacı) 1660
Sa'dullah Mehmed Efendi (Ebezâde) 1504
Sa'dullah Paşa 325, 495, 717
Sa'dullah Sa'dî (Şeyhülislâmı) 111
Safâ Giray 419, 547, 1086, 1486, 1489, 1811
Safâ Giray Han 350
Safâyî 1425
Safâyî Efendi 1430
Safer Ağa 1792
Safî (Şehzâde) 694
Sâfî Ahmed 1495
Safî Bey 303
Sâfî Bey 326
Sâfî Bey (Hasan Paşazâde) 647
Sâfî Efendi 1783
Safî Şah 652
Safiye Hanım 73, 175, 418, 701
Safiye Hanım Sultan 15
Safiye Sultan 36, 45, 58, 291, 313, 433, 714, 1064, 1387, 1432, 1529, 1673
Safiye Sultanzâde 1064
Safiye Vâlide Sultan 1164
Safiyeddin Bursavî 966
Safiyeddin Efendi 128, 1108, 1230
Safiyeddin Erdebilî 84
Safiyullah Efendi 1575
Safvet Bey (Ekmekçizâde) 1652
Safvet Efendi 1784, 1791, 1807
Safvet Hanım 1418
Safvet Nesibe Hanım 1098
Safvet Paşa 1280, 1757, 1784, 1785, 1791, 1804, 1806, 1807, 1809, 1810
Safvet Paşa (Sadrazam) 561, 1368
Safvetî Efendi 1800
Safvetî Efendi (Gülşenîzâde) 1105
Safvetî Paşa 1167, 1394, 1798, 1804, 1807
Sâhib Beyefendi (Pîrîzâde) 741
Sâhib Dede 968
Sâhib Efendi 1726, 1760
Sâhib Efendi (İmamzâde) 249
Sâhib Giray 419, 810, 874, 1085, 1489, 1561, 1811
Sâhib Giray Han I 452
Sâhib Giray II 1811
Sâhib Mehmed Dede 1435
Sâhib Osman Efendi 1242
Sâhib Sâlih Dede 1598
Sâib Efendi 352, 1783, 1793, 1798
Sâib İbrahim Paşa 649
Sâib Paşa 1372, 1729, 1798, 1803
Said Ağa 12, 990, 1769
Said Ağa (Bursalı) 1733
Said Ağa (Üsküdarlı) 1442
Said b. Sa'd (Şerif) 1762
Said b. Zeyd 161
Said Bey 80, 117, 119, 132, 247, 326, 422, 486, 496, 557, 644, 725, 1067, 1260, 1359, 1377, 1397, 1456, 1590, 1678, 1734, 1738
Said Bey (Abdullah Paşazâde) 965, 1792
Said Bey (Çatak Mustafa Paşazâde) 1210
Said Bey (Hasan Paşazâde) 698
Said Bey (İzzet Paşazâde) 1738, 1793
Said Bey (Maryolzâde) 292
Said Beyefendi 881
Said Çelebi 505
Said Efendi 136, 178, 180, 255, 414, 451, 463, 487, 536, 599, 690, 735, 917, 1172, 1175, 1216, 1225, 1232,

1275, 1319, 1398, 1449, 1530, 1662, 1670, 1690, 1717, 1728, 1780, 1787, 1790-1792, 1807
Said Efendi (Ağa Babasızâde) 737
Said Efendi (Âmedî) 1244
Said Efendi (Bendereklizâde) 1728
Said Efendi (Binbaşı) 106
Said Efendi (Bolevîzâde) 465
Said Efendi (Çavuşbaşı) 682, 1361, 1616
Said Efendi (Çelebi şeyh) 1350
Said Efendi (Çeşmîzâde) 402, 991
Said Efendi (Gelenbevîzâde) 345, 548, 819
Said Efendi (Hacı) 338, 1237, 1390, 1781, 1789, 1797, 1800
Said Efendi (Hâfız) 1791
Said Efendi (Hayalî) 49
Said Efendi (Hayatîzâde) 1451
Said Efendi (Hazinedarbaşızâde) 1610
Said Efendi (Hekimbaşı) 665
Said Efendi (Kara Halilzâde) 364, 1243, 1452, 1760
Said Efendi (Kevâkibîzâde) 1597
Said Efendi (Mahyacı) 1715
Said Efendi (Mirzazâde) 1022
Said Efendi (Muhyîzâde) 520
Said Efendi (Nakibzâde) 915
Said Efendi (Surre Eminizâde) 1712
Said Efendi (Şeyh) 827
Said Efendi (Şeyhülislâm) 577
Said Efendi (Uryanîzâde) 485
Said Efendi (Uşşakîzâde) 1678
Said Efendi (Uzun Hâfızzâde) 1024
Said Efendi (Yahyâzâde) 190
Said Efendi (Yazıcızâde) 1682
Said Efendi (Yusufzâde) 1693, 1702
Said Hemdem Çelebi 457, 1425, 1433
Said Mehmed Ağa (Hacı) 1447
Said Mehmed Ağa (Kör) 1738
Said Mehmed Bey 178, 333, 742, 847, 1043, 1193, 1443, 1445
Said Mehmed Bey (Hacı) 1531
Said Mehmed Bey (Hasan Paşazâde) 178, 1612
Said Mehmed Bey (Mezemortazâde) 1467
Said Mehmed Efendi 768, 1113, 1215, 1390, 1421, 1454, 1585
Said Mehmed Efendi (Abdullahzâde) 1403
Said Mehmed Efendi (Abdürrahimzâde) 983
Said Mehmed Efendi (Dürrîzâde) 335
Said Mehmed Efendi (Es'adzâde) 876, 995
Said Mehmed Efendi (Gelenbevîzâde) 1395
Said Mehmed Efendi (Hacı) 752, 1291, 1493
Said Mehmed Efendi (Hayatîzâde) 1440
Said Mehmed Efendi (Hocazâde) 1319
Said Mehmed Efendi (Kabakulakzâde) 1004
Said Mehmed Efendi (Kara Halilzâde) 459, 1171, 1452
Said Mehmed Efendi (Kevâkibîzâde) 470, 1482
Said Mehmed Efendi (Mirzazâde) 1170
Said Mehmed Efendi (Muradzâde) 188
Said Mehmed Efendi (Müstakimzâde) 1218
Said Mehmed Efendi (Seyyid) 1278, 1290
Said Mehmed Efendi (Seyyid) (Cem'î Efendizâde) 1373
Said Mehmed Efendi (Surre Eminizâde) 758
Said Mehmed Efendi (Şeyhzâde) 1353
Said Mehmed Efendi (Vassafzâde) 495
Said Mehmed Muhib Efendi 1629
Said Mehmed Paşa 1553, 1753
Said Mehmed Paşa (Mirza) 560
Said Muhib Efendi 1790, 1793
Said Ömer 463
Said Paşa 26, 416, 522, 717, 744, 923, 955, 1012, 1219, 1302, 1547, 1570, 1590, 1633, 1637, 1671, 1757, 1769, 1770, 1776, 1785, 1790, 1802, 1803, 1805-1807, 1813

Said Paşa (Bursalı) 921
Said Paşa (Damad) 256
Said Paşa (Mirza) 1104
Said Paşa (Sadrazam) 401, 489, 508, 1227
Said Paşa (Yirmisekiz Çelebi) 1088
Said Pertev Paşa 1333
Said Siret Bey b. Şerif Paşa 1250
Said Siret Bey (Şerif Paşazâde) 1255, 1589, 1590
Said (Şerif) 1087, 1763
Said Şeyhî Efendi (Ebû İshakzâde) 1022
Said Şeyhî Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 819
Said Yusuf Bey 1138
Saidâ Bey 856
Saide Hanım 1438
Sâkıb Bey (Sultanzâde) 1399
Sâkıb Mustafa Dede 589
Sakızlıyan Ohannes Efendi 1803
Saksağan 1204
Salâhaddin b. Kemâleddin b. Muhammed Nâsırî Belavî 1127
Salâhaddin Bey 270, 405, 689, 1715
Salâhaddin Mûsâ Efendi (Efdalzâde) 600
Salâhî Bey (Safiye Sultanzâde) 1432
Salâhî Efendi 1272
Sâlih 194
Sâlih (Boşnak) 620
Sâlih Ağa 252, 568, 584, 737, 981, 1160, 1168, 1766, 1768, 1786, 1788, 1792, 1793
Sâlih Ağa (Barutçubaşı) 737
Sâlih Ağa (Bosnalı) 1736, 1792
Sâlih Ağa (Hacı) 940
Sâlih Ağa (Onuncu) 1769
Sâlih Ağa (Seyyid) (Hacı) 981
Sâlih b. Dâvud 252
Sâlih Besim Efendi 194
Sâlih Bey 205, 220, 336, 350, 956, 1082, 1141, 1305, 1360, 1367, 1627
Sâlih Bey (Büyük) 1113
Sâlih Bey (Halil Beyzâde) 1365
Sâlih Bey (Kâmilîzâde) 865
Sâlih Bey (Miralay) 580
Sâlih Bey (Sâlihzâde) 485
Sâlih Bey194
Sâlih Cânib Efendi 1780, 1781, 1789
Sâlih Çavuş 1497
Sâlih Dede 968
Sâlih Efendi 57, 62, 175, 231, 292, 545, 706, 918, 990, 1470, 1565, 1584, 1728, 1735, 1760, 1781, 1793, 1795
Sâlih Efendi (Ahıskalı) 1245
Sâlih Efendi (Bağçevanzâde) 944
Sâlih Efendi (Burunsuz) 1388
Sâlih Efendi (Cânib) 1789, 1793, 1797
Sâlih Efendi (Çelebi) 1728
Sâlih Efendi (Hacı Mollazâde) 1453
Sâlih Efendi (Halebî) 1672
Sâlih Efendi (Hasancanzâde) 138
Sâlih Efendi (Hekim) 458
Sâlih Efendi (Hekimbaşı) (Arab) 1668
Sâlih Efendi (Keçecizâde) 110, 848, 879, 1806
Sâlih Efendi (Seretıbbâ) 514
Sâlih Efendi (Sivasî) 1637
Sâlih Efendi (Şeyh) 462
Sâlih Efendi (Topkapılı) 474, 1726
Sâlih Efendi (Uzun) 450, 562, 1225
Sâlih Efendi (Yamak) 460
Sâlih Efendi (Zekîzâde) 1708
Sâlih Giray 1409
Sâlih Hilmî Efendi 864
Sâlih Koç Ağa 956
Sâlih Mehmed Bey 1018
Sâlih Mehmed Efendi 173, 316, 725, 745, 821
Sâlih Mehmed Efendi (Çeşmîzâde) 466
Sâlih Mehmed Efendi (Debbağzâde) 993
Sâlih Mehmed Efendi (Hâfızzâde) 1000
Sâlih Mehmed Efendi (Hatibzâde) 917
Sâlih Mehmed Efendi (Keçecizâde) 1242
Sâlih Mehmed Efendi (Mezemortazâde) 1445
Sâlih Mehmed Efendi (Muharremzâde) 183
Sâlih Mehmed Efendi (Şeyhülislâm) 63

Sâlih Mehmed Hilmî Efendi 873
Sâlih Mehmed Sâlihî Efendi 1469
Sâlih Münir Beyefendi 346
Sâlih Paşa 277, 434, 634, 1036, 1067, 1118, 1134, 1300, 1301, 1374, 1406, 1544, 1729, 1736, 1746, 1754, 1775, 1813, 1814
Sâlih Paşa (Arab) 197
Sâlih Paşa (İzmirli) 814
Sâlih Paşa (İzmirli) (Hacı) 1755
Sâlih Paşa (Kaymakam) 455
Sâlih Paşa (Kayserili) 709
Sâlih Paşa (Sadrazam) 700, 769, 938, 1049, 1720
Sâlih Raûf Bey (Reşid Paşazâde) 1385, 1386
Sâlih Rif'at Bey 434
Sâlih Sâhib Dede 1462
Sâlih Salâhî Efendi 1781, 1793
Sâlih Tosun Paşa 1507
Sâlih Vehbî Efendi 1100
Sâlih Zuhûrî Efendi (Karabağîzâde) 804
Sâliha Hanım binti Sâlih Efendi 134
Sâliha Hanım Sultan 1331
Sâliha Hanım 804
Sâliha Sultan 2, 11, 13, 17, 21, 238, 268, 285, 580, 1034, 1053, 1114, 1176, 1205, 1340, 1657
Sâliha Vâlide Sultan 1317
Sâlim Bey 393
Sâlim Efendi 1254, 1686
Sâlim Efendi (Kanbur) 915
Sâlim Mehmed Bey 1417
Sâlim Mehmed Efendi 1176
Sâlim Mehmed Efendi (Dürrîzâde) 1277
Sâlim Mustafa Efendi 531
Sâmî Bekir Paşa 267
Sâmî Bey 558, 1289, 1520, 1546
Sâmî Bey (Necîbzâde) 1247
Sâmî Ebûbekir Paşa 844
Sâmî Efendi 516, 1350
Sâmî Paşa 665, 1244, 1810
Sâmî Paşa (Şeyh Necibzâde) 1247, 1519
Sâmî Yunus Bey 59
Sâmid Bey 1272
Sâmiî Abdülkerim Efendi 1368
Sâmih Efendi 485
Sâmih Efendi (Arabzâde) 352
Sâmih Paşa 862, 1773, 1776, 1804
Sâmil Mustafa Efendi 395
Samsa Çavuş 1525
Samtî 1603
Sancakdar Reis 1639
Sâniî Mahmud Efendi 1026
Sânih Efendi (Arabzâde) 352
Saraçzâde 622
Sarı Beyzâde 219
Sarı Nâib 1129
Sarıbeyoğlu 723
Sarıgerz 970
Sarıgezzâde 1164
Sârikü'n-Nücûm Ahmed Efendizâde 172, 1672
Sârim Bey 789
Sârim Efendi 1784, 1790, 1791, 1797, 1802
Sârim İbrahim Bey 711
Sârim İbrahim Efendi 1796
Sârim İbrahim Paşa 326, 960, 1153, 1355, 1393, 1488, 1630
Sârim Paşa 493, 1034, 1333, 1541, 1756, 1798, 1803, 1807
Sartinski 1820
Saruca Bey 1740
Saruca Paşa 1740, 1741
Saruhan 795
Sava Paşa 1785, 1809
Savcı Bey 12, 34
Sayyâd Rıfaî 192
Sebkî 1259
Sedad Bey 309, 1638
Sefer 547
Sefer (Şeyh) 1598
Sefer Dayı 582
Sefer Paşa 273, 323, 528, 781, 1402, 1485
Sehabî-i Acem 373
Seher Kadın 1444
Selâm Mehmed Efendi 1476

Selâm (Seyyid) 1011
Selâmet Giray 350, 419, 547, 798, 810, 1027, 1113, 1212, 1486, 1489, 1560, 1561, 1636, 1811
Selâmet Giray Han 552, 810, 1409
Selâmet Giray I 343, 350, 419, 888
Selâmet Giray II 1811
Selâmî Ali Efendi 516
Selâmî Efendi 253, 261, 561, 685, 1043
Selâmî İshak Efendi 970
Selâmî Mustafa Efendi 874
Selçuk Sultan 1527
Selim I 7, 13, 16, 17, 20, 41, 42, 192, 213, 224, 326, 369, 422, 519, 521, 566, 578, 606, 615, 648, 653, 689, 697, 755, 916, 985, 1014, 1042, 1086, 1108, 1128, 1181, 1192, 1202, 1281, 1306, 1386, 1576, 1583, 1645, 1649, 1665, 1723, 1725, 1735, 1762
Selim II 1, 10, 13, 15, 19, 27, 30, 32, 41, 43, 161, 208, 234, 267, 272, 331, 354, 366, 381, 387, 410, 422, 588, 653, 676, 724, 894, 989, 1042, 1090, 1532, 1567, 1577, 1665, 1668, 1713, 1723, 1725, 1726
Selim III 3, 18, 26, 31, 32, 36, 43, 46, 86, 168, 199, 367, 373, 473, 510, 549, 689, 711, 724, 734, 736, 741, 757, 788, 791, 884, 943, 979, 1216, 1346, 1400, 1527, 1733, 1777, 1817
Selim Ağa 211, 297, 938, 956, 1738, 1769, 1792
Selim Ağa (Hacı) 461, 1235, 1802
Selim Bey 793, 797, 1308, 1531, 1698, 1734, 1820
Selim Dede 1418, 1535
Selim Efendi (Hacı) 108, 1802
Selim Efendi (Müderris) 1780
Selim Efendi (Paşmakçızâde) 73, 1601
Selim Giray 274, 552, 929, 1430, 1561, 1811
Selim Giray (Hacı) 323, 524, 547, 867, 1086, 1114, 1234, 1435, 1489, 1636, 1811
Selim Giray Han 141
Selim Giray Han (Hacı) 929, 1307, 1409, 1486, 1561
Selim Giray I 343, 350, 419, 888
Selim Giray II 867, 1811
Selim İbrahim Efendi (Müftîzâde) 1391
Selim Mehmed Paşa 345, 483
Selim Paşa 106, 201, 277, 324, 591, 719, 774, 844, 1546, 1547, 1590, 1662, 1770
Selim Paşa (Benderli) 571
Selim Paşa (Evrenoszâde) 501
Selim Paşa (Kara) 1268
Selim Paşa (Memişzâde) 201
Selim Paşa (Sadrazam) 910, 1140
Selim Paşa (Tepedelenlizâde) 837
Selim Servet Efendi 1451
Selim Sırrî Bey 86
Selim Sırrî Efendi 86
Selim Sırrî Paşa 460, 679, 893, 1813
Selim Sırrî Paşa (Evrenoszâde) 1701
Selim Şah 250
Selim (Şehzâde) 19, 194, 294, 379, 582, 1172
Selime Hatun 290
Selisî Mehmed Efendi (Baldırzâde) 414
Selmân Bey 661, 1143
Selmân-ı Sâvecî 30
Semâî 1705
Semâî Mehmed Dede 1430
Semerci Dede 756
Semin Ali Paşa 900, 1557, 1669
Semin Mehmed Paşa 1403
Semiye Hanım 795
Senâyî Ahmed Efendi 1192
Senâyî Şeyhî 1727
Sencivanoğlu 643
Seniha Sultan 31, 581, 678, 1652
Seniye Hanım Sultan 6
Seniye Hanım Sultan (Atiye Sultanzâde) 732
Sermed Paşa 1563, 1567
Server Ağa 1730
Server Paşa 327, 396, 581, 1497, 1784, 1790, 1805-1808
Servet Efendi (Külâhîzâde) 499
Servet Mehmed Efendi 1496

Servet Mehmed Efendi (Külâhîzâde) 1615
Servet Paşa 1398
Seydâ Efendi 1789
Seydâ Mehmed Efendi 1783
Seydâ Mustafa Efendi 1444, 1585, 1793
Seydî (A'rec) 1017
Seydî Ahmed 1002
Seydî Ahmed Efendi (Kiraz) 900
Seydî Ahmed Paşa 1070, 1774
Seydî Ali 145
Seydî Ali Çelebi 1683
Seydî (Ayı) 1126
Seydî Bey 1779
Seydî Efendi (Kara) 970
Seydî Hoca 145
Seydî Yusuf Efendizâde 1702
Seyfeddin (Karamanlı) 699
Seyfeddin Dede (Merzifonlu) 56
Seyfeddin Efendi 15
Seyfoğulları 636
Seyfullah Efendi 116, 189, 761, 1150, 1782, 1802
Seyfullah Efendi (Sa'dîzâde) 508
Seyfullah Paşa (Kekozâde) 290
Seyyid Ali 174
Seyyid Ali (Şeyh) 966
Seyyid Bey 147
Seyyid Dede (Hacı) 892
Seyyid Efendi 157
Seyyid Efendi (Seyyid Alizâde) 263
Seyyid Paşa 1242, 1411
Seyyid Şerif 145, 230, 1257
Seyyidâ Efendi 563, 1361
Sezaî (Şeyh) 616
Sîneçâk 410, 544, 550, 663
Sıbgatullah Efendi 709
Sıddîk Bey 312
Sıddîk Bey (Sıdkîzâde) 1395
Sıddîk Mehmed Efendi (Ebezâde) 425, 1427
Sıddîk Mehmed Efendi (Neccârzâde) 1392
Sıdkî 1421
Sıdkî Efendi 1506, 1782, 1802
Sıdkî Efendi (Tatarcıkzâde) 1378
Sıdkî Emetullah Hanım 1005
Sıdkî Emetullah Kadın 508
Sıdkî Mehmed Efendi 394, 704, 1145
Sıdkî Paşa 1779, 1782
Sırreddin Mehmed Efendi 1296
Sırrî Ali Efendi 1114, 1366
Sırrî Halil Efendi 334, 998
Sırrî Paşa 834
Sırrî Paşa (Melek Paşazâde) 1082
Silahşorzâde 592
Sinan 262
Sinan (Hacı) 1209
Sinan (Kepenekçi) (Hoca) 1533
Sinan (Niksarî) 627
Sinan (Sûfî) 1019
Sinan (Sürbül) 303
Sinan (Şeyh) 361
Sinan (Ümmî) 626, 1155, 1259
Sinan Ağa 1073, 1764
Sinan Ağa (Cağalazâde) 1765
Sinan Ağa (Kırkayak) 1748
Sinan Bey 387, 1269, 1668
Sinan Çelebi 661, 1794
Sinan Çelebi (Defterdar) 1248
Sinan Efendi 778, 919, 1230, 1508, 1678, 1727
Sinan Efendi (Akhisarlı) 121
Sinan Efendi (Erdebilî) 966
Sinan Efendi (Fereli) 1609
Sinan Efendi (Güzelce) 162
Sinan Efendi (Hekim) 330, 1520
Sinan Efendi (Hekimbaşı) 1276
Sinan Efendi (Muhaşşî) 145, 250, 439, 922, 1515, 1609
Sinan Efendi (Sünbül) 1171, 1267, 1678
Sinan Efendi (Şeyh) 1022
Sinan Efendi (Ümmî) 1021, 1644
Sinan Efendi (Vekil) 1255
Sinan Halife 1609
Sinan Molla 1741
Sinan Paşa 86, 579, 641, 669, 902, 909, 910, 922, 926, 932, 989, 1182, 1511, 1515, 1552, 1578, 1611, 1685, 1723, 1729, 1743, 1744, 1748, 1774
Sinan Paşa (Cağalazâde) 249, 925,

1045, 1057, 1533, 1573, 1684, 1744, 1774
Sinan Paşa (Cağaloğlu) 553, 948, 1403
Sinan Paşa (Defterdar) 1812
Sinan Paşa (Hadım) 186, 1742
Sinan Paşa (Hızır Beyzâde) 212
Sinan Paşa (Hoca) 413, 1106, 1267, 1609, 1741
Sinan Paşa (Koca) 249, 342, 884, 970, 1029, 1030, 1095, 1181, 1786, 1812
Sinan Paşa (Sadrazam) 383
Sinan Paşa (Sofu) 645, 1744
Sinan Yusuf Paşa (Cağalzâde) 742
Sinaneddin Efendi 330
Sinaneddin Yusuf 958
Sinaneddin Yusuf b. Şeyh Mehmed 118
Sinaneddin Yusuf Efendi 230, 886
Sinaneddin Yusuf Efendi (Muhaşşî) 705, 967
Sinanzâde 1745
Sirâceddin (Molla) 1725
Sirâceddin Paşa 1779
Sirâceddin Urmevî 1610
Sirâceddin Zafer Bahadır Şah 1342
Sitti Hatun 231, 1529
Siyâvuş Ağa 635, 1732, 1765, 1766
Siyâvuş Ağa (Hırvat) 1736
Siyâvuş Ağa (Kamalak) 1736
Siyâvuş Mustafa Ağa 1732
Siyâvuş Paşa 13, 15, 295, 311, 641, 714, 720, 726, 836, 913, 926, 984, 1041, 1048, 1143, 1244, 1432, 1439, 1558, 1664, 1723, 1743, 1744, 1746, 1747, 1749, 1774, 1786
Siyâvuş Paşa (Damad) 1183
Siyâvuş Paşa (Sadrazam) 212, 1518
Sokoloviç sülalesi 1202
Sopa salan 193
Suad Bey 327, 1428
Suad Bey (Âsım Paşazâde) 1496
Subhî Ahmed Efendi 74, 534
Subhî Bey 1492, 1801, 1810
Subhî Efendi 100, 578, 972, 1520
Subhî Mehmed Efendi 1802
Subhî Mustafa Efendi 1510
Subhî Paşa 731, 1478, 1799, 1801, 1808
Sukûkî Ali Efendi 929
Sulhiye Hanım 718
Sungur Tekin 16
Sun'î 560
Sun'îzâde 103
Sun'ullah Ağa 1733
Sun'ullah b. Hüseyin 622
Sun'ullah b. Mehmed 65
Sun'ullah Efendi 105, 138, 1149, 1415, 1510, 1648, 1654, 1759
Sun'ullah Efendi (İmamzâde) 798
Sun'ullah Efendi (Kara) 473
Sun'ullah Efendi (Şeyhülislâm) 414
Sun'ullah Mustafa Efendi 967
Sun'ullah Tebrizî (Şeyh) 425
Surre Eminizâdeler 758
Suûd b. İdris b. Safî (Şerif) 1762
Suûd Efendi 1735
Suûdî Mehmed Efendi 627
Suûdî Mehmed Efendi (Niksarî Emir Hasanzâde) 856
Süedâ Mehmed Bey 908
Süfyan Ağa 479
Süfyan Bey 1283
Süheyl Bey 430
Sükbe (Şerif) 140
Sülemiş 1480
Süleyman I 1, 7, 8, 10, 13, 18, 21, 24, 25, 28-30, 34, 35, 39, 328, 367, 505, 524, 755, 884, 1029, 1073, 1097, 1202, 1403, 1573, 1579, 1590, 1605, 1642, 1683, 1723, 1725, 1726, 1731, 1732
Süleyman II 24, 37, 131, 240, 268
Süleyman 912
Süleyman (Bergamalı) 1109
Süleyman (Emir) 22, 796, 870
Süleyman (Hacı) 402, 990
Süleyman (Hilleli) 540
Süleyman (Kapdan) 272
Süleyman (Mir) 1531
Süleyman (Şehzâde) 26, 986
Süleyman Ağa 142, 341, 940, 947, 950, 987, 1071, 1135, 1203, 1687, 1729-1731, 1733, 1736-1738, 1769, 1792

Süleyman Ağa (Abaza) 1732
Süleyman Ağa (Bâlâ) 1771
Süleyman Ağa (Boşnak) 1769
Süleyman Ağa (Çelebi) 644
Süleyman Ağa (Çerkes) 1737
Süleyman Ağa (Çoban) 1791
Süleyman Ağa (Ebras) 1768
Süleyman Ağa (Hacı) 460, 1189
Süleyman Ağa (Hacı) (Eyvad) 1766, 1786
Süleyman Ağa (Kapıcı) 1719
Süleyman Ağa (Kapucu) 1768
Süleyman Ağa (Karakulak) 704
Süleyman Ağa (Kemankeş) 954
Süleyman Ağa (Lala) 397
Süleyman Ağa (Mühürdarzâde) 951
Süleyman Ağa (Sarı) 1737, 1786, 1792
Süleyman Ağa (Uzun) 1730
Süleyman Avnî Efendi 1158
Süleyman b. Mehmed 560
Süleyman b. Mehmed Dulkadıroğlu 323
Süleyman Bey 36, 52, 215, 304, 342, 349, 376, 433, 500, 680, 772, 783, 831, 844, 860, 881, 1029, 1061, 1272, 1287, 1668, 1741, 1774, 1817
Süleyman Bey (Abdülcebbarzâde) 592
Süleyman Bey (Ağa) 1700
Süleyman Bey (Babanlı) 1304
Süleyman Bey (Baltaoğlu) 1774
Süleyman Bey (Bekir Paşazâde) 1792
Süleyman Bey (Cebbarzâde) 47, 106, 227, 389, 602, 933
Süleyman Bey (Çaparzâde) 400
Süleyman Bey (Defterdarzâde) 1099
Süleyman Bey (Dulkadırlı beyi) 233, 1573
Süleyman Bey (Evkanlızâde) 239
Süleyman Bey (Ferhâd Paşazâde) 1194
Süleyman Bey (Hacı) 466, 782
Süleyman Bey (Hazinedarzâde) 1306
Süleyman Bey (Hekimzâde) 242
Süleyman Bey (Kemal Paşazâde) 224
Süleyman Bey (Melek Mehmed Paşazâde) 566
Süleyman Bey (Mîrialem) 1045
Süleyman Bey (Mihalzâde) 965
Süleyman Bey (Mustafa Bey oğlu) 1230
Süleyman Bey (Tavaşî) 365
Süleyman Celâl Efendi 486
Süleyman Çelebi 20, 22, 29, 33, 407, 606, 768, 799, 1115, 1281, 1649, 1704, 1725
Süleyman Çelebi (Bursalı) 1725
Süleyman Çelebi (Emir) 157, 1740
Süleyman Çelebi (Kemâl Paşazâde) 1106
Süleyman Çelebi (Mevlûdcü) 749
Süleyman Çelebi (Şehzâde) 282
Süleyman Efendi 87, 162, 261, 321, 374, 395, 490, 678, 827, 893, 1125, 1260, 1267, 1334, 1486, 1508, 1780, 1782, 1789, 1802
Süleyman Efendi (Bektaşî) 748
Süleyman Efendi (Hacı) 259, 1117
Süleyman Efendi (Hekimzâde) 1145
Süleyman Efendi (Hocapaşalı) 1166
Süleyman Efendi (İlâhîzâde) 1003
Süleyman Efendi (İmamzâde) 707
Süleyman Efendi (Kara) 1149
Süleyman Efendi (Karabaş) 180
Süleyman Efendi (Kavalalı) 824
Süleyman Efendi (Kepenekçizâde) 1079
Süleyman Efendi (Kethüdâzâde) 1172
Süleyman Efendi (Kırımlı) 1474
Süleyman Efendi (Küçük) 1377
Süleyman Efendi (Âmedî) 1690
Süleyman Efendi (Âmidli) 39
Süleyman Efendi (Mostarlı) 1446
Süleyman Efendi (Muğlalı) 1148
Süleyman Efendi (Seyyid) 135, 1234
Süleyman Efendi (Surre Eminizâde) 188, 1370
Süleyman Efendi (Şeyh) 824
Süleyman Efendi (Yoğurtçuzâde) 1802, 1806
Süleyman Fehim Efendi 1663
Süleyman Ferid Efendi (Âtıfzâde) 472, 1292

Süleyman Ferideddin Efendi (Âtıfzâde) 388
Süleyman Feyzî Bey 1503, 1710
Süleyman Feyzî Efendi 1783, 1788, 1797
Süleyman Feyzî Efendi (Hacı) 1397
Süleyman Feyzî Paşa 176. 1363
Süleyman Hâdî Bey (Recâîzâde) 651
Süleyman Halife 1088, 1510, 1609
Süleyman İzzet Efendi 1447
Süleyman Kâmil Efendi (Hacı) 258
Süleyman Ken'an Ağa 1766
Süleyman Necib Efendi 445, 1482, 1793
Süleyman Paşa 27, 33, 46. 79, 81, 87, 96, 97, 105, 141, 150, 160, 165, 198, 199, 205, 248, 266, 267, 408, 448, 464, 496, 503, 633, 717, 767, 773, 829, 837, 892, 923, 1032, 1036, 1071, 1077, 1193, 1233, 1237, 1324, 1381, 1456, 1492, 1513, 1589, 1605, 1631, 1635, 1740, 1743, 1747-1749, 1775, 1776, 1804, 1807, 1812
Süleyman Paşa (Abaza) 1751, 1775, 1780
Süleyman Paşa (Abdülcelilzâde) 477, 1040
Süleyman Paşa (Acemzâde) 1813
Süleyman Paşa (Arnavut) 1324
Süleyman Paşa (Babanlı) 204, 773
Süleyman Paşa (Bağdad valisi) 275, 276
Süleyman Paşa (Baltacı) 1813
Süleyman Paşa (Bosnalı) 1081
Süleyman Paşa (Büyük) 1544
Süleyman Paşa (Cebbarzâde) 591
Süleyman Paşa (Damad) 206
Süleyman Paşa (Dev) 1814
Süleyman Paşa (Ebras) 58, 101
Süleyman Paşa (Fındıklılı) 1543
Süleyman Paşa (Fuddalızâde) 540
Süleyman Paşa (Gürcü) 1747
Süleyman Paşa (Hacı) 948
Süleyman Paşa (Hadım) 158, 1329, 1743
Süleyman Paşa (Hazinedarzâde) 666, 1083, 1306
Süleyman Paşa (İlbasanlı) 1472
Süleyman Paşa (İzmirli) 1775
Süleyman Paşa (Kalenderzâde) 859, 884
Süleyman Paşa (Kapdan) 1185
Süleyman Paşa (Karabağî) 275, 1775
Süleyman Paşa (Kız Alizâde) 1724
Süleyman Paşa (Malatyalı) 1747
Süleyman Paşa (Mızraklı) 638, 1547
Süleyman Paşa (Pekinli) 383
Süleyman Paşa (Rişvan Paşazâde) 1398
Süleyman Paşa (Rişvanzâde) 586
Süleyman Paşa (Rûşenzâde) 1327
Süleyman Paşa (Sadrazam) 573
Süleyman Paşa (Sarı) 1367, 1688, 1749
Süleyman Paşa (Şehzâde) 500, 510, 793, 1774
Süleyman Paşa (Uzun) 1814
Süleyman Penâh Efendi 1291, 1685
Süleyman Râsim Efendi (Kadızâde) 451
Süleyman Râşid Efendi 532, 822, 1788, 1797
Süleyman Re'fet Paşa 1803
Süleyman Reis 881, 1117
Süleyman Ruhî Ağa 1788, 1792
Süleyman Sa'deddin Efendi (Müstakimzâde) 1218
Süleyman Sâlim Bey (Cağalazâde) 1612
Süleyman Sâlim Bey (Cağalzâde) 742
Süleyman Sıdkî Efendi 359
Süleyman Sırrî Efendi 1274
Süleyman Şah 10, 12, 16, 40
Süleyman Şefik Efendi 508
Süleyman Tevfik Bey 1456, 1531
Sülün Bey 1530
Sülün Efendi 1553
Sünbül Ağa 995, 1730
Sünbül Efendi 130, 763, 982, 1577
Sünûhî Efendi (Zeynîzâde) 1711
Süreyyâ Paşa 1287, 1305, 1616, 1734
Sürmeli Ali Paşa 1750, 1795
Sürûr b. Mesaid (Şerif) 1763

Sürûr (Şerif) 425, 543, 1667
Sürûrî 351, 549, 1370
Sürûrî Mehmed Paşa 1648
Sürûrî Osman Efendi 1505

Şa'bân 971
Şa'bân (Emir) 1103
Şa'bân (Şeyh) 661
Şa'bân (yeniçeri) 759
Şa'bân Ağa 1766, 1786
Şa'bân Ağa (Türk) 828
Şa'bân Bey 1779
Şa'bân Efendi 161, 1025, 1252
Şa'bân Efendi (Kazasker) 1020
Şa'bân Efendi (Kırımlı) 87
Şa'bân Efendi (Seyyid) 625
Şa'bân-ı Kastamonî (Şeyh) 1231
Şa'bânzâde 165
Şâdân Bey 520
Şâfiî (İmam) 1097
Şah Abbas 435
Şah Hanım 845
Şah Sultan 344, 479, 631, 751, 849, 903, 1207, 1294
Şah-ı Hûban Hatun 903
Şah-ı Huban 1204
Şahbaz Ağa 399
Şahbaz Giray 419, 1811
Şâhidî 886
Şahin Ağa 1736, 1766
Şahin Ali Paşa 960, 1185, 1754
Şahin Giray 350, 1027, 1811
Şahin Giray Han 350
Şahin Mehmed Paşa 1767
Şahin Mustafa Ağa 1732, 1737
Şahin Paşa 927, 1034, 1740, 1752, 1775, 1812
Şahin Paşa (Lala) 793, 1740
Şahin Paşa (Yavaşça) 1774
Şahkulu 368
Şahruh (Dulkadırlı) 1055
Şâkir Ağa 1769
Şâkir Ahmed Efendi 429
Şâkir Ahmed Paşa 1777
Şâkir Bey 659
Şâkir Efendi 122, 496, 1062, 1216, 1242, 1346, 1755, 1802
Şâkir Efendi (Gölpazarlı) 955
Şâkir Efendi (Kâmilîzâde) 865
Şâkir Efendi (Şâtırzâde) 385
Şâkir Feyzullah Bey 77
Şâkir Hüseyin Bey 721
Şâkir Mehmed Efendi (Kasapbaşı) 591
Şâkir Paşa 663, 1778
Şâkir Paşa (Müşir) 144
Şâkire Hanım 1357
Şalgamcızâde 84
Şârihü'l-Menârzâde 1225
Şâtır Yusuf Ağa 876
Şebsafa Kadın 980
Şefik Bey 388, 1270, 1364, 1734
Şefik Bey (Müftîzâde) 478
Şefik Bey (Recâîzâde) 1365
Şefik Efendi 852
Şefik İsmail Bey 829
Şefik Paşa 1756, 1801, 1802, 1804
Şefkatî Efendi 1791
Şehâbeddin (Seyyid) 1259
Şehinşah (Şehzâde) 21, 25
Şehrî 509
Şehrî Efendi 799
Şehrî Hâfız Efendi 671
Şehrî Mehmed 1180
Şehsüvar 376
Şehsüvar Bey 547
Şekerpare Hatun 1123
Şekib Bey 77
Şekib Efendi 1784, 1791
Şekib Efendi (Paşmakçızâde) 1015
Şekib Mehmed Paşa 1244
Şekib Ömer Dede 1255
Şekib Paşa 1082, 1333, 1804
Şem'î Efendi 1781
Şems-i Bağdadî 145
Şems-i Tebrizî 1343
Şemseddin (Ak) 133, 361, 440, 481, 513, 548, 594, 746, 983
Şemseddin Ahmed b. Kadı Mûsâ 656

Şemseddin Ahmed Efendi 102, 535, 881, 916, 958, 1260
Şemseddin Ahmed Efendi (Karabağî) 1094
Şemseddin Ahmed Efendi (Molla Yegânzâde) 1079
Şemseddin Ahmed Sivasî 1319
Şemseddin Bey 353, 1360
Şemseddin Bey (Râtib Ahmed Paşazâde) 156
Şemseddin Bey (Râtib Paşazâde) 1738
Şemseddin Buharî (Emir) 8
Şemseddin Dede 1120, 1124
Şemseddin Efendi 996, 1107, 1232
Şemseddin Efendi (Atâullah Efendizâde) 989
Şemseddin Efendi (Bağdadîzâde) 889
Şemseddin Efendi (Çavuşzâde) 1236
Şemseddin Efendi (Kara) 127, 1013
Şemseddin Efendi (Mahmud Çavuşzâde) 760
Şemseddin Efendi (Mektûbîzâde) 135
Şemseddin Efendi (Nefeszâde) 76, 1021
Şemseddin Efendi (Şerifzâde) 445, 1021
Şemseddin Efendi (Zeynîzâde) 391
Şemseddin Fenârî 86, 516, 1078, 1123, 1758
Şemseddin Fenârî (Molla) 843
Şemseddin Gürânî (Molla) 1741
Şemseddin Karahisarî 1159
Şemseddin Mehmed 895, 918
Şemseddin Mehmed b. Kadızâde 919
Şemseddin Mehmed Buharî 1723
Şemseddin Mehmed Cezerî 398
Şemseddin Mehmed Çelebi 1727
Şemseddin Mehmed Dede 817
Şemseddin Mehmed Efendi 1109, 1272
Şemseddin Mehmed Efendi (Mudanyalızâde) 1248
Şemseddin Mehmed Efendi (Şeyh Selâmîzâde) 626
Şemseddin Muhammed b. Ahmed 162
Şemseddin Tebrizî 533, 993
Şemsî Ahmed Efendi 1782
Şemsî Ahmed Paşa 922
Şemsî Çelebi 676
Şemsî Dede 800
Şemsî Efendi (Aydınlı) 475
Şemsî Paşa 669, 1094, 1112, 1141, 1200, 1743
Şemsî Paşa (Kızıl Ahmedlizâde) 889
Şerbetçizâde 460
Şeref Efendi 139
Şeref Hanım 1242
Şeref Mehmed Efendi 498, 505
Şeref Mehmed Efendi (Eşrefzâde) 341
Şerefeddin Ağa 1729, 1731
Şerefeddin Efendi 89
Şerefeddin Hızır 12
Şerefeddin Paşa 1729
Şerif (Seyyid) 504, 523, 1105, 1112
Şerîf Mehmed Efendi 68
Şerif Aclân 145
Şerif Ağa 478
Şerif Ağa (Kapıcıbaşı) 1360
Şerif Ahmed Efendi 533
Şerif Ali b. Katâde 606
Şerif Bey 826, 1283
Şerif Câzim b. Âzim 651
Şerif Ebû Nümey651
Şerif Efendi 489, 491, 1021, 1789, 1797
Şerif Efendi (Ebû İshakzâde) 564
Şerif Efendi (Es'ad Efendizâde) 1761
Şerif Efendi (Gürcü) 674
Şerif Efendi (Karamanî) 1243
Şerif Efendi (Şerifzâde) 1021
Şerif Galib 146
Şerif Gâlib Efendi 128
Şerif Halil Bey 514
Şerif Halil Bey (Sekbanbaşızâde) 955
Şerif Halil Efendi 871
Şerif Hasan 128
Şerif Hasan Paşa 479
Şerif Mehmed Bey 598
Şerif Mehmed Efendi 492, 494, 603
Şerif Mehmed Efendi 976, 985, 989, 993
Şerif Mehmed Efendi (Vardarî Şeyhzâde) 1025
Şerif Muhsin b. Ahmed 146

Şerif Paşa 340, 389, 487
Şerif Paşa (Balıkesirli) 488
Şerif Paşa (Büyük) 587
Şerif Paşa (Mısırlı Küçük) 1231
Şerif Rümeyse 339
Şerife 468
Şerife Ayşe Hanım 757, 1071
Şerife Fatma Hanım 1340
Şerife Hadice Hanım 1070
Şerife Havvâ Sultan 1207
Şerife Hidâyetullah binti Ayşe 513
Şerif-i evvel 573
Şevket Bey 816, 1142, 1791
Şevket Paşa 722, 1778
Şevkî Bey 650
Şevkî Beyefendi 1188
Şevkî Efendi 846
Şevkî Hüseyin Efendi 663, 1153
Şeyh Habib 390
Şeyh Hayyatî 515
Şeyh Safî 600
Şeyh Üftâde 669
Şeyhî 1084
Şeyhî (Mevlânâ) 873
Şeyhî Efendi 703, 1164
Şeyhî Mehmed Ağa 1792
Şeyhî Mehmed Efendi 917, 994
Şeyhî Mehmed Efendi (Fenârîzâde) 996
Şeyhî Mehmed Efendi (Menteşzâde) 1010
Şeyhî Said Molla 470
Şeyhzâde 750
Şeytan (Melek İbrahim Paşa) 784
Şîr Nesimîzâde 747
Şîrîn Hüseyin Ağa 793
Şihâb Bey 1333
Şihâbeddin Ahmed Efendi 1178, 1266
Şihâbeddin Bey 1740
Şihâbeddin Bey (Hadım) 1741
Şihâbeddin Efendi 95, 414, 567
Şihâbeddin Efendi (Mudanyalızâde) 1096
Şihâbeddin Paşa 1740, 1741
Şihâbeddin Paşa (Hadım) 1729
Şikârî Ahmed Bey 875
Şinâsî Dede 509
Şöhretî Mehmed Dede 977
Şuayb Efendi (Kadı) 747
Şuayb Ruhî Efendi 1353
Şüca 355
Şücâ' (Şeyh) 410
Şücâeddin Ağa 1764
Şücâeddin İlyas Efendi 1120
Şücâeddin İlyas Rûmî 904
Şükrî Efendi 406
Şükrî Efendi (İmam-ı evvel) 1280
Şükrî Efendi (Kâtip) 459
Şükrî Efendi (Yusufcukzâde) 586
Şükrullah Bey 594
Şükrullah Çelebi 595
Şükrullah Efendi 668, 900, 1246, 1294
Şükrullah Efendi (Kara) 700
Şükrullah Efendi (Ni'metzâde) (Seyyid) 1256
Şükrullah Mehmed Efendi 135, 824

T

Tabduk Emre 1684
Tab'î Mehmed Efendi 445
Tabib Kadın 1207
Tabib Mîr 1228
Tâc Bey 379, 1610
Tâceddin 1509, 1510, 1540
Tâceddin (Küçük) 658
Tâceddin b. Şemseddin Rıfaî 194
Tâceddin Efendi 252, 330, 1421
Tâceddin Efendi (Küçük) 130
Tâceddin Efendi (Reiszâde) 330
Tâceddin Hamavî-i Şafii 447
Tâceddin İbrahim 54
Tâceddin İbrahim Efendi 1109
Tâceddin Kadı 964
Tâceddin-i Hincî 339
Taftazanî 230
Taha (Şeyh) 829
Taha Efendi 1641
Tâhir Ağa 147, 491, 621, 837, 1261, 1417

Tâhir Ağa (Cevahirci) 844
Tâhir Ağa (Maktul) 1244
Tâhir Ağa (Mehmed Emin Ağazâde) 471
Tâhir Bey 598, 821, 851, 1269
Tâhir Bey (Ispanakçızâde) 1180, 1196
Tâhir Bey (Serhalifezâde) 1650
Tâhir Bey (Tatarzâde) 775
Tâhir Efendi 410, 414, 752, 863, 909, 915, 1115, 1156
Tâhir Efendi (Hacı) 789
Tâhir Efendi (Hâfız) 1177
Tâhir Efendi (Kadızâde) 169, 855, 1269
Tâhir Efendi (Külâhîzâde) 1497
Tâhir Efendi (Müneccimbaşı) 671
Tâhir Efendi (Sıddîkîzâde) 580
Tâhir Efendi (Sirozîzâde) 1499, 1516
Tâhir Efendi (Yedekçizâde) 265
Tâhir Mehmed Bey 1341
Tâhir Mehmed Bey (Cağalazâde) 1552
Tâhir Mehmed Efendi 265, 913, 1080, 1114, 1164, 1583
Tâhir Mehmed Efendi (Kadızâde) 451
Tâhir Mehmed Efendi (Külâhîzâde) 470
Tâhir Mehmed Efendi (Seyyid) 1375
Tâhir Mehmed Efendi (Sirozîzâde) 865
Tâhir Mehmed Efendi (Şeyh) 449
Tâhir Mustafa Ağa 1345
Tâhir Ömer 205, 510, 589, 962, 1308, 1617
Tâhir Ömer Bey 271, 1275
Tâhir Ömer Efendi 1617
Tâhir Paşa 111, 347, 539, 636, 708, 773, 927, 1555, 1637
Tâhir Paşa (Arnavut) 1224
Tâhir Paşa (Kapdan) 190, 766
Tâhir Şevki Efendi 1359
Tahmasb 1590, 1642
Tahmisî 1606
Tahsin Ağa 1476
Tahsin Bey 113, 732, 1390
Tahsin Bey (Kıbrısîzâde) 1275
Tahsin Efendi 1411
Tahsin Hasan Bey 1111, 1444
Tahsin Hasan Efendi 1585
Tahsin Paşa 1067
Tâib 1634
Tâib İbrahim Bey 585
Tâib İsmail Efendi 839
Tâib Paşa 1567
Tâibî Mustafa Efendi 987
Takiyeddin Efendi 1633
Takiyeddin Mehmed Paşa (Müderriszâde) 725
Tal'at Bey 1257
Tal'at Efendi 730, 1627
Tartuşî (İmam) 1665
Tatar Hoca 622
Tatar İmam 965
Tavşan Ağa (Dilsiz) 1550
Tayfur Ağa 1623
Tayfur Mehmed Bey 1269
Tayfur Mehmed Hâmid Bey 1259
Tayyâr Efendi (Enderûnî) 330
Tayyâr Mehmed Efendi 444
Tayyâr Mehmed Paşa 221, 1209
Tayyâr Paşa 28, 1183
Tayyâr Paşazâdeler 635
Teke Bey 1285
Tekelioğulları 1648
Temim-i Dârî 1622
Tersane Eminizâde 325
Terzi Baba 515
Terzibaşızâde 658
Tevfik Bey 255, 672, 934, 1206, 1241, 1269, 1364, 1394, 1455, 1638, 1687
Tevfik Bey (Gelenbevîzâde) 1395
Tevfik Bey (Hacı) 935, 1203
Tevfik Bey (Ömer Ağazâde) 853, 1327
Tevfik Efendi 73, 163, 852, 1634
Tevfik Efendi (Geylânî) 474
Tevfik Efendi (Geylânlı) 1150
Tevfik Efendi (Yorganîzâde) 933
Tevfik Mehmed Bey 238, 1217, 1311
Tevfik Paşa 831
Tevfik Paşa (Hıdiv) 794
Tevfik Yahyâ Efendi (Şeyhülislâm) 502
Tevhid Bey 561
Tevhide Hanım 326

Tezkirecizâde 417
Tıfılyüz 1638
Tıflî 1320
Tıflî Efendi (Galatalı) 1656
Timur 282, 361, 372, 768, 795, 797, 799, 802, 1079, 1093, 1115, 1218, 1281, 1330, 1560, 1611, 1635
Timur Bey 1548
Timur Efendi (Erzurumlu) 1331
Timur Fennî Efendi 268
Timur Mehmed Dayı 613
Timur Paşa (Abdülcelilzâde) 496
Timurleng 145, 226, 271, 272, 958, 1677
Timurtaş Paşa 247, 272, 1281, 1642, 1667
Timurtaş Paşa (Kara) 42
Tirsiniklioğlu 1188
Tohtamış 1114
Tohtamış Giray 547, 1027, 1486, 1489
Tohtamış Giray (Safa Girayzâde) 1561
Toklu Dede 341
Topuzluoğulları 1141
Tosun Paşa 955, 1301, 1456
Tosun Paşa (Mehmed Ali Paşazâde) 47
Toygun Paşa 1181
Tozkoparan-ı sânî 297
Tûtî Abdüllâtif 495
Tûtî Kadın 222
Tufeyl Paşa 1638
Tulumcu 687
Tumanbay 1147
Tunuszâdeler 1257
Tur Ali Bey 358
Turgud Paşa 290, 553, 1065
Turhan Bey 507, 552, 1313
Turhan Bey (Gazi) 729
Turhan Bey (Turhanzâde) 1143
Turhan Paşa 673
Turhan Sultan 642
Turun (Duruz) (Şeyh) 596
Tüfenkçizâde 969
Türâbî Ali Efendi 824
Türk 1141

U

Ubeyd (Şeyh) 182
Ubeyd Efendi (Şeyh) 241
Ubeyde Hanım (Halil Hamid Paşa kızı) 1403
Ubeyde Sultan 1123
Ubeydî 1255
Ubeydullah Efendi 76, 801, 1152
Ubeydullah Efendi (Nureddinzâde) 1277
Ubeydullah (Şeyh) 304
Ukayl (Seyyid) 378
Ulama Paşa 546, 681
Ulu Bey 1602
Uluç Ali 1639
Uluğ Bey 230, 919, 1123
Ulvan (Şeyh) 261
Umûr Bey 1740
Umûr Paşa 1288, 1740
Uryânî Efendi 105, 346, 1643
Usturza 1817
Uşşakî İbrahim Efendi 1714
Uzgur 801
Uzun Hasan Paşa 642

Ü

Üçatlı Paşa 1147
Üçler 623
Üçüncüzâdeler 1623
Üftâde Mehmed Efendi 1644
Üftadezâde 561
Ümidî Ahmed Efendi 817
Ümmî Sultan 44
Ümmügülsüm Hanım 685, 1165
Ümmügülsüm Hatun 991
Ümmügülsüm Sultan 13, 17, 30, 46, 216, 284
Ümmühan Hanım 1168
Üns Efendi (Molla Ahmedzâde) 1011
Ünsî Efendi (Sahhaf Şeyhizâde) 93, 1016

Ünsî Hasan Efendi 1645
Üsküdarî (İlmî Mehmed Efendi) 794
Üsküp nâzırı 489
Üveys (Hz.) 1294
Üveys Çelebi 1794
Üveys Halvetî 523
Üveys Paşa 617, 1030, 1042, 1348, 1510, 1514, 1812, 1814
Üveys Paşa (Köle) 1029
Üveys Paşazâde 1646
Üveyş-i Halvetî (Şeyh) 263
Üveysü'l-Karanî 1276

V

Vâcid Ahmed Efendi 1187
Vâfir Efendi 1523
Vahan Efendi 1821
Vahdetî Ebûbekir Efendi 1792
Vahdetî Efendi 852, 1792
Vâhib Ali Efendi 1521
Vahid (Çingene) 1649
Vahid Bey 935, 1102, 1245
Vahid Efendi 1783
Vahid Efendi (Âtıfzâde) 392
Vahid Efendi (Uryânîzâde) 264, 665
Vahid Mehmed Bey 1555
Vâhidî Çelebi 407
Vâiz Arab 404
Vâiz Molla Arab 390
Vâkıf Bey 1141
Vak'î Ahmed Efendi 1079
Vâlihî (Kurtzâde) 1650
Vasa Paşa 1815, 1821, 1822
Vasfî 1662
Vâsıf Abdullah Çelebi (Şa'bânzâde) 1012
Vâsıf Ahmed Efendi 1780
Vâsıf Bey 16
Vâsıf Efendi 286, 313, 744, 1783
Vâsıf Efendi (Reisülküttab) 900, 1654
Vâsıf (Enderûnî) 655
Vâsıf Mehmed Efendi 618
Vâsıf Osman Bey 1427
Vâsıf Paşa 188, 1770, 1772
Vâsıf Paşa (Şevket) 718
Vâsık (Eğrikapılı) 1676
Vâsık Emin Mehmed Efendi 485
Vâsık İbrahim Efendi 274, 1353
Vâsık Mehmed Emin Efendi 1693
Vâsık Mehmed Emin Efendi (Madrubzâde) 1369
Vassâf Abdullah Efendi 1654, 1760
Vassâf Bey 1333, 1389, 1734
Vassâf Efendi 1396, 1652
Vecdî Efendi (Kâtip) 1240
Vecdî Efendi1652
Vecih Bey 863
Vecihî Paşa 881, 1429
Vedad Bey 309
Vedad Efendi (Keçecizâde) 848
Vefa Efendi 516
Vefa (Şeyh) 452
Vefaî Bedreddin 1107
Vefik Bey (Sultanzâde) 159
Vefik Efendi 1805
Vefik Paşa 1757, 1799
Vehbî Efendi (Hâfız) 1270, 1570
Vehbî Efendi (Keçecizâde) 879
Vehbî Efendi (Sünbülzâde) 104, 665, 904, 1556
Vehbî Hüseyin Efendi (Keçecizâde) 1215
Vehbî Paşa 478
Vehhâb-ı Ümmî 573
Vehib Paşa (Rüstem Paşazâde) 1403
Velâyet (Seyyid) 802, 1428
Veled Çelebi 1008
Velî 1639
Velî (Derviş) 1028
Velî (Bolulu) (Hacı) 975
Velî (Sarı) 612
Velî Ağa 244, 628, 947, 1765
Velî Ağa (Hacı) 824, 1807
Velî Ağa (Hammamîzâde) 260
Velî Ağa (Rüzgâr) 236
Velî Ağazâde 1657
Velî b. Hacı Mehmed 94
Velî Bey 228, 277, 1035, 1292, 1392
Velî Dede 1495

Velî Efendi 89, 1661, 1787
Velî Efendi (Hayrabolulu) 1508
Velî Efendi (Muabbir) 1644
Velî Efendi (Şeyh) 920
Velî Efendizâde 1588
Velî Eyyûb Ağa 952
Velî Hasan Paşa 870
Velî Kethüdâ 663
Velî Mehmed Paşa 739, 1775
Velî Paşa 277, 571, 1813
Velî Paşa (Tepedelenli) 773
Velî Paşa (Tepedelenlizâde) 836, 837
Velîyeddin (Vâiz) 1259
Velîyeddin Bey 214, 1740
Velîyeddin Bey (Ahmed Paşazâde) (Hacı) 1414
Velîyeddin Efendi 104, 191, 298, 336, 495, 764, 1670, 1740, 1760
Velîyeddin Efendi (Hacı) 1659
Velîyeddin Efendi (Hammamîzâde) 1357
Velîyeddin Efendi (Kastamonulu) 618
Velîyeddin Efendi (Kazasker) 221
Velîyeddin Efendi (Kevâkibîzâde) 532, 1021
Velîyeddin Efendi (Şeyhülislâm) 475, 896, 1383, 1663
Velîyeddin Mehmed Efendi 104
Velîyeddin Paşa 1202
Velîyeddin Paşa (Tepedelenlizâde) 1494
Velîyeddin Rüşdî Efendi 527
Vesim Paşa (Hacı) 1776
Veys Paşa (Hacı Darbazzâde) 1399
Veysel Karanî 89
Veysel Paşa 592
Veysî Paşa (Hacı Darbaz) 302
Vığvığı 729
Vılıkoğlu 1330
Vildan Efendi 163, 1741
Vildan (Molla) 1604
Vilyams Paşa 528
Visâleddin Ağa 1731
Visalî 312
Vişne Efendi 669, 1658
Voyvoda Hadım 952
Vuslatî Ali Bey 1714

Yağlıkçı 820
Yağmurcu Han 1027
Yahşi Bey 231, 1509, 1635
Yahşi Paşazâdeler 889
Yahyâ 194
Yahyâ (Seyyid) 1314
Yahyâ (şakî) 195
Yahyâ (Şerif) 1763
Yahyâ Ağa 579, 1733, 1769, 1787
Yahyâ Ağa (Hatibzâde) 1737
Yahyâ Ağa (Seyyid) 663
Yahyâ b. Abdülaziz Efendi 124
Yahyâ b. Süleyman b. Âşık Paşa 191
Yahyâ b. Sürûr (Şerif) 1763
Yahyâ Bey 191, 448, 519, 590, 683, 981, 1023, 1047, 1079, 1082, 1200, 1260, 1400, 1530, 1601, 1719, 1786
Yahyâ Bey (Fındıkzâde) 765
Yahyâ Bey (Pîrîzâde) 741
Yahyâ Bey (Pîrîzâde hafidi) 839
Yahyâ Çelebi 1781
Yahyâ Dede 1488
Yahyâ Efendi 28, 84, 93, 98, 99, 119, 172, 252, 375, 599, 626, 627, 760, 804, 842, 853, 917, 1095, 1462, 1557, 1707, 1759, 1792, 1795
Yahyâ Efendi (Abdürrahimzâde) 983
Yahyâ Efendi (Ahîzâde) 111
Yahyâ Efendi (Arab) 530
Yahyâ Efendi (Beşiktaşlı) 676, 1155
Yahyâ Efendi (Bostanzâde) 190
Yahyâ Efendi (Hekimbaşı) 75
Yahyâ Efendi (Hekimbaşızâde) (Arab) 99, 619
Yahyâ Efendi (Hısım) 103, 135, 970
Yahyâ Efendi (Hısımzâde) 822
Yahyâ Efendi (Hoca) 191
Yahyâ Efendi (Hocazâde) 1245
Yahyâ Efendi (İmam) 1449
Yahyâ Efendi (İshakzâde) 805, 1266
Yahyâ Efendi (İspirîzâde) 179, 493

Yahyâ Efendi (Kırımîzâde Abdullah Efendizâde) 1466
Yahyâ Efendi (Minkarîzâde) 404, 437, 1319, 1351, 1759
Yahyâ Efendi (Moralı) 1267
Yahyâ Efendi (Moralızâde) 1442
Yahyâ Efendi (Müeyyedzâde) 668
Yahyâ Efendi (Mülakkab) 529, 1427
Yahyâ Efendi (Sadreddinzâde) 93
Yahyâ Efendi (Seyyid) 1613
Yahya Efendi (Şeyh) 1105
Yahyâ Efendi (Şeyh) 458
Yahyâ Efendi (Şeyhülislâm) 995, 1089
Yahyâ Efendi (Urmiyeli) 804
Yahyâ Efendi (Yahyâzâde) 190
Yahyâ Efendi (Yüsrîzâde) 1703
Yahyâ İhya Efendi 505
Yahyâ Mehmed Efendi 599
Yahyâ Nâcî Efendi 225, 1399
Yahyâ Nev'î Efendi 332
Yahyâ Paşa 13, 105, 249, 358, 717, 729, 743, 1076, 1603, 1639, 1742, 1775, 1779, 1780, 1813
Yahyâ Paşa (Abdülcelilzâde) 496, 680
Yahyâ Paşa (Anadolulu) 1558
Yahya Paşa (Gazi) 1246
Yahyâ Paşa (Gazi) 1676, 1742
Yahyâ Paşa (Hekimzâde damadı) 655
Yahyâ Sıddîk Efendi 1537
Yahyâ Şirvanî (Seyyid) 229
Yahyâ Tevfik Bey 159
Yahyâ Tevfik Efendi 351, 690, 1504
Yahyâ Tevfik Efendi (Uşşakîzâde) 1426
Yahyâ Vâkıf Efendi 492
Yahyâ Yazıcı 545
Yahyâ-i Şirvanî-i Halvetî 1400
Yahyâ-yı Şirvânî 551
Yahyâ-yı Şirvânî (Seyyid) 755, 1718
Yahyâzâde 1270
Yakovaki Bey 1817
Ya'kub (Abdal) 243
Ya'kub Ağa 182, 563, 662, 941, 1729, 1733, 1763, 1764
Ya'kub (Amasyalı) 872
Ya'kub Bey 538, 795, 1645
Ya'kub Bey (Emine Hanım Sultanzâde) 159
Ya'kub Çelebi 1727
Ya'kub Efendi 505, 615, 685, 812, 972, 1108, 1459, 1474, 1641
Ya'kub Efendi (Biraderzâde) 1161, 1415
Ya'kub Efendi (Germiyanlı) 1554
Ya'kub Efendi (Karahisarlı) 1153
Ya'kub Efendi (Sarı) 1679
Ya'kub Efendi (Şeyh) 886, 1514
Ya'kub Halvetî (Şeyh) 436
Ya'kub Paşa 46, 501, 669, 1729
Ya'kub Paşa (Damad) 1724
Ya'kub Paşa (Hadım) 1742
Ya'kub Paşa (Hekim) 1742
Ya'kub Paşa (Hekimbaşı) 1741
Ya'kub Paşa (Hızır Beyzâde) 212
Ya'kub Paşa (Kara Osmanzâde) 694, 869
Ya'kubca Efendi 912
Yakût-ı Musta'sımî 595
Yalnız Kürek damadı 691
Yangıncı Ağa 1136
Yanko Aristarki Bey 1819, 1821
Yanko Musurus Bey 1820
Yâsin Bey (Azmzâde) 776
Yâsin Haydar (Şirvanî) (Şeyh) 1259
Yaşar Paşa 96
Yaşar Paşa (Priştineli) 542
Yatağan Dede 969
Yâver Bey 477, 1734
Yâver Paşa 528, 1620, 1771, 1772, 1804, 1820
Yavuz Çelebi 1142
Yavuz Efendi 1568
Yedi Emirler 378
Yedikuleli Emir 1352
Yegân 1642
Yegân (Molla) 384, 600, 1575, 1609, 1688
Yeğen Bey 1052
Yeğen Paşa 1027
Yem (General) 528
Yılanlızâde 96
Yılıkoğlu 27

Yoğurtlu Baba 969
Yoluk Çelebi 747, 1481
Yölük Giray 1435
Yörgüç Paşa 657, 668, 889
Yörgüç Paşazâde 959
Yunus (Debbağ) 1533
Yunus Ağa 671, 1764
Yunus Aleyhisselâm 1480
Yunus Efendi 90, 482
Yunus Efendi (Seyrekzâde) 93
Yunus Emre 1608
Yunus Hâlis Efendi 1617
Yunus Paşa 660, 1742, 1812
Yunus Paşa (Has) 1774
Yusuf 588, 997, 1513, 1604
Yusuf Agâh Efendi 1781, 1789, 1797
Yusuf Ağa 149, 169, 229, 467, 468, 479, 563, 863, 1046, 1053, 1077, 1088, 1217, 1254, 1311, 1363, 1410, 1423, 1437, 1542, 1580, 1630, 1649, 1686, 1688, 1721, 1730, 1732, 1765, 1768
Yusuf Ağa (Doğancılar) 1747
Yusuf Ağa (Gürcü) 1767
Yusuf Ağa (Kadid) 1732
Yusuf Ağa (Kavuğ) 1732
Yusuf Ağa (Mehter) 1025
Yusuf Ağa (Payzen) 1765
Yusuf Ağa (Yağlıkçı) 675
Yusuf b. Hüseyin Hüsnî (Seyyid) 86
Yusuf b. Ya'kub 1003
Yusuf Bâlî 958
Yusuf Bâlî b. Molla Mehmed Yegân 1576
Yusuf Bey 247, 407, 408, 647, 862, 1094, 1208, 1393, 1792, 1798, 1799
Yusuf Bey (Debreli) 614
Yusuf Bey (Karamanlıoğlu) 289
Yusuf Bey (Sarı Süleyman Paşazâde) 1737
Yusuf Bey b. Sarı Süleyman Paşa 1786
Yusuf Cemil Efendi 246
Yusuf Çelebi 33
Yusuf Çelebi (Şeyh) 1136
Yusuf Dede 161
Yusuf Efendi 167, 172, 354, 565, 617, 803, 928, 1128, 1225, 1297, 1338, 1352, 1447, 1464, 1536, 1552, 1580, 1581, 1660, 1703, 1727, 1787
Yusuf Efendi (Beşiktaşî) 1598
Yusuf Efendi (Bıdık Çelebi) 1253
Yusuf Efendi (Defterdar) 767
Yusuf Efendi (Evliya) 1710
Yusuf Efendi (Fenârîzâde) 996
Yusuf Efendi (Hacı) 1780, 1781, 1787, 1796, 1797, 1800, 1802, 1807
Yusuf Efendi (Hâfız) 1284, 1807
Yusuf Efendi (Handanzâde) 103, 605
Yusuf Efendi (Karamanlı) 1152
Yusuf Efendi (Karasili) 1267
Yusuf Efendi (Kel) 433, 843, 1076, 1795, 1802
Yusuf Efendi (Kesedar) 459
Yusuf Efendi (Kethüda) 1575
Yusuf Efendi (Koca) 607
Yusuf Efendi (Kuru) 1596
Yusuf Efendi (Madrub) 262, 485, 906, 1654, 1702
Yusuf Efendi (Âmedî) 175
Yusuf Efendi (Peçevî) 1152
Yusuf Efendi (Seyyid) 652
Yusuf Efendi (Sirozlu) 933
Yusuf Efendi (Şamî) 1726
Yusuf Efendi (Şamlı) 161, 1424
Yusuf Efendi (Şeyh) 1272
Yusuf Efendi (Şikârî) 1022
Yusuf Âgâh Efendi 609, 1292, 1551
Yusuf (Hacı) 767, 1705
Yusuf Hakkı Bey 969
Yusuf Hüsnî Bey 159, 1331
Yusuf (İmam) 1327
Yusuf İzzeddin Efendi 25, 35
Yusuf Kâmil Paşa 955, 1305, 1756, 1804, 1805, 1807
Yusuf Kirmastî 682
Yusuf Kutbeddin Efendi 1266
Yusuf Nesib Dede 699
Yusuf Nizâmeddin Efendi (Şeyh) 652
Yusuf Paşa 165, 205, 327, 515, 583, 640, 772, 806, 815, 1143, 1200, 1231, 1260, 1699, 1745, 1747-1750, 1754, 1774, 1779, 1794, 1799, 1810, 1814

Yusuf Paşa (Ağa) 1751
Yusuf Paşa (Babadağlı) 741
Yusuf Paşa (Çelebi) 197, 1767
Yusuf Paşa (Çetrefilzâde) 1751
Yusuf Paşa (Damad) 1723
Yusuf Paşa (Doğancı) 6
Yusuf Paşa (Emir Gûnezâde) 1115
Yusuf Paşa (Evrenoszâde) 501
Yusuf Paşa (Gürcü) 1591, 1700
Yusuf Paşa (Hadım) 1745
Yusuf Paşa (Karamanîzâde) 158
Yusuf Paşa (Karamanlızâde) 289
Yusuf Paşa (Koca) 479, 860, 957, 1100, 1156, 1167, 1237, 1392, 1397, 1456, 1530
Yusuf Paşa (Kozbekçi) 14, 1723, 1749
Yusuf Paşa (Musâhib) 1746
Yusuf Paşa (Palabıyık) 1750, 1751, 1775
Yusuf Paşa (Sadrazam) 909
Yusuf Paşa (Sirozlu) 1571
Yusuf Paşa (Topal) 209, 321, 382, 1724
Yusuf Rızâ Efendi 562
Yusuf Rıza Paşa 1504
Yusuf Sineçâk 1602
Yusuf Şevkî Efendi 1356
Yusuf Ziyâ Paşa 216, 282, 294, 531, 677, 743, 836, 1036, 1049, 1309, 1443, 1617, 1625, 1755
Yusufzâde 1008
Yuzuf Rızâ Paşa 49
Yümnî (Şerif) 1762
Yüsrî Ahmed Efendi 1782, 1792

Z

Zafer Hanım 1243
Zağanos Paşa 1269, 1741
Zâhid Mehmed Efendi (Kızanlıklı) 189
Zâhide Hanım Sultan 37, 1428
Zâkirî (Baba) 1581
Zamir Efendi 683
Zarif Paşa 1416, 1804
Zâtî 21
Zâtî Efendi 504
Zegem Han 809
Zekeriyâ 797
Zekeriyâ b. Aydoğmuş 1148
Zekeriyâ Efendi 341, 414, 853, 917, 1012, 1674, 1759
Zekeriyâ Efendi (Şeyhülislâm) 905, 1708
Zekeriyâ Efendi (Vardarî Şeyhzâde) 1025
Zekeriyâ Meylî Efendi 1026, 1400
Zekî Ahmed Efendi 1420
Zekî Efendi 315, 1429
Zekî Efendi (Arabzâde) 1581
Zekî Mehmed Paşa 1778
Zekî Paşa 1773
Zekiye Sultan 268
Zeliha Hanım 1580, 1687
Zeyd b. Muhsin (Şerif) 1762
Zeyd (Şerif) 436, 601
Zeyneb Hanım 10, 708, 795, 864, 955
Zeyneb Hatun 792
Zeyneb Sultan 44, 313, 1081, 1207
Zeyneddin Ahmed Efendi 804
Zeyneddin Hâfî 126, 128, 137
Zeyneddin Karaca Bey 1553
Zeyneddin Mehmed Efendi (Taşköprülüzâde) 802
Zeyneddin Mehmed Hafî 1600
Zeynel Paşa 714, 867, 1742
Zeynelâbidîn 376
Zeynelâbidîn Bey 651, 797, 1360, 1535, 1738, 1789, 1793
Zeynelâbidîn Efendi 143, 257, 673, 750, 764, 915, 1728, 1760, 1761
Zeynelâbidîn Efendi (Ak Mahmud Efendi oğlu) 928
Zeynelâbidîn Efendi (Eğinli) 1713
Zeynelâbidîn Efendi (Evliyazâde) 1691
Zeynelâbidîn Efendi (İlâhîzâde) 1003
Zeynelâbidîn Efendi (İmam-ı sultanî) 1662
Zeynelâbidîn Efendi (Seyyid) 263, 468, 1234
Zeynelâbidîn Efendi (Surre Eminizâde) 758

Zeynelâbidîn Efendi (Şeyhülislâm) 1446
Zeynelâbidîn Mehmed Efendi 906, 1219, 1554, 1712, 1727
Zeynelâbidîn Mehmed Efendi (Ak Mahmudzâde) 704
Zeynelâbidîn Mehmed Efendi (Çelebizâde) 1595
Zeynelâbidîn Mehmed Efendi (Hacı) 1711
Zeynelâbidîn Mehmed Efendi (Sadreddinzâde) 93
Zeynelâbidîn Mehmed Efendi (Şeyhülislâm) 315
Zeynelâbidîn Nahcıvânî 182
Zeynelâbidîn Paşa 836, 1573
Zeynelâbidîn Reşid Bey 1664
Zeynelibâd Efendi 1585
Zeynî 1709
Zeynî Mehmed Es'ad Efendi 1713
Zeyrek (Molla) 1604
Zihnî Efendi 1799, 1801
Zihnî Paşa 367, 1799, 1801, 1808
Zihnî Sâlih Dede 1368
Ziver Bey 862, 1734
Ziver Efendi 521, 1251, 1729, 1800, 1802
Ziver Paşa 305, 846, 1459
Ziyâ Bey 1397
Ziya Bey 1435
Ziyâ Bey 317, 1620, 1793
Ziyâ Paşa 1221
Ziya Paşa 1564
Ziyâ Paşa 663
Ziyâ Yusuf Paşa 914, 1085, 1363, 1754
Ziyâeddin Ahmed Bey 1451
Ziyâeddin Ahmed Efendi 498
Ziyâeddin Ahmed (Hoca) 224
Ziyâeddin Bey 753
Ziyâeddin Efendi 1230
Ziyaeddin Efendi 919
Ziyâeddin Mehmed Efendi 752
Ziyâeddin Nevâlî Efendi 1252
Ziyâeddin Reşid Efendi 494
Ziyâeddin Yusuf Mahdum 1667
Zorluoğlu 1763
Zübeyde Hanım 94, 97, 237, 1503
Zübeyde Sultan 1264, 1547
Zühdî Bey 448
Zühdî Beyefendi 303, 319
Zühdî Efendi 788, 1799, 1805
Zühdî İsmail Bey 1738
Zühdî İsmail Paşa 58, 1678
Zühdî Molla Efendi (Paşmakçızâde) 1331
Zühdî Paşa 1809
Züleyha Hanım 340
Züleyhâ Hanım (Hâcce) 1047
Zülfikâr Ağa 1471, 1792
Zülfikâr Ağa (Hacı) 1767
Zülfikâr Efendi 743, 1306, 1721
Zülfikâr Paşa 1749
Zülfikâr Paşa (Şehid) 960

YER ADLARI DİZİNİ

Yer adları dizini ülke, bölge, kent, köy, kasaba, semt, mahalle ve mezarlık adlarıyla göl, deniz, ırmak, ada, dağ gibi doğal coğrafyaya ilişkin adları kapsamaktadır. Hemen her sayfada geçen İstanbul'a dizinde yer verilmemiş, buna karşılık İstanbul'daki semt, mahalle, köy, mezarlık gibi yerlerin adları ayrı ayrı gösterilmiştir.

Abahora 1202
Abdurrahmangazi 1603
Acara 201, 1439, 1492
Acarateyn 537
Acıbadem 1486
Acımusluk 1532
Aclun 552
Açu 118
Ada 1302
Ada-i kebîr 125, 200, 482, 923, 1325, 1341, 1367, 1618
Adakale 21, 279, 418, 822, 1071, 1197
Adalar 654
Adana 2, 8, 53, 64, 79, 88, 95, 97, 132, 134, 154, 170, 196, 202-204, 212, 215, 218, 220-222, 236, 242, 265, 275, 285, 291, 292, 295, 301, 320, 330, 337, 381, 382, 389, 394, 395, 407, 410, 432, 463, 475, 512, 518, 571, 582, 583, 590, 602, 628, 633, 644, 680, 682, 713-715, 718, 719, 722-724, 739, 740, 766, 769-771, 774, 786, 787, 790, 791, 810, 835, 844, 875, 895, 903, 921, 923, 927, 955, 961, 979, 1031-1033, 1035, 1036, 1043, 1047, 1048, 1051, 1058, 1062, 1064, 1067, 1070, 1074, 1078, 1085, 1091, 1119, 1150, 1182, 1192, 1198, 1199, 1205-1208, 1225, 1233, 1254, 1264, 1278, 1279, 1298-1300, 1308, 1309, 1324, 1327, 1335, 1348, 1374, 1423, 1434, 1451, 1456, 1471, 1499, 1507, 1512, 1542, 1545, 1546, 1556, 1560, 1561, 1580, 1589, 1592, 1611, 1632, 1675, 1680, 1681, 1695-1697, 1700, 1716, 1718, 1732, 1734
Aden 39, 1335
Adıyaman bak. Hısnmansur
Âdilcevaz 201, 1315, 1512
Afaka Kalesi 324
Afganistan 392, 677
Afrika 899
Afyonkarahisar bak. Karahisar-ı Sâhib
Agra 1342
Agras 340, 936, 1500, 1658
Ağa Mahallesi 214
Ağaçayırı 249, 873, 1472
Ağaçkakan 1065
Ağakapısı 548

Ağayokuşu 244, 310, 810, 823, 939, 941, 1285
Ağça 582
Ağrıboz 53, 81, 97, 143, 201, 210, 215, 218, 220, 274, 276, 282, 285, 288, 290, 291, 325, 432, 433, 496, 497, 525, 561, 563, 583, 585, 614, 632, 633, 642, 644, 647, 683, 715, 721, 772, 777, 778, 780-782, 784, 785, 787, 816, 834, 838, 861, 907, 932, 962, 1035, 1044, 1046, 1047, 1051, 1064, 1067, 1068, 1070-1072, 1082, 1099, 1103, 1122, 1189, 1192, 1193, 1195, 1198, 1199, 1206, 1208, 1209, 1265, 1300, 1307, 1308, 1325, 1342, 1360, 1379, 1463, 1479, 1522, 1543, 1544, 1561, 1586, 1593, 1694, 1702
Ahıska 118, 170, 172, 185, 196, 236, 256, 323, 467, 577, 701, 702, 720, 752, 772, 806, 820, 978, 980, 1034, 1062, 1075, 1118, 1245, 1402, 1459, 1485, 1486, 1530, 1535, 1587, 1684, 1697, 1703, 1787
Ahiçelebi 524, 984
Ahlat 201
Ahmediye (Üsküdar) 623
Ahurköy 329
Ahyolu 1400
Ahyolu Pazarcığı 411
Akşehir 8, 60, 95, 196, 275, 318, 415, 478, 515, 542, 549, 553, 627, 829, 874, 886, 895, 912, 1023, 1032, 1035, 1040, 1052, 1074, 1179, 1197, 1230, 1256, 1288, 1324, 1377, 1424, 1477, 1514, 1544, 1641, 1684, 1691, 1724
Akağa Mezarlığı 76
Akağalar Kabristanı 309, 979
Akağalar Mezarlığı 177, 917, 1063, 1291, 1316, 1365, 1463
Akarca 304
Akbaba 385
Akbaba köyü 985
Akçaabad (Bosna) 1651
Akçahisar 867
Akçakestel 428
Akçakızanlık 1009, 1055
Akçaköy 161
Akdeniz 190, 241, 598, 613, 713, 717, 721, 722, 786, 815, 841, 1083, 1191, 1201, 1287, 1352, 1398, 1479, 1571, 1700
Akdeniz Boğazı 278, 301, 304, 320, 563, 572, 1059, 1195, 1345, 1353, 1383, 1429 (Ayrıca bak. Çanakkale Boğazı)
Akhisar 23, 27, 34, 84, 145, 262, 521, 629, 1013, 1153, 1178, 1230
Akhisar-ı Geyve 1012
Akıntıburnu 437, 1132
Akkâ 2, 205, 487, 599, 774, 955, 962, 1037, 1146, 1308, 1490, 1491, 1617, 1716
Akkerman 3, 251, 284, 318, 423, 554, 598, 736, 784, 829, 923, 964, 977, 1052, 1306, 1315, 1549, 1618, 1625
Akova 654, 958
Aksaray 8, 25, 35, 118, 120, 127, 147, 200, 278, 332, 413, 433, 455, 570, 573, 597, 681, 719, 760, 768, 784, 790, 796, 811, 815, 820, 823, 827, 881, 977, 1004, 1039, 1040, 1052, 1058, 1115, 1270, 1300, 1322, 1374, 1453, 1470, 1477, 1481, 1488, 1566, 1606, 1618, 1695, 1696 (Ayrıca bak. Anadolu Aksarayı)
Aktepe 30
Akyazı 550, 891, 1510
Alaşehir 8, 929, 996, 1148, 1445, 1621, 1664
Alacahan 724
Alacahisar 27, 360, 407, 615, 630, 909, 924, 1070, 1091, 1184, 1573
Alâiye 23, 52, 58, 84, 97, 118, 129, 176, 190, 210, 216, 232, 253, 262, 265, 282, 304, 358, 363, 413, 425, 432, 433, 455, 536, 551, 573, 576, 582, 583, 617, 629, 632, 653, 671, 692, 719, 726, 777, 785, 786, 827, 900, 930, 1016, 1044, 1050, 1051, 1067, 1077, 1114, 1122, 1123, 1125, 1128, 1137, 1181, 1186, 1207, 1308, 1354,

1423, 1464, 1466, 1499, 1511, 1521, 1533, 1558, 1608, 1610, 1618, 1663, 1692
Alanya bak. Alâiye
Alasonya 106, 1473
Alçakdam 621
Aleksinaç 957
Alemdağ 969
Âl-i Hasancan Kabristanı 1391
Âl-i Hasancan Mezarlığı 1389
Alibeyköy 671
Alipaşa Kabristanı 1449
Alişar 233
Almanya 164, 432, 551, 568, 592, 605, 613, 786, 895, 909, 922, 1045, 1063, 1070, 1085, 1322, 1411, 1491, 1500, 1703, 1720, 1751, 1778
Alpu köyü 1365
Altımermer 967, 1226
Amasra 23
Amasya 4, 5, 22, 38, 60, 71, 92, 100, 108, 114, 123, 135, 149, 181, 194, 203, 208, 231, 250, 252, 253, 287, 304, 319, 328, 329, 332, 354, 359, 393, 397, 398, 432, 447, 548, 562, 577, 583, 593, 617, 646, 651, 670, 671, 677, 688, 715, 717, 723, 746, 765, 768, 790, 797, 817, 872, 882, 890, 918, 923, 935, 959, 968, 970, 971, 995, 1010, 1029, 1032, 1042, 1051, 1056, 1058, 1064, 1069, 1074, 1093, 1094, 1126, 1127, 1147, 1175, 1181, 1191, 1267, 1268, 1296, 1320, 1324, 1334, 1335, 1354, 1369, 1374, 1375, 1388, 1401, 1406, 1419, 1423, 1457, 1472, 1473, 1483, 1484, 1491, 1499, 1514, 1522, 1542, 1553, 1567, 1572, 1576, 1578, 1584, 1603, 1608, 1609, 1631, 1636, 1678, 1679, 1700, 1703, 1707, 1709, 1712, 1716, 1720
Amasya Ereğlisi 30
Âmid 114, 358, 481, 621, 917 (Ayrıca bak. Diyarbekir)
Anabolu 775, 1271, 1464, 1477 (Ayrıca bak. Anapolu)
Anadolu 10, 12, 42, 48, 51, 53, 54, 78-80, 87, 97, 125, 131, 145, 163, 186, 202, 205, 206, 210, 212, 220, 221, 230, 232-234, 242, 261, 271, 274, 276, 279, 283, 285, 289, 291, 292, 295, 296, 333, 360, 407, 416, 421, 422, 428, 432, 434, 436, 502, 504, 512, 536, 552, 556, 560, 581, 588, 595, 604, 609, 618, 626, 630, 631, 635, 637, 641, 643, 644, 647, 650, 659, 661, 669, 674, 682, 686, 688, 702, 715, 719-721, 724, 726, 727, 748, 772, 785, 790, 792, 797, 801, 809, 832, 833, 839, 845, 849, 850, 854, 858, 887, 889, 895, 909, 912, 913, 926, 972, 1006, 1032-1034, 1043, 1046, 1047, 1051, 1052, 1055, 1057, 1059-1061, 1063-1065, 1072-1074, 1076, 1077, 1082, 1098, 1104, 1107, 1112, 1116, 1119, 1141, 1142, 1164, 1166, 1184, 1185, 1191, 1192, 1197, 1198, 1207, 1208, 1218, 1257, 1261, 1264, 1265, 1275, 1287, 1299-1301, 1304, 1307, 1324-1327, 1335, 1338, 1362, 1377, 1388, 1409, 1434, 1456, 1472, 1473, 1479, 1483, 1492, 1514, 1516, 1518, 1541, 1542, 1549, 1550, 1555, 1559, 1561, 1566, 1607, 1608, 1626, 1644, 1658, 1660, 1675, 1676, 1680, 1694, 1699, 1700, 1704, 1741, 1747, 1764, 1767, 1815
Anadolu Aksarayı 392, 537, 600
Anadoluhisarı 52, 178, 246, 463, 480, 698, 1051, 1212, 1416, 1515, 1681, 1689, 1774
Anadolukavağı 298
Anapa 1, 56, 79, 201, 281, 416, 636, 724, 1202, 1262, 1301, 1409, 1698
Anapa Kalesi 1133
Anapolu 1306, 1341, 1411 (Ayrıca bak. Anabolu)
Anapolu Kalesi 1376
Ankara 12, 52, 54, 71, 77, 97, 107, 116, 143, 163, 170, 221, 250, 255, 272, 273, 281-283, 287, 294, 295, 299-301, 324, 360, 385, 408, 409, 417, 424, 439, 443, 456, 463, 464, 486,

512, 514, 516, 523, 532, 542, 544, 551, 593, 598, 613, 621, 631, 642, 655, 658, 661, 662, 680, 687, 703, 741, 769, 817, 825, 830, 844, 850, 852, 859, 871, 903, 913, 924, 958, 980, 990, 1013, 1040, 1050, 1058, 1059, 1089, 1091, 1095, 1097, 1109, 1134, 1149, 1159, 1194, 1202, 1215, 1230, 1233, 1237, 1266, 1278, 1279, 1292, 1301, 1302, 1320, 1333, 1369, 1388, 1401, 1406, 1426, 1428, 1429, 1434, 1442, 1445, 1456, 1458, 1459, 1463, 1476, 1494, 1507, 1511, 1548, 1555, 1558, 1559, 1565, 1581, 1586, 1597, 1609, 1623, 1625, 1629, 1635, 1650, 1653, 1655, 1677, 1678, 1694-1696, 1715, 1777
Antakya 86, 207, 215, 251, 718, 885, 1028, 1204, 1216, 1243, 1314, 1326, 1341, 1375, 1432, 1453, 1571, 1654, 1671, 1700
Antalya 39, 130, 357, 472, 538, 603, 662, 691, 958, 1041, 1201, 1247, 1284, 1285, 1302, 1628, 1655, 1696, 1718
Antep bak. Ayntab
Arşova 64
Arşova Kalesi 151
Arabacılar Caddesi 718
Arabistan 38, 112, 125, 131, 134, 156, 318, 567, 594, 630, 672, 678, 698, 716, 735, 775, 792, 830, 961, 1030, 1037, 1108, 1120, 1143, 1227, 1271, 1653, 1657
Arafat 603, 705, 962
Arapgir 197, 261, 383, 781, 790, 1052, 1305, 1363, 1545, 1689, 1690, 1778
Arapsun 1071
Arası köyü 1274
Ardahan 721, 722
Arhos 217, 1225
Arhoz 217
Ariş 1324
Armudili 33
Arnavut Belgradı 989
Arnavut Gölü 274
Arnavut Kaleleri 27
Arnavutköy 21, 1407
Arnavutluk 228, 293, 556, 834, 957, 1050, 1323, 1381, 1403, 1500, 1553
Asîr 561
Asya 899
Aşağıdebre 614
Âşıkpaşa 69, 411, 802, 883, 967, 1023, 1196, 1287, 1657
Âşıkpaşa Mahallesi 1610
Atik Ali Paşa 147, 235, 273, 705, 814, 1008, 1117, 1464, 1518
Atik Ali Paşa Kabristanı 264, 300, 646, 714, 780, 789, 977, 1318, 1555
Atik Ali Paşa Mezarlığı 416, 577, 698, 734, 895
Atina 8, 143, 177, 488, 587, 854, 1123, 1251, 1352, 1391, 1496, 1716, 1785
Atmeydanı 538, 823
Atpazarı 3, 967, 1134, 1684
Atranos 34, 268, 1711 (Ayrıca bak. Orhaneli)
Avarin 383, 463
Avlonya 23, 207, 244, 326, 341, 383, 466, 509, 530, 641, 714, 773, 830, 834, 846, 867, 886, 894, 998, 1103, 1278, 1300, 1327, 1490, 1507, 1511, 1545, 1629, 1662, 1665, 1697, 1709
Avrathisarı 27
Avratpazarı 175, 469, 942, 1045, 1220, 1447, 1468, 1699
Avrupa 244, 387, 392, 394, 511, 597, 678, 803, 862, 880, 881, 1039, 1067, 1181, 1278, 1329, 1358, 1382, 1456, 1458, 1479, 1530, 1553, 1605, 1647
Avusturya 1, 2, 20, 29, 374, 390, 450, 522, 528, 656, 715, 726, 780, 781, 787, 829, 1069, 1074, 1077, 1307, 1376, 1698
Ayaş 162, 264, 495, 527, 551, 623, 664, 667, 737 836, 1089, 1149, 1278, 1559
Ayakapı 85
Ayakapısı 221
Ayakmedrese 1660
Ayamavra 959

Ayandon 1407
Ayasluğ 936, 1015, 1600
Ayasofya 128, 168, 640, 811, 884, 1101, 1103, 1153, 1614, 1640, 1651
Ayazma 71, 196, 343, 367, 455, 473, 1086, 1400, 1602
Aydın 8, 11, 12, 80-83, 152, 193, 198, 206, 216, 219, 221, 229, 231, 268, 288, 296, 324, 337, 342, 352, 357, 362, 365, 379, 380, 399, 401, 423, 441, 475, 479, 486, 496, 501, 522, 524, 581, 583, 591, 604, 614, 628, 633, 694, 698, 715, 720, 771, 774, 798, 800, 806, 835, 849, 864, 869, 888, 924, 925, 950, 957, 958, 974, 990, 1030, 1033, 1034, 1047, 1072, 1076, 1077, 1149, 1188, 1189, 1207, 1209, 1231, 1235, 1254, 1266, 1312, 1314, 1340, 1341, 1344, 1359, 1360, 1377, 1412, 1429, 1456, 1470, 1493, 1507, 1509, 1532, 1545, 1570, 1578, 1583, 1586, 1621, 1660, 1668, 1670, 1676, 1680, 1694, 1716, 1737, 1757
Aydın Güzelhisarı 179, 998, 1139, 1191, 1215, 1231, 1645 (Ayrıca bak. Güzelhisar)
Aydın Yenişehri 163, 702
Aydonat 96, 898, 1226, 1259, 1367
Aydos 33, 107, 247, 305, 608, 874, 1055, 1696, 1701
Aynalıkavak 1209
Aynaroz 1192
Ayntab 65, 76, 163, 165, 325, 326, 336, 343, 363, 364, 451, 514, 557, 594, 599, 620, 684, 711, 806, 838, 856, 895, 899, 904, 910, 915, 978, 979, 1022, 1062, 1067, 1099, 1214, 1220, 1234, 1274, 1291, 1299, 1354, 1379, 1390, 1396, 1408, 1420, 1448, 1453, 1516, 1529, 1595, 1643, 1656, 1692, 1710, 1807
Ayrılıkçeşmesi 20, 66, 76, 113, 135, 148, 176, 186, 188, 223, 236, 239, 245, 322, 370, 455, 466, 467, 488-490, 560, 569, 598, 614, 623, 648, 672, 701, 705, 746, 751, 752, 757, 762, 766, 767, 808, 810, 812, 813, 822, 847, 853, 903, 928, 941, 947, 966, 979, 1018, 1024, 1101, 1103, 1113, 1131, 1134, 1135, 1142, 1144, 1153, 1167, 1180, 1216, 1227, 1233, 1242, 1261, 1269, 1284, 1289, 1291, 1296, 1342, 1345, 1350, 1359, 1393, 1417, 1418, 1420, 1448, 1527, 1528, 1584, 1607, 1611, 1641, 1650, 1668
Ayvalık 478, 1494
Ayvansaray 130, 274, 967, 1649
Azak 23, 117, 212, 273, 280, 283, 290, 291, 640, 644, 694, 776, 1040, 1045, 1046, 1058, 1068, 1078, 1118, 1149, 1198, 1336, 1367, 1699, 1814
Azak Denizi 874, 1073
Azak Kalesi 292, 1048, 1132, 1153, 1203, 1264, 1300
Azapkapı 38, 1074
A'zaz 211, 633, 836, 1046
Azepler 407, 1003
Azerbaycan 81, 755, 1642
Azir 79 (Ayrıca bak. Uzeyr)

B

Baalbek 671
Bâb 1160
Baba 251, 1694
Baba Haydar 119
Babadağ 253, 626, 634, 638, 726, 783, 784, 916, 1044, 1058, 1192, 1193, 1200, 1201, 1472, 1531, 1561, 1692, 1695, 1697
Babaeski 293, 1003, 1604
Babakale 300, 344, 1157
Babaköy 169
Baban 80, 96, 199, 448, 567, 772, 773, 925, 1035, 1304, 1381, 1491, 1492, 1545, 1546
Babanakkaş 303, 937, 1445
Bâbü'l-ebvâb 28
Bâdiye 339
Badra 551

Badracık 1721
Baf 794
Bafra 1032, 1097, 1386
Bağdad 28, 41, 48, 51, 53, 62, 67, 71, 78, 79, 83, 87, 90, 95, 101, 103, 105, 117, 124, 129, 131, 135, 138, 143, 157, 169, 180, 182, 188, 190, 196, 198-200, 203, 204, 211, 212, 218, 221, 231, 239, 255, 263, 264, 266, 273, 275, 276, 280, 284, 288, 294, 300, 301, 304, 313, 321, 328, 342, 349, 358-360, 366, 367, 383, 394, 405, 408, 410, 413, 416, 420, 422, 428, 435, 439, 448, 451, 463, 467, 469, 474, 478, 482, 494, 503, 508, 509, 519, 521, 526, 528, 529, 536, 540, 545, 556, 558, 564, 567, 582, 587, 591, 593, 605, 610, 613, 617, 620, 622, 632, 633, 638, 641, 642, 644, 645, 649, 655, 656, 659, 664, 670, 671, 683, 689, 690, 706, 707, 713, 714, 717, 720, 723, 726, 730, 738, 760, 769, 771, 775, 777, 786, 794, 801, 808, 817, 820, 828, 829, 831, 832, 841, 844, 857, 867, 871, 880, 882, 887, 889, 909, 913, 916, 917, 920, 922, 925, 931, 934, 942, 950, 966, 971, 972, 986, 987, 989, 994, 1004, 1005, 1008, 1010, 1014, 1016, 1019, 1028, 1030, 1033, 1034, 1040, 1041, 1054-1056, 1058, 1068, 1070, 1073, 1075, 1081, 1097, 1105, 1112, 1116, 1118, 1123, 1125, 1128, 1130, 1149, 1156, 1170, 1180, 1182, 1183, 1185, 1192, 1194, 1196-1198, 1202, 1204, 1206, 1211, 1227, 1229, 1233, 1241, 1246, 1251, 1256, 1259, 1263, 1275, 1276, 1279, 1280, 1282, 1286, 1287, 1290, 1297, 1299, 1309, 1314, 1320, 1323, 1324, 1326, 1327, 1333, 1340, 1353, 1360, 1369, 1370, 1372, 1378, 1381, 1382, 1387, 1399, 1408, 1411, 1414, 1416, 1419, 1425, 1456, 1457, 1463, 1492-1494, 1507, 1511, 1513, 1514, 1542, 1546, 1547, 1550, 1558, 1567, 1570, 1593, 1598, 1605, 1619, 1622, 1626, 1627, 1629, 1635, 1644, 1645, 1651, 1655-1657, 1664, 1674, 1675, 1679, 1689, 1692, 1694, 1700, 1702, 1710, 1713, 1714, 1717, 1720
Bağlarbaşı 1486
Bahariye 75, 112, 135, 167, 180, 244, 303, 395, 586, 750, 820, 847, 950, 1098, 1240, 1437, 1440, 1446, 1451, 1521, 1532, 1578
Bahariye Caddesi 751
Bahçekapı 1, 119, 329, 996, 1148, 1203, 1304, 1617, 1683
Bahçeköy 21
Bahçesaray 419, 547, 552, 902, 1028, 1636
Bakırküre 354
Bakla 639
Balat 141, 379, 430, 630, 710, 824, 1025, 1328, 1369, 1418
Balçık 68, 255, 344, 913, 1058
Balıkesir 27, 33, 86, 140, 183, 229, 267, 279, 286, 384, 416, 544, 579, 693, 713, 793, 797, 855, 871, 903, 987, 1005, 1008, 1051, 1060, 1215, 1269, 1300, 1495, 1533, 1557, 1591, 1679, 1698, 1704, 1706, 1715
Balıkpazarı 849
Bâlipaşa 884
Balkan 1546
Baltacı 969
Baltalimanı 212, 542, 1531
Balya 276, 1185, 1307
Balyabadra 382, 450
Balyabadra Kalesi 1225
Banaluka 83, 532, 543, 677, 1194, 1344
Bandırma 652, 1359, 1394, 1694
Bane 155
Barla 1405
Bartın 1013, 1303
Basra 52, 77, 96, 192, 195, 196, 198, 199, 204, 211, 214, 218, 228, 275, 276, 280, 283, 284, 342, 408, 410, 421, 434, 445, 584, 586, 633, 638, 639, 641, 646, 647, 659, 671, 699, 713, 717, 720, 723, 786, 830, 832,

875, 892, 932, 954, 956, 1031, 1033, 1041, 1052, 1070, 1115-1117, 1184, 1198, 1205, 1212, 1229, 1307, 1308, 1324, 1336, 1341, 1354, 1360, 1387, 1448, 1456, 1547, 1550, 1638, 1675, 1702
Başköy 1477
Batum 202, 412, 505, 808, 1083, 1174, 1188, 1312, 1349, 1397, 1429, 1491
Bayburt 783, 804, 1133, 1659
Bâyezid 113, 268, 301, 506, 636, 644, 689, 722, 805, 839, 842, 928, 1157, 1356, 1385, 1437, 1474
Bâyezid Camii Kabristanı 1346
Bâyezid Kabristanı 822, 893, 1157 (Ayrıca bak. Sultan Bâyezid Kabristanı)
Bâyezid Mezarlığı 1119, 1136 (Ayrıca bak. Sultan Bâyezid Mezarlığı)
Bâyezid Türbesi Mezarlığı 1302, 1661
Bayındır 843, 948, 1379
Bebek 300, 360, 653, 941, 1362, 1588
Behabe Kalesi 1471
Belçika 556
Belgrad 21, 39, 51, 53, 54, 78, 88, 108, 123, 134, 138, 171, 193, 207, 210, 211, 213, 215, 219, 224, 266, 272, 277, 283, 285, 288-290, 295, 296, 301, 325, 330, 344, 358, 370, 382, 418, 443, 458, 465, 491, 511, 533, 548, 551, 555, 557, 583-586, 589, 605, 629, 633, 634, 638, 640, 642, 644, 646, 647, 679, 680, 684, 700, 718, 721, 727, 735, 737, 740, 753, 763, 770, 777, 781, 782, 786, 805, 812, 834, 838, 844, 849, 862, 870, 923, 940, 975, 979, 981, 986, 996, 1008, 1011, 1026, 1030, 1032, 1037, 1043, 1045, 1051, 1057, 1070, 1076, 1077, 1081, 1082, 1084, 1133, 1136, 1142, 1149, 1150, 1165, 1190, 1193, 1196, 1198, 1204, 1205, 1207, 1208, 1228, 1229, 1254, 1264, 1265, 1301, 1304, 1331, 1358, 1416, 1428, 1440, 1454, 1473, 1493, 1494, 1540, 1544, 1545, 1573, 1585, 1586, 1591, 1606, 1637, 1655, 1676, 1689, 1693
Belgrad Kalesi 1137
Belh 659
Belişe 1617
Belne 1066
Bender 48, 51, 81, 82, 154, 155, 173, 213, 218, 242, 277, 284-286, 292, 323, 325, 414, 418, 434, 435, 477, 636, 638, 715, 729, 771, 772, 787, 833, 835, 849, 997, 1032, 1033, 1035, 1039, 1044, 1046, 1047, 1053-1055, 1058, 1064, 1068, 1069, 1071, 1072, 1082, 1167, 1199-1201, 1205, 1209, 1264, 1300, 1308, 1367, 1461, 1493, 1561, 1572, 1651
Bender Kalesi 1196
Benefşe 274
Bengal 1655
Berat 542, 858, 1592
Berdaa 558, 1314
Berdan köyü 824
Bereke 291
Bereketli 1283
Bergama 384
Bergos 654, 716, 940, 1169, 1390
Beriyetüşşam 205, 639, 774, 850, 854, 955, 1274, 1486, 1490, 1574, 1707
Beriyye 964
Berkofça 699, 737, 1122, 1305, 1696
Berküşad 290
Berlin 254, 325, 344, 347, 442, 489, 793, 854, 862, 880, 1225, 1248, 1251, 1270, 1480, 1496
Bernartepe 106
Besarabya 2
Besni 8, 280, 707
Beşiktaş 16, 28, 47, 78, 118, 233, 290, 317, 346, 405, 414, 423, 474, 510, 546, 561, 620, 628, 654, 662, 692, 713, 816, 825, 853, 881, 894, 950, 958, 986, 1039, 1051, 1094, 1139, 1155, 1179, 1269, 1272, 1381, 1387, 1392, 1418, 1487, 1515, 1517, 1526, 1536, 1669, 1680, 1690
Betayih 194
Beykoz 59, 106, 190, 195, 238, 404,

542, 647, 803, 940, 954, 980, 1008, 1130, 1273, 1290, 1340, 1404, 1420, 1593, 1684
Beylan 88, 1186, 1647
Beylerbeyi 1, 178, 518, 620, 647, 710, 745, 848, 943, 1167, 1212, 1447, 1606, 1702
Beylik köyü 849
Beyoğlu 39, 120, 214, 267, 309, 319, 514, 537, 540, 611, 690, 838, 846, 859, 860, 899, 915, 982, 1137, 1370, 1620, 1678
Beyoğlu Kabristanı 374, 1552
Beyoğlu Mezarlığı 106, 237, 239, 440, 673, 750, 821, 924, 940, 949, 1000, 1037, 1168, 1245, 1465, 1476, 1503, 1613, 1668, 1679
Beypazarı 108, 116, 468, 586, 752, 825, 860, 975, 1000, 1717
Beyrut 39, 77, 246, 249, 279, 329, 463, 473, 509, 578, 586, 589, 600, 665, 674, 712, 850, 878, 981, 1244, 1261, 1349, 1358, 1379, 1384, 1394, 1405, 1408, 1441, 1475, 1520, 1595, 1618
Beyşehir 58, 97, 107, 197, 481, 484, 580, 584, 696, 927, 1062
Biga 141, 150, 217, 272, 286, 392, 563, 628, 629, 634, 635, 647, 658, 722, 783, 922, 1059, 1186, 1243, 1345, 1591, 1690, 1716
Bigadiç 818
Bihke 207, 290, 434, 563, 765, 852, 1140, 1402, 1491, 1507
Bi'i nahiyesi 12
Bilâd-ı Beşare 1648
Bilâd-ı Müşa'şa 39
Bilal köyü 180
Bilecik 32, 34, 662, 858, 1720
Binbirdirek 512
Bingazi 77, 268, 319, 441, 587, 878, 1344, 1362, 1593
Birecik 420, 594, 899, 1031, 1181
Birgi 172, 224, 255, 430, 576, 746, 909, 1015, 1177, 1180, 1510, 1537, 1565, 1566, 1576, 1577, 1659
Bitlis 320, 1327, 1355, 1381, 1584, 1600, 1642
Boğaz 288, 634, 718, 812, 836, 849, 1044, 1046, 1052, 1134, 1139, 1189, 1201, 1203, 1206, 1265, 1341, 1653, 1699
Boğaz Hisarı 150, 179, 186, 222, 290, 585, 607, 723, 725, 753, 770, 776, 1052, 1055, 1072, 1599, 1695
Boğaziçi 850
Boğdan 23, 53, 154, 191, 199, 219, 286, 381, 432, 492, 772, 833, 883, 971, 1039, 1046, 1051, 1069, 1239, 1302, 1326, 1472, 1570, 1634, 1696
Bohemya 450
Bolavadin 134[illegible]
Bolayır 33, 412, 629, 881
Bolu 34, 48, 51, 62, 98, 120, 148, 187, 196, 206, 210, 220, 253, 266, 295, 304, 366, 412, 424, 436, 469, 475, 508, 544, 563, 575, 582, 593, 632, 636, 663, 674, 683, 687, 704, 740, 754, 767, 770, 810, 816, 836, 849, 850, 886, 905, 922-924, 929, 1015, 1031, 1038, 1066, 1068, 1092, 1151, 1152, 1193, 1194, 1209, 1210, 1225, 1283, 1286, 1362, 1366, 1432, 1440, 1459, 1470, 1509-1511, 1519, 1550, 1552, 1590, 1626, 1698
Bor 892
Borlu 27, 298, 1105, 1364, 1365
Bosna 23, 27, 50, 52-54, 61, 65, 66, 69, 71, 76, 78, 80, 82, 84, 87, 89, 91, 93, 95, 111, 121, 129-132, 138, 144, 146, 162, 165, 175, 193, 195, 196, 205, 207, 209, 212, 213, 215, 218, 219, 222, 225, 227, 228, 242, 246, 248, 250-252, 255, 259, 262, 272, 273, 276, 277, 283-285, 287, 289, 291, 292, 294-296, 305, 323, 327, 328, 347, 355, 357, 358, 360, 362, 367, 382, 387, 395, 399, 406-408, 412, 415, 416, 418, 428, 432-435, 451, 456, 467, 473, 482, 486, 500, 511, 512, 521, 528, 551, 556, 557, 563, 581, 585, 586, 588, 589, 591,

592, 602, 605, 607, 611, 617, 618, 624, 625, 630-632, 638, 640, 641, 644-646, 656, 659, 670, 674, 678, 679, 681, 683-685, 689, 693, 700, 713, 714, 719-721, 725-727, 747-749, 753, 763, 766, 769, 770, 778, 782, 783, 785-787, 791, 792, 795, 800, 801, 803, 804, 808, 809, 820, 823, 828, 832, 833, 840, 847, 858, 862, 864-866, 877, 901, 917, 919, 920, 922, 923, 930, 932, 933, 940, 959, 965, 966, 975, 976, 989, 998, 1005-1007, 1018, 1019, 1025, 1030, 1031, 1033-1036, 1039, 1041, 1043, 1046, 1048-1050, 1052, 1054, 1055, 1059, 1064-1066, 1072, 1073, 1075-1077, 1081-1083, 1089, 1091, 1093, 1097, 1098, 1103, 1113, 1122, 1126, 1130, 1152, 1164, 1172, 1176, 1178, 1181-1184, 1186, 1191-1194, 1197, 1198, 1202, 1204, 1205, 1207, 1209, 1226, 1229, 1234, 1248, 1251, 1252, 1254, 1256, 1265, 1268, 1276, 1279, 1284, 1289, 1293, 1298, 1300, 1302, 1304, 1306, 1308, 1309, 1315, 1316, 1320, 1321, 1323, 1326, 1353, 1364, 1366-1368, 1373, 1381, 1390, 1403-1406, 1410-1412, 1414, 1419, 1434, 1454, 1462, 1464, 1465, 1471

Bostan Hisarı 835

Bostan İskelesi 11, 15, 26 81, 90, 116, 247, 256, 309, 320, 337, 347, 439, 440, 462, 466, 476, 477, 490, 503, 504, 531, 554, 564, 591, 592, 614, 662, 736, 746, 758, 805, 906, 907, 948, 957, 981, 1089, 1191, 1207, 1228, 1266, 1275, 1286, 1298, 1322, 1323, 1339, 1392, 1439, 1448, 1574, 1582, 1587, 1593, 1631, 1691

Boşat 963

Boyâbâd 137, 409, 623, 978, 980, 1509

Boyacıkapısı 63, 134, 1469, 1671

Boyalı kazası 974

Boyana nehri 1594

Bozcaada 23, 67, 129, 197, 214, 216, 282, 291, 472, 583, 612, 636, 649, 653, 716, 833, 942, 995, 1024, 1035, 1045, 1050, 1051, 1057, 1065, 1076, 1116, 1139, 1207, 1210, 1284, 1308, 1460, 1491, 1560

Bozkır 58, 97, 1168, 1536

Bozok 75, 206, 216, 233, 257, 284, 286, 389, 420, 544, 585, 659, 673, 704, 719, 800, 808, 852, 933, 980, 1032, 1040, 1052, 1137, 1143, 1145, 1190, 1215, 1290, 1291, 1305, 1457, 1472, 1474, 1531, 1543, 1721

Bucak 132, 323, 350, 588

Budin 95, 129, 195, 196, 218, 272, 285, 288, 324, 357, 358, 367, 381, 418, 551, 572, 640, 644, 645, 670, 703, 713, 714, 719, 724, 784, 787, 791, 800, 809, 832, 875, 885, 920, 922, 923, 992, 993, 1023, 1052, 1055, 1058-1060, 1063, 1070, 1073, 1074, 1076, 1118, 1122, 1181, 1202, 1204, 1209, 1299, 1306, 1327, 1403, 1412, 1495, 1513, 1518, 1547, 1550, 1638, 1645, 1697, 1699

Buhara 55, 162, 192, 224, 230, 378, 407, 559, 659, 889, 899, 970, 1015, 1093, 1229, 1256, 1440, 1503, 1536, 1579, 1581, 1587, 1644

Buheyre 205, 314

Bulak 98, 263, 521

Buldan 177, 754

Bulgaristan 444, 510, 665

Bulgurlu 183, 1413, 1486, 1526

Burdur 413, 578, 1555

Burgas 1311

Burgos 39, 164, 165

Bursa 1, 4, 5, 8, 10, 12, 16, 19-22, 24-27, 29-31, 33-35, 38, 40, 42, 43, 45, 48-51, 58, 60-63, 69-75, 78, 84, 86-88, 95, 98-102, 107-109, 111, 115, 116, 119, 121, 122, 126-128, 130, 133, 134, 136-138, 140, 143-145, 147, 152, 161-166, 170, 171, 179-183, 188-190, 192-194, 197, 201, 202, 206, 209, 212, 216, 221, 225, 228-233, 235, 246, 251-253, 256, 258, 259, 261, 263, 264, 266, 269,

270, 282, 285, 288, 292, 294, 298, 301-304, 311, 314-316, 318, 329, 335, 340-342, 344, 346, 350, 352, 354, 359, 361, 363, 367, 368, 370, 374, 375, 378, 379, 381, 383, 384, 387, 389, 391, 394, 396, 398, 401, 402, 407, 415, 417, 418, 420, 422, 423, 428, 429, 436, 439, 440, 445-447, 449, 452, 456, 458, 459, 467, 469, 470, 472, 474, 479, 482, 486, 487, 496, 498, 499, 501, 505, 515-517, 526, 527, 533, 534, 537, 539, 540, 544-546, 548, 551, 555, 558, 560, 564, 565, 570, 574-576, 580, 581, 584, 587, 589, 591, 593-596, 598, 600, 602, 605, 606, 612, 615-618, 621, 622, 627, 629, 632, 633, 637, 640, 641, 644, 649, 650, 653-659, 661-663, 666, 668, 669, 672, 674-676, 682, 687-689, 699, 703, 709, 710, 714, 715, 718, 724, 730, 731, 733, 741, 744, 747, 749, 750, 753, 755, 756, 758, 761, 763, 764, 768, 773, 786, 790, 792, 794, 800-802, 804, 815, 818, 821, 823-825, 827, 829, 837-843, 846, 848, 850, 851, 856, 858, 862, 864-866, 871, 873, 874, 876-878, 882-884, 889, 890, 893, 897, 899-902, 904, 907, 912-915, 918, 919, 921, 932, 935-937, 943, 954, 957, 958, 966-979, 981-985, 987, 988, 990-995, 997, 998, 1002, 1003, 1006, 1010, 1011, 1014, 1019-1026, 1028, 1032, 1033, 1043, 1050-1052, 1067, 1072, 1074, 1078, 1083, 1089, 1096, 1103, 1104, 1106-1111, 1113, 1114, 1117, 1120, 1123, 1125-1129, 1134, 1138, 1142, 1149, 1150, 1153-1155, 1159-1164, 1166, 1168-1171, 1173, 1174, 1176, 1177, 1179, 1181, 1182, 1185, 1188, 1194-1197, 1202, 1208, 1211, 1212, 1216, 1217, 1219, 1225, 1227, 1229, 1230, 1232-1234, 1238, 1240, 1241, 1248, 1250, 1251, 1253, 1255, 1256, 1258, 1260, 1263, 1266, 1267, 1274, 1280, 1281, 1283, 1290, 1293, 1298, 1299, 1302, 1308, 1309, 1312-1314, 1316, 1322, 1325, 1330, 1333-1335, 1337-1339, 1342-1345, 1347, 1352, 1357, 1358, 1363, 1366-1369, 1371, 1373, 1375, 1376, 1380, 1384, 1386-1389, 1391, 1392, 1395, 1402, 1408, 1414, 1415, 1419, 1421, 1425, 1426, 1428, 1429, 1431, 1432, 1435, 1436, 1441, 1448, 1450-1454, 1456, 1457, 1459, 1460, 1462, 1466, 1468, 1470, 1475-1477, 1481, 1483-1487, 1493, 1498, 1505, 1513, 1514, 1516, 1518-1520, 1522-1525, 1529, 1532, 1534, 1538, 1546, 1551, 1554, 1557, 1562, 1575-1577, 1579-1581, 1583-1586, 1588, 1590, 1595, 1597-1600, 1604, 1607, 1609, 1610, 1618, 1624, 1627, 1638, 1642-1644, 1647, 1649, 1650, 1652-1654, 1660, 1661, 1663, 1665, 1668, 1672, 1673, 1676, 1678, 1679, 1685, 1687, 1689, 1692-1695, 1700, 1701, 1703, 1704, 1706-1708, 1710, 1712, 1717

Bursa Yenişehiri 34, 68, 1276

Bükreş 143, 225, 349, 394, 648, 891, 1089, 1323, 1530

Bülbülderesi 429, 1486

Büruce (İran) 376

Büyükçekmece 41, 333

Büyükdere 437, 860

Büyükdeğirmenlik 1543

Büyükkaraman 1075, 1087

Cağaloğlu 173, 530, 1419, 1446, 1690

Canik 81, 109, 258, 286, 332, 382, 399, 422, 477, 516, 618, 629, 635, 643, 647, 696, 743, 860, 944, 981, 1043, 1064, 1083, 1125, 1282, 1299, 1303, 1306, 1324, 1349, 1369, 1418, 1472, 1474, 1503, 1543, 1548, 1626, 1638, 1716 (Ayrıca bak. Canik)

Canovası 27
Cebel Amr 1343
Cebele 324
Cebel-i Aclûn 640
Cebel-i Bereket 826
Cebel-i Gar 409
Cebel-i Lübnan 1224, 1770, 1808, 1816, 1818, 1821, 1822
Cebel-i Muallâ 1319
Cebel-i Rum 1718
Cebelitarık 1821
Cedid Ali Paşa Kabristanı 1479
Cehrin 24
Celeb Kalesi 602
Cendereci Çiftliği 1111
Cenderecizâde Türbesi Mezarlığı 1290
Cerbe 1336
Cerce 72, 244, 634, 960
Cerrahpaşa 194, 517, 580, 608, 1115, 1135, 1269, 1500, 1537, 1656
Cezâyir 51, 152, 237, 262, 273, 289, 291, 301, 355, 590, 613, 631, 633, 638, 639, 662, 683, 716, 725, 760, 769, 771, 786, 828, 870, 1029, 1030, 1033, 1035, 1115, 1117, 1122, 1123, 1180, 1181, 1188, 1196, 1281, 1325, 1326, 1330, 1335, 1348, 1471, 1543, 1639, 1658, 1675, 1694
Cezâyir-i Bahr-i Sefîd 132, 202, 228, 330, 392, 581, 593, 639, 667, 731, 775, 837, 1233, 1321, 1341, 1360, 1434, 1592, 1650, 1756, 1785
Cezire 697
Cezire-i İbn Ömer 360, 1584
Ciğerdelen 584, 1193
Cibali 91
Cidde 52, 77, 197, 210, 212, 214-216, 220, 271, 274, 285, 287, 296, 301, 353, 433, 514, 564, 579, 582, 585, 603, 631, 632, 650, 661, 696, 697, 726, 770, 772, 774, 785, 797, 806, 808, 832, 837, 843-845, 849, 862, 924, 955, 985, 1035, 1037, 1042, 1049, 1051, 1070, 1072, 1075, 1143, 1185, 1188, 1210, 1227, 1301, 1302, 1308, 1324, 1346, 1364, 1413, 1415, 1424, 1440, 1458, 1471, 1480, 1494, 1518, 1547, 1565, 1589, 1590, 1605, 1637, 1638, 1647, 1667, 1697, 1699, 1712
Cihangir 194, 915, 1038, 1071, 1732
Cile 1231
Ciralus 1322
Cisr-i Ergene 451, 719 (Ayrıca bak., Uzunköprü; Ergene-Köprü)
Cisrimustafapaşa 1099, 1633
Cize 91
Cizre 673, 844

Ç

Çağlayan 941
Çakıllı Çiftliği 1489
Çal 254
Çaldıran 248, 304, 341, 578, 613, 630, 807, 1147, 1333, 1529, 1541
Çalıkkavak derbendi 1695
Çamlıca 57, 201, 260, 261, 299, 436, 455, 561, 574, 863, 1043, 1293, 1322, 1352, 1486, 1585, 1605, 1656
Çanakkale 998 (Ayrıca bak. Kal'a-i Sultaniye)
Çanakkale Boğazı 659, 1208 (Ayrıca bak. Akdeniz Boğazı)
Çanat 786
Çandarlı 662
Çankırı bak. Kengırı
Çarşamba 137, 463, 467, 531, 849, 946, 1025, 1157, 1188, 1354, 1453
Çarşamba Bolusu 665
Çarşamba köyü 45
Çarşamba Pazarı 827
Çardak 353
Çardaklıhamam 681
Çardar 718
Çartak 964
Çatalca 252, 276, 328, 453, 588, 618, 637, 639, 702, 791, 916, 1126, 1234, 1435, 1615, 1736, 1746, 1760
Çatalçeşme 1260

Çatallıfırın (Bursa) 368
Çatana 830
Çeşme 248, 268, 290, 293, 631, 634, 689, 921, 1073, 1332
Çekirge 26
Çekmece 90
Çemberlitaş 21, 209, 1061, 1238, 1339
Çengel 786
Çengelköy 76, 146, 190, 1186, 1317, 1617
Çenkelköy 1682
Çerkeş 188, 1311
Çerkes 1558
Çerkesistan 201
Çermik 80
Çete 187
Çetine 926, 1323, 1757
Çıldır 77, 195, 201, 210, 277, 287, 373, 535, 632, 670, 723, 772, 806, 807, 827, 870, 905, 1034, 1054, 1074, 1075, 1118, 1196, 1264, 1301, 1368, 1404, 1411, 1472, 1485, 1493, 1544, 1589, 1590, 1695, 1702
Çırçır 332
Çin 899, 1548
Çingenefırını 813
Çiftehamam 339
Çifteler köyü 1304
Çirmen 54, 78, 278, 279, 406, 418, 433, 512, 641, 715, 836, 865, 1034, 1035, 1063, 1184, 1186, 1300, 1307, 1355, 1367, 1388, 1473, 1531, 1700, 1752
Çırpan 124
Çivici Limanı 911
Çize 1151
Çorlu 62, 273, 364, 414, 501, 585, 783, 833, 874, 984, 1170, 1266, 1731, 1751, 1799
Çorum 95, 200, 206, 250, 272, 277, 412, 431, 506, 644, 654, 677, 716, 773, 777, 790, 887, 1040, 1058, 1069, 1292, 1307, 1326, 1327, 1449, 1476, 1540, 1543, 1560, 1696
Çörekçikapısı 7
Çubukçular 236, 946
Çukurhamam 817
Çunpur 250
Çürüklük 151, 157, 449, 613, 815, 961, 1028

D

Dağıstan 157, 217, 275, 578, 633, 756, 940, 973, 1099, 1109, 1562, 1567
Daday 661
Dakikpazarı 359
Dalmaçya 1056
Dârende 96, 184, 370, 609, 647, 722, 849, 947, 976, 1044, 1045, 1133, 1169, 1227, 1249, 1261, 1701, 1736
Darıca 1332
Dâvudpaşa 24, 77, 101, 178, 342, 384, 460, 579, 1014, 1166, 1176, 1213, 1242, 1377, 1386, 1442, 1445, 1447, 1468, 1475, 1476
Daya Hatun 379
Deşt-i Kıpçak 55
Değmeş Kabristanı 641
Debre 48, 640, 1315, 1411, 1623
Defterdar 469
Dehli 1028, 1342
Dekkan 696
Delve 282
Delvine 96, 141, 281, 360, 476, 835, 836, 894, 927, 1036, 1040, 1072, 1186, 1490, 1492, 1639, 1709
Demirci (Manisa) 655
Demirciler 250
Demirkapı 20, 47, 195, 907, 1032, 1536
Denizli 314, 577, 688, 1086, 1671
Derbend 1483
Dergezin 373
Derne 118, 158, 1688
Dersim 324, 537, 826, 1386, 1566
Deveci Kabristanı 649
Deveciler 179, 824, 1163, 1525, 1529
Deveciler Kabristanı 969
Develü Karahisarı (Yeşilhisar) 890
Deyrülkamer 1545
Dırağman 471

Dikilitaş 209
Dimetoka 8, 220, 294, 472, 478, 479, 495, 526, 536, 598, 604, 634, 644, 719, 830, 903, 1057, 1066, 1070, 1189, 1243, 1309, 1311, 1357, 1367, 1493, 1507, 1562, 1604, 1626, 1654, 1659, 1702, 1732, 1752
Dimyat 216, 609, 773, 1083, 1197
Direklerarası 1281
Divaniye 1600
Divanyolu 56, 306, 830, 1061, 1536, 1543
Divriği 8, 1184, 1197
Divrik 95, 168, 432, 557, 569, 593, 601, 728, 770, 784, 835, 938, 998, 1031, 1137, 1197, 1295, 1663, 1792
Diyarbekir 52-54, 60, 71-73, 78-81, 83, 87, 89, 91, 96, 111, 119, 124, 131, 137, 154, 163, 164, 166, 171, 180, 181, 185, 187, 193, 196, 206, 207, 212, 216, 218-221, 233, 242, 251, 279, 282, 284, 285, 287, 288, 290-292, 301, 320, 325, 332, 340, 342, 356, 357, 365, 366, 370, 382, 386, 389, 400, 411, 415, 416, 418, 420, 422, 423, 425, 435, 436, 453, 459, 472, 474, 477, 478, 480, 481, 495, 509, 516, 518, 532, 535, 536, 538, 541, 556, 557, 563, 565, 579, 582, 584, 585, 590, 594, 596, 598, 618, 631-635, 638, 640, 643, 644, 667, 677, 678, 683, 684, 696, 703, 712, 714-716, 720, 723, 724, 727, 728, 747, 770, 771, 777, 778, 780, 782, 784-786, 788, 807, 809, 813, 817, 818, 822, 826, 828, 830, 835, 839, 844, 849, 850, 853, 859, 860, 865, 867, 874, 884, 885, 893, 900-902, 924-926, 929, 930, 932, 966, 973, 989, 990, 992, 994, 997, 1000, 1005, 1010, 1015, 1017, 1019, 1028-1030, 1033, 1035, 1036, 1042, 1043, 1046, 1047, 1049, 1051-1054, 1056, 1058, 1060, 1064, 1065, 1068, 1073-1077, 1081, 1085, 1093, 1098, 1112, 1113, 1115, 1116, 1118, 1127, 1134, 1170, 1182-1185, 1192, 1195, 1196, 1198-1200, 1202, 1205, 1209, 1210, 1229-1231, 1240, 1261, 1277, 1278, 1299, 1301, 1304-1307, 1309, 1310, 1317-1320, 1324, 1326, 1327, 1331, 1335, 1349, 1353, 1362, 1366, 1367, 1370, 1378, 1387, 1391, 1402, 1410, 1429, 1430, 1432, 1433, 1454, 1457, 1458, 1471-1473, 1475, 1480, 1491, 1507, 1511, 1513, 1516, 1518, 1522, 1532, 1534, 1542, 1544, 1545, 1548, 1550, 1559-1561, 1567, 1568, 1572, 1578, 1588, 1589, 1602, 1603, 1608, 1626, 1629, 1635, 1640, 1649, 1655, 1663, 1665, 1666, 1676, 1689, 1692, 1699-1702, 1706, 1707, 1712, 1713, 1720, 1721, 1731, 1734, 1750, 1785
(Ayrıca bak. Âmid)
Dobruca 276
Doğancılar 64, 123, 208, 283, 319, 371, 449, 745, 822, 1231, 1232, 1437, 1546, 1564, 1657, 1661, 1710
Döğenciler köyü 42
Dökmeciler 1508
Dolmabahçe 9, 691, 958, 1155
Domaniç 45
Dongola 838
Doymazdere 62, 87, 615, 622, 629, 701, 745, 811, 816, 949, 961, 1018, 1019, 1181, 1286, 1424, 1473, 1587, 1679
Draç 8, 235, 1019, 1573
Drama 27, 197, 314, 327, 369, 495, 501, 574, 615, 658, 679, 682, 784, 813, 836, 1019, 1230, 1350, 1410
Draman 1454
Düşenbe 1595
Dubniçe 1057
Duga 212, 930
Dukagin 138, 199, 207, 218, 289, 324, 647, 685, 797, 840, 858, 885, 895, 923, 927, 1265, 1511, 1558, 1618
Dulkadriye 1029
Duvardibi 66, 75, 86, 106, 158, 169, 188, 303, 311, 335, 389, 479, 522, 529, 570, 592, 682, 701, 704, 709,

734, 740, 762, 764, 766, 838, 941-943, 947, 980, 1168, 1195, 1237, 1240, 1310, 1356, 1369, 1397, 1526, 1537, 1617, 1625, 1631, 1708, 1711

E

Ebher 457, 560
Ebûsuûd Efendi Mezarlığı 1232
Eceabad 217
Edincik 465, 1521
Edirne 4, 5, 8, 9, 15, 17, 19, 22-24, 27, 29, 33, 39-42, 44, 47, 48, 54, 58, 60-63, 65-68, 70-73, 80, 86, 87, 91-93, 103, 108, 110, 111, 113, 114, 116, 121, 127, 130-132, 135-138, 140, 144, 145, 147, 148, 150, 152, 159, 163-166, 171, 173, 174, 178, 180, 181, 185, 186, 189-191, 195, 200, 201, 208, 211, 220-222, 224, 225, 228, 233-235, 238, 240, 248, 251, 253, 255, 257, 261, 263, 264, 266-269, 272, 277, 278, 282, 289, 292, 293, 295, 297, 299, 303, 305, 313, 317, 318, 327, 329, 345, 350, 353-355, 359-362, 364, 372, 373, 387, 389, 391, 393, 396, 402, 405, 406, 412, 417, 422, 426, 429-432, 435, 438, 456, 463, 465, 470, 476, 482, 485, 487, 489, 491, 492, 494, 495, 504, 508, 516, 517, 523, 527, 533, 535, 545, 549, 554, 555, 557, 564, 565, 573, 586, 592, 594, 600, 606, 609, 616, 617, 621, 623, 624, 627, 634, 638, 641, 642, 650, 653, 655, 657, 669, 671, 674, 680, 682, 684, 686, 688, 693, 699, 700, 710, 718, 722, 724, 728, 731, 733, 745, 746, 748, 749, 751, 753, 754, 756, 761, 763, 765, 767, 769, 780, 790, 794, 799, 801, 802, 805, 810-812, 820, 822, 828, 830, 835, 837, 842, 845, 847, 850, 851, 857, 859, 873, 883, 886, 898, 900, 908, 911, 923, 927, 929, 931, 935, 939, 940, 943, 945, 946, 949, 969, 971, 974, 977, 978, 982, 984, 986, 988-991, 993, 1003, 1005, 1007, 1009, 1011, 1014, 1016, 1019, 1020, 1024-1026, 1037, 1038, 1043, 1047, 1049, 1051, 1055, 1057, 1061, 1065, 1068, 1074, 1078, 1088, 1095, 1099, 1101, 1104-1108, 1110-1115, 1117, 1125, 1127-1129, 1132, 1135, 1140, 1143, 1150, 1161, 1162, 1164, 1165, 1169, 1172, 1174, 1177, 1179, 1186, 1188, 1191, 1192, 1197, 1199, 1201, 1211, 1213, 1214, 1217, 1220-1222, 1229, 1233, 1235, 1239, 1240, 1242, 1244, 1245, 1251, 1254-1256, 1258, 1259, 1268, 1273, 1274, 1276, 1278, 1280, 1282, 1287, 1295-1299, 1301, 1303, 1311, 1316, 1321, 1330, 1333, 1339, 1342, 1344, 1346, 1348, 1353, 1366, 1370, 1374, 1377, 1380, 1385-1389, 1391, 1392, 1400-1402, 1404, 1405, 1408, 1409, 1411, 1414, 1416, 1418, 1425, 1427, 1429, 1435, 1438, 1439, 1443, 1448, 1451, 1453, 1457, 1467, 1468, 1472, 1477, 1481, 1483, 1485, 1490, 1493, 1494, 1496, 1497, 1502-1505, 1508, 1510-1516, 1521, 1523, 1525, 1527, 1528, 1530, 1531, 1538, 1549, 1552, 1555, 1558, 1559, 1562, 1566, 1572, 1578-1580, 1584, 1588, 1592, 1596, 1599, 1604-1607, 1610, 1611, 1616, 1620-1623, 1634, 1639, 1648, 1650, 1655-1657, 1660, 1663, 1672, 1676, 1677, 1679, 1680, 1685, 1689, 1691, 1693, 1695, 1700, 1704, 1705, 1707, 1708, 1710, 1712, 1718, 1721
Edirnekapı 16, 25, 64, 69, 70, 73-75, 89, 90, 92, 102, 105, 106, 110, 111, 117, 119, 121, 136, 137, 148, 150, 159, 160, 164, 166-168, 172, 191, 219, 223, 256, 298, 301, 313, 344, 345, 347, 352, 398, 402, 428, 438, 439, 452, 453, 458, 466, 473, 489, 493, 499, 505, 507, 514, 520, 529, 531, 532, 538, 574, 575, 578, 580,

587, 597, 600, 619, 620, 626, 630, 648, 675, 676, 678, 692, 698, 704, 706, 708, 729, 733, 754-756, 761, 764, 790, 805, 821, 825, 833, 856, 860, 874, 898, 899, 905, 906, 911, 914, 916, 931, 940, 942, 947, 955, 975, 976, 979, 981, 983, 987, 991, 996, 998, 999, 1001, 1003, 1012, 1015, 1017, 1018, 1021, 1025, 1099, 1106, 1107, 1109, 1118, 1132, 1134, 1158, 1162, 1164, 1166, 1168, 1170, 1174, 1177, 1220, 1222, 1228, 1245, 1255, 1256, 1272, 1276, 1282, 1285, 1289, 1290, 1293-1296, 1319, 1334, 1343, 1366, 1379, 1386, 1387, 1391, 1396, 1414, 1418, 1421, 1422, 1440, 1447, 1463, 1469, 1481, 1483, 1488, 1505, 1516, 1521, 1535, 1565, 1566, 1568, 1579, 1587, 1597, 1605, 1613, 1618, 1623, 1631, 1633, 1650, 1651, 1656, 1658, 1677, 1679, 1704, 1709, 1718
Edirnekapı Nişancası 500
Eflâk 23, 324, 359, 418, 578, 645, 772, 901, 971, 1034, 1067, 1077, 1182, 1299, 1326, 1570, 1634, 1696
Egtiş kalesi 1041
Eğin 238, 558, 561, 752, 939, 979, 981, 1195, 1261, 1314, 1339, 1458, 1711
Eğirdir 376, 515, 1019, 1334, 1586
Eğri 23, 196, 218, 234, 283, 285, 295, 367, 431, 524, 585, 640, 714, 724, 756, 778, 787, 905, 1002, 1120, 1199, 1304, 1315, 1415, 1510, 1513, 1577, 1684 .
Eğriboz bak. Ağrıboz
Eğridere 760, 1540
Eğridere palankası 1192
Eğridir bak. Eğirdir
Eğrikapı 56, 66, 74, 88, 102, 111, 115-117, 135, 140, 168, 170, 173, 182, 189, 203, 227, 235, 254, 258, 259, 315, 318, 336, 338, 361, 424, 431, 458, 459, 461, 466, 491, 493, 498, 504, 534, 573, 575, 610, 615, 626, 652, 705, 709, 724, 745, 750, 755, 764, 797, 813, 842, 861, 882, 904, 914, 931, 963, 982, 1002, 1005, 1013, 1015, 1048, 1115, 1133, 1156, 1164, 1170, 1177, 1192, 1221, 1222, 1236, 1240, 1243, 1245, 1246, 1259, 1263, 1267, 1268, 1277, 1284, 1287, 1290, 1293, 1295, 1332, 1343, 1352, 1356, 1358, 1372, 1374, 1378, 1414, 1446, 1447, 1449, 1453, 1487, 1489, 1500, 1520, 1537, 1539, 1574, 1583, 1594, 1601, 1604, 1607, 1629, 1631, 1650, 1670, 1690, 1693
Ehlevne 643, 1031 (bak. İhlevne)
Ejderhan 1027
Elbistan 323, 376, 571, 587, 656, 870, 965, 1098, 1348, 1529, 1553
Eleşkirt 1038
Elmalı 624, 1228
Elmalı kazası 1327
Eminbey Mahallesi 685
Emir Buharî 55, 65, 73, 87, 100, 108, 119, 127, 132, 135, 164, 165, 172, 173, 175, 184, 195, 224, 253, 300, 343, 368, 407, 439, 441, 616, 712, 793, 932, 979, 1005, 1006, 1014, 1018, 1021, 1023, 1028, 1127, 1128, 1149, 1150, 1159, 1160, 1175, 1218, 1250, 1257, 1388, 1393, 1487, 1504, 1505, 1538, 1575, 1597, 1598, 1607, 1609, 1615, 1693
Emir Efendi 142, 1419
Emir İmam Mahallesi 371
Emir Sultan 1188
Emirgân 1, 494, 1566, 1697
Emirsultan 1152
Enez 23, 1685 (bak. İnöz)
Engürüs 218, 366, 585, 640, 721, 723, 727, 777, 784, 1028, 1076, 1145, 1309, 1664
Erbil 141, 567
Erciş 740
Erdebil 995, 1033, 1190, 1403, 1514, 1695
Erdek 1052, 1240, 1358
Erdel 1367, 1532
Erdelan 1055

Ereğli 208, 562, 744, 936, 1282, 1285, 1521, 1647, 1656
Erenköy 279, 650, 1237, 1619
Ergani 1195, 1400
Ergani Madeni 1102
Ergendi köyü 1032
Ergene 209, 418, 460, 733, 880, 1542
Ergene-köprü 1650 (Ayrıca bak. Cisr-i Ergene)
Ergir 549
Ergiri 514, 759, 809, 871
Ermenak 23, 464, 871, 913, 958, 1006, 1225
Ermenek 1667
Erzincan 42, 229, 256, 268, 376, 473, 515, 653, 722, 830, 844, 845, 1152, 1289, 1419, 1422, 1480, 1569, 1638
Erzurum 48, 51, 52, 60, 61, 64, 65, 79, 81, 96, 97, 124, 126, 137, 138, 140, 151, 165, 172, 174, 181, 201, 204, 206, 207, 209, 211, 232, 233, 252, 254, 255, 259, 264, 268, 269, 271, 276, 277, 282, 283, 286, 287, 291, 296, 299, 304, 312, 318, 321, 336, 342, 354, 365, 366, 382, 385, 389, 430, 434, 443, 453, 467, 473, 479, 480, 482, 483, 486, 495, 515, 516, 519, 533-535, 544, 557, 563, 566, 573, 574, 582, 584, 586, 589, 594, 618, 626, 628, 632, 636, 637, 641, 643, 644, 648, 658, 660, 662, 665, 670, 673, 674, 680, 681, 683, 684, 687, 690, 707, 713, 715, 717, 719-723, 726, 731-733, 735, 747, 764, 765, 767, 770, 772, 777, 778, 783-785, 788, 790, 797, 800, 809, 818, 826, 827, 830, 832, 835, 838, 844, 856, 864, 878, 885, 892, 893, 898, 901, 904, 910, 913, 916, 929, 933, 939, 943, 948, 954, 955, 971, 973, 989, 994, 996, 1005, 1023, 1032, 1033, 1039, 1041, 1042, 1045, 1048, 1049, 1052, 1054, 1055, 1057, 1060, 1063, 1064, 1072, 1073, 1078, 1095, 1122, 1123, 1143, 1153, 1156, 1157, 1160, 1165, 1177, 1182-1185, 1193-1196, 1199, 1200, 1202, 1204-1207, 1209, 1210, 1212, 1226, 1237, 1245, 1247, 1249, 1261, 1262, 1264, 1265, 1272, 1291, 1300, 1301, 1305, 1306, 1309, 1320, 1325-1327, 1331, 1334, 1338, 1344, 1346, 1350, 1362, 1381, 1382, 1398, 1404, 1405, 1411, 1429, 1431, 1442, 1446, 1459, 1465, 1472, 1479, 1480, 1485, 1491, 1492, 1494, 1503, 1507, 1510, 1512, 1513, 1517, 1519, 1541, 1544, 1548, 1549, 1560, 1562, 1564, 1568, 1578, 1593, 1598, 1623, 1626, 1635, 1640, 1642, 1655, 1660, 1662, 1665, 1681, 1692, 1693, 1697, 1699, 1700, 1702, 1706, 1713, 1714
Esbkeşan 153, 786
Esir Pazarı 549
Eski Menzilhane 534, 571, 651, 1154, 1176, 1238, 1259, 1355, 1710
Eski Nişancı 1171, 1603
Eskişehir 34, 300, 310, 412, 416, 464, 512, 571, 640, 774, 842, 927, 1168, 1172, 1192, 1302, 1304, 1336, 1365, 1376, 1472
Eskialipaşa 9, 21, 668
Eskizağra 178
Estergon 3, 123, 154, 324, 938, 1058
Et Meydanı 768
Etyemez 1471
Eyüp 6, 7, 9, 11-13, 15, 17, 18, 20, 25, 26, 36, 37, 43, 47, 49, 57, 60, 63-67, 69, 71, 84, 85, 87, 88, 90, 92, 98, 101, 103-105, 110-113, 115, 116, 119-124, 126, 128, 130, 134-136, 138, 139, 142, 143, 154, 157, 158, 160, 162, 163, 166, 167, 169-171, 181, 182, 184, 185, 187, 188, 190, 217, 223, 227, 229, 231, 238, 239, 243, 247, 249, 250, 252, 254, 255, 259-261, 263, 266, 269, 271, 286, 287, 293, 297, 298, 300, 302-304, 309-311, 314, 316-318, 320, 322, 326, 328, 330, 331, 333, 334, 336, 337, 340, 342, 346, 348-350, 353, 356, 361, 366, 367, 369-371, 373-

375, 379, 381, 382, 390, 392, 404, 406, 408, 410, 415-418, 423, 426, 429-431, 438, 444, 445, 448, 450, 453, 457-466, 468-472, 476, 477, 480, 484-486, 490-492, 497, 499-501, 503-507, 510, 511, 513, 514, 518, 521, 525, 526, 529, 531, 533-535, 548, 549, 554, 555, 558, 561, 562, 564-568, 571, 572, 574, 575, 579-581, 587, 590-592, 594-596, 600, 605, 608, 615, 617, 620, 622-624, 636, 638, 643, 648, 658, 661, 662, 666, 667, 669, 670, 676, 677, 681-683, 687, 688, 690, 693, 701, 702, 704, 707, 709, 716, 717, 724, 729, 730, 738, 742, 743, 745, 746, 751, 752, 754, 756, 758, 759, 762, 764, 767, 769, 775, 778, 792, 800, 807, 817, 818, 820-822, 824-826, 828-830, 837, 838, 840, 846, 848, 850, 851, 853, 856, 862, 865, 873-876, 878, 882, 884, 889, 890, 901, 902, 904-907, 909, 912, 914-919, 929, 934, 936, 937, 940, 945, 948, 952, 954, 955, 957, 962, 964, 965, 968, 971, 977, 981, 986, 987, 991, 994-998, 1002-1007, 1013, 1015, 1017-1019, 1021, 1025, 1026, 1039, 1058, 1059, 1065, 1073, 1079, 1082, 1084, 1089, 1099, 1100, 1104, 1105, 1114, 1119, 1122, 1123, 1129, 1130, 1137, 1138, 1144, 1146, 1150, 1151, 1153, 1154, 1156-1159, 1161, 1162, 1165, 1167, 1169, 1171, 1172, 1175, 1177, 1179, 1182, 1201, 1204, 1207, 1215, 1218, 1220, 1221, 1223, 1229, 1230, 1232, 1236, 1242, 1244, 1246-1248, 1254, 1257-1259, 1266, 1268, 1270, 1271, 1273, 1275, 1277, 1280, 1283, 1290, 1293, 1297, 1298, 1303, 1306, 1317-1319, 1323, 1328, 1332, 1334, 1335, 1338, 1339, 1342, 1344-1347, 1350, 1353, 1355, 1358, 1359, 1361, 1362, 1364, 1366, 1372-1374, 1379, 1380, 1383-1385, 1389, 1391, 1392, 1395, 1397, 1400, 1401, 1403, 1409, 1411-1415, 1417, 1419-1424, 1428, 1430, 1431, 1434, 1435, 1438-1441, 1443, 1446-1448, 1450-1452, 1454, 1455, 1459, 1462, 1463, 1467-1470, 1474-1480, 1482, 1484, 1493, 1497, 1498, 1500, 1503, 1513, 1517, 1519, 1523, 1526-1528, 1532-1537, 1545, 1551, 1552, 1563, 1565, 1566, 1568, 1571, 1573, 1574, 1577, 1579, 1582, 1586, 1587, 1590, 1593-1595, 1597, 1598, 1602, 1605, 1611-1617, 1620, 1622, 1623, 1626-1630, 1632, 1633, 1643, 1649, 1651-1653, 1655, 1661, 1663, 1665, 1667-1671, 1675, 1676, 1688, 1690-1692, 1705, 1707, 1712-1714, 1717, 1719, 1720
Eyüp Nişanca 437, 1348
Ezdin 1714

Fas 347, 631, 636, 1211, 1348
Faş 80, 281, 583, 772, 1064, 1072, 1208
Fâtih 5, 7, 9-11, 14, 17, 19, 21, 22, 26, 31, 32, 43, 46, 63, 69, 123, 134, 137, 185, 228, 265, 328, 351, 378, 406, 410, 430, 451, 459, 467, 482, 494, 495, 523, 556, 563, 566, 577, 597, 601, 616, 619, 653, 708, 732, 760, 768, 796, 852, 886, 904, 917, 921, 982, 1002, 1136, 1164, 1220, 1247, 1249, 1256, 1266, 1270, 1295, 1320, 1321, 1354, 1378, 1425, 1453, 1469, 1533, 1541, 1589, 1613, 1638, 1663, 1671, 1692, 1693, 1707-1709
Fâtih Bahçesi 1224
Fâtih Camii Mezarlığı 899
Fâtih Kabristanı 850, 1039
Fâtih Rüşdiyesi Mezarlığı 1340, 1383
Fâtih Türbesi Kabristanı 1080
Fâtih-Nişancası 461, 470
Fazlîpaşa 20, 540, 623
Fener İskelesi 837
Fenerkale 113

Ferah-Kirman 1085
Fere 148, 1509
Ferecik 27, 447, 453, 554
Ferhend 883
Fethiye 212, 458, 894, 1060
Fethülislam 427, 726, 1066, 1205, 1208,1552
Fethülislam Feyyûm 525, 527
Fındıklı 61, 114, 380, 426, 560, 585, 656, 699, 706, 939, 1017, 1081, 1101, 1266, 1278, 1417, 1541, 1557, 1665, 1684, 1699
Fırat 12, 40, 42
Fıstıklı 56, 1486
Filibe 61, 71, 83, 91, 113, 123, 126, 133, 135, 182, 186, 225, 253, 267, 272, 288, 292, 294, 329, 340, 345, 346, 386, 417, 418, 433, 438, 441, 443, 449, 451, 455, 458, 459, 469, 475, 482, 491, 502, 523, 535, 556, 576, 595, 616, 620, 628, 629, 635, 667, 671, 672, 682, 708, 722, 728, 751, 752, 764, 779, 801, 813, 817, 820, 836, 838, 840, 847, 849, 862, 865, 905, 906, 912, 919, 929, 939, 943, 954, 955, 978, 980, 995, 999, 1006, 1016, 1019, 1067, 1090, 1093, 1099, 1135, 1158, 1162, 1165, 1169, 1175, 1176, 1207, 1208, 1215, 1217, 1279, 1321, 1325, 1359, 1370, 1378, 1380, 1386, 1388, 1399, 1401, 1410, 1413, 1414, 1418, 1419, 1432, 1447, 1459, 1472, 1475, 1508, 1514, 1533, 1534, 1544, 1545, 1557, 1558, 1562, 1586, 1605, 1608, 1615, 1637, 1654, 1659, 1704
Filorina 565
Fincancılar 182, 775
Finike 60
Firûzağa 452, 1159
Fizan 584, 1687
Foça 220, 222, 1126, 1679
Fransa 2, 41, 406, 504, 544, 781, 940, 1341, 1377, 1455, 1648, 1652

G

Gaş 923
Gabele 769
Gaferiyad 1129, 1674
Gaferyad 60, 357, 409, 804, 1484
Galata 21, 58, 65, 68-70, 74, 87, 99, 102, 103, 109, 115, 121, 127, 130, 134, 137, 138, 162, 165, 168, 172, 174, 179, 184, 186-189, 191, 195, 214, 217, 223, 227, 238, 243, 251, 257, 258, 264, 267, 299, 301, 303, 311, 316, 327, 361, 366, 370, 390, 396, 404, 417, 428, 438, 457, 465, 467, 470, 472, 484, 490, 494, 511, 531, 535, 556, 568, 575, 584, 589, 592, 599, 605, 616, 617, 623, 673, 677, 682, 690, 703, 706, 709, 710, 728, 731, 737, 741, 744, 746, 749, 751, 756, 762, 793, 795, 801, 825, 839, 853, 854, 859, 861, 883, 902, 913, 938, 949, 956, 971, 973-975, 979, 985, 992, 996, 1021, 1023, 1024, 1052, 1087, 1101, 1139, 1142, 1145, 1147, 1154, 1160, 1163, 1164, 1168, 1175, 1178, 1211, 1214, 1220, 1235, 1236, 1243, 1249, 1255, 1256, 1278, 1283, 1290, 1293, 1312, 1334, 1335, 1345, 1347, 1353, 1365, 1371, 1374, 1379, 1380, 1384, 1387, 1409, 1412, 1413, 1417, 1422, 1434, 1436, 1441, 1443, 1447, 1453, 1458, 1463, 1466, 1469, 1472, 1477, 1482, 1490, 1498, 1510, 1520, 1530, 1538, 1553, 1566, 1567, 1570, 1580, 1584, 1588, 1598, 1599, 1629, 1637, 1648, 1660, 1672, 1674, 1683, 1708, 1720, 1773, 1818, 1819
Garbiye 262
Gaziantep bak Ayntab
Gaznegal 154
Gazze 155, 175, 205, 217, 697, 725, 959, 1042 1049, 1189, 1210, 1245, 1387, 1473, 1512, 1548, 1622, 1667

Gebze 23, 408, 469, 514, 550, 783, 1145, 1192, 1249, 1510
Gedikpaşa 252, 606, 637, 646
Gedus 650, 854, 886, 998, 1374
Geğri 401, 990
Gelenbe 819
Gelibolu 33, 42, 62, 92, 100, 101, 110, 114, 116, 136, 138, 141, 147, 201, 271, 279, 280, 288, 305, 313, 338, 340, 351, 353, 355, 356, 362, 384, 408, 426, 433, 482, 491, 510, 534, 542, 544, 552, 576, 588, 604, 617, 621, 624, 638, 654, 658, 684, 686, 689, 703, 766, 783, 812, 815, 846, 851, 854, 855, 857, 875, 881, 889, 898, 936, 968, 971, 972, 974, 978, 986, 989, 992, 1025, 1036, 1056, 1057, 1062, 1072, 1087, 1113, 1114, 1126, 1128, 1136, 1140, 1148, 1149, 1155, 1204, 1210, 1228, 1233, 1257, 1258, 1288, 1304, 1327, 1339, 1383, 1387, 1394, 1400, 1406, 1410, 1436, 1446, 1468, 1472, 1473, 1483, 1490, 1506, 1511, 1521, 1525, 1531, 1555, 1563, 1576, 1585, 1608, 1647, 1661, 1664, 1704, 1774
Gemerek 1660
Gemlik 33, 387, 932, 1144, 1149
Gence 166, 265, 284, 408, 470, 516, 518, 655, 771, 778, 1021, 1030, 1182, 1289, 1304, 1314, 1561, 1564, 1578, 1599, 1815
Genceli 1514
Gercanis 256
Gerdus 700, 1654
Gerede 574, 576, 752, 982, 1126, 1357
Gerger 759
Germiyan 160, 686. 858, 873, 958, 1288, 1509, 1515, 1559, 1576, 1665, 1678
Gerniş 1151
Gerze 1620
Geylan 163, 703, 801, 1026
Geyve 34, 326, 550, 961
Geyve Akhisarı 128
Gezencik köyü (Boyâbâd) 1509
Gilan 191
Girbalcı köyü 161
Girban 1688
Giresun 190, 1314, 1317, 1407, 1726
Girit 2, 19, 24, 144, 167, 170, 177, 190, 203, 204, 206, 209, 213, 215, 222, 238, 252, 269, 328, 344, 346, 360, 407, 463, 470, 506, 511, 543, 560, 585, 597, 603, 615, 619, 622, 628, 629, 636, 637, 641, 648, 653, 673, 703, 706, 711, 712, 715, 717, 720, 724, 731, 736, 746, 764, 775, 786, 787, 790, 819, 830, 832, 834, 837, 854, 877, 899, 907-909, 934, 938, 946, 1031, 1036, 1037, 1050, 1056, 1059, 1066, 1075, 1076, 1122, 1131, 1132, 1189, 1190, 1193, 1202, 1204, 1209, 1224, 1238, 1239, 1264, 1288, 1299, 1300, 1321, 1323, 1327, 1339, 1340, 1369, 1371, 1372, 1376, 1393, 1416, 1417, 1434, 1470, 1473, 1475, 1478, 1480, 1496, 1506, 1507, 1518, 1533, 1536, 1549, 1570, 1590, 1627, 1630, 1637, 1650, 1657, 1662, 1663, 1676, 1687, 1699, 1705, 1746, 1748, 1756
Golos 289
Gosine 278
Govişte 281
Göğre 42, 891
Gökçe 149
Gökdere 1308
Göksu 246, 1274, 1443
Gölbaşı 1529
Göle 381, 609, 1052, 1098
Gölpazar 1565
Gölükesriye 83
Gönce 614
Gönye 449, 583, 954, 1039, 1074, 1487
Gördus 1719
Gördüs 23
Görele 266
Göri 697
Görice 233, 796, 890
Göynük 166, 541, 602, 1156, 1402, 1567, 1582, 1692

Gözleve 2, 867, 1052, 1187
Gryoz 23
Gucerat 696
Gurebâ Kabristanı 1031
Gurebâ Mezarlığı 52, 345, 978, 1319, 1342
Güle 295
Gülek boğazı 1341
Gümrü 202
Gümüş 64
Gümüşhacıköy 441, 1283
Gümüşhane 125, 148, 239, 304, 350, 516, 580, 731, 940, 1084, 1140, 1320, 1321, 1628
Gümüşsuyu 1261, 1319
Gümüşsuyu Mezarlığı 237, 462, 1245, 1411
Gümülcine 61, 226, 252, 277, 428, 500, 645, 979, 1223, 1230, 1298, 1538, 1542
Gürcistan 586, 632, 1072, 1123, 1264, 1308, 1513, 1665
Gürün 1377
Güvercinlik 27
Güzelcehisar 8
Güzelhisar 75, 164, 315, 335, 342, 617, 796, 958, 1030, 1230, 1510, 1513, 1538, 1578 (Ayrıca bak. Aydın)

H

Habeş 120, 133, 295, 342, 381, 433, 631, 685, 717, 726, 804, 809, 922, 964, 1042, 1061, 1148, 1183, 1184, 1231, 1299, 1305, 1329, 1387, 1518, 1589, 1638
Hacıoğlu 1331
Hacıoğlupazarcığı 117, 783
Hacıoğlupazarcık 1347
Hacıoğlupazarı 3, 1626
Hadak 407
Hâdim 678, 999, 1238, 1350, 1611
Hafsa 913
Hakkâri 537, 613, 826, 845, 922, 1277, 1709, 1718
Haleb 2, 10, 39, 47, 51-54, 60-63, 67, 73, 74, 76, 79, 80, 82, 85, 86, 90, 93, 95, 97, 100-102, 104, 106, 110, 117, 121, 122, 125, 132, 135-137, 155, 157, 162, 163, 166, 170, 178, 179, 183, 186, 187, 189, 192, 193, 196, 198, 199, 201, 203-208, 215, 216, 218, 220, 221, 229, 231, 234, 242, 250, 251, 254, 257, 259, 262, 263, 265, 273, 274, 276, 280, 281, 284, 285, 287, 290, 291, 295, 300, 301, 305, 311, 316, 317, 320, 321, 325, 330, 331, 345, 351, 353, 358, 359, 361, 362, 365, 376, 382, 384, 385, 389, 393-395, 402, 412, 416, 418, 422, 430, 434, 435, 438, 445, 451, 452, 459, 461-466, 470, 472, 475, 477, 479-482, 487, 490, 492, 495, 498, 510, 518, 523, 532, 534, 535, 540, 545, 563, 567, 577, 585, 594, 598, 604, 616, 623-625, 627, 628, 631, 633, 635, 637-640, 647, 648, 658-661, 670-672, 679, 684, 690, 691, 701, 707, 708, 712-715, 719, 720, 723, 725, 726, 728, 731, 733, 746, 756-759, 762, 769, 771-774, 776, 778, 781-783, 791, 794, 809, 814, 820, 821, 824, 826-828, 835, 837, 839, 841, 845, 856, 862, 864, 867, 882, 883, 892, 895, 899, 901, 907, 911, 916, 919, 920, 922, 927, 929, 932, 933, 936, 942, 967, 968, 970, 971, 973, 974, 979-981, 983-985, 990, 991, 1002, 1004, 1007, 1011, 1014, 1023, 1029, 1030, 1032-1035, 1037, 1041-1043, 1049, 1052, 1058, 1063, 1065, 1066, 1072, 1074, 1091, 1093, 1096, 1097, 1099, 1100, 1110, 1113, 1116, 1119, 1126, 1128, 1138, 1142, 1149, 1150, 1160-1162, 1169, 1170, 1174, 1177, 1179, 1182, 1186, 1192, 1197, 1198, 1200, 1202, 1207, 1208, 1219, 1225, 1230, 1231, 1233, 1239, 1247, 1255, 1256, 1263, 1267, 1277-1279, 1284, 1290, 1291, 1297-1299, 1301, 1304, 1307,

1308, 1313, 1317, 1319, 1322, 1332-1334, 1338, 1340, 1341, 1356-1358, 1367, 1382, 1396, 1398, 1401, 1405, 1406, 1410, 1414, 1415, 1421, 1423, 1429, 1442, 1446, 1453, 1458, 1463, 1464, 1466, 1475, 1476, 1490, 1492, 1499, 1500, 1507, 1512, 1514, 1516, 1518, 1522, 1524, 1536, 1540-1542, 1546, 1550, 1551, 1554, 1555, 1560, 1563, 1582, 1588, 1592, 1603, 1605, 1608, 1611, 1622, 1625, 1626, 1640, 1645, 1648-1651, 1654-1656, 1661, 1662, 1669, 1672, 1673, 1678, 1680, 1692, 1694, 1696, 1697, 1701, 1702, 1705-1707, 1713, 1714, 1716, 1718, 1731, 1734, 1747, 1757, 1773, 1791, 1818
Halhal 1028
Haliç 1603
Halıcılar 374, 379, 1130, 1133, 1522
Halıcıoğlu İskelesi 565
Halke 23
Halku'l-vad 659, 1181, 1512
Hama 80, 344, 496, 600, 831, 875, 1116, 1189, 1231, 1310, 1413, 1416, 1492, 1545, 1546, 1604
Hamburg 1820
Hamid 80, 81, 115, 163, 177, 197, 210, 262, 279, 287, 289, 304, 305, 324, 380, 411, 478, 628, 629, 640, 658, 708, 721, 759, 770, 773, 796, 855, 874, 888, 912, 975, 978, 1004, 1026, 1047, 1075, 1125, 1127, 1141, 1146, 1157, 1176, 1182, 1189, 1195, 1197, 1205, 1222, 1276, 1362, 1474, 1499-1501, 1533, 1542, 1618, 1639, 1648, 1658, 1678, 1693, 1696, 1699 (Ayrıca bak. Isparta)
Hamidiye 371, 1334
Hamidiye Mezarlığı 953
Hamzabey Mahallesi 1520
Hanşebhun 192
Hanşeyhun 496, 1068
Handeverk 783
Hanil 110
Hanya 19, 59, 81, 118, 193, 196, 210, 213, 214, 270, 275, 277, 282, 285, 287, 291, 295, 323, 363, 416, 475, 476, 496, 506, 514, 518, 536, 563, 584-586, 597, 603, 604, 639, 647, 651, 720, 722, 771, 772, 787, 828, 834, 843, 849, 905, 1032, 1044, 1046, 1049, 1050, 1054, 1056, 1078, 1125, 1186, 1188, 1193, 1197, 1201, 1207-1209, 1231, 1264, 1301, 1307, 1360, 1376, 1414, 1472, 1524, 1543, 1548, 1561, 1637, 1648, 1699
Haramideresi 1006
Harem İskelesi 909, 1388, 1612
Harir 118, 567, 1041, 1544
Harmankaya 59
Harmanlı 602
Harmanlık 268, 1021, 1351
Harput 77, 92, 118, 132, 234, 241, 287, 302, 318, 392, 463, 507, 614, 615, 684, 691, 777, 805, 807, 830, 845, 870, 1133, 1262, 1298, 1313, 1320, 1323, 1325, 1328, 1341, 1358, 1381, 1392, 1412, 1477, 1499, 1637, 1638, 1664, 1690, 1691, 1696, 1718 (Ayrıca bak. Mamuretülaziz)
Hasankale 430, 764, 806
Hasankeyf 973
Hasankeyf Kalesi 578
Hasanpaşa köyü 700
Haseki 41, 601
Hasırcılar 1512
Hasköy 139, 185, 560, 604, 696, 925, 950, 1035, 1175, 1557, 1678
Hatvan 324
Havran 526
Havsa 39
Havuzdibi 184
Hayâlî Borlu 598
Haydar 980, 1587
Haydarpaşa 36, 58, 64, 76, 88, 99, 116, 146, 147, 153, 156, 166, 168, 176, 177, 179, 188, 193, 194, 239, 254, 256, 265, 267, 298, 300, 309, 310, 314, 315, 317, 338, 340, 345, 347, 350, 378, 391, 399, 441, 453, 456, 457, 459, 463, 464, 468, 470, 472,

484, 489, 506, 515, 519, 526, 529, 562, 569, 571, 575, 577, 579, 586, 592, 594, 604, 609, 620, 621, 624, 652, 654, 658, 681, 683, 689, 693, 695, 699, 704, 710, 712, 716, 728, 732, 738, 760, 765, 766, 771, 775, 793, 797, 810, 812, 815, 819, 824, 837, 839, 844, 845, 847, 860, 862, 901, 908-910, 948, 953, 955, 965, 978, 990, 997, 1000, 1084, 1088, 1112, 1121, 1135, 1140-1142, 1145, 1147, 1161, 1167, 1172, 1173, 1176, 1230, 1238, 1247, 1271, 1278, 1282, 1285, 1290-1292, 1305, 1310, 1316, 1328, 1340, 1344, 1355, 1357, 1358, 1375, 1380, 1382, 1393, 1397, 1398, 1423, 1442, 1444, 1449, 1453, 1464, 1473, 1476, 1480, 1483, 1488, 1499, 1524, 1526, 1531, 1538, 1539, 1541, 1548, 1567, 1573, 1576, 1581, 1606, 1613-1615, 1617, 1618, 1629, 1648, 1660, 1661, 1680-1682, 1694, 1716
Hayfa 1049
Hayrabolu 33, 649, 929, 942, 984, 1508
Hayyatiye Çarşısı 832
Hazar Denizi 874, 1073
Hemartin 23
Hemedan 28, 41, 72, 131, 180, 211, 434, 529, 913, 1033, 1055, 1159, 1180, 1198, 1300, 1340, 1485
Hemşin 170, 956, 1719
Herat 145, 230, 1002
Hereke 928
Hersek 23, 132, 207, 211, 217, 233, 278, 279, 281, 283, 302, 395, 443, 486, 591, 628, 630, 659, 680, 685, 719, 723, 783, 806, 830, 909, 923, 924, 1049, 1064, 1075, 1115, 1124, 1184, 1195, 1252, 1304, 1358, 1366, 1367, 1402, 1475, 1485, 1494, 1496, 1501, 1515, 1542, 1550, 1592, 1653, 1660, 1675
Hezargrad 183, 193, 222, 251, 642, 931, 972, 1073, 1555
Hıms 1688
Hısnmansur 253, 1017, 1289, 1392
Hicaz 96, 100, 124, 153, 176, 246, 393, 401, 430, 480, 496, 504, 525, 566, 653, 680, 739, 964, 1095, 1187, 1203, 1227, 1233, 1252, 1298, 1323, 1382, 1393, 1399, 1406, 1413, 1434, 1492, 1565, 1622, 1654, 1664, 1690, 1777
Hille 389, 540, 1187, 1600, 1631
Hind 158, 323, 479, 698, 993, 1028, 1127, 1255, 1432, 1548, 1686
Hind denizi 1499
Hindelçisi Mezarlığı 938
Hindistan 250, 418, 899, 1143, 1342, 1343
Hırşova 1032
Hırsova 1071
Hisar 1155, 1346, 1402, 1670
Hoşab 1710
Hoşalay 804
Hocabey 441, 833
Hocapaşa 675, 737, 942, 1065
Horasan 126, 358, 423, 579, 932
Horhor 622, 675, 804, 1078
Hotin 51, 193, 199, 207, 213, 277, 292, 325, 518, 583, 585, 604, 632, 636, 642, 689, 715, 725, 754, 761, 768, 797, 835, 858, 942, 1007, 1034, 1040, 1047, 1053, 1058, 1064, 1071, 1081, 1082, 1193, 1200, 1208, 1264, 1306, 1367, 1424, 1479, 1488, 1490, 1544, 1547, 1560, 1700, 1814
Hoy 770
Hudey 323
Hudeyde 853
Humbaracı Yokuşu 570
Humus 39, 216, 1231, 1246, 1310, 1370, 1413, 1416, 1542
Hurpeşte 856, 1149, 1276, 1725
Husrevpaşa Mahallesi 1505
Hüdavendigâr 276, 294, 337, 344, 420, 844, 850, 1050, 1227, 1331, 1350, 1352, 1389, 1434, 1697
Hünkâr Meydanı 270
Hünkâriskelesi 207

Irak 96, 124, 263, 363, 566, 1109, 1113, 1227, 1323, 1382, 1492, 1547, 1566, 1664
Irak-ı Acem 186
Irak-ı Arab 186, 656
Irakeyn 1524
Isfahan 559, 1076
Isparta 27, 115, 196, 270, 294, 298, 354, 696, 702, 706, 1099, 1214, 1261, 1271, 1487, 1651, 1755 (Ayrıca bak. Hamid)
Istranca 1192

İbradı 1354
İbrahimağa çayırı 734
İbrahimpaşa 1319
İbrail 53, 78, 97, 200, 218, 277, 323, 436, 563, 683, 1068, 1120, 1264, 1283, 1367, 1423, 1544, 1545, 1560, 1649, 1696
İbrim 1622
İçel 54, 97, 149, 216, 221, 282, 285, 291, 302, 416, 464, 528, 568, 601, 633, 644, 645, 723, 1069, 1071, 1074, 1075, 1086, 1198, 1205, 1207, 1208, 1209, 1210, 1223, 1231, 1260, 1307, 1308, 1384, 1479, 1494, 1522, 1547, 1635, 1637, 1680, 1696, 1700, 1712, 1721
İçil 23
İdrisköşkü 63, 231, 1335, 1463, 1571
İğneada 1186
İhlevne 1491, 1542 (bak. Ehlevne)
İlbasan 23, 83, 141, 155, 199, 273, 418, 430, 442, 584 646, 686, 719, 1078, 1324, 1472, 1542, 1544, 1592
İlbeyli 1544
İmadiye 366, 697
İnadiye 101, 116, 260, 597, 655, 694, 707, 720, 1137, 1316, 1490, 1531, 1694, 1701
İnceğiz 27
İncirköy 1443, 1511, 1777, 1778
İncirli (Bursa) 618
İne 634
İnebahtı 8, 79, 81, 82, 198, 207, 213, 214, 218, 272, 275, 281, 296, 323, 325, 376, 383, 408, 412, 422, 475, 478, 479, 581, 583, 607, 615, 644, 647, 722, 1052, 1058, 1060, 1064, 1070, 1072, 1077, 1103, 1186, 1193, 1195, 1202, 1205, 1207, 1224, 1226, 1264, 1306, 1308, 1309, 1331, 1381, 1474, 1479, 1494, 1544, 1561, 1586, 1637, 1662, 1675, 1695
İnebolu 197, 634, 1166, 1226, 1477, 1707
İnecikli 362
İnegöl 34, 45, 180, 230, 418, 1152, 1196, 1261, 1638
İneler köyü 1538
İngiltere 2, 522, 1652
İnöz 23, 730 (bak. Enez)
İnöz Kalesi 1166
İpek 1265
İpsala 33, 200, 1127, 1601
İpsara 683
İran 3, 25, 28, 34, 38, 72, 81, 84, 92, 109, 130, 131, 141, 147, 155, 157, 158, 161, 169, 181, 191, 198, 199, 203, 211, 215, 217, 219, 234, 242, 270, 271, 272, 281, 284, 285, 292, 294, 304, 311, 321, 360, 376, 381, 384, 389, 392, 398, 413, 418, 422, 425, 435, 457, 493, 504, 506, 517, 518, 521, 523, 537, 546, 547, 551, 582, 588, 602, 605, 612, 618, 623, 631, 633, 636, 653, 659, 684, 688, 697, 699, 726, 1052, 1053, 1054, 1055, 1057, 1061, 1068, 1076, 1077, 1078, 1082, 1083, 1084, 1096, 1097, 1107, 1110, 1112, 1115, 1118, 1119, 1123, 1124, 1127, 1143, 1147, 1153, 1180, 1182, 1183, 1190, 1193, 1197, 1198, 1202, 1203, 1211, 1216, 1223,

1227, 1239, 1245, 1257, 1272, 1279, 1288, 1294, 1300, 1309, 1314, 1324, 1336, 1337, 1341, 1343, 1356, 1367, 1370, 1374, 1401, 1403, 1408, 1437, 1482, 1488, 1511, 1512, 1513, 1517, 1533, 1535, 1546, 1547, 1559, 1560, 1572, 1578, 1583, 1584, 1611, 1618, 1620, 1621, 1627, 1629, 1642, 1654, 1656, 1667, 1669, 1675, 1685, 1695, 1697, 1709, 1720, 1742, 1809, 1811
İrşova 64
İsakçı 48, 66, 276, 321, 502, 583, 633, 1301, 1302, 1341, 1477
İsfahan 84
İskeçe 579, 1141, 1406
İskefser (Şarkî Karahisar) 476, 643
İskenderiye 39, 224, 228, 272, 339, 658, 679, 682, 744, 1180, 1387, 1393, 1465, 1495, 1678
İskilip 88, 1093, 1106, 1167, 1432, 1659, 1690
İslimye 320, 523, 619, 658, 732, 749, 1242, 1409, 1475, 1611
İsmail 54, 78, 206, 236, 279, 344, 350, 403, 633, 639, 1055, 1077, 1191, 1208, 1262, 1302, 1356, 1489, 1492, 1493, 1535, 1625, 1636, 1769
İsmail Kalesi 1156
İspanya 638, 744, 1652
İsperem 28
İspir 252, 547, 1261, 1316
İstanköy 75, 88, 98, 100, 195, 275, 285, 286, 301, 530, 563, 584, 633, 639, 722, 1081, 1088, 1122, 1231, 1299, 1307, 1370, 1456, 1543, 1659, 1699
İstavroz 56, 1152
İstavroz Bahçesi 28
İstinye 393, 502, 1056, 1413
İstolça 723
İstoliçe 278, 1655
İstolni-Belgrad 221, 247, 553, 613, 636, 1495, 1529
İşkodra 23, 52, 78, 124, 141, 143, 199, 207, 209, 267, 280, 302, 328, 337, 356, 412, 423, 486, 557, 592, 627, 628, 632, 681, 686, 712, 1055, 1185, 1189, 1194, 1226, 1229, 1251, 1279, 1298, 1321, 1324, 1341, 1352, 1358, 1539, 1542, 1561, 1594, 1615, 1633, 1695, 1707, 1710, 1718, 1777
İşpoz 78
İştip 27, 63, 123, 141, 229, 1426
İtalya 202, 540, 717
İvraca 293
İvranya 716, 1553
İzdin 1548
İzmir 27, 60, 65, 76, 88, 89, 92, 102, 118, 130, 131, 133, 134, 136, 137, 152, 153, 162, 168, 174, 176, 184, 187, 195, 202, 225, 254, 255, 260, 265, 268, 269, 279, 297, 298, 301, 306, 313, 317, 320, 322, 337, 338, 342, 353, 362, 363, 364, 379, 380, 391, 393, 396, 412, 415, 449, 459, 465, 467, 469, 470, 471, 474, 477, 478, 482, 485, 486, 487, 495, 545, 559, 579, 582, 594, 595, 598, 602, 614, 615, 620, 634, 635, 648, 649, 650, 654, 656, 664, 680, 682, 687, 689, 711, 728, 730, 732, 742, 746, 748, 1052, 1092, 1097, 1105, 1111, 1129, 1153, 1163, 1167, 1171, 1177, 1233, 1238, 1239, 1241, 1243, 1247, 1253, 1263, 1275, 1284, 1291, 1316, 1321, 1322, 1325, 1338, 1346, 1347, 1352, 1357, 1358, 1359, 1360, 1365, 1371, 1378, 1382, 1387, 1389, 1390, 1391, 1393, 1400, 1407, 1412, 1418, 1419, 1420, 1428, 1429, 1442, 1446, 1453, 1469, 1470, 1473, 1486, 1489, 1494, 1497, 1499, 1510, 1533, 1543, 1549, 1551, 1554, 1555, 1566, 1588, 1591, 1592, 1593, 1594, 1597, 1598, 1612, 1613, 1614, 1615, 1618, 1654, 1662, 1663, 1678, 1691, 1696, 1710, 1712, 1713, 1715, 1727, 1756, 1792, 1801
İzmit 33, 42, 143, 148, 180, 200, 206, 216, 228, 264, 276, 290, 293, 319, 344, 370, 412, 413, 432, 454, 511, 551, 558, 576, 584, 589, 602, 628, 630, 637, 642, 649, 668, 682, 683,

703, 716, 718, 1068, 1107, 1116, 1125, 1183, 1184, 1186, 1193, 1194, 1195, 1259, 1269, 1304, 1307, 1320, 1384, 1458, 1480, 1591, 1606, 1610, 1615, 1618, 1620, 1649, 1673, 1707, 1755
İznik 6, 33, 266, 276, 361, 366, 408, 410, 497, 498, 579, 656, 662, 682, 686, 1079, 1129, 1148, 1255, 1334, 1459, 1521, 1533, 1610, 1624, 1754, 1758
İzvornik 276, 378, 421, 634, 1145, 1507, 1522

Japonya 302, 1303

Kabataş 133, 242, 361, 439, 454, 525, 695, 736, 949, 1008, 1133, 1137, 1245, 1282, 1290, 1313, 1341, 1397, 1660
Kadıçeşmesi 1008
Kadıköy 151, 152, 195, 214, 241, 304, 350, 378, 447, 453, 496, 521, 562, 638, 653, 692, 712, 813, 951, 961, 1028, 1031, 1136, 1158, 1281, 1332, 1353, 1384, 1467, 1482, 1524, 1535, 1565, 1719
Kadırga 114, 123, 146, 184, 455, 619, 701, 706, 748, 761, 984, 1073, 1152, 1158, 1168, 1461
Kâğıthane 408, 754, 815, 915, 1111
Kâğıthane çayırı 1132
Kahire 762
Kâhta Kalesi 12
Kalafat 1592, 1633
Kal'a-i Cedide 771, 1078
Kal'a-i Sultaniye 42, 138, 139, 392, 486, 530, 810, 841, 1368, 1476, 1691, 1714, 1716 (Ayrıca bak. Çanakkale)
Kalçı 1186
Kalecik 163, 1000, 1074, 1156, 1175, 1208, 1604
Kalenderhane Mezarlığı 47
Kalkandelen 492, 509, 796, 1002, 1226, 1367, 1368, 1399, 1445, 1523, 1638
Kamaniçe 24, 95, 222, 280, 585, 720, 726, 787, 858, 1172, 1190, 1749
Kamaniçe Kalesi 207
Kandehar 84
Kandıra 1036
Kandilli 59, 346, 1274
Kandiye 53, 77, 81, 193, 204, 209, 212, 213, 215, 221, 242, 274, 275, 282, 283, 285, 291, 355, 422, 460, 475, 518, 585, 603, 629, 633, 636, 703, 708, 711, 714, 766, 775, 776, 781, 782, 784, 829, 905, 1033, 1051, 1055, 1058, 1064, 1066, 1072, 1074, 1077, 1082, 1187, 1189, 1193, 1201, 1211, 1224, 1264, 1265, 1301, 1307, 1332, 1338, 1384, 1472, 1483, 1493, 1507, 1543, 1549, 1590, 1663, 1699, 1721, 1749
Kandiye Kalesi 362
Kanije 152, 195, 358, 422, 423, 636, 641, 645, 684, 724, 785, 809, 837, 1049, 1050, 1059, 1063, 1067, 1070, 1130, 1189, 1195, 1308, 1312, 1485, 1562
Kanlıca 62, 98, 130, 171, 325, 334, 513, 577, 649, 729, 1234, 1253, 1319, 1352, 1361, 1420, 1454, 1466, 1490, 1537, 1541, 1641, 1712
Kantarcılar 1505, 1508
Kapalıçarşı 1086
Kapdan İbrahim Paşa Mezarlığı 805
Kapdanpaşa 1168
Kapdanpaşa Mezarlığı 644
Kapıiçi Mezarlığı 1264
Kaplıca 26
Karaağaç 407, 437, 825, 1281
Karabaş Mezarlığı 74, 701, 702, 807, 982, 1176, 1265, 1564

Karabağ 88, 105, 457, 804, 861, 958, 1107, 1706
Karabaş Tekkesi Mezarlığı 188
Karabiber Çiftliği 209
Karaburun 294, 471, 773, 1207, 1488
Karaburun Kalesi 101
Karacaşehir 38
Karacaahmet 52, 57, 63, 68, 88, 89, 107, 109, 120, 125, 130, 138, 153, 159, 167, 176, 199, 224, 235, 241, 244, 246, 247, 257, 258, 260, 265, 276, 277, 279, 284, 294, 299, 300, 304, 308, 310, 311, 327, 328, 341, 363, 370, 390, 393, 406, 407, 426, 429, 449, 459, 473, 494, 502, 509, 522, 523, 528, 530, 556, 571, 579, 588, 594, 595, 615, 617, 619, 621, 623, 625, 626, 651, 673, 692, 697, 707, 709, 711, 731, 732, 736, 738, 746, 752, 760, 764, 777, 788-790, 803, 805, 810-812, 816, 826, 838-840, 861-863, 908, 910, 914, 920, 936, 941, 943, 962, 973, 978, 979, 989, 994, 998, 1007, 1020, 1023, 1084, 1090, 1092, 1093, 1101, 1119, 1129, 1141, 1144, 1155, 1156, 1160, 1166, 1168, 1175, 1187, 1214, 1222, 1224, 1227, 1237, 1239, 1244, 1251, 1278, 1280, 1284, 1286, 1290, 1292, 1296, 1297, 1299, 1313, 1318, 1321, 1324, 1345, 1353, 1355, 1361, 1377, 1382, 1384, 1395, 1405, 1422, 1437, 1440, 1445-1447, 1456, 1460, 1465, 1474, 1498, 1520, 1526, 1528, 1530, 1535, 1537, 1553, 1563, 1565, 1612, 1615, 1627, 1648, 1651, 1655, 1660, 1686, 1687, 1691, 1706
Karacabey 33
Karacadağ 12
Karacahisar 16
Karacasu 1596
Karadağ 118, 287, 412, 556, 830, 862, 926, 1039, 1072, 1265, 1323, 1412, 1472, 1473, 1492, 1546
Karadağ (Süleymaniye) 567
Karadeniz 214, 294, 583, 585, 664, 721, 725, 769, 786, 885, 1059, 1138, 1307, 1368, 1388, 1403, 1479, 1589
Karadeniz Boğazı 216, 472, 530, 645, 722, 773, 928, 1057, 1186, 1398, 1438, 1493, 1526
Karadeniz Ereğli 178
Karafe 287, 1646
Karaferye 27, 67, 92, 545, 667, 847, 959, 1332, 1349, 1404, 1473
Karagümrük 385, 515, 625, 906, 1066, 1087, 1346
Karahisar (Niğde) 603
Karahisar 59, 76, 78, 83, 97, 169, 200, 241, 272, 282, 284, 294, 345, 379, 385, 433, 434, 583, 594, 604, 622, 655, 682, 683, 691, 746, 782, 787, 832, 850, 955, 962, 980, 1036, 1054, 1071, 1078, 1091, 1098, 1152, 1175, 1284, 1286, 1290, 1305, 1316, 1347, 1356, 1386, 1459, 1523, 1534, 1558, 1560, 1576, 1639, 1668, 1671, 1678
Karahisar-ı Şarkî 50, 353, 406, 516, 750, 796, 866, 922, 975, 997, 1064, 1185, 1193, 1254, 1258, 1309, 1324, 1325, 1352, 1471, 1542, 1660, 1689
Karahisar-ı Kayseriye 871
Karahisar-ı Nal 982
Karahisar-ı Sâhib 34, 138, 162, 200, 207, 232, 291, 305, 330, 332, 382, 432, 575, 643, 646, 647, 663, 674, 723, 727, 737, 757, 774, 783, 905, 1047, 1063, 1066, 1085, 1207, 1209, 1258, 1324, 1362, 1479, 1547, 1589, 1651, 1674
Karakilise 872
Karalaş 282
Karaman 10, 30, 60, 69, 91, 123, 160, 164, 169, 195, 198, 222, 231, 232, 237, 244, 280, 381, 390, 392, 436, 440, 501, 519, 521, 522, 529, 551, 594, 631, 637, 672, 747, 807, 870, 987, 994, 1029, 1069, 1109, 1126, 1128, 1143, 1158, 1162, 1210, 1229, 1231, 1243, 1247, 1257, 1261, 1296, 1335, 1348, 1375, 1388, 1401, 1426, 1427, 1466, 1501, 1510, 1523, 1529,

1538, 1587, 1604, 1609, 1635, 1658, 1660, 1667, 1674 (Ayrıca bak. Lârende)
Karaman Ereğlisi 796, 1424
Karamürsel 34
Karanlık Mescid 1025
Karasi 42, 45, 47, 83, 118, 225, 247, 273, 281, 320, 327, 331, 354, 364, 389, 440, 616, 635, 716, 784, 803, 829, 843, 848, 860, 959, 1016, 1032, 1051, 1058, 1192, 1202, 1278, 1300, 1301, 1304, 1306, 1326, 1438, 1472, 1473, 1507, 1514, 1591, 1618, 1639, 1658, 1669, 1704
Karasu 276, 1264
Karayaka 914, 952
Karayüzü köyü 813
Karesi 33, 373, 397, 412, 416, 500, 507, 510, 587, 629, 1052, 1206, 1207, 1591
Karinâbâd 90, 256, 569, 1065, 1321, 1399, 1430
Karlı 383, 1381
Karlıbayır 1384
Karlıili 27, 54, 382, 644, 728, 1103, 1226, 1639, 1694, 1702
Karlıkbayırı 156, 158, 767, 1424
Karne Kalesi 714
Kars 53, 79, 97, 125, 193, 196, 199, 201, 202, 208, 211, 216, 221, 242, 254, 268, 272, 274, 278, 282, 284-287, 296, 320, 323, 382, 421, 422, 432, 476, 510, 557, 558, 618, 623, 636, 637, 674, 683, 685, 708, 717, 721, 724, 746, 765, 772, 784, 787, 788, 809, 826, 827, 832, 915, 926, 927, 948, 979, 1029, 1034, 1036, 1049, 1069, 1072, 1074, 1076, 1077, 1155, 1187, 1190, 1191, 1195, 1198, 1200, 1207, 1222, 1265, 1301, 1305, 1309, 1320, 1322, 1325, 1358, 1402, 1423, 1474, 1485, 1507, 1510, 1546, 1569, 1589, 1591, 1599, 1622, 1633, 1651, 1653, 1659, 1695-1697, 1700, 1713, 1765, 1821
Kars Kalesi 1210
Kartal 476, 783
Kasaplar 250
Kasımpaşa 21, 49, 51, 52, 74, 101, 125, 157, 188, 234, 275, 283, 339, 353, 427, 429, 504, 515, 532, 589, 614, 621, 690, 727, 745, 754, 762, 766, 801, 816, 845, 875, 902, 949, 964, 978, 996, 1004, 1018, 1019, 1025, 1031, 1115, 1120, 1145, 1162, 1179, 1225, 1269, 1296, 1319, 1331, 1336, 1462, 1475, 1531, 1537, 1556, 1576, 1587, 1638, 1698, 1708, 1773, 1774
Kasımpaşa Deresi 1336
Kasımpaşa Mezarlığı 746, 963, 1311, 1365
Kastamonu 21, 93, 103, 108, 113, 127, 141, 177, 187, 191, 212, 214, 220, 231, 247, 283, 287, 292, 295, 307, 312, 317, 327, 329, 332, 342, 353, 372, 379, 402, 404, 422, 446, 449, 453, 477, 504, 518, 520, 521, 523, 544, 559, 575, 579, 582, 586, 588, 593, 602, 606, 622, 625, 629, 638, 641, 649, 656, 661, 668, 671, 673, 681, 683, 701, 713, 722, 727, 740, 751, 758, 759, 766, 770, 780, 786, 801, 802, 804, 815, 818, 819, 830, 836, 837, 841, 846, 850, 853, 874, 882, 889, 900, 903, 906, 921, 922, 929, 937, 949, 953, 956, 974, 975, 991, 999, 1006, 1014, 1015, 1017, 1029, 1030, 1037, 1041, 1043, 1050, 1060, 1074, 1075, 1089, 1097, 1106, 1120, 1121, 1125, 1138, 1176, 1178, 1182, 1183, 1185, 1190, 1227, 1231, 1253, 1270, 1291, 1299, 1314, 1319, 1341, 1347, 1362, 1366, 1372, 1379, 1382, 1391, 1417, 1425, 1434, 1441, 1458, 1469, 1472, 1474, 1479, 1491, 1503, 1507, 1512, 1521, 1533, 1536, 1538, 1541, 1548, 1557, 1567, 1568, 1579, 1592, 1596, 1601, 1603, 1604, 1613, 1625, 1629, 1633, 1635, 1662, 1709, 1725, 1731
Kâşgar 63, 139, 169
Katif 1117

Kavak 235
Kavala 27, 197, 220, 321, 708, 712, 722, 813, 858, 1069, 1195, 1326, 1349
Kavarna 948
Kavukçular 423
Kayalar 85, 150, 227, 238, 271, 393, 465, 466, 513, 591, 696, 745, 758, 823, 848, 943, 991, 1026, 1145, 1166, 1179, 1220, 1250, 1259, 1267, 1295, 1355, 1360, 1395, 1396, 1405, 1417, 1419, 1477, 1494, 1506, 1612, 1656, 1706
Kayseri 8, 62, 88, 97, 108, 128, 133, 139, 174-176, 187, 200, 202, 212, 213, 233, 246, 259, 263, 264, 272, 273, 276, 284, 286, 288, 292, 302, 304, 311, 342, 359, 368, 399, 418, 420, 432, 458, 523, 544, 560, 582, 602, 618, 623, 634, 655, 661, 671, 679, 704, 709, 719, 747, 763, 771, 777, 788, 793, 804, 808, 812, 818, 855, 856, 860, 880, 882, 920, 965, 983, 986, 989, 993, 1010, 1018, 1019, 1032, 1047, 1048, 1067, 1088, 1091, 1107, 1113, 1119, 1149, 1162, 1165, 1170, 1174, 1186, 1192, 1200, 1274, 1288, 1300-1302, 1305, 1308, 1309, 1316, 1325, 1338, 1365, 1388, 1399, 1432, 1472-1474, 1491, 1500, 1510, 1512, 1514, 1521, 1546, 1549, 1564, 1600, 1605, 1608, 1645, 1656, 1660, 1664, 1679, 1696, 1711, 1712
Kazâbâd 131, 175, 1220
Kazan 1086, 1430, 1435
Kazdağ 700, 1018, 1152
Kazdağı 973, 1471, 1661
Kazgan 1088
Kazgancı Mahallesi 215
Kazvin 125, 161, 343
Keşan 67, 109, 282, 364, 848, 894, 1121, 1222, 1305, 1706, 1714
Keşgân 1427
Keşmir 1114
Keban 441, 1195, 1427
Keban Madeni 390, 738
Keçeci Pîrî Mahallesi 1372
Kefçedede 84
Kefe 23, 24, 38, 87, 90, 97, 98, 109, 117, 134, 198, 241, 273, 284, 366, 381, 413, 428, 438, 446, 452, 459, 502, 505, 518, 527, 552, 637, 643, 659, 705, 706, 769, 771, 777, 790, 810, 832, 874, 880, 882, 912, 930, 936, 941, 973, 986, 1040, 1044, 1048, 1060, 1068, 1075, 1085, 1116, 1118, 1130, 1149, 1195, 1253, 1264, 1314, 1347, 1348, 1386, 1474, 1487, 1514, 1533, 1544, 1569, 1579, 1596, 1609, 1623, 1697, 1709, 1713, 1736
Kefeli 700, 1462
Kelib 1062
Kemah 213, 585, 789
Kemer-i Hamid 1059
Kendincik köyü (Boyâbâd) 1509
Kengırı 8, 22, 35, 53, 64, 189, 272, 287, 294, 406, 434, 544, 637, 641, 683, 719, 745, 850, 874, 976, 1058, 1059, 1094, 1115, 1187, 1208, 1274, 1278, 1406, 1432, 1491, 1494, 1543, 1559, 1573, 1675, 1705
Kerâne 1342
Kerbelâ 284, 405, 641, 832, 879, 928, 1116, 1358
Kerç 280
Kerel köyü 1178
Kerkük 80, 449, 638, 673, 1252, 1634, 1658
Kesendire 478
Keskin 273
Keskindede 183, 386, 482, 982, 1016, 1100, 1154, 1249, 1421, 1466, 1522, 1577
Keskindede Kabristanı 62, 74, 354, 502, 735, 817, 1710
Keskindede Mezarlığı 189
Kesriye 199, 912, 1084, 1224, 1649
Kestel 34, 60, 429, 1003, 1006, 1079, 1125
Kete 34, 446
Kıbrıs 39, 49, 68, 69, 71, 80, 122, 141, 172, 177, 195, 204-207, 211, 212,

216, 238-240, 253, 274, 281, 283, 290, 291, 295, 302, 342, 347, 348, 366, 371, 375, 381-383, 385, 392, 413, 420, 432, 433, 438, 446, 453, 456, 462, 466, 496, 517, 530, 555, 556, 564, 571, 597, 620, 628, 642, 650, 665, 673, 684, 708, 721, 724, 731, 748, 770, 775, 785, 789, 806, 809, 835, 837, 838, 844, 865, 888, 914, 922, 930, 931, 947, 948, 951, 959, 965, 974, 985, 1009, 1020, 1023-1025, 1037, 1047, 1052, 1065, 1066, 1069, 1097, 1118, 1122, 1137, 1146, 1174, 1177, 1193, 1202, 1211, 1261, 1265, 1272, 1276, 1280, 1283, 1284, 1288, 1297, 1306, 1308, 1309, 1312, 1348, 1425, 1474, 1528, 1529, 1550, 1552, 1558, 1591, 1619, 1627, 1683, 1696, 1697, 1699, 1712, 1713, 1716, 1720, 1737
Kılavuzlar köyü (Demirci) 655
Kılavuzlu 1430
Kılburun 78, 360, 790, 1697
Kırşehir 196, 207, 288, 323, 329, 416, 417, 433, 434, 484, 580, 598, 784, 786, 806, 927, 1043, 1077, 1185-1187, 1214, 1325, 1544, 1618, 1700, 1712
Kıratova 8
Kırcalı 200
Kırım 2, 23, 55, 61, 65, 110, 141, 189, 191, 194, 201, 202, 217, 234, 274, 286, 287, 305, 323, 350, 354, 355, 370, 412, 419, 436, 441, 452, 505, 521, 524, 529, 540, 547, 552, 558, 605, 622, 692, 702, 722, 747, 772, 775, 798, 810, 820, 835, 867, 888, 900, 902, 915, 928, 929, 940, 963, 971, 975, 981, 1008, 1027, 1028, 1039, 1057, 1062, 1085, 1086, 1089, 1108, 1118, 1121, 1131, 1134, 1142, 1153, 1162, 1211, 1219, 1278, 1290, 1319, 1323, 1349, 1351, 1382, 1391, 1394, 1397, 1409, 1430, 1435, 1437, 1470, 1484-1486, 1489, 1492, 1528, 1561, 1570, 1632, 1636, 1662, 1675, 1683, 1697, 1725, 1778, 1811, 1819, 1821
Kırkağaç 1377
Kırkçeşme 538, 734, 736, 820, 1683, 1700
Kırkkilise 146, 279, 660, 888, 1181, 1186, 1324, 1413, 1474, 1506, 1659
Kırlıca 222
Kızanlık 335, 817, 1532
Kızansa köyü 1304
Kızılcatuzla 354, 1623
Kızıldeniz 1115, 1122
Kızılhisar 23, 1325
Kızılkaya 1559
Kızıltaş 14, 357
Kızıltoprak 1316
Kili 200, 236, 1209, 1548
Kilidbahir 1113, 1302
Kilis 211, 213, 250, 254, 281, 298, 367, 385, 386, 434, 578, 633, 667, 681, 719, 727, 772, 834-836, 893, 899, 930, 1004, 1035, 1046, 1113, 1196, 1274, 1317, 1324, 1491, 1560, 1622, 1648, 1649, 1658
Kilyos Kalesi 1156
Kirman 230, 625, 887
Kirmanşah 105, 638
Kirmasti 33, 123, 286, 1562
Koğacıdede 60, 138, 178, 438, 1003, 1128, 1400
Koğacıdede Kabristanı 985
Koğacıdede Mezarlığı 794
Koğacılar 1427
Kocabalkan 737
Kocaeli 16, 216, 272, 634, 869, 1071, 1126, 1191, 1347, 1384
Kocakayası 657
Kocamusalla 352
Kocamustafapaşa 55, 130, 168, 169, 186, 236, 240, 311, 364, 413, 429, 430, 466, 587, 657, 684, 706, 748, 756, 782, 884, 948, 963, 994, 1019, 1082, 1224, 1226, 1239, 1241, 1259, 1260, 1293, 1313, 1315, 1318, 1461, 1497, 1537, 1691, 1710
Koçana 737

Koçhisar 230, 239, 255
Kolnuk 1288
Kolonya 201
Koniçe 710, 773
Konuş 1093
Konya 8, 12, 21, 30, 31, 38, 39, 41, 43, 52-54, 59, 61, 64, 73, 79-81, 88, 90, 97, 104, 106, 109, 112, 129, 135, 140, 149, 155, 157, 164, 165, 181, 187, 196, 198, 206-209, 211, 215, 216, 218, 219, 222, 228, 232, 233, 250, 258, 261, 268, 271, 273, 276, 277, 279, 281-284, 286, 287, 289, 291, 292, 294-296, 298, 305, 312, 323, 340, 356, 359, 361, 375, 387, 405, 411, 415, 418, 421, 422, 426, 428, 432, 433, 440, 457, 464, 473, 486, 492, 495, 502, 505, 536, 544, 545, 556, 557, 563, 564, 581, 593, 594, 596-598, 602, 618, 620, 626, 628, 630, 633, 635, 637-639, 641, 647, 648, 656, 666, 670, 671, 684, 699, 702, 713, 715, 718, 719, 724, 729, 731, 743, 747, 771, 772, 774, 777, 780, 781, 786, 791, 800, 803, 806, 821, 831-833, 844, 851, 864, 867, 871, 898, 909, 917, 918, 922, 923, 927, 943, 952, 955, 958, 966, 975, 982, 984, 993, 994, 997, 998, 1007, 1008, 1017, 1030, 1032-1034, 1043, 1044, 1047, 1049, 1051, 1052, 1056, 1059, 1060, 1061, 1063, 1064, 1066, 1067, 1074, 1075, 1085, 1091, 1093, 1097, 1100, 1107, 1108, 1129, 1142, 1150, 1155, 1158, 1163, 1167, 1186, 1189-1191, 1194-1197, 1199, 1205, 1207-1210, 1219, 1223, 1226, 1227, 1240, 1250, 1251, 1257, 1261, 1264, 1276, 1288, 1298, 1303, 1308-1310, 1314, 1324, 1325, 1328, 1341, 1343, 1347, 1350, 1352, 1358, 1381, 1382, 1386, 1390, 1403, 1410, 1413, 1416, 1424, 1425, 1432, 1446, 1456, 1458, 1468, 1474, 1476, 1481, 1485, 1491, 1492, 1495, 1511, 1536, 1544, 1548, 1550, 1555, 1560, 1575, 1579, 1591, 1592, 1608, 1609, 1611, 1618, 1622-1624, 1629, 1637, 1640, 1641, 1649, 1655, 1661, 1663, 1665, 1667, 1670, 1692, 1700, 1702, 1706, 1707, 1720, 1721, 1736, 1748
Konya Ereğlisi 136, 1708
Korfu 928
Koron 8, 295, 585, 895, 1044
Koska 599, 881 1340
Kosova 8, 26, 27, 45, 118, 356, 421, 501, 538, 799, 1238, 1639
Koşanice 583
Koşuyolu 245, 707, 812, 1141
Koyunhisarı 6, 34
Koyunova 418
Kozan 117, 324, 412, 566, 826, 850, 981, 982, 1475, 1638
Köprü 572, 574, 623, 1061, 1197, 1243
Köprübaşı (Beşiktaş) 405
Köprübaşı 788
Köprücük 54
Köprühisarı 34
Köprüköy 773
Köprülü 453
Kösedere 1661
Köstence 271, 349, 526, 1077, 1186, 1530, 1546
Köstendil 53, 193, 200, 214, 220, 276, 278, 281, 282, 304, 325, 383, 412, 434, 565, 567, 585, 603, 613, 619, 632, 635, 647, 670, 679, 686, 715, 772, 773, 832, 877, 930, 965, 1035, 1039, 1042, 1053-1055, 1057, 1061, 1064, 1070, 1071, 1085, 1088, 1091, 1105, 1119, 1124, 1199, 1367, 1457, 1472, 1542, 1544, 1545, 1613, 1618, 1645, 1653, 1662, 1698, 1710, 1734
Köy 118, 567, 1041, 1544
Köysancağı 1033, 1035
Köysancak 96, 107, 199, 772, 1635
Kuban 350, 1409, 1571
Kudüs 39, 41, 60, 64, 66, 71, 74, 81, 87, 90, 93, 100, 104, 109, 111, 113, 121, 123, 130, 134, 135, 141, 144, 150, 155, 160, 163, 165, 167, 168, 177-180, 182, 186, 193, 197, 205, 225,

249, 254, 256, 263, 279, 284, 286, 308, 315, 322, 324, 335, 345, 346, 354, 369, 370, 379, 414, 416, 426, 431, 439, 443, 470, 490, 492, 500, 507, 509, 526, 539, 548, 555, 560, 565, 578, 580, 588, 593, 595-597, 599, 600, 618-622, 626, 671, 680, 682, 698, 700, 703, 706, 725, 745, 747, 751, 762, 765, 766, 772, 776, 785, 793, 794, 808, 810, 815, 824, 852, 860, 862, 886, 900, 917, 919, 951, 955, 975, 978-981, 985, 986, 1013, 1016, 1032, 1037, 1041, 1062, 1074, 1100, 1120-1123, 1126, 1128, 1149, 1153, 1155, 1158, 1162, 1166, 1169, 1174, 1178-1180, 1186, 1205, 1218, 1220, 1222, 1223, 1231, 1236, 1238, 1243, 1244, 1250, 1263, 1295, 1314, 1316, 1317, 1319, 1324, 1335, 1345, 1367, 1370, 1374, 1377, 1380, 1397, 1411, 1421, 1423, 1424, 1428, 1447, 1448, 1452, 1454, 1462, 1466, 1473, 1484, 1499, 1500, 1505, 1528, 1533, 1538, 1540, 1550, 1554, 1555, 1586, 1603, 1613-1615, 1621, 1629, 1633, 1637, 1658, 1659, 1663, 1692-1694, 1706-1708, 1718, 1761, 1818
Kule Kalesi 1186
Kulekapısı 470, 1024, 1134
Kum 1572
Kumkapı 21, 158, 259, 372, 778, 1005, 1029, 1199
Kumla 1009, 1316, 1584
Kurşunlumahzen 818, 1401
Kurâfe-i Kübrâ 101
Kuruçeşme 146, 662
Kuşadası 795, 859, 961, 1156, 1172, 1476
Kuyucak 89
Kuz 1543
Kuzguncuk 533, 1506
Küçük Ayasofya 149, 305, 608, 942
Küçük Emir Efendi 257, 333, 490, 695, 865, 1271, 1364, 1431, 1440, 1675, 1712
Küçükayasofya 461, 634
Küçükçekmece 139, 767, 1112
Küçükkaraman 170, 1532, 1579, 1642, 1676
Küçükmustafapaşa 207
Küçükpazar 139, 665
Küçükpiyalepaşa 856, 1484
Küçüksu 385
Kükürtlü 5
Külbastı köyü 971
Kürdistan 39, 48, 117, 266, 327, 360, 370, 376, 412, 463, 467, 473, 482, 495, 557, 587, 617, 633, 674, 747, 771, 845, 863, 929, 1042, 1115, 1151, 1188, 1219, 1263, 1341, 1393, 1454, 1506, 1509, 1552, 1655, 1661, 1719
Küre 1006
Küri 28
Kürkçülerkapısı 1676
Kütahya 27, 39, 48, 61, 76, 86, 88, 104, 117, 126, 130, 149, 161, 166, 170-172, 192, 206, 233, 238, 242, 244, 251, 253, 259, 261, 266, 276, 286, 287, 304, 328, 330, 347, 375, 394, 399, 411, 453, 462, 463, 465, 476, 481, 496, 497, 509, 548, 557, 564, 578, 586, 609, 618, 628, 637, 658, 667, 680, 687, 717, 723, 747, 804, 873, 889, 901, 912, 913, 936, 966, 978, 980, 989, 995, 997, 1007, 1012, 1017, 1024, 1044, 1072, 1079, 1120, 1127, 1159, 1221, 1242, 1252, 1268, 1301, 1319, 1326, 1341, 1363, 1381, 1387, 1474, 1510, 1560, 1579, 1597, 1605, 1608, 1626, 1648, 1649, 1665, 1666, 1677, 1678, 1692, 1757

Lacan 612
Ladik 56, 148, 252, 409, 429, 976, 1725, 1732
Lahcan 560
Lahsa 195, 210, 276, 284, 410, 631, 713, 714, 1031, 1116

Lakova 1517
Lâleli 29-31, 43, 47, 374, 898
Lâleli Mezarlığı 724
La'lî çeşmesi 159, 487, 707, 1404
Langa 56, 677, 740, 1706
Lârende 174, 222, 229, 362, 379, 481, 794, 871, 986, 1211, 1503, 1510, 1568, 1666, 1667, 1679 (Ayrıca bak. Karaman)
Lâzistan 211, 233, 443, 887, 924, 1359, 1452, 1477, 1546, 1638, 1709
Lâzkiye 39, 88, 1036, 1231, 1416, 1546, 1718
Lefke 34, 280, 886, 1183, 1731
Lefkoşe 62, 132, 171, 226, 262, 290, 508, 573, 618, 701, 819, 838, 1007, 1008, 1124, 1165, 1418, 1556, 1641
Lehistan 283, 635, 670, 713, 787, 1061, 1119, 1694
Leskovik 827, 1403, 1618, 1657
Levend çiftliği 1311
Limni 23, 51, 74, 98, 104, 192, 193, 200, 212, 213, 261, 282, 295, 472, 578, 588, 882, 944, 1017, 1042, 1059, 1174, 1175, 1254, 1258, 1278, 1304, 1325, 1326, 1493, 1528, 1611, 1647, 1756
Limni Adası 639
Lipova 147, 432, 1642, 1786, 1792
Lipova kalesi 1590
Livadya 201, 394, 647, 816
Livâ-yı şerif 479, 1479
Lofça 23, 158, 332, 395, 412, 929, 963
Lokmanlar köyü 264
Londra 269, 450, 521, 522, 574, 598, 665, 854, 862, 1037, 1196, 1227, 1245, 1248, 1272, 1385, 1470, 1482, 1483, 1496, 1574, 1685, 1816, 1818, 1821
Lori 28, 1211
Lugoş 29, 927
Luristan Kalesi 1300
Lüleburgaz 39
Lütfüpaşa 222, 1515
Lütfüpaşa Mahallesi 37

Maana 134
Maarre 1604
Ma'arretünnu'man 465, 496
Macaristan 41, 156, 784, 1058, 1223, 1536, 1816
Maçin 53, 216, 324, 383, 1545
Maçka 628, 1152, 1232, 1475, 1526
Maçka Kabristanı 1099
Maçka Mezarlığı 152
Macuncu 366, 583, 892
Maden 1381, 1472
Madrid 539, 1496, 1785
Maglay 512, 923
Magosa 165, 242, 691, 749, 766, 809, 975, 1297, 1551
Mahalletülkübrâ 1623
Mahan 16, 40, 42
Mahmud Paşa Camii 1000
Mahmud Paşa Hasköyü 842, 925
Mahmudiye Caddesi 921
Mahmudpaşa 3, 72, 99, 122, 185, 243, 408, 460, 623, 667, 763, 820, 836, 998, 1001, 1009, 1097, 1138, 1167, 1248, 1292, 1349, 1363, 1551
Mahmudpaşa Mezarlığı 255
Malatya 8, 12, 39, 75, 221, 233, 432, 571, 586, 618, 660, 771, 790, 811, 870, 915, 956, 1030, 1062, 1067, 1074, 1078, 1181, 1258, 1356, 1512, 1549, 1670, 1766
Malkara 148, 295, 296, 423, 953, 971, 1061, 1140, 1150, 1189, 1233, 1512, 1518, 1548, 1639, 1673, 1698
Malta 158, 517, 881, 1187, 1200, 1541, 1822
Maltepe 277, 294
Mamuretülaziz 118, 132, 514, 628, 680, 1458 (Ayrıca bak. Harput)
Manastır 27, 34, 52, 120, 259, 268, 277, 302, 379, 387, 412, 501, 507, 656, 661, 733, 743, 775, 826, 841, 886, 913, 920, 930, 1086, 1104, 1111,

1197, 1224, 1229, 1238, 1262, 1352, 1369, 1393, 1431, 1493, 1503, 1570, 1571, 1604, 1633, 1649, 1664, 1708, 1718
Manavgat 438, 842, 1609
Manisa 3, 9, 22, 23, 28, 71, 86, 87, 108, 109, 115, 121, 122, 134, 171, 183, 224, 231, 299, 360, 378, 379, 397, 410, 429, 431, 437, 482, 485, 490, 519, 578, 596, 610, 617, 623, 655, 670, 672, 686, 709, 746, 747, 756, 780, 786, 795, 796, 806, 818, 849, 851, 859, 869, 895, 902, 905, 912, 915, 916, 918-920, 960, 985, 987, 994, 997, 1017, 1024, 1052, 1055, 1062, 1086, 1087, 1091, 1093, 1103, 1126, 1128, 1129, 1147, 1149, 1162, 1165, 1169, 1173, 1178, 1229, 1230, 1245, 1276, 1288, 1290, 1310, 1314, 1319, 1320, 1335, 1373, 1407, 1421, 1438, 1481, 1483, 1495, 1504, 1510, 1514, 1534, 1555, 1577, 1597, 1600, 1604, 1608-1610, 1648, 1658, 1740 (Ayrıca bak. Saruhan)
Mansûre 390, 912, 1533
Manyas 980, 1155
Manyas Gölü 206
Maraş 38, 53, 60, 68, 77, 78, 80, 87, 95-97, 100, 109, 116, 117, 134, 137, 172, 175, 181, 195-199, 203, 206, 213, 215, 216, 218, 220, 233, 246, 258, 259, 263, 268, 273, 277, 280, 281, 284, 288, 291, 292, 294, 323, 324, 330, 365, 376, 389, 396, 397, 412, 432, 469, 471, 474, 481, 525, 571, 582, 584, 586, 587, 602, 622, 623, 633, 639, 641, 642, 646, 650, 652, 659, 674, 680, 686, 715, 716, 725, 727, 759, 771, 777, 778, 780, 783, 785, 791, 802, 810, 826, 829, 859, 865, 870, 884, 888, 922, 923, 936, 955, 965, 986, 1016, 1029, 1030, 1033, 1035, 1039, 1042, 1044, 1046, 1048, 1051, 1052, 1062, 1064, 1067, 1068, 1072, 1074, 1099, 1104, 1119, 1144, 1149, 1181, 1184, 1189-1192, 1195, 1197, 1206-1208, 1215, 1251, 1261, 1262, 1264, 1269, 1301, 1324-1326, 1338, 1347, 1348, 1358, 1393, 1411, 1415, 1424, 1428, 1448, 1456, 1465, 1491, 1506, 1511, 1517, 1529, 1541, 1543, 1545, 1550, 1553, 1558-1560, 1562, 1568, 1573, 1575, 1589, 1592, 1593, 1605, 1638, 1656, 1659, 1662, 1664, 1673, 1685, 1696-1698, 1700, 1714, 1735, 1743, 1769
Mardin 581, 633, 635, 671, 715, 885, 889, 915, 1131, 1309, 1323, 1375, 1458, 1462, 1523, 1539, 1547, 1614, 1626, 1705
Marulla 1077
Maskat 1335
Mâverâünnehir 437, 972, 1516
Mavodina 843
Medine 1, 3, 22, 39, 61-63, 65, 68, 70-74, 87, 90, 91, 93, 99, 102-104, 109, 117, 121, 131, 133, 135, 137, 164, 167-171, 173, 180, 182-184, 186, 189, 193, 199, 216, 226, 251, 254, 261, 286, 291, 297, 299, 311, 315, 328, 330, 333, 336, 344, 346, 369, 371, 379, 380, 389, 397, 405, 408, 415, 438, 450, 451, 466, 467, 471, 474, 478, 485, 490, 492, 493, 495, 501, 507, 531, 533, 558, 559, 568, 576, 587, 589, 595, 598, 605, 616, 620, 623, 627, 636, 660, 666, 667, 672, 703, 705, 706, 711, 741, 748, 750, 752, 755, 761, 762, 765, 766, 785, 794, 814, 818, 822, 824, 852, 861, 863, 884, 912, 913, 915, 916, 931, 936, 939, 970, 972, 973, 984, 986, 989, 997, 1003, 1006-1009, 1013, 1014, 1016, 1019, 1021, 1022, 1024, 1052, 1076, 1080, 1098, 1107, 1112, 1114, 1117, 1121, 1126, 1128, 1150, 1151, 1157, 1160, 1162, 1163, 1170-1173, 1178, 1179, 1215, 1221, 1223, 1230, 1242, 1256, 1278, 1287, 1295, 1296, 1310, 1316, 1319, 1358, 1363, 1369, 1391, 1397, 1410, 1413, 1416, 1417, 1419, 1421, 1424, 1441,

1443, 1450-1452, 1456, 1466, 1471, 1476, 1480, 1502, 1511, 1514, 1522, 1523, 1533, 1584, 1592, 1597, 1598, 1605, 1610, 1613, 1621, 1641, 1660, 1661, 1679, 1690, 1692, 1699, 1700, 1712, 1730
Megri 521
Mehmed Paşa Mahallesi (Eyüp) 353
Mehmedpaşa çarşısı 881
Mekke 2, 3, 15, 22, 28, 39, 54, 56-58, 60, 61, 65, 68, 72, 76, 77, 83, 87, 89, 91-93, 98, 102-104, 109, 110, 115, 117, 119, 123, 127-129, 131, 133, 134, 138, 140, 145, 146, 154, 162, 164-167, 171, 172, 174, 175, 182-186, 189, 190, 192, 233, 251, 253, 257, 259, 261, 263, 264, 267, 269, 270, 285, 291, 293, 299, 300, 311, 312, 315, 317, 329, 331-333, 335, 339, 346, 351, 361, 366, 369, 378, 379, 397, 402, 414, 424-426, 437, 457, 458, 464-467, 469-471, 473, 489, 491, 497, 504, 507, 515, 525, 530, 534, 535, 540, 543, 546, 549, 562, 570, 573, 576, 578, 597, 599, 600, 603, 605-607, 617, 623, 624, 626, 627, 630, 648, 654, 671, 672, 688, 698, 701, 705, 708, 711, 726, 728, 734, 748, 751, 754, 755, 757, 760, 764, 766, 791, 795, 804, 805, 817, 819, 827, 848, 856, 860, 877, 893, 900, 904, 910, 917, 920, 936, 958, 964, 966, 972, 974, 977-979, 983-987, 990-992, 995, 996, 999, 1000, 1002-1007, 1009, 1011, 1014, 1020-1023, 1025, 1033, 1080, 1087, 1088, 1096, 1097, 1101, 1108, 1111, 1112, 1114, 1118, 1127, 1133, 1147-1149, 1150, 1153, 1154, 1161, 1163, 1168, 1172, 1173, 1178, 1179, 1211, 1215, 1241, 1253, 1255, 1256, 1263, 1266, 1268, 1271, 1274, 1277, 1287, 1295, 1298, 1303, 1309, 1319, 1321, 1333, 1338, 1343, 1346, 1354, 1357, 1366, 1371, 1375, 1380, 1387, 1401, 1405, 1413, 1414, 1416, 1422, 1428, 1429, 1439, 1442, 1445, 1448, 1451-1455, 1458, 1467, 1468, 1477, 1487, 1490, 1491, 1494, 1495, 1500, 1504, 1505, 1525, 1534, 1538, 1555, 1567, 1580, 1582, 1585-1589, 1595, 1597, 1598, 1605, 1607, 1610, 1613, 1615, 1625, 1632, 1654, 1660-1662, 1667, 1670, 1673, 1676, 1693, 1697, 1702, 1709-1711, 1757, 1762
Mekri 98
Memlihateyn 357
Menebor 208
Menemen 157, 301, 372, 610, 667, 1015, 1311
Mengen 532
Menife (Mısır) 404
Menkub 23, 552
Menlik 274, 1144, 1317, 1595, 1629
Menteşe 8, 136, 138, 197, 251, 305, 320, 356, 379, 584, 590, 670, 677, 686, 709, 715, 787, 790, 795, 849, 924, 1004, 1050, 1116, 1126, 1156, 1214, 1265, 1317, 1344, 1362, 1381, 1495, 1542, 1565, 1639, 1645, 1660, 1677 (Ayrıca bak. Muğla)
Meraga 98, 521
Mercan 270
Mercan çarşısı 1086
Mercanağa Mahallesi 269
Mercidabık 211
Merdşahcan 932
Meriç 674
Merkezefendi 177, 264, 303, 312, 349, 355, 499, 662, 825, 866, 1176, 1403, 1428, 1564, 1566, 1651
Mersin 957
Merzifon 60, 137, 143, 224, 430, 605, 797, 895, 968, 1152, 1198, 1423, 1495, 1504, 1505
Mesevve 1329
Mesina 1541
Mesir köyü 162
Mevlânâkapı 42, 108, 148, 267, 313, 460, 499, 561, 649, 665, 678, 687, 986, 1061, 1263, 1418, 1457, 1462, 1595, 1625, 1651

Mezistre 927, 1115
Mısır 20, 39, 47, 48, 53, 58, 60, 65, 68, 70, 72, 74-76, 79-84, 87, 89-91, 95, 97, 98, 101-104, 107, 108, 110, 112, 117, 119, 121, 130, 133, 136-139, 146, 150, 151, 154, 158, 162, 163, 166, 168-175, 178, 179, 182-184, 186, 190-193, 195, 197, 198, 201, 203, 205, 207, 210, 211, 213, 215-222, 224, 226, 230, 233, 235, 237, 239, 241, 242, 245, 250-252, 259, 262, 263, 268, 275, 282, 283, 287-289, 292-296, 303, 305, 309, 311, 312, 314, 328, 333, 343, 351-353, 361, 362, 364, 368, 371, 376, 380-382, 384, 390, 392, 396, 397, 404, 407, 410, 413, 414, 416, 420, 424, 428, 430, 432-435, 442, 443, 447, 458, 462, 464, 466, 470, 471, 476, 477, 481, 482, 484, 492, 500-502, 507-509, 511, 512, 515, 517, 519, 530, 532, 535, 539, 544, 545, 547, 553, 554, 556, 557, 562, 565, 571, 585, 586, 588, 594, 596, 597, 599, 604, 608, 613, 614, 616, 621, 623, 624, 630, 631, 635, 637, 638, 640, 642, 646, 647, 649, 654, 657, 658, 660, 661, 663, 665, 670, 672, 674, 677, 679, Mısıra 680, 682-684, 687, 689, 696, 697, 708, 709, 714, 719-721, 724, 726, 734, 738-740, 743, 744, 746, 748, 754-756, 758, 760, 761, 768, 774-777, 781-784, 786, 788, 794, 797, 802, 803, 805, 807, 809, 823, 829, 831, 832, 837-839, 849, 851, 854, 859-861, 863, 865, 869, 870, 873, 875, 882, 883, 890, 894, 895, 899, 900, 906, 909-912, 918, 920, 922, 925, 930, 932, 934, 949, 953, 955, 956, 958, 959, 962, 964, 965, 967, 968, 970, 978, 979, 981, 983, 985, 988, 991, 992, 994, 995, 1007, 1009, 1011, 1013, 1015, 1020, 1023, 1029, 1032-1034, 1042, 1043, 1045, 1046, 1049, 1052, 1054-1056, 1058, 1071, 1072, 1075-1077, 1079, 1096, 1097, 1099, 1103-1106, 1108-1110, 1113, 1116, 1117, 1120, 1122, 1124, 1131, 1132, 1137, 1142, 1146, 1147, 1150, 1151, 1161, 1163, 1169, 1170, 1178, 1180, 1181, 1183, 1184, 1187, 1189, 1192, 1195, 1197, 1202-1204, 1207, 1210, 1211, 1213, 1215, 1220, 1224, 1226, 1231, 1233, 1235, 1239, 1241, 1242, 1248, 1250, 1254-1256, 1258, 1263, 1278, 1286, 1287, 1289, 1293, 1296, 1297, 1304, 1306-1309, 1311, 1313, 1316, 1321, 1322, 1327, 1329, 1332, 1333, 1335, 1338, 1340, 1346-1349, 1351, 1354-1357, 1359, 1363, 1364, 1367, 1370, 1371, 1380, 1381, 1384, 1385, 1387, 1388, 1392, 1393, 1396, 1401, 1413-1415, 1419, 1420, 1425, 1430, 1431, 1437, 1438, 1441, 1443, 1445, 1446, 1448, 1451, 1452, 1454-1456, 1460, 1463, 1465, 1468, 1473, 1478, 1492, 1493, 1499, 1505, 1506, 1509, 1511, 1512, 1515, 1519, 1523, 1524, 1528, 1535, 1536, 1538, 1540, 1546-1548, 1553, 1554, 1558, 1563, 1564, 1570, 1576-1578, 1582, 1587, 1588, 1590, 1591, 1600, 1612, 1615, 1617, 1621-1623, 1627, 1632, 1634, 1637, 1638, 1645, 1646, 1648, 1655, 1659, 1661, 1667, 1670-1672, 1674, 1676, 1678, 1679, 1684-1686, 1691, 1698, 1702, 1705, 1711, 1714, 1718, 1719, 1731, 1736, 1742, 1744, 1745, 1747, 1762, 1764, 1765, 1773, 1778, 1797, 1812, 1813, 1815, 1820, 1821
Mısrata 1688
Midilli 23, 35, 57, 98, 149, 150, 218, 222, 242, 263, 272, 273, 282, 295, 298, 351, 353, 355, 405, 432, 484, 504, 530, 538, 628, 639, 658, 662, 678, 688, 689, 828, 835, 881, 906, 1011, 1034, 1036, 1042, 1138, 1143, 1146, 1162, 1176, 1184, 1193, 1195, 1285, 1326, 1362, 1452, 1461, 1494, 1561, 1563, 1570, 1640, 1662, 1699
Mifraş 1011

Mihalıç 33, 195, 618, 707, 912, 952, 966, 1091, 1151, 1613
Milas 1019
Minas 969
Minkalye 1534
Minkin köyü 192
Misafir Mezarlığı 1353
Misis 1172
Misistre 939, 1074
Misivri 53, 138, 216, 561, 645, 836, 1259, 1264
Miskinler 57, 119, 120, 154, 168, 175, 176, 180, 189, 248, 254, 326, 394, 414, 415, 420, 424, 451, 472, 487, 569, 570, 577, 595, 610, 612, 623, 626, 656, 694, 765, 799, 823, 841, 886, 908, 1006, 1090, 1101, 1112, 1121, 1132, 1133, 1141, 1142, 1144, 1146, 1155, 1175, 1177, 1178, 1215, 1219, 1269, 1284, 1316, 1377, 1380, 1477, 1487, 1504, 1538, 1653, 1689
Mitroviçe 1279
Miyorkon 1194
Mizistre 537
Mohaç 342, 875
Molla Fenari 47
Mollagüranî 86, 179, 420, 571, 672, 718, 1165, 1172, 1251, 1315
Mora 3, 27, 51, 81, 82, 156, 163, 196, 197, 199, 200, 206, 207, 210, 213, 214, 216-218, 254, 271, 274-276, 285, 287, 288, 291, 294-296, 353, 371, 411, 413, 418, 430, 433, 436, 478, 479, 484, 502, 507, 581, 585, 586, 604, 613, 626, 631-633, 636, 637, 639, 647, 679, 711, 714, 730, 731, 743, 771, 772, 774, 775, 777, 779, 784-787, 828, 834, 838, 875, 968, 970, 1019, 1031, 1036-1038, 1048, 1049, 1051, 1065, 1082, 1117, 1182, 1183, 1186, 1189, 1190, 1192, 1199, 1200, 1207, 1208, 1225, 1226, 1244, 1246, 1247, 1271, 1285, 1291, 1292, 1304, 1306, 1342, 1360, 1365, 1381, 1384, 1410, 1461, 1477-1479, 1518, 1519, 1529, 1543, 1550, 1559-1561, 1563, 1581, 1627, 1654, 1662, 1686, 1687, 1696, 1719, 1731, 1750, 1751, 1754, 1814
Mora Atinası 1292, 1293
Mora Kesteli 273, 714
Mora-Anapolu 257
Mostar 298, 418, 761, 769, 924, 1204, 1249, 1303, 1404, 1766
Moton 8, 163, 632
Muş 201, 305, 479, 674, 826, 924, 1115, 1309, 1398, 1492, 1591
Muşkara 778
Muarız Boğazı 148, 1307, 1522
Mucur 1526
Mudanya 1095, 1128, 1156, 1400
Mudurnu 33, 407, 505, 794, 967, 972, 1557
Muğla 790, 979, 1048, 1086, 1107, 1148, 1289, 1542, 1677 (Ayrıca bak. Menteşe)
Muhille 1609
Muradiye 1520
Muradpaşa Mezarlığı 570, 637
Muratpaşa 122, 414, 1017, 1195, 1525
Murtazaabad 975
Musalla 1172
Musallataşı 610, 756
Mustafakemalpaşa 33 (Ayrıca bak. Kirmasti)
Musul 81, 96, 105, 107, 118, 132, 155, 196, 200, 203, 206, 214-216, 221, 243, 268, 273, 274, 279, 287, 291, 319, 323, 332, 363, 406, 416, 432, 434, 448, 477, 495, 514, 526, 557, 589, 631, 632, 635, 646, 647, 680, 715, 717, 719, 720, 723, 770, 771, 773, 778, 791, 828, 844, 864, 875, 885, 924, 933, 1004, 1029, 1030, 1032, 1035, 1040, 1048, 1052, 1056, 1074, 1075, 1123, 1182, 1189, 1202, 1206, 1208, 1209, 1215, 1265, 1290, 1307, 1308, 1324, 1336, 1354, 1367, 1370, 1386, 1429, 1457, 1480, 1491, 1542, 1546, 1591, 1600, 1602, 1626, 1635, 1655, 1664, 1675, 1676, 1696, 1697, 1700

Müderris Köyü 304
Müftühamamı 462, 492, 616, 991, 1410, 1469, 1610
Münif 1215
Müntefik 875, 931, 1228, 1381

N

Nablus 48, 197, 1185, 1208, 1473, 1550, 1604
Nahcıvan 265, 272, 291, 605, 918, 922, 925, 971, 1006, 1199, 1299, 1300, 1418, 1516. 1599, 1705, 1736, 1815
Nakkaş 203, 486, 560, 825, 1605
Nakkaş Ali Mahalles. 1402
Nalkıran 29
Nallıhan 583
Namazgâh (Bursa) 86, 1581
Napoli 639, 1817
Nar 57
Narda 1032, 1562
Nardağ 644
Narlıkapı 183
Navarin 8, 948, 1616
Nazilli 562, 1398, 1424
Necd 284, 1031, 1039
Necef 405
Nedre köyü (Ermenak) 464
Nefsisuda 190
Nemçe 209, 274, 435, 446, 508, 584, 780, 812, 1085, 1234, 1348, 1474, 1532, 1561
Nevşehir 254, 620, 656, 752, 878, 1099, 1316 (Ayrıca bak. Muşkara)
Nevâbâd 629
Nevesin 1495, 1523, 1557
Nevrekop 598, 1350. 1414, 1621
Niçe 432
Nif 362, 749
Niğbolu 8, 27, 145, 150, 196, 197, 209, 220, 272, 281, 285, 290, 387, 389, 421, 432, 509, 632, 638, 641, 647, 652, 716, 724, 726, 786, 790, 810, 959, 963, 1046, 1048, 1051, 1055, 1069, 1122, 1181, 1186, 1202, 1207, 1288, 1299, 1306, 1423, 1474, 1544, 1558, 1697
Niğde 8, 59, 200, 214, 232, 233, 235, 272, 273, 276, 288, 314, 331, 416, 455, 476, 484, 544, 551, 580, 603, 604, 635, 771, 772, 786, 787, 871, 873, 878, 882, 892, 894, 912, 927, 965, 1043, 1072, 1076, 1085, 1098, 1186, 1192, 1208, 1228, 1307, 1350, 1354, 1419, 1495, 1548, 1635, 1665, 1666, 1679, 1685, 1765, 1774, 1787
Nihavend 274
Nikşik 1492
Nikşik Kalesi 1457
Niksar 997, 1002, 1014, 1128, 1522
Niltaşı 1083
Nis 540, 1253, 1619
Niş 27, 197, 271, 277, 283, 302, 370, 387, 412, 420, 555, 647, 679, 684, 722, 779, 790, 831, 836, 840, 910, 924, 932, 1042, 1048, 1210, 1278, 1302, 1303, 1306, 1327, 1386, 1391, 1397, 1457, 1542, 1545, 1561, 1653, 1656, 1707, 1712
Niş Kalesi 197, 1189
Nişanca 473, 1010, 1154, 1652
Nişantaşı 392, 477, 818, 1572
Niyetkuyusu 330
Nizip 933, 956, 1545, 1626
Nograd 959
Novaberde 23
Novaberde Kalesi 800
Novi 105
Novigrad 959
Nude Hisarı 1513
Nuhkuyusu 64, 83, 210, 235, 237, 334, 336, 445, 489, 570, 596, 601, 691, 701, 704, 751, 757, 761, 812, 824, 838, 839, 940, 951, 960, 1001, 1142, 1211, 1303, 1345, 1566, 1677
Nuruosmaniye 33, 42

Odunkapısı 32
Odunköy 643
Of 1553
Ohri 48, 141, 193, 199, 278, 280, 289, 325, 360, 632, 633, 647, 686, 696, 713, 771, 773, 835, 923, 1044, 1052, 1103, 1183, 1324, 1335, 1366, 1472, 1509, 1592, 1710, 1745, 1765
Okçularbaşı 394, 1385
Okmeydanı 57, 91, 153, 158, 237, 240, 252, 297, 343, 355, 490, 499, 570, 573, 635, 646, 681, 683, 690, 698, 717, 744, 750, 778, 791, 805, 823, 920, 970, 976, 1165, 1230, 1232, 1287, 1290, 1313, 1339, 1342, 1458, 1463, 1474, 1490, 1537, 1539, 1614, 1678
Onikidivan 180
Ordu 731
Ordubâd 434, 553
Orhaneli 34, 1711 (Ayrıca bak. Orhaneli)
Orman köyü 1339
Ortaköy 2, 278, 1052, 1058, 1082, 1135
Oruçbey köyü 993
Osmancık 1041, 1476, 1598
Osmaneli 34
Osmanpazarı 943
Otakçılar 340, 1446, 1677
Otlukbeli 209
Otlukçu yokuşu 1321

Öküz Limanı 1066
Ömerköy (Viranşehir) 663
Ösek 23, 196, 640, 681, 1031, 1113, 1324
Özi 98, 197, 207, 215, 218, 219, 242, 276, 284, 291, 295, 435, 502, 583, 585, 598, 604, 632, 633, 639, 642, 647, 721, 722, 724, 771, 782, 790, 809, 828, 829, 832, 833, 835, 866, 923, 1030, 1039, 1044, 1046, 1048, 1055, 1060, 1064-1066, 1068, 1070, 1072, 1118, 1190, 1191, 1198, 1199, 1205, 1209, 1264, 1307, 1367, 1493, 1544, 1548, 1560, 1561, 1675, 1683, 1697, 1749

Paçladı 118
Pakte 5
Palas 1035, 1662
Pançova 659, 772, 1031, 1052
Papa 28, 1495
Paris 225, 255, 279, 301, 321, 322, 326, 394, 396, 450, 478, 486-488, 504, 522, 539, 564, 584, 587, 671, 729, 1037, 1221, 1227, 1245, 1248, 1272, 1385, 1391, 1399, 1433, 1455, 1483, 1496, 1530, 1551, 1564, 1602, 1619, 1622, 1663, 1756, 1815, 1817, 1818, 1820
Parmakkapı 1199, 1665
Paşakapısı 465, 1448
Payas 772, 1038, 1241
Paz 1097
Pazar 1409
Pazarcık 53, 286, 638, 1289, 1658, 1692
Pazarköyü 274
Peçuy 290, 632, 747, 875, 967, 1030, 1312
Pekin 1545
Peşte 488, 514, 726, 1217
Petersburg 488, 539, 580, 587, 658, 855, 862, 927, 1038, 1391, 1530, 1541, 1777, 1785, 1821
Petris köyü 1192
Peykhane 947
Pınarbaşı 88, 127, 264, 381, 415, 616, 669, 747, 973, 1083, 1220, 1255, 1522, 1538, 1644
Pınarbaşı Kabristanı 401

Pınarbaşı Mezarlığı 181
Pirepol 1550
Pîrezen Adası 829
Pîrîpaşa 1513
Pirlepe 27, 169, 238, 617
Piyalepaşa 304, 996
Plevne 650, 1332, 1777
Poçetel 1629
Poçin 783
Podgoriçe 926
Pojega 724, 777, 1189, 1194 (Ayrıca bak. Pozega)
Polata 28
Popofça 1063, 1231
Portekiz 407, 1117
Pozak 386
Pozega 196, 1202, 1304, 1645 (Ayrıca bak. Pojega)
Pozorofça 1540
Praca 719
Pravadi 855, 1162, 1659, 1667
Preşova 1440
Preveze 1142, 1183, 1205, 1680
Priştine 51, 411, 542, 702, 790, 829, 901, 1087, 1261, 1681
Prizren 142, 207, 228, 482, 544, 591, 598, 827, 834, 837, 923, 927, 1039, 1050, 1255, 1303, 1320, 1370, 1434, 1457, 1462, 1483, 1484, 1507, 1523, 1529, 1575, 1627
Prusya 2, 957, 1376
Prut 3

Radoviç 1145
Rahova 645, 716, 737, 1592
Rakka 53, 54, 80, 195, 197, 198, 203, 206, 211, 219, 221, 280, 281, 287, 288, 290, 291, 296, 365, 421, 434, 583, 632, 633, 637, 638, 715, 724, 727, 780, 785, 849, 859, 922, 927, 1004, 1032, 1035, 1041, 1047, 1062, 1195, 1197, 1204, 1207, 1209, 1264, 1307, 1309, 1326, 1331, 1336, 1340, 1397, 1416, 1532, 1542, 1546, 1550, 1560, 1584, 1589, 1591, 1635, 1697, 1700, 1752
Râmî çiftliği 1207
Remlle 660, 661
Resmo 19, 59, 77, 105, 132, 144, 193, 200, 275, 291, 320, 422, 477, 496, 627, 642, 653, 720, 775, 782, 1050, 1052, 1072, 1075, 1078, 1185, 1187, 1196, 1209, 1549, 1618, 1658, 1695
Resmor 1524
Reşid 39, 390, 1202
Revan 70, 72, 182, 219, 272, 284, 518, 641, 770, 771, 778, 823, 845, 1030, 1049, 1070, 1115, 1118, 1119, 1182, 1190, 1199, 1205, 1340, 1367, 1403, 1561, 1642, 1675, 1697, 1720, 1815
Revandız 1036
Rişvan 1182
Rize 77, 121, 141, 217, 285, 327, 409, 419, 481, 600, 605, 620, 631, 692, 1083, 1163, 1285, 1473, 1534, 1631, 1645, 1774
Rodos 78-80, 92, 118, 125, 160, 162, 164, 204, 211, 214, 242, 244, 252, 273, 277, 279, 280, 288, 308, 340, 353, 432, 446, 497, 510, 522, 524, 552, 579, 592, 597, 607, 625, 628, 629, 632, 642, 644, 654, 710, 721, 723, 725, 772, 781, 783, 810, 867, 881, 905, 925, 932, 972, 1010, 1045, 1054, 1065, 1075, 1083, 1098, 1117, 1128, 1131, 1137, 1185, 1204, 1214, 1217, 1247, 1257, 1258, 1276, 1314, 1335, 1348, 1359, 1388, 1420, 1430, 1489, 1530, 1541, 1543, 1549, 1561, 1568, 1578, 1604, 1606, 1609, 1660, 1695, 1696, 1704
Roma 488, 680, 1564, 1785, 1818
Rucerd 1324
Ruh 781
Ruha 381, 893, 1151, 1404, 1497
Rumeli 51, 53, 54, 78, 82, 98, 112, 124, 142, 169, 196, 206-208, 210, 227, 274, 276, 277, 281, 283-285, 287,

292, 293, 295, 296, 324, 325, 370, 375, 381, 387, 413, 420, 431, 433, 435, 475, 478, 500, 512, 517-519, 547, 563, 582, 583, 592, 604, 630, 631, 634, 640-645, 647, 663, 670, 677, 679, 714, 720, 722, 723, 725, 771, 781, 782, 791, 797, 808, 815, 828, 832, 835, 844, 854, 862, 867, 877, 927, 972, 1031, 1034, 1036, 1043, 1044, 1046, 1051, 1054-1056, 1058, 1061, 1063, 1065, 1066, 1069, 1070, 1072, 1073, 1077, 1081, 1087, 1093, 1116, 1123, 1125, 1140, 1184, 1190, 1192, 1198, 1200, 1204, 1205, 1208-1210, 1217, 1234, 1264, 1274, 1294, 1299, 1304, 1305, 1308, 1309, 1323, 1325, 1341, 1351, 1360, 1376, 1381, 1382, 1385, 1394, 1396, 1397, 1413, 1433, 1435, 1440, 1457, 1478, 1479, 1490, 1494, 1511, 1516, 1540-1542, 1547, 1553, 1605, 1632, 1637, 1642, 1648, 1675, 1676, 1694, 1699, 1707, 1709, 1718, 1741, 1747, 1756, 1758, 1764, 1765

Rumelihisarı 9, 85, 204, 225, 227, 250, 271, 334, 336, 390, 516, 520, 578, 591, 758, 794, 823, 842, 878, 909, 985, 1030, 1080, 1105, 1138, 1199, 1212, 1250, 1267, 1325, 1350, 1355, 1360, 1379, 1384, 1388, 1389, 1395, 1396, 1405, 1417, 1419, 1433, 1443, 1450, 1477, 1531, 1612, 1656, 1706, 1774

Rumelihisarı Mezarlığı 325

Rumiye 242

Rumiye-i sugra 602

Rumkale 893

Rusçuk 138, 192, 196, 201, 276, 277, 296, 320, 372, 411, 426, 496, 499, 506, 523, 544, 555, 600, 638, 639, 644, 645, 657, 695, 702, 717, 757, 765, 792, 814, 828, 953, 992, 996, 1065, 1145, 1158, 1186, 1188, 1190, 1194, 1291, 1339, 1345, 1349, 1375, 1456, 1544, 1606, 1706, 1710

Rusçuk Kalesi 1261

Rusya 1-3, 20, 117, 122, 184, 190, 200, 201, 211, 282, 305, 323, 352, 374, 394, 414, 432, 434, 441, 481, 526, 534, 539, 544, 562, 568, 584, 598, 599, 633, 634, 636, 646, 719, 766-768, 773, 812, 837, 841, 844, 859, 942, 950, 1036, 1042, 1046, 1056, 1069, 1070, 1077, 1085, 1122, 1159, 1222, 1297, 1301, 1305, 1307, 1325, 1331, 1334, 1349, 1351, 1376, 1378, 1397, 1419, 1430, 1446, 1472, 1473, 1477, 1482, 1484, 1486, 1491, 1544, 1555, 1561, 1562, 1567, 1592, 1616, 1639, 1652, 1653, 1662, 1698, 1703

S

Sadefçiler 880

Safed 410, 552, 894, 1040, 1202, 1211, 1720

Safranbolu 1190 (Ayrıca bak. Za'feranbolu)

Sahnaca 1113

Sahra-yı Kebir 650

Said 244, 863

Sakabaşı 619

Sakarya 1608

Sakız 52, 53, 77, 81, 91, 97, 99, 100, 107, 114, 165, 181, 199, 214, 219, 227, 259, 272, 282, 283, 293, 352, 355, 361, 372, 416, 432, 441, 474, 486, 529, 534, 563, 576, 585, 586, 632, 639, 642, 647, 712, 718, 737, 796, 815, 832, 834, 842, 849, 855, 867, 881, 898, 921, 923, 943, 1010, 1014, 1029, 1033, 1042, 1058, 1065, 1072, 1074, 1076, 1083, 1085, 1099, 1100, 1112, 1121, 1128, 1170, 1177, 1191, 1201, 1206, 1214, 1264, 1276, 1335, 1336, 1362, 1366, 1374, 1375, 1454, 1477, 1479, 1492, 1523, 1533, 1539, 1543, 1545, 1561, 1648, 1659, 1693, 1699, 1702, 1721, 1727, 1778

Sakız Adası 1405

Salacak 1550
Salacık 552
Salıpazarı 557, 1524
Sâlihiye 360, 821, 1114
Salkımsöğüt 156, 545, 1110, 1375, 1645
Salmas 547
Salmatomruk 1282
Salna 79
Samako 29, 619, 630, 683, 845, 1214, 1235, 1354, 1359, 1559
Samakocuk 1655, 1701
Samatya 149, 259, 510, 740, 1007, 1171, 1318, 1333, 1677
Samsun 22, 602, 826, 1090 (Ayrıca bak. Canik)
San'a 1331
Sandıklı 560, 1466
Sanlık 367
Saraçhane 28, 341. 951, 994, 1201, 1451
Saraçhanebaşı 925
Sardaloz nahiyesi 1639
Sarıgerz 882
Sarıgüzel 1298
Sarıyer 31, 240, 268, 371, 646, 908, 911, 1012, 1083, 1148, 1155, 1186, 1310, 1416, 1456, 1687
Sart ovası 23
Saruhan 5, 8, 20, 21, 23, 24, 39, 42, 196, 197, 216, 320, 501, 540, 553, 714, 715, 786, 803, 878, 898, 900, 918, 950, 1159, 1228, 1231, 1291, 1312, 1438, 1473, 1542, 1658, 1694, 1697
Savaklar 212, 391, 1352
Sayda 79, 81, 140, 202, 208-210, 214, 215, 221, 441, 444, 478, 495, 506, 586, 641, 647, 679, 680, 721, 770, 771, 774, 776, 828, 832, 835, 850, 854, 867, 921, 1033, 1041, 1047, 1051, 1058, 1066, 1068, 1069, 1074, 1122, 1186, 1189, 1190, 1199, 1204, 1231, 1264, 1280, 1307, 1340, 1406, 1415, 1482, 1490-1492, 1545, 1546, 1592, 1617, 1648, 1650, 1651, 1699
Sayzima köyü 1322
Seddülbahir 78, 159, 292, 353, 1064, 1308, 1322, 1560
Sedefçiler 185, 331, 595, 1198, 1239, 1429, 1670
Seferihisar 130, 685, 758, 1459
Segedin 292, 410, 669, 1064
Selâmi Efendi Mezarlığı 57, 863, 1293
Selânik 8, 27, 59, 62, 69, 70, 72, 77, 81, 82, 84, 89, 91, 94, 98, 101, 103, 104, 108, 109, 120, 123, 124, 129-132, 134, 136, 138, 144, 163, 168, 170, 172, 173, 175, 179, 182, 185, 187, 189, 193, 195, 201, 209, 215, 218, 220, 225, 228, 252, 255, 260, 262, 275, 277, 307, 312, 315, 325, 326, 328, 335, 336, 338, 344, 354, 362, 363, 367, 370, 382, 391, 412, 426, 428, 430, 436, 438, 462, 464, 465, 471, 473-476, 478, 482, 484, 487, 489, 491, 499, 502, 506-508, 518, 526, 531, 532, 534, 536, 543, 558, 573, 583, 584, 591, 596, 597, 599, 603, 604, 610, 616, 617, 619, 628, 632, 645, 647, 650, 658, 662, 665, 668, 679, 680, 683, 689, 702, 710, 722, 724, 727, 729, 731, 750, 760-762, 766, 770-772, 774, 781, 782, 786, 790, 801, 803, 806, 815, 818, 827, 834, 837, 838, 841, 847, 854, 863, 866, 883, 885, 893, 908, 912, 917, 919, 928, 933, 939, 955, 966, 971, 975, 980-983, 988, 992, 994, 996, 1000, 1018, 1022, 1024, 1025, 1033, 1036, 1043, 1046, 1051, 1058, 1060, 1064, 1069-1072, 1074, 1077, 1080, 1081, 1090, 1100, 1101, 1105, 1108, 1121, 1122, 1127, 1141, 1145, 1146, 1153, 1157, 1168, 1177-1179, 1191, 1192, 1195, 1206, 1208-1210, 1217, 1220, 1223, 1237, 1240, 1242, 1247, 1262, 1264, 1268, 1274, 1275, 1278-1280, 1287, 1289, 1295, 1301, 1303, 1304, 1308, 1317, 1319-1321, 1325-1327, 1339, 1343, 1349, 1352, 1355-1357, 1369, 1377, 1389, 1392, 1393, 1402, 1404, 1412, 1414,

1415, 1421, 1435, 1443, 1449, 1454, 1457, 1464, 1468-1470, 1472, 1473, 1477, 1479, 1481, 1487, 1493, 1523, 1530, 1539, 1544, 1553, 1560, 1562, 1568, 1570, 1585, 1594, 1608, 1614, 1615, 1636, 1641, 1648, 1650, 1653, 1655, 1672, 1676, 1680, 1693, 1701, 1703, 1732, 1778, 1791, 1798, 1801
Selase Kalesi 1639
Selduz 612
Selimiye 49, 216, 223, 236, 316, 317, 344, 363, 415, 453, 475, 508, 569, 578, 612, 622, 650, 698, 704, 727, 740, 755, 762, 765, 839, 933, 948, 998, 1000, 1134, 1157, 1163, 1216, 1243, 1250, 1283, 1302, 1423, 1432, 1498, 1545, 1569, 1625, 1692, 1699, 1702
Selimiye Caddesi 3, 75, 478, 1530
Selkuyusu 845
Semendire 27, 248, 280, 287, 358, 500, 517, 645, 681, 748, 780, 977, 1055, 1076, 1196, 1541, 1554
Semerkand 84, 145, 229, 230, 233, 618, 968, 994, 1093, 1148
Sente 51, 1118, 1307
Sentine 29, 47, 234, 367, 382, 383, 512, 643, 645, 686, 735, 784, 785, 867, 923, 926, 938, 939, 962, 1091, 1131, 1474, 1550, 1685 (Ayrıca bak. Zenta)
Serebreniçe 200, 634
Serez bak. Siroz
Serfiçe 365, 570, 844, 943
Servi 961
Setbaşı (Bursa) 501
Sevvakin 1565
Seydîgazi 1609
Seydişehir 111, 255, 620, 746, 843, 871, 1345
Seyitahmetderesi 57, 69, 129, 235, 237, 258, 261, 281, 465, 467, 473, 517, 611, 656, 671, 692, 728, 792, 795, 812, 942, 944, 945, 947, 977, 1119, 1132, 1157, 1177, 1250, 1261, 1271, 1313, 1353, 1417, 1449, 1487, 1526, 1606, 1625, 1688, 1691
Sığacık 272
Sığla 780, 1542, 1547
Sırbistan 441, 737
Sırttekke 165, 186
Sicilya 379
Sicilyateyn 705
Sigetvar 41, 144, 264, 324, 381, 645, 740, 809, 918, 967, 1073, 1201, 1231, 1509, 1529, 1686, 1814
Siirt 764, 826, 885, 1266
Silifke 23, 73, 208, 216, 290, 291, 639, 642, 1062, 1124, 1202, 1204, 1209, 1511, 1538, 1542
Silistre 53, 54, 83, 97, 112, 164, 196, 206, 209, 215, 220, 232, 248, 276, 282, 285, 288, 289, 294, 304, 305, 313, 318, 324, 358, 416, 435, 475, 518, 535, 538, 585, 604, 608, 633, 634, 642, 647, 663, 683, 692, 708, 716, 719-722, 727, 753, 765, 769, 773, 779, 780, 782, 785, 789-791, 837, 841, 857, 864, 866, 876, 885, 923, 927, 970, 1013, 1036, 1039, 1041, 1046, 1051, 1055, 1056, 1067, 1072, 1074, 1077, 1081, 1121, 1122, 1158, 1188, 1193, 1197, 1198, 1201, 1204, 1212, 1238, 1302, 1305, 1307, 1308, 1335, 1349, 1367, 1397, 1406, 1423, 1456, 1457, 1470, 1477, 1479, 1487, 1490, 1518, 1555, 1559, 1560, 1592, 1602, 1653, 1697-1700, 1746
Silivri 304, 393, 830, 1016, 1056, 1131, 1199, 1283, 1335, 1368, 1607
Silivrikapı 58, 74, 86, 102, 107, 120, 151, 175-177, 245, 258, 260, 277, 320, 368, 370, 427, 428, 454, 460, 461, 619, 623, 736, 738, 742, 782, 795, 821, 953, 1059, 1078, 1103, 1136, 1138, 1143, 1211, 1259, 1287, 1312, 1314, 1363, 1437, 1455, 1466, 1474, 1527, 1537, 1566, 1625, 1626, 1660, 1662, 1684, 1703
Simav 55, 192, 379, 428, 431, 1515
Simavna Kalesi 361

Sinan Paşa Mezarlığı 78
Sinanköy 1509
Sinop 23, 166, 229, 238, 263, 268, 281, 297, 322, 334, 336, 563, 574, 618, 687, 694, 716, 776, 786, 787, 802, 811, 827, 835, 839, 924, 962, 995, 1029, 1037, 1090, 1125, 1174, 1302, 1374, 1407, 1430, 1457, 1498, 1548, 1629, 1663, 1693, 1776
Sirkeci 1135, 1537
Siroz 27, 183, 295, 362, 420, 428, 500, 517, 542, 556, 616, 618, 648, 661, 671, 736, 774, 794, 815, 836, 854, 900, 920, 929, 940, 972, 1019, 1110, 1165, 1175, 1235, 1327, 1343, 1442, 1446, 1515, 1524, 1680, 1706, 1715, 1757
Sisam 249, 1784, 1818, 1819, 1822
Sivas 1, 8, 25, 34, 43, 53, 62, 78, 80, 81, 96, 196, 199, 201, 202, 206, 207, 212, 214, 218-220, 226, 232, 233, 243, 273, 276, 277, 282, 284-286, 290, 295, 296, 301, 309, 321, 365, 366, 382, 389, 421, 434, 457, 486, 495, 496, 513, 516, 527, 535, 536, 538, 544, 557, 562, 564, 582-585, 593, 594, 599, 627, 633, 636, 637, 659, 662, 680, 684, 701, 712, 713, 717, 727, 746, 771, 780, 784-786, 788-791, 812, 830, 835, 843-845, 849, 857, 883, 893, 922, 923, 925, 927, 930, 936, 944, 952, 1019, 1030, 1032, 1035, 1041, 1043, 1046, 1049-1052, 1055, 1062, 1064, 1066, 1068, 1069, 1072-1075, 1078, 1093, 1097, 1119, 1153, 1154, 1181, 1182, 1184, 1186, 1189, 1199, 1202, 1205, 1207, 1209, 1215, 1230, 1261, 1280, 1293, 1299, 1301, 1306, 1307, 1325, 1366-1368, 1377, 1381, 1382, 1432, 1457, 1472, 1491, 1507, 1511, 1532, 1542, 1546, 1548, 1550, 1555, 1558, 1577, 1590, 1591, 1626, 1628, 1663, 1669, 1697-1699, 1705, 1709, 1720, 1752
Sivas Yenişehri 1199
Sivastopol 2, 202, 441
Siverek 507
Sivrihisar 188, 657, 668, 1595, 1688, 1717
Siyah 1094
Siyame 1517
Soğucak 56, 840, 1197
Soğukçeşme 46, 194, 677, 1082, 1167, 1172
Sobuska 959
Sofular 222, 241, 249, 446, 514, 1022, 1218, 1447, 1453, 1461, 1506, 1512
Sofya 27, 48, 54, 61, 67, 71, 76, 89, 103, 104, 111, 113, 114, 118, 129, 130, 140, 149, 163, 165, 177, 180, 207, 215, 232, 248, 300, 314, 334, 356, 395, 443, 451, 458, 471, 473, 484, 491, 494, 496, 511, 556, 603, 643, 646, 673, 679, 684, 700, 703, 722, 725, 749, 760, 763, 767, 777, 781, 787, 796, 816, 819, 833, 852, 926, 930, 932, 957, 975, 982, 986, 997, 1004, 1005, 1014, 1040, 1057, 1067, 1073, 1160, 1169, 1174, 1175, 1178, 1223, 1238, 1240, 1256, 1262, 1265, 1278, 1281, 1302, 1317, 1320, 1322, 1326, 1335, 1351, 1367, 1379, 1397, 1403, 1406, 1418, 1428, 1457, 1464, 1487, 1490, 1494, 1499, 1540, 1565, 1572, 1582, 1595, 1606, 1625, 1637, 1665, 1673, 1684, 1691, 1696
Sohum 648, 1197, 1279
Solfasol (Ankara) 360
Soloz köyü 274
Soma 1661
Sonisa 882, 1509, 1514
Sonluk Kalesi 1299
Sorgun 1480
Sorkun köyü 292
Söğüt 38
Söğütlü (Bolu) 563
Söğütlüçeşme 151, 638, 949, 1106, 1135, 1137, 1274
Söğütlüdere 8
Sömbeki adası 835
Suğra 1549

Suda 190, 222, 628
Sudan 829, 1821
Sultan Bâyezid Kabristanı 48, 72, 251, 594, 1354
Sultan Bâyezid Mezarlığı 316, 569, 741, 1690
Sultan Bâyezid Türbesi Mezarlığı 57
Sultan Selim Caddesi 1321
Sultanahmet 173, 308, 373, 417, 538, 799, 881, 937, 938, 1536
Sultanönü 59, 78, 82, 200, 412, 583, 613, 836, 918, 1039, 1054, 1078, 1301, 1423, 1696
Sultanselim 1, 21, 28, 37, 313, 331, 491, 535, 751, 827, 904, 1114, 1159, 1458, 1588, 1603, 1684, 1707
Sultanselim Çarşısı 791
Sultantepesi 1453
Sunne 330
Suriye 205, 299, 328, 396, 448, 486, 591, 676, 680, 774, 848, 917, 1099, 1233, 1238, 1298, 1321, 1358, 1367, 1394, 1406, 1476, 1492, 1519, 1553, 1566, 1629, 1630, 1716, 1777
Suviçe 1289
Süleymaniye 45, 49, 77, 96, 112, 152, 168, 202, 223, 227, 241, 243, 266, 267, 270, 431, 471, 567, 648, 649, 652, 666, 693, 717, 745, 751, 772, 773, 831, 846, 847, 881, 925, 933, 944, 961, 982, 1026, 1048, 1052, 1055, 1060, 1078, 1149, 1235, 1244, 1257, 1258, 1263, 1276, 1285, 1290, 1298, 1304, 1344, 1357, 1369, 1381, 1383, 1428, 1429, 1471, 1473, 1487, 1523, 1529, 1563, 1565, 1566, 1579, 1620, 1623, 1671, 1716, 1726
Süleymaniye Sancağı 204
Sürmene 751, 752
Sütlüce 178, 266, 359, 437, 531, 593, 630, 663, 710, 786, 819, 1040, 1178, 1288, 1413, 1432, 1503, 1576, 1685
Sütlüce 189, 390, 459, 1553
Süvevyş 1410
Süveyş 759, 1115, 1201, 1548

Ş

Şahrud köyü 230
Şam 2, 38, 39, 55, 59-61, 64, 66, 70, 7. 79-81, 83, 87, 90, 91, 93, 100, 102, 106, 107, 110, 113, 117, 119, 123, 126, 128, 130, 132, 136, 143, 154, 157, 161-163, 166, 169, 172, 175, 179, 182, 183, 186, 189, 197, 205, 206, 208, 209, 215-218, 221, 225, 243, 248, 251, 254, 256, 257, 262, 279, 281, 284-287, 291, 300, 301, 303, 307, 316-318, 324, 331, 334, 336, 338, 339, 342, 355, 356, 360, 361, 375, 379, 380, 382-384, 389, 397, 398, 407, 412, 413, 416, 418, 422, 426, 433, 438, 439, 450, 451, 458, 465-467, 469, 474, 475, 478, 483, 484, 486, 487, 490, 496, 505, 507, 508, 517, 520, 523, 535, 539, 540, 545, 547, 552, 558, 562, 564, 565, 567, 577, 580, 582, 587, 588, 590, 596, 599, 604, 613, 620, 621, 631, 633, 638, 639, 641, 644, 646, 655, 667, 670, 678, 684, 690, 697, 706, 711, 719, 721, 723-726, 741, 743, 745, 748, 750, 755, 757, 761-763, 766, 769, 776-778, 783, 784, 786, 787, 791, 797, 801, 804, 806, 810, 819, 821-823, 825, 832, 844, 852, 853, 857, 863, 864, 870, 883, 886, 898, 903, 917, 920, 921, 931, 932, 936, 943, 946, 959, 962, 971, 972, 975, 976, 979, 983, 986, 988-991, 995, 998, 1006-1009, 1012, 1014-1020, 1022, 1024, 1030, 1035, 1036, 1040, 1041, 1043, 1045, 1046, 1048, 1049, 1052, 1054, 1055, 1061, 1062, 1064, 1066, 1073, 1075, 1078, 1080, 1081, 1091, 1095, 1101, 1104, 1106, 1109, 1110, 1114-1116, 1119, 1122, 1129, 1142, 1143, 1150, 1152, 1159, 1161, 1162, 1169, 1171-1173, 1177-1179, 1181-1184, 1186, 1187,

1190, 1193-1198, 1204, 1209, 1231, 1236-1238, 1243, 1246, 1247, 1249, 1250, 1255, 1260, 1263, 1264, 1271, 1274, 1277, 1279, 1295, 1296, 1298, 1299, 1304, 1307, 1308, 1310, 1311, 1313, 1316, 1317, 1327, 1333, 1335, 1338, 1340, 1341, 1347, 1356, 1357, 1359, 1367, 1368, 1370, 1386, 1388, 1391, 1406, 1411, 1414, 1416, 1421, 1423, 1425, 1432, 1434, 1442, 1454, 1457, 1460, 1462-1464, 1466, 1468, 1471-1474, 1485, 1489-1491, 1500, 1511-1514, 1517, 1525, 1535, 1538, 1541, 1542, 1545-1548, 1550, 1551, 1561, 1562, 1567, 1568, 1570, 1575, 1576, 1578, 1582, 1588, 1590, 1591, 1602, 1603, 1607, 1609, 1610, 1613-1615, 1618, 1654, 1663, 1667, 1669, 1670, 1672, 1676, 1679, 1685, 1686, 1694, 1697-1700, 1703, 1716, 1718, 1731, 1736, 1737, 1746, 1747, 1756, 1766
Şarkî Karahisar 23, 643 (Ayrıca bak. Karahisar-ı Şarkî)
Şarköy 504
Şat nehri 723
Şatur 1231
Şebinkarahisar bak. Karahisar-ı Şarkî; Şarkî Karahisar
Şebeş (Sebes) 29
Şehabeddin 760
Şehirköyü 278, 338, 453, 1354
Şehitlik 204, 578, 1212, 1388
Şehremini 158, 626, 795, 1113, 1328
Şehrizor 13, 25, 96-98, 141, 196, 198, 243, 274, 279, 287, 288, 294, 295, 300, 301, 360, 382, 408, 420, 549, 601, 632, 633, 638, 641-643, 647, 718, 719, 770, 778, 810, 831, 884, 885, 922, 1004, 1029, 1031, 1035, 1041, 1043, 1046, 1047, 1050, 1056, 1060, 1068, 1074, 1116, 1183, 1189, 1198, 1211, 1222, 1308, 1325, 1367, 1491, 1518, 1542, 1543, 1546, 1622, 1635, 1659, 1697, 1703
Şehzâde Camii Mezarlığı 1537
Şehzâdebaşı 13, 30, 45, 135, 208, 272, 363, 389, 462, 468, 488, 496, 601, 674, 779, 791, 916, 988, 1001, 1045, 1051, 1118, 1130, 1208, 1253, 1270, 1293, 1339, 1350, 1364, 1379, 1380, 1477, 1552, 1553, 1681
Şekvetil 2, 1491
Şemsîpaşa 1166
Şeyh Kabristanı (Nişantaşı) 392
Şeyh Mezarlığı 818, 1475
Şeyhi 1013
Şeyhli kasabası 686
Şımahı 28
Şile 984
Şinavan 1027
Şipka 1663
Şiraz 307, 351, 733, 889, 936, 1211, 1655
Şirvan 28, 113, 134, 164, 195, 381, 408, 413, 430, 509, 516, 590, 636, 640, 797, 801, 817, 895, 925, 1006, 1068, 1210, 1211, 1277, 1406, 1543, 1599, 1607, 1641, 1667, 1815
Şuhut 159, 1665
Şumnu 1463
Şumnu 27, 73, 138, 154, 169, 269, 309, 336, 424, 516, 614, 628, 639, 648, 677, 709, 718, 765, 825, 850, 1027, 1034, 1052, 1066, 1071, 1177, 1297, 1306, 1311, 1352, 1438, 1490, 1623, 1683, 1698
Şüregel 826

Taaz 1331, 1381
Tacur 158
Tâhirgediği 1217
Tahran 204, 225, 499, 504, 520, 658, 664, 880, 1227, 1391, 1480
Tahtakale 260, 1402
Tâif 132, 139, 900, 1406, 1446
Taksim 214
Talas 302

Taman 655, 1081
Tanta 170
Tarakçılar 604, 997
Taraklı-Yenice 1510
Taraklıborlu 1109
Tarlabaşı 302
Tarsus 8, 216, 451, 672, 740, 825, 1142, 1149, 1542, 1689
Taşkasap 258, 315, 406, 499, 757, 1119, 1215, 1272, 1565, 1712
Taşkent 513, 1103
Taşkın Sofu Mahallesi 1624
Taşköprü 101, 579, 1639
Taşlıbakır 321
Taşlıburun 359
Taşlıca 982
Taşözü 23
Tata 23
Tatarpazarcığı 415, 669, 1246, 1541
Tatarpazarcık 894
Tatarpazarı 521, 722, 723, 726, 1176
Tatlıkuyu 1255
Tavas 430
Tavşanlı 167
Tavşantaşı 167, 212
Tebriz 28, 81, 212, 242, 265, 291, 346, 381, 383, 390, 535, 558, 640, 670, 688, 706, 881, 929, 1006, 1028, 1055, 1110, 1112, 1149, 1153, 1185, 1305, 1314, 1403, 1413, 1437, 1468, 1516, 1543, 1561, 1598, 1599, 1642, 1690, 1695
Teke 197, 211, 216, 244, 273, 286-288, 294, 321, 478, 519, 628, 633, 642, 644, 722, 804, 844, 888, 1052, 1056, 1060, 1062, 1091, 1104, 1127, 1184, 1193, 1231, 1266, 1305, 1307, 1322, 1325, 1327, 1362, 1366, 1642, 1696, 1699, 1815, 1785
Tekecik 12
Tekellüf köyü 55
Tekfur Çayırı 23
Tekfurdağı 33, 42, 120, 127, 149, 151, 253, 277, 292, 319, 329, 332, 336, 350, 355, 372, 380, 389, 410, 471, 514, 534, 591, 598, 607, 609, 683, 715, 734, 736, 773, 777, 787, 825, 907, 942, 943, 1038, 1057, 1126, 1189, 1206, 1219, 1233, 1235, 1247, 1282, 1293, 1322, 1334, 1351, 1375, 1410, 1479, 1506, 1513, 1519, 1527, 1573, 1622, 1675, 1750
Tekirdağ 672, 850, 939
Teklif köyü 55
Teluh 197
Telve 197
Temeşvar 51 195, 197, 207, 213, 273, 283, 289, 290, 382, 383, 432, 512, 582, 589, 609, 630, 635, 637, 641, 644, 647, 670, 713, 720, 722, 723, 727, 777, 781, 828, 875, 895, 1052, 1067, 1070, 1074, 1075, 1098, 1181, 1184, 1185, 1191, 1199, 1202, 1205, 1209, 1210, 1299, 1326, 1460, 1506, 1517, 1542, 1547, 1559, 1590, 1695, 1697, 1699, 1720, 1747, 1749, 1814
Tepebaşı 828
Tepedelen 8, 277
Terkos 1339
Tersane 1530
Tersane ardı 91, 97, 109, 159, 186, 191, 245, 254, 508, 753, 754, 815, 821, 883, 960, 1000, 1004, 1018, 1033, 1083, 1100, 1168, 1187, 1291, 1703
Tesalya 728
Teşene 1501
Teşne 770
Teşvikiye 2
Tevekkülçeşmesi 1405
Tevekkülhamamı 245
Tırgovişte 890
Tırhala 8, 53, 59, 82, 185, 193, 211, 242, 243, 249, 268, 275, 296, 324, 332, 380, 391, 398, 403, 442, 475,

476, 484, 526, 583, 592, 600, 619, 636, 642, 643, 646, 647, 652, 679, 731, 753, 771, 791, 828, 837, 841, 865, 932, 967, 971, 993, 1037, 1044, 1055, 1066, 1072, 1077, 1119, 1193, 1208, 1215, 1226, 1238, 1274, 1302, 1307, 1309, 1322, 1326, 1335, 1360, 1381, 1410, 1411, 1434, 1472, 1478, 1479, 1511, 1512, 1562, 1620, 1626, 1627, 1653, 1670, 1676, 1688, 1700, 1718
Tırnova 27, 136, 149, 216, 249, 287, 303, 332, 341, 373, 413, 510, 534, 542, 658, 781, 902, 948, 1027, 1037, 1423
Tiflis 28, 195, 210, 366, 778, 806, 1061, 1229, 1309, 1367, 1513, 1695, 1815
Tikrit 1323
Timürtence 1532
Tiran 1530, 1572, 1573
Tire 60, 121, 138, 163, 187, 221, 249, 264, 290, 291, 325, 330, 336, 343, 379, 430, 458, 480, 572, 660, 674, 806, 844, 851, 898, 913, 920, 983, 1018, 1064, 1067, 1097, 1161, 1211, 1276, 1288, 1387, 1412, 1420, 1483, 1577, 1597, 1613, 1658
Tirebolu 582
Tlemsen 638, 798
Tokat 47, 127, 194, 232, 282, 284, 287, 355, 356, 427, 429, 474, 478, 493, 628, 644, 655, 683, 686, 702, 736, 762, 783, 865, 894, 902, 903, 926, 929, 973, 979, 1009, 1018, 1030, 1082, 1090, 1097, 1134, 1155, 1156, 1199, 1288, 1294, 1309, 1316, 1413, 1431, 1472, 1519, 1539, 1603, 1623, 1703, 1705, 1713
Tokludede 180, 428, 813, 1156, 1166, 1378, 1395
Tokmaktepe 130, 189, 670, 707, 821, 967, 1026, 1148, 1423, 1447, 1497, 1535, 1617, 1688
Tombasar 323
Tomtom Mahallesi 1293
Topçular 485
Tophane 10, 39, 41, 54, 141, 188, 239, 243, 290, 320, 356, 395, 420, 437, 449, 452, 510, 513, 518, 538, 569, 580, 608, 674, 678, 701, 733, 737, 759, 785, 796, 807, 812, 820, 823, 852, 908, 911, 917, 920, 947, 962, 975, 977, 982, 1130, 1137, 1155, 1157, 1209, 1264, 1274, 1293, 1407, 1445, 1492, 1517, 1524, 1541, 1575, 1602, 1603, 1659, 1677, 1690, 1772, 1773
Tophanelioğlu 831, 1203
Topkapı 13, 55, 58, 103, 104, 115, 132, 142, 144, 155, 168, 176, 179, 181, 184, 185, 188, 213, 223, 260, 272, 299, 310, 314, 336, 378, 379, 410, 411, 431, 454, 464, 465, 474, 559, 574-576, 607, 608, 616, 619, 648, 657, 692, 701, 736, 749, 753, 757, 825, 840, 859, 900, 962, 979, 997, 998, 1015, 1018, 1084, 1111, 1136, 1137, 1147, 1157, 1169, 1175, 1180, 1220, 1223, 1251, 1273, 1285, 1291, 1295-1297, 1317, 1318, 1325, 1339, 1370, 1372, 1395, 1397, 1399, 1409, 1410, 1449, 1452, 1463, 1468, 1473, 1476, 1499, 1503, 1527, 1552, 1569, 1587, 1595, 1614, 1619, 1648, 1649, 1661, 1687-1690, 1693, 1718
Toptaşı 32
Tortum 735
Toska 1617
Toskana 829
Tosya 22, 254, 399, 451, 661, 815, 819, 851, 973, 1153, 1175, 1179, 1201, 1230, 1293, 1334, 1360, 1558, 1597, 1697
Totvan 959

Toygartepesi 602, 1133
Toyran 649, 971, 1387
Tozkoparan 359
Trablus 169, 205, 259, 265, 293, 302, 474, 512, 588, 828, 845, 898, 920, 965, 968, 977, 1079, 1123, 1148, 1171, 1175, 1231, 1261, 1416, 1532, 1568, 1597, 1718, 1766
Trablusgarb 79, 95, 111, 138, 157, 158, 198, 202, 243, 262, 268, 283, 289, 301, 319, 328, 329, 382, 347, 383, 432, 433, 437, 451, 473, 494, 504, 539, 564, 582, 584, 613, 634, 650, 712, 725, 744, 785, 829, 844, 865, 871, 895, 912, 921, 928, 933, 971, 1010, 1041, 1059, 1063, 1065, 1066, 1069, 1083, 1112, 1180, 1181, 1194, 1215, 1227, 1235, 1247, 1248, 1274, 1286, 1288, 1320, 1326, 1341, 1345, 1363, 1370, 1382, 1404, 1408, 1412, 1434, 1448, 1490, 1495, 1515, 1565, 1616, 1637, 1639, 1659, 1687, 1698, 1701, 1713
Trablusşam 39, 54, 79, 87, 90, 96, 107, 113, 140, 150, 162, 172, 173, 175, 181, 197, 204, 216, 218, 219, 232, 262, 268, 273, 280, 290, 295, 305, 324, 354, 414, 416, 421, 458, 474, 476, 487, 516, 560, 584, 585, 589, 604, 613, 616, 618, 633, 636, 637, 640, 641, 682, 687, 698, 714, 715, 719, 726, 727, 747, 770, 771, 776, 787, 804, 831, 832, 835, 850, 859, 917, 925, 936, 1005, 1010, 1013, 1016, 1030, 1031, 1033, 1035, 1036, 1047, 1058, 1061, 1074, 1079, 1093, 1097, 1115, 1118, 1122, 1150, 1175, 1181, 1190, 1194, 1197, 1204, 1205, 1210, 1231, 1278, 1299, 1306, 1308, 1324, 1334, 1415, 1462, 1473, 1477, 1510, 1512, 1538, 1542, 1545, 1546, 1559, 1562, 1609, 1645, 1670, 1673, 1696, 1697, 1700
Trabzon 23, 38, 47, 51, 68, 80-82, 96, 105, 111, 132, 165, 167, 189, 206, 212, 213, 229, 242, 246, 265, 266, 268, 269, 275, 279, 281-283, 286-288, 290, 293, 296, 301, 304, 320, 323, 327, 328, 341, 344, 365, 370, 385, 392, 434, 444, 449, 451, 452, 457, 463, 469, 478, 483, 505, 507, 514, 516, 531, 536, 557, 571, 588, 630-633, 636, 643, 652, 666, 683, 686, 719, 721, 726, 737, 745, 748, 750, 771, 779, 794, 820, 821, 825-827, 837, 840, 841, 844, 892, 895, 921, 932, 939, 954, 958, 959, 971, 973, 975, 979, 982, 994, 1031, 1037, 1040, 1042, 1047, 1056, 1058, 1060, 1063, 1068, 1069, 1072, 1078, 1093, 1099, 1104, 1108, 1143, 1165, 1174, 1180, 1182, 1185, 1190, 1197, 1198, 1200, 1205, 1207, 1208, 1263, 1264, 1279, 1289, 1301, 1303, 1304, 1306, 1309, 1326, 1334, 1339, 1341, 1352, 1357, 1359, 1366, 1367, 1386, 1392, 1412, 1434, 1448, 1451, 1470, 1472-1474, 1476, 1478, 1482, 1483, 1505, 1507, 1513, 1542-1544, 1548, 1549, 1553, 1555, 1561, 1563, 1572, 1582, 1586, 1589, 1608, 1623, 1626, 1653, 1660, 1669, 1673, 1675, 1681, 1695, 1696, 1699, 1701, 1702, 1708, 1716, 1717, 1720, 1778, 1820, 1744, 1798
Trapoliçe 776, 1225, 1244, 1478, 1550, 1686
Travnik 417, 1344
Tulça 138, 200, 209, 220, 222, 269, 382, 504, 505, 753, 773, 774, 1191, 1358, 1381, 1412, 1546
Tuna 157, 197, 202, 211, 227, 228, 278, 280, 292, 309, 320, 327, 350, 377, 382, 383, 427, 444, 535, 556, 663, 670, 717, 726, 737, 770, 773, 781, 783, 790, 791, 830, 846, 886, 916, 926, 927, 945, 946, 954, 957, 1075, 1120, 1140, 1170, 1175, 1245, 1250, 1279, 1321, 1325, 1344, 1352, 1382, 1383, 1412, 1507, 1546, 1591, 1695, 1696, 1756, 1785
Tunca 33, 295
Tunus 39, 95, 97, 160, 190, 195, 201,

202, 209, 233, 244, 247, 262, 273, 279, 280, 283, 289, 293, 381, 420, 432, 437, 559, 601, 631, 662, 714, 716, 717, 734, 829, 937, 968, 1029, 1037, 1060, 1078, 1096, 1097, 1113, 1137, 1187, 1191, 1282, 1288, 1326, 1327, 1347, 1423, 1512, 1542, 1558, 1689, 1820
Tunusbağı 68, 69, 136, 176, 238, 316, 467, 537, 545, 585, 589, 599, 693, 694, 753, 762, 825, 832, 1022, 1253, 1262, 1263, 1272, 1371, 1421, 1453, 1476, 1485, 1526, 1589
Turican 197
Tutrakan 276, 583, 585, 927
Tuzla 33, 172, 961, 1669
Türkistan 672, 1536
Tüster 404

U

Umman 24
Unkapanı 21, 162, 268, 431, 629, 644, 660, 816, 968, 1083, 1092, 1174, 1388, 1507
Urfa 216, 352, 354, 598, 785, 787, 860, 947, 982, 1032, 1035, 1046, 1083, 1189, 1209, 1219, 1400, 1545, 1626, 1627, 1633, 1718 (Ayrıca bak. Ruha)
Urfele 1688
Urla 1565, 1649
Urman 398
Usturgon 434, 691, 922, 1182
Usturova 1197
Usturumca 163, 301
Uşak 446, 981, 1151, 1230, 1718
Uyvar 126, 295, 306, 640, 895
Uzeyr 79, 1042, 1499 (Ayrıca bak. Azir)
Uzunçarşı 769, 1561
Uzunköprü 1512, 1526 (Ayrıca bak. Cisr-i Ergene)

Ü

Üçbaş köyü 1267
Üçbaşlar köyü 992
Üçköprü 992
Üçkuzular 1104
Ülgün 895, 1530
Ümmü Ubeyde köyü 194
Ünye 237, 818, 1174, 1346, 1719
Ürgüp 238, 778, 920, 1632
Üsküb 400
Üsküdar 15-17, 22, 25, 26, 30, 32, 40, 41, 47, 48, 56, 57, 62-70, 73, 75, 76, 84, 85, 87, 88, 90, 92, 93, 100, 101, 103, 109, 114, 116, 119, 125, 127, 129, 132-134, 136-139, 143, 146, 147, 149, 151, 152, 154, 155, 157, 160, 166-169, 171, 176-178, 180, 184-190, 192, 203, 210, 219, 221, 223, 226, 227, 232, 235-239, 243, 245, 247, 253, 254, 259-261, 263, 264, 267, 268, 291, 294, 297-299, 306, 308, 309, 311, 313, 315, 316, 318-320, 323, 325, 326, 330, 337, 338, 343, 345, 346, 354, 364, 366, 371, 379, 386, 392, 394, 408, 413, 415, 416, 420, 427, 428, 430, 434, 441-445, 447-449, 451-456, 458-461, 465-468, 472, 473, 475, 479, 483, 487, 488, 490, 496, 497, 504, 506, 508, 510, 511, 513, 515-517, 520, 522, 526-530, 532-534, 537, 542, 545, 548, 549, 551, 554, 560, 565, 566, 569, 570, 572, 573, 578, 584, 589, 593-600, 602, 604, 607, 610, 611, 613-615, 617-620, 622-624, 627, 639, 644, 646, 648, 649, 651, 654, 656, 658-660, 663, 665, 670, 681, 683, 685, 690-695, 697, 701, 702, 704, 706-709, 723, 727, 728, 734, 736-740, 742, 745, 749-752, 755-761, 763, 766, 767, 777, 786, 791, 792, 795, 801, 802, 805, 808, 811-815, 818, 820-823, 825, 826, 832, 836, 838, 840, 841, 844,

846-849, 860, 861, 863, 864, 866, 876, 879, 880, 883, 884, 903, 906, 908, 915, 920, 928, 932, 933, 935, 938, 940, 941, 943, 944, 947-949, 951, 952, 954, 955, 960-963, 965, 969, 972, 974, 976-981, 998, 999, 1001, 1004, 1006, 1008, 1009, 1014, 1016-1019, 1021-1023, 1025, 1028, 1032, 1040, 1044-1047, 1050, 1058, 1063, 1067, 1070, 1076, 1079, 1084, 1086, 1092, 1101, 1103, 1112, 1113, 1120-1122, 1127, 1129, 1131-1134, 1137-1142, 1144, 1145, 1151, 1153-1158, 1160, 1161, 1163-1165, 1167, 1168, 1170-1172, 1175, 1176, 1178, 1187, 1196, 1200, 1219-1221, 1223, 1226, 1229-1232, 1235, 1236, 1238, 1239, 1243, 1244, 1251, 1254, 1256, 1258, 1259, 1261-1263, 1266, 1269, 1272, 1273, 1276-1278, 1280, 1282, 1284-1293, 1296, 1298, 1303, 1308, 1311, 1312, 1315-1319, 1322, 1326, 1327, 1329, 1335, 1339, 1342, 1344, 1347, 1350, 1351, 1356, 1358, 1359, 1361, 1363, 1365, 1366, 1368-1371, 1375, 1376, 1379, 1380, 1391, 1393, 1394, 1396, 1399, 1400, 1402, 1404, 1414, 1416, 1418-1421, 1423, 1425, 1428, 1431, 1432, 1436, 1440-1442, 1444, 1445, 1449, 1451, 1453-1455, 1457, 1460, 1462-1467, 1473, 1474, 1478, 1484, 1485, 1487, 1488, 1490, 1491, 1497, 1504, 1506, 1507, 1509, 1515, 1518, 1526, 1528, 1530, 1531, 1535, 1539, 1541, 1549, 1550, 1564, 1565, 1570, 1579, 1580, 1583, 1588, 1591, 1592, 1596, 1600, 1605, 1607, 1611, 1612, 1614, 1618, 1620, 1626, 1632, 1633, 1638, 1647, 1650, 1651, 1657, 1660-1665, 1671, 1674, 1678, 1682, 1691, 1693, 1698, 1705, 1708, 1710-1712, 1714, 1715, 1717

Üsküdar Mezarlığı 74, 254, 1316

Üsküp 8, 91, 96, 123, 187, 212, 222, 228, 239, 300, 307, 329, 330, 377, 408, 424, 557, 559, 616, 634, 666, 667, 742, 812, 827, 830, 866, 873, 898, 905, 920, 926, 927, 930, 933, 972, 994, 1015, 1022, 1028, 1050, 1080, 1147, 1148, 1175, 1185, 1188, 1210, 1228, 1238, 1257, 1324, 1330, 1367, 1385, 1397, 1398, 1402, 1491, 1500, 1543, 1544, 1559, 1604, 1614, 1615, 1624, 1632, 1637, 1650, 1664, 1666, 1681, 1705

Üsküplü 1428

Üziçe 1126, 1363, 1410, 1665, 1705, 1714

Vâdi-i Fâtıma 1392

Van 51, 79-81, 96, 97, 113, 196-198, 200, 204, 210, 219, 244, 262, 268, 274, 291, 295, 296, 321, 353, 382, 408, 416, 417, 421, 423, 477, 479, 488, 529, 536, 562, 583, 628, 639, 641-643, 670, 684, 685, 715, 717, 719-723, 771, 777, 786, 790, 806, 809, 826, 827, 832, 845, 853, 867, 925, 927, 1024, 1032, 1035, 1036, 1040, 1041, 1047, 1052, 1057, 1060, 1064, 1069, 1074-1076, 1081, 1119, 1122, 1134, 1165, 1180, 1190, 1193, 1194, 1198, 1202, 1205, 1206, 1249, 1261, 1264, 1305, 1307, 1308, 1325, 1327, 1366, 1367, 1377, 1381, 1385, 1486, 1507, 1513, 1533, 1547, 1548, 1571, 1635, 1637, 1651, 1652, 1664, 1695, 1697, 1700, 1718

Varadin 274, 787, 945, 1201, 1543

Varat 295, 640, 1031, 1062, 1064, 1069

Vardar 272, 1399

Vardar Venice 55, 410, 605, 656, 663, 700, 793, 1685

Vardar Venicesi 500, 662

Varna 8, 78, 103, 120, 125, 213, 304, 332, 343, 420, 504, 538, 584, 628, 635, 659, 668, 870, 903, 911, 943, 971, 1037, 1043, 1186, 1219, 1236,

1247, 1288, 1293, 1302, 1304, 1307, 1313, 1322, 1326, 1352, 1479, 1490, 1507, 1512, 1553, 1579, 1606, 1653-1655, 1668, 1694, 1718, 1820
Varna Kalesi 1066
Vaşington 1817, 1819, 1799
Vefa 85, 176, 228, 399, 423, 426, 585, 752, 762, 941, 967, 1012, 1018, 1129, 1144, 1154-1156, 1160, 1168, 1252, 1311, 1348, 1461, 1493, 1503, 1516, 1530, 1534, 1540, 1578, 1580, 1595, 1600, 1607, 1664, 1705
Vefa Kabristanı 278
Vefa Mezarlığı 340
Veledikarabaş Mahallesi 379
Venedik 776, 895, 1050, 1300
Vezneciler 1116
Vidayiş 1657
Vidin 8, 54, 64, 78, 82, 193, 200, 209, 213, 215, 218, 242, 247, 276, 279, 285, 287, 300, 302, 321, 325, 347, 387, 395, 418, 420, 432, 444, 463, 538, 604, 636, 642, 645, 647, 652, 662, 670, 680, 715, 718, 724, 726, 737, 786, 790, 792, 831, 841, 843, 850, 963, 1034, 1049, 1057, 1058, 1064, 1066, 1071, 1072, 1076-1078, 1081, 1082, 1085, 1095, 1132, 1158, 1166, 1190, 1193, 1210, 1226, 1243, 1274, 1299-1301, 1305, 1309, 1325, 1352, 1358, 1367, 1381, 1403, 1406, 1412, 1437, 1444, 1457, 1478, 1507, 1552, 1572, 1592, 1617, 1640, 1653, 1676, 1696, 1698, 1699, 1706, 1718, 1769, 1799
Vidin Kalesi 1286
Viranşehir 147, 436, 620, 663, 664, 694, 836, 905, 1362
Viyana 24, 124, 196, 204, 207, 227, 257, 269, 270, 272, 282, 314, 321, 322, 372, 386, 430, 434, 442, 444, 478, 488, 495, 496, 522, 552, 587, 598, 624, 642, 658, 659, 787, 854, 1057, 1090, 1102, 1198, 1270, 1361, 1385, 1396, 1429, 1479, 1532, 1570, 1574, 1749, 1756, 1818, 1819
Vize 172, 364, 376, 398, 419, 639, 748, 948, 1049, 1149, 1181, 1368, 1413, 1489, 1571, 1621, 1704
Vodina 345, 666, 938
Vona 1103
Vulçitrin 1119

Yabanâbâd 255, 1178
Yabanova 977
Yabçe 23
Yafa 829, 978, 1049, 1231
Yahnikapan 1179
Yahya Kethüda Mahallesi 1680
Yakacık 540
Yakova 256, 514, 678, 752, 825, 894, 923, 926, 957, 1499, 1749
Yalakâbâd 33
Yalıköşkü 141
Yalıköy 195
Yalıköyü 1130, 1684
Yalova 367
Yalvaç 619, 747, 914, 981, 1288, 1521, 1522
Yanbolu 48, 141, 350, 372, 547, 686, 798, 1114, 1489, 1490, 1561
Yancık 952
Yanık 28, 581, 925, 970, 1030, 1299
Yanık Palanka 829
Yanova 196, 207, 722, 726, 781, 782, 834, 875, 1052, 1062, 1070, 1074, 1075, 1185, 1347, 1561, 1642, 1699, 1814
Yanya 27, 52, 112, 124, 199, 207, 215, 218, 219, 228, 268, 277, 300, 328, 367, 370, 396, 412, 442, 476, 487, 501, 506, 555, 557, 585, 592, 613, 679, 684, 714, 731, 773, 786, 797, 805, 827, 833, 834, 836, 837, 844, 927, 930, 957, 960, 981, 1476
Yanya 52
Yarhisar 32, 34
Yaş 537

Yatağan 796, 1200
Yâvedûd 143, 408, 630, 942, 1132
Yâvedûd İskelesi 130
Yayla 1197
Yedikule 148, 161, 241, 346-348, 556, 580, 640, 649, 720, 784, 882, 940, 993, 996, 1027, 1043, 1044, 1163, 1183, 1188, 1211, 1334, 1620
Yemen 154, 158, 203, 204, 248, 283, 291, 304, 328, 342, 366, 381, 444, 486, 501, 519, 589, 606, 613, 630, 631, 646, 659, 661, 670, 696, 697, 807, 811, 865, 881, 924, 1096, 1115, 1130, 1143, 1181, 1187, 1191, 1202, 1204, 1225, 1298, 1305, 1329, 1331, 1347, 1358, 1377, 1387, 1412, 1432, 1494, 1507, 1511, 1512, 1548, 1637, 1645, 1771, 1777, 1778
Yemiş İskelesi 984
Yenbu 110, 233, 369, 416, 1511
Yenbu'l-bahr 282, 578, 1299
Yenibahçe 9, 43, 87, 88, 674, 684, 989, 990, 1234
Yenice 1507
Yenice-i Vardar 328, 545, 550, 1150, 1169, 1494, 1567, 1700
Yenihisar 330, 669
Yeniil 844
Yenikale 98, 274, 586, 695, 787, 928, 1078, 1367, 1488, 1651, 1699
Yenikapı 30, 160, 903, 1038, 1087, 1320
Yeniköy 283, 596, 1179, 1460, 1777
Yenimahalle 1573
Yenipazar 51, 253, 325, 723, 829, 834, 924, 926, 957, 1039, 1210, 1249, 1302, 1358, 1650
Yenişehir 8, 34, 50, 59, 62, 71, 72, 83, 89, 91, 93, 101, 103, 104, 113, 117, 121, 123, 130, 135, 138, 162, 163, 175, 178, 179, 189, 207, 210, 213, 218, 251, 267, 273-275, 277, 290, 299, 315, 317, 328, 333, 336, 351, 352, 368, 373, 383, 389, 405, 414, 445, 455, 467, 471, 472, 488, 523, 531, 533, 564, 574, 576, 599, 616, 623, 627, 632, 634, 637, 652, 654, 671, 680, 682, 695, 700, 701, 720, 737, 741, 745, 761, 784, 792, 814, 819, 828, 871, 873, 874, 881, 882, 890, 896, 914, 915, 918, 919, 923, 932, 960, 971, 980, 990, 1000, 1005, 1008, 1012, 1014, 1017, 1019, 1021, 1024, 1033, 1044, 1059, 1085, 1090, 1118, 1121, 1128, 1139, 1155, 1169, 1178, 1186, 1235, 1237, 1244, 1246, 1253, 1254, 1256, 1260, 1266, 1271, 1287, 1292, 1297, 1300, 1321, 1328, 1337, 1343, 1348, 1350, 1354, 1356, 1363, 1384, 1386, 1396, 1418, 1428, 1431, 1434, 1438, 1448, 1451, 1452, 1462, 1469, 1480, 1506, 1509, 1512, 1514, 1522, 1539, 1558, 1570, 1578, 1585, 1588, 1599, 1602, 1603, 1612, 1645, 1662, 1670, 1672, 1685, 1687, 1688, 1700, 1706, 1710, 1714
Yenişehir Tırnova 974
Yenişehr-i Fenâr 24, 47, 90, 106, 112, 137, 144, 184, 218, 226, 250, 254, 297, 314, 329, 331, 335, 351, 370, 411, 459, 490, 491, 493, 574, 590, 677, 690, 729, 751, 794, 804, 805, 846, 848, 932, 1000, 1001, 1121, 1122, 1156, 1163, 1175, 1211, 1216, 1233, 1238, 1345, 1355, 1377, 1415, 1448, 1452, 1459, 1475, 1490, 1512, 1614, 1653, 1656, 1709
Yerebatarı 494, 1132
Yergöğü 201, 232, 562, 943, 1023, 1034, 1064, 1200, 1472
Yergöğü Kalesi 150, 1066, 1558
Yeşilhisar bak. Develü Karahisar; Karahisar-ı Kayseriye
Yozgat 1655 (Ayrıca bak. Bozok)
Yunanistan 1819
Yusufpaşa 1157, 1168, 1366, 1400
Yûşa Dağı 1456
Yüksekkaldırım 1370, 1392, 1553

Za'feranbolu 76, 168, 344, 463, 586, 621, 703, 849, 851, 1275, 1291, 1472, 1754
Zağra 298, 330, 361, 612, 860, 1002, 1181, 1317, 1571
Zağra-i Atîk 168, 368, 731, 945
Zaho 731, 732
Zâlpaşa (Eyüp) 595
Zâlpaşa 173, 945, 1200, 1241, 1443
Zap 1183
Zara 1300
Zayçar 1332
Zebid 807, 881
Zegem 809
Zehâva 528
Zelhova 671
Zencan 1324
Zenta 447, 835 (Ayrıca bak. Sentine)
Zeyniler 253, 481, 921, 1019, 1114
Zeyniye Mezarlığı 1105
Zeyrek 231, 248, 411, 474, 540, 573, 1180, 1540, 1710
Zeytinburnu 580
Zeytun 1000
Zılleteyn 1688
Zihne 27, 633, 671
Zile 127, 242, 700, 703, 856, 904, 1244, 1290, 1319, 1412
Zincirlikuyu 293, 535, 576, 617, 665, 1009, 1016, 1243, 1296, 1365, 1380, 1452, 1587
Ziştovi 285, 398, 537, 568, 1544, 1753
Zor 732, 875, 1381

YAPI ADLARI DİZİNİ

Yapı adları dizini bir mimarî birim oluşturan her tür (külliye, cami, mescit, medrese, dârülhadis, dârülkurra, dârüşşifa, sıbyan mektebi, tekke, hamam, sebil, çeşme gibi) yapı adını içine almaktadır.

Abacı Camii 1196
Abacı Mescidi 1525
Abdal Mehmed Camii 415
Abdülkadir Geylânî Türbesi 1204
Abdülkadir Tekkesi 458
Abdülmü'min Camii 566
Abdülvedûd Mescidi 16
Abdüsselâm Mescidi 609
Abid Çelebi Mescidi 1220
Acem Ağa Camii 660
Acemoğlu Mescidi 146, 1166
Açıkbaş Mahmud Efendi Tekkesi 913, 1152
Açıkbaş Tekkesi 978
Açıkbaş Zaviyesi 63
Ağa Camii (Beyoğlu) 690, 1003
Ağa Mescidi 1677
Ağa Mescidi (Üsküdar) 811, 681
Ağaçkakan Mescidi 308
Ahî Çelebi Mektebi 613, 984
Ahırkapı Camii 907
Ahmed Buharî Tekkesi 221, 1388, 1507
Ahmed I Türbesi 4, 5, 9, 10, 24, 28, 35, 36, 41, 46, 735, 997
Ahmed Kethüdâ Mescidi 1115
Ahmed Paşa Camii 474, 574, 607, 1533
Ahmed Paşa Tekkesi 193, 823, 1125
Ahmediye Tekkesi 652
Akarca Mescidi 796
Akarca Zaviyesi 1155
Akbıyık Camii 173
Akkerman Camii 810
Akmahmudzâde Mektebi 1290
Akmedrese 250
Akmescid 882
Aksaray Tekkesi 820
Alaca Mescid 1114, 1180, 1606
Alâeddin Tekkesi 1022, 1218
Alaeddin Zaviyesi 252
Alay Köşkü 1238
Ali Çavuş Camii 292
Ali Çelebi Mescidi 1436
Ali Mert Zaviyesi 185
Ali Paşa Camii 287, 1345
Ali Paşa Çarşısı 293
Ali Paşa Mescidi 1087
Ali Paşa Tekkesi 194
Ali Paşa Zaviyesi 873, 1347
Altay Camii 993
Altuncu Camii 1557
Amcazâde Hüseyin Paşa Türbesi 1201
Anadolu Hisarı Mescidi 23
Anadolukavağı Camii 22

Arab Camii 15, 160, 793, 1363
Arabacılar Kışlası 264
Arabacılar Mescidi 570
Arakiye Mescidi 50
Arakiyeci Mehmed Çelebi Mescidi 1070
Arakiyeci Mescidi 408
Arpa Mescidi 1005
Arpacılar Camii 64
Arslan Paşa Camii 1708
Asma Mescidi 517, 1320, 1684
Aşık Paşa Camii 971
Atâ Efendi Dergâhı 1361
Atik Ali Paşa Camii 580, 652, 824, 1238, 1339
Atik Ali Paşa Mezarlığı 434
Atik Ali Paşa Zâviyesi 1122
Atik Vâlide 883
Atik Vâlide Camii 1025
Atik Vâlide Camii 116, 346, 766, 954, 1462, 1507, 1715
Atik Vâlide Darülhadisi 969
Atik Vâlide Dârülkurrâsı 983
Atik Vâlide Sultan Camii 1661
Atik Vâlide Sultan Tekkesi 261
Atpazarı Camii 128, 1289, 1297
Avcı Cami 914
Ayakapı Mescidi 160
Ayas Paşa Camii 419
Ayasofya 1, 4, 5, 8, 13, 19, 20, 23, 29, 33, 39, 40, 61, 63, 74, 88, 91, 98, 174, 358, 362, 431, 444, 536, 572, 577, 592, 620, 621, 623, 626, 656, 673, 674, 675, 704, 705, 707, 729, 736, 814, 817, 820, 842, 851, 946, 1004, 1008, 1018, 1024, 1025, 1080, 1105, 1106, 1128, 1147, 1165, 1220, 1386, 1415, 1419, 1482, 1449,1460, 1500, 1505, 1507, 1538, 1584, 1585, 1610, 1672, 1678, 1692, 1704
Ayasofya Camii 23, 27, 34, 139, 177, 178, 179, 189, 192, 252, 268, 303, 304, 597, 750, 763, 979, 980, 1108, 1179, 1180, 1289, 1290, 1297, 1315, 1328, 1365, 1389
Ayasofya Hamamı 1176
Ayasofya Kütüphanesi 21
Ayasofya Medresesi 168, 173, 981, 1105, 1316
Ayasofya Türbesi 10
Ayasofya Zaviyesi 1514
Ayazma Camii 17, 26, 30, 56, 85, 371, 510, 554, 759, 803, 941, 1133, 1140, 1293
Ayazma Kapısı Mescidi 407, 1484
Aydınoğlu Tekkesi 497, 545, 1105, 1119, 1375, 1645
Aynalıçeşme Mescidi 982
Ayşe Sultan sahilhanesi 1082
Ayvansaray Camii 1641
Ayvansaray Mescidi 427
Ayvansaray Tekkesi 573
Azapkapı Mescidi 694
Azeb Paşa Mescidi 344

Baba Haydar Nakşibendî Dergâhı 513
Baba Haydar Nakşibendî Tekkesi 615
Bâb-ı Defterî 21
Bâb-ı Fetvâ 21
Bâb-ı Seraskerî 21
Bâbıâlî 21
Bağdad Mevlevîhanesi 98
Bağodaları Mescidi 510, 749
Bahâriye Mevlevîhanesi 244, 614, 1706
Bahariye Sarayı 7
Bâlâ Camii 1527
Balat Camii 293 521, 744
Balat Dergâhı 67
Balat Mescidi 1701
Balat Tekkesi 653, 1296, 1649
Balat Türbesi 521
Balçık Tekkesi 63, 108, 462, 914, 1416
Bâlî Efendi türbesi 1694
Bali Efendi Zaviyesi 1152
Bâlî Paşa Camii 993
Bandırma Tekkesi 221
Bandırmalı Tekkesi 505

Baruthane 21
Başçı Mescidi 908
Başçı Tekkesi 299
Başçı Zaviyesi 804
Başminare Tekkesi 161
Bâyezid Camii 28, 37, 125, 132, 187, 427, 674, 741, 748, 817, 851, 886, 986, 1009, 1030, 1108, 1126, 1128, 1176, 1245, 1249, 1268, 1289, 1372, 1406, 1416, 1472, 1658, 1661
Bâyezid Kabristanı 417
Bâyezid Medresesi 224
Bayram Paşa Medresesi 61
Bazirgân Tekkesi 1575
Bedesten Tekkesi 135
Beğceğiz Camii 962
Bekir Paşa Mektebi 823
Bektaşî Tekkesi 909
Belgrad Mevlevîhanesi 142, 1440
Bend-i Cedid 1500
Bereketzâde Mescidi 243
Beşikçiler Camii 1018
Beşiktaş Camii 572
Beşiktaş Medresesi 223
Beşiktaş Mescidi 992, 1418
Beşiktaş Mevlevîhanesi 98, 161, 616, 857, 928, 968, 1084, 1219, 1237, 1689, 1692
Beşiktaş Sahilsarayı 1685
Beşiktaş Tekkesi 1319
Beşir Ağa Camii 599
Beşir Ağa Medresesi 6
Beykoz Debbağhanesi 671
Beylerbeyi Camii 35, 59, 120, 848, 1166, 1426, 1605
Beylerbeyi Muvakkithanesi 21
Beylerbeyi Türbesi 658
Beyt-i Şerif 77
Bezirgân Camii 1347
Bezirgân Mescidi 682
Bezirgân Tekkesi 60, 110, 387, 458, 516, 600, 975, 1269, 1292, 1297, 1347
Bezirgânbaşı Mescidi 703
Bezzâziye Mescidi 454
Bodrum Camii 1087
Bodrum Mescidi 661
Boğazkesen Kalesi 691
Bolayır Sarayı 42
Bostan Camii 166
Bostancı Kışlası 404
Bostancı Kulesi 568
Bozcaada Kalesi 24
Bozdoğan Kemeri Mektebi 757
Bucak Mescidi 1400
Buharî Tekkesi 21, 1557
Bulgurlu Mescidi 938
Burmalı Mescid 589, 1293
Bursa Mevlevîhanesi 416, 968, 1368, 1435,1437, 1462,1598
Bursalı Tekkesi 996
Bülbülderesi Zaviyesi 1623
Büyük İskele Mescidi 908
Büyük Piyâle Paşa Camii 1167
Büyükçekmece Köprüsü 39
Büyükdere Mescidi 521

Ca'ber Kalesi 16, 42
Ca'fer Camii 1693
Ca'fer Paşa Dergâhı 1158, 1528
Ca'fer Paşa Tekkesi 1670
Cağaloğlu Sarayı 1513
Camcı Mescidi 249, 378
Câmeşûy Mescidi 1166
Camhanı Mescidi 423
Cami-i Ezher 175, 756
Cami-i Kebir 1001, 1069
Canbaziye Mescidi 1135
Canbaziye Tekkesi 1656
Cankurtaran Camii 606
Cankurtaran Mescidi 1400
Cebehane Kışlası 522
Cemâlî Tekkesi 1641
Cerrah İshak Mescidi 1514
Cerrah Mehmed Paşa Medresesi 1363
Cerrahpaşa Camii 115
Cezerî Kasım Paşa Camii 445

Cezerî Kasım Paşa Mescidi 997
Cezviye Camii 911
Cihangir Camii 615
Cizyedarzâde 914

Ç

Çakır Ağa Mescidi 1341, 1532
Çakır Dede Mescidi 691
Çalı Mescidi 1019
Çameşuycu Mescidi 688
Çanakçı Limanı Mescidi 695
Çarşamba Tekkesi 873
Çarşamba Zaviyesi 50, 546, 1162
Çataklı Limanı Mescidi 695
Çatalçeşme Mescidi 1417, 1691
Çatalfırın Tekkesi 1534
Çatladıkapı Camii 342, 1334
Çavuş Tekkesi 1557
Çavuşbaşı Mektebi 733, 911
Çayırcıbaşı Mescidi 690
Çelebi Mehmed Camii 882
Çelebi Mehmed Medresesi 993
Çelebi Sultan Mehmed Camii 1006, 1111
Çeşmîzâde Türbesi 1023
Çeşnigir Camii 1402
Çeşnigirbaşı Camii 328
Çıkrıkçı Mescidi 616
Çınar Mescidi 1218
Çınarlı Mescidi 274
Çırçır Mescidi 1579
Çiçekçiler Tekkesi 976
Çifte Saraylar 651
Çifteler Medresesi 1078
Çilingirler Mescidi 59
Çingene Fırını Mescidi 232, 1170
Çinili Cami 22
Çinili Hamam 662
Çivici Limanı Mektebi 733
Çivizâde Mescidi 991, 1292, 1644
Çoban Çavuş Mescidi 1527
Çorlulu Ali Paşa Medresesi 456, 766
Çubuklu Mescidi 569
Çukacı Hanı 611
Çukur Hamam 659
Çukurçeşme Camii 1109
Çukurçeşme Mescidi 1509

D

Dabbağlar Tekkesi 1555
Darbhane 11
Dârülhadis Camii 4, 5, 1110
Dârülhadis Medresesi 224, 1579
Dâvud Paşa Camii 674, 917, 1476, 1484
Dâvud Paşa Kışlası 1066
Davutpaşa Mahkemesi 1526
Davutpaşa Türbesi 407
Dâye Hatun Mescidi 167, 997
Debbağ Mescidi 93
Debbağ Yunus Camii 418
Debbağ Yunus Mescidi 1431
Debbağlar Mescidi 151
Dede Mescidi 1241
Defterdar Camii 54, 135, 261, 320, 452, 475 569, 608, 660, 737, 905, 1150, 1155, 1157, 1339, 1524
Defterdar Kapısı Mescidi 50
Defterdarburnu Mescidi 785
Değirmen Mescidi 1229, 1461
Demirci Mescidi 1505
Demirciler Mescidi 1704
Deniz Abdal Mescidi 795
Dereseki Mescidi 738, 1105
Deve Hanı 454
Deveoğlu Çeşmesi Mescidi 573
Dikimhane 21
Divitçi Zaviyesi 171, 615, 1152
Dizdariye Mescidi 1445
Doğramacı Tekkesi 1269
Dolmabahçe Sarayı 2, 831
Dökmeci Mescidi 162
Dökmeciler Camii 1172
Draman Mescidi 1684
Draman Tekkesi 1469
Durmuş Dede Tekkesi 1706

Düğümlü Baba Türbesi 881
Dülgeroğlu Tekkesi 1526
Dülgerzâde Camii 1680
Dülgerzâde Dergâhı 561

Ebâ Eyyûb el Ensârî Türbesi 986, 1485, 1117
Ebekadın Mescidi 660
Ebû İshak Zaviyesi 1233
Edhem Baba Türbesi 1641
Edirne Dârülhadisi 701
Edirne Darüşşifası 105
Edirne Mevlevîhanesi 27, 482, 1251, 1328
Edirne Sarayı 27, 333, 651, 1140, 1427, 1488, 1655, 1690
Edirnekapı Camii 550
Eğrikapı Mescidi 958
Eğrikapı Zaviyesi 1679
Eğriminare Mescidi 1512
Ekmekçibaşı Mescidi 1252
Ekmelzâde Tekkesi 1008
Ekserci Mescidi 1603
Elvan Camii 1513
Elvan Dede Türbesi 175
Emin Camii 151, 445, 458, 825
Emin Mescidi 704
Emin Nureddin Camii 431, 567, 629, 1380
Emin Sinan Camii 146
Emin Sinan Mescidi 1508
Eminbey Camii 621
Eminbey Mescidi 628
Emir Buharî Camii 623, 1128
Emir Buhari Mescidi 1128, 1689
Emir Buharî Tekkesi 189, 474, 513, 527, 573, 594, 700, 750, 893, 970, 1006, 1256, 1371, 1611
Emir Buharî Türbesi 21
Emir Camii 1196, 1450
Emir Efendi Zaviyesi 283
Emir Mescidi 1177
Emir Sultan 904
Emir Sultan Camii 231
Emir Sultan Tekkesi 73, 161, 253, 747, 1150
Emir Sultan Türbesi 201, 675, 1217
Emir Sultan Zaviyesi 505
Emirgûneoğlu Yalısı 494
Emirler Tekkesi 1017
Enarî Tekkesi 1426
Enarî Zaviyesi 1533
Enarlı Zaviyesi 973
Erdebil Tekkesi 95, 1514
Erdebilizâde Tekkesi 962
Ermenak Mevlevîhanesi 161
Erzincan Mevlevîhanesi 1236
Eski Cami 1065
Eski İmaret Mescidi 179
Eski Saray 28, 37, 114, 119, 187, 239, 274, 384, 420, 568, 776, 778, 938, 1053, 1162, 1254, 1284, 1528, 1553, 1677
Eski Vâlide Camii 728
Eskiciler Caddesi Mescidi 116
Eşref-i Rûmî Tekkesi 498
Eşrefî Tekkesi 501
Eşrefiye Tekkesi 341, 1316
Eşrefzâde Tekkesi 1011
Eşrefzâde Türbesi 1366
Etyemez Camii 417
Etyemez Mescidi 686
Evhadeddin Tekkesi 1019
Evlice Baba Mescidi 1660
Evliya Kasım Çelebi Camii 295
Evrenos Dede türbesi 624
Eyüp Camii 23, 138, 162, 183, 687, 911, 1203, 1229, 1231, 1315, 1668, 1671, 1675
Eyüp Sultan Camii 64, 956, 1179, 1679
Eyüp Türbesi 692
Eyyûb Efendi Tekkesi 1673
Eyyûb Sultan Türbesi 12, 37, 420, 674, 1065, 1136

Fâtih Camii 15, 21, 30, 37, 39, 66, 67, 84, 98, 103, 132, 136, 139, 175, 187, 243, 250, 263, 265, 298, 333, 376, 429, 542, 626, 651, 685, 687, 756, 758, 801, 821, 894, 916, 946, 972, 993, 1020, 1111, 1226, 1289, 1373, 1505, 1508, 1515, 1516, 1522, 1557, 1563, 1566, 1587, 1593, 1644, 1658, 1660, 1679, 1689
Fâtih Darüşşifası 61, 174, 1016, 1462
Fâtih imareti 1335
Fâtih Kütüphanesi 67, 540
Fâtih Medresesi 136, 1106, 1164, 1167, 1177
Fâtih türbesi 673, 921, 1222, 1230
Fenâî Camii 708
Fenâî Tekkesi 83
Fenârî Ahmed Paşa Tekkesi 1533
Fenari Ahmed Paşa Zaviyesi 229, 1017
Fenârî Tekkesi 1125
Fenârî Zaviyesi 1013
Fenârîzâde Ahmed Paşa Tekkesi 824, 973
Fenâyî Mescidi 644
Fereli Mescidi 693
Ferhâd Paşa Camii 588
Ferruh Kethüdâ Camii 1419
Ferruh Kethüdâ Tekkesi 630
Ferruh Kethüdâ Zaviyesi 141
Ferruh Kethüdâ Zaviyesi Camii 1025
Feshane-i Âmire 170, 226, 1102, 1171, 1322, 1494
Fethîye Camii 28, 1668
Fındıkîzâde Dergâhı 169, 192, 1292, 1353
Fındıklı Camii 93, 964, 1400, 1415, 1420, 1712
Fındıklı Hamamı 982
Fındıklı Tekkesi 380, 1366
Firûz Ağa Camii 799, 941, 1677
Firuz Ağa Mescidi 1016

Gafûrî Tekkesi 1413
Galata Kulesi 574, 1621
Galata Mahkemesi 1053
Galata Mevlevîhanesi 49, 59, 140, 144, 148, 198, 200, 257, 313, 325, 343,428, 497, 544, 545, 565, 589, 600, 678, 699, 759, 800, 809, 817, 901, 914, 928, 1091, 1120, 1219, 1234, 1244, 1261, 1314, 1328, 1399,1418, 1430, 1480, 1482, 1488, 1495, 1506, 1581, 1596, 1617, 1692
Galata Sarayı 21, 56, 690, 723, 1216, 1316, 1456, 1484
Galata Yeni Camii 15
Gedik Ahmed Paşa Camii 575, 1553
Gelibolu Baruthanesi 651, 815, 951, 952, 1117, 1687
Gelibolu Mevlevîhanesi 347, 968, 1148, 1343, 1410
Gelibolu Tekkesi 977
Gelibolu Tersanesi 268
Göksu Kasrı 1274
Gureba Hastahanesi 156
Gül Cami 39, 1026
Gülşenî Tekkesi 898
Gülşenî Zaviyesi 1105
Gülşenî Dergâhı 1503
Gülşenîhane 616
Gümüşsuyu Mezarlığı 462
Güzelhisar Mevlevîhanesi 557

Habib Efendi Zaviyesi 449
Hace Abdullah Semerkandî Zaviyesi 1148
Hâcegî Camii 166
Hacı Bahşâyiş Mescidi 1028
Hacı Bekir Camii 1229, 1634
Hacı Beşir Ağa Tekkesi 1273
Hacı Evhad Camii 706

Hacı Evhad Tekkesi 169, 602, 701, 1601
Hacı Evhadeddin Tekkesi 841
Hacı Evliya Çelebi Camii 1631
Hacı Halil Mescidi 1402
Hacı Hasanzâde Mescidi 827
Hacı İlyas Camii 974
Hacı Kadın Hamamı 1092
Hacı Kadın Mescidi 94, 1092
Hacı Köçek Camii 1496
Hacı Mehmed Efendi Mescidi 813
Hacı-Hoca Tekkesi 55
Hacıkadın Camii 669
Hacıoğlupazarı Tekkesi 913
Hacızâde Camii 355
Hafız Paşa Camii 458
Haleb Kalesi 28
Haleb Mevlevîhanesi 1124, 1574
Halıcı Mescidi 610
Halıcılar Tekkesi 531
Halil Paşa Camii 817
Halvetî Tekkesi 1188
Hamidiye İmareti 1166
Hamidiye Türbesi 4, 7, 9, 10, 16, 25, 32, 36, 38, 40, 42, 43, 149, 223, 237, 248, 378, 427, 448, 453, 454, 462, 488, 734, 739, 740, 908, 1071, 1283, 1366, 1507, 1672
Hamza Bey Zaviyesi 1512
Handan Ağa Mescidi 964
Harabe Hamam 163
Haraççı Mescidi 627, 972, 1464
Harap Mescid 735
Harbî Mescidi 1588
Harem-i Şerif 2, 39
Hasan Hüseyin Mescidi 445, 872, 1133
Hasan Paşa Camii 935
Hasan Paşa Mescidi 62
Haseki Camii 18, 61, 642
Haseki Medresesi 1161
Haseki Mustafa Ağa Mektebi 1293
Hasırcı Mescidi 1113
Hasirîzâde Dergâhı 1220
Hasirîzâde Tekkesi 1553
Hatuniye Mescidi 204, 510
Haydar Camii 501
Haydar Dede Tekkesi 1258
Haydar Paşa Camii 468
Haydarhane 256
Haydarpaşa Hastahanesi 1145
Hayreddin Mescidi 440, 1641
Hazinedar Camii 1526
Hazinedar Tekkesi 1114
Hekim Çelebi Tekkesi 88, 395, 513, 585, 913, 1017, 1179, 1289, 1297, 1314
Hekim Çelebi Zaviyesi 163, 624, 911, 1679
Hekimoğlu Ali Paşa Camii 59, 89, 90, 574, 577, 647, 666, 1013, 1155, 1378, 1394, 1433
Hekimzâde Ali Paşa Camii 790
Hekimzâde Tekkesi 1263
Hıramî Ahmed Paşa Tekkesi 391
Hırka-i Şerîf Camii 882
Hızır Ağa Mescidi 668
Hidâyet Camii 1158, 1177
Hilâlci Dergâhı 243
Hilâlî Tekkesi 1689
Himmetzâde Zaviyesi 785
Hindîler Tekkesi 89, 176, 804, 982
Hisar Camii 61, 109, 1331
Hisar İskelesi Camii 21
Hisar Tekkesi 232, 574, 884, 972, 1230
Hisarfeneri Mescidi Türbesi 1014
Hoca Fazlullah Zaviyesi 1148
Hoca Paşa Camii 805, 1646
Hoca Rüstem Mescidi 1520
Hoca Sa'deddin Efendi Dârülhadisi 649
Horhor Tekkesi 622
Hoşkadem Mescidi 153, 954
Humbarahane 39
Humbarahane Camii 26
Hurrem Çavuş Mektebi 88
Hurremiye Medresesi 678
Husrev Ağa Camii 152, 607
Husrev Paşa Medresesi 1127
Hüdâî Dergâhı 582, 917, 1095, 1155, 1156, 1238, 1248
Hüdâî Efendi Tekkesi 1653
Hüdâî Mahmud Efendi Dergâhı 474

Hüdâî Mahmud Efendi Tekkesi 114, 1413, 1486, 1594, 1601
Hüdâî Tekkesi 55, 83, 95, 122, 155, 210, 306, 331, 542, 613, 645, 657, 861, 878, 924, 963, 1045, 1289, 1341, 1354, 1400, 1425, 1439, 1505, 1582, 1591, 1618, 1623, 1679
Hüdâyî Dergâhı 395
Hüdâî Türbesi 6
Hünkâr Camii 78
Hüsâm Bey Camii 1259, 1522
Hüsâmeddin Mescidi 1166
Hüseyin Ağa Camii 820
Hüseyin Ağa Zaviyesi 1644
Hz. Eyyûb Türbesi 371
Hz. Mevlânâ Türbesi 638

İ

İbn Vefa Tekkesi 126
İbrahim Ağa Camii 331
İbrahim Paşa Camii (Sakız) 416
İbrahim Paşa Sarayı 723
İbrahimağa Çayırı Mescidi 1657
İdris Çelebi Mescidi 63
İğci Tekkesi 977
İğciler Camii 977
İğciler Mescidi 953
İlyas Ağa Mescidi 796
İlyas Çelebi Tekkesi 1659
İmam Hanı Mescidi 1296
İmam Mescidi 1674
İmam Şafii Türbesi 98
İmam-ı A'zam Türbesi 41, 1327
İmrahor Camii 75
İnadiye Hamamı 569
İnadiye Tekkesi 1101
İngiltere Sefareti (Beyoğlu) 859
İplikhane 188
İsfendiyar Mescidi 190
İshak Baba Dergâhı 512
İshak Paşa Mescidi 1075
İshakiye Medresesi 1604
İskele Camii 742, 840, 882, 1342
İskender Baba Tekkesi 1006
İskender Bey Mektebi 43
İskilibî Zaviyesi 135
İskilip Mevlevîhanesi 1343
İslimiye Aba Fabrikası 717
İsmail Ağa Camii 573
İsmail Ağa Mektebi 363
İsmail Efendi Camii 1588
İsmail Hakkı Tekkesi 350, 672
İstanbul Baruthanesi 152
İstanbul Darüşşifası 984
İznik Mevlevîhanesi 649

K

Kabakulak Mescidi 807
Kabasakal Camii 176, 706
Kabasakal Mescidi 1509
Ka'be-i Mükerreme 3
Kadı Sa'd Mescidi 1414
Kadıköy Camii 1281
Kadirî Tekkesi 1533
Kadirîhane 77, 89, 139, 304, 498, 573, 824, 851, 852, 941, 973, 1339, 1507, 1645
Kadirîler Tekkesi 85
Kadızâde Ahmed Şemseddin Efendi Türbesi 1162
Kadrî Efendi Zaviyesi 119
Kağıthane Camii 1690
Kağnı Mescidi 307
Kahire Mevlevîhanesi 817
Kalenderhane 71, 1165
Kalenderhane Camii 371
Kandilli Hamamı 1702
Kanlıca Camii 62, 809
Kapdan Camii 1558
Kapdan İbrahim Paşa Camii 532, 1011
Kapdan Paşa Camii 1191
Kapıağası Tekkesi 1400
Kaplıca Hamamı 8
Kara Mustafa Paşa Dârülhadisi 507
Kara Mustafa Paşa Türbesi 1444
Karaağaç Mescidi 1081

Karaağaç Yalısı 769
Karaağaç Zaviyesi 749, 972, 1678
Karababa Türbesi 962
Karabağî Mescidi 343
Karabaş Camii 449, 510, 1691
Karabaş Mescidi 261
Karabaş Mustafa Ağa Tekkesi 701
Karabaş Tekkesi 69, 1319
Karaca Ahmet Tekkesi 575
Karaca Ahmet Türbesi 575
Karacaahmet Türbesi 1414
Karagöz Camii 924, 1427
Karagöz Mescidi 958
Karahisar-ı Sâhib Mevlevîhanesi 1495, 1574
Karaköy Mescidi 180
Karanlık Camii 517
Karanlık Mescidi 875
Karanohut Mescidi 1603
Karcı Süleyman Mescidi 1525
Kariye Camii 287, 1411, 1568
Karyağdı Ali Baba Tekkesi 1159
Kasapbaşı Mescidi 568, 1015, 1334
Kasaplar Mescidi 1198
Kasaplar Tekkesi 871
Kasım Ağa Mescidi 872
Kasım Çavuş Mescidi 545, 938
Kasım Paşa Camii 127, 379
Kasım Paşa Tekkesi 241
Kasım Subaşı Tekkesi 1366, 1525
Kasımpaşa Çeşmesi 1337
Kasımpaşa Mevlevîhanesi 54, 184, 250, 321, 482, 572, 580, 672, 846, 968, 969, 1094, 1124, 1157, 1236 1328, 1418, 1475, 1581
Kasımpaşa Tekkesi 1484
Kaşgarî Abdullah Efendi Tekkesi 1118
Kâşgarî Dergâhı 226, 373, 629, 1084, 1141, 1273, 1327, 1500, 1537, 1618, 1629,1641
Kâşgarî Tekkesi 75, 77, 249, 260, 272, 499, 801, 822, 900, 1321
Kâşgarî Türbesi 279
Kâtip Camii 35, 118, 455, 706, 1453, 1454
Katırcı Hanı Mescidi 6
Kavak İskelesi Mescidi 371
Kavak Yeni Camii 946
Kavaklı Mescidi 1015
Kayalar Camii 1250
Kayalar Dergâhı 1258
Kaymak Mustafa Paşa Camii 948
Kaymakçı Tekkesi 969
Kazgancı Camii 764, 1137
Kazgancı Mescidi 803, 1413
Kebeci Hanı 1402
Kefevî Camii 1437
Kemâl Mescidi 986
Kemâliye 881
Kemhacı Mescidi 944
Kemhacıbaşı Mehmed Ağa Mescidi 704
Kepenekçi Mescidi 802
Kestelli Mescidi 1125
Keşfî Ca'fer Efendi Tekkesi 513, 557, 702, 976, 1241, 1417, 1684
Ketenci Mescidi 1326
Ketenkapısı Mescidi 1693
Kethüdâ Hatun Camii 701
Kethüdâ Kadın Camii 385
Kıbrıs Mevlevîhanesi 405, 1148
Kılıç Ali Paşa Camii 579, 621, 865, 1319, 1339
Kılıç Ali Paşa Türbesi 1470
Kilise Camii 299, 332, 886
Kirazlı Mescid 293
Kırımî Mescidi 1108
Kırkçeşme Camii 199
Kırkçeşme kemerleri 41
Kızıl Mescid 235, 381, 535, 548, 693, 1538
Kızılminare Mescidi 568, 936
Koca Mustafa Paşa Camii 527
Koca Mustafa Paşa Tekkesi 1678
Koca Mustafa Paşa Zaviyesi 630
Kocamustafapaşa Tekkesi 141, 183, 232, 653, 683, 889, 1087, 1248, 1266, 1338, 1514, 1554
Kocamustafapaşa Zaviyesi 1604
Koğacı Dede Mescidi 1012
Konya Mevlevîhanesi 419
Koruklu Tekkesi 411

Kösemihal Köprüsü 1199
Kubbe Tekkesi 563, 1450
Kudüs Mevlevîhanesi 405
Kul Camii 1109
Kulaksız Mescidi 721
Kuleli Bahçesi Mescidi 1200
Kuloğlu Camii 517
Kumkapı Mescidi 1528
Kumrulu Mescidi 1508
Kurbâği Nasuh Mescidi 426
Kurban Nasuh Mescidi 426
Kurşunlu Mahzen 462, 924, 1012, 1199, 1343
Kurşunlu Medresesi 137
Kurşunlu Tekkesi 357
Kurşunlu Türbe 939, 1179
Kuruçeşme Mescidi 1289
Kuruyemişçi Mescidi 1269
Kuşluk Hamamı 1456
Kuşoğlu Mescidi 1143
Kuyucu Murad Paşa Medresesi 994
Küçük Ayasofya 690, 801, 817
Küçük Ayasofya Camii 1526
Küçük Ayasofya Tekkesi 75, 243
Küçük Ayasofya Zaviyesi 747
Küçük Camii 146
Küçük Karaman Camii 556
Küçük Piyâle Paşa Camii 1167
Kürkçü Mescidi 690
Kürkçübaşı Tekkesi 626
Kütahya Mevlevîhanesi 589, 1459
Kütüphane-i Umumi 1058

L

Lagarî Tekkesi 359
Lâleli Camii 6, 238, 704, 898, 914, 1207, 1690
Lâleli Türbesi 3, 18, 26, 31, 909
Lâlezâr Mescidi 976
La'lîzâde Çeşmesi 1164
Lâ'lîzâde Tekkesi 63
Lefkoşe Mevlevîhanesi 310, 605, 1148
Levend Çiftliği Kışlası 39
Leylek Mescidi 1334
Leylî Kız Sanayi Mektebi 99

M

Maçka Camii 1338
Maçka Kışlası 21
Maçka Mescidi 1601
Mahkeme Camii 1718
Mahmud Ağa Mescidi 54
Mahmud Çelebi Zaviyesi 224
Mahmud Efendi Dârülhadisi 912
Mahmud II Türbesi 11, 12, 18, 1244, 1287
Mahmud Paşa Camii 16, 131, 139, 252, 537, 739, 1054, 1237, 1338, 1686
Mahmud Paşa Medresesi 903
Mahmud Paşa Türbesi 1447
Makasçılar Mescidi 1334
Malcı Mescidi 1288
Manastır Mescidi 1146
Manisa Mevlevîhanesi 505, 803, 1091
Ma'rûf-ı Kerhî Mescidi 1327
Mehmed Ağa Camii 258, 407, 769, 1684
Mehmed Ağa Dârülhadisi 61
Mehmed Ağa Tekkesi 931
Mehmed Ağa Zaviyesi 98, 704, 1108, 1372, 1510
Mehmed Ali Paşa Türbesi 17
Mehmed Çelebi Mektebi 1595
Mehmed Çelebi Mescidi 510, 779
Mehmed III Türbesi 40
Mehmed Paşa Camii 380, 619, 701, 706, 913, 1168
Mehmed Paşa Dergâhı 166, 706
Mehmed Paşa Hanı 1199
Mehmed Paşa Mescidi 548, 1004
Mehmed Paşa Tekkesi 113, 114, 123, 164, 439, 682, 751, 761, 1150, 1152, 1171, 1277, 1454
Mehmed Paşa Türbesi 162
Mehmed Paşa Zaviyesi 184, 894
Mehterhane 21

Mekteb-i Harbiye 21
Mekteb-i Mülkiye 85
Mekteb-i Sultanî 85
Mekteb-i Tıbbiye 156
Melek Hatun Mescidi 1558
Merdivenli Mescidi 881
Merkez Efendi Tekkesi 60, 702, 820, 1149, 1268, 1658
Merzifonî Mustafa Paşa Medresesi 1239
Merzifonlu Kara Mustafa Paşa Medresesi 1191, 1443
Merzifonlu Mustafa Paşa Medresesi 614
Mescid-i Aksa 21
Mescid-i Haram 39
Mevlana Dergâhı 104, 109, 545
Mevlana Türbesi 73, 90
Meyyit İskelesi Mescidi 1119
Mihrimâh Sultan Camii 442, 685, 937, 1046, 1171, 1286, 1515, 1614
Mihrimah Sultan Medresesi 133
Mihrişah Sultan Türbesi 217
Mihrişâh Vâlide Sultan Türbesi 9, 17, 36, 724, 1443, 1563
Mimar Mescidi 256
Mimar Sinan Mescidi 1022
Mimar Tekkesi 460
Mîrahur Camii 948
Mîrahûr Mescidi 796
Mir-i büdelâ Tekkesi 122
Mirişah Sultan Türbesi 1141
Mısır Çarşısı 1389
Mısır Mevlevîhanesi 310, 1226, 1241
Mismarî Şücâ Mescidi 827
Mısrî Dergâhı 263, 1258
Molla Aşkî Camii 1338, 1352
Molla Aşkî Mescidi 510
Molla Çelebi Zaviyesi 1577
Molla Gürânî Camii 90
Molla Güranî Zaviyesi 268, 412
Molla Husrev Mescidi 207
Molla İshak Medresesi 1342
Molla Mî'rât Medresesi 1342
Molla Şeref Mescidi 78
Muabbir Tekkesi 304, 375, 967
Muğla Mevlevîhanesi 1560
Muhasebeci Mescidi 162
Muhsinoğlu Hanı 1065
Muhyiddin Arabî Türbesi 478, 929
Murad I Türbesi 5, 24, 19
Murad II Türbesi 4, 10, 21, 35
Murad III Türbesi 7, 20, 29, 37
Murad Çavuş Mescidi 1205
Murad Efendi Tekkesi 429
Murad Molla Tekkesi 86, 468, 475, 474, 505, 532, 597, 665, 848, 998, 999, 1155, 1317, 1414
Murad Paşa Camii 58, 63, 245, 276, 378, 408, 453, 467, 736, 753, 762, 815, 904, 1081, 1087, 1243, 1425, 1436, 1443, 1481, 1488, 1532, 1539, 1548, 1656
Murad Paşa Medresesi 379
Murad Paşa Türbesi 1039
Muradiye Dârüşşifası 1600
Muradiye Külliyesi 221
Muradiye Medresesi 1256, 1288
Musa Çavuş Tekkesi 1172
Muslihiddin Mektebi 14
Mustafa I Türbesi 19
Mustafa III Türbesi 31
Mustafa Paşa Dergâhı 170, 188, 191, 733, 1158, 1428, 1661, 1673
Mustafa Paşa Tekkesi 299, 309, 312, 904, 936, 1534
Mustafa Paşa Zaviyesi 766, 1510
Mustafapaşa Köprüsü 41
Müftü Abdülkadir Efendi Mescidi 1557
Müftü Hamamı 485, 1244
Müftü Medresesi 212
Mühendishane 40
Münire Sultan Türbesi 10, 14, 46
Mürekkepçiler Mescidi 378

N

Nahılbend Mescidi 611
Nakşibendî Tekkesi 1221, 1272
Nakşıdil Vâlide Sultan Türbesi 2, 10, 11

Nalbantoğlu Tekkesi 1522
Nalçacı Mescidi 573
Nallı Mescidi 256, 532
Narlı Tekkesi 229, 1426
Narlı Zaviyesi 1533
Nasrullah Camii 1625
Nasûhî Dergâhı 1107
Nasûhî Tekkesi 232, 665, 766, 796, 851, 863, 931, 963, 1157, 1232, 1349, 1402, 1419, 1455, 1457, 1488, 1579, 1586
Nasûhî Tekkesi Mescidi 731
Nasûhîzade Tekkesi 416
Nazmîzâde Mescidi 338
Nazmizâde Tekkesi 110, 127, 1025, 1507
Nevbahar Mescidi 1106, 1255
Nişan Boyalı Mehmed Paşa Camii 986
Nişancı Camii 128, 404, 886, 1559, 1574
Nişancı Mehmet Paşa Camii 515
Nişancı Mehmed Paşa Tekkesi 1564
Nişancı Paşa Camii 160
Nizâmiye Tekkesi 1319
Noktacı Camii 1609
Nu'maniye Dergâhı 498
Nureddin Cerrahî Tekkesi 139, 461, 543, 1017
Nuruosmaniye 25
Nuruosmaniye Camii 21, 35, 110, 1293, 1371, 1386, 1507
Nuruosmaniye Kütüphanesi 1278
Nuruosmaniye Türbesi 1, 4, 7, 18, 32, 43
Nusretiye Camii 46, 649, 678, 709, 848, 1274, 1346

Odabaşı Camii 1104
Odabaşı Tekkesi 758
Odalar Mescidi 1198
Odunyarıcı Mescidi 571
Okmeydanı Tekkesi556
Olanlar Tekkesi 1696
Oluklubayır Tekkesi 259
Orhan Gazi İmareti 408
Orhan Gazi Medresesi 408
Orhaniye Külliyesi 221
Orta Camii 1659
Orta Mescidi 669
Ortaköy Camii 960
Ortaköy Mescidi 1060
Osman Gazi Türbesi 19, 38
Osman Paşa Medresesi 986
Osmanşah Bey Camii 971
Otakçılar Mescidi 523
Oymakapı Mescidi 915

Öksüzce Camii 408, 1054, 1338
Öksüzce Hatib Mescidi 982
Ömer Bey Camii 1512
Ördekkasap Mescidi 1022
Özbekler Tekkesi 88, 1177, 1322

Papasoğlu Mescidi 1025, 1182
Paşabahçe Mescidi 30
Paşmakçı Tekkesi 1167
Payas Kalesi 39
Pazar Tekkesi 458
Peçuy Mevlevîhanesi 321
Pertevniyal Vâlide Sultan Türbesi 25, 35
Pîrî Paşa Camii 474
Pîrî Paşa Medresesi 616
Pîrî Paşa Mescidi 405
Pirinç Hanı 1163
Pirinççi Camii 1532
Pirinççi Mescidi 1509
Pişmaniye Mescidi 61, 967
Piyâle Paşa Camii 95, 754, 911, 1503

Râgıb Paşa Kütüphanesi Mezarlığı 599
Ramazan Baba Tekkesi 1217
Râmî Kışlası 21, 695
Ravza-i Mutahhara 164
Reisli Mektebi 980
Resmi Mescidi 166
Rum Mehmed Paşa Camii 261
Rumeli Hisarı 23, 360, 1350, 1531
Rûmiye Medresesi 621
Rüstem Paşa Hanı 739
Rüstem Paşa Kütüphanesi 1046

Saburî Tekkesi 108
Saçlı Abdülkadir Efendi Tekkesi 1670
Saçlı Emir Efendi Tekkesi 546, 749
Sa'dâbad Kasrı 754
Sa'dî Efendi Dârülkurrâsı 250
Sa'di Tekkesi 139
Safvetî Paşa Dergâhı 1232
Sağrıcılar Camii 500
Sağrıcılar Mescidi 1682
Sahib Atâ Zaviyesi 90
Sahra-yı Mübareke 41
Sakabaşı Mescidi 1575
Salacak Mescidi 227
Salı Tekkesi 505
Saliha Sultan Camii 845
Samatya Medresesi 688
Samatya Mescidi 507
Sancakdar Zaviyesi 1155
Saraç İshak Camii 1374
Saraçhane 1328
Saraçhanebaşı Camii 1566
Saray-ı Cedid 945
Sarı Mûsâ Dede Dergâhı 1215
Sarı Mûsâ Mescidi 532
Sarı Nasûh Mescidi 1575
Sarıgerz Mescidi 130, 251, 796, 1515
Sarıtimur Mescidi 1005
Sarıyer Hamamı 1687
Sarmaşık Mescidi 502
Sarmaşık Tekkesi 1177
Sarraf İskender Camii Mezarlığı 530
Savaklar Mescidi 1071
Savaklar Tekkesi 241, 260, 391, 393, 463, 573, 1503
Sedd-i Kebir 1327
Sekbanbaşı Camii 517
Sekbanbaşı Mescidi 1316
Selami Efendi Dergâhı 201
Selâmî Efendi Tekkesi 436, 455, 543, 574, 1486, 1585, 1605, 1694
Selâmi Efendi Türbesi 260
Selâmî Tekkesi 299, 516, 1218
Selânik Baruthanesi 116, 672, 838, 1132, 1376, 1650
Selçuk Bey Medresesi 1020
Selçuk Hatun Zaviyesi 1314
Selim II Türbesi 40
Selimiye 991
Selimiye Camii 39, 46, 114, 149, 707, 993, 1286, 1292, 1361
Selimiye Dergâhı 730, 1449
Selimiye Hastahanesi 1349
Selimiye Kışlası 39
Selimiye Tekkesi 64, 176, 531, 765, 839, 1601
Sertarik Tekkesi 458
Seydî Ahmed Paşa Türbesi 1184
Seyyid Bilâl Zâviyesi 1640
Seyyid Gazi Zaviyesi 482
Seyyid Nizam Tekkesi 320, 742
Seyyid Nizameddin Tekkesi 1287
Seyyid Osman Hâşimî Tekkesi 976
Seyyid Velâyet Türbesi 1196
Sığrı Kalesi 35
Silahdar Paşa Tekkesi 858
Silivri Camii 287
Simav Zaviyesi 395
Simkeş Mescidi 611
Simkeşhane 11, 273, 611, 1395
Simkeşhane Mescidi 808
Sinan Ağa Camii 134
Sinan Paşa Camii 1392

Sinan Paşa Medresesi 240, 315, 352, 363, 455, 595, 830, 843, 997, 1024, 1143, 1272, 1392, 1420, 1536
Sinan Paşa Mektebi 646
Sinan Paşa Tekkesi 658
Sinan Paşa Türbesi 624, 660, 963
Sinekli Mescidi 1126
Sivasî Tekkesi 127
Siyâvuş Paşa Türbesi 113, 124, 494, 1262, 1444
Siyâvuş Paşa Türbesi Mezarlığı 1450
Sofular Dergâhı 1579
Sofular Tekkesi 1319
Sofya Camii 1383
Sofya Tekkesi 894
Soğanağa Mescidi 1508
Soğancılar 947
Soğukkuyu Camii 1150
Sokollu Mehmed Paşa Türbesi 571
Sokollu Türbesi 617
Sormagir Camii 401
Sormagir Mescidi 603, 695, 938
Sultan Ahmed Camii 64, 102, 133, 169, 253, 260, 464, 499, 621, 704, 874, 882, 990, 1084, 1121, 1278, 1328, 1463, 1502, 1691
Sultan Ahmed Camii türbesi 3
Sultan Ahmed Dârülhadisi 472
Sultan Ahmed Medresesi 533, 998, 1294, 1538
Sultan Ahmet Camii 1380, 1381, 1400
Sultan Bâyezid Camii 110, 518, 595
Sultan Bâyezid İmareti 125
Sultan Bâyezid Kabristanı 159
Sultan Bâyezid Medresesi 231, 251
Sultan Bâyezid Türbesi 518
Sultan Camii 9, 16, 1087
Sultan Hamamı 16
Sultan Mahmud Tekkesi 488
Sultan Mahmud Türbesi 6, 112, 143, 202, 272, 295, 302, 319, 386, 397, 413, 442, 444, 498, 501, 502, 506, 520, 522, 593, 712, 717, 732, 776, 934, 1038, 1067, 1189, 1214, 1245, 1313, 1354, 1368, 1390, 1412, 1458, 1429, 1433, 1478, 1496, 1623
Sultan Medresesi 1078, 1107, 1125, 1129
Sultan Mehmed Medresesi 931
Sultan Orhan Camii 1220, 1627
Sultan Orhan Tekkesi 482
Sultan Selim Medresesi 446
Sultan Selim Camii 17, 62, 71, 102, 128, 132, 418, 513, 623, 742, 748, 1092, 1123, 1152, 1258, 1296, 1297, 1508, 1649, 1661, 1686
Sultan Selim Hamamı 686
Sultan Selim Medresesi 1576
Sultan Selim Tekkesi 577
Sultan Selim Türbesi 7
Sultaniye Medresesi 993, 1106
Süleyman I Türbesi 3, 6, 9, 16, 17, 35, 37, 41
Süleyman Paşa Hanı 189
Süleymaniye 40, 64, 84, 98, 411, 468, 536, 551, 622, 675, 984, 991, 997, 1000, 1001, 1013, 1097, 1098, 1151, 1257, 1383, 1477, 1541, 1579
Süleymaniye Camii 16, 41, 131, 241, 255, 412, 451, 492, 499, 629, 702, 707, 929, 953, 1128, 1226, 1289, 1319, 1392, 1427, 1469, 1508, 1683, 1690
Süleymaniye Dârülhadisi 533, 565, 984, 1002, 1515, 1707
Süleymaniye Dârülkurrâsı 912
Süleymaniye Darüşşifası 618, 931, 1653
Süleymaniye Medresesi 121, 131, 163, 181, 316, 348, 402, 926, 967, 970, 1179, 1280, 1293, 1610
Süleymaniye Medresesi (Tokat) 1509
Süleymaniye Timarhanesi 179
Süleymaniye Tıp Medresesi 313
Süleymaniye Türbesi 264, 268, 388, 1111
Süleymaniye Zaviyesi 264
Sürûrî Mescidi 101, 1115
Sütlüce Tekkesi 21, 142

Şa'bânî Tekkesi 1252
Şa'bâniye Zaviyesi 1232
Şah Sultan Camii 712
Şah Sultan Tekkesi 67, 116, 123, 135, 167, 182, 183, 375, 818, 916, 977, 1259, 1602, 1641
Şah Sultan Türbesi 1207
Şahbaz Paşa Zaviyesi 1155
Şahmelek Zaviyesi 121, 329
Şahugeda Camii 1078
Şahzâde Camii 1678
Şam Mevlevîhanesi 366, 411, 1413, 1481
Şehsüvar Bey Mescidi 1573
Şehzâde Camii 6, 13, 15, 16, 21, 25, 36, 48, 62, 128, 178, 314, 352, 454, 459, 778, 910, 978, 1013, 1045, 1150, 1155, 1166, 1182, 1225, 1316, 1322, 1402, 1484, 1514, 1531, 1552, 1573, 1574, 1660, 1685, 1701
Şehzâde Camii Türbesi 1047
Şehzâde Cem Türbesi 30
Şehzâde Medresesi 161, 821
Şehzâde Türbesi 264, 1170
Şehzâdebaşı Camii 1602
Şemseddin Sivasi Tekkesi 440
Şemsî Paşa Camii 1025
Şemsi Paşa Tekkesi 1296
Şerefîye Tekkesi 498, 1584
Şerife Kadın Mescidi 65
Şeyh Bekir Zaviyesi 1066
Şeyh Camii 323, 737, 932, 1455, 1557
Şeyh Çolak Hasan Zaviyesi 1159
Şeyh Ebûbekir Zaviyesi 1540
Şeyh İlyas Türbesi 1702
Şeyh Murad Efendi Tekkesi 437, 1506
Şeyh Murad Tekkesi 199, 458, 998
Şeyh Murad Zaviyesi 1456, 1661
Şeyh Safiyeddin Zâviyesi 1126
Şeyh Süleyman Efendi Zaviyesi 446
Şeyh Vefa Türbesi 331, 549, 1575
Şeyh Yahyâ Türbesi 36
Şeyh-i Ekber Türbesi 284
Şeyhûniye 1622
Şeyhülharem Tekkesi 534, 1355, 1649, 1650
Şeyhzâde Mescidi 1110
Şifaiye Medresesi 272
Şihâbeddin Paşa Camii 1386
Şüca Mescidi 824
Şüheda Camii 710

Tabutçular Tekkesi 792
Tâceddin Tekkesi 128, 259
Tâcirzâde Mescidi 160
Tahir Ağa Dergâhı 1390
Tâhir Ağa Tekkesi 83, 84, 765, 1244
Tahtakale Mescidi 1158
Tahtaminare Mescidi 1532, 1685
Takyeci Mescidi 378
Tâlimci Mescidi 55
Tarabya Camii 21
Taşçılar Mescidi 937
Taşlıburun Tekkesi 88, 254, 395, 462, 622, 827, 934, 1438, 1535, 1623
Taşlıburun Dergâhı 110, 1552
Taşlık Camii 718
Taşlık Zaviyesi 1128
Tatlıkuyu Camii 989
Tatlıkuyu Mektebi 1147
Tatlıkuyu Mescidi 882, 1126
Tavaşî Süleyman Ağa Mescidi 1525
Tavşanlı Mevlevîhanesi 497
Tekerlek Camii 300
Temenna Tekkesi 99
Temenye Tekkesi 99
Tenbeller Mescidi 999
Tercüman Tekkesi 471
Tercüman Yunus Camii 250, 784, 1469
Tercüman Yunus Tekkesi 129, 1296, 1315
Tercüman Yunus Zaviyesi 160
Tersane 21
Tersane-i Âmire 38, 40

Terzi Kârhanesi Mescidi 151
Terzibaşı Mescidi 14
Tevekkül Hamamı 768
Timurhan Mescidi 872
Tokat Mevlevîhanesi 98
Toklu Dede Camii 573
Tomtom Camii 61, 356, 510
Tomtom Mescidi 944
Topçu Kışlası 247
Topçu Odaları Camii 239
Tophane Camii 256
Topkapı Camii 681, 1464
Topkapı Dergâhı 1463
Topkapı Medresesi 700
Topkapı Sarayı 695, 723
Trablus Mevlevîhanesi 161
Trabzon Mevlevîhanesi 1088
Tulumbacıbaşı Konağı 1436
Tunusbağı Mescidi 999
Turhan Bey Camii 296
Turşucu Mescidi 696
Tuzpazarı Tekkesi 350
Tüfenkhane 21
Tülbend Mescidi 1141
Tülbendçi Mescidi 686, 999
Tülbendzâde Camii 669

U

Ulu Cami 61, 133, 140, 623, 866, 1152, 1258, 1260, 1538, 1703
Uluç Hasan Paşa Mescidi 437
Uluğ Bey Medresesi 1148
Umûr Bey Camii 61
Unkapanı Mescidi 1182, 1525
Uşşâki Tekkesi 391
Uşşakî Zaviyesi 1179
Uzuncaova Camii 240
Uzuncaova Mescidi 1125

Ü

Üç Şerefeli Cami 80, 811, 1191, 1299, 1301,1514
Üçbaş Camii 1140
Üçkozlar Tekkesi 50
Üçkuzular (Üçkozlar) Tekkesi 978
Üçkuzular Tekkesi 50
Üçler Camii 540, 623
Üçşerefli Medresesi 1107
Ümmî Sinan Dergâhı 1571
Ümmî Sinan Tekkesi 1707
Ümmî Sinan Türbesi 1585
Ümmî Sinan Zaviyesi 127
Üsküdar Kışlası 1292
Üsküdar Mevlevîhanesi 191, 2961428, 1708
Üsküplü Camii 937
Üsküplü Mescidi 964

V

Vâlide Camii 13, 29, 310, 681, 1432, 1464, 1466, 1541, 1658, 1678, 1720
Vâlide Medresesi 1305
Vâlide Sultan Camii 6, 14, 37, 188, 252, 580, 758, 820, 975, 1241, 1295
Vâlide Sultan Dergâhı 1251
Vâlide Sultan Hamamı 1061
Vâlide Sultan Mektebi 737
Vâlide Sultan Türbesi 17, 19, 26, 31, 32, 44-46, 374, 549, 597, 1247, 1652
Vâlide Türbesi 46
Vâlide-i Atik Camii 1226
Vâlide-i Atik Külliyesi 693
Valide-i Cedid Camii 1053
Vefa Camii 532, 624, 701, 839, 1711
Vefa Türbesi 689, 997, 1062
Veled-i Karabaş Mescidi 912
Vezir Hanı 209
Viran türbe 174

Y

Yahnikapan Camii 554
Yahnikapan Mescidi 1583

Yahyâ Efendi Dergâhı 414, 561, 713, 863, 934
Yahyâ Efendi Tekkesi 58, 234, 267, 268, 300, 317, 462, 485, 506, 564, 620, 628, 702, 822, 841, 847, 853, 856, 894, 982, 1223, 1237, 1238, 1272, 1352, 1381, 1403, 1566, 1568, 1604, 1606, 1619, 1680, 1681, 1690
Yahyâ Efendi Türbesi 283, 288, 391, 577, 586, 444, 448, 520, 559, 652, 735, 791, 861, 892, 940, 1039, 1119, 1379, 1399, 1496, 1615, 1629
Yahyâ Güzel Camii 1282
Yahyâzâde Camii 1182
Yahyâzâde Dergâhı 1161, 1258, 1268, 1391
Yahyâzâde Tekkesi 286, 464, 873, 1323, 1414, 1671, 1679
Ya'kub Ağa Camii 270
Ya'kub Efendi Zaviyesi 141
Ya'kub Paşa Zaviyesi 797
Yalıköşkü Fabrikası 345
Yamaklar Mescidi 1025
Yamalı Hamamı 243, 1025
Yangın Kulesi 21
Yârhisarî Mescidi 1128
Yatağan Camii 795, 1352, 1654
Yatağan Tekkesi 1294
Yatağan Zaviyesi 69
Yatağanoğlu Camii 274
Yavaşça Mehmed Ağa Tekkesi 1241
Yavaşça Mektebi 989
Yayabaşı Camii 977
Yayla Mescidi 407, 577, 777, 1685
Yazıcı Mescidi 1125
Yedikule Mescidi 23
Yemişçiler Mescidi 1603
Yeni Cami (Kavarna) 948
Yeni Cami 7, 13, 15, 16, 18, 23-26, 30, 31, 35-38, 40, 43-46, 114, 166, 224, 620, 826, 1272, 1310, 1466, 1687
Yeni Cami Türbesi 1-7, 9, 11, 14, 16-20, 22, 24, 25, 28, 31, 32, 35-37, 40, 42, 44-46
Yeni Hamam 1204
Yeni Mahalle Mescidi 681
Yeni Selimiye 1387
Yeni Vâlide Camii 530, 998, 1001, 1463, 1661
Yenibahçe Mescidi 570
Yeniçeşme Mescidi 552, 970
Yenihan 1304
Yenikapı Camii 1073
Yenikapı Mescidi 1164
Yenikapı Mevlevîhanesi 11, 21, 77, 103, 118, 161, 133, 272, 310, 321, 372, 428, 544, 572, 699, 729, 861, 871, 892, 968, 1010, 1124, 1214, 1219, 1237, 1250, 1257, 1310, 1379, 1438, 1413, 1415, 1502, 1564, 1596, 1581, 1647
Yenimahalle Mescidi 1159
Yenişehir Mevlevîhanesi 1253, 1328, 1376
Yeraltı Camii 353, 1012
Yeşil İmareti 1598
Yeşil Kiremitli Mescidi 944
Yıldırım Camii 966
Yıldız Hamamı 1148
Yorganî Mescidi 740
Yurşkale Mescidi 8
Yusuf Paşa Medresesi 1018
Yüreş Kalesi 999

Zağferanlık Mahallesi Mescidi 436
Zâl Mahmud Paşa Mektebi 15
Zehrimar Mescidi 136, 253
Zenbilli Ali Efendi Camii 739
Zeyneb Sultan Camii 115, 155, 168, 223, 318, 428, 570, 588, 841, 1240, 1466
Zeyneb Sultan Türbesi 1082
Zeynîler Tekkesi 98, 303, 621, 1414, 1432, 1609
Zeynîler Zaviyesi 108, 921, 1129
Zeyniye Zaviyesi 183, 259
Zeyrek Camii 14, 102, 492, 912
Zeytinciler Mescidi 693
Zihgirci Mescidi 380, 882
Zincirli Medresesi 392

ESER ADLARI DİZİNİ

Eserin adından sonra yer alan (→) işareti eserle ilişkisi olan kişinin adına göndermeyi ifade eder.

Abdülkadir'in kasidesi şerhi → Elvan Efendi 447
Âb-ı Hayat Risalesi → Dâvud-ı Kayserî 408
Absal ü Salamân → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
Acâîbü'l-Mahlûkat → Mehmed Efendi (Rodosîzâde) 1015
Acâîbü'l-Makdûr fi Nevâibi't-Timûr → Ahmed 145
Âdâb Şerhi → Hüseyin Çelebi (Emir-i Rûmî) 699
Âdâb Şerhi ta'likatı → Müfid İsmail Efendi 1213
Âdâb-ı Birgivî → Mehmed Efendi (Kefeli) 1007
Âdâb-ı Mîrî → Abdullah Efendi (Bıçakçılar imamı) 67
Âdâb-ı Mîrî → Yahyâ Efendi (Minkarîzâde) 1674
Âdâb-ı Mülûk → Kurd Mehmed Efendi 894
Adud hâşiyesi → Muslihiddin (Mevlânâ) (Kastalânî) 1125
Adudiye Şerhi → Muhammed Şah (Kazvinî) 1097
Afgan Seyahatnâmesi → Hamdî Ahmed Efendi 590
Ahbârü'd-Düvel → Ahmed Ebû'l-Abbas Efendi 161
Ahbârü'd-Düvel → Hasan Efendi (Koca) 624
Ahkâb risalesi → Halil Efendi (Kara) 577
Ahkâm → Abdülhalim Efendi 110
Ahkâmü'l-Müsafirin fi men düfine fî Civar-ı Ebâ Eyyûb → Abdullah Efendi 64
Ahlâk-ı Adudiye → Ahmed Efendi (Müneccimbaşı) 185
Ahlâk-ı Alâî → Ali Efendi (Kınalızâde) 262
Ahmed ü Mahmud → Zâtî İvâz Çelebi 1706
Ahsenü'l-Hadîs → Mehmed Şah Efendi (Okçuzâde) 1079
Ahsenü'l-Kısas → Sırrî Paşa 1508
Ahterî-i Kebir → Mustafa Efendi (Ahterî) 1157
Ahval-i Medine-i Münevvere → Abdullah Efendi 65
Akaid-i Adudiye Şerhi → Süleyman Efendi (Fâzıl) 1537
Akaid-i Nesefiye → Sa'dî Bey (Tâc Beyzâde) 1424
Akaid-i Nesefiye hâşiyesi → Muhyiddin Mehmed (Niksarî) 1106
Akaid-i Nesefiye Şerhi → Muhammed Şah (Kazvinî) 1097
Akaid-i Teftazânî Şerhi → Yusuf Sinan (Hamidî) 1701
Akaid-i Teftazânî'ye haşiyesi → Yusuf Efendi (Şeyh Sinan) 1693

Aksa'l-Edeb (Aksa'l-İreb) → Ahmed Efendi (İshak Hocası) 179
Aruz Risalesi 1431
Aruz Risalesi → Ragıb Mehmed Paşa 1340
Aruz-ı Endülüsî Şerhi → Muhammed Efendi (Hanbelîzâde) 1096
Arzuhal → Hâletî Mustafa Efendi (Azmîzâde) 565
Âsâr-ı Rif'at → Rif'at Mehmed Sadık Paşa 1397
Aşknâme → Ahmed Efendi (Gazzî) 175
Atlas Minor → Mahmud Râif Efendi (İngiliz) 928
Atlas Minor Tercümesi → Mustafa Halife (Hacı Halife) (Kâtib Çelebi) 1180
Avâmil → Mehmed Efendi 970
Avâmil → Şâkir Ahmed Efendi (Hacı) 1563
Avnü'r-Râiz fî ilmi'l-ferâiz → Fuzayl Çelebi (Cemâlîzâde) 540
Ayasofya Tarihi → Ahmed Gilanî 191
Aynî Tarihi Tercümesi → Sâlim Mehmed Emin Efendi (Mirzazâde) 1477
Aynî Tarihi'nin bir kıtasının tercümesi → Said Mehmed Efendi (Kara Halilzâde) 1452

Bahâiye → Mehmed Efendi (Molla Ahmedzâde) 1011
Bahâr ü Hazân → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
Bahar-ı Efkâr → İzzet Mehmed Efendi (Keçecizâde) 848
Bahâristan Şerhi → Şâkir Efendi 1563
Bahriye → Yahyâ Efendi (Ahîzâde) 1672
Bahrü'l-Garâib → Halimî Lutfullah Çelebi 588
Bahrü'l-Maarif → Sürûrî Mustafa Efendi 1556
Bahrü'l-Ulûm → Abdurrahman Efendi (Ezelîzâde) 90
Bânet Su'âd Kasidesi hâşiyesi → Abdülkadir Efendi 116
Bânet Su'âd Kasidesi Şerhi → Hayreddin Efendi 660
Bedâyiü'l-Âsâr → Cinânî Mustafa Efendi 398
Bedâyiü'l-Vekayi → Hasan Efendi (Koca) 624
Bedia → Mahmud Efendi 913
Bedrü'l-Mütteka fî Şerhi'l-Mültekâ → Mehmed Efendi 973
Behcetnâme → Abdullah Vassâf Efendi 84
Behcetü'l-Fetâvâ → Abdullah Efendi 62
Behcetü'l-Fetâvâ → Atâullah Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 335
Behcetü'n-Naîmâ → Kâmî Mehmed Efendi 860
Behcetü't-Tevarih → Şükrullah Çelebi 1607
Berbernâme → Sâbit Alâeddin Efendi 1410
Bereket → Şemseddin Nahifî 1583
el-Berku'l-Yemanî fi'l-Fethi'l-Osmanî → Muhammed Efendi (Hanbelîzâde) 1096
Beyt-i Dihkân → Hayrullah Efendi 664
Beyzâvî → İsmail Efendi 817
Beyzâvî → Mehmed Efendi (Tefsirî) 1022
Beyzâvî hâşiyesi → Abdülbâkî Efendi (Uşşâkîzâde) 104
Beyzâvî hâşiyesi → Hasan Efendi (Hacı Evhad Şeyhi) 622
Beyzâvî hâşiyesi → İvâz Efendi 842
Beyzâvî hâşiyesi → Mahmud Efendi 912

Beyzâvî hâşiyesi → Mehmed Efendi 970
Beyzâvî hâşiyesi → Mehmed Efendi (Abdülkerimzâde) 983
Beyzâvî hâşiyesi → Muhyiddin Mehmed Efendi 1107
Beyzâvî hâşiyesi → Nasrullah Efendi 1229
Beyzâvî ta'likatı → Muhyiddin Mehmed Efendi 1107
Beyzâvî Tefsiri hâşiyesi → Mehmed Efendi 970
Beyzâvî Tefsiri hâşiyesi → Nâdirî Mehmed Efendi (Ganîzâde) 1220
Beyzâvî Tefsiri ta'likatı → Abdülganî Efendi 108
Beyzâvî Tefsiri ta'likatı → Ahmed Efendi (İshak Hocası) 179
Beyzâvî'den Sûre-i A'raf'a hâşiye → Zekeriyâ Meylî Efendi 1707
Beyzâvî'ye hâşiye → Ahmed Efendi (Kevâkibîzâde) 181
Beyzâvî'ye hâşiye → Hamza Efendi 602
Beyzâvî'ye hâşiye → Sa'dî Sa'dullah Çelebi 1425
Bidâetü'l-Hükkâm → Ruhî Mehmed Efendi (Hâcibzâde) 1399
Birgivî'nin İzhar'na Şerh → Süleyman Feyzî Paşa 1540
Bostan Şerhi → Sürûrî Mustafa Efendi 1556
Buharî 1537
Buharî → Ebûlgays el-Gaşşaş 437
Buharî → İsmail Efendi 817
Buharî → Mehmed Efendi 978
Buharî Şerhi → Abdürrahim (Abbas Şâfiî) 133
Buharî Şerhi → Şemseddin Ahmed (Molla Güranî) 1576
Buharî'nin yarısına kadar Şerh → Sürûrî Mehmed Paşa 1556
Burhân-ı Kâtı' Tercümesi → Âsım Ahmed Efendi 326
Burhanü'l-Kifâye → Abdülaziz Efendi (Subhîzâde) 100
Bursa Vefeyatı → Eşref Abdullah Rûmî 498
Bülbülnâme → Es'ad Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 491
Bürde → Es'ad Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 491
Bürde-i Şerîfe Şerhi → Müfid İsmail Efendi 1213

Câlibü's-sürûr → Muhyiddin Mehmed Efendi 1107
Câm-ı Gîtînümâ 1425
Câm-ı Zafer → Sâfî Ahmed Efendi 1431
Câmî hâşiyesi → Emir Fâzıl (Küçük Emir) 480
Câmî hâşiyesi → Muslihiddin Muhammed Efendi (Lârî) 1127
Câmî kenarında kelimat → Mustafa Efendi (Mimarzâde) 1166
Câmî Telhisi Şerhi → Şemseddin Efendi (Fenârî) 1580
Câmi-i Hikâyât → Ahmed 145
Câmî'ye hâşiye → Garseddin Ahmed Şihâbeddin 545
Camî'ye Vukuât'a kadar hâşiye → Feyzî Abdullah Efendi 526
Câmiü'l-Envar → Tâceddin İbrahim Efendi 1609
Câmiü'l-Fusûleyn → Abdülhalim Halimî Efendi (Ahîzâde) 111
Câmiü'l-Fusûleyn → Fuzayl Çelebi (Cemâlîzâde) 540
Câmiü'l-Fusûleyn → Hayreddin Efendi 661
Câmiü'l-Fusûleyn → Mehmed Efendi (Nişancızâde) 1014
Câmiü'l-İcâreteyn → Ârif Mehmed Bey (Meşrebzâde) 312

Cemşîd u Hurşîd (Selmân-ı Sâvecî) → Mustafa (Şehzâde) 30
Cenâbî Tarihi → Cenâbî Mustafa Efendi 394
Ceride-i Havadis 1218, 1280, 1416, 1505
el-Cevâib → Fâris Ahmed Efendi 509
Cevâmiu'l-Lisan → Mustafa Efendi (Ahterî) 1157
Cezîre-i Mesnevî → Abdullah Efendi 61
Cezîre-i Mesnevî → Cevrî İbrahim Efendi 397
Cezîre-i Mesnevî Şerhi → Gâlib Said Mehmed Dede 544
Cezîretü'l-Mesnevî → Yusuf (Sineçâk) 1685
Cihannümâ → Mustafa Halife (Hacı Halife) (Kâtib Çelebi) 1180
Coğrafya-yı Atlasî → Ebûbekir Efendi (Coğrafyacı) 430
Cüz-i Lâyetecezzâ → Mustafa Efendi (Bostan) 1161

Çağminî Şerhi → Sinaneddin Yusuf Efendi 1514
Çeharyâr-ı Güzîn → Mustafa Efendi 1157
Çehrenâme → Sânî 1481
Çengnâme → Ahmed Dâi 160
Çengnâme → Derviş Reis 418

Dâfiü'l-Humûm → Gazâlî Mehmed Efendi (Deli Birader) 546
Daire-i Hendese Şerhi → Ahmed Efendi (İshak Hocası) 179
Dakaiku'l-Hakaik → Ahmed Şemseddin Efendi (İbn Kemâl) 224
Dânişverân-ı Nâdiredân → Beliğ İsmail Efendi (Şahin Emirzâde) 368
Dede Mevlidi → Mehmed Efendi (Dede Efendi) 993
Defter-i Muktesid → Süleyman Sûdî Efendi 1553
Delâil-i Hayrât 1349
Delâil-i Hayrât Şerhi → Müfid İsmail Efendi 1213
Derecâtü'l-Mesâlik fî Tabakati'l-Memâlik → Mustafa Paşa (Koca Nişancı) 1201
Deva-i Maraz → İsâ Efendi 801
Devhatü'l-Küttab → Necib Efendi (Suyolcuzade) 1244
Devhatü'l-Meşâyih → Abdülaziz Efendi (Mektûbîzâde) 100
Devhatü'l-Meşâyih → Münib Mehmed Efendi 1215
Devhatü'l-Meşâyih → Süleyman Sa'deddin Efendi (Müstakimzâde) 1552
Devhatü'l-Meşâyih zeyli → Rif'at Efendi (Topal) 1395
Dibâce Şerhi → Ya'kub Efendi (Şârih-i Şir'a) 1679
Dimyatiye → Es'ad Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 491
Dinkoz → Mehmed Efendi (Kebirî) 1007
Divan → Abdî Paşa (Abdurrahman) 53
Divan → Abdullah Mâhir Efendi 76
Divan → Abdülahad Nurî Efendi 98
Divan → Abdülaziz Efendi (Subhîzâde) 100
Divan → Abdülbâkî Efendi 103
Divan → Abdülbâkî Efendi (Uşşâkîzâde) 104
Divan → Abdülbâkî Mahmud Efendi 105
Divân → Abdülkerim Mehmed Efendi (Hoca Sa'deddinzâde) 124
Divan → Abdüllâtif Efendi (Riyazîzâde) 126

Divan → Abdürrahim Fâiz Efendi (Es'adzâde) 137
Divan → Ahmed Bey (Kaytaszâde) 158
Divan → Ahmed Efendi (Gazzî) 175
Divan → Ahmed Efendi (Mantıkî) 182
Divan → Ahmed Efendi (Müneccimbaşı) 185
Divan → Ahmed Saatî Efendi 224
Divan → Amrî Abdülkerim Efendi 306
Divan → Ârif Süleyman Bey 321
Divan → Arzî Mehmed Dede 325
Divan → Âsım Mehmed Efendi 326
Divan → Âsım Mehmed Efendi (Seyrekzâde) 326
Divan → Âşık Ali Paşa 329
Divan → Âşık Pîr Mehmed Çelebi 329
Divan → Atâullah Atâî Efendi (Nev'îzâde) 332
Divan → Atâullah Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 335
Divan → Âtıf Mehmed Emin Efendi 338
Divan → Âzerî İbrahim Efendi 344
Divan → Bahâî Mehmed Efendi 351
Divan → Behcetî Hüseyin Efendi 364
Divan → Beliğ Mehmed Emin Efendi 368
Divan → Bezmî Çelebi 372
Divan → Cem (Şehzade) 10
Divan → Cemâlî Ahmed Çelebi 393
Divan → Cevrî İbrahim Efendi 397
Divan → Ebülfazl Mehmed Efendi 437
Divan → Emin Mehmed Efendi 458
Divan → Eminî Mehmed Efendi 480
Divan → Enis Receb Dede 482
Divan → Es'ad Efendi 487
Divan → Es'ad Mehmed Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) 493
Divan → Eşref Abdullah Rûmî 498
Divan → Fâizî Abdullah Efendi (Sa'dîzâde) 508
Divan → Fâizî Abdülhay Efendi (Kafzâde) 508
Divan → Fâizî Mustafa Efendi (Börekçizâde) 508
Divan → Fasih Ahmed Dede 509
Divan → Fasihî Mehmed Efendi (Uşşakîzâde) 509
Divan → Fâzıl Hüseyin Bey 510
Divan → Fehim Mehmed Fârig Efendi 515
Divan → Fehmî Mustafa Efendi (Uncuzâde) 515
Divan → Fennî Mehmed Dede 516
Divan → Feyzî Bey 526
Divan → Feyzî Hasan Efendi (Simkeşzâde) 527
Divan → Fıtnat Zübeyde Hanım (Ebû İshakzâde) 536
Divan → Fuzûlî Mahmud Çelebi 540
Divan → Gâlib Abdülhalim Paşa (Türk) 542
Divan → Gâlib Said Mehmed Dede 544

Divan → Gavsî Ahmed Dede 545
Divan → Hakkı Bey (Yekçeşm) 561
Divan → Hâletî Mustafa Efendi (Azmîzâde) 565
Divan → Hasib Mehmed Efendi (Seyyid) 649
Divan → Hâşim Mehmed Efendi 652
Divan → Hâşimî Seyyid Mehmed Çelebi 653
Divan → Haşmet Efendi 654
Divan → Hâtif Hasan Efendi 655
Divan → Haylî Ahmed Efendi 660
Divan → Hayreddin Efendi 661
Divan → Hayretî Mehmed Çelebi 663
Divan → Hâzık Mehmed Efendi (Seyyid) 666
Divan → Hısâlî Abdurrahman Efendi 668
Divan → Hilâlî Çelebi 672
Divan → Hüdâî Mahmud Efendi 682
Divan → İbrahim Hakkı Efendi 764
Divan → İsmail Âsım Efendi (Çelebizâde) 814
Divan → İsmail Hakkı Efendi 825
Divan → İzzetî Mehmed Efendi (Şeyh) (Vişnezâde) 853
Divan → İzzî Süleyman Efendi 853
Divan → Kadrî Çelebi (Abdülkadir) 856
Divan → Kâmî Mehmed Efendi 860

Divan → Kânî Ebûbekir Efendi 865
Divan → Kâşif Mehmed Sa'deddin Efendi (Es'adzâde) 876
Divan → Kelimî Eyyûb Çelebi (Patburunzâde) 880
Divan → Keşfî Çelebi 886
Divan → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
Divan → Leylâ Hanım 901
Divan → Mâdih Mustafa Efendi 906
Divan → Mahvî Efendi 929
Divan → Makalî Mustafa Bey 929
Divan → Mecdî Mehmed Efendi 935
Divan → Mehmed Efendi (Allâme Şeyhi) 985
Divan → Muhyiddin Efendi (Fenarîzâde) 1105
Divan → Mukim İsmail Efendi (Sarı Nâib) 1112
Divan → Mustafa Dede (Siyahî) 1148
Divan → Mustafa Efendi 1160
Divan → Nabi Yusuf Efendi 1219
Divan → Nâdirî Mehmed Efendi (Ganîzâde) 1220
Divan → Nâmî Mehmed Efendi 1228
Divan → Nâmî Mehmed Efendi (Acemzâde) 1228
Divan → Nâşid İbrahim Bey 1232
Divan → Nâzım Mehmed Efendi (Kara) 1234
Divan → Nâzım Mustafa Efendi 1234
Divan → Nazîm Yahyâ Efendi 1240
Divan → Nazif Mehmed Efendi 1238

Divan → Nâzik Abdullah Efendi 1240
Divan → Nâzikî Mehmed Efendi 1240
Divan → Nazmî Efendi 1241
Divan → Nazmî Mehmed Efendi 1241
Divan → Necib Mehmed Efendi 1245
Divan → Nedim Ahmed Efendi 1248
Divan → Nedim Mehmed Efendi 1248
Divan → Nef'î Ömer Bey 1249
Divan → Nesib Mehmed Efendi (İki Yapraklızâde) 1250
Divan → Nesimî 1250
Divan → Neş'et Süleyman Efendi 1251
Divan → Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Divan → Nevres Abdürrezzak Efendi 1252
Divan → Nevres Efendi 1252
Divan → Neylî Ahmed Efendi (Mirzazâde) 1253
Divan → Nisârî Hüseyin Çelebi 1257
Divan → Niyâzî 1257
Divan → Nizâmeddin Ahmed Ebâ Nesim Efendi 1259
Divan → Nurî Efendi 1269
Divan → Nurî Halil Bey 1269
Divan → Ömer Efendi (Âmidî) 1317
Divan → Pertev Mehmed Efendi 1332
Divan → Rahmî Mustafa Efendi 1343
Divan → Râmî Mehmed Paşa 1349
Divan → Rasih Yusuf Efendi 1351
Divan → Râsim Mehmed Efendi (Çelebi Efendi) 1353
Divan → Râşid Mehmed Bey (Hacı) 1355
Divan → Râşid Mehmed Efendi 1356
Divan → Refdî Mehmed Efendi (Abdülkerimzâde) 1368
Divan → Re'fet Mehmed Aziz Efendi (Madrubzâde) 1369
Divan → Ref'î Mehmed Efendi (Nefeszâde) 1371
Divan → Ref'î Mehmed Emin Efendi (Kâlâyî) 1372
Divan → Reşid Efendi 1379
Divan → Rıfkî Mehmed Efendi 1388
Divan → Rızâ Efendi (Seyyid) (Zehrimârzâde) 1389
Divan → Rızâeddin Mustafa Efendi (Neccârzâde) 1392
Divan → Rızâî Mehmed Ali Efendi 1392
Divan → Rif'at Abdurrahman Bey 1392
Divan → Rif'at Hüseyin Efendi 1395
Divan → Riyâzî Mehmed Efendi 1398
Divan → Ruhî Osman Çelebi 1399
Divan → Ruhullah Mehmed Efendi (Sadreddinzâde) 1400
Divan → Sa'dî Emin Mehmed Efendi 1425
Divan → Sa'dî Mehmed Efendi (Hâfızzâde) 1425
Divan → Sâbir Dede (Parsâ) 1410
Divan → Sâbirî Mustafa Efendi 1410

Divan → Sâbit Alâeddin Efendi 1410
Divan → Sabûrî Hüseyin Efendi 1413
Divan → Safâyî Çelebi 1430
Divan → Safvetî Ali Efendi 1434
Divan → Sahib Ahmed Efendi 1410
Divan → Sâhib Osman Efendi (Pîrîzâde) 1436
Divan → Sâî Mustafa Çelebi 1437
Divan → Sâib Ali Dede 1437
Divan → Said Efendi 1440
Divan → Sâkıb Mustafa Dede 1459
Divan → Sâlih Efendi 1463
Divan → Sâmî Mustafa Bey 1479
Divan → Sâmî Yunus Bey 1480
Divan → Sâmiî Abdülkerim Efendi 1480
Divan → Sebzî Mehmed Efendi 1484
Divan → Sehî Çelebi 1485
Divan → Selim Mehmed Efendi 1490
Divan → Seyyid Mehmed Efendi (Kasımzâde) 1503
Divan → Sezâî Hasan Efendi 1504
Divan → Sıdkî Emetullah Hatun 1505
Divan → Sıdkî Mustafa Paşa 1506
Divan → Sun'î Mehmed Çelebi 1521

Divan → Süheyl Çelebi (Hemdem Kethüdâzâde) 1524
Divan → Sükkerî Zekeriyâ Efendi 1525
Divan → Süleyman Efendi (Mezâkî) 1538
Divan → Şânî Efendi 1568
Divan → Şehrî Mehmed Efendi (Kuloğlu) 1573
Divan → Şeyhî Mehmed Efendi 1598
Divan → Şuûrî Hasan Çelebi 1603
Divan → Şücâeddin Niyâzî Efendi 1604
Divan → Tâhir Mehmed Selâm Bey 1617
Divan → Tâib Ahmed Efendi (Osmanzâde) 1621
Divan → Tâib Mehmed Çelebi 1621
Divan → Tal'atî Hüseyin Efendi 1623
Divan → Tâlib Mehmed Efendi (Kürtzâde) 1623
Divan → Tarzî Mehmed Efendi 1624
Divan → Tayyibî Mehmed Çelebi 1627
Divan → Tıflî Ahmed Çelebi 1634
Divan → Ulvî Çelebi 1642
Divan → Ümmî Çelebi 1644
Divan → Vâsıf Hüseyin Efendi 1652
Divan → Vecdî Abdülbâkî Bey 1654
Divan → Vecihî Hasan Efendi 1655
Divan → Vehbî Efendi (Sünbülzâde) 1656
Divan → Velîyeddin Efendi 1660
Divan → Veysî Efendi (Üveysî) 1664

Divan → Yetimî Efendi 1683
Divan → Zarifî Ömer Efendi 1706
Divan → Zâti Süleyman Efendi 1706
Divan → Zekâî Mustafa Efendi 1707
Divan → Zeyneb Hatun 1709
Divan → Zihnî Mehmed Said Efendi 1714
Divan → Zuhûrî Mehmed Sâlih Efendi 1718
Divan-ı Arabî → Abdî Paşa (Abdurrahman) 53
Divan-ı Ayn-ı Zafer → Rif'at Halil İbrahim Bey (Mîrialemzâde) (Topuzluzâde) 1395
Divan-ı Eş'ar → Neşatî Ahmed Dede 1251
Divan-ı Hâfız Şerhi → Sürûrî Mustafa Efendi 1556
Divan-ı hezel (Nef'î) → Murad IV 28
Divan-ı İmru'l-Kays → Mehmed Efendi 972
Divan-ı Örfî → Mehmed Efendi (Rodosîzâde) 1015
Divan-ı Şevket Şerhi → Hayrî Efendi 663
Divançe → Fahreddin Ahmed Efendi 504
Divançe → Nebil Mehmed Bey 1242
Divançe → Ref'î Mehmed Efendi (Esirîzâde) 1371
Divançe → Said Bey (Hızır Ağazâde) 1440
Divançe → Servet Osman Efendi 1497
Divançe-i şiir → Abdünnâfi' Efendi (Ramazanzâde) 132
Divanü'l-Edeb → Şihâbeddin Ahmed (Muhaşşî) (Hafacî) 1600
Dürer → Ali Efendi (Kınalızâde) 262
Dürer → Halil Efendi (Kara) 577
Dürer ü Gurer → Abdülhalim Halimî Efendi (Ahîzâde) 111
Dürer ü Gurer → Cevherî Ali Efendi 397
Dürer ü Gurer → Husrev Mehmed Efendi 682
Dürer ü Gurer → Mehmed Efendi (Karamanîzâde) 1006
Dürer ü Gurer hâşiyesi → Ahmed Efendi (Karaca) 180
Dürer ü Gurer hâşiyesi → Hidâyetullah Efendi 671
Dürer ü Gurer hâşiyesi → Hâletî Mustafa Efendi (Azmîzâde) 565
Dürer ü Gurer hâşiyesi → Hasan Efendi (Kınalızâde) 624
Dürer ü Gurer hâşiyesi → Mehmed Efendi (Vankulu) 1024
Dürer ü Gurer hâşiyesi → Mehmed Efendi (Vardarî Şeyhzâde) 1024
Dürer ü Gurer hâşiyesi → Mustafa Efendi (Ebûssuûzâde) 1164
Dürer ü Gurer hâşiyesi → Mustafa Efendi (Mimarzâde) 1166
Dürer ü Gurer hâşiyesi → Fevzî Ahmed Efendi 524
Dürer ü Gurer Şerhi → Hasan Efendi (Ebûlihlâs) 622
Dürer ü Gurer ta'likatı → Atûfî Mehmed Efendi 340
Dürre ve Cevhere → Abdullah Abdî Efendi (Sarı) 55
Dürretü't-Tâc fî Sîreti'l-Mi'râc → Veysî Efendi (Üveysî) 1664
Dürr-i Muhtar → İbrahim Efendi (Hacı) 756
Dürr-i Yektâ → Es'ad Mehmed Efendi (İmamzâde) 493
ed-Dürrü'l-Manzûm (el-Ikdu'l-Manzum) → Cevherî Ali Efendi 397
Düstûrü'l-Amel → Şuûrî Hasan Çelebi 1603
Düstûrü'l-Amel → Veysî Efendi (Üveysî) 1664

Ebâ Eyyûb ehâdis-i merviyesi tercümesi → Mustafa Efendi (Eâlîzâde) 1160
Ebu'n-Necib Risâlesi Şerhi → Nahifî Mehmed Efendi 1223
Edhemnâme → Sâbit Alâeddin Efendi 1410
Ehâdis Şerhi → Muslihiddin Muhammed Efendi (Lârî) 1127
Ehâdis-i Erbaîn → Âşık Pîr Mehmed Çelebi 329
Ekmel → Abdurrahman Efendi 87
Ekmel → Nureddin Efendi 1266
Elfiye → Hayret Mehmed Efendi 663
Elfiye'ye hâşiye → Takiyeddin Efendi (Temimîzâde) 1622
Elsine-i Selâse → Süleyman Sa'deddin Efendi (Müstakimzâde) 1552
Emsile Şerhi → Sürûrî Mustafa Efendi 1556
Endülüsî Aruzu → Abdülmuhsin Efendi 128
Enhârü'l-Cinân fî Vicdani Ayâti'l-Kur'an → Abdullah Paşa (Çeteci) 81
Enîsü'l-Kalb → Âlî Mustafa Çelebi 271
Enmûzecu'l-Ulûm → Abdürrahim Efendi 134
Envârü'l-Ahdak → Alâeddin Ali (Musannifek) 230
Envârü'l-Âşıkîn → Mehmed Efendi (Yazıcızâde) 1025
Esasü'l-Belaga → İsmet İbrahim Bey 839
Eser-i Şevket → Şevket Mehmed Efendi 1591
Es'ile → Bâlî Efendi (Kara) 357
Es'iletü'l-Hikem → Ali Efendi (Türbe Şeyhi) 264
Esmâ-i Hüsna Şerhi → Abdülbâkî Efendi 102

Eşbâh → İshak Efendi 804
Eşbâh Şerhi → Hibetullah Mehmed Efendi (Tâcî) 671
Eşbâh Şerhi → Mustafa Efendi 1149
Eşbâh ta'likatı → Emrullah Mehmed Efendi 482
Eşbâh ta'likatı → Mustafa Efendi (Ebûlmeyâmin) 1164
Eşbâh u Nazair → Abdülhalim Halimî Efendi (Ahîzâde) 111
Eşcâr-ı Esmâr → Abdülaziz Efendi (Subhîzâde) 100
Eşkâl-i Te'sisiye hâşiyesi → Mustafa Efendi 1151
Eşrât-ı Saat → Mustafa Efendi (Mirza) 1174
Etvâk → Es'ad Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 491
Etvâr-ı Mülûk → Âşık Ali Paşa 329
Evrâd-ı Zeynîye → Abdüllâtif (Balat Kadısı) 125
Evveliyat-ı Şerh-i Mahsusât → Şevkî Mehmed Efendi 1595
Evzahu'l-Mesalik ilâ Marifeti'l-Büldan → Mehmed Efendi (Sipahizâde) 1016

Fatiha Tefsiri hâşiyesi → Osman Fazlî Efendi (Seyyid) (Atpazarî) 1297
Fenn-i Mimarî → Ahmed Efendi (İshak Hocası) 179
Ferâidü's-Seniyye → Mehmed Efendi (Şeyh) (Kevâkibîzâde) 1021
Ferâiz → Fâmî İsmail Efendi 509
Ferâiz → Hasan Efendi (Hacı Evhad Şeyhi) 622
Ferâiz → Hidâyetullah Efendi 671
Ferâiz → Kıvâmeddin Kasım Efendi 889
Ferâiz → Muhammed Efendi (Hanbelîzâde) 1096
Ferâiz → Muhyiddin Efendi (Acemî) 1104

Ferâiz Şerhi → Hüseyin Çelebi (Emir-i Rûmî) 699
Ferâiz Şerhi → Muhyiddin Efendi (Hatibzâde) 1105
Ferâiz-i Muhsin-i Kayserî → Feyzî Abdullah Efendi 526
Ferâiz-i Sirâciye Şerhi → Muhyiddin Mehmed Efendi (Fenarîzâde) 1109
Ferâizü's-Sirâciye Şerhi hâşiyesi → Muslihiddin Muhammed Efendi (Lârî) 1127
Ferhâd ü Şîrîn → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
Ferheng-i Şuûrî → Şuûrî Hasan Çelebi 1603
Ferîd ve'l-kurb → Muhammed Efendi (Hanbelîzâde) 1096
Fetâvâ → Atâullah Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 335
Fetâvâ-yı Bezzâziye → Mehmed Hâfızeddin (İbn-i Bezzâz) 1028
Fetâvâ-yı Hâmidiye → Hâmid Ahmed Efendi 596
Fetâvâ-yı Kadîhanî Tenkîhi → Ahmed Efendi (Mollacık) 183
Fetâvâ-yı Kâdiye → Feyzullah Feyzî Efendi (Hoca Sa'deddinzâde) 534
Fetâvâ-yı Kâdiye → Kâmî Mehmed Efendi 860
Fetâvâ-yı Rahmiye fi Vâkıati'l-Hanefiye → Abdürrahim Efendi 134
Feth-i Esrâr → Şeyhî Mehmed Efendi 1598
Fethiye → Alâeddin Ali (Kuşî) 230
Fethiye → Mahmud Efendi (Mîrim Çelebi) 919
Fethiye Tercümesi → Seydî Ali Reis 1499
Fethiye'ye hâşiye → Emin Mehmed Efendi 458
Fethu'l-Gâza → Feyzî Abdullah Efendi 526
Fevâid-i Aliyye → Sükûtî Mehmed Efendi 1525
Fevâid-i Ziyâiye → Mehmed Efendi (Kebirî) 1007
Fevâyihu'l-Miskiye fi'l-fevâtihi'l-Mekkiye → Abdurrahman Bistamî 86
el-Fevzü'l-Azîm → Hayreddin Efendi 661
Fezâil-i Salâvatü'n-Nebi → Abdülmecid Efendi (Sivasî) 128
Fezâil-i Şam → Abdülganî Efendi 108
Fezleke-i Arabî → Mustafa Halife (Hacı Halife) (Kâtib Çelebi) 1180
Fezleke-i Tarih → Ahmed Vefik Paşa 225
Fezleke-i Türkî → Mustafa Halife (Hacı Halife) (Kâtib Çelebi) 1180
Fıkh-ı Atâî → Atâullah Mehmed Efendi 334
Fıkh-ı Ekber Şerhi → Ahmed Efendi (Beyazîzâde) 171-172
Fıkh-ı Ekber Şerhi → İlyas 795
Fıkh-ı Ekber Şerhi → Muhyiddin Mehmed Efendi 1107
Fıkh-ı Ekber Şerhi → Nurullah Efendi 1277
Fıkh-ı Keydanî Tercümesi → Müfid İsmail Efendi 1213
Fihristü'l-ulûm → Hâfız-ı Acem 558
Firaknâme-i Halil → Halil İbrahim Bey 579
Firûznâme → Kâmî Mehmed Efendi 860
Fusûs → Bâlî Efendi 357
Fusûs → Muhyiddin Efendi (Ekmekçizâde) 1105
Fusûs-ı Hikem Tercümesi → Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Fütuhât-ı Sa'imiye → Şükrî Bey 1606
Fütûh-ı Mısrî → Veysî Efendi (Üveysî) 1664
Füyûzâtü'l-Habibiye alâ Salâti'l-Meşişiye → Reşid Ahmed Efendi 1377

Galatât-ı lûgat → Hâfid Mehmed Efendi 559
Gamze-i Dil → Feyzî Hasan Efendi (Simkeşzâde) 527
Garaib Lûgati → Câmî Mehmed Efendi (Hacı Hasanzâde) 384
Gâyetü'l-Beyân → Ahmed Efendi (Müneccimbaşı) 184
Gâyetü'l-Beyân → Sâlih Efendi 1462
Gâyetü'l-Gâye → Mehmed Efendi (Şârih-i Mülteka) 1020
Gayetü'l-kusva → Cemâleddin Muhammed Aksarayî 392
Gazavat-ı Mesleme → Nergisî Mehmed Efendi (Nergiszâde) 1249
Gazeliyat-ı Sâib Şerhi → Fehim Süleyman Efendi 515
Güher-rîz → Dürrî Süleyman Efendi 424
Gülbün-i Hânân → Halim Giray 588
Gül ü Nevrûz Şerhi → Sâbir Dede (Parsâ) 1410
Gül-i Sad-berk → Yahyâ Efendi (Bostanzâde) 1672
Gülistan Şerhi → Ayşî Mehmed Efendi 343
Gülistan Şerhi → Sürûrî Mustafa Efendi 1556
Gülistan Şerhi → Şâhidî Çelebi 1560
Gülistan Şerhi → Ya'kub Efendi (Şârih-i Şir'a) 1679
Gülşen-i Envâr → Mehmed Efendi (Uryânî) 1023
Gülşen-i Hayâl → Yusuf Ağa 1686
Gülşen-i Hulefâ → Murtaza Efendi (Nazmîzâde) 1118
Gülşen-i Hurremî → Rif'at Halil İbrahim Bey (Mîrialemzâde) (Topuzluzâde) 1395
Gülşen-i Tevhid → Dâvud Efendi 407
Gülşen-i Tevhid → Şâhidî İbrahim Dede 1560
Gûy ü Çevgân → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899

Haber-i Sahîh → Fevzî Efendi 524-525
Hâbnâme → Feyzî Hasan Efendi (Simkeşzâde) 527
Hâbnâme-i Veysî → Veysî Efendi (Üveysî) 1664
Hâce-i Kuzât → Şevki Mehmed Efendi 1595
Hadâiku'l-İman → Alâeddin Ali (Musannifek) 230
Hadâyıku'l-Hakâyık fî Tekmileti'ş-Şakâyık → Atâullah Atâî Efendi (Nev'îzâde) 332
Hadîkatü'l-Cevâmî → Ali Sâtı' Efendi (Zilelizâde) 303
Hadîkatü'l-Cevâmî → Hüseyin Efendi (Hâfız) 702
Hadîkatü'l-Vüzerâ → Tâib Ahmed Efendi (Osmanzâde) 1621
Hadîkatü'l-Vüzerâ zeyli → Rif'at Efendi (Topal) 1395
Hadîkatü'l-Vüzerâ zeyli → Şefkat Abdülfettâh Efendi 1570
Hadîkatü'n-Nedbe fî Tarîkati Şerh-i Muhammediye → Hüseyin Efendi 702
Hadîkatü'r-Rüesa 1328
Hadîkatü's-Süedâ → Fuzûlî Mahmud Çelebi 540
Hadis-i Erbaîn → Ahmed Efendi (İshak Hocası) 179
Hadis-i Erbaîn → Mustafa Efendi (Dayızâde) 1163
Hadis-i Erbaîn Şerhi → Müfid İsmail Efendi 1213
Hadis-i Erbaîn Şerhi → Süleyman Efendi (Fâzıl) 1537
Halebî → Mehmed Efendi (Kefeli) 1007
Hâl-i Huyûl → Rüşdî Mehmed Efendi 1405
Hamiletü'l-Küberâ → Resmî Ahmed Efendi 1376

el-Hamis fi'l-Ahvâli'n-Nefis → Hüseyin b. Mehmed 696
Hamriye → Es'ad Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 491
Hamse → Muidî Çelebi 1111
Hamse-i Aba → Mahmud Efendi 917
Hamse-i Atâî → Atâullah Atâî Efendi (Nev'îzâde) 332
Hamse-i Düstûriye → Hasan Efendi (Hâfız) (Gevrekzâde) 623
Hamse-i Nergisî → Nergisî Mehmed Efendi (Nergiszâde) 1249
Hamse-i Nizâmî → Mehmed Efendi (Rodosîzâde) 1015
Harâbât → Ziyâeddin Abdülhamid Paşa 1716
Harac-ı Ebû Yusuf → Mehmed Efendi (Rodosîzâde) 1015
Hasbihalnâme → Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Hâşiye ale'l-İsâm → Sâdık Mehmed Efendi (Müftîzâde) 1422
Hâşiye fi'l-Edeb → Sâdık Mehmed Efendi (Müftîzâde) 1422
Hâşiye-i Beyzâvî → Ahmed Efendi (Müneccimbaşı) 184
Hâşiye-i Eşbâh → Hayreddin Efendi 661
Hâşiye-i Hayâlî → Şücâeddin İlyas Efendi (Rûmî) 1604
Hâşiye-i İlâhîyat-ı Mevâkıf → Fethullah 523
Hâşiye-i Keşşâf → Ahmed Efendi (Şeyhzâde) 189
Hâşiye-i Metâli → Dâvud Efendi (Kara) 407
Hâşiye-i Metâli → Şücâeddin İlyas Efendi (Rûmî) 1604
Hâşiye-i Metn-i Tevâli → Muslihiddin Mustafa Efendi (Hocazâde) 1129
Hâşiye-i Miftâh → Abdüllâtif (Balat Kadısı) 125
Hâşiye-i Sadrü'ş-Şeria → Abdülaziz Efendi (Ümmüveledzâde) 100
Hâşiye-i Sadrü'ş-Şeria → Şemseddin Efendi (Kadızâde) 1580
Hâşiye-i Sadrü'ş-Şeria → Yahyâ Efendi 1669
Hâşiye-i Seyyid Şerif → Dâvud Efendi (Kara) 407
Hâşiye-i Şerh-i Akaid → Muhyiddin Efendi (Yaralıca) 1105
Hâşiye-i Şerh-i Mevâkıf → Hâfız-ı Acem 558
Hâşiye-i Şerh-i Mevâkıf → Muslihiddin Mustafa Efendi (Hocazâde) 1129
Hâşiye-i Şerhü'l-Ferâiz → Şihâbeddin Ahmed (Muhaşşî) (Hafacî) 1600
Hâşiye-i Tecrid → Mehdî Efendi (Efkârî) 936
Hâşiye-i Tecrid → Mehmed Efendi (Abdülkerimzâde) 983
Hâşiye-i Tecrid → Mehmed Efendi (Zülf-i nigâr) 1027
Hâşiye-i Tecrid → Şemseddin Efendi (Kadızâde) 1580
Hâşiye-i Tecrid → Şücâeddin Süleyman Efendi 1604
Hâşiye-i Tecrid hâşiyesi → Muhyiddin Mehmed Efendi 1107
Hâşiye-i Tefsir-i Kadî → Cemâleddin İshak Efendi (Cemâl Halife) 390
Hâşiye-i Telvih → Muhyiddin Mehmed Efendi (Samsunîzâde) 1110
Hâşiye-i Telvih → Muslihiddin 1125
Hâşiye-i Telvih → Muslihiddin Mustafa Efendi (Hocazâde) 1129
Hâşiye-i Vâfiye → Fuzayl Çelebi (Cemâlîzâde) 540
Hâşiyetü'r-Râzî ve'l-Câmî → Şihâbeddin Ahmed (Muhaşşî) (Hafacî) 1600
Havâşî-i Tecrid → Derviş Mehmed Efendi 414
Hayâl ü Yâr → Vücûdî Mehmed Efendi 1666
Hayâlî hâşiyesi → Abdullah Efendi (Bıçakçılar imamı) 67
Hayâlî hâşiyesi → Mehmed Efendi (Saçaklızâde) 1016

Hayatü'l-Hayavân → Muhammed Şah (Kazvinî) 1097
Hayr-âbâd → Nabi Yusuf Efendi 1219
Hayru'l-Hasen fî Şerhi'l-Müsteşârî'l-Mü'temen → Fethî Mehmed Ali Efendi (Osman Beyzâde) 523
Hazân-ı Âsâr → İzzet Mehmed Efendi (Keçecizâde) 848
Hazret-i Ali Kelâmını Tahmis → Niyâzî Mehmed Efendi (Mısrî) 1258
Hediyyetü'l-Huccac fi'l-Menâsiki'l-Hac → Abdullah Efendi 65
Hediyyetü'l-İhvân → Nazmî Mehmed Efendi 1241
Hediyyetü'l-Muhtediyyîn → Yusuf Ahî 1688
Hediyyetü'l-Uşşak → Abdülbâkî Efendi (La'lîzâde) 104
Heft Meclis → Âlî Mustafa Çelebi 271
Heft Peyker → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
Heşt Behişt → İdris-i Bitlisî 792
Hevâdî → Nureddin Efendi 1266
Hevesnâme → Ca'fer Çelebi (Tâczâde) 379
Heyâkilü'n-Nûr ta'likatı → Nevî Yahyâ Efendi 1252
Heyûlâ'ya dair bir risale → Hâfız-ı Acem 558
Hıtat-ı Makrizî → Abdülbâkî Efendi 102
Hidâye → Abdurrahman Efendi 87
Hidâye → Ahmed Efendi (Mollacık) 183
Hidâye → Halil Efendi (Kara) 577
Hidâye → Mehmed Efendi (Zülf-i nigâr) 1027
Hidâye → Sinan Paşa (Hoca) 1512
Hidâye (risale) → Muhyiddin Mehmed Efendi (Fenarîzâde) 1109
Hidâye evâiline hâşiye → Sürûrî Mustafa Efendi 1556
Hidâye hâşiyesi → Hidâyetullah Efendi 671
Hidâye hâşiyesi → İvâz Efendi 842
Hidâye hâşiyesi → Mehmed Efendi (Birgivî) 988
Hidâye Şerhi → Abdullah Efendi (Kecdehan damadı) 71
Hidâye Şerhi → Abdülhalim Halimî Efendi (Ahîzâde) 111
Hidâye Şerhi → Ahmed Efendi (Ramazanzâde) 186
Hidâye Şerhi → Ahmed Şemseddin Efendi (İbn Kemâl) 224
Hidâye Şerhi → Derviş Mehmed Efendi 414
Hidâye Şerhi → Mahmud Efendi (Muhaşşî Sinanzâde) 910
Hidâye Şerhi → Mehmed Efendi 970
Hidâye Şerhi → Perviz Efendi 1333
Hidâye Şerhi → Sinaneddin Yusuf Efendi (Muhaşşî) 1515
Hidâye şerhlerine kelimât → Şemseddin Ahmed Ensârî (Molla Ahmed) 1578
Hidâye ta'likatı → Ali Efendi (Kınalızâde) 262
Hidâye ta'likatı → Atâullah Atâî Ahmed Efendi 331
Hidâye ta'likatı → Hâletî Mustafa Efendi (Azmîzâde) 565
Hidâye ta'likatı → Mehmed Efendi 970
Hidâye ta'likatı → Mehmed Efendi 970
Hidâye ta'likatı → Mehmed Efendi (Babazâde) 986
Hidâye ta'likatı → Mehmed Efendi (Saidzâde) 1016
Hidâye ta'likatı → Muhyiddin Mehmed Efendi 1107

Hidâye ta'likatı → Muhyiddin Mehmed Efendi (Hüseynî) 1109
Hidâye ta'likatı → Muslihiddin Muhammed Efendi (Lârî) 1127
Hidâye ta'likatı → Mustafa Efendi 1149
Hidâye ta'likatı → Mustafa Efendi (Mimarzâde) 1166
Hidâye ta'likatı → Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Hidâye ta'likatı → Şemseddin Ahmed Efendi 1576
Hidâye talikatı → Şemseddin Mehmed Efendi 1581
Hidâyetü'l-Hikme → Lutfullah Efendi 904
Hidâyetü'l-Hikme → Mûsâ Paşa (Kadızade-i Rûmî) 1123
Hidâye'ye şerh → Zekeriyâ Meylî Efendi 1707
Hilye-i Çâryâr-ı Güzin → Cevrî İbrahim Efendi 398
Hilye-i Enbiyâ → Neşatî Ahmed Dede 1251
Hilye-i Saâdet Tercümesi → Fethî Mehmed Ali Efendi (Osman Beyzâde) 523
Hilye-i Sultanî → Fethî Mehmed Ali Efendi (Osman Beyzâde) 523
Hilyetü'l-Enbiyâ → Abdülaziz Efendi (Karaçelebizâde) 100
Hilyetü'l-Envâr → Nahifî Süleyman Efendi 1223
Hizbü'l-Ebrar maa Şerh → Hakkı Mehmed Efendi 562
Huccetü's-Semâ → İbrahim Efendi (Cerrah Şeyhi) 754
Husrev ü Şîrîn → Âhî Hasan Efendi 145
Husrev ü Şîrîn → Ahmed Efendi 162
Husrev ü Şîrîn → Celilî 389
Husrev ü Şîrîn → Fasih Ahmed Dede 509
Husrev ü Şîrîn → Şeyhî (Sinanî) 1597
Hûbânnâme → Fâzıl Hüseyin Bey 511
Hülâsatü'l-Bürhân fî İtâati's-Sultan → Abdülvehhâb Efendi (Yâsincizâde) 132
Hülâsatü'l-İrtifa → Rif'at Hüseyin Efendi 1395
Hülâsatü'l-İştikâk → Abdürrahim Efendi 134
Hülâsatü'l-İtibar → Resmî Ahmed Efendi 1376
Hümâyûnnâme → Alâeddin Ali Efendi 231
Hümâyûnnâme → Cemâlî 393
Hüseynî → Mehmed Efendi (Kefeli) 1007
Hüsn ü Aşk → Gâlib Said Mehmed Dede 544
Hüsn-i Dil → Ehli Mehmed Efendi (Tayyibzâde) 446
Hüsn-i Dil → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899

Islah-ı İzah → Mehmed Şah Efendi 1078
Islah-ı Miftâh → Ahmed Şemseddin Efendi (İbn Kemâl) 224
Istılahât-ı Daltabaniye → Râmî Paşa 1192
Itlâku's-Saltana → Mustafa Efendi (Tosî) (Küçük) 1179
Izharu'l-Hakk → Ömer Fehmî Efendi 1317
Izharu'l-Hakk → Rahmetullah Efendi 1342

İbârât → Mustafa Efendi (Bostan) 1161
İbn Fâriz Divanı Şerhi → Hasan Efendi (Burinî) 621
İbn Fâriz Şerhi → Elvan Efendi 447
İbn Hallikân (Muhtasar) → Riyâzî Mehmed Efendi 1398

İbn Hümâm ta'likatı → Mehmed Efendi 970
İbn Zeydûn Mektubu'nun şerhi → Said Mehmed Efendi (Kara Halilzâde) 1452
İbn-i Fâriz kasidesi şerhi → Dâvud-ı Kayserî 408
İbretnümâ → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
İbretnümâ → Muhyiddin Efendi 1104
İcâz-ı Nasîhatü'l-Hükemâ → Tâib Ahmed Efendi (Osmanzâde) 1621
İcmalü't-Tevarih → Tâib Ahmed Efendi (Osmanzâde) 1621
İdde → Kemâleddin Mehmed Efendi (Taşköprîzâde) 883
İddetü'l-Hesab Umdetü'l-Muhasib → Muhammed Efendi (Hanbelîzâde) 1096
el-İfadetü'l-Muknia fi Kırâati'l-Eimmeti'l-Erbaa → Abdullah Paşa (Köprülüzâde) 81
İhbârât (İhtiyârât) → Sabuhî Ahmed Dede 1413
İhtisar fi İktisari'l-Mecaz → İsmet İbrahim Bey 839
İhtisar-ı İ'caz → İsmet İbrahim Bey 839
İkazu'l-Kurrâ → Abdullah Efendi 65
İksîr-i Devlet → Nergisî Mehmed Efendi (Nergiszâde) 1249
İlâhiyat → Mehmed Efendi 970
el-İ'lâmi Beytullahi'l-Haram → Muhammed Efendi (Hanbelîzâde) 1096
İlhâmü'l-Mukaddes → Mustafa Halife (Hacı Halife) (Kâtib Çelebi) 1180
İlm-i hal → Kurd Mehmed Efendi 894
İmrae Nefseh risalesi → Abdülbâkî Ârif Efendi 101
İnâye → Mehmed Efendi 970
İnâyetü'l-Kadı → Şihâbeddin Ahmed (Muhaşşî) (Hafacî) 1600
İnsan-ı Kâmil → Nâzik Abdullah Efendi 1240
İnsanü'l-Uyûn fi Sireti'l-Me'mûn → Ali Efendi 252
İ'râb-ı Kur'ân → Ahmed Efendi (Ramazanzâde) 186
İrşâd → Alâeddin Ali (Musannifek) 230
İrşâdü'l-Akli's-Selim → Ebûssuûd Mehmed el-İmâdî Efendi 440
İrşâdü'l-Fıkh hâşiyesi → Muslihiddin Muhammed Efendi (Lârî) 1127
İsagoci → Ahmed Efendi 161
İsagoci → Hüsâmeddin Efendi 687
İsagoci Şerhi → Muhammed Şah (Kazvinî) 1097
İsagoci Şerhi → Sürûrî Mustafa Efendi 1556
İsâm → Abdullah Efendi 62
İsâm → Mehmed Efendi (Allâmek) 985
İsbât-ı Vacibi'l-Vücûd → Muhyiddin Mehmed Efendi 1107
İsbât-ı Vücûd şerhi → Muhyiddin Mehmed Efendi (Fenarîzâde) 1109
İshakiye → Ahmed Efendi (İshak Hocası) 179
İshaknâme → İshak Efendi 804
İshaknâme → Süheyl Bey 1524
İskendernâme → Figânî Çelebi 536
İstiârat → Abdüllâtif Efendi 126
İstiârat → Ahmed Efendi 167
İstiâre Risalesi → Abdülbâkî Ârif Efendi 101
İstiâre-i İsâm ta'likatı → Müfid İsmail Efendi 1213
İşârâtü'l-A'lâmiye → Ahmed Efendi 167

İşârâtü'l-Merâm min İbârâti'l-İmam → Ahmed Efendi (Beyazîzâde) 171
İşraku't-Tevârîh → Ya'kub Efendi (Kara) 1679
İthafü'l-Munsıfîn → Hamdan Efendi 590
İ'tilaf → Abdullah Efendi (Bıçakçılar imamı) 67
İttisal-i Ayât → Ahmed Efendi 169
İzz ü Zafer → Sâfî Ahmed Efendi 1431

Kader Risalesi → Hüdâî Mahmud Efendi 682
Kadı Beyzâvî 1537
Kadı Beyzâvî → Ebüssuûd Mehmed el-İmâdî Efendi 439
Kadı Beyzâvî → Mehmed Efendi (Saidzâde) 1016
Kadı Beyzâvî hâşiyesi → Abdullah Efendi (Bıçakçılar imamı) 67
Kadı Beyzâvî hâşiyesi → Kemâleddin İsmail Efendi 883
Kadı Beyzâvî hâşiyesi → Mehmed Efendi 978
Kadı Beyzâvî hâşiyesi → Mehmed Efendi (Allâmek) 985
Kadı Beyzâvî hâşiyesi → Muhyiddin Mehmed (Niksarî) 1106
Kadı Beyzâvî hâşiyesi → Muslihiddin Muhammed Efendi (Lârî) 1127
Kadı Beyzâvî ta'likatı → Mehdî Efendi (Efkârî) 936
Kadı Beyzâvî ta'likatı → Nurullah Efendi 1277
Kadı Beyzâvî Tefsiri → Ahmed Efendi (Kevâkibîzâde) 181-182
Kadı Beyzâvî Tefsiri → Ahmed Efendi (Seyyid) 187
Kadı Beyzâvî'ye hâşiye → Hayâlî Efendi 656
Kadı İyaz Şifâ'sına ta'likatı → Ahmed Efendi (İshak Hocası) 179
Kadîhân → Feyzullah Feyzî Mustafa Efendi (Kafzâde) 535
Kâfi → Abdülaziz Efendi (Karaçelebizâde) 100
Kâfi Şerhi → Mustafa Efendi (Mimarzâde) 1174
Kâfiye Camisi → Kurd Mehmed Efendi 894
Kâfiye radisi → Abdülkadir Efendi 116
Kâfiye Şerhi 1705
Kâfiye Şerhi → Abdülevvel Efendi 104
Kâfiye Şerhi → Ahmed Efendi 162
Kâfiye Şerhi → Ahmed Efendi (Karaca) 180
Kâfiye Şerhi → Feyzî Abdullah Efendi 526
Kâfiye Şerhi → Muhammed Şah (Kazvinî) 1097
Kâfiye Şerhi → Niyâzî Abdullah Efendi 1257
Kâfiye Tercümesi → Mehmed Efendi 970
Kâfiye'ye Türkçe i'rab → Kemâleddin Efendi (Seyyid) (Akkaftan) 882
Kahistânî → Süleyman Efendi 1533
Kalemiyye → Ali Efendi (Kınalızâde) 262
Kamaniçe Gazanâmesi → Nabi Yusuf Efendi 1219
Kamus → Abdurrahman Efendi 87
Kamus → Ahmed Efendi 161
Kamus → Âsım Ahmed Efendi 326
Kamus → Veysî Efendi (Üveysî) 1664
Kanunü'r-Reşad → Nergisî Mehmed Efendi (Nergiszâde) 1249
Kara Dâvud → Abdullah Efendi (Bıçakçılar imamı) 67

Karabağî 1692
Kaside Bür'e tesbî'i → Niyâzî Mehmed Efendi (Mısrî) 1258
Kaside-i Bürde Şerhi → Emin Mehmed Bey (Feyzî Beyzâde) 456
Kaside-i Bürde Şerhi → Mustafa Efendi (Bâlîzâde) 1160
Kaside-i Bürde'ye tahmis → Abdullah Efendi 61
Kaside-i Bürde'ye tahmis → Es'ad Mehmed Efendi (Hocazâde) 492
Kaside-i Bürde'ye tahmis → Şerif Mehmed Efendi (Şerifîzâde) 1589
Kaside-i Bürde'ye tahmis → Yahyâ Efendi (Zekeriyâzâde) 1674
Kaside-i Bürde'ye tahmis → Mehmed Efendi (Hocazâde) 1002
Kaside-i Bürde'ye tahmis → Mekkî Mehmed Efendi 1080
Kaside-i Bürde'ye tahmis → Resâ Mustafa Efendi 1375
Kaside-i Bür'e → Mekkî Mehmed Efendi 1080
Kaside-i Bür'e'ye Şerh → Hüsâmeddin Efendi (Şaşı) 688
Kaside-i Hemziye → Es'ad Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 491
Kaside-i Lâmiye → Abdî Paşa (Abdurrahman) 53
Kaside-i Mîmiyye naziresi → Muslihiddin Muhammed Efendi (Lârî) 1127
Kaside-i Mîmiyye Şerhi → Garseddin Ahmed Şihâbeddin 545
Kaside-i Mudâriye → Süleyman Sa'deddin Efendi (Müstakimzâde) 1552
Kaside-i Münferice → Abdullah Efendi (Kızılca Hayreddinzâde) 71
Kaside-i Nuniyye → Hızır Bey 668
Kaside-i Nuniye Şerhi → Müfid İsmail Efendi 1213
Kâşifü'l-Enhâr fî şerh-i Mülteka'l-Ebhâr → Mehmed Efendi 977
Kavaid-i Dürriye → Neşatî Ahmed Dede 1251
Kavaid-i I'râb Şerhi → Muhyiddin Mehmed Efendi (Kâfiyeci) 1110
el-Kavlü'l-Hasen fî Cevabı kavli li-men → Atâullah Atâî Efendi (Nev'îzâde) 332
Kaza ve Kader Risalesi → Ali Fâzıl Bey 266
Kâzîhan → Mehmed Efendi (Cerrahzâde) 989
Kazîmîr hâşiyeleri → Abdullah Efendi (Bıçakçılar imamı) 67
Kelimât-ı Çeharyâr-ı Güzîn → Mustafa Efendi (Fındık) (Hakkâk) 1165
Kelimeteyn-i Şehâdet → Muhyiddin Mehmed Efendi (Kâfiyeci) 1110
Kenz Şerhi → Mustafa Efendi 1151
Kenz Şerhi hâşiyesi → Mustafa Efendi (Bâlîzâde) 1160
Kenzü'd-Dakâik → Alâeddin Ali 230
Kenzü'l-Bedâyî → Güvâhî Çelebi 550
Kenzü'l-Umman ihtisarı → Müfid İsmail Efendi 1213
Keşf-i Beyân tercümesi → Ümidî İsmail Efendi 1644
Keşfü'l-Meşârık → Hayreddin Hızır Efendi 661
Keşfü'r-Rumûz → Alâeddin Ali 230
Keşfü'z-Zünûn → Mustafa Halife (Hacı Halife) (Kâtib Çelebi) 1180
Keşfü'z-Zünûn zeyli → İzzetî Mehmed Efendi (Şeyh) (Vişnezâde) 853
Keşşâf → Abdurrahman Efendi (Fakir ü Hakir) 91
Keşşâf → Ebûssuûd Mehmed el-İmâdî Efendi 439
Keşşâf → Mehmed Efendi (Saidzâde) 1016
Keşşâf hâşiyesi → Ahmed Şemseddin Efendi (İbn Kemâl) 224
Keşşâf hâşiyesi → Kemâleddin İsmail Efendi 883
Keşşâf Şerhi → Alâeddin Ali (Musannifek) 230

Keşşâf ta'likatı → Mehdî Efendi (Efkârî) 936
Keşşâf ta'likatı → Muhyiddin Mehmed Efendi 1107
Ketâib → Mahmud Efendi 912
Kıblenümâ → Mahmud Efendi (Mîrim Çelebi) 919
Kısas-ı Enbiyâ → Ebûlfazl Mehmed Efendi 437
Kısas-ı Enbiyâ Tercümesi → Şa'bân Şifâyî Efendi 1559
Kıyâfetnâme → Hamdullah Efendi 594
Kimya-ı Saâdet – Nasûh Nevâlî Efendi 1230
Kimya-yı Saâdet Tercümesi → Mehmed Efendi (Vankulu) 1024
Kimya-yı Saâdet Tercümesi → Sehâbî Çelebi 1485
Kimya-yı Tıbbî → Aziz Bey 345
Kitab-ı Âdâb şerhi → Muhyiddin Mehmed Efendi 1107
Kitab-ı Ahlâk → Ca'fer Çelebi (Tâczâde) 379
Kitab-ı Bahriye – Pîrî Muhyiddin Reis 1335
Kitab-ı Buharî → Ebûlgays el-Gaşşaş 437
Kitab-ı Büyû hâşiyesi → Ebûssuûd Mehmed el-İmâdî Efendi 440
Kitab-ı Gasbe → Şeyhî Efendi (Aksak) 1597
Kitab-ı Savm → Mehmed Efendi 970
Kitab-ı Sebt → Abdülkerim Efendi 122
Kitab-ı Siyer (risale) → Muhyiddin Mehmed Efendi (Fenarîzâde) 1109
Kitab-ı Tecrid hâşiyesi → Muhyiddin Mehmed Efendi (Fenarîzâde) 1109
Kitab-ı Tılsımât – Mehmed Efendi 969
Kitabü'l-Büyû → Ali Efendi (Çalık) 258
Kitabü'l-Vasiye – Ahmed Efendi (Beyazîzâde) 172
Kitabü'l-Vefâ fî Ta'rifi Şerefi'l-Mustafa → Neylî Ahmed Efendi (Mirzazâde) 1253
Kitabü's-Sevag → Şihâbeddin Ahmed (Muhaşşî) (Hafacî) 1600
Kudurî Şerhi → Hasan Efendi (Koca) 629
Künûzu'l-Esrâr → Hakkı Mehmed Efendi 562
Kürretü'l-Ayn → Ebûbekir Efendi 429

Lâmiye → Es'ad Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 491
Lâtife → Vehbî Efendi (Sünbülzâde) 1656
Lehçe-i Osmanî → Ahmed Vefik Paşa 225
Lehçetü'l-Lûgat – Es'ad Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 491
Lemezatnâme-i Meşâyih Silsilesi → Mahmud Efendi (Hulvî) 917
Letâifnâme → Ahmed Efendi 161
Letâifü'l-Ezkâr → Abdülmecid Efendi (Sivasî) 128
Levâyih tercümesi → Müfid İsmail Efendi 1213
Leylâ vü Mecnun → Celilî 389
Leylâ vü Mecnun → Hamdullah Efendi 594
Leylâ vü Mecnun → Hayâlî Abdülvehhâb Efendi 656
Leylâ vü Mecnun → Fâizî Abdülhay Efendi (Kafzâde) 508
Leylâ vü Mecnun → Sâlih Efendi (Celâlzâde) 1463
Lezâizü'l-Esrâr – Abdülmecid Efendi (Sivasî) 128
Lutfnâme → Lutfî Paşa 903
Lübâb → Alâeddin Ali (Musannifek) 230

Lûgat-ı Tarihiye ve Coğrafiye → Rif'at Ahmed Efendi 1393

Maarifnâme → Âşık Ali Paşa 329
Maarîku'l-kitab → Hâfız-ı Acem 558
Mahbubü'l-Hamâil fi Keşfi'l-Mesâil → Alâeddin Ali (Kuşî) 230
Mâhiyetü'l-Âşıkîn → Sâlim Mehmed Emin Efendi (Mirzazâde) 1477
Mahmud ü Ayaz → Fasih Ahmed Dede 509
Mahmudiye → Bedreddin Mahmud Efendi 362
Mahzen-i Bahr → Nâdirî Mehmed Efendi (Ganîzâde) 1220
Mahzenü'l-Fıkh → Muslihiddin Efendi 1126
Makale-i Şücâiye → Iyânî Muzaffer Efendi 733
Makâmât → Mehmed Efendi (Abdülkerimzâde) 983
Makamât-ı Harirî → Ahmed Vefik Paşa 225
Makamât-ı Harîrî Şerhi → Tâhir Mehmed Selâm Bey 1617
Makamât-ı Harîrî Tercümesi → Hamdî Ahmed Efendi 590
Makame-i Kandiye (Fethiye) → Abdülbâkî Ârif Efendi 101
Maksûd → Mehmed Efendi (Birgivî) 988
Maktel-i Hazret-i İmam Hüseyin → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
Manevî → İbrahim Efendi (Gülşenî) 756
Mansubat Şerhi → Mahmud Efendi 913
Manzume-i Şahidî nazîresi → Vehbî Efendi (Sünbülzâde) 1656
Marifetnâme → İbrahim Hakkı Efendi 764
Matlau's-Sa'deyn → Ragıb Mehmed Paşa 1340
Meahidü't-Tensîs → Abdürrahim (Abbas Şâfiî) 133
Meânî Şerhi → Hasan Efendi (Koca) 629
Mebânî-i İnşa → Süleyman Paşa 1546
Mebniyetü'l-Mehâkim → Mehmed Efendi (Şârih-i Mülteka) 1020
Mecelletü'n-Nisâb → Süleyman Sa'deddin Efendi (Müstakimzâde) 1552
Mecma risalesi → Cemâleddin Muhammed Aksarayî 392
Mecma-ı Behreyn → Mehmed Efendi 971
Mecma-ı Fetvâ → Ali Efendi 251
Mecmaü'l-Bahreyn → İvâz Efendi 844
Mecmaü'l-Enhâr → Abdurrahman Efendi (Şeyhzâde) 94
Mecmaü'l-Fazâil → Hüdâî Mahmud Efendi 682
Mecmaü'l-Letâif → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
Mecmua → Abdullah Efendi (Sarı) 73
Mecmua → Ali Efendi (Paşmakçı) 263
Mecmua → Muslihiddin Efendi 1126
Mecmua-i Fetâvâ → Abdürrahim Efendi (Menteşzâde) 136
Mecmua-i Fetvâ → Ebûssuûd Mehmed el-İmâdî Efendi 440
Mecmua-i Sukûk → Âşık Pîr Mehmed Çelebi 329
Mecmuatü's-Sakk → Nu'man Efendi (Debbağzâde) 1263
Mecmuatü't-Tefâsîr ve'n-Nükûl → Hasan Efendi (Hacı Evhad Şeyhi) 622
Medinetü'l-ilm → Hâfız-ı Acem 558
Mefâtîhu'l-Fütûh fî Ahvâli'r-Rûh → İbrahim Efendi (Sirkezâde) 762
Mehdü'l-Envâr → Vahdî Osman Efendi 1648

Mektûbât Tercümesi → Süleyman Sa'deddin Efendi (Müstakimzâde) 1552
Melceü'l-Kudât → Gânim Efendi 545
Melhame → Cevrî İbrahim Efendi 398
Menâhicü'l-Vusûl (Usûl) → Abdülbâkî Ârif Efendi 101
Menâkıb-ı Ârifîn → Abdülbâkî Efendi 103
Menâkıb-ı Çeharyâr → Şemseddin Ahmed Efendi (Kara) 1577
Menâkıb-ı Hünerverân → Âlî Mustafa Çelebi 271
Menâkıb-ı İmam-ı A'zam → Mehmed Hâfızeddin (İbn-i Bezzâz) 1028
Menâkıb-ı Kudsiye → Ebûbekir Dede 428
Menâkıb-ı Ulemâ → Mehmed Çelebi 967
Menâr Şerhi → Abdülhalim Efendi (Şârihü'l-Menâr) 111
Menâr Şerhi İbn Melek'e hâşiye → Hüsâmeddin Efendi (Koca) 688
Menâr Şerhi ihtisârı → Müfid İsmail Efendi 1213
Menâr-ı İbn Melek → Hâletî Mustafa Efendi (Azmîzâde) 565
Menasik-i Hac → Tâceddin Efendi 1609
Menâzilü'l-Ârifîn → Şemseddin Ahmed Efendi (Kara) 1577
Menkabe-i Üveysi'l-Karânî → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
Merâh → Hasan Paşa (Kara) 640
Merâh Şerhi → Sürûrî Mustafa Efendi 1556
Merâtib-i İnsaniye → Ebûbekir Dede 428
Mesabîh → 1537
Mesâil-i Evsıyâ → Fuzayl Çelebi (Cemâlîzâde) 540
Mesâlik → Nureddin Efendi 1266
Meserretü'l-Kulûb → Bedreddin Mahmud Efendi 361
Meserretü'l-Kulûb fi Defi'l-Kerûb → Alâeddin Ali (Kuşî) 230
Meslek-i Uşşak → Abdullah Abdî Efendi (Sarı) 55
Meslekü'l-Uşşak → Abdülbâkî Efendi (La'lîzâde) 104
Meslûlü's-Sâfiye ale'l-Vâridât's-Sa'diye → Reşid Ahmed Efendi 1378
Mesnevî → 63, 1023, 1706
Mesnevî → İbrahim Efendi (Gülşenî) 756
Mesnevî Şerhi → İsmail Dede (Şârih-i Mesnevî) 817
Mesnevî Şerhi → Sürûrî Mustafa Efendi 1556
Mesnevî-i Şerif 1257
Mesnevî-i Şerif → Nazmî Mehmed Efendi 1241
Mesnevî-i Şerif Şerhi → Şâkir Efendi 1563
Mesnevî-i Şerif Tercümesi → Ferruh İsmail Efendi (Ortaköylü) 521
Mesnevî-i Şerif Tercümesi → Nahifî Süleyman Efendi 1223
Meşaku'l-Uşşâk → Nergisî Mehmed Efendi (Nergiszâde) 1249
Meşârîk 1537
Metalî Şerhi → Hacı Paşa 553
Metâlib Şerhi → Muhyiddin Mehmed Efendi (Fenarîzâde) 1109
Metn-i Menâr → Abdüllâtif Efendi 126
Metn-i tevâli → Ahmed Efendi (İshak Hocası) 179
Mevâhibü'l-Hallâk fî Meratibi'l-Ahlâk → Mustafa Paşa (Koca Nişancı) 1201
Mevâidü'l-İrfân ve Avâidü'l-İhsân → Niyâzî Mehmed Efendi (Mısrî) 1258
Mevâkıf → Yahyâ Efendi (Leyszâde) 1673

Mevâkıf hâşiyesi→ Ali Efendi (Kınalızâde) 262
Mevâkıf hâşiyesi→ Hüsâmeddin Hüseyin Efendi 688
Mevâkıf hâşiyesi→ İvâz Efendi 842
Mevakıf hâşiyesi→ Kemâleddin İsmail Efendi 883
Mevâkıf Şerhi→ Ahmed Efendi (Ramazanzâde) 186
Mevâkıf Şerhi→ Garseddin Ahmed Şihâbeddin 545
Mevâkıf Şerhi→ Muhyiddin Mehmed Efendi (Fenarîzâde) 1109
Mevâkıf Şerhi ta'likatı→ Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Mevakıf ta'likatı→ Mustafa Efendi (Mimarzâde) 1166
Mevâkıf ta'likâtı→ Sinaneddin Yusuf Efendi (Muhaşşî) 1515
Mevâkıf ta'likatı→ Şemseddin Efendi (Kadızâde) 1580
Mevâkıf'a ta'likat→ Şemseddin Ahmed Ensârî (Molla Ahmed) 1578
Mevâkıu'n-Nücûm→ Abdullah Salâhaddin Efendi 84
Mevlid-i Nebevî→ Nahifî Süleyman Efendi 1223
Mevlid-i Şerif→ Süleyman Çelebi 1532
Mevlûd-i Nebevî→ Hamdullah Efendi 594
Mevrîdü'l-ukûd→ Birrî Abdullah Efendi 374
Mezârü'l-Müştâkin (Zâdü'l-Müştakîn)→ Abdullah (Şeyh İlâhî) 55
Mısriye→ Es'ad Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 491
Miftâh→ Atâullah Atâî Ahmed Efendi 331
Miftâh→ Hasan Efendi 617
Miftâh→ Ya'kub Efendi (Şârih-i Şir'a) 1679
Miftâh hâşiyesi→ Derviş Mehmed Efendi 414
Miftâh hâşiyesi→ Hidâyetullah Efendi 671
Miftâh hâşiyesi→ İvâz Efendi 842
Miftâh hâşiyesi→ Muhyiddin Efendi (Ekmekçizâde) 1105
Miftâh hâşiyesi→ Mustafa Efendi (Bâlîzâde) 1160
Miftâh Şerhi→ Ahmed Efendi (Ramazanzâde) 186
Miftâh Şerhi→ Alâeddin Ali (Musannifek) 230
Miftâh Şerhi→ Mahmud Efendi (Muhaşşî Sinanzâde) 919
Miftâh Şerhi→ Perviz Efendi 1333
Miftâh Şerhi'ne ta'likat→ Hâletî Mustafa Efendi (Azmîzâde) 565
Miftâh ta'likatı→ Abdülhalim Efendi 110
Miftâh ta'likatı→ Mehmed Efendi (Saidzâde) 1016
Miftâh ta'likatı→ Mustafa Efendi 1149
Miftâh ta'likatı→ Mustafa Efendi (Mimarzâde) 1166
Miftâh ta'likatı→ Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Miftâh ta'likatı→ Sinaneddin Yusuf Efendi (Muhaşşî) 1515
Miftâh'a kelimat→ Feyzî Abdullah Efendi 526
Miftâh'a talikat→ Şemseddin Ahmed Ensârî (Molla Ahmed) 1578
Miftâh-ı Ulûm→ Alâeddin Fenarî 232
Miftâh-ı Ulûm'a Şerh→ Sinaneddin Yusuf (Ahî) 1513
Miftâhu'l-Felâh→ Süleyman Efendi (Fâzıl) 1537
Mihnet-keşân→ İzzet Mehmed Efendi (Keçecizâde) 848
Mihr ü Müşterî→ Azmî Pîrî Mehmed Efendi 348
Mihr ü Müşterî→ Hâletî Mustafa Efendi (Azmîzâde) 565

Mihr ü Vefa → Âlî Mustafa Çelebi 271
Minhâcü'r-Reşâd → Abdürrahim Merzifonî (Sarı Danişmend) 137
Minhâcü'r-Reşâd → Şükrullah Çelebi 1607
Minhatü'l-Barî → Abdullah Efendi 65
Minyetü'l-Musallî → İbrahim Efendi (Halebî) 758
Mîr Ebû'l-Feth → Mehmed Efendi (Kefeli) 1007
Mi'raciye → Abdülbâkî Ârif Efendi 101
Mi'racnâme → Feyzî Hasan Efendi (Simkeşzâde) 527
Mir'ât → Eyyûb Sabrî Paşa 503
Mir'ât → Hâmid Efendi 597
Mir'ât → Süleyman Efendi 1533
Mir'ât tercümesi → Osman Efendi (Mektupçu) 1295
Mir'ât-ı Kâinat → Hüsâmeddin Efendi 687
Mir'ât-ı Kâinat → Mehmed Efendi (Nişancızâde) 1014
Mir'ât-ı Kâinât → Seydî Ali Reis 1499
Mir'âtü'l-Ahlâk → Yahyâ Efendi (Bostanzâde) 1672
Mir'âtü'r-Rüyâ → Hayreddin Hızır Efendi 661
Mir'âtü'ş-Şuarâ → Hâşim Mehmed Efendi (Kudsîzâde) 652
Mir'âtü'z-Zaman Tercümesi → Vücûdî Mehmed Efendi 1666
Mirkat → Süleyman Efendi 1533
Mirkat Tercümesi → Osman Efendi (Mektupçu) 1295
Misbâh Şerhi → Alâeddin Ali (Musannifek) 230
Misbâh Şerhi → Sürûrî Mustafa Efendi 1556
Misbah Şerhi hâşiyesi → Mustafa Efendi 1148
Misbâh Tercümesi → Mehmed Efendi 970
Mi'yaru't-Tarîka → Nazmî Mehmed Efendi 1241
Mizanü'l-Burhan → Abdünnâfi' Efendi (Ramazanzâde) 132
Mizanü'l-Edeb → Tâhir Mehmed Efendi 1614
Mizânü'l-Hakk → Mustafa Halife (Hacı Halife) (Kâtib Çelebi) 1180
Molla Câmî hâşiyesi → Abdülhalim Efendi 110
Molla Câmî hâşiyesi → Mehmed Efendi (Allâmek) 985
Molla Câmî Şerhi → Abdülbâkî Efendi 102
Molla Câmî ta'likatı → Ahmed Efendi (Karaca) 180
Molla Câmî ta'likatı → Mustafa Efendi 1151
Mollazâde 1459
Muammâ Risalesi → Muhammed Efendi (Hanbelîzâde) 1096
Muammeyât-ı Esmâü'l-Hüsnâ → Abdülvehhâb Efendi (Sabunî) 131
Mûcez Şerhi → Muhammed Şah (Kazvinî) 1097
Mu'cizât-ı Enbiyâ → Feyzî Abdullah Efendi 526
Mugni'l-Lebib → Hasan Çelebi (Fenârîzâde) 616
Mugni'l-Lebib Şerhi → Hâletî Mustafa Efendi (Azmîzâde) 565
Mugni'l-Lebib Şerhi → Mehmed Ebû Abdullah Efendi (Vahyîzâde) 969
Mugni'l-Lebib Şerhi → Remzî Mustafa Efendi 1375
Mugni'l-Lebib Tercümesi → Ahmed Efendi 162
Muhammediye → Alâeddin Ali (Kuşî) 230
Muhammediye → Bedreddin Mahmud Efendi 362

Muhammediye → Hamdullah Efendi 594
Muhammediye → Mehmed Efendi (Birgivî) 988
Muhammediye → Mehmed Efendi (Yazıcızâde) 1025
Muhassılu'l-Kelâm Şerhi → Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Muhayyelât → Aziz Ali Efendi 344
Muhît → Seydî Ali Reis 1499
Muhtârat → Alâeddin Ali Cemâlî (Zenbilli) 231
Muhtârat → Ömer Efendi 1314
Muhtasar → Ayas Efendi 341
Muhtasar Hadis → Muhyiddin Mehmed Efendi (Kâfiyeci) 1110
Muhtasar Kâfiye → Fuzayl Çelebi (Cemâlîzâde) 540
Muhtasar Kudurî Şerhi → Mehmed Şah Efendi (Hacı Hasanzâde) 1079
Muhtasar Müntehâ → Halil Efendi (Kara) 577
Muhtasar Şerh-i Zeylâ'î → Ahmed Efendi 162
Muhtasar Tefsir → Muhyiddin Mehmed Efendi (Kâfiyeci) 1110
Muhtasar Tehzib → Abdülbâkî Efendi 102
Muhtasaru'l-Vilâye → Rızâeddin Mustafa Efendi (Neccârzâde) 1392
Muinü'l-Müftî → Mehmed Efendi (İbn Nüceym) 1003
Mukaddemat-ı erbaa hâşiyesi → Muslihiddin (Mevlânâ) (Kastalânî) 1125
Mukaddime 1328
Mukaddime Tercümesi → Sâhib Mehmed Efendi (Pîrîzâde) 1436
Mukaddime-i Ahlâk-ı Nâsırî → Abdülbâkî Ârif Efendi 101
Mukaddime-i Ebû'l-Leys Şerhi → Mustafa Efendi 1148
Mukaddimeti'l-Edeb → Ahmed Efendi (İshak Hocası) 179
Mutavvel → Ayas Efendi 341
Mutavvel hâşiyesi → Abdülhalim Efendi 110
Mutavvel hâşiyesi → Muslihiddin Muhammed Efendi (Lârî) 1127
Mutavvel hâşiyesi → Osman Fazlî Efendi (Seyyid) (Atpazarî) 1297
Mutavvel hâşiyesi → Yusuf Efendi (Kirmastî) 1692
Mutavvel Şerhi → Alâeddin Ali (Musannifek) 230
Mutavvel Tercümesi → Abdünnâfi' Efendi (Ramazanzâde) 132
Mutavvel Tercümesi → Mehmed Efendi (Altıparmak) 985
Muvazzah → Mustafa Efendi 1148
Müennesât-ı Semâiye → Sa'dî Bey (Tâc Beyzâde) 1424
Müfîdü'l-İ'rab → Mahvî İsâ Efendi 929
Müfredât-ı Tıb → Ahmed Paşa 203
Müfredât-ı Tıb → Said Mehmed Paşa 1456
Mülteka Şerhi → Abdurrahman Efendi (Şeyhzâde) 94
Mülteka Şerhi → Abdurrahman Paşa 95
Mülteka Şerhi ta'likatı → Mustafa Efendi 1151
Mülteka Tercümesi → Ali Efendi 251
Mülteka'l-Ebhâr → Ali Efendi 250
Mülteka'l-Ebhâr muhtasarı → Ayşî Mehmed Efendi 343
Mülteka'l-Ebhar Şerhi → Murtaza Efendi 1117
Mülteka'l-Ebhur → Mehmed Efendi (Mevkufatî) 1011
Münakkahât-ı Meşrûha → Ayşî Mehmed Efendi 343

Münazara-i Gül ü Mül → Fasih Ahmed Dede 509
Münazara-i Şeb ü Rûz → Fasih Ahmed Dede 509
Münazara-i Tûtî bâ Zâğ → Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Müneccimbaşı Tarihi → Nedim Ahmed Efendi 1248
Münşeât → Ahmed Efendi (İshak Hocası) 179
Münşeât → Feridun Ahmed Paşa 521
Münşeât → Hâletî Mustafa Efendi (Azmîzâde) 565
Münşeât → Hayret Mehmed Efendi 663
Münşeât → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
Münşeât → Mustafa Paşa (Koca Nişancı) 1201
Münşeât → Nâbî Yusuf Efendi 1219
Münşeât → Nâdirî Mehmed Efendi (Ganîzâde) 1220
Münşeât → Ragıb Mehmed Paşa 1340
Münşeât → Sâmiî Abdülkerim Efendi 1480
Münşeât → Vehbî Efendi (Sünbülzâde) 1656
Münşeât → Veysî Efendi (Üveysî) 1664
Münşeât → Yusrî Ahmed Efendi 1703
Müntehabât-ı Kuşeyriye → Abdünnâfi' Efendi (Ramazanzâde) 132
Müntehabât-ı Mîr Nazif → Nazif Ahmed Bey 1235
Müri'ü't-Tevarih → Süleyman Efendi (Şamdanîzâde) 1539
Mürşidü'l-enam ilâ Dâri's-Selâm → Kurd Mehmed Efendi 894
Müslim → Abdullah Efendi (Bıçakçılar imamı) 67
Müşâhede → Muhyiddin Efendi 1104
Müşkilât-ı Kur'an → Abdullah (Ebû Muhammed) 54

Nâdiretü'z-Zemen fî Ahvâli'l-Yemen → Cevherî Ali Efendi 397
Nâdirü'l-Meharib → Âlî Mustafa Çelebi 271
Nâfiü'l-Âsâr → Abdünnâfi' Efendi (Ramazanzâde) 132
Nahlistan → Fazlî Çelebi 512
Nasihatnâme → Zarifî Ömer Efendi 1706
Nasihatü'l-mülûk → Abdullah Abdî Efendi (Sarı) 55
Nasihatü'l-mülûk → Es'ad Efendi 490
Nazâir → Emrullah Mehmed Efendi 482
Nazâir → Hayreddin Efendi 661
Nazâir → Hibetullah Mehmed Efendi (Tâcî) 671
Nazâir → İshak Efendi 804
Nazâir-i Fıkhiye Şerhi → Mustafa Efendi 1149
Nazâir-i Fıkhiye ta'likatı → Mustafa Efendi (Ebûlmeyâmin) 1164
Nazm-ı Cevahir → Sâfî Ahmed Efendi 1431
Nazmu'l-Ferâid fî Mesleki Mecmâ'i'l-Akaid → İbrahim Efendi (Şeyhzâde) 763
Necâhu'l-Kari fi Sahihi'l-Buharî → Abdullah Efendi (Bıçakçılar imamı) 67
Necâtü'l-Ervâh → Abdullah (Şeyh İlâhî) 55
Nefahâtü'l-Üns → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
Nehrü'l-Faik fi Şerh-i Kenzi'd-Dakâik → Ali Efendi (Makdisî) 262
Nesâyih-ı Mülûk Tercümesi → Âşık Pîr Mehmed Çelebi 329
Nesâyihü'l-Mülûk → Abdullah Efendi 65

Nesayih-i Mülûk → Feyzullah Efendi (Seyyid) 533
Nesimü'r-Riyaz fi Şerh-i Kadı Iyaz → Şihâbeddin Ahmed (Muhaşşî) (Hafacî) 1600
Netâyic-i Fünûn → Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Neticetü'l-Fetâvâ → Atâullah Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 335-336
Nevabig-i Sarf → Cemâleddin İshak Efendi (Cemâl Halife) 390
Nevabigü'l-Kelim → Bâhir Abdürrezzâk Paşa 352
Nevâdirü'l-Âsâr → Cevdet Ahmed Efendi 395
Nevâ-yı Uşşâk → Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Neyyir-i Necât → Mehmed Efendi 969
Nihâlistan → Nergisî Mehmed Efendi (Nergiszâde) 1249
Nihâlistan Tercümesi → Yahyâ Efendi (Zekeriyâzâde) 1674
Nisâbü'l-İhtisab → Nazif Ahmed Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) 1236
Nisâbü'l-İntisab Tercümesi → Cevherî Ali Efendi 397
Nişancı Tarihi → Mehmed Çelebi (Yeşilce) (Ramazanzâde) 968
Nizâmiye → Abdülvâhid b. Muhammed 130
Noktatü'l-ilm → Hâfız-ı Acem 558
Nuhbe → Mehmed Efendi (Hinlizâde) 1002
Nuhbe → Vehbî Efendi (Sünbülzâde) 1656
Nuhbe Şerhi → Halil Şeref Efendi (Hayatîzâde) 587
Nuhbetü'l-Fiker → Nazif Ahmed Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) 1236
Nurü'l-Ayn fi Islah-ı Câmiü'l-Fusûleyn → Mehmed Efendi (Nişancızâde) 1014
Nurü'l-Fetâvâ → Mustafa Efendi (Fındık) (Hakkâk) 1165
Nusretü'l-Cünûd → Hakkı Mehmed Efendi 562
Nusûs Şerhi → Muslihiddin Efendi (Nureddinzâde) 1127
Nüzhetü'l-Münşeât → Nüzhet Mehmed Efendi 1280

Pendnâme-i Attar → Abdî Paşa (Abdurrahman) 53
Pendnâme-i Attar → Şuûrî Hasan Çelebi 1603

Rahatü'n-Nüfûs → Âlî Mustafa Çelebi 271
Ravzatü'l-Ahyâr Şerhi → Muhyiddin Efendi (Hatibzâde) 1105
Ravzatü'l-Ebrâr → Abdülaziz Efendi (Karaçelebizâde) 1700
Ravzatü'l-Ebrâr → Senâî Mehmed Efendi 1495
Ravzatü'l-Ezhar → Muhyiddin Mehmed Efendi 1107
Ravzatü'l-Letâif → Âlî Mustafa Çelebi 271
Ravzatü'n-Nukabâ zeyli → Rif'at Efendi (Topal) 1395
Ravzatü'n-Nûr → Yusuf Efendi (Hâfız) 1692
Ravzatü's-Safâ → Ragıb Mehmed Paşa 1340
Ravzatü'ş-Şühedâ Tercümesi → Âşık Pîr Mehmed Çelebi 329
Ravzu'r-Reyyahîn → Sürûrî Mustafa Efendi 1556
Ravzu'r-Riyazîn → Kanîî Ahmed Efendi (Müezzinzâde) 866
Recmü'r-Recm → Mustafa Halife (Hacı Halife) (Kâtib Çelebi) 1180
Redd-i Nasara → Rahmetullah Efendi 1342
Reddiye-i Devrân-ı Sûfiye → Hüsâmeddin (İbn Meddah) 686
Refi'l-Hicab → Muhammed Efendi (Hanbelîzâde) 1096
Reşâhat → Ma'rûf Ârifi Efendi 932

Revnaku's-Saltana → Mustafa Halife (Hacı Halife) (Kâtib Çelebi) 1180
Reyhânetü'l-Elibbâ → Şihâbeddin Ahmed (Muhaşşî) (Hafacî) 1600
Risale-i Adl → Velî Efendi 1658
Risale-i Ahlâk → Rif'at Mehmed Sadık Paşa 1397
Risale-i Es'ile → Niyâzî Mehmed Efendi (Mısrî) 1258
Risale-i Eşrâti's-Saat → Niyâzî Mehmed Efendi (Mısrî) 1258
Risale-i Fârisiye-i İsâmiye → Ahmed Efendi (Müneccimbaşı) 184
Risale-i Ferîde → Nafî' Efendi (Ümmüveledzâde) 1220
Risale-i Kalemiye → Ali Efendi (Ümmüveledzâde) 265
Risale-i Kevâkibî → Nazif Ahmed Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) 1236
Risale-i Lâm → Abdülbâkî Ârif Efendi 101
Risale-i Mantık → Mehmed Efendi (Hâdimî) 999
Risale-i Mantık → Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Risale-i Muammâ → Sürûrî Mustafa Efendi 1556
Risale-i Seyfiye → Ali Efendi (Ümmüveledzâde) 265
Risale-i Seyfiye ve Kalemiye → Ahmed Efendi 162
Risale-i Şem'iye → Ali Efendi (Ümmüveledzâde) 265
Risale-i Şem'iye → Mecdî Mehmed Efendi 935
Risale-i Telciye → Mustafa Efendi (Tosî) (Küçük) 1179
Risale-i Velediye → Mehmed Efendi (Saçaklızâde) 1016
Riyâzî Zeyli → Şuûrî Hasan Çelebi 1603
Riyaziye Şerhi Eşkâl → Fethullah 523
Rü'yet-i Kelâm → Muslihiddin 1125

Sad Kıssa ve Hisse → Âlî Mustafa Çelebi 271
Sadrü'ş-Şeria → Muhyiddin Mehmed Efendi (Hüseynî) 1109
Sadrü'ş-Şeria hâşiyesi → Ca'fer Efendi (Kara) 380
Sadrü'ş-Şeria hâşiyesi → Derviş Mehmed Efendi 414
Sadrü'ş-Şeria hâşiyesi → Husrev Efendi 682
Sadrü'ş-Şeria hâşiyesi → Hüsâmeddin Efendi 687
Sadrü'ş-Şeria hâşiyesi → Hüsâmeddin Hüseyin Efendi 688
Sadrü'ş-Şeria hâşiyesi → Kemâleddin İsmail Efendi 883
Sadrü'ş-Şeria hâşiyesi → Mehmed Efendi 970
Sadrü'ş-Şeria hâşiyesi → Muhammed Efendi (Hanbelîzâde) 1096
Sadrü'ş-Şeria hâşiyesi → Muslihiddin 1125
Sadrü'ş-Şeria hâşiyesi → Sa'dî Bey (Tâc Beyzâde) 1424
Sadrü'ş-Şeria hâşiyesi → Sinan Efendi 1509
Sadrü'ş-Şeria hâşiyesi → Şemseddin Ahmed Çelebi (Arab Çelebi) 1577
Sadrü'ş-Şeria Risalesi → Muhyiddin Efendi (Acemî) 1104
Sadrü'ş-Şeria Şerhi → Alâeddin Ali (Musannifek) 230
Sadrü'ş-Şeria ta'likatı → Kutbeddin Efendi 895
Sadrü'ş-Şeria ta'likatı → Mehmed Efendi (Birgivî) 988
Sadrü'ş-Şeria ta'likatı → Şemseddin Mehmed Efendi 1581
Sadrü'ş-Şeria'dan Kitab-ı Büyû'a kadar tahriratı → Yüsrî Ahmed Efendi 1703
Sadrü'ş-Şeria'ya hâşiye → Tâceddin İbrahim Efendi (Küçük) 1609
Sadrü'ş-Şeria'ya hâşiye → Zekeriyâ Meylî Efendi 1707

Sâfiye-i Şâfiye → İbrahim Efendi (Çavuşzâde) 754
Sâhib-i Matlâi's-Sa'deyn → Kemâleddin Abdürrezzâk 882
Sahih-i Buharî → Fuzayl Çelebi (Cemâlîzâde) 540
Saib Divanı Şerhi → Sâlih Efendi 1463
Sâkînâme → Fâizî Abdülhay Efendi (Kafzâde) 508
Sâkînâme → Hâletî Mustafa Efendi (Azmîzâde) 565
Sâkînâme → Riyâzî Mehmed Efendi 1398
Salât → İsmail Hakkı Efendi 825
Sandukatü'l-Maarif → Ahmed Efendi (İshak Hocası) 179
Se Zebân → Hayret Mehmed Efendi 663
Seb'a-i Seyyâre → Hâfız-ı Acem 558
Sefâretnâme → Fâizî Mehmed Efendi (Yirmisekiz Çelebi) 508
Sefâretnâme → Muhib Abdurrahman Efendi 1098
Sefâretnâme → Vahid Mehmed Paşa 1649
Sefine → Sâkıb Mustafa Dede 1459
Sefinetü'l-Ulûm → Ragıb Mehmed Paşa 1340
Sefinetü'l-Vüzerâ → Nazif Ahmed Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) 1236
Sefinetü'ş-Şuarâ → Fehim Süleyman Efendi 515
Selâsiyat-ı Buharî → Mehmed Şah Efendi (Hacı Hasanzâde) 1079
Semeratü'l-Fuâd → Abdullah Abdî Efendi (Sarı) 55
Sermâye-i Necât → Fethî Mehmed Ali Efendi (Osman Beyzâde) 523
Sevânihu'l-ulûm → Ahmed Efendi (Beyazîzâde) 171
Seyf-i Sârim fi Ademi Cevazi'l-Menkul ve'd-derâhim → Mehmed Efendi (Birgivî) 988
Seyfiye → Ali Efendi (Kınalızâde) 262
Seyr-i sülûk → Abdünnâfi' Efendi (Ramazanzâde) 132
Seyyid Şerif hâşiyesi → Ahmed Efendi 161
Seyyid Şerif hâşiyesi → Kemâleddin İsmail Efendi 883
Seyyid Şerif hâşiyesi → Ya'kub Efendi (Şârih-i Şir'a) 1679
Sıhah Lûgati muhtasarı → Ayşî Mehmed Efendi 343
Sıhâh-ı Cevherî → Veysî Efendi (Üveysî) 1664
Sıhah-ı Cevherî Tercümesi → Mehmed Efendi (Vankulu) 1024
Sırr-ı Furkân → Sırrî Paşa 1508
Sırr-ı İnsan → Sırrî Paşa 1508
Sırr-ı Meryem → Sırrî Paşa 1508
Sırru'l-Leyâl → Fâris Ahmed Efendi 509
Sırru'l-Melekût Tercümesi → Halil Şeref Efendi (Hayatîzâde) 587
Siyam → Murad III 27
Sicill-i Osmanî → Osman Gazi (I. Osman) 34
Sigetvar Fethi → Âlî Mustafa Çelebi 271
Sigetvar Fetihnâmesi → Seyfî Seyfullah Efendi 1500
Sihâm-ı Kaza → Nef'î Ömer Bey 1249
Silkü'l-İnsaf → Hayreddin Efendi 661
Silsile-i Meşâyih-i Halvetîye → Sinaneddin Yusuf Efendi 1514
Sîname → Hümâmî 686
Sirâc hâşiyesi → Mustafa Yegânî (Paşa Çelebi) 1211

Sirâce → Ali Efendi (Çalık) 258
Sirâc-ı Vehhâc → Vusûlî Mehmed Efendi (Hubba Mollası) 1665
Siyer → Abdülaziz Efendi (Karaçelebizâde) 100
Siyer-i Kâzerûnî → Abdülaziz Efendi (Karaçelebizâde) 100
Siyer-i Kebir Tercümesi → Münib Mehmed Efendi 1215
Siyer-i Nebevî → İbrahim Efendi (Hacı) 756
Siyer-i Veysî zeyli → Nâbî Yusuf Efendi 1219
Siyer-i Veysî zeyli → Sâmiî Abdülkerim Efendi 1480
Suret-i Mülk Tefsiri ta'likatı → Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Sûrnâme → Nazif Ahmed Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) 1236
Sûrnâme → Vehbî Hüseyin Efendi (Keçecizâde) (Seyyid) 1656
Suver-i Mekâtib → Ragıb Mehmed Paşa 1340
Süleyman'ın I (Kanunî) Divan'ı → Fevzî Ahmed Efendi 524
Süleymannâme → Abdülaziz Efendi (Karaçelebizâde) 100
Süleymannâme → Ahmedî 226
Süleymannâme → Firdevsî Çelebi (Uzun) 537
Süleymannâme → Şahî 1559
Süleymannâme → Şevkî Çelebi 1595
Süleymannâme → Yahyâ Bey 1668
Süllem → Ali Efendi 254
Sülûkiye Şerhi → Ali Fâzıl Bey 266
Sûre-i Amme Tefsiri → Recâî Osman Efendi (Kayserili) 1365
Sûre-i Duhân Tefsiri → Muhyiddin Mehmed (Niksarî) 1106
Sûre-i Kehf Tefsiri → Kemâleddin Mehmed Efendi (Taşköprîzâde) 883
Sûre-i Mücâdele'den aşağı tefsir → Cemâleddin İshak Efendi (Cemâl Halife) 390
Sünûhâtü'l-Mekkiye → Hakkı Mehmed Efendi 562

Şâfiye → Abdülkadir Efendi 116
Şâfiye Şerhi → Ahmed Efendi 162
Şah u Gedâ → Adlî Hasan Efendi 142
Şah u Gedâ → Ahmed Efendi 162
Şah u Gedâ → Fahmî Pîr Mehmed Çelebi 1344
Şah u Gedâ → Yahyâ Bey 1668
Şâhid ü Ma'na → Vücûdî Mehmed Efendi 1666
Şâhidî Şerhi → Abdülbâkî Efendi 103
Şâhidî Şerhi → İsmet Mehmed Efendi 840
Şâhidiye Tercümesi → Es'ad Efendi 487
Şakâyık zeyli → Ahmed Efendi (Karaca) 180
Şakâyık zeyli → Kudsî Mehmed Çelebi (Lutfî Beyzâde) 893
Şakâyık zeyli → Sadrî Hüseyin Efendi 1426
Şakâyık-ı Nu'maniye → Mecdî Mehmed Efendi 935
Şakâyık-ı Nu'maniye zeyli → Emrullah Mehmed Efendi 482
Şefiknâme → Şefik Mehmed Efendi (Masrafzâde) 1570
Şehnâme → Celîlî 389
Şehr-engiz-i Bursa → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
Şem ü Pervâne → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899

Şemâil-i Şerif şerhi → Müfid İsmail Efendi 1213
Şemsîye → Mehmed Efendi (Nizarîzâde) 1014
Şemsîye Kutbu → Mehmed Efendi (Allâmek) 985
Şemsîye Şerhi → Şemseddin Ahmed (Karaca Ahmed) 1575
Şemsîye Şerhi → Şemseddin Efendi (Fenârî) 1580
Şemsü'l-Hakika → İshak Efendi 805
Şengülnâme → Saatî Mehmed Çelebi 1409
Şeref-i İnsan → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
Şerefnâme → Şeref Han 1584
Şerh-i Adâb-i İmâd → Lutfullah Efendi 904
Şerh-i Akaid 1459
Şerh-i Akaid → Kemâleddin İsmail Efendi 883
Şerh-i Akaid → Lutfullah Efendi 904
Şerh-i Akaid'e ta'likat → Zamirî Ahmed Efendi 1705
Şerh-i Akaid-i Kestelli → Lutfullah Efendi 904
Şerh-i Akaid-i Teftazânî → Mehmed Efendi 969
Şerh-i Anka → Abdurrahman Ebû'l-Fazl (Şâfiî) 86
Şerh-i Avâmil → Hüsâmeddin (İbn Meddas) 686
Şerh-i Beyzâvî → Cemâleddin Muhammed Aksarayî 392
Şerh-i Bostan → Şem'î Çelebi 1575
Şerh-i Çağmînî → Fethullah 523
Şerh-i Dibâce-i Gülistan → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
Şerh-i Divan-ı Hâfız → Şem'î Çelebi 1575
Şerh-i Divan-ı Hazret-i Ali → Süleyman Sa'deddin Efendi (Müstakimzâde) 1552
Şerh-i Dü-beyt-i Mesnevî → Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Şerh-i Dürretü'l-Kavas → Şihâbeddin Ahmed (Muhaşşî) (Hafacî) 1600
Şerh-i Esmâi'l-Hüsnâ → Niyâzî Mehmed Efendi (Mısrî) 1258
Şerh-i Ferâiz → Mehmed Çelebi 967
Şerh-i Ferâiz → Ya'kub Efendi (Şârih-i Şir'a) 1679
Şerh-i Fusûs → Abdullah Efendi 61
Şerh-i Fusûs → Ali Efendi (Karabaş) 261
Şerh-i Fusûs → Osman Fazlî Efendi (Seyyid) (Atpazarî) 1297
Şerh-i Gülistan → Şem'î Çelebi 1575
Şerh-i Hadis-i Erbaîn → Cemâleddin İshak Efendi (Cemâl Halife) 390
Şerh-i Hadis-i Erbaîn → Tâib Ahmed Efendi (Osmanzâde) 1621
Şerh-i Hırz-ı Hazret-i Ali → Ahmed Efendi (Ramazanzâde) 186
Şerh-i Hidâye → Ahmed Efendi 162
Şerh-i Hidâye → Feyzî Abdullah Efendi 526
Şerh-i Hidâye → İbrahim Efendi (Halebî) 758
Şerh-i Hidâye → Kemâleddin Mehmed 883
Şerh-i Hidâye → Mehmed Çelebi 967
Şerh-i Hidâye → Şemseddin Efendi (Kadızâde) 1580
Şerh-i Hidâye → Ya'kub Efendi (Kara) 1679
Şerh-i Hidâye hâşiyesi → Muhyiddin Mehmed Efendi 1107
Şerh-i Hidâye-i İsfehânî → Muslihiddin Muhammed Efendi (Lârî) 1127
Şerh-i İsâm → Mehmed Efendi (Kefeli) 1007

Şerh-i Kâfiye → Alâeddin Ali (Fenarîzâde) 230
Şerh-i Kaside-i Ser-agâz-ı Hicaz → Nazif Ahmed Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) 1236
Şerh-i Kenz-i Aynî → Hayreddin Efendi 661
Şerh-i Lubb → Mehmed Efendi (Birgivî) 988
Şerh-i Maksûd → Şemseddin Ahmed Efendi (Dinkoz) 1577
Şerh-i Menâr → Şerefeddin Kemâl (Kırımî) 1584
Şerh-i Merâh → Şemseddin Ahmed Efendi (Dinkoz) 1577
Şerh-i Mesâbih → Ya'kub Efendi (Kara) 1679
Şerh-i Mesnevî → Abdullah Abdî Efendi (Sarı) 55
Şerh-i Mesnevî → Abdullah Efendi 61
Şerh-i Mesnevî → Abdülmecid Efendi (Sivasî) 128
Şerh-i Mesnevî → Şâhidî İbrahim Dede 1560
Şerh-i Mesnevî-i Şerif → Şem'î Çelebi 1575
Şerh-i Metâlî → Abdurrahman Efendi 86
Şerh-i Mevâkıf → Alâeddin Ali Efendi 233
Şerh-i Mevâkıf → Ali Efendi 250
Şerh-i Mevâkıf → Kasım Efendi (Molla Izârî) 873
Şerh-i Mevâkıf → Mehmed Efendi 970
Şerh-i Mevâkıf hâşiyesi → Muslihiddin Muhammed Efendi (Lârî) 1127
Şerh-i Mevâkıf hâşiyesi → Sinaneddin Yusuf Efendi 1514
Şerh-i Mevâkıf'a hâşiye → Sinaneddin Yusuf Efendi 1514
Şerh-i Miftâh → Abdülhalim Halimî Efendi (Ahîzâde) 111
Şerh-i Miftâh → Ahmed Efendi 162
Şerh-i Miftâh → Ahmed Efendi (Şeyhzâde) 189
Şerh-i Miftâh → Ahmed Şemseddin Efendi (İbn Kemâl) 224
Şerh-i Miftâh → Cevherî Ali Efendi 397
Şerh-i Miftâh → Derviş Mehmed Efendi 414
Şerh-i Miftâh → Kutbeddin Efendi 895
Şerh-i Miftâh → Mehmed Çelebi 967
Şerh-i Miftâh → Mehmed Efendi 970
Şerh-i Miftâh → Mehmed Efendi (Zülf-i nigâr) 1027
Şerh-i Miftâh → Muhyiddin Mehmed Efendi (Samsunîzâde) 1110
Şerh-i Miftâh → Sa'dî Bey (Tâc Beyzâde) 1424
Şerh-i Miftâh → Şemseddin Efendi (Kadızâde) 1580
Şerh-i Miftâh hâşiyesi → Muslihiddin Mustafa Efendi 1128
Şerh-i Miftâh'a hâşiye → Zekeriyâ Meylî Efendi 1707
Şerh-i Mimiye → İnayetullah Efendi (Ispartalızâde) 798
Şerh-i Minahü'l-Gaffar → Abdürrahim Efendi 134
Şerh-i Muammâ-yı Esmâ-i Hüsnâ → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
Şerh-i Muammeyât-ı Câmî → Sürûrî Mustafa Efendi 1556
Şerh-i Muhtasar-ı Kâfiye → Mehmed Efendi (Birgivî) 988
Şerh-i Sirâciye-i Molla → Ali Efendi 251
Şerh-i Şebistân-ı Hayâl → Sürûrî Mustafa Efendi 1556
Şerh-i Şemâil-i Nebî → Muslihiddin Muhammed Efendi (Lârî) 1127
Şerh-i Şemâil-i Tirmizî → Ahmed Efendi (İshak Hocası) 179

Şerh-i Şerîfî'ye hâşiye → Fuzayl Çelebi (Cemâlîzâde) 540
Şerh-i Şifa Hülâsatü'l-Vefâ → Süleyman Efendi 1535
Şerh-i Tecrid → Abdülganî Efendi 108
Şerh-i Tecrid → Hüsâmeddin Hüseyin Efendi 688
Şerh-i Tecrid → Muhyiddin Mehmed Efendi (Samsunîzâde) 1110
Şerh-i Tecrid → Şücâeddin İlyas Efendi (Rûmî) 1604
Şerh-i Telhis → Mehdî Efendi (Efkârî) 936
Şerh-i Tenvir → Hayreddin Efendi 661
Şerh-i Tenvirü'l-Ebsâr → Şemseddin Mehmed Efendi (Timurtaş) 1583
Şerh-i Tevâli → Muhyiddin Mehmed (Tablbâz) 1106
Şerh-i Tezhib hâşiyesi → Muslihiddin Muhammed Efendi (Lârî) 1127
Şerh-i Vâridât → Muhyiddin Mehmed Efendi 1106
Şerh-i Vikaye → Kasım Efendi 873
Şerhu Hikmeti'l-ayn → Halil Efendi (Kara) 577
Şerhu Lübbü'l-Elbâb → Ahmed Seydî 224
Şerhu Makamât-ı Harîrî → Abdullah Salâhaddin Efendi 84
Şerhü'l-Mıkleteyn ve Meshü'l-Kılleteyn → Muhammed Efendi (Hanbelîzâde) 1096
Şevâhid → Abdülbâkî Efendi 102
Şevâhid → Abdürrahim (Abbas Şâfiî) 133
Şevâhidü'n-Nübüvve → Abdülhalim Halimî Efendi (Ahîzâde) 111
Şevâhidü'n-Nübüvve → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
Şevkengiz → Vehbî Efendi (Sünbülzâde) 1656
Şifâ → İsâ Bey 800
Şifâ Şerhi → Ömer Arzî Efendi 1313
Şifâîye → Şa'bân Şifâyî Efendi 1559
Şifânâme → Hacı Paşa 553
Şifâ-yı Kadı İyaz 1537
Şir'atü'l-İslâm → Kurd Mehmed Efendi 894
Şir'atü'l-İslâm Şerhi → Ya'kub Efendi (Şârih-i Şir'a) 1679
Şümûs → Bâhir Abdürrezzâk Paşa 352

Tabakat-ı Hanefiye → İbrahim Efendi (Halebî) 758
Tabakat-ı Hanefiye → Mehmed Efendi (Ak Şemseddinzâde) 985
Tabakat-ı Hanefiye → Muhammed Kutbî Efendi (Kutb-ı Mekkî) 1097
Tabakat-ı İlm-i Arz → Fethî Mehmed Ali Efendi (Osman Beyzâde) 523
Tabakat-ı Nühat → Kemâleddin Efendi (Kara Dede) 882
Tabakat-ı Şerbûbî → Nazif Ahmed Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) 1236
Tabakâtü'l-Müfessirîn → Ebû Said Efendi 426
Tabirnâme → Ali Efendi (Karabaş) 261
Tabirnâme → İbrahim Efendi (Cerrah Şeyhi) 754
Tâcü'l-Arûs → Murtaza Efendi 1117
Tâcü't-Tevârih → Hadidî 554
Tâcü't-Tevârih → Sa'deddin Mehmed Efendi (Hasancanzâde) 1415
Ta'dil-i Erkân-ı Salât Risalesi → Mehmed Efendi (Birgivî) 988
Tahmisî Şerhi → Alâeddin Ali (Fenarîzâde) 230
Tâiye → İbrahim Efendi (Gülşenî) 756

Takrîrü'l-Kavânîn → Mehmed Efendi (Saçaklızâde) 1016
Takvim-i Vekayi 1100, 1280
Takvim-i Vekayi → Es'ad Mehmed Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) 493
Takvim-i Vekayi → Hamdan Efendi 590
Talebetü'l-Hâkim → Mehmed Efendi (Şârih-i Mülteka) 1020
Tarih → Abdî Paşa (Abdurrahman) 53
Tarih → Abdülmuttalib Efendi (Şerif) 128
Tarih → Ahmed Efendi (Müneccimbaşı) 185
Tarih → Âkif Mehmed Bey 227
Tarih → Âsım Ahmed Efendi 326
Tarih → Atâullah Mehmed Efendi (Şanîzâde) 336
Tarih → Cevdet Ahmed Paşa 396
Tarih → Edib Mehmed Emin Efendi 445
Tarih → Enverî Sa'dullah Efendi (Hacı) 484
Tarih → Hadidî 554
Tarih → Hayrullah Efendi 664
Tarih → Hemdemî Mehmed (Miskalî Çelebi) (Solakzâde) 666
Tarih → İbrahim Efendi 747
Tarih → İzzî Süleyman Efendi 853
Tarih → Mustafa Efendi 1149
Tarih → Naimâ Mustafa Efendi 1225
Tarih → Râşid Mehmed Bey (Hacı) 1356
Tarih → Reşid Mustafa Efendi (Çeşmîzade) 1384
Tarih → Vâsıf Ahmed Efendi 1652
Tarihçe → Necib Mustafa Efendi 1246
Tarih-i Âl-i Osman →Mustafa Paşa (Koca Nişancı) 1201
Tarih-i Âl-i Selçuk → Ahmed Efendi 162
Tarih-i Enbiyâ → Râşid Ali Efendi (Ayntabzâde) 1354
Tarih-i Farisî → Alâeddin Ali (Kuşî) 230
Tarih-i İbn Yâfiî → Ya'kub Efendi (Şârih-i Şir'a) 1679
Tarih-i Mir'âtü's-Safâ → Abdülaziz Efendi (Karaçelebizâde) 100
Tarih-i Osmanî → Ahmed Şemseddin Efendi (İbn Kemâl) 224
Tarih-i Osmanî → Ebûlfazl Mehmed Efendi 437
Tarih-i Osmanî → Şehidî Çelebi (Şermî) 1572
Tarih-i Osmaniye → Muhyiddin Mehmed Efendi 1107
Tarih-i Suyûtî → Emin Mehmed (Emin Padişah) 452
Tarih-i Takvim → Mustafa Halife (Hacı Halife) (Kâtib Çelebi) 1180
Tarih-i Timur → Ni'metullah 1255
Tarih-i Vassâf Şerhi → Ebûbekir Efendi (Kara) 431
Tarihu Ahbarü'd-Düvel → Abdülvehhâb Efendi 130
Tarikat-ı Muhammediye muhtasarı → Ayşî Mehmed Efendi 343
Tarikat-ı Muhammediye Şerhi → Mehmed Efendi (Şârih-i Mülteka) 1020
Tarikat-ı Muhammediye Tercümesi → Mustafa Efendi (Tarikatçızâde) 1178
Tarikatnâme → Ali Efendi (Karabaş) 261
Tasavvurat Şerhi → Sâbir Dede (Parsâ) 1410
Tasvir-i Efkâr 1601

Tecrid hâşiyesi 1111
Tecrid hâşiyesi → Ali Efendi (Kınalızâde) 262
Tecrid hâşiyesi → Mehmed Efendi (Sipahizâde) 1019
Tecrid hâşiyesi → Mehmed Şah Efendi 1079
Tecrid hâşiyesi → Muhyiddin Mehmed Efendi 1107
Tecrid hâşiyesi → Sinaneddin Yusuf Efendi 1514
Tecrid Şerhi → Muhyiddin Kasım Efendi (Ahaveyn) 1105
Tedbir-i Mevlûd → Şa'bân Şifâyî Efendi 1559
Tehâfüt → Muslihiddin Mustafa Efendi (Hocazâde) 1129
Tehâfüt Şerhi → Muhammed Şah (Kazvinî) 1097
Tefsir → Ahmed Efendi 161
Tefsir → Ahmed Şemseddin Efendi (İbn Kemâl) 224
Tefsir → Eşref Abdullah Rûmî 498
Tefsir → Ferruh İsmail Efendi (Ortaköylü) 521
Tefsir → Şemseddin Ahmed (Molla Güranî) 1576
Tefsir Şerhi → Müfid İsmail Efendi 1213
Tefsir-i Beyzâvî → Abdullah Efendi 60
Tefsir-i Beyzâvî → Mehmed Efendi (Vardarî Şeyhzâde) 1024
Tefsir-i Beyzâvî → Yahyâ Efendi (Leyszâde) 1673
Tefsir-i Beyzâvî hâşiyesi → Abdullah Efendi 61
Tefsir-i Beyzâvî hâşiyesi → Atâullah Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 336
Tefsir-i Beyzâvî hâşiyesi → Feyzullah Efendi (Seyyid) 533
Tefsir-i Beyzâvî ta'likatı → Mekkî Mehmed Efendi 1080
Tefsir-i Beyzâvî'ye hâşiye → Şemseddin Ahmed Ensârî (Molla Ahmed) 1578
Tefsir-i Beyzâvî'ye ta'likat → Ahmed Efendi (Ramazanzâde) 186
Tefsir-i Fâtihati'l-Kitab → Niyâzî Mehmed Efendi (Mısrî) 1258
Tefsir-i Hindî → Feyzullah (Hindî) 529
Tefsir-i Kadı → Hidâyetullah Efendi 671
Tefsir-i Kadı Beyzâvî'ye hâşiye → Sürûrî Mustafa Efendi 1556
Tefsir-i Kadı Beyzâvî'ye ta'likat → Sıyâmî Efendi 1508
Tefsir-i Kadı'ya hâşiye → Sinaneddin Yusuf Efendi (Muhaşşî) 1515
Tefsir-i Kebir → Şa'bân Efendi (Müezzinzâde) 1558
Tefsir-i Şerif → Ahmed Efendi (Mollacık) 183
Tefsir-i Şerif → Ahmed Efendi (Şeyhzâde) 189
Tefsir-i Şerif → Atâullah Atâî Ahmed Efendi 331
Tefsir-i Şerif → Kurd Mehmed Efendi 894
Tefsir-i Şerif ta'likatı → Mustafa Efendi 1149
Tefsir-i Şerif'e hâşiye → Emin Mehmed Efendi (Sadreddinzâde) 472
Tefsir-i Şerif'e ta'likat → Feyzî Abdullah Efendi 526
Tefsir-i Şerif'e ta'likat → Mehmed Efendi (Babazâde) 986
Teftazânî Şerhi → Muslihiddin (Mevlânâ) (Kastalânî) 1125
Tehâfüt Şerhi → Abdülvehhâb Efendi (Müeyyedzâde) 131
Tehâfüt ta'likatı → Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Tehâfüt-i Felâsife → Ali Tûsî 304
Tehzibü'l-Mantık hâşiyesi → Muslihiddin Muhammed Efendi (Lârî) 1127
Tehzibü'ş-Şemail → Mehmed Molla (Vâiz Arap) 1029

Telemak Tercümesi → Kâmil Yusuf Paşa 864
Telhis Şerhi → Nurullah Efendi 1277
Telhisat → Ragıb Mehmed Paşa 1340
Telhis-i Mehâsin-i Ahlâk-ı Âmmi → Tâib Ahmed Efendi (Osmanzâde) 1621
Telhisu'l-Meânî → Nazif Ahmed Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) 1236
Telhisü'l-Hikem → Tâib Ahmed Efendi (Osmanzâde) 1621
Telvih → Ahmed Efendi (Şeyhzâde) 189
Telvih evâiline hâşiye → Sürûrî Mustafa Efendi 1556
Telvih hâşiyesi → Ahmed Efendi (Mollacık) 183
Telvih hâşiyesi → Hidâyetullah Efendi 671
Telvih hâşiyesi → Hüseyin Çelebi (Emir-i Rûmî) 699
Telvih hâşiyesi → İvâz Efendi 842
Telvih hâşiyesi → Muhyiddin Mehmed Efendi 1107
Telvih hâşiyesi → Mustafa Efendi (Mimarzâde) 1166
Telvih hâşiyesi → Osman Fazlî Efendi (Seyyid) (Atpazarî) 1297
Telvih hâşiyesi → Yusuf Baba 1688
Telvih Şerhi → Alâeddin Ali (Musannifek) 230
Telvih ta'likatı → Muhyiddin Mehmed Efendi 1107
Telvih ta'likatı → Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Telvih ta'likâtı → Sinaneddin Yusuf Efendi (Muhaşşî) 1515
Telvih talikatı → Şemseddin Efendi (Kadızâde) 1580
Telvih'e talikat → Şemseddin Ahmed Ensârî (Molla Ahmed) 1578
Temyîz → Hüseyin Bey (Maanoğlu) 698
Tenbâkûnâme → Fasih Ahmed Dede 509
Tenvirü'l-Duhâ → Muhyiddin Mehmed Efendi 1107
Tenvirü'l-Ebsâr → Abdürrahim Efendi 134
Tenvirü'l-Ebsâr → Hüseyin b. İskender-i Hanefî 696
Tenviü'l-usul fî ilmi'l-usûl → Fuzayl Çelebi (Cemâlîzâde) 540
Tercih → Burhaneddin Ahmed 376
Tercüme-i Ahlâk-ı Hasen-i Hüseyin Vâiz → Tâib Ahmed Efendi (Osmanzâde) 1621
Tercüme-i Akaid → Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Tercüme-i Asâr-ı Nakşibendîye → Abdullah Efendi 65
Tercüme-i Fıkh-ı Ekber → Süleyman Sa'deddin Efendi (Müstakimzâde) 1552
Tercüme-i Hümâyûnnâme → Tâib Ahmed Efendi (Osmanzâde) 1621
Tercüme-i Kanûn → Mustafa Efendi 1156
Tercüme-i Kıssa-i Hızır ve Musa → Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Tercüme-i Lûgat-ı Kanûnü'l-Edeb → Süleyman Sa'deddin Efendi (Müstakimzâde) 1552
Tercüme-i Maaricü'n-Nübüvve → Mustafa Paşa (Koca Nişancı) 1201
Tercüme-i Makamât → Kemâleddin Efendi (Seyyid) (Akkaftan) 882
Tercüme-i Mesnevî-i Şerif → Abdullah Salâhaddin Efendi 84
Tercüme-i Mûciz-i Âlem → Sürûrî Mustafa Efendi 1556
Tercüme-i Muhsin → Ebûlfazl Mehmed Efendi 437
Tercüme-i Münşeât-ı Hâce-i Cihan → Nev'î Yahyâ Efendi 1252
Tercüme-i Şâfiye → Abdullah Salâhaddin Efendi 84

Tercüme-i Tarih-i Vassâf → Murtaza Efendi Nazmîzâde 1118
Tercüme-i Tefsir-i Hüseyin Vâiz → Ebûlfazl Mehmed Efendi 437
Tercüme-i Timurnâme → Hâfız-ı Acem 558
Tercüme-i Zahire-i Harezmşah → Ebûlfazl Mehmed Efendi 437
Tertib-i Zîba → Abdullah Paşa (Çeteci) 81
Teşnifü'l-Mesmâ fi Şerhi'l-Mecmâ → Mehmed Efendi 971
Teşrih → Atâullah Mehmed Efendi (Şanîzâde) 336
Tevâli Şerhi → Muhyiddin Mehmed Efendi (Fenarîzâde) 1109
Tevâli-i İsfehânî → Halil Efendi (Kara) 577
Tevfik ve Tahkik → Ragıb Mehmed Paşa 1340
Tevhidnâme → Muhyiddin Efendi 1104
Tezkire → Muhammed Efendi (Hanbelîzâde) 1096
Tezkire → Muslihiddin Muhammed Efendi (Lârî) 1127
Tezkire-i Hânendegân → Es'ad Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 491
Tezkire-i Şuarâ → Âşık Pîr Mehmed Çelebi 329
Tezkire-i Şuara → Aynî Sâlih Mehmed Efendi 343
Tezkire-i Şuarâ → Fatin Efendi 510
Tezkire-i Şuarâ → Güftî Efendi 549
Tezkire-i Şuarâ → Hasan Efendi (Kınalızâde) 624
Tezkire-i Şuarâ → İzzetî Mehmed Efendi (Şeyh) (Vişnezâde) 853
Tezkire-i Şuarâ → Kudsî Mehmed Çelebi (Lutfî Beyzâde) 893
Tezkire-i Şuarâ → Lâtif Abdüllâtif Çelebi 900
Tezkire-i Şuarâ → Muhammed Şah (Kazvinî) 1097
Tezkire-i Şuarâ → Rızâ Efendi (Seyyid) (Zehrimârzâde) 1389
Tezkire-i Şuarâ → Riyâzî Mehmed Efendi 1398
Tezkire-i Şuarâ → Safâyî Mustafa Efendi 1430
Tezkire-i Şuarâ → Sâlim Mehmed Emin Efendi (Mirzazâde) 1477
Tezkire-i Şuarâ → Sehî Çelebi 1485
Tezkiretü'l-Ebniye → Sinan (Mimar) 1508
Tezyinü'l-Makamât → Ahmed Efendi (Gazzî) 175
Tırazu'l-Mecâlis → Şihâbeddin Ahmed (Muhaşşî) (Hafacî) 1600
et-Tibrü'l-Mesbûk → Âşık Pîr Mehmed Çelebi 329
et-Tibrü'l-Meslûk fî'n-Nasâyihi'l-Mülûk Tercümesi → Vücûdî Mehmed Efendi 1666
Timurnâme → Murtaza Efendi Nazmîzâde 1118
Tufan-ı Marifet → Neş'et Süleyman Efendi 1251
Tuhfe → Şâhidî İbrahim Dede 1560
Tuhfe → Vehbî Efendi (Sünbülzâde) 1656
Tuhfe-i Arabiye-i Âsım → Es'ad Mehmed Efendi 490
Tuhfe-i Câmî → Rahmî Pîr Mehmed Çelebi 1344
Tuhfe-i Mahmudî → Alâeddin Ali (Musannifek) 230
Tuhfe-i Şâhidî → Ali Zekî Efendi 304
Tuhfe-i Vehbî Şerhi → Ahmed Efendi 169
Tuhfe-i Vehbî'ye nazire → Ziyâeddin Abdülhamid Paşa 1716
Tuhfetü'l-Ahyar → Mustafa Halife (Hacı Halife) (Kâtib Çelebi) 1180
Tuhfetü'l-Fiker → Abdünnâfi' Efendi (Ramazanzâde) 132
Tuhfetü'l-Haremeyn → Nabi Yusuf Efendi 1219

Tuhfetü'l-Hat'atîn → Süleyman Sa'deddin Efendi (Müstakimzâde) 1552
Tuhfetü'l-İman fi Fezâili's-Sıyâm → Abdullah Efendi 64
Tuhfetü'l-Kibâr → Mustafa Halife (Hacı Halife) (Kâtib Çelebi) 1180
Tuhfetü'l-Masdûr → Hâfız-ı Acem 558
Tuhfetü'l-Uşşak → Âlî Mustafa Çelebi 271
Tuhfetü'l-Uşşak → Hamdullah Efendi 594
Tuhfetü'l-Vüzerâ → Kâmî Mehmed Efendi 860
Tuhfetü's-Selâtin → Alâeddin Ali (Musannifek) 230
Tuhfetü's-Seniyye → Mehmed Deşişî 969
Tuhfetü's-Sulehâ → Âlî Mustafa Çelebi 271

Uhdetü'ş-Şuhûd → Hakkı Mehmed Efendi 562
Ulûm-i Fâhire → Abdurrahman b. Sa'lebî 85
Umdetü'l-İrfan fî Vasf-ı Cüzi'l-Kur'an → Hamdullah Efendi 594
Unkûdü'l-Cevâhir → Bedreddin Mahmud Efendi 361
Unkûdü's-Sıhha (Ukudü'n-Nasîha) → Ahmed 145
Unkûdü'z-Zevâhir → Abdürrahim Efendi (Müftîzâde) 137
Unkûdü'z-Zevâhir fi Nazmi'l-Cevâhir → Alâeddin Ali (Kuşî) 230
Unvanü'ş-Şeref → Abdullah Vassâf Efendi 84
Usûl-i Fıkıh → Kemâleddin Mehmed 883
Uyûnü'l-Mezâhib → Abdürraûf Efendi 138

Üss-i Zafer → Es'ad Mehmed Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) 494
Üstuvânü'l-Esâtîn → Şânî Ahmed Çelebi 1567

Vahdetnâme → Ahmed Efendi (İshak Hocası) 179
Vahdetnâme → Şemseddin Mehmed Efendi (Ak) 1582
Vâkıatü'l-Müftiyyîn → Abdülkadir Senâyi Efendi (Babazâde) 119
Vâmık ü Azrâ → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
Vankulu Lûgati → Mûsâ Safî Dede 1124
Vâridat → Bedreddin Mahmud Efendi 361
Vâridât Şerhi → Muslihiddin Efendi (Nureddinzâde) 1127
Vassâf Şerhi → Neylî Ahmed Efendi (Mirzazâde) 1253
Vassâf Tarihi 1464
Vassâf Tarihi → Abdullah Nâilî Paşa 77
Vassaf Tarihi → Mehmed Paşa (Hısım) 1056
Ve'd-Duhâ tefsiri → Muhyiddin Mehmed Efendi 1107
Ve'l-Hâbitü'l-Garbî fi Halli Müşkilati İbni'l-Arabî → Neylî
Vefeyât → Beliğ İsmail Efendi 368
Vefeyât → Ziyâeddin Ahmed Efendi (Eşrefzâde) 1717
Vefeyâtü'l-A'yân fi Enbâ-i Ebnâi'z-Zaman → Mehmed Efendi (Rodosîzâde) 1015
Velediye → İbrahim Efendi 752
Vesile-i Ahmediye → Receb Efendi (Hacı) 1366
Vîs ü Râmin → Lâmi'î Mahmud Çelebi 899
Vikaye Şerhi → Alâeddin Ali (Musannifek) 230
Vikaye Şerhi → İvâz Efendi 844

Vikaye Şerhi → Muhyiddin Mehmed Efendi (Fenarîzâde) 1109
Vikaye Şerhi → Sinaneddin Yusuf Efendi 1514
Vikaye Şerhi → Yusuf Efendi (Kirmastî) 1692
Vilâyet Risalesi → Perviz Efendi 1333
Vird-i Seyyid Yahyâ → Süleyman Sa'deddin Efendi (Müstakimzâde) 1552

Yasîn ile Âyetü'l-Kürsî tefsiri → Es'ad Mehmed Efendi (Ebû İshakzâde) 491
Yetime-i Emâli → Takiyeddin Efendi (Temimîzâde) 1622
Yusuf ü Züleyha → Ahmed Şemseddin Efendi (İbn Kemâl) 224
Yusuf ü Züleyha → Es'ad Paşa 496
Yusuf ü Züleyha → Kadîmî Hamdi Çelebi (Hâfız) 855
Yusuf ü Züleyha → Kâmî Mehmed Çelebi 859
Yusuf ü Züleyha → Yahyâ Bey 1668

Zâdü'l-İbâd → Mustafa Efendi 1153
Zafernâme → Hâtifî Abdurrahman Efendi (Şeyh Zâhidzâde) 655
Zahîretü'l-Mülûk → Ali Şîr Bey 304
Zahîretü'l-Ukba → Yusuf Ahî 1688
Zahrü'l-Meâd → Mustafa Efendi 1153
Zaman → Mustafa Efendi 1145
Zemzeme → Abdullah Vassâf Efendi 84
Zenânnâme → Fâzıl Hüseyin Bey 511
Zeyl-i Sadreddinzâde → Ahmed Efendi (Müneccimbaşı) 184
Zeyl-i Siyer-i Nebî → Murtaza Efendi Nazmîzâde 1118
Zeyl-i Şakâyık → Âşık Pîr Mehmed Çelebi 329
Zeyl-i Şakâyık → Cevherî Ali Efendi 397
Zeyl-i Şakâyık → Şeyhî Mehmed Efendi 1598
Zeyl-i Tarih-i İdris-i Bitlisî → Ebûlfazl Mehmed Efendi 437
Zıll-i Tecdid-i (Tahdid-i) Cihat → Ahmed Efendi (İshak Hocası) 179
Zımanât → Fuzayl Çelebi (Cemâlîzâde) 540
Zîc → Mahmud Efendi (Mîrim Çelebi) 919
Zikr-i Cehrî Cevâzı risalesi → Hüsâmeddin Hüseyin Efendi 683
ez-Zübde → Âsım Mehmed Efendi (Seyrekzâde) 326
Zübdetü'l-Eş'ar → Âsım Mehmed Efendi (Seyrekzâde) 326
Zübdetü'l-Müteâl li-erbâbi'l-akl ve'l-kemâl → Şevki Mehmed Efendi 1595
Zübdetü'l-Vekayi → Mehmed Paşa (Sarı) (Hacı) 1069
Zübdetü't-Tevârîh → Âlî Mustafa Çelebi 271

YANLIŞ DOĞRU CETVELİ

(İlk rakam sayfayı, a-b sütunu, son rakam yukardan aşağıya satırı gösterir.)

18	a-2	Gül	Kel
48	a-28	**Abbas Şâfiî** bak. Abdürrahim; Abdülmü'min Ağa; İbrahim Efendi; Mehmed Efendi	**Abbas Şâfiî** bak. Abdürrahim **Abbaszâde** bak. Abdülmü'min Ağa; İbrahim Efendi; Mehmed Efendi
59	b-39	mutassarıfı	mutasarrıfı
61	b-24	Dârüsşifası	Dârüşşifası
80	a-19	Mahdum Paşa	Mahmud Paşa
83	a-2	b. Avnî Efendi	b. Avn Efendi
84	b-12	Mevtüü'l âlim	Mevtü'l-âlim
92	b-30	918'de	918'de (1512)
104	a-28	Hediyetül-Uşşak	Hediyetü'l-Uşşak
105	b-12	(**Abdülcelilzâde** bak.) göndermesine ek	Hüseyin Paşa; Mahmud Paşa; Mehmed Paşa; Murad Paşa; Nu'man Paşa; Sa'dullah Paşa; Süleyman Paşa; Yahya Paşa
125	b-21	(**Abdülkerimzâde** bak.) göndermesine ek	Refdî Mehmed Efendi
138	a-31	(**Abdürrahimzâde** bak.) göndermesine ek	Said Mehmed Efendi; Yahyâ Efendi
140	b-8	**Acem** bak. Ahmed Çelebi; Ali Ağa; Ali Efendi; Hasan Paşa; Hüseyin Efendi; İbrahim Paşa (Kavanos); Mehmed Efendi; Muhyiddin Efendi; Mustafa Paşa; Nâmî Mehmed Efendi; Râzî	**Acem** bak. Ali Ağa; Hasan Paşa; İbrahim Paşa (Kavanos); Mustafa Paşa; Râzî Mehmed Efendi; Süleyman Efendi **Acem Alisi** bak. Ali Efendi

		Mehmed Efendi; Süleyman Efendi	**Acemzâde** bak. Ahmed Çelebi; Hüseyin Efendi; Mehmed Efendi; Nâmî Mehmed Efendi
144	b-33	**Ağababasızade** bak. Halil Ağa; Said Efendi	**Ağababasızâde** bak. Halil Ağa; İbrahim Ağa; Said Efendi
171	b-42	Sevânihul-ulûm	Sevânihu'l-ulûm
191	a-9	vefat ettirüldü	öldürüldü
203	b-9	vefat ettirülünce	öldürülünce
206	b-5	mutasrrıfı	mutasarrıfı
207	b-43	azledip	azledilip
211	b-18	Az'az	A'zaz
212	b-32	Limmi	Limni
217	a-40	**(Öküz vefat ettiren)**	**(Öküz öldüren)**
219	b-11	vefat ettirüldüğü	öldürüldüğü
220	a-2	vefat ettirünce	öldürünce
230	b-33	Tuhfetü's-Selâttin	Tuhfetü's-Selâtin
253	a-7	Zehirimar Mescidi	Zehrimâr Mescidi
257	b-10	yeşitip	yetişip
298	a-38	şehrimini	şehremini
308	a-27	**Arapgirîzâde** bak. Ahmed Ağa	**Arapgirîzâde** bak. Ahmed Ağa (Hacı)
340	b-24	Züheyha	Züleyha
342	b-38	Maha	Moha
366	b-40	vefat ettirülmüştür	öldürülmüştür
375	b-8	1014'de	1014'de (1605/06)
378	b-34	Saloneli	Salnalı
389	b-15	Alpaslanzâde	Alparslanzâde
402	a-22/23	Emin Mehmed Emin Efendi	Emin Mehmed Efendi
424	a-1	Üsksüplüdür	Üsküplüdür
463	a-27	(6 Haziran 1849)	(1 Haziran 1849)
483	b-4	Paya'ya	Paşa'ya
488	a-30	Mümeccimbaşı	Müneccimbaşı
515	b-9	Hayatî	Hayyatî
528	a-41	Safer	Sefer
546	b-3	II. Murad	III. Murad
567	b-3	Şehabeddin	Şihâbeddin
576	b-14	Meleke	Mekke

629	a-32	Müdderis	Müderris
633	a-2	Terbirliydi.	Tedbirliydi.
638	b-21	Baynueğri	Boynueğri
670	b-42	Topmaktepe	Tokmaktape
695	b-17	damadır.	damadıdır.
726	a-12	Tarablusşam	Trablusşam
761	b-34	Meknî	Mükennâ
865	a-13	Naif	Nail
902	a-12	Abübekir	Ebûbekir
908	b-34	Suadâ	Süedâ
928	b-12	Ruhî ede'nin	Ruhî Dede'nin
933	b-7	1284'de	1284'de (1867/68)
936	b-17	*Hâşiye-i Tercîd*'e	*Hâşiye-i Tecrîd*'e
955	b-22	Beriyytüş-Şam	Beriyyetü'ş-Şam
994	a-9	Abdûlbâkî	Abdülbâkî
998	b-40	...emekli oldu. 19 Zilka'de.....	....emekli oldu. 1246'da (1830/31) Nasliç muharriri olup 19 Zilka'de.....
1011	a-15	*Ebher*'i	*Ebhur*'u
1073	a-9	Hazergradlı	Hezargradlı
1097	a-4	Kutb-ı Mekke	Kutb-ı Mekkî
1117	a-42	*Mülteka'l-Ebher*	*Mülteka'l-Ebhur*
1213	a-27	şeyh	şerh
1365	b-8	Bolulu	Borlulu
1721	b-19	mevleviyetleri de	mevleviyetlerde

İÇİNDEKİLER

V-IX	Mehmed Süreyya Bey ve Sicill-i Osmanî
X	Bu yayımın düzenine ve içeriğine ilişkin açıklamalar
XI	Kısaltmalar
1-46	Osmanlı Hanedanı
47-348	A
349-377	B
378-399	C
400-403	Ç
404-424	D
425-503	E
504-541	F
542-550	G
551-732	H
733-733	I
734-853	İ
854-897	K
898-905	L
906-1218	M
1219-1280	N
1281-1310	O
1311-1329	Ö
1330-1337	P
1338-1408	R
1409-1556	S
1557-1607	Ş
1608-1640	T
1641-1643	U
1644-1646	Ü
1647-1666	V
1667-1703	Y
1704-1721	Z

2067

1723-1822 Ekler
1823-2062 Dizin
1825-1952 Kişi Adları Dizini
1953-2005 Yer Adları Dizini
2007-2023 Yapı Adları Dizini
2025-2062 Eser Adları Dizini
2063-2065 Yanlış-Doğru Cetveli
2067-2068 İçindekiler